

Yí IŌā ÇááUÑBÉ

Èbáá: ÇáIŖEæÑ ÚÈÌ Çááá ÚÒÇä

ÇáØÈÚÉ ÇáÄæái
:äŌÑ æÈæŌiÚ
ãŖÈÈ ÌIäÇÈ ÇáIÇáIřä
ÈiŌÇæÑ-ÈÇŖŌÉÇä

ÈŌā Çááá ÇáÑIřä ÇáÑIřä

ÇáÄäiÇÄ
Äái ÑæIŖ iÇ Äái ÄŖIä ÈæÇÈ Úäái ÇáäÈæÇŌÚ ŌÇÑÚÇ Äái Çááá ÇáŖÈæá ; YáØÇáäÇ ŖÈÈÈ äŖÄ
ÇáäæÇŌiÚ æÄäÈ Èiä ÚäÑÇáiäÇ ÄŌÈäää ÇäÈæYiŖ ää Çááá ÚŌæIä-ÈiÚÇÆŖ ÇáŌÈÇIi ÇáŖi ŖäÈ
ÄiŌ ÈiÇIÈi Äáiä æŖä ŖÇäÈ ÄŌÇÑiÑi ÈäYÑi æÄÚäÇŖi ÈŌäÆä æÄäÇ ÄäÈä iŖ ÇáŖÑiäÈ ŌÈÇiÇ
äÈæIäÇ Äái Úäái YÄÑi iŖiŖ ÇáŖÑiäÈiä ÈÑÈYÚ Äái ÇáŌäÇÄ æÄäÈ ÈÑIřiä iÚÇÄŖ ái ÈŌÈäŌÑiä
. ÇáÑIäÈ æÇáiäÇiÈ æÇáÑŌÇ ái æÑi ŖiI ÇáÄÚiÇÄ Úái
YÑIřä Çááá ÑIäÈ æÇŌÚÉ æIäÚäÇ ÈŖ Yí ÇáYÑiæŌ ÇáÄÚái

ÄÈäŖ ÇáÈÇÑ/ ÚÈiÇááá
9/9/1989

ÈŌā Çááá ÇáÑIřä ÇáÑIřä
ÇäŖIäÈ

ÄIiÇÈ ŌIäÈ ŌÑYäÇ Çááá ÈŌäæIäÇ; æŌYiÇÈ ää ÇáÈÇÑiI ÇáÇŌáÇái ÄÚŌäÇ Çááá ÈÄä ŖIÑ Ää
æÄäŌæIÈ ÚŖÈÈ; iIÇäÇ ÇáÚÇääæä äŖŖÇ Çáliä ŖäÇ ÈŖIÑ Çááá áIäÇ ää ÇáiÇääÇ; YŌŖÑÇ ääá
æIäIÇ

ÑÈ ÄæŌÚái Ää ÇŌŖÑ äÚäÈŖ ÇáÈi ÄäÚäÈ Úái
ÈiÇÑÈ ÚÚiäÈ ÇŖÈŌÈäÇäÇ Úái äŖÇ ÇáŌÑiŖ ÇáŌÇŖ ÇáiÇái; æäŌæI äYŌi; æŌYÇÄ ÑæIi; æÈæŖä
. iŖiŖi IäiřäÈä ÈäÑÈ iÇáiÈ äÇŌiÈ ääŖÄ ÇáäŌiÑÈ ÇáäÑiÑÈ
ÚŌäÇ äÚ äŖÇ ÇáŌÚÈ; ÈÇÈÇÆä; æŌYÇÆä; æÚiÑÈä; æIiÇÆä æŌäIä æäŖÇÆä æŌäää ææYÇÆä
: YæIäÇ ÄäYŌäÇ iŖÇ æÄäŌIäÇ ÈäŌÇä iÇääá
. ÄÄŌÑi ÇáäIi Úä ŖÈYi æÄŌäÈä æÄÈÑŖ ÇáÚiÈ Yí ÚäIi æÄäÈiÚ (1) [ÇäÈiÚ: ÄŌäÈ ÇáŖäÇ]
æÇáäŌÑYiÈ (2) [ÇáäŌÑYiÈ: ÇáŌiæY]. äÇŌÇäÈ äŌÑYÚÈ iæÇÄ ŖÚä ŖÚÑiä Äæ äÚi ÇáæIÚ
ää ÄÈÑÇIäÇ ÇáÚÇIiÈ ÇáÈi ŖäÇ áIäŖ ÈäÇ ÈÄIäÇääÇ ÇáÚŖÈÈ æÄäÇáiäÇ ÇáäIäŖÈ äŌääÇ æŌiäÇ
YæŖ ÄÑŌ ÇäæÇŖÚ ÈÇäŌÇáiÈ ÇäÇäŌÇä æŖÈæÇÈä æäYæÇÈä æÄIŌÇÆä YæIäÇ ÇäÈää
ÇáŌÇŌÚ æÇäÈÚi ÇäæÇŌÚ Èiä ÇáÚiŌ Èiä ŌYiÇÈ ÇáŖÈÈ æÈiä ÇáŌiÑ Úái ÄÑŌ ÇáäIä æIäÑ
ÇáäæÇIäÇÈ äääŌÇŖä ÇáliŖiŖiÈ ; YÇáiIä äää äŖi ÇŌÈiŖÚäÇ ää ÄIäÇääÇ ÇäÇäÆÈ Úái ÇáliŖÇÆŖ
YÇŌÈÚŖÈäÇ ÇáäÑÇÑÈ Yí ææÇIäÈäÇ æÇŌÈŌääÇ ÇáŌiÇÆI Yí ÇáÈŖäÈ äÚ ÚIäÇÈäÇ æääÇ Ää
: äÑIi äÚ Èi ÇáŌiÈ

ÑäÇái ÇáliäÑ ÈÇäÇÑŌÇÄ iÈi YÄÇIi Yí ÚŌÇÄ ää æÈÇä
YŌÑÈ ÄŖÇ ÄŌÇÈÈái ŌäÇä ÈŖŌÑÈ ÇáäŌÇä Úái ÇáäŌÇä
YäÇä æäÇ ÄÈÇái ÈÇäÑŌÇiÚÇ äÄái äÇ ÇäÈYÚÈ ÈÄä ÄÈÇái

æÇáiŖ ÄääÇ äÚ äŖÄ ÇáäIä ÇáäÈäÇiŖÈ æÇáäŌÇÆÈ ÇáäÈŌÇæŖÈ æäÚ ææÇIäÈ ÇáäÄÇäÑÇÈ
ÇáiÇIáiÈ æÇáÚÇááiÈ ää iÚi iäŌäÇ ŌiÄ æÄŌÈiÈ ÇáliÇÈ æÇáäáiÈ ŌiÇä ÄäÇä ææÇÚÑäÇ (Çä ää
iŖä ÈŖ ÚŌÈ Úái YäÇ ÄÈÇái ÚiÑ Ää ÚÇYiÈŖ ái ÄæŌÚ ái) Ŗä äÇiŌäÚ Èä ÇáŖäÈ Ää ÈŖæä
ÇáliÇÈäÈ ŌäÇiÈ Yí ŌÈiä Çááá YæŖ ÄÑŌ ÇáäŌÇä æäŖÑ ÇäÇÈŌÇä

!! ÄÄäÈ ÇáäæÈ ÈIŌÇä æÄäÈ ÇáäæÈ IäÈŖ
ÄŖÇ ÇÚÈÇi ÇäYÈi iæŌ ÇáääÇiÇ YÄÄæä äÇiäÑ Èä ÇäæIää
ÈäÇái iŖi äÈæÇŌäÈ ŌæÈ äŖÄ ÇáŖŌiÈ ää ÑiÚÇä ÚäÑi; YÄIÇäÈ ŌÚÑi ÇáÇŌæi Äái ÈÚÇäÈ-ÄÈiŌ
-æÇŌÈÚä ÇáÑÄŌ ŌiÈÇ ; æäÇÄäÇ ÈäÇIä Úái ŌiÄ Èä ÄiŌ ÈÇáŌÚÇiÈ ÇáÚÇäÑÈ äIæÇái
; æÄIÑŖ ÇáäŌY ÇáÑÈÇái æÇáÑIäÈ ÇäÇááiÈ ÇäÈi ÈäŌäÈ Úái ÈÄä ÇIÈÇÑái ÑÈi Ää ÄŖæä
iÇIäÇ äŖŖÇ ÇáliäÇi æŌÑYái ÈÄä ÇIæŌ ÚäÇäÑä æÇÈŖää Úä ÄYŖÇŖä æÑIÇää æÄIÑŖÈ Ää Iřä
Çááá áÇÈYäá ÄŌÑÇÑä æäÇ ÈYÈi ŖæäŌä iŖÇ ÄäÇ ääŖiä iIÇáliæä Yí ŌÈiä ÑYÚ ÑÇiÈä æÇÚäÇÄ
:ŖääÈä æYŌ ÑÈ ÇáÄiÈ ÇáŖÑiäÈ Úái äYŌi
YäæäÇ äYÑ ää Ŗä YÑŖÈ ääää ŌÇÆYÈ áIÈYŖäæÇ Yí Çáliä æáiäŖÑæÇ Ŗæäää ÄŖÇ ÑiÚæÇ Çáiää
: áÚäää iŖŖÑæä
YÇáäÇYÑæä ää ÇáŖiä iYŖäæä ŖäÇ ÑiI ÇáŌÈÑi æäIÇái

áðĩ íá ê ýĩ äýóĩ úðĩ ßéĩñé; ääâç úðĩé çáíæý úáĩ çáñòð æçáçĩá çáéĩ êòßá çáúðèé çáßáæĩ
úáĩ ðñĩð çáíúçéó æáĩðáé ää íá çááá áçĩáßá çä íðæä ýĩ çáçñó æáçĩáßá áóĩñéä ää éóéæĩ
úáĩ óæðáç æáç ää éóéðñ èĩðæñâç ýĩ çáçúâçð æáç ää êñóá èèæçñâç ýĩ çáâýçð çáç
. èçáìáçĩ ýĩ óéíá çááá
:æáĩññé ää çááýó çáèòñíé áçèäòì æçáñæĩ áçèòðá äáç èçáðéá æçáðéçá
çä çááá çòéñĩ ää çááäááíä ääýóäâ æçæçááâ èää ääâ çáìáé íðçèäæä ýĩ óéíá çááá ýĩðéäæä
. æíðéäæä
áðĩ ßçáé äðä çáâðçáçé çáéĩ çýééíäç èâç àìáé çáìáçĩ; úòçñé çááĩçé çáéĩ ïñé ýæð äñó
çáúó æçáýĩçñ; æßéĩñ ää çááâáçé ßçáé èäèòñ áúòçèäç æäáýóäç æèúéòñ ðæèèç ðéä
. ää éóíá úáĩ äóá é äðáçäç
ýáĩ æäá ßçáé óìá äĩĩçé úúíäé ýáĩ áú äðç òæñé íðĩðé äâç ßçá íúéäá ýĩ ìæçáèäç ää äáçá
. æçáúðçó æçðuí äâç ííáð éíä ìæçáìáç ää ääçá
æçáìáì ááâ; áðĩ äóíé àìáé çáìáçĩ íĩé çáóçáñ; èúäé èâç çáñßéçä æäóèéíé íĩéç áááìíçá
. çááóááé ýĩ óçæñ çáéáíçá
æäóèéíé (çáìáçĩ) äâç úòçðáç íäèúñæä òíæñâç úñé ßá òäñ íúíæä çáçĩçá æçááíçáí áéðáú
. úáíäâ ßäââç çáéĩñ ýĩ çáçĩçá çáéĩó
. ýçáýóá ááâ äæáç æáĩñç; ääâ çáéæýĩð æááíä ïñú çáäñ ßáâ
æçáíæä æèúí ää ðæé (çáìáçĩ) úçäâç çáíçáó ýáç òçáé èèäáð æèòĩçĩ áòñçðç æèéñĩä
. æéäñĩ ááúúä ðóíé áóáçáíé ýĩ çááñó òúáé èäĩĩçèäç çááçó ýĩ äñĩçá çááñ
æäðä çáâðçáçé èäéá çáíð çáéĩçáí çáíðĩ ááìáçĩ æĩññ çáçáóçä ää äòçáúéâç çáçĩçáñ
. çáéĩ äñ èâç çáðéçá
æäááí ááíó èòúñ ìáí æðòçáéí ääçä ääáçá çáçèòçá çáðíä äĩæç çáçĩæçñ æçáðíä
ýóñæç áí äçáúìä úáí ää ßéĩñ ää äĩĩçé çáóíñé æáúçĩæç äáí äĩáéí èðæáçé çæäæß
çáóáý çáðíä íäéäâä çáìíé çáóñíý
íñ çááçó ñìá äĩð èúäçä ýñóá íòíñ úáí äéäâ ßáâç óáú áíúé äæ ýòúé ðçñ ááíáç íèéúí-
(çááæé áúçäâ
æçáìð ää çáèäçñí èâðç çáìíä æáúíçéí èäýðçðä çáðíä ääóí áßá æçíí ääââ
áóí ìä çááóí çááòèñ íòçèä äæé ýñíð çááæé ääâ èñú í
æýĩ çááýó çáßéĩñ áç äóéðíú ää ääðá çáðèçúçéâç æäòçúñâç úáí òýĩçé çáäæñçð
. æíóéí äáí çíèáíé òçĩðç æäâä ää çááá çáðéæä æçáéæçé
ñèäç çúýñ äâç ðææèäç æçóñçýäç ýĩ ääñâç æèèè äðĩçäâç æçáòñâç úáí çáðæä)
çáßçýñíä
úéí çááá úòçä

* Áúáíé çáìáçĩ

[.äòñé ýĩ àìáé çáìáçĩ -çáúíí çáäæá- 28/12/1984]
ää çáìáì ááâ; áìáìä æäóéúíäâ æäóéúýñä; æäúæð èçááá ää òñæñ ääýóäç æäâ óíæçé
äúäçáâç; ää íáìä çááá ýáç äóá áá æäâ íóáá ýáç áçĩí áá; æäóäí ää áç äáá äáç çááá æíìá áç
:òñíß ää; æäóäí ää äĩáíç úéíä æñóæäâ; æèúí
:ýäâ òáçĩ çáìáç æçáìíä ðçæä úáí çáìáçĩ; äð íðæä ñé çáúóé
æáæáç íýú çááá çááçó èúóäâ èèúó áýóíé çááñó æáßá çááá ðæ ýóá úáí çáúçááíä
:éä ää çáòúçæñ æìæñ çáúéçéíé ðçæäé úáí çáìáçĩ
æáæáç íýú çááá çááçó èúóäâ èèúó äáìáé òæçáú æéíú æóáæçé æäòçĩ ððñ ýíç çóä
çááá ßéĩñç
(çááíé 40 çáì)
:æçáìáçĩ ðçæä úáí äúáíé ääââç
äæáç -çáúóé : çááýó çáðáíáé çááíðæé áç èóéðíú äòçá çááúíçá ýĩ óçĩ çáýĩçá æáðç
ýúáìáç äñçĩ çááá óéíçäâ ááìá çááäâ ää èáí áòñçæíä ää íèñéí ýĩ çáóíñçá áíìíæç
èñçíé çáéæíí ýáóðíä úáìáç úòì çáìá çáðáíä æèòí úáíä çáóáçä ýðçáæç: äðäé ääé æñéß
. ýðçèäç äâç äââç ðçúíæä
:ðçá çááá úò æìá
ýäââç äíñæé úáíäâ äñèúíä óäé íéíäæä ýĩ çááñó
(çááíé 26 çááçéíé)
æýĩ äðä çáóáíä çááñèúíä; æçé çáìá çáðáíä æìçá ìíá úòìò ýĩ ìæ òíñçá çáéíä íèí ßçä
òúçäâä òäçæíç áíó ää çááñó ää äìá ääòçá ääé ýñíé éìáá úáí úçèðáç äòñé ìíä çááá
. æèèçáì çáìèçèñé ýĩ çááñó
. æçáúóé èúéäí úáí çáçóéúäçá úä çááçó; æçáçóéúäçá úä çááçó ññäâ çáññíä çáðäí
æýĩ çáìíé çáóñíý: (1) "çóäí ýĩ çáìáç ííèß çááá æçóäí èâç ýĩ äíí çááçó ííèß
çááçó"; æáðç ßçä ñóæá çááá òáí çááá úáíä æóáá íáìð çáéíúé úáí èúó çáóíçèé ñóæçä
."çááá úáíäâ "ää áç íóäæç çááçó óíæç

. ÑæÇå ÇáÍÇßå æÕÍÍå ææÇÝÞå ÇåÐåÈí-(3)
æÇåÑæÇíÉ Úå ÍÇÈÑ ÈåÝÙ (ÁåÈÒ ÙÑÒ ÇåÑÍåå áåæÈ ÕÚÍ Èå æÚÇÐ ÁåÇ ÈÞÍÉ ÇåßåÇå Ýåæ-(4)
.. åå ÈÝÕÍÑ ÇåÇåÇå Çååææí ÑÍåå Çååå
*ÝÇÕÈÈÞæÇ ÇåÍÑÇÈ

[.äÕÑÈ Ýí àìáÉ ÇåìåÇÍ -ÇåÚÍ ÇåÑÇÈÚ- 22åÇÑÓ/1985å]
Áå ÇåÍåì áåå; àìåìå æ åÕÈÚíåå æåÕÈÚÝÑå; æåÚæÐ ÈÇååå åå ÕÑæÑ ÁåÝÕåÇ æÕÍÆÇÈ ÁÚåÇååÇ
.åå íåìå Çååå ÝåÇ åÕå åå æåå íÕåå ÝåÇ åÇÍí åå æÈÚÍ
ÁååÇ ÝÑÕ íÕæÞåÇ Çååå ÙÕæìå ááÈÕÑ áÇÚÈåÇååÇ æÞÍ áÇ ÈÈßÑÑ æåí ÁÕæÇÞ ÈÚÞÍ Èå ÈÝÕ
íÑÈÍ ÝíåÇ åå íÑÈÍ; æíÕÑ ÝíåÇ åå íÕÑ; æÇååÕåå ÕÈÇÞ ååíÑ áÇÍÚ áÍÚÈ åå áÍÚÇÈ ÍíÇÈå ÈåÑ
Ìæå ÝÇÆÍÈ æÇåÕåå åå ÞíåÈ ÒÈÑí Ýí ÍíÇÈ ÇååÕåå; Èå ÇåÕåå åå ÍíÇÈ ÇåÇåÕÇå æåÐÇ ÝÞÍ ÒÇææÇ
íÞæåæå: ÇåæÞÈ åå ÐåÈ æåßå ÇåæÞÈ ÁÚåí åå ÇåÐåÈ áÇå ÇåæÞÈ åæ ÇåÍíÇÈ; æÇåÍíÇÈ áÇÈÞÍÑ
.ÈÈåå

: æßåÇ ÞÇå ÇåæÕíÑ ÇåÕÇåí íí ÇÈå àÈíÑÈ
æÇåæÞÈ ÁåÝÕ áÇÚåíÈ ÈÍÝÚå æÅÑÇå ÁÕåå áÇÚåíß íÕÍÚ
æåÞÍ ÒÇå ÓåÝåÇ ÇåÕÇåí ÍÑíÕíå Úåí æÞÈåå ÍÈí ÈÑßæÇ ååÇ åÐå ÇåÈÑæÈ ÇåÕÍåÈ ÇåÈí ÝÝÚ Çååå
ÈåÇ ÇåÁÕåÇå æíåí ÈåÇ åÐÇ Çåííå åå ÇåÕíÇÚ ÝÇÈå ÇåìæÕí æÈåÇ ÈåÚÈ åÁåÝÇÈå ÍåÕåÇÆÈ
æÈÕÚÈ ÙÕÑ åÕåÝÇ åååÇ åÇåæ ÙÕÑæå àìåíÇ ; ÞÇå ÇÈå ÑÈÈ Ýí Ðíå ØÈÞÇÈ ÇåíåÇÈåÉ (... ÞÇå
ÇååæÝÞ ÙÈÍÇååØÍÝ : ÞÇå ÇÈå ÇåìæÕí áÇÍÕÍÚ åå ÕåÇåå ÕÍÆÇ íßÈÈ Ýí Çåíæå ÇÑÈÚÈ ÒÑÇÑÍÕ
æíÑÈÝÚ åå Òå ÕåÈ åå ÒÈÇÈÈå áÇÈíå ÍåÕíå àìåíÇ Áåí ÕÈíå) (1)
æÞíå Çåå ÍåÚÈ ÇåßÑÇÑÍÕ ÇåÈí ÒÈÈåÇ ÇÈå ÇåìæÕí æíÕÈÈ áÍÈ ÚåÑå ÝÞÕåÈ Úåí ÇåííÈ ÝßÇ
æåÞå Çåßåí (3) (Çå ÈÑÇÍÈ ÇÞåÇå ÇÈå ÇåìæÕí ÇåÈí ÒÈÈ (2)(áÇÍÕ Òå íæå åååÇ ÈÕÚÈ ÒÑÇÑÍÕ
ÈåÇ ÇåííÈ ÍåÚÈ ÝÍÕå åååÇ ÕíÁ ÒÈíÑ æÅæÕí Áå íÕíå ÈåÇ ÇååÇÁ ÇåÐí íÕÕå Èå ÈÚÍ ææÈå
.ÝÝÚå Ðåß ÝßÝÈ ÝÝÕå åååÇ)

æåÐÇ ÇåÇåÇå ÇåÈíåÞí Áå Ý ÌÕÁ Ç æåßÈ íÕæå ÈåÇÈíå ÚÇåÇ æåÐÇ ÇåÞÇÕí ÀÈæ ÈßÑ ÇÈå
ÇåÚÑÈí Çå Ý ÈÝÕÍÑå Ýí ÈåÇåíå ÁåÝ ÕÝÍÈ æÈÑß ÇÈå ÇÈí ÇåíåíÇ ÇåÝ åÁåÝ æßÈÈ ÇÈå
ÚÕÇßÑ (ÈÇÑíí ÍåÕÞ) Ýí ÈåÇåíå àìåíÇ æßÈÈ ÇÈå ÕÇåíå ÈåÇÈåÇÆÈ æÈåÇÈíå ÒÈÇÈÇ åååÇ
ÇåÈÝÕÍÑ Ýí ÇåÝ ÍÕÁ æÈÑß ÇÈå ÍÕå ÇÑÈÚåÇÆÈ àìåí ÈÕÈåå Úåí ÞÑÇÈÈ ÈåÇåíå ÇåÝ æÑÞÈ
æßÈÈ ÇåíÇßå ÇåÝ æíåÕåÇÆÈ ÍÕÁ æåæ ÕÇÍÈ ÇååÕÈíÑß æßÈÈ ÇÈå ÈíåíÈ ÍæÇåí ÍåÕåÇÆÈ àìåí
æßÈÈ ÇÈå ÇåÞíå ÍæÇåí ÍåÕíå àìåíÇ æßÇå æÑÍ ÇåÞÇÕí ÇÈí ÈßÑ ÇåÈÇÞåÇåí åßå ííåÈ ÙÕÑíå
ÈÑæííÈ æåÇ íåÇå ÍÈí íßÈÈ ÍåÕÇ æÈåÇÈíå æÑÞÈ åå ÍÝÚå æåÐÇ ÇÕÑÝ ÇåÈåÇææí ÇååÈæÝí ÕåÈ
.1362 åÚ ÐÍ áÇÈ Úå ÇÍí æÈåÇåíå ÚÇåÇ ÈÑß ÝíåÇ åÁåÝÇÈ ÕÇÍÈ Úåí ÇåÇåÝ åÁåÝ
:æÕÍÞ ÑÕæå Çååå Õåí Çååå Úåíå æÕåå

(4) (æÚåÈÇå æÚÈæå ÝíåÇ ÒÈíÑ åå ÇååÇÕ : ÇåÕÍÈ æÇåÝÑÇÚ)
. æÇååÞÕæí Çå ÚÇåÈ ÇååÇÕ áÇíåÈÝÚæå ÈÇåÕÍÈ æÇåÝÑÇÚ
ÞÇå Ñíå áÚÇåÑ ÇÈå ÚÈÍ ÇåÞÍÕ (ÇÍÍ ÇåÈÇÈÚíå ÇåÕåÇÍ) Òåååí ; ÝÞÇå ÚÇåÑ ÇåÕß ÇåÕåÕ íÚåí
. ÇæÞÝ áí ÇåÕåÕ æÇÍÈÕåÇ Úå ÇååÕÍÑ ÍÈí Çßååß
æÞÍ Ñæí Áå ÀÈÇ íæÕÝ ÒÇå Ýí ÇååÕÇÚ æÇåÐåÇÁ (ÈÞÍÈ ÇåÑæí) æßÇå íåÇÞÕ åå Íæåå ÈÈÚÕ
:ÇååÕÇÆå ÇåÝÞåíÈ æåÇ ÁÍåå ÁåíÑ ÇåÕÚÑÇÁ ÕæÞí
ÍÞÇÈ ÞåÈ ÇååÑå ÞÇÆåÉ åÚå Áå ÇåííÇÈ ÍÞÇÆÞ æÈæÇå
: æÞÇå ÇÈå àÈÇÈå ÇåÕÚÍ

ÁÚÇÐåÈí Úåí ÁÈÚÇÈ åÝÕÚí æÑÚíí Ýí Çåíí ÑæÕ ÇåÕåÇÍ
ÇÐÇ ÕÇå ÇåÝÈí ÈÑß ÇååÚÇåí ÝÇåæå ÝÇÆÈ ØíÚÈ ÇåÑÞÇÍ
æÞÍ ÁåÝ ÇåÁÕÈÇÐ Íåíå ÇåÚÚå ÇåíåÕÞí ÇååÈæÝí ÕåÈ 1352åÚ ÒÈÇÈÇ ÁÕåÇå (ÚÞæÍ ÇåìæåÑ
Ýí ÈÑÇÌå åå ååå ÍåÕæå ÈÕåíÝÇ ÝÁßÈÑ) ÝÐßÑ Ýíå ÍåÞÇ ÒÈíÑÇ åååå (ÇÈå ÍÑÍÑ ÇåÕÈÑí æÇÈå
ÇåìæÕí æÇååææí æÇÈå ÕíåÇ æÇåÚÕÇåí æÇÈå ÍÑ ÇåÚÕÞåÇåí æÇåÈíÑ ÇåÚíåí æÇåÕíæØí æÇÈå
ÈíåíÈ æÇÈå ÇåÞíå æÚåí ÇåÞÇÑí æÇåíåÇæí æÚÈÍ ÇåÚåí ÇååÇÈåÕí æÚÈÍ Çåíí Çååßææí . . .) (5)
ÇíåÇ ÇåÇÍæÈ åÁåÇÁ ÓåÝåÇ ÇåÕÇåí ÐÍ ÞíææÇ åÇÞíææÇ æßÇåÈ ÍíÇÈåå åÐÑÇ áåÇÕåÇå æííåÈ
ÇååÕåíå

ÇæåÆß ÇÈÇÆí ÝÌÆåí ÈåÈååå ÇÐÇ ÍåÚÈåÇ íÇíÑíÑ ÇååíÇåÚ
íÇåÚÕÑ ÇåÕÈÇÈ Çå åå ÈÚÈÍæÇ Çååå Çåíæå ÝåÈí ÈÚÈÍæå ; æÇå åå ÈÍÇåíæÇ ÇåÇå ÝåÇÐÇ
;ÈåÈÚÑæå ; ÇåÇ ÈåÈÚÑæå åÑÕÇ Çæ ÕÍåÈ Çæ åæÈÇ
Çå åå íßå åå ÇååæÈ ÈÍ Ýåå ÇåÚÍÕ Çå ÈåæÈ ÍÈÇåÇ
:ÇÕÈåÚ Áåí æÕÍÈ àÈíß Õåí Çååå Úåíå æÕåå
ÇÚÈåå ÍåÕÇ ÞÈå ÍåÕ : ÍíÇÈß ÞÈå åæÈß æÕÍÈß ÞÈå ÕÞåß æÝÑÇÚß ÞÈå ÕÚåß æÕÈÇÈß ÞÈå åÑåß)
(6) (æÚåÇß ÞÈå ÝÞÑß
ååÇÐÇ ÈÍÑ åÐÇ Çåíå ÇåÐí æåÈß Çååå ÇíÇå æååÇÐÇ ÈÕå Èå; æåÐÇ ÇåÚÕå ÇåÐí ååíß Çååå
.ååÇÐÇ ÈÍÑå ; æåÐå ÇåÚÚÇå ÇååÈíåÈ ÈåÈÚÑ ÍÈí ÈÑÞ æÈÕÚÝ æÈÁßååÇ ÇåííÇå
... åÐå ÇåííÇÈ ÞÕíÑÈ æÇåííÈÈ æÇÍÍÈ ÝÇÍÑÕ Çå Èßæå Ýí Çååå æååå
(íÇåíåÇ ÇåÐíå ÁåææÇ ÇÈÞæÇ Çååå ÍÞ ÈÞÇÈå æåÇÈæÈå ÁåÇ æÇåÈå àÕååæå)
(Áå ÚåÑÇå: 201)

åå íÝÙ ÇåÁÚÑÇÕ ÇÐÇ ÈÚÑÕÈ áåÇåÈåÇß ; åå íÐæÍ Úå ÇååÞÍÕÇÈ ÇÐÇ ÍíÕÈ ; åå ííåí
ÇåÇØÝÇå æÇååÕÇÁ æÇååÕÈÈÕÚÝíå ; åå áåÞíå æÇååÈÇÍÆ ; åå áííå Çååå Çå íÑÝÚå ÇÐÇ ÈíåíÈå
ç

ÇÁÆÈÉ: 19) (ÓÈíá Çááà ÈĀāæÇááā æĀāÝÓāā ÇÚŪā ĪÑĪÉ ÚāĪ Çááā æĀāæÆß āā ÇáÝÇÆŌæā (-20

æÞĪ ĪÇÁ ÝĪ ŌĪĪ āŌāā Āā ÓÈÈ äŌæā ðĎā ÇáÇĪÉ āæ ÇĪĒáÇÝ ÇáŌĪÇÈÈ ÝĪ ĀŪŪā ÇáŪÈÇĪÇÈ
; ĀĪÑÇ Āāæ ŌÞÇĪÉ ÇáĪÇĪ Āā ŪāÇÑÈ ÇāāŌĪĪ ÇáĪÑÇā Āā ÇáĻáÇĪ ÝĪ ÓÈíá Çááā
ææĪĪÈ Āā ĀŌŪÈ ŌíÁ ÝĪ ÇáĻáÇĪ āæ ÇāÈŪÇÑā æÇāāÑÇÈŌÈ áÇāÈŪÇÑ ÇāāŪÑßÈ ĀŌŪÈ āā
ÇāāŪÑßÈ ðÇÈāÇ .. ÇĎ ßāāÇ ŌÇáÈ ÇāāĪÈ ÝĪ ÇāāÑÇÈŌÈ ßāāÇ ÈĪĀ Çāāāā ĪÈŌÑÈ ĀāĪ ÇāāÝæŌ
ÇāāÈæÞĪÈ æĪÈĪĀ ÇáĻáÇŌ ĪĪÈæ ĪæāÇ ÈŪĪ Īæā Āā āā ÈĪĪ ÇāāÝŌ āā ÇáŪÈÇĪÇÈ æÇáŌÇĪ ÇáÑæĪĪ áÇ
ĪĪŪ ŪāĪāÇ ĪāÇŌāÇ æĪÈÞĪ āāÇ ŌŪĪÉ æÞæĪāÇ æĪÞĪĪ āāÇ ŌāÇĪ ĪāÇŌāÇ æŪāĪÇāāÇ æĪĀĪĪ áÇÑ
. ŌæÞāÇ āāāŪÑßÈ
æÇáĎĪ ĪŪĪŌ ÈĪā ÇāāĻÇáĪĪā ĪĪÑß ðĎā ÇáĪÞĪÉ ÈæŌæĪ ĪÇŌÈ ÈĪā ÇáĎĪā ĪŪĪæā ĀāĪ ÇáĻáÇĪ āā ÈŪĪĪ
ĪÈÑßæā ŌĪāÈ ÇáĪĪÇÈ ÇáĻáÇĪ æŌĪÇÑŸáÇ æÈÑĪÞ ÇáĀāÇāĪ æāāŪÇāāÇ ĪŪæĪ ÇáŌĪŌÇā ĪŌŌæā āā
ÇáÑĪæŪ ĀāĪ ĪāĪÇā ÇáĪĪ ÈÑßāÇ æāßāā áÇĪĪĪ āā ĀāÇ āā ĪĪĪ ÇāāŌāĪÈ æÇāāæÇŌāÈ ÈĪā ÇāāŌÇáĪ
. æÇāāÞÇÑāÈ ÈĪā ÇáÇĪĪÇÈĪÇÈ æÇáŌāÈĪÇÈ
áÇĪĪĪ āā æÈÇŌÑÈ āā ÈÇÈ ÈÑß ÇáĻáÇĪ Èā āā ÈÇÈ Āā ÇáĪ ÇáĎĪ ÈÑßÈā ŌÇŪ ĀÈāÇĀā æÇāāŌĪĪ
. ÇáĎĪ ŪÇĪÑÈā Þā ŪāÇÑā æÇáÇŌÑÈ ÇáĪĪ ÇāÈŌŪÈ áÝŌß āāāÇ ÈāŌÞÈ
æÈŌĪÇĪ ĀāĀā ÇáĪĪÑÈ æāÇÑ ÇáÈÑĪĪ ĀĎÇ ßÇā ÇāāĻÇáĪ ðÇ āßÇāÈ ÝĪ ÈāĪā ßĀā Īßæā āÑÈĪ ĪĪā Āæ
. ÇŌÈÇĎ ĪÇāŪÈ Āæ āĪĪÑ ŌÑßÈ
... æāāÇ ĪĀĪĪ áÇÑ ÇáŌß æÇáÈÑĪĪ æÇáĪĪÑÈ ; æÈÑÑÇÈ ÇáŪæĪÈ ÇáĪĪ ÈŌĪÇĪ ĪæāÇ ÈŪĪĪ Īæā
: æāā ĀÈÑŌāÇ

ÑĀĪÈ ÈŪŌ ÇáŪÈÇĪ ÝĪ ĀÑŌ ÇáĻáÇĪ āāÇ ĪŌÈÈ ÇáŪÈĪÇā āĪĪ ÇāāāÇĪÑ ÇāāĻÇáĪ ; ÝÞĪ Èßæā
æÞÇĪĪÑā ÇáÞÈ Èā ÈĪā āĪæŪÈ ŪŌāÇ ÇáĻæŪ ÈāÇÈā Āæ ÇáĪĀÈāÇ ÇáĪÇĪÈ ĀāĪ ÇáÇĪÈĪÇā æÇáĪÞÈ
. áĪĪŌæā ŪāĪ ÈŪŌ ÇāāÇā āā ĪĪā áßŌÈ ÞæÈāÇ æĪĪŌĪā áÇÈŌĪÈ Èā ÑāÞāÇ
æÈŌĪÇĪ ÇáĪĪÑÈ āŪ ĪæÇĪŌ ÇāāŪÈ æÈŪŌ ÇáŪÇĪÇÈ æŌŪŸ ÇáĪĪÇÈ ææŪæÑÈ ÇāāŌÇáß ; æĪĪŌÈ
. ÇáŌÈĪā
æáÇŌß Āā Ōæā ÇáŌÑĪÞ āŪ Ūāæ ÇáÈŌĪÇÈ æŸĪÇĪÈ ÇáĪŌÇÆÑ ÇāāÇĪÈ ÇáŪÇāÑÈ ÈĪŸŸ āā
. ĀæÇÑ ĪāÇŌ ÇāāĻÇáĪ æÈŪĪÞ ĪÑßÈā
æßĎāß ŸÇā ÈĎā ÇáÈŌĪÇÈ ŪāĪ ðĎā ÇáĪÇĪÈ ÇáŌæĪĪÈ Īæā ĪāĪ ÈāÇÑ ŪÇĪĪÈ ÈĪŪā ÇāāÝæŌ ÈÈĪÇĎā
ĪÇŌÈ ĀĎÇ āā Èßā ðĎā ÇāāÝæŌ ÞĪ ÈÑÈÈ ŪāĪ ÇáÈĎā æÇáŌÈÑ æÇāāŌÞÈ ĪÈĪ ŌāÈ ŪæĪāÇ; ĀĎ
. ÈÞĪÑ ŌāÇÈÈ ÇáŪæĪ ÈĪÈāā ÇāāŌÇÆÈ æÈÈĎā ÇáÈßÇáĪŸ
æĀā ÇāāÝæŌ ÇáßÈĪÑÈ æÇáÞāæÈ ÇáĪÇáĪÈ æÇáŌĪæÑ ÇāæÇŌŪÈ ÇáĪĪ ÈŌÈÞ ÝĪ ĀÑŌ ÇáĻáÇĪ āĪ
ÇáĪĪ ÈŌßā ŌāÇā ÇáÇāÇā ÈÇāāŌÈÈ ááĎĪā ĪÈŸáÈæā æĪĪÈŪÑæā ĀĪāĪ āāÇŌÈÈ ááŪæĪÈ āā ĪĪÈ
ÇÈæÇ; ðĎā ÇāāÝæŌ ÇáßÈĪÑÈ ÈŌßā ÇáÑæŌÈ ÇāæÇÑŸÈ ÇáŪāÇā ÝĪ áÇĪÑÈ ÇāāĪÑÈ áāĀáÇĀ
. ÇāæÇŸĪā ááĻáÇĪ æÈßæā ÇāāŌÈÑÇĪ ÇāāÇĪĪ āāā
æßāāÇ ßÈÑ ĀÈāÇĀ ÇāāŪÈ ÇāæÇĪĪÈ Āæ ÇáĀÑŌ ÇāæÇĪĪÈ āŪ ÇáÇĪāÇā ÇáŌÇĪÞ ßāāÇ ÞáÈ ÇáĪĪÑÈ
æŌÇáÈ áÇÑ ÇáÈÑĪĪ áÇā ÇāāÝæŌ ÈŌÈĪŪÈāÇ ÈāĪā æĪĪææ ĀāĪ ŌāÇŪ áŪÈāÇ ÇáĪÇŌÈ æÈÞÇáĪĪāÇ
ÇáĪĪ ÈÑÈÈ ŪāĪāÇ æāā āāÇ ßÇā ÇáĪŪÇĀ ÇáŌÑŸŸ: (Çāāāā ĪÈÈ ĀāĪāÇ ÇāāĪĪÈ ßāÇ ĪÈÈÈ ĀāĪāÇ
āßÈ) (5)

æÇĎÇ ŪÇÈ ÇāāŸ ÇáßÈĪÑ ÇáĎĪ ĪÇĀ āā ÇĪāā ÇāāĻÇáĪ æŌÇŪÈ āŪÇāā ÇáŌÑĪÞ ÇáĎĪ ĪŌĪÑ ŪāĪā
Ÿāā ÇáŌŪÈ Çā ÈÞāŪā ÈÇáÈÞÇĀ Çæ ÇáÇŌÈāÑÇÑ
ĀĎßÑ ÇāāÇ ŪāĪāÇ āā Çāāā ŪāĪāÇ ŸÈÑÈ ÈÇáŪĪŌ ÝĪ ÇáÞæÇŪĪ ÝĪ ŌāÇā ÇáÇÑĪā; ßÇā ÈĪāāÇ ŌÇÈ
ŌŪĪÑ ÝĪ æÞÈÈā ÇáŪāÑ āĀĪÈ ÞāĪā ÇáßāÇā āŌĪŪ; ŸŌÑÈ ĀÈāĪ ŪāĪā ĪÈĪ ŌÇÑ ÇáĪāĪŪ ĪÈÑāæāā
æĪĪāæā Èā ÇŌÈĪ ĪæÇĪā ŌŪæŌÇ ŌĪĪÈ āā æÇáĪā ÇáĎĪ ĪŪāā ĪÈÇŌÇ ; æÈĪĪā ÇáŌÇÈ (ĀÈæ ŌÈĪĪ)-
ÑĪāā Çāāā -ÇáŸÑŌÈ ĪÈĪ ŌāŪ āāĪ ßāāÈ ÈæĪĪāĪÈ áĀĪæÇāā; æÇĎÇ Èā ĪāÈ ŪÇŌÈÇ ÈĪā ÇĪæÇāā æĪÞæā
: Āā ÇáŌĪĪ ŪÈĪ Çāāā ĪÞŌĪāĪ ; æĀßĪÈ āā ĀāāÇ ßāāÈ ŪÇāÈ æāā Īßā āæ æÇÑĪÇ ÝĪ ÇáĪŌÈÇā ; æāßāā
ĀŌÑ ŪāĪ āŪÇĪÑÈ ÇáÞÇŪĪÈ ÈŪĪ Çā ĪŌā ĀāÈŪÈā æŪÇĪ ĪŪāā āŪ æÇáĪā ĪÈÇŌÇ ; æŪā æÇáĪā Āā
ÇÈāā ÞĪ āĻÇ āā ÇāāæÈ ÇáŌĀÇā ÇáĎĪ ĪāÇÞĪā Āāā ÇáÞæÇŪĪ æāßā ÇáÞĪÑ āĪŌ ÈĪĪ ÇáÈŌÑ . .
ŸĪÇĀÈ ĀĪĪÇÈ ĀĪĪæā ŌāÈ 1970 æĪĪā ÇáĪĪŌ āĪĪāÈ ĪÑŌ æÞÈā ÇÈæ ŌÈĪĪ ÝĪ ĪŌā æÇáĪā ; æŸĪĪ ĪÇĪā
. āĪÈŌā ÈĪāāÇ āā Ī ĪÑĪ ĀĪĪ āā ÇáĎĪā ŪāæÇ ÝĪ ÞæÇŪĪāā
æĀā ÇŌÈāÑÇÑ ÇáÈŌĪÇÈ æÈæÇáĪ ÇāāĀŌĪ ĪāĪ ÇáŪŌĪāÈ æĪāĪā ÇáÞāÇÈ (ĀāÇ āā ÑĪā ÑÈß æÞāĪā
. áÇāā) ĪÇŌÈ ĀĎÇ ÝÞĪ ÇáŌŪÇā æÇāāÈÇŌ æÈĪæā ÇáĪĪÈ ĀāĪ āĀÈā ÈŌÈ ŸæÞā ßā Īæā āŌĪÈÈ
æĪŪĪÈ ÇáÇāŌÇā ŪāĪāÇ ĪŌ āŪ ŪāĪ ŌÑĪĪÈ āā ŌÑÇÆĪ ÇāāĪÈāŪ ÇáÇŸŪÇāĪ ÇāāŌāā ßĪŸ ÈÞĪ ÈÇÈÈÇ
: ĪÈĪ ÇáÇā æÇáĪß āÈÇĀ āā ĀĎÇ ÇāāĪÈāŪ
ĪāŌÈ ÞÈā ĀŌÈæŪ ÝĪ ÈĪŌÇæÑ āŪ ĪāŌÈ āā ÇáÞÇĪÈ Īæā ßÇÈā æĎāāÈ ŪāĪāÇ ŌĀāÈāā Ūā ÇáŌāĪÇĀ
ÇáĎĪā ÞĪāÈāā ĀŌÑāā: ĪæŌÈ āĪāĪ ÞÇÆĪ ÝĪ È ÑÇā ÞÈāÈ Āāā æĀĪÈā æĀĪæā æÇÈā ÇĪÈā æŌæĪÈ
ĀĪāĪ; ĪáÇā ÇáĪĪā ÞÇÆĪ ÝĪ ĪĪŌÈŌ ÞÈā ĀĪæā æĪÇāā æÇÈā ĪÇāā; ĪĪÇÑ ÞÇÆĪ ÝĪ ÈĪÑÇāĪ ÞÈā āā
. ÇÈāÇā āā ĀŪāÇāā æĪāŌÈ āā ĀÈāÇĀ Ūāā æÇÈā ĀĪÈā æĪŌÑŸ ŪāĪ 13 ĀÑāāÈ
. ŌÈĪÑ ĀĪāĪ ÞÇÆĪ ÝĪ ÈĪÑÇāĪ ÞÈā ĀĪæā æĪÇāā æÇÈā ĪÇáÈā æŌæĪ ĀĪÈā æŌæĪ ĪÇáÈā
ŌæŸĪ ĪÈĪÈ ÞÇÆĪ ÝĪ ÈĪÑÇāĪ āŌĪæā āā ŌÈÈ āā ĀÞÇÑÈā ; æÞÈā āā ŌÈÈ ŌāĪÇĀ ; Çā ŌŌÇā ĪÇĀ ßā
:æÇĪĪ āāāā ĪÑĪĪ

ŌÈÈ ŪāĪ āŌÇÆÈ áæ ĀāāÇ ŌÈÈ ŪāĪ ÇáÇĪÇā ŌÑā ĪĪÇáĪÇ
ĪÞæā ĪĪÇÑ: āßÇĪ āĪā æāŸÞĪ ĀŪŌÇÈāÇ ŪāĪāÇ āÑĪ ÇáÇŌÑ ÇáĻÇÆŪÈ æÇáÇĪŌÇā ŌÈā ÇáŪÇÑĪÈ
æÇáĪÇĪÈ ÇāāĎĀÈ; æĪŸĪĪ ðĎā ÇáĀáÇā ÈŌÈÈ āŌÑÈ Çāāā āāÇ ÝĪ ÇāāŪÇÑß; æŪāĪāÇ āÑĪ ÇĪæÇāāÇ

ŌNB ælææĀYŪÇaŌĒÇa ÇÐ Çāā ā ÇaŪŌiŃ ĪÇ Çā iŪiŌ ÇāāiÇāiæā Yí Þāā ÇāiĒÇā ÇāāBŌæĒ ĒÇāĒæi æÇāĒi ÉŌi ÇaŌNBÇĒ ÁaiāÇ ÇBæÇā Çāiāi æÇāĒi ÇāÐi Þi iŃĒYŪ Āai æĒŃ Yí ÇaŌNBÇĒ YíYí Yí ÐŃi ÇāiĒÇā !! æāþi ÇŌĒŪNBĒ ŃiāĒ ĀaŌ æāiāi Āaiā æÇĒi ÈŌŃ ā ĒiŌÇæŃ

. Āai Ēāi ÇŃĒŪiā iæāÇ ÐāÇÈÇ YÐŌ ĩæŌæā YíāÇ ÇāĒæi æiāÇæā YæÞ Çāiāi æÇBĒŃ āÇiŌāŪ Yíā ÇāāiÇāiæā ĪāÇā ÇāŌĒÇā ææ ÇāāiÇYŪĒ Ūai ÞæÇŪiāā ĪĒi áÇ ĩĒĒāÇ ÇāŃæŌ æāþi ÇŌĒæÇĒ ÇāŃæŌ Yí āÐÇ ÇāŌĒÇā áiŌiæÇ āŪÇĒŃ ÇāāiÇāiā æŌNBÇĒāā ÇāāæŌāĒ āā āāÇŌÞ ÇāÞĒÇĒā Yí ĒÇBŌĒÇā Āai ĪÇiā ĀYŪÇaŌĒÇā āBāā YŌāæÇ Çā iŌiæÇ āŪĒŃÇ æÇiĪÇ āā

. āÐā ÇāāŪÇĒŃ ÇāĒi ÉŪi ĪæÇāi (26) āŪĒŃÇ ŃĒiŌiÇ Çā ÇāāŪÇŃB Yí ÇāŌĒÇā ĒBāY ÇāāiÇāiā āŌÞĒ æŪāĒÇ ĒÇāŪiā ÇÐ Çā ĪŃæi ÇāāiÇāi āā ÞÇŪĒĒ ĩŪai ÇiĪ ÇāŃiā: ĀāÇ Çā ĩæĒĒ āĒiāiÇ Yí ÇāĒæi æþi ĪĒĒ āÐÇ āāBĒiŃiā Çæ ĒÞŌŪ ÇŌÇĒŪā Çæ Ēiāi ÇÞiÇāā Çæ ĩĀĪÞ ÇŌiŃÇ Çā āā ĩiāŃ ÇāiĒÇĒĒ ÇāĒi ÇāÇā ; ĒiāāÇ ĩŪiŌ Çāiāi ÇāŃæŌi ĪÇiā ĪĒÇĒĒ āBĒYĒ ĒÇāĒiYĒĒ æŌāāÇ <26> ŌāÇi; æāŪ āÐÇ Yþi ĪŌŃĒ ĒāYŌi ÇĒŃ āŪŃBĒ ĪÇæāĒ

ŃæŌiÇ YíāÇ Çā ÉŌi ŌŃiÞ ĪÇi āai ĒŌBā ŌŃiÞÇ āÇāÇ āiæÇāi (17) æāÇiĒ ÇYŪÇāiĒ æÇāÞĒ ĒĒÞāāÇ æĪĒÇĒĒæÇ æBÇā ÇāāiÇāiæā áÇiĒiÇæŌāā āĒĒ Yí ÇāĒiÇiĒ; ĒiāāÇ ÇāŌiæŪiæā ĩŪiæā ĒŌŪĒ ŪŌŃ ÇāYÇ ; æBÇāĒ ÇāāĒiĒĒ Çā ÞĒĒ ĪæÇāi < 700 -800> āā ÇāBŸÇŃ ĒiāāÇ āā ĪŌĒŌāi Ōāi <7> āā ÇāāiÇāiā; æÇāÇā āiā ĒÇāĒŪÇŃ ÇāāŪÇŃB ÇāŌÇŃiĒ ÇāĒi ŌĒĒĒŃ ŃiÇāÇ Yí āÐÇ ÇāŌiY

. Çā ŌÇā Çāāā āþi ÇBŃāāÇ Çāāā Yí ÇāŌāæÇĒ ÇāŌÇĒÞĒ Çāā Yí Bā ŌiY ĒŃĒYŪ ĪŌÇĒŃ ÇāBŸÇŃ ŌāĒ ÉŪi ÇiŃi; YŸi āÐÇ ÇāŌiY āiā āāĒŪŃ ŃiāĒ Çāāā æāŌŃā æÇā ĒBæā ĪŌÇĒŃ ÇāŃæŌ ÇŌŪÇY āŌÇŪYĒ ŪāÇ ŌÇāiāÇā Yí ÇāŪÇā ÇāāÇŌi

Āā Īæā ĀYŪÇaŌĒÇā ĪæÇāi <160000> ĀāY āā ÇāāiÇāiā Bā ĩĒĒŪŃ ŌāÇiā æāĒæĒĒ āiāŌāþ ĪÇiā ĀYŪÇaŌĒÇā æāĀāÇā Bā āāā ĩĒÇi ĪæÇāi ÇāY ĪæāÇŃ ÇiŃĒĒ ŌŃiÞ æBŃÇiĒ ŌāÇiā æÇāĒŪĒā ; æāÐā ĒĒÇi Āai ÇiĪi ÇāāŌāiā ÇāŌiĒĒ ; ĒĒÇi Āai āāÇÐi ÇiĪiāÇ ĀĒĒ āYÇĒŌ ÇāÇāæÇā āĒŪŌiāÇ āāÇÐi ŌiāYāÇ ĀŌāÞĒ āYæŌ ÇāÇĒĒÇā ; æĒŌŪāÇ Yí ÇiĪi ÇāÇŌ ÇāĒŌæÇ āiÇāi ÇāiāŃ

. ÇāĀiÇāā æþāiæÇ ĀiÇāā ŌiāYÇ æŌæÇŃā Āā ÇāYĒŃĒ ĒĒÇi Āai ÇYŃÇi Çāiæi Yí ÇiĪiāā ĪÇĒā ; æāYŌ ĪÇĒā Yí āÞŌ ; ÐāB ÇāiÇĒā ; ĒŪŌiāÇ áÇāÇŌ ĪŃæāā ÇāŃŌÇŌ āā ĪāÇā ĀBĒÇiāā æiŌāŪæā ĒŌāÇĒB Çāiā ŌāÇā āā ÇāŪiÇi āiæāāÇ ÇāĀŌāĒ æiŌæā ĒāiŪāā ÇāŌÇāŃ āŌÇŃ ÇāĒÇŃiĪi ĒĒi ĒŌāā āāā ÇāĒŌŃiĒĒ ÇāþiÇiĒĒ

. æĒŪŌiāā ÇāĀŪāĒ æÇāāŌāāæā ĒŌĒiŪĒāā Þi ĩŪŃŃāā ĒŪŌ ÇāāÇŌ āŪiā Ōāæiāā ŌÇi ÇāāŌÇā æāĒŪiāā Ūā Çā ĪŌŌāŪæÇ ĒĀĒÞÇā ÇāÞĒÇā ĒŌĒĒ ÇāŌŪÇāāā ĒÇŪāÇāā ĪāÇā ÇāŪÇā æāBā áÇiāBā Çā ĩŪŃŃāā ÇiĪi ĀÐÇ ÇiÐæÇ ÇiÇŌĒāā ÇāŌiYiĒ ĪÇŌĒ ÇāāiŃŌiā æÇāŌāÇĒ āā Çā ĪŌiæÇ Yí ÇāÇŃŌ ŌiÇiĒĒ ÇŌŃY Çāiāþ Ōai Çāāā Ūaiā æŌāā ĒÇāiāÇi Ēiā Çā ĩÞŌāāÇ Ūai ŌæÇŌiā ÇāĒiÇŃ Çæ Yí ŌæiŌŃÇ Çæ Yí ÇŪāÇÞ ÇāŪŃĒ Çæ ÇāŌŃÞ ĒĒĒæā Ūā ÇāāæÇā ÇāŪaiā æÇāāŌāĒ ÇāāŃĒĒĒ YāiÇ Āai ĪĒÇā ÇāāāiæBŌ āāÇ āŌÇiY áÇ āŪiŃ āāÇ ÇiYŪæÇ āþāiBā Yí ĪiæĒBā æÇYĒĒæÇ ŌiÇĒY ÇŪāÇāBā

āĒŌĒ ŪaiāÇ ÇāiŌāÇĒ ŌĒÇ æ (ŃĒÇŌ Īæā Yí ŌĒiā Çāāā ĪiŃ āā ÇāiāiÇ æāÇŪaiāÇ æāŪiāĒĒ Çæ ŃæĒĒ Yí ŌĒiā Çāāā ĪiŃ āā ÇāiāiÇ æāÇYiāÇ) āĒYþ Ūaiā (1) Yí ÇāiĒĒĒ ÇāŌiĪi Ūā ŪĒæÇā Ēā ŪYÇā ÞÇā æāæ ĪŌĒ Ūai āāĒŃā: Çāi āiĒĒBā ĪiĒĒÇ ŌāŪĒā āā ŃŌæā Çāāā Ōai Çāāā Ūaiā æŌāā āÇBÇā ĩāāŪai Çā ÇiĒĒBā ĀāÇ ÇāŌā -ÇāĒiā-ŪaiāBā æÇāi ŌāŪĒĒ ŃŌæā

: Çāāā Ōai Çāāā Ūaiā æŌāā ĩþæā (2) (ĪŃŌ āiāĒ Yí ŌĒiā Çāāā ĒŪÇāi ÇYŌā āā ÇāY āiāĒ ĩÞÇā āiāāÇ æiŌÇā āāÇŃāÇ) ĪÇŌĒÇĒ ÇāĀŌāÇā ÇÞĒææÇ Ūai Çāāā æÇŌĒĒææÇ ÇiŌÇiBā Yí ŌÇŪĒĒ æÇæÞĒĒBā Yí ŪĒÇiĒĒā

: æāÇĒYæĒæÇ ÇāYŃŌĒĒ ÇāĒi ĪŌæÞāÇ Çāāā āBā YÇā ÇāÇāŌÇā āŌāæā Ūā ÇæÞÇĒĒ ŌĒÇĒæÇ āiÇ Āai ÇāāŪÇāi āiÇ ÇŌŪŪiæÇ ŌæÇāi ÇāiŪĒĒÇā āiÇ ÇāĒYæÇ ĪÇāŪŌŪŃ ÇāŃiÇā ÞæāæÇ āBā ÇāāÇŌ áÇ āŪĒÇāi ŌĒÇĒæÇ ŌŪiŃæÇ Āai ÇāiŪāÇi ĒŪĒĒ ÇāÇiāÇā æÇāŪĒĒÇi āĒæþYæÇ ÞæÇYā ÇāYŌÇi æĒāŌŪŃæÇ ÇāŌāÇā Yí ÇāŪĒĒÇi ŌĒÇĒæÇ Þi ĪÇā Çā ĒŪŪāiæÇ āŪæÇiĒĒ ÇāÇiāÇā BĒi ĒŌŪāiæÇ ŪiÇ ĒBā ŌiŪŌŪi Çāæiæi æiBĒĒĒ ÇāāŌŪĒĒĒi ÇāŪaiĪi

ĪÇŌĒÇĒ ÇāĀŌāÇā : āþi ŌÇāŪĒæÇ ÇāŌiY ÇāŪŃĒĒĒ ĒÇiĒÇŃ ÇāYĒĒĒ ŌāÇā ÇāāiĪai ÇĒāĒ ÇāŌÇiŌĒ ŪŌŃĒ ÇāĒi āā ĒĒŃĒ Ūai ÇāĀŌāÇā æĒĒ ÇāiāÇi æÇāÇŌĒŌāÇi æāBāāÇ ÞiāĒ āYŌāÇ . YiÇā āæŌāāÇ YÇŌĒiŃĒ āā āYŌi æĒæÇŃiĒĒ ĪiāÇ āā āÐā ÇāYĒĒĒ ÐÇĒ ÇāŌŪŃ ÇāāāĒæŃ

ŪaiāÇ ÞŃĀĒ ÞŌĒĒĒ ĒŌĒĒĒ ÞŌĒ ÇĒi ÇāāiĒĒ ÇāiĪi ÇāāŌ ÇāŌŃÇÞ ÞÇā ŪĒiÇāāā ÇĒā Çiāi : BāĒ BĒiŃÇ ÇŌāŪ æÇāiĪi (Çiāi Ēā ĪāĒā) ĩþæā Ńiā Çāāā ÇĒÇ ÇāāiĒĒ ŪYŃ Çāāā áÇĒi ÇāāiĒĒ ŪYÇ Çāāā Ūā ÇĒi ÇāāiĒĒ . . YþāĒ āā ĪÇĒĒ āā ÇĒæ ÇāāiĒĒ ; ÞÇā ĀāÇ ĒŪŃYā ÞāĒ : áÇi ÞÇā: ÇĒæ ÇāāiĒĒ ÇāiĪi Çāiæā ÇāÐi ÇiŃiĒĒ Yíā āāŌiÇŌ æāĒĒ ĩÇi āāŪÞĒĒiā -āāÇ ĪŌĒĒÇā ĪŌĒi ÇāŃiā ĒiāāāÇ āiāi-ÇÐÇ ÇāÇ ĒĀāŌÇā ĩĒĒĒ ĒæĒi āā æŃÇĒi Yþæā: ĒŪŃYāi. ÞāĒ: áÇi ÞÇā: ÇāÇ ÇĒæ ÇāāiĒĒ ÇāŪiÇŃ-Çi ÇāāŌiŌ Yí ÇāāŪÇŌi-ÇāāŌ ÇāŌŃŃŃ -Çi ÇāāŌÇā āā ÇāiāĒ-āBĒĒĒ Yí ĪiæÇā

ÇāiŃ ÇāāĀāiā Çāi ŌŃĒĒĒ ĒāÇāiĒĒ ŪŌŃ ÇāY ŌæŌ ĒÇāĒYŃiþ ; æŌĒĒĒ Ūai ÐāB Yí ŌÇŪĒ ÇāŌiŌÇā áÇiā ÇāiāiÇ YÇŌĒŃ ÇāĒĒ Yí ŌÇŪĒ ÇāŃiāā áÇiā Çāiā āā āÐā ÇāYĒĒĒ Çæāi āāÇ .ĒĒÇāĒĒĒiĒ . Çā Çiþ āāÇ Yí ĒĒā ÇāāYŌ æÇāŃæi

æáþÍ ßÇä ÇáÚÑÈ äÇÍÉ äÐÇ ÇáÍíä æÍÇäÈä ÇáÇÓÇÓÍÉ; æßÇäæÇ ÕÝæÉ ÇáÇäÉ ÇáÇÓáÇáíÉ; æáíæÑ ÞÍÇÍÉäÇ; æÍÇäÉ ÇáÇäá ááÚÑÈ ÈÇÓáÇäá; æÚÑÝæÇ ááä æßÇäÈä; æÓááæÇ ááä ÞÍÇÍÉäá æÑÓæÇ ÈÇä íßææÇ ÁÆáÆáá

æáÐÇ ÝÞÍ ÍÑÕ Õáí Çááá Úáíá æÓáá Áä Èßæä ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ áíØ ÁäÙÇÑ ÇáÇäá æÍÑÕ Úáí ÕÝÇÁ ÚÞíÉ ÁáááÇ æþÇÁ äÒÇÑÈäá æÈÝÑÍ äÓáßä áíßææÇ ÕÇäÉ Ýí ÌÈíä ÇáÁäÉ ÇáÇÓáÇáíÉ ßäÇ Áä ÇáÇäÉ ÇáÇÓáÇáíÉ ÕÇäÉ Èíä ÇáÁáá ÌáíÚÇ

:ÝÍÑÕ Úáí ÈØáíÑ ÇáÌÒíÑÈ ÝßÇä Õáí Çááá Úáíá æÓáá íÑÍ æáæ Úáí ÝÑÇÕ ÇááæÉ äÈÝÞ Úáíá (3) (ÇÍÑíæÇ ÇááÒÑßíä äá ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ)

ÝßÇä ÍÑíÒÇ Õáí Çááá Úáíá æÓáá Çä áÇ íáÈÞí ÍíäÇä Ýí ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ; æáÇ ÈÌÈáÚ áíáÈÇä :ÝíáÇ; ÝßÇä ääÇ ÈÒÑ Èä Õáí Çááá Úáíá æÓáá ÁäÈä Ýí ÍÉ ÇáæíÇÚ (Çä ÇáÓíØÇä ÞÍ ÁíÓ Áä íÚÈÌä ÇááÓáæä Ýí ÌòíÑÈ ÇáÚÑÈ æáßä Ýí ÇáÈÍÑíÓ Èíááá) ÑæÇä äÓáá (5)

æáþÍ ÞÇÍ ÇáÚÑÈ ÇáÇäá èáÐÇ ÇáÍíä æÑÕíÉ ÇáÈÒÑíÉ ÁäÇäÈäá ÈáÐÇ ÇáßÈÇÈ ÇáßÑíä æÇäÈä :Çááá Úáíáá ÞÇÆáÇ (áÞÍ ÁäÒááÇ Ááíßä ßÈÇÈÇ Ýíä ÐßÑßä ÁÝáÇ ÈÚÞáæä) (ÇáÁíÉ 10 ÇáÁäÈíÇÁ)

ÞÇá ÇáØÈÑí: "áþÍ ÇäÓááÇ ßÈÇÈÇ Ýíä ÕÑÝßä . . . . Èä ÞÇá: æáÐÇ Çáßæä ÇÒÈä ÈáÚáí ÇáßááÈ; æáæ áíæ ääÇ ÞÇá ÓÝíÇä ÇáÐí ÍßíäÇ Úáá; æÐáß Çäá ÕÑÝ ááá ÇÈÈÚá æÚáá ÈäÇ Ýíä. (6) æÞÇá ÇáÑÇÓí:(7) (ÐßÑßä: ÕÑÝßä æÕ í Èßä)

æÞÇá ÇáßÑØÈí:(8) (Ýíä ÐßÑßä: Ýíä ÕÑÝßä; ÝÇáßÑÁä äÓá ÈáÓÇä ÞÑíÓ; æÇíÇáá ÍÇØÈ; ÝÇÍÉÇÍ Ááá ÇááÚÇÈ ßááÇ Ááí áÓÇäá; ÝØÇÑæÇ ÚíÇáÇ Úáíáá ÝÒÑÝæÇ ÈÐáß Úáí ÕÇÆÑ Ááá ÇááÚÇÈ). (9)

:æÁäÇ ÁÍÉ Úá æßÇäÉ ÇáÚÑÈí ÇááÓáá Ýí äÝæÓ ÇááÓááíä ÚíÑ ÇáÚÑÈ ääÇ ÑÁíÉ æÓáÚÈ Áä ÇáÓáÇÈ Ýí ÌÇáÚÈ ÇáíáÇÍ æÇáíÚæÉ (æáá äá ÇÈäÇÁ ÇááíÇáíä æÇáááÇÍÑíä ÇáÁÝÚÇä)-1 íØáÈæä äáí Áä ÁÍÈäá Úá ÝáÓØíä æÚá ÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÉ Ýí äÒÑ æÇáÚÇáá ÇáÚÑÈí; áÚ Çááá .íßÈææä ÈäÇÑ ÇáÇÍÇÈ Úáíáá æíØØáæä ÈíÑÇíáÇ; æíÈíÑÚæä æíáÇÈ ÇáíÑæÈ æÇáíáÇÑ íæáíÇ ÇááíÇáíæä ÇáÇÝÚÇä íÞæáæä: Çáááá ÇÑØÞáÇ ÇáíáÇÍ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä; æÇÑØÞáÇ ÇáíáÇÍ-2 æÇáÇÓÈÒáÇÍ ÝæÞ ÁÑÕ ÈíÉ ÇááÞíÓ; ÝÞíä ááá: Çä ÇáÓáÇÍÉ æÇÍÉ ÓæÇÁ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä Áæ Ýí ÝáÓØíä; ÝÞÇáæÇ: Áä ÝáÓØíä áí ÇáÁÑÕ ÇááÈÇÑßÈ; æáí ÁØáÑ æÁÞíÓ æÁßÈÑ ÈÑßÈ äá .ÁÝÚÇáÓÈÇä; æáÐÇ ÝÇáÓáÇÍÉ ÝæÞ ÁÑÕáÇ ááÇ ÞíáÈ Áíá æÇÚÚá ßÈíÑÇ áÇ ßáÈ ÁÍÉ ÇááíÇáíä ÇáÁÝÚÇä Úá ÇáíáÇÍ ÝíÓÚæä ÝÇÐÇ ÐßÑÈ ÝáÓØíä ÝÇÓÈ-3 ÁÚíááá ÈÇáíæÚ

.Áä ÁßÈÑáá íÑÍ: (äá ßÇÈá Ááí ÝáÓØíä)-4 Áä ÇáíÑ ÇááíÇáíä ÓíÇÝ íÑÍ ßÈíÑÇ: Áä ÞÓíÉ ÝáÓØíä; áí ÞÓíÈäÇ ÇáÇæáí; æáí ÞÓíÉ ÇáÁÓáÇä-5 .ÇáÁæáí; æáßä ÇáÇÍÇÈ ÍÇááÈäÇ ÝÁÐááÈäÇ Úá ÝáÓØíä

áþÍ ÓÁáÈ ÇáßÈíÑíä áááá äÐÇ ÇáÓÁÇá: äÇÐÇ ÈÚÍ ÁÝÚÇáÓÈÇä; ÝßÇä áÚÚááá ííÈ: ÇáÁÞÓí-6 .æÝáÓØíä; æÈÚÓáá ííÈ Ááí ææÓßæ

æÚáíáÇ Ííá Çáíáæí áÈäÇä ÁÑÓá ÓíÇÝ æÑÇÁ ÇáááíæÈ ÇáÝáÓØíáí æÞÇá áá: ÁÑÍ Áä ÇÞíá-7 ßÈíÈÈ äá ÇááíÇáíä ÈíÇÝÚ Úá ÇááÓááíä ÇáÝáÓØíáííä æÇááÈäÇáííä; æáßä áí ÕÑØ æÇÍÍ (Áä íÝÑÍ .ááá æßÇä áíÞÇÈææÇ äá ÝæÞá æÈáÝÑÍ ÝæÞ ÑÁæÓáá ÑÇíÉ áÇ Çáá ÁáÇ Çááá)

áþÍ Ííá ÈÚÓ ÇáÓÈÇÈ ÇáÚÑÈí ÇááÓáá ÇááíÇáí áíÁíæÇ ÇáíáÇÍ ÝæÞ ÁÑÕ ÁÝÚÇáÓÈÇä-8 æáíÞíáæÇ áÐá ÇáÚÈÇÍÉ-ÚÈÇÍÉ ÇáíáÇÍ-ááá ÚÓæíá äá ÝæÞ áÐá ÇáÁÑÕ; áááá: ÕÑÇÑ æÇÓáÇÚíá: ÐáÈæÇ Ááí ÕÇÈá æáá ÕÈÇÈ ÕÚÇÑ Íæá ÇáÚÓÑíä ÝÞØ; ÞÇá ááá ßÈÇÑ ÞÇÍÉ ÇááíÇáíä -:ÇáÁÝÚÇä

áíá áÇ áááß ÓíÆÇ áÞíáá áßä ÚáæÇäÇ áÝÑíÈæÇ æÇÍÉÝÇÁ ÈÞíæáßä áæ ÍÇÒ ááÇ Çä áÐÈÍ ÇæáÇíáÇ .ÈíÉ áßä áÐÈíáÇáá

æáááá: ÁäÓ æáíáí Ááíä æÁÈæ ÁÓíí Ááí äÒÇÑ ÕÑíÝ (Èáí).; ÞÇá ÁäÓ æáíáí Ááíä: ßÇäÈ ÇáßÑí-9 ÇááíÇáíÉ Ýí Èáí ÚáíáÇ ÈÓáÚ ÈÞíæááÇ ÈÍÑÍ æÈØØÝ Úáí ÇáíÇäÈíä áÈíÚí ÈÇáÓáÇä Úáí ÇáÚÑÈ æíæÇÓá ÞÇÆáÇ : áþÍ ßÇä ÇáÓíæí ÇáØÇÚáæä Ýí ÇáÓá íäÓæä ÁÑÈÚÉ ÁíÇä Úáí Çáíáí íÞØÚæä

.ÇááÓÇÝÇÈ ÇáæÇÓÚÉ äá Áíá Áä ÈÓÇÝÍ Çííáá íí ÒÑÈí áÓáá

áþÍ ÌáÚæÇ áí ÁÑÈÚ ÚÓÑÈ ÞÑíÉ Ýí áÓíí æÇÍÍ áÚ Áä ÇáááØÞÈ ßááÇ ÈíÉ ÇáÚÇÑÇÈ ÇáíæáíÉ ÈÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÑæÓíÉ-áÐá ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÈí ÈÍÑÍ äá äØÇÑ ÈÑáÐ (Èáí ÇáÈÑáÐí ÇááíÈÈ) Ðáß ÇááØÇÑ ÇáÐí íÞÚ ÈíÉ ÞÈØÈ ÇáÓíæÚíÉ äáÐ ÓáÈ 1918-ÈÍÑÍ äáá ÇáØÇÆÑÇÈ áÈíáÑ ÇáßÑí Ýí .ÇáÓáÇá ÍÇÓÈ-Èáí-æÈÚæí

æíÓÈØÑÍ ÁäÓ ÞÇÆáÇ: ÌáÚæÇ áÐ ÇáíáÚ ÇáßÈíÑ ÇáÐí íÚÍ ÁáÇÝÇ äÁáÝÉ Ýí áÐÇ ÇáæÓÚ ÇáíÓíÑ ææÓÚæÇ äÒÇÍÇÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÝæÞ ÇááÓíí; æÈÞíÈ ÁÍØÈ Ýíáá äá ÇáÚáÑ Ááí ÇáÚÓÑ æáá íÞØÚ ÇáíØÈÈ Õæí ÇááÓíí æÇáÈßÇÁ ÇááÑÈÝÚ æÇÓæÇÈ ÇáÈßÈíÑ ÇáÈí ßÇäÈ Èíáíá Ýí .ÁÑÍÇÁ ÇááÓíí

ßäÇ ÁííÇäÇ æÈÞí Ýí ÍÑæÓ äÓÈáÑÈ ÍÈí ÇáÓÇÚÉ ÇáíÇíÉ ÚÓÑÈ áíáÇ; ÍÈí áÐÇ ÝÑÚáÇ Ýí áÐá :ÇáÓÇÚÉ ÞÇä ÁäÇÓ ÍÇÒÑæä Ýí ÇááÓíí ÞÇÆáíá

Āā Āāā pŃiĒāÇ íāĒŪŃæĒā āāĐ ŐÇŪÇĒ ÝiŐŦŃ ĀāŐ æÇáÇíæĒ āŪā Çā íĐāĒæÇ Āāi āĒÇā ĒiāŪ ÇāāÇŐ ÝiāĒi ÇāĒāÇā Āāi ÇāæÇíĒÉ áíáÇ; áþi ĬÇĀ ÒĒÇŃ ÇāþÇíĒ ÇāĐiā ŐāŐāæÇ ÇāĀŃŐ ĒĒĒ ÇþiÇā ŃæŐiÇ íþæææ āāĀÇĀ ÇāŐĒÇĒ: (āiā ŐæŪ ĀāŃĒā; æŃāā ĀŐÇŃĒĒā; ÝāŃæāÇ ĒĀāŃĒā) áþi ŪŃŐæÇ Ūāi ĀāŐ Āā íĒĐi Ēiā ŪāŃÇiāiā æiŐæiæā āā ĒāÇĒāā æiāĒæāā iÇŃÇ āāŐĒā ŃŪā .(iŐÇŐiĒ āĐÇ ÇāāæŐæŪ Ūāi ŐŪĒ þĒāi ÒÇāŐŪĒ ÇāĀŪŪÇāi áþi ŐāŪĒ áíāi ŐiĒþ ÒŃi-þÇĒĒi Ýi ÒÇĒā-íþæā: Āā ŪŃĒiÇ æÇíiÇ ĒiāāÇ ÇiĒ ÇāiāÇ āā āāiæā-10 ĒæāÇŃ ĒĐiā ĀāiāÇ ŃŪā ĬÇiĒæÇ ÇāāÇŐĒÉ ÇāiāÇ āĐā ÇāāĒÇāĒÉ ÇāĒi íĒĒāÇ ÇāŪŃĒÉ Ýi þæĒÉ ÇāāŐāāiā ĒŐŪāā ĀāÇā āŐĀæāiĒ ÒĒŃi ÇāÇā Çāāā Ēā ĒæþŪāā ÇāÇā āŐĀæāiĒ ŪŪāi ĀāÇā ÇāĒÇŃiĒ (æÇāā āĐŢŃ āĒ æáþæāĒ æŐæŪ ĒŐĀæā) (ÇāĀiĒ 44 ÇāŐiŃŪ)

.ÇāāÇ āŐĀæāiĒ ÇāþiÇiĒ æÇāŃiÇiĒ . . . āŐĀæāiĒ Ēāþi Ūāi ŪÇĒþāā ĒĒŪĒ ĒþiāĒ þi ĀāāæĒ āĀāŃ āæ ŪŐāĒ āā ŪÇŃĒĒ ĒāŪŐĒ Āā ĒŃŪi āŪ Çāāāā áÇĒi āāŪŃĒĒ Āā íiÇæāæÇ ĀŪÇiĒ ĒæŃāā āĐÇ; æĀā íĒiāāæÇ ĒĒÇāiŪ ÇāāŐĀæāiĒ æĀā íŪŃŪæÇ ĒĒŪÇĒ āĐÇ ÇāŐŃiþ

áÇĒi Āā íāāi āā ÇĐāÇāāÇ Āāi ÇāÇĒi ÇāĀŐāÇā ÇāÇþāiāi ÇāĐi íþĒŪ Ýi ÇāiĒāi ÇāiŪŃÇŪiĒÉ ÇāĒi ĬŐāÇ ÇāÇāiāiŐ Çæ ÇāÇāŃiĒÇā

áþi ÇŐĒŐÇŪĒ ÇāÇiāŐĒÉ ÇāiāæiĒÉ ÇāiāæiĒÉ āáÇŪāÇā Çā Ēāþā þŐÇiÇāÇ ÇāāŐiŃiĒÉ āā þŐÇiÇ ÇŐāÇāiĒÉ ĒŪiŐāÇ ÇāĀāĒÉ ÇāāŐāāĒÉ ĒĒÇāāāÇ ĒÇiÇŐiŐāÇ æþāæĒāÇ æāŐÇŪŃāÇ; áþi áþāĒÉ ÇāþŐiĒÉ ÇāŪāŐŐiāiĒÉ-Ūāi ŐĒiā ÇāāĒÇā-āā þŐiĒ ÇŐāÇāiĒ ĩāÇiĒÉ ĒŪŃŐ Ūāi þā āŐāā Çā iŐÇāā Ýi ĒiāiŐāÇ ŪŃŐ Ūiā Āāi þŐiĒ ÇþāiāiĒ; ŪŃĒiĒ; Ēā āā þŐiĒ ŪŃĒiĒÉ Āāi þŐiĒÉ ŪāŐŐiāiĒÉ Ēā ÇāĐĒĒÉ .ÇāþŐiĒÉ ÇāŪāŐŐiāiĒÉ Ýi þŐiĒÉ ĀŐĒĒāÇ āŐŐāĒÉ ÇāŐŃþ ÇāĀæŐŐ āĒāiŪāÇ æĀāŐÇĒāÇ āāāÇŐ æÇāĀā ÇŐĒŐÇŪĒÉ ÇiāŐĒÉ ÇāÇŪāÇā ÇāŐiæŪiĒÉ æÇāiŐÇŃiĒÉ Ýi ÇāŪÇāā ÇāŪŃĒiĒÉ Çā ĒāĒŐ þŐiĒÉ ÇāiāÇi ÇāĀŪŪÇāi æŪĒāŃāÇ ĒāŪāŃ ÇāāāÇŪŐ āáþŐiĒÉ ÇāŪāŐŐiāiĒÉ æĒiĀĒÉ ĒŪŐ ÇāĀŐæÇĒÉ ĒŃĒŪŪ ĒÇāāĒiŃ Ūāi þā āā āÇiĒ ĒiŪā ÇāiāÇi ÇāĀŪŪÇāi; Ēā áþi ĀŪŃĒÉ ĒŪŐ ÇĒāÇĀ ĩāiĒæÇ āā ŪāŐŐiā; þÇāæÇ: Çā þŐiĒÉ ĀŪŪÇāŐĒÇā ĀĒÇŃĒāÇ ÇāāÇŐæāiĒÉ ÇāŪÇāāiĒÉ āŐāŐ ÇāþŐiĒÉ .ÇāŪāŐŐiāiĒÉ

ŪÇĐÇ ÒÇāĒÉ ÇāŐiæŪiĒÉ ÇāŪÇāāiĒÉ ĒŃāi ÇāŐŪĒÉ ÇāĀŪŪÇāi Ūā þæŐ æÇiĒÉ; æĒŃāi Çāiāā ÇāiāæĒi æÇāāāi æÇāiāā ÇāŐŃþiĒÉ ĒÇĒāÇĒāÇ Ýi ÇāāiŃĐĒÉ ÇāŐiæŪiĒÉ Ýi ĀŪŪÇāŐĒÇā āĒĒĒĒ ĒŐÇāāāÇ āŪ ÇāŐiæŪiĒÉ ÇāiāæiĒÉ . . . Ūāā íŃŃā ĒŪi āĐÇ Āā ĒāÇiĒ ĒŪŐ ÇāāŐāāiā āiŪā ÇāiāÇi ÇāĀŪŪÇāi ĨÇāāŪŐ æÇāāÇā

ÇiŃÇā Ūāi ĒāÇĒāā Çāiāi ĩāÇā āāŐiŃ āā þā ĩāŐ

æāþi ÇŐĒi āĐÇ ÇāĀāŃ āŐĒāĒÉ āiĒ ĒŪŐ Çāþæā ĒĒi ÇŐĒi ĒŪŐ ÇāāÇŐ ĩāāŐæāāÇ áÇāāÇ āĒĒāā Ūā ĀŪŪÇāŐĒÇā æāā ĒĒĒŃŪ ŐiŪŪĒæÇ ÇāāŐāāĒÉ (ÇāĀiĒÇŃ) Āā ĒāŐŃ āĒĒi Āiāi ŃŐÇāĒ āā ĩiŃ ĀĒÇi ĒĒāāÇ ĒÇāÇ āŐiāÇ ŪāŐŐiā āŪÇĐ Çāāā Çā āāŐÇĒ iÇ ŪāŐŐiā ŪāþÇĐ ŪāŐŐiā ĩŐĀ āā ĩiāāÇ æŪþiĒĒæÇ æŪŃŐ ŪāiāÇ æāþā āĒāi æāĒā ŪāŐŐiā ÒŃiā iŐāi Ēā ĀŪŃĐĒ iÇŃā ĒÇāāÇĀ ŪĒiĀ ĒĒĒ Ūā āĒÇā iŐāi Ūiā ŪāiĒ iÇŃÇ āÇiĒ ÇiæÇāā áiŐ ŪiāÇ āÇĀ æĒÇŐĒŐÇŪĒĒā Āā iŐāi Ūāā íþæā ŪÇþā Āā Ūāiā Āā ĒĒŢ ÇāŐāÇĒĒ Āæ iŐāi ĩæā Őiāi āĀā iÇŃā ŪiāÇ āÇĀ; æāā āā ÇāŪiĒÉ Çā iŐāi Ūi ĒiĒ Ĩiā; Āāā iŐāi Ūi ĒiĒ Āiā ĒĒi āÇ íŪŐā ŪŃiŐĒÉ ÇāŐāÇĒÉ æiāĒŪŃ ÇāæþĒ ÇāĐi iŐĒŐiŪ ÇāŐāÇĒÉ Ýi iÇŃā āāĐÇ ŐĀāi Ūi ŪāŐŐiā æŪi ĀŪŪÇāŐĒÇā; áþi ĀiŪiāÇ ŪŃiŐĒÉ ŪĒÇiĒÉ ÇāiāÇi Ūi ŪāŐŐiā Ēā ĩiā ĒiāāÇ æĒiā ĀiÇĀ āĐā ÇāŪĒÇiĒÉ ŪĒiĀāÇ æĒiĒÉ Ūā āĒÇā āŪĒi Çāāā Ūiā ŪĒÇiĒÉ ÇāiāÇi ŪāiĀāÇ ĀŃŐ ĀŪŪÇāŐĒÇā; ŪþāāÇ ĒāiÇĀ ÇāŪĒÇiĒÉ Ūæþ ĀŃŐāÇ æāþāÇ æĒŃĐĒÉ ÇāæþĒÉ ÇāāāÇŐĒÉ ÇāĐi āŪæi Ūiā āĀiÇĀ āĐā ÇāŪĒÇiĒÉ Ūi ĀŃŐāÇ ÇāāĒÇŃĒÉ; ŪĒiāÇ āā Āā āŪŐā ÇāiāÇi æāāŐŪā ĒÇāiāiÇ æāŪŃþ Ūi āĒÇŪ ÇāiāiÇ æĒĒŃāā ĀiŐÇāāÇ æĒĒþā āāāāÇ æāĒĒŪi . . .ĒÇāāæÇi Ūāi ŪāŐŐiā ÒÇiāŐĒÉ ÇāÇŪāÇā ÇāŪŃĒiĒÉ

ĒiāÇ āā āĐÇ ÇāĒiāŪ þāāÇ: āæÇŐā ĩāÇiāÇ Ūi ĀŪŪÇāŐĒÇā ĒĒi ĪŪĒi Çāāā ŪāiāÇ æiŐŃ āāÇ ÇāiāÇi Ūi ÇāĀŃŐ ÇāāĒÇŃĒÉ æŪi ŃĒæŪ ÇāĀþŐi; æāÇ Ēi Āā āāĒā Āā ÇāiāÇi Ūi ĀŪŪÇāŐĒÇā ŪŃŐ Ūiā ĒÇāāŪŐ ÒÇāiāÇi Ūi ŪāŐŐiā; þÇā áí æāŃ Çāiāi ÇāŪāŐŐiāi-æāæ āiÇāi Ūi ĀŪŪÇāŐĒÇā ÇāĀā-þÇā áí āĐÇ ÇāĀi: æÇāāā āÇŐÇi ĩāiāi æŐæþi āāiāÇi Ūi ŪāŐŐiā ĀāÇ ĒŪi Āā ĩĒĒĒ Āāi ĀŪŪÇāŐĒÇā; æĀĐÇ ÒÇāĒÉ ÇāŪŐÇĒĒÉ ÇāiāæiĒÉ þi ÇŐĒŃĒÉ Ūi ÇāiŃĒÉ ÇāŪÇāāiĒÉ ÇāĒÇāiĒÉ Ūi ĩiāŐ ÇāiāŪÇĀ āā Çiā ÇāāŐiĒ āā ÇāiŃĒĒÉ æÇāāŃÇā; æĀĐÇ ÒÇā āæŐi- ĩiÇā þi ĐāĒ Āāi ŪiĒæÇā áiĀiĐ ÇāiĒĒÉ Ūi áþÇæāĒ ĩŃĒÉ ÇāŪŐÇĒĒÉ áiŐĒŪāāāÇ Ői ÇāŪiÇĒiāiā ÇāŪāŐŐiāiā; Ūāā āāÇ Āā . . . ĨāiŃi āā ĩÇĒĒÉ Çāþæā æÇāĒāāi Āāi ĩÇĒĒÉ ÇāiĒ æÇāŪāā áÇŐĒŃiÇi ŪāŐŐiā

āāÇ æÇiāāÇ ÇāæÇþŪ ĒæŐÇĒā āĒÇŪĒĒÉ æāŐāāÇ āā ĒĒĒāiÇ ÇāŪÇiĒÉ ÇāiÇāiĒÉ ÇāĒi āiāā ŪiāÇ ĨÇāþÇĐ ŪāŐŐiā Āāi ĀŪiÇi ÇāāŪæŐ æÇāþāæĒ æÇāÇŃæÇi æÇāÇĒiÇā æÇāŪþæā æāā ŐāĒ ÇāŪāÇ āā ŪiŃ ĩi ÇŐÇŪ ÇāŪāŃ Ūi ŐāĒ ÇāāiÇā

Āā āÇŃ ÇŪiÇĀ Çāāā ĒāĒāā þā āÇĒæÇiāā āā ÇāÇŐ æþiā æāĒÇiĒĒÉ æiŃŃ; æĒĒiĒÉ ĒĒĒÉ Ūāi ÇāĒāiÇā ÇāŪŃĒi þāā æÇāiŐŃ āiĒþ ŪāÇĒi Çā āæþŪ þāæĒāÇ ĒÇāþĒÇā æāÇ Ēi Çā āŪĒi ÇþŪÇāāÇ .ĒÇāiāÇi Ūi ŐĒiā Çāāā

æāāÇāþ ŪŃþ Ēiā ÇāþāæĒÉ ÇāiĒÉ ÇāāĒāþiĒÉ ÇāāĒĒĒĒÉ æÇāþāæĒÉ ÇāāiĒÉ ÇāāŪāþĒÉ ÇāiÇāiĒÉ ÇāĒi ĒĒŪā āæĒĒāÇ ĒÇāāāæ þææÇŃi ĩāæiāÇ ĒÇāÇŐĒĒāĒÇŃ; æāÇ ĒĒĒĒĒÉ æāÇ ĒĒĒŢŃ āĀāāÇ ĩÇāiĒÉ .āā āþæāÇĒÉ ÇāiÇiĒÉ

ÇáíáÇÉ ÇáÉí ÊÍÇæá ÇÍÆÇÁ ÇáíáÇÍ ÑÇÁÛÑÈ æÉáÇ ; ÝÄËÍ áá ÈÄáá ää ÇíæÇáß ÇááÓááíá; ÞÇá ÇáÞÇÆÍ: áÇ ÁÓÉááá ÍÊí ÁÓÊÍÍÑ æÁÓÉÓÍÑ æÝí Çáíæä ÇáÊÇáí ÁÍÐ ÇáÞÇÆÍ ÇááÈáÚ æáßá äÝÓá .ää ÈØæÆá ÍÊí ÇÑÓá ÇááÈáÚ Ááí ÈíÓÇæÑ áíÓÉÝÓÑ æíØæÆá Úá áÓÍÑ áÐÇ ÇááÈáÚ

... ÚÝÉ æØáÑ

áÐá ÇááÝæÓ ÇáÑÝíÚÉ ÇáÉí ÚÓáÇ ÇáíæÚ ÈäÇÈä æÈÚíÓ ãÑÇÑÉ ÝÞÑ íáÒ ÇáÚáÇáÞÉ ää ÇáÑÍÇá æáÚ áÐÇ ÝÇáááá ÚÇáíÉ æÇááÇá ãÑÈÝÚÉ; ÞÇá áí ÁÍÍ ÇÈäÇÁ ÍáÇÉ: Áä ÇáÇÓÇáÉ ÚÑíÞÉ Ýí ÍáÇÉ ÝÑÚá ÞÉá ÇáÑÍÇá æÚíÈÉ ÇáÑÞíÈ æÇááæíá Úá ÇááÓÇÁ ÁáÇ Áä ÇááÑÁÉ áÇ ÓÇáÉ ÊÍÇÝÚ

... Úáí ÍáÇÑáÇ ÝÞááÇ ÊÍÍ Ýí ÓæÇÑÚ ÍáÇÉ ÇáÑÁÉ ÓÇÝÑÉ Çáæíá ÝÞáÉ áá: áÇÈÇÁß ÈÓÚÈ ÈÑÇááá ÊÍÍÈ Ýí ÁÑÍÇÆá ãÆÇÈ ÇááÐÇÉÍ æÝÞí ááíæä æÆáÇÈäÇÆÉ ÇáÝ Óáíí æáÚ áÐÇ áÇÓÇáÉ ÇááÑÁÉ ÇáÁÝÚÇáíÉ ÈÚÍÝ ÞÈÇÁáÇ Íæä ÇáÑÍÇá ÑÚá ÈÓáÞ ÇáíÈÇá :æÚæá ÇáÇÍÚÇá æáÓÇá ÍÇááÇ íÑÍí áÇÑÍÍÈá ÇáÓÍÇÈíÈ ÑÓí Çááá ÚááÇ

(2) (Áä ÁÑÓÁ ÇÈáí Ýáá ÁÑÓÁ ÍíÇÆí)

. ÇáÇíá æÇáÑÒÞ

Çä ÁÈÑ ÇáÚÞíÈ Ýí ÁÈÈÇÚáÇ ÚííÈ ÍíÇ æáÞí ÚÑÓ ÇáÞÑÁä áÐá ÇáÚÞíÈ Ýí ÇááÝæÓ æÆáá áÇ ÍÑÓ ÇáÞÑÁä Úáí ÈäÇÆá Ýí ÇááÝæÓ ÚÞíÈ ÇáÇíá æÇáÑÒÞ æÐáß áÇá áíæÑ ÇáííÇÉ ííæÑ Íæá .áÇÈíá ÇáÞÓíÈíá

:ÝÇáÇ ÇáÇíá ÝÑÈíÑÇ áÇ íÑÍí ÇáÞÑÁä ÇáßÑíá (ÝÇÐÇ ÍÇÁ Áíááá áÇ íÓÈÁÍÑæä ÓÇÚÉ æáÇ íÓÈÞíæä)

ÇáÁíÈ (34) ÇáÁÚÑÇÝ-(61) Çááíá (. . .æäÇÑÇá ááÝÓ Áä ÈäæÈ ÁáÇ ÈÄÐá Çááá ÑÈÇÈÇ áÁíáÇ)

(.ÇáÁíÈ 145 Áá ÚáÑÇá)

áÞí æÑÍÈ áÐá ÇáÁíÈ Ýí ÁÈäÇÁ ÇáÈÚÞíÈ Úáí ÚÓæÈ ÁÍÍ æÝí ÈäÇíÇ ÇáÞÓÈ ÍÇÁÈ ÇáÁíÈ; ÝÇáÞÑÁä ÇáßÑíá íÑÈí ÇááÝæÓ ää ÍáÇá ÇáÇÍÇÈ æäá ÇááÚáæä Çä ÚÓæÈ ÇÍÍ ÍÝÑÈ ÁÈÇÑáÇ Ýí ÇÚáÇÐ ÇááÝæÓ æÈíááÇ ÑÇáÈ ÇáíÑæí ÈÓÍÈ ÍáÇ æÇáÞÑí íáÒ ÇáÞáæÈ ÍÇÁÈ ÁíÈ ÇáÇíá áÈÁÍÐ áÑÇááÇ Ýí ÇáÁÝÆíÈ ÇáíÓíæÈ æíÑÈ áÚ Çáíá ÇáÐí áÇÓÇá íÚáí ááÐÇ ÇáííÈ Çáíáá

:ÇáÑÒÞ ÁÞÓá Úáíá ÑÈ ÇáÚÓÈÈ ÈÐÇÈä ÇáßÑíáÈ (æÝí ÇáÓáÇÁ ÑÒÞá æäÇ ÈæÚíæä ÝæÑÈ ÇáÓáÇÁ æÇáÇÑÓ Ááá áíÞ æÈááÇ Ááßá ÈäØÞæä) (ÇáÁíÈ 23 ÇáÐÇÑíÇÈ)

... ÇáÓÈÑ æÇáÓÑÑ

æÇááÝæÓ ÈÓíÑ Ýí áÐá ÇáííÇÉ æáí áØæÆáÈ áÑÒÞáÇ ÑÇÓíÈ áÞÓÇÆáÇ áÇíÆÈ ÇáÇÚÓÇÈ áÓÈÞÑÈ ÇáÓáíÑ áÇíááÇ æÁÞíÇÑáÇ ÓíÇá ÚáíáÇ Áä ÈÈÈáí ÝÈÓÈÑ Áæ íáÚá ÚáíáÇ ÝÈÓÑ æÝí

:ÇáííÈ ÇáÓíí

ÚíÈÇ áÇáÑ ÇááÁáá; Çä ÁáÑá Ñáá áá ÍíÑ; Áä ÁÓÇÈÈä ÕÑÇÁ ÕÈÑ ÝÑÇá ÍíÑÇ áá; æÄá ÁÓÇÈÈä) (3) .(ÓÑÇÁ ÕÑÑ ÝÑÇá ÍíÑÇ áá æáíÓ Ðáß áÁÍÍ ÁáÇ áááÁáá

:áÞí ÁÓÈíæÇ ÈÝÓá áÐá ÇáÈÑÈíÈ ÇáÑÈÇáíÈ ÑáÇ ÞÇá ÚáÑ Èä ÇáíÓÇÈ ÑÓí Çááá Úáá Èá áÞí ÈÚíæÇ áÐá ÇááÑíáÈ Ááí (áæ ÑÇá ÇáÓÈÑ æÇáÓÑÑ ÍæÇííá áÇÈÇáíÈ Áä ÁÑÑÈ ÁÍíááÇ) áÇÝæÞáÇ ÁÐ íÓÈí ÇáÞíÑ ÇááÇÓá ää ÇáÓáÇÁ äæ ÓÑæÑ ÇááÝæÓ æÑæí ÇáÇÑæÇí ÑáÇ ÞÇá ÚáÑ

:Èä ÚÈíÇáÚÓíÓ (ÁÓÈíÈ æäÇáí ÓÑæÑ ÁáÇ äæÇÐÚ ÇáÞÓÇÁ æÇáÞíÑ)

áá ÈÚÑÝ ÇáÈÓÑíÈ æÈíá æáÇ ÍíáÇ ÍÚá ÇáÇÓÈÓáÇí æÈÐá ÇáÑæí ÁÓáí ÁíÇÈ ÇáÚÈÇíÈ æÞáÈ .ÓáÇááÇ æÈá ÇáÇÓáÇá

æáá íÚáí ÇáÈÇÑíí ÚÞíÈÈ ÈíÚá ÇáÓíÇÚÉ æÇáßÑá Þáá ÇáÓáæ ÇáÇíáÇÞí æÐÑæÈ ÇáÑÝÚÉ .ÇáÈÓÑíÈ æÈá áÐÇ Çáííá

áÚíá ØÞáá ÇáÁÓáÇá

Áä áÐÇ Çáííá íÈÚÇáá áÚ áÚÇíá ÝíÓÞááÇ æíÓáæ ÈäÇ ÍÊí áÈÑÇí ÈÈííá ÁííÇáÇ. Ááß ÈÈÚÇáá áÚ :ááÇÆÑÈ ííæä Úáí ÇáÁÑÓ ÈÓÝÇÆáá æÑÝÚÈáá

(4) (ÇááÇÓ áÚÇíá ÍíÇÑáá Ýí ÇáíÇááíÈ ÍíÇÑáá Ýí ÇáÁÓáÇá ÁÐÇ ÝÞáæÇ)

áÞí ØÞá ÇáÁÓáÇá áÚíá ÇáÓÚÈ ÇáÇÝÚÇáí: ÝÇÓÈÍ ÇááÝÇÁ ááá ÓÍÍÈ æÇáÓíÇÚÉ ÓÈÚÈ æÇáÚÓÈÈ ááá ØÈÚÇ æÇáííÇÁ ááá ÍáÞÇ æÇááíæÈ ááá ÁÑæáÈ; æÇÓÈÍ ÇáÓáí Íííááá æÇáÑíæáÈ .ÚáæÇááá æÇáÚíÑÈ ÓáÈáá

.áÞí Íáá ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁÓáÇá ÝáÓÑá ÑÐáß Ýí ÇæÇÓØ ÁÓíÇ æÓÑÞáÇ ÇááÇ áÑí ÇáÇáÓÇá Ýí ÇáÚÇáá ÇáÇÓáÇáí-ÇáÐí áÇ íÓíí ÇáÁÓáÇá Úá Çä íßæä ÞÓÑÈ ÍÇÑííÈ .áßÈíÑ áááá-ÓÑÚÇá áÇ íÓÞØ áÇæá áÓÈ æÓíÇÈÈ ÓíÝ Úá Þáíá ÈÞÓÚ

áÞÇÑáÈ

æáÑí ÇááÑÁÈ ÍÇÓÈ ÞáíáÈ ÇáÇíÈäÇá ÚííáÈ ÇáÓÈÑ-ÁáÇ ää Ñíá Çááá-ÝÇÐÇ ÚÇÈ ÚááÇ ÓæíáÇ áíáÈ Çæ ÈÚÓáÇ ÇÞÇáÈ ÇáíáíÇ æäÇ ÇÐÚíÈáÇ Èá áÞí ÇÓÈÍ ÇáÓÑÓæÑ íÈíÑ ÇáÐÚÑ Ýí ÇáÈíÈ ÁÐÇ ÑÁÈä ÇááÑÁÈ; ÝÑíÝ ÁÐÇ ÑÁÈÈ ÇÈæ ÈÑíÓ ÝÇááÇ áÇ ÈÈäÇáß áÝÓáÇ ää ÇáíæÝ ÝÈÓíí ää

æIÈÁÉ ÇÁÍÑ æÇÁÍÐ IÀÈÁÁÇ ÇÁÑÓÁ ÚÁÍÁÀ ÇÁÓÁÇÉ æÇÁÓÁÇÄ æÇÈÈÇÚÁÀ æIÈÁÉ ÇÁÓÑ æÇÁÈÇØÁ IÀÈÁÁÇ ÇÁÓÍØÇÄ æÇÈÈÇÚÁ; Åæ Þá IÈÁÉ ÇÍÑÌ ÚÍÑ IÈÁÉ ÇÈÈÇÚ ÇÁÑÓÁ ÚÁÍÁÀ ÇÁÓÁÇÉ .æÇÁÓÁÇÄ

æÄÀ IÈÁÉ ÇÁÈÇØÁ; ÇÁÍÁÆÍ æÇÁÁÖÇÑÌ (ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ) æÇÁæÈÁÍæÄ æÇÁÈæÐÍæÄ æÇÁÁÁÍæÓ æÇÁÈÁÇÆÍæÄ æÇÁÞÇÍÇÁÍæÄ æÇÁÓÍæÚÍæÄ æÇÁÁÁÍÍæÄ æÇÁÁÓÑÞæÄ æÇÁÁÇÝÞæÄ :ÐÄ ÇÁIÈÁÉ áÇ IÀÞÄ ÇÄ ÈÁIÁ ÝÍ ÇÁÞÍÍ ÁÁÇÓÁÇÄ æÇÁÁÄ ÇÄÇ ÇÁÁÓÑÞæÄ ÝÍÞæÄ ÇÁÁÄ ÚÁÁÄ (æáÇ ÍØÇÁæÄ IÐÇÈÁæÄÞÄ IÈÌ ÍÑIæÞÄ ÚÄ IÍIæÞÄ ÇÄ ÇÓÈØÇÚæÇ) (ÇÁÈÐÑÈ : 217)

:ÅÇ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ ÝÍÞæÄ ÇÁÁÄ ÚÓÆIÁ ÝÍÁÀ (æÁÄ ÈÑÒÌ ÚÁÞ ÇÁÍÁÆÍ æáÇ ÇÁÁÖÇÑÌ IÈÌ ÈÈÈÚ ÁÁÈÁÄ) (ÇÁÈÐÑÈ : 120)

æÁÆÄ ÞÝæÇ ÚÄ ÇÁÐÈÇÁ Çæ ÇÁÞÍÍ ÇÁÚÇÄÑÌ ÈÑÁÈ ÄÄ ÇÁÓÁÀ ÝÇÁÞÝ IÁÇÝ ÇÁÞÇÚÍÈ æIÚÈÈÑ .ØÐæÐÇ ÝÍ ÓÍÑ ÇÁÈÇÑÍ ÇÁÇÓÁÇÁÍ

.æÇ IÇÄ ÇÁÁÁÄæÄ ÄÁÄÁÍÄ æÇÁÞÝÇÑ ÞÇÝÑÍÄ ÝÁÁ IÁIÁ ÇæÇÑ ÇÁIÑÈ æÁÄ ÈIÈæ æÇÑÁÇ ÞÁ ÍÇ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ ÁÁ ÈÁÞæÄ ÄÄÇ ÁÁÇ ÇÄ ÁÄÄÇ ÈÇÁÁÄ æáÇ ÇÁÓÁ ÇÁIáÇ æáÇ ÁÁÓÁ ÄÄ ÞÈÄ æÇÄ) (ÅÐÈÑÞÄ ÝÇÓÞæÄ (ÇÁÁÇÆIÈ : 59)

. ÝÇÁÁÞÁÈ æÇÁÍÞÌ ÇÄÑ IÇÆÄ áÇÄ ÇÁÓÈÈ ææIæI æÁæ ÇIáÇÄ ÇÁÁÁÄÁÍÄ æÝÓÐ ÇÁÐÇÝÑÍÄ æÚÁÁÄ æÁIÇÞÄ ÇÁÈÝÈÍÓ ÝÍ ÇÓÈÇÁÍÇ ÇÁÈÍ ÓÁÁÇ ÇÁÝæÓæ ÇÁÓÇÍÓ ÇÁÓÁÍÈÍ ÚÁÍ ÇÁÁÓÁÍÄ IÈÌ ÇIÈÈÁÄ æÇÈÈÇÍ ÁÓÁÁ æÇÁÁÞ IÑÈÁÄ IÍÑ ØÇÁÍ; æÇÁIÑæÈ ÇÁÓÁÍÈÍ ÇÁÈÍ ÇÓÈÄÑÈ IæÇÁÍ ÞÑÁÍÄ ÄÄ ÇÁÓÁÇÄ .IæÑÍ æÇÑÁÇ æ IÐÞÍ ÁÁIÈÁÇ ÈØÑÓ ÇÁÁÇÓÞ æÇÁÈÇÈÇ ÄÄ ÇÁÓæÇÁÍ ÞÐÁÞ

æÝÁÓØÍÄ ÄÄ ÇÁÓæÇÁÍ ÇÁÐÈÑÌ ÚÁÍ IÐÍ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ æÞÐÆÄÄ ÚÁÍ ÇÓIÇÈ ÁÐÇ ÇÁIÍ; æÁÞÌ ÇÈÝÞÈ ÇÁÓÁÍÈÍ ÇÁIæÁÍÈ æÇÁÍÁæIÈ ÇÁÚÇÁÍÈ ÁÚÇ ÚÁÍ ÓÁÍ ÁÐÇ ÇÁIÓÁ ÄÄ ÁÑÓ ÇÁÁÓÁÍÄ æÇÁÇÓÈIÁÇÁ ÚÁÍ; æÇIÑ ÇÈÄÇÁ ÝÁÓØÍÄ ÈÚÍ ÇÄ ÈÁÄÑ ÚÁÍÁÀ ÇÁÐÇÝÑæÄ ÇÁÓÍæÚÍæÄ (ÇÁÓÇÑ ÇÁÁÓÈÓÚÝÍÄ) æÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ æÇÈÝÞÈ ÑæÓIÇ æÁÄÑIÞÇ æÇÁÁÚÓÞÑÇÈ ÚÁÍ IÑÈÄÈ ÈIÇÄÈ ÇÁIæI; ææÞÝ ÇÁÁÇÝÞæÄ ÄÄ ØÝ ÇÁÚÑÈ æÇÁÁÓÁÍÄ ÈIÇÄÈ ÁÚIÇÁ ÝÁÓØÍÄ-ÇÁÇÑÓ ÇÁÁÈÇÑÞÈ-æÓÁI ÇÁÓÚÈ ÇÁÝÁÓØÍÄÍ ÓÁæIÇ ÚIÈÇ æÁÄ ÍÓÈØÚ ÇÁIæI ÇÄ ÍIÓÁæÇ IÁÇÁ ÁÓÝ ÞÑÄ (1897 Å IÈÌ 15 ÁIÇÑ 1947 IÈÌ IÍæÄ ÇÁIæÓ ÇÁÚÑÈIÈ) ÚÁÍ ÇÐÈÑ ÄÄ 3 ÁÁIæÄ IæÄÄ æÁÞ IÁÇÁ ÚÇÄ æÇÍÍ ÈÞÑIÈÇ .ÇÓÈI ÇÁIæI ÍÓÈææÄ ÚÁÍ IæÇÁÍ 22 ÁÁIæÄ IæÄÄ ÄÄ ÁIæÚ 26 ÁÁIæÄ IæÄÄ ÁÓÇIÈ ÝÁÓØÍÄ ÞÁÇ

.æáÇÍÞ ÇÁÞÝÇÑ ÇÁÓÚÈ ÇÁÝÁÓØÍÄÍ ÝÍ Þá ÁÞÇ: ÓIáÇ æÈÓÑÍÇ æÈÄÓIÞÇ æÈÈÈIÁÇ ÁæÓIæÇ ÝÍ æIÁÄ ÇÁIÍÈ IæÄ ÁÞÇÈÁÈ ÇÁIæI; ÄÁÚæÄ ÄÄ ÇÁÇÚIÇÍ; IÑæÄ ÄÄ IÞæÞá ÇÁÇÓÇÓIÈ ÝÍ ÇÁIÍÇÈ-ÞÇæÚÇÆÝ æÇÁÈÁÞÁ-IÈÌ ÇÁæÑÞÈ ÇÁÈÍ ÈÓÁÍ ÁÄ ÈææÇØÄ (IæÇÓ ÇÁÓÝÑ) ÁÄ IÁÞæÄ ÄÄ IÁÁÇ æIÑæÄ IÞæÞá ÈÁ ÁÞÍ IÑæÄ ÇÁÞÁÇÄ æÈÈ ÇÁÓÞæI æÇÄÇ ÁIÇÁÓ ÇÁÓÚÈ ÇÁÇÓÈÇÑIÈ ÝÍ ÇÁÚÇÄÄ ÇÁÚÑÈÍ ÝÁÍ áÇ ÈÓIÍ ÚÄ ÇÁæÓÝ ÇÁÐÍ ÇØÁÞÄ áÇÓÄ ÇÁÑÝÇÚÍ ÚÁÍ ÁIÁÓ ÇÁÓÚÈ ÇIÇÄ :ÚÈIÇÁÇÓÑ

áÇÄÄ ÞÄÇ ÈÄæI ÈIÑÞÄÄ IÄÌ áÇ IÝÈIæÄ ÈÚIÑ áÇÈÄæI ÝÄÇ ÇÄÇ ÁÁÚÁÄ ÁÁÄÄ ÞÍ IÄÚÚæÇ ÁÍÓÝÞæÇ ÇÄ ÓÆÈ ÁÄ ÈÈÞÁÄÇ

ÇÐÞÑ ÝÍ ÇÁIÁÓIáÇÈ æÇÁÓÈIáÇÈ ÇÄ ÇÁIæÑIÇÈ ÇÁIæIÈ ÞÇÄÈ ÈÓÁ ÇIÇÇÄ ÞÑÈ ÈIÈæÇ-ÇÐ ÇÄÄÇ ÁÓÞÄ ÝÍ ÞÑIÈ IÍæIÈ-æÐÇÈ IæÄ ÐÄÈ IÇÑÁÇ æÈÈ ÓÞæÇÄ ÁÁÍ ÁÑÞÓ ÇÁÓÑØÈ ÝÇÁÞæÄ ÝÍ ÇÁÓIÄ æÈIÁ ÇÁÈIÞIÞ ÁÚ ÇÁÇIÐÇÁ æÇÁÇÄÇÆI; æÁÄ ÝÁÈÄ ÄÄ ÇÁæÑØÈ ÁÁÇ ÐÞÇÁ ØÇÈØ ØIÈ ÄÄ ØÈÇØ ÇÁÈIÞIÞ ÁÓIÄ ÇÄ IÞæÄ ÁÁIÈ ÇÁÈIÞIÞ: ÁÚÁÍ ÞÄÈ ÇIÁÄ; ÝÁÝÁÈæÄ ÈÚÍ ÁÄ ÁÝÍ ÑÁIÈ ÇÁIæI ÝÍ !!!ÇÁIÞÚÈ

.áÞÍ IÑÍ ÇÁÝÁÓØÍÄIæÄ ÄÄ ÇÁÇÑÓ æÇÁÁæIÈ æÄÄ ÁÍ IÞ ÁÄÓÇÁÍ æIÈÍ IÞ ÇÁÞÁÇÄ æÇÁÓÞæI æØæÑIæÇ ÝæÞ Þá ÁÑÓ æÈIÈ Þá ÓáÇÁ; æÇÓÈI Þá IØÇÑ IÑÍ ÇÄ ÍÓÈÁÄ ÁÓÁIÇ ÝÍ ÇÁÚÇÄÄ

.ÇÁÚÑÈÍ IÍÑÈ ÓÞIÄ ÝÍ ÁÐÇ ÇÁÓÚÈ ÁIÈÈÈ IÇÑÈÄ ÝÍ ÁIÇÑÈ ÇÁÁÓÁI ÇÁÁÚÍ ÁÄ ÓÞæÇ ÁÈÄÇÄ æÚÁIáÇ ÞÇÄÈ ÚÁÍÁÄ ÞÈÇÆÈ ÇÁÄÇÑæÄ ÇÓÞÑæÇ ÁÄ IÇÝÚæÇ ÚÄ ÁÄÝÓÄÄ ÝÓÈÈ ÞÈÇÆÈ ÇÁÁÓIÑIÈ ÈIÇÄÈ ÇÁÐÈÇÆÈ ÇÁÓÁÍÈÍ ÁÈÞÓÑ ÓæÞÈ ÇÁÁÓÁÍÄ ÇÁÝÁÓØÍÄÍÄ æÁÈÑÍ ÞÝÈ ÇÁÓÁÍÈÍ ÇÁÁÈÄÇÁIÈ ÈÚÍ ÇÄ ÍÓIÈ ÓæÞÈÄÄ æÁÓæÇ ÚÁÍ ÑÁæÓÁÄ æÁÈÁÓÍ ÁIÍÄ ÈÁ ÇÁÓÚÈÑ ÄÄ ÝæÞ ÇÁÁÑÓ; ÈÇÈÚæÄ æÝÍ Þá ÚÇÄ ÁÐÇÈI æÁIÇÓÑ; IÍÄ ÇÁIæI ÁÈÄÇÄ ÁIÍÑIæÇ ÇÁÇIÇÍ ÇÁÁÓÁIÈ .ÇÁÞæIÈ ÄÄ ÇÑÓáÇ

.ÈÄ IÈÚÇæÄ ÇÁÁ ÇÁÐÈÇÈ (ÇÁÓÁÍÈÍ ÁÚ ÁIÄÈ IÇÆI) ÁÐÈI ÇÈÄÇÁ ØÈÑÇ æÓÇÈIÁÇ æÇÁÁÄ æÈÄÈÇÑÞÈ ÇÁÁÓIÑIÈ ÇÁIÇÞIÈ ÈÁÈI ÇÁÓIÚÈ ÝÍ IÑÞÈÄÇ ÁÁÄ ÇÁÞÝÑ æÇÁIÑæÓ ÇÁÐÈÇÆÈ ÇÁÓÁÍÈÍ æÈIÇÓÑ ÁIÍÄ ØÈÑÇ æÓÇÈIÁÇ æÈÈIÁ ÇÁÁÐÇÈI ææÑÇÁÄÇ ÇÁIÑÇÝÇÈ ÇÁÈÍ ÈIÝÄ ÇÁIÈÈ æÈÞÇIÇ ÇÁÇIÇÁ æÁÁÈ ÚÁÍ ÁÝÓÁÇ ÁÁÇ ÇÄ ÈÓæI ÇÁÁIÁÍÄ ÈÇÁÇÑÓ áÇ ÈÑÍ ÇÄ ÈÈÞÍ ÁØÁÇÁÇ IÑÈÈ æáÇ ÄÄÇÓÁ ÁÁIÄÈ IÈÌ áÇ IÞÇÁ ÝÍ ÇÁÁÓÈÞÈÄ ÁÄÇ ÞÇÄ ÍÓÞÄ ÇÁÝÁÓØÍÄIæÄ

:æÁÆÁÇ IÞÇÁ IÇIÇÑ áÇÝÚÁÈ ÈÞ ÇÁÇIÚÇÄ ØÇÄÈÞ æÇÁÇIÇÄ ÁÍÓ ÈÓÇÄ ÚÑÄ ÇÁÓÁÇÄ ÚÁÍ ÇÁÐÍÄ ÚÁIÈÄÄ ÈÞ ÞÇØæÄ æÁÁÓáÇÁ ÚÑÇÄ :æIÈÍ áÇ ÍÓÁÚ

ÞÝÇ æÈÞ ÄÄ ÐÞÑÍ IÈIÈ æÄÄÓÁ : Áæ IÈÚÄÍ ÁIÍ ÞÇÆÁÇ

æÞÁ IÇÑ æÁÄ ØÇÁÈ ÓáÇÄÈÇ IæÄÇ ÓÈIÑÞÄÇ ÇÁÁÞÈÇÁ æÇÁIæÈ .áÇ ÁÑÍÍ ÇÁIÇÑ æáÇ ÇÁÇÓÁÇÁ; æáÇ ÇÁÇØÝÇÁ æáÇ ÇÁÑIÇÁ

æÇáÚÑiÈ ÇáÚiÈ: ÇáŌæÈ ÇáÑáiÈ ÇáäŒÈ ÌíÇá àĐà ÇáàìÇŌÑ ÇáÑáiÈÈ ääÇß àìÇŌÑ ÇááŌááíá ÇáÝáŌŌíáíá Ýí áÈäÇä; æääÇ àìÇŌÑ ÇááŌááíá ÇáÁÝŪÇä; Ýí ßá íæä ÈŌáŪ àìŌÑÈ Ýí ßáÑ; æÑiß; áæßÑ (ŌÑŪá ŌáÑ) ÞŌÇÈ; áái; æÚiŌi Ííá (ßáíæŌ) æÝí ÈiÇÑ àìÇŌÑ ÈŌÈä àìÇŌÑ .ÇáÝáŌŌíáíá æáÇ ÈiŌ ää Áíí æáÇ ÈŌáŪ áää ÑßŌ

¿Ýáá iÞÝ Đæ áÈ Çæ Đæ ÈÞiÈ ÝiŌÁá àĐà ÇáÞÈæÑ ÇáŌÇáÈÈ æÇáÇiÇÈ ÇáæiŌiÈ ÈÁi ĐæÈ ÞÈáÈ :Çä áá iŌÁá Áíí Ýí àĐà ÇáÇÑŌ ÝŌiŌáŪæä ŌæÈ ÇáíÞ íæä ÇáÞiÇáÈ íäÇíáá

ÇiŌÑæÇ ÇáĐiá ŪááæÇ æÁŌæÇíáá æäÇßÇææÇ iŪÈiæä ää Íæä Çááá æÁáíæää Áái ŌÑÇŌ Çáííá #) (æÞÝæää Ááää àŌÁæáæä (ÇáŌÇÝÇÈ: 22)

æŌÈiÇáß Çááää æÈíáíß; ÇŌáí Çä áÇ Ááá ÁáÇ ÇæÈ ÁŌÈŪÝÑß æÁÈæÈ Çáíß

*!¿ Áíá ÇáŌiÝi ÇááŌáá

[.iŌÑÈÈ Ýí àíáÈ ÇáíáÇi -ÇáÚií ÇáÚÇŌÑ- 1/ÁŪŌŌŌ/1985á*]

Áä Çáíáíááá áíáíá æáŌÈŪiáá æáŌÈŪÝÑá æáŪæĐ ÈÇááá ää ŌÑæÑ ÁáÝŌáÇ æää ŌiÆÇÈ ÁŪáÇááÇ ää íáíá Çááá ÝáÇ áŌá áá æää iŌáá ÝáÇ áÇíí áá; æÇŌáí Çä áÇ Ááá ÁáÇ Çááá æííá áÇ ŌÑiß áá :æÇŌáí Çä áíáÇ ŪÈiá æÑŌæáá; ÇäÇ ÈŪi

Ūái ÁÈæÇÈ ÈÈÈiÇ æÁÈäÇÁ ŪæiÈäÇ ää áŪŌßÑ (áííÇ) Ūái àŌÇÑÝ ÍæŌÈ ßæÈ iÇáŌÇ ĐÇÈ áŌÇÁ æÈiÇáÈi ŌÇiÈi íæÈŪÑ ÁĐÇä ÇááŪÑÈ áíÝŌÑ-ÁĐ ßÇä ŌÇÆäÇ íæää ÇáŌÇiŌ ää ŌæÇá æää íßá ÁäÇää Ōæi áĐÇ Çáíæä ää ŌæÇá áíŌæää ÇĐ ßäÇ Ýí Çáíæä ÇáÈÇŌŪ æÇáŪŌÑiá äää-ÇÞæä: ÈiáäÇ ßäÇ iÇáŌiá ííá ŌÇÈ ÇŌŪÈ ÇŪÈÑ ää ÈŪi ÈŪÑÝ áæä æíáá æáÇ áæä ÈiÇÈä ää ÇáŪÈÇÑÇáĐi íßŌæä .æÇáŪÑÞ ÇáĐi ÇiÈáŌ ÈÇáÈÑi ÇáĐi íßÇi iŪiÑ ááÇáíá ÈäÇáÇ

.ÇáŌÇÈ ÇŌÞÑ Ōæiá ÇŌÑÞ ÇáŪiáíá ÈÈiæ ŌiáÈä ÇáŪÑÈiÈ æÇŌiÈ íáíÈ ÝÈÇiÑæÇ ÈáŪÈä ÇáÁáíáŌiÈ: Áißá iŪÑÝ ÇáÇáíáŌiÈ¿ ÝÞáÈ áá: áÇĐÇ ÈÑií¿ ÝÞÇá áí: áá iÇÁÈ iÞiÈÈi ää (áííÇ)¿ ÞáÈ áá: ää ÁäÈ¿ ÞÇá: ÁäÇ (ßÑŌÈiÇä ÑæÈiá) ÞiáÈ ää ÝÑáŌÇ ŌiÝiÇ æÈŪæÇ ää æßÇáÈ ÇáÇáÈÇÁ ÇáÝÑáŌiÈ ÇááŌáÇÈ (ŌiŪáÇ) æáßÈÈ Ýí iÇiá ÁÝŪÇáŌÈÇä ÁÑÈŪÈ ÁŌáÑ .æäŌÝ Ýí æÑiß æŪŌái æiæŌÈ-ÈÈÈiÇŪ

ÞáÈ áá: áá ÈÁää ÈÇááá¿; ÞÇá: áŪá æÇŌiÇi ÇiáÇái Ýí iÇiá ÁÝŪÇáŌÈÇä ŪáiáÇ ÑÁiÈ ÇáßáÇŌáßæÝ iÞÇÈá ŌÇÆÑÇÈ ÇáíÈ æÇáíÈÇÈÇÈ; Èä ÇŌÈáÑ ÇáíiÈ ÈiáäÇ ÝÞáÈ áá: áá ÈŪá Áä :ÑæŌiÇ ŌÈæÈŌÑ¿ ÞÇá: áÇ Èá ŌÈáŌá æáßá ÈŪi ÝÈÑÈ; ÝŌÁáÈá Ūá ÇáŌÈÈ¿ ÝÞÇá áí

áÁä ÇáŌŪÈ ÇáÁÝŪÇái ŌŪÈ áÈiá ŌiÇŪ iÞÇÈá áŪÇiÈ æÇáÑæŌi áÇ iíÑi áäÇĐÇ iÞÇÈá¿! ÈÇáÇŌÇÝÈ Áái ÇááÝÞÇÈ ÇáÈÇáŪÈ æÇáíŌÇÆÑ ÇáÝÇiÈÈ ÇáÈi ÈÈÈÈiáÇ ÑæŌiÇ ÈáÇ ŪÇÆi (2.5 Èáiæá ÍæáÇÑ ŌææiÇ) áĐÇ ÇáÑÞá ÇáĐi ĐßÑá ÇáŌiÝi ÇáÝÑáŌi æÁá ßáÈ ÇŪáá Çä ÇáÑÞá ÇŪái ää áĐÇ ÈÈÈiÑ ÝáÞi ŌáŪÈ ää Ñiá ŌiæŪi ÈÈiÑ Ýí áìÇÈÑÇÈ ßÇÈá Þi ÇŌÈŌáá áááíÇáíá: Çä áÝÞÇÈ ÇáíiŌ ÇáÑæŌi íæáíÇ (26 ááiæá ÍæáÇÑ Ūái ÇáÁÞá); æÈÇiÈŌÇÑ áÞi ÞÇá áí ÇáŌiÝi

.ÇáÝÑáŌi ÇáßÇÈæáíßi: Áä áĐÇ ÇáíáÇi ÇáĐi Ýí ÁÝŪÇáŌÈÇä ŌiáÈŌÑ áÁá Çááá áŪ ÇááíÇáíá ÞáÈ áá: ÞiÝ ŌÈÑÈ Ýí ÁÝŪÇáŌÈÇä Ūái ŌŪÝ ÇáŪiŌ æÞŌæÈ Çáíæ¿ ÞÇá áí: áí ÈŌiŌÈ; Çä áí ÁáÇ ÇáíÈŌ æÇáŌÇi: ÝŌæÑi iÈŌ æŌÇi; ŪiÇÆi ŌÇi æiÈŌ æŪŌÇÆi iÈŌ æŌÇi ÞÇá: áÇ iÇiÈ ááÈÝßiÑ Ýí ÇiÈiÇÑ ÇáÇŌáÇÝ; Èä ŌÁáÈá áá ÈáÈŪÈ Ýí ÑiáÈß; ÝÑi ÞÇÆáÇ: ÇááÇ ÇßÈÑ ÑiáÈ ÈáÈŪÈ ÈáÇ Ýí iíÇÈi; ÝŌÁáÈá Ūá ÇáŌÈÈ ÝÞÇá: áÞi ÇiÈÈÈ ŌŪÈ ÇáÁÝŪÇä áÇáá ŌŪÈ ßÑiá; ŌiÇŪ áÈiá iÞÇÈá ÇááæÈ; Ýßá ßáÈ ÁŪiÈ ŪáiáÇ ÇÑi ÇáÞĐÇÆÝ ää ÇáŌÇÆÑÇÈ ßæÇÈá ää ÇááŌÑ æää íäŌiæä .æiáŌáæá ßÁá ÇáÁáÑ áÇ iŪiáíá

ÁĐæá æáÞi ÑÁiÈ ÈáÝŌi ÇáíÝÑ ÇáÈi ÍáÝÈäÇ ŪÇÑÇÈ ÇáŌiÑÇá Ýí áŪŌßÑ áííÇ ÇáĐi ßÇá Ýiá .áĐÇ ÇáŌiÝi æÑÁiÈ ÇááÇÁ Þi iíÑi ää ÇáÁÑŌ Ýí Çiíí ÇáíÝÑ

Èä ŌÁáÈá ÈŪi Áä ÞÇá ÇÈäÇÁ ÇáíiÈ áÇŌiÇ ÈáßáÈá ÇáÇŪiáíÈ (áÇ Ááá ÁáÇ Çááá áíáí ÑŌæá Çááá) áá ÈÁáá ÈáĐá ÇáßááÈ¿ ÝÞÇá: ÁÁáá ÈÇáŌŌÑ ÇáÁæá ÇäÇ áíáí ÝÇái ÁÑií Áá ÁiÑŌ Ūáá ÝŌÁáÈá Ūá áíí áŪÑÝÈá áìÇÑæií æææÑiŌ ÈæßÇi ÇáŌÈiÈ ÇáĐi ÇŌáá ÝÞÇá: ÇŪÑÝ iÇÑæií ÝáŌiá ÇáŌÈÈÈ Çä iÞÇÈá iÇÑæií ÈŪi ŪæiÈá Èä æŪiÈá Çä ÇŪŌiá ÈŪŌ ÇáßÈÈ ÇáÇáíáŌiÈ Ūá ÇáÇŌáÇá; æŌÇá ÇáíiÈ ÇÈäÇÁ ÑiáÈäÇ ÇáŌæiáÈ ää áíÑÇá ŌÇá Áái ÈiŌÇæÑ(ää ÍiáÈ ÈÈÈiÇ Áái ÈiŌÇæÑ) Èä ÇiÈÑái Çáá ÑÇiŪ Áái ÈiŌÇæÑ áíÑi ÈÑÞiÈ iÇÁÈá ää ÝÑáŌÇ ÈiÈÑá Çä Çáá Ūái .ÝÑÇŌ ÇááæÈ æææ ŪÇŌá Ūái ÇáŪæiÈ Áái ÁÝŪÇáŌÈÇä

áÞi Èááßái ÇáŪiÈ æÇáÇ ÇÑi ŌÈÑ áĐÇ ÇáŌiÝi ÇáßÇÈæáíßi Ūái áŌÇÞ ÇáíiÇÈ æáÁæÇÆáÇ Ýí ÁÝŪÇáŌÈÇä æĐáß áÁáá iŌÈŪ ÑŪÈÈ Ýí áÝŌá; æái áÞá ŌæÑÈ iÞiÞiÈ Ūá ÇáíáÇi æÁááá iÇiá ÁÝŪÇáŌÈÇä æää Çiá ÈáÈiÈ áĐà ÇáÑŪÈÈ Èáæá Ūáiá ßá ÇááŌÇŪÈ áŪ Çáá áÇ iíÑæ ÈæÇÈÇ æáÇ .iíŌi ŪÞÇÈÇ ää ÑÈ ÇáŪÇááíá æáÇ iŌáŪ Ýí ŌáÇiÈ iííá ÈäÇ iáÇÈ ŪÑŌáÇ ÇáŌæÇÈ æÇáÁÑŌ

áÞi ÑÁiÈ ÁÈÇÑ ÇáíÑæi Ýí Èiáá ÇÈÑ ŪÇÑÈ iæiÈ Ūái áŪŌßÑ(áííÇ) æÞi ÇiÈÑái ÇááíÇáíæá ÈĐáß ÇÈäÇÁ æiáÈi Èiááá; æái Çä ÇáŌiÝi ÇáÝÑáŌi Þi ÇŌiÈ æái ßÑÇáÈ ää ßÑÇáÈÈ ÇáíáÇi ÇĐ Çáá ÇáŌiŌ Çáæií Ýí ÇááŪŌßÑ ÇáĐi ÇŌiÈ áÇáá áiŌ áŌááÇ æÇŌÈÝŌÑÈ Ūá Ūií ÇáŌiÝiáá ÇáŪÑÈiáá Ýí ÇáíÇiá-æáiŌ Ýí ÇáíÇiá ÁáÇ ŌiÝi ßÇÝÑ-ÝÞÇá: ÇáĐiá ÇŪÑÝáá íáŌÈ ŪÑÑ æÇáĐiá áÇ .ÇŪÑÝáá ßÈiÑæä

áÞi ßáÈ ÁÞÇÑá Èiá áĐÇ ÇáŌiÝi æÈiá ÇáŌiÝiáá ÇááŌááíá ÇáŪÑÈ æiÈi ÇáÈÇßŌÈÇáíiá ÇáĐiá iŪiŌæá Ūái ÍiáÈ ÇáíáÇi æŌŪÇiÇ ÇáÞĐÇÆÝ ÈŌá ÞÑÇáá ÇiíÇáÇ æáŪ Đáß Ýáá íáÞáæá áÇ iÈÑiáæää Ūá ÇááíæŌæií æÇááææáí æÇáÈÇiá æßÑiŌÈiÇä áíÑÑ æáÇ iŌáŪ Áííáá Çä iŌá ÍiáÈ :ÁÝŪÇáŌÈÇä áÑÈÇ ÈÇááÝæŌ ää ÇáíiÇÈ (ÇáíáÇi)

ÝÉÍ ÇÀÈÇÑÍ / Ì6 / ÈÇÈ 44 / ÈÑÐÀ (2852) ÒÑÍ ÇÁÀÆÆÍ / Ì13 / Ò -27 ÈÈÁÍÑ ÙÈÇÑÈ -ÇÁÀÌÑ-1
æÇÁÀÙÀÀ. 2-ÇÁÌÍÈ ÒÐÈ ÙÀÀ ÇÈÆ ÍÇÆÍ æÇÁÀÀÐÑÍ æÝÍ ÁÒÀÇÌÀ ÌÒÍ ÈÀ ÇÈÍ ÒÍÈÈ æÀæ

.ÀÌÆÁ; æÀÀ ÒÆÇÁÍ
ÇÁÝÈÇÆÍ 28/506-3
ÇÁÝÈÇÆÍ 28/245-4

.ÇÁÌÍÈ ÙÀÍ ÇÀÈÍÇÑÍ ÝÈÍ ÇÀÈÇÑÍ / Ì6 / ÈÇÈ 182 ÈÑÐÀ (3062) ÀÀ ÍÍÈ ÙÀ ÆÈÍ ÀÑÍÑÈ-5
ÇÁÌÍÈ ÙÀÍ ÇÈÀ ÀÇÌÀ ÙÀ ÙÇÆÒÈ æÐÍ ÑÆÇÀ ÈÀ ÇÈÍ ÇÁÌÁÇ ÝÍ ÈÇÈ / ÐÀ ÇÁÙÒÈ æÀæ ÝÍ ÒÍÍ-6

ÇÁÌÇÀÙ ÈÑÐÀ (1066)

ÇÁÌÍÈ ÀÈÝÐ ÙÀÍÀ ÙÀ ÆÈÍ ÀÑÍÑÈ ÝÈÍ ÇÀÈÇÑÍ / Ì 11 / ÐÈÇÈ ÇÀÑÐÇÐ / ÈÇÈ 23 / ÈÑÐÀ (6475) -7
.ÒÑÍ ÇÁÀÆÆÍ / Ì2 / ÐÈÇÈ ÇÁÀÆÇÀ / Ò -18 ÈÈÐÌÀ æÈÁÍÑ ÝÍ ÙÈÇÑÈÈÀ

*ÀÙÇÌÆ ÑÈÇÁÍÈ

.ÌÀÒÑÈ ÝÍ ÀÌÆ ÇÀÌÀÇÍ -ÇÁÙÍÍ ÇÀÈÇÆÍ ÙÒÑ 10ÒÝÑ 1406ÀÙ 15/ÀÐÈÆÈÑ/1985À*]
:ÇÀ ÇÁÌÁÀÀÀ ÀÌÁÌÀ æÀÒÈÙÌÀÀ æÀÒÈÙÝÑÀ . . . æÈÙÍ

:ÝÁÐÍ ÇÐÈÒÈ ÇÑÇÍÈ ÇÁÀÀ æÌÐÀÈÀ ÇÀ ÌÐÆÀ ÇÁÌÒÇÁ ÀÀ ÌÀÒ ÇÁÙÀÀ; ÝÐÇÁ ÙÒÆÌÀ
(ÇÀÈÐÑÈ: 152) (ÝÇÐÐÑÆÁÍ ÇÐÐÑÐÀ)

(ÇÁÌÒÑ : 19) (ÆÁÇ ÈÐÆÆÇ ÐÇÁÐÌÀ ÀÒÆÇ ÇÁÀÀ ÝÀÀÒÇÀÀ ÀÀÝÒÀÀ)
(ÇÁÈÆÈÈ:67) (ÀÒÆÇ ÇÁÀÀ ÝÀÒÌÀÀ)

(ÀÌÁÍ : 7) (ÀÀ ÈÀÒÑÆÇ ÇÁÀÀ ÌÀÒÑÐÀ æÍÈÈÈ ÇÐÍÇÀÐÀ)
(ÇÁÈÐÑÈ :40) (ÆÀÆÝÆÇ ÈÙÁÍ ÇÆÝ ÈÙÁÌÐÀ)

æÝÍ ÇÀÇÍÇÍÈ: (ÀÆÇ ÙÀÍ ÙÀ ÙÈÌ ÈÍ; æÀÆÇ ÀÙÀ ÀÐÇ ÐÐÑÁÍ ÝÇÐÇ ÐÐÑÁÍ ÝÍ ÀÝÒÀ ÐÐÑÈÀ ÝÍ
ÀÝÒÍ æÇÀ ÐÐÑÁÍ ÝÍ ÀÀÁ ÐÐÑÈÀ ÝÍ ÀÀÁ ÌÑ ÀÀÀÀ) (1)

ÇÐÇ ÈÐÑÈ ÇÁÙÈÍ ÇÁÍ ÒÈÑÇ ÈÐÑÈÈ ÇÁÍÀ ÐÑÇÚÇ æÇÐÇ ÈÐÑÈ ÇÁÍ ÐÑÇÚÇ ÈÐÑÈÈ ÀÀ ÈÇÚÇ)
(æÇÐÇ ÀÈÇÆÍ ÀÒÍÇ ÀÈÍÈÀ ÀÑÆÁÈ

ÑÆÇÀ ÇÁÒÍÇÀ (2) æÀÀÇ ÀÍÒÇ
(ÀÀ ÝÑÌ ÙÀ ÀÒÀÀ ÐÑÈÈ ÝÑÌ ÇÁÀÀ ÙÀÀ ÐÑÈÈ ÀÀ ÐÑÈ ÌÆÀ ÇÁÐÍÇÀÈ)
ÑÆÇÀ ÇÁÒÍÇÀ

. (æÀÀ ÒÈÑ ÀÒÀÇ ÒÈÑÀ ÇÁÀÀ ÌÆÀ ÇÁÐÍÇÀÈ)
(æÀÀ ÐÇÀ ÝÍ ÍÇÈ ÇÌÀ ÐÇÀ ÇÁÀÀ ÝÍ ÍÇÈÈÀ)

ÑÆÇÀ ÇÁÒÍÇÀ (3)

) (æÀÀ ÈÈÈÙ ÙÆÑÈ ÀÌÀ ÇÁÀÒÀÀ ÈÈÈÙ ÇÁÀÀ ÙÆÑÈÀ æÀÀ ÈÈÈÙ ÙÆÑÈÀ ÝÒÌÀ æÀæ ÝÍ ÌÆÝ ÈÍÈÀ)
(4)

(5) (æÀÀ ÌÒÈÙÝÝ ÌÙÝÀ ÇÁÀÀ æÀÀ ÌÈÒÈÑ ÌÒÈÑÀ ÇÁÀÀ)

æÐÍ ÐÒÌ ÇÁÀÀ ÐÒÇÁ ÁÇ ÌÑÍ; ÀÀÀ ÈÐÌÑ ÇÒÈÙÇÁÐ ÈÀÆÑ ÇÀÇÌÑÈ æÈÀÝÍÐ ÒÑÍÙÈ ÇÁÀÀ æÇÁÌÀÇÍ
:ÝÍ ÒÈÌÀÀ ÈÐÌÑ ÀÇÍÒÑ ÇÁÀÀ ÀÀÑ ÌÁÍÇÐ

æÀÀ ÌÈÐ ;(æÀÀ ÌÈÐ ÇÁÀÀ ÌÙÀÀ ÀÀ ÀÌÑÍÇ æÌÑÒÐÀ ÀÀ ÌÍÈ ÁÇ ÌÍÈÒÈ; æÀÀ ÌÈÆÁ ÙÀÍ ÇÁÀÀ ÝÀÆ ÌÒÈÀ)
(ÇÁÀÀ ÌÙÀÀ ÀÀ ÀÀ ÀÀÑÀ ÌÒÑÇ
ÇÁÀÍÇÈ 2Ù3Ù4 ÇÁÒÁÇÐ

ÌÐÆÁ ÇÈÀ ÒÍÑÌÀ ÙÀÌÀÇ ÑÐÈÀ ÇÁÌÀ æÍÈÒ ÈÀ: (ÇÁÍ ÇÚÑÝ ÇÀÐÀÈ ÇÀÐÍ ÇÒÇÈÁÍ ÀÐÇ; ÙÍÑÈ ÑÌÀÇ
.ÀÀÐ ÇÑÈÙÌÀ ÒÀÈ ÝÐÀÈ ÀÀ ÍÇ ÀÝÁÒ)

æÌÀÀÒ ÇÁÀÒÀÀ ÀÐÀ ÇÁÐÇÙÍÈ æÇÒÍÈ ÝÍ ÇÀÌÀÇÍ; ÝÈÐÌÑ ÀÇÈÒÈÌ ÇÀÙÑÆÝ æÈÐÀ ÇÁÌÁÇ
æÀÒÈÇÈÀÇ ÇÁÀÇÍÈ ÈÌÀ ÌÍ ÇÁÌÇÁÌ; ÌÆÒÙ ÇÁÀÀ ÙÀÍÀ ÈÙÆÒ ÙÙÌÀ ÀÀ ÌÆÈ ÇÀÈÁÌÍ ÇÀÇÁÍ
æÇÁÀÒÑ ÇÁÀÀÒÑ ÇÁÌÇÑÌ ÙÀ ØÇÐÈ ÇÀÈÒÑ æÇÁÐÇÁÇÈÀÀ; æÍÒ ÇÁÌÇÁÌ ÝÍ ÇÙÀÇÐÀ ÈÒÙÇÍÈ

.ÙÇÀÑÈ ÌÌÀÇ ÝÍ ÌÀÇÍÇÀ ÀÀ ÇÀÒÑÇÍ ÇÁÒÌÑ æÑÇÍÈ ÇÁÒÌÑ æÐÑÈ ÇÁÙÌÀ
ÝÇÐÇ ÒÍ ÇÁØÙÇÀ æÝÐÍ ÇÀÇÍÇÀ ÌÈÌÀ ÇÁÀÀ ÇÁÌÇÁÌ ÀÐÈ ÈÇÁÌÈÒ ÇÁÌÇÝ ÁÇ ÌÌÀÇ ÇÁÐÍÀ ÌÀÒÆÀ

.ÙÀÍ ÇÁÀÆÇÆÍ ÇÁÝÇÌÑÈ ÇÁÈÍ ÈÒÀ ÇÒÀÇÝ ÇÁØÙÇÀ æÇÀÆÇÙ ÇÁÌÆÍÇÈ æÇÁÝÆÇÐÀ
æÇÐÇ ÈÙÍ ÇÁÌÇÁÌ ÙÀ ÇÀÇÁÀ ÇÈÌÀÀ ÇÁÀÀ ÙÀ ÇÀÆÌÒÈ ÈÝÑÇÐÀÀ ÀÀÒÇ ÌÒÀ ÝÍ ÐÀÈÀ æÒÙÇÍÈ
ÙÇÀÑÈ ÈÈÈÀ ÀÀÇ ÌÆÇÁÌÀ ÌÈÌ ÁÇ ÌÙÆÌ ÌÐÑ ÀÀ ÀÀ ÀÀÇ æÒÆÌÈ æÌÀÇÇ; æÁÍ ÀÀÒ æÀÌÈÈ

.ÀÐÀ; ÀÒÈÌ ÇÁÌÇÁÌ ÀÙ ÇÌÀ ÀÒÙÍ ÀÀ ÈÒÆÌÈÀ æÀÆÇÁÌÀ æÀÀÀÀ
ÌÐÆÁ ÁÍ ÇÈÆ ÇÁÌÒÀ ÇÁÒÆÑÍ æÁÌÀ ÀÒÁÌ ÀÙÑÐÈ ÀÙ ÇÁÌÇÁÌÀ: æÇÁÀÀ ÀÇÀÒÍÈ ÇÈÁÍ ÍÇÒÑ ÌÆÇ

.æÇÍÇ ÀÀÐ ÇÀ ÇÒÈÒÁÌ ÀÀÇ ÝÍ ÀÐÇ ÇÁÌÆÀ
æÀÀÇ ÌÌÀÀ ÈÀÇ ÇÀ ÀÀÐÀ ÐÁÀÇÈ ÇÈÀ ÈÍÁÍÈ (ÀÇÐÇ ÌÒÀÙ ÝÍ ÇÙÍÇÆÍ; ÇÀ ÌÀÈÍ æÈÒÈÇÆÍ ÝÍ ÒÍÑ ÁÇ
.ÈÝÇÑÐÁÍ; ÇÀ ÒÌÁÍ ÌÆÈ; æÇÀ ÀÝÍÍ ÒÍÇÍÈ æÇÀ ÐÈÁÍ ÒÀÇÍÈ)

æÐÇÀ ÌÐÆÁ: ÀÆ ÇÙØÍÈ ÇÁÐÌÀ ÒÌÆÆÁ ÀÀÁ ÀÐÀ ÇÁÐÁÙÈ ÐÀÈÇ ÀÇÐÇÝÀÈÈÀ ÀÀÇ ÑÁÌÈ ÀÀ ÇÀÇÀÒ
.æÇÁÌÑ ÇÁÐÍ ÇÙØÇÁÌÀ ÇÁÀÀ

ÇÀÐ ÈÙÍÒ ÀÙ ÇÁÌÇÁÌÀ ÌÆÇ ÇÆ ÇÐÈÑ ÝÈÈÑÐÀÀ æÐÀÈÐ ÀÙÁÐ ÈÀÀ æÈÙÍÒ ÀÙÀÀ ÒÀÑÇ ÙÀÍ ÇÁÌÈÒ
.æÇÁÒÇÍ æÇÁÀÑÐ ÝÀÇ ÇÀ ÈÙÇÌÑÀÀ ÌÈÌ ÌÀ ÐÀÈÐ ÇÁÌÀ æÈÀÝÆ ÀÀÙÆÍ ÀÙÀÀ

ÐÇÁ ÁÍ ÇÈÆ ÒÍÇÝ (ÝÈÌ): ÀÀ ÌÐ ÀÀ ÀÈÑÐ ÀÑÒ ÇÁÌÀÇÍ æÀÐÀÈ ÁÌ ÇÁÝÑÍÒÈ; ÝÐÀÈ: ÀÀ ÀÀ ÌÀÈÑ
ÇÁÌ ÙÀÍ ÒÍÑ ÇÁÀÙÑÐÈ ÝÀÇ ÈÀÒ æÇÀÇ ÁÙÀÀ ÇÁÀ ÀÀ ÌÌ ÇÁÝÑÍÒÈ æÁÐÀ ÐÀÈÀ ÀÙÁÐ ÈÇÁÌÀÇÍ; æÀæ

.ÌÀÈÌ ÇÀ ÌÈÑÐ ÇÁÌÀÇÍ æÍÐÀÈ ÀÀØÆÇÝ ÈÇÀÈÍÈ ÇÁÙÈÌÐ
ÇÀÀÇ ÇÁÀÙÇÌÀÇÈ ÇÁÑÈÇÆÍÈ; ÇÀÀÇ ÇÀÈÙÆÍÒÇÈ ÇÀÇÁÁÍÈ; ÀÀÀÇ ÀÆÇÒÌÀ ÇÁÐÒØ ÈÌ ÑÈ

.ÇÁÙÇÁÌÀ
æÝÍ ÇÁÌÍÈ ÇÁÒÍÍ ÇÁÐÍ ÑÆÇÀ ÇÁÌÀ æÇÁÀÒÇÆÍ (6)

(aa ÇÓÈÚàì ÆÙàÇà Çááá æää ÇÓÈÚÝ ÆÚÝà Çááá æää ÇÓÈÛÝì ÒÝÇà Çááá)
æÝì ÇáÓÍíí Úà ÇÁÈÑàÐí (7) aÑÝæÚÇ
aa ÆÑÒì ÇáàÇÓ ÈÓÍØ Çááá æBáà Çááá Ààì ÇáàÇÓ æää ÆÓÍØ ÇáàÇÓ ÈÑÒì Çááá ÒÝÇà Çááá)
(ãÄàÈ ÇáàÇÓ
æÝì ÇáÈÍÇÑì (8) aÑÝæÚÇ
(aa ÆÍÐ ÆãæÇá ÇáàÇÓ ìÑíí ÆÍÇÁàÇ Æì Çááá Úàà æää ÆÍÐàÇ ìÑíí ÆÈáÇÝàÇ ÆÈáÝà Çááá)
æÝì ÇáÓÍíí Úàì Çíáì æÇÈì ÍÇæì (9)
aa ÇÒÇÈÈà ÝÇÐÈ ÝÄàÒààÇ ÈÇáàÇÓ àà ÈÓÍ ÝÇÐÈÈà æää ÆàÒààÇ ÈÇááá àà ÈÇáÚàì ÆàÇ)
(ÈææÈ ÆÍá Çæ Úàì ÚÇÍá
æÇáàÚÇÍáÈ ÇáÑÈÇáíÈ ÇáÈì áÇ ÈÈÍáÝ ÆàB ÈÐÌÑ ÇÒÈÚÇàB áàÇÌÑÈ ìÓÑ Çááá ÆãæÑ ÌáíÇB
æìÑííB Ýì ÍíÇÈB æíàÒà ÇáÓBíáÈ Úàì ÐáÈB
æÝì ÇáÍíÈÈ ÇáÓÍíí Úà ÇÈà àÇÍÈ (10)
aa BÇàÈ ààà ÇáÁÍÑÈ ÌàÚ Çááá àà Òààà æÌÚá ÚàÇà Ýì ÐáÈà æÄÈÈà ÇáÍáíÇ ÑÇÚàÈ; æää BÇàÈ ààà)
.(ÇáÍáíÇ ÝÑÐ Çááá Úáíà ÆãÑà æÌÚá ÝÐÑà Èíà Úíáíà æää ÍÁÈà àà ÇáÍáíÇ ÁàÇ áÇ BÈÈ àà
æáÐì ÑÁíáÇ àÐÇ Ýì ÇáÍáÇì ÑÁíáÇ ÚáìáÇ BÇà ÇáÓáÇì ÓÍíÇ æÇáÐÍíÑÈ àÝÐæíÈ æàÓÇÍÇÈ
ÇáÍÈÇÈÇÈ æÇáØÇÆÑÇÈ àÚíæàÈ BÇàÈ ÇáÚàÇÆà BÈÍÑÈ
æÝì ÇáÓÍíí (11) (ÚáíBà ÈÇáìáÇì ÝÇàà ÈÇÈ àà ÆÈæÇÈ ÇáÍáÈ ìÐàÈ Çááá Èà Çááà æÇáÚà)
æÈÌì àÓÍÇÐ àÐÇ ÇÍÍÇÇ æÇÐÚíÈ Ýì ÌáíÇ ÇáÍáÇì; æÐáB áÇà ÇáÍáÇì àæ ÇáÚáÇàÈ ÇáÚÇáÑÈ
:ááÓÍÐ æÇáÇÍáÇÓ æáÐÇ Òàì Çááá ÚÓæÍá ÇááìÇáÍá ÒÇÍBíá ÝÇÇá ÚÓæÍá
ÇáàÇ ÇááÄàææà ÇáÐíá ÆãæÇ ÈÇááá æÑÓæàà Èà àà ìÑÈÇÈæÇ æìÇáÍæÇ ÈÄãæÇááà æÄáÝÓàà Ýì)
(ÓÈíá Çááá ÇæáÆB àà ÇáÓÇÍÐæà
ÇáÁíÈ 15 ÇáÍíÑÇÈ
æÇÐÇ BÇà ÇáÚáà ÒÇÍÐÇ ÝÇà Çááá ÚÓæÍá ÌÓáá Úàì ÒÇÍÈà ÆÍÇÁà àààÇ BÇà ÇáÚáà ÈÐíáÇ
æÓÇÐÇ (æÇáàØÇàÈ ÇáÚÇáíÈ-BàÇ ìÐæá ÇÈà ÇáÐíá àæÐæÝ ÌÓæáàÇ Úàì ààÈ ÚÇáíÈ æáíÈ
ÓÍíÈ; Ýàà ÝÐíáàÇ ÝÐì ÈÚÐÑ Úáíà ÇáæÒæá ÇáíáÇ; ÝÇÐÇ BÇàÈ ÇááàÈ ÚÇáíÈ ÈÚáÐÈ Èà æÍÍà
Ìæà ÚíÑà; æÇÐÇ BÇàÈ ÇááíÈ ÓÍíÈ ÓáB ÇáÚÈÍ ÇáØÑíÐ ÇáàæÒáÈ Çáíá; ÝÇááíÈ ÈÝÑì àà ÇáØÑíÐ
æÇááàÈ ÈÝÑì àà ÇáàØæÈ) (12)
æÈÚÌÈ æÄàÈ ÈÑì ÍÇá ÇáàìÇáì æÐì ÝÐì Bá Óì Ýì ÇáÍáíÇ; ÝÐì ÓÐØ Úàì ØÑíÐ ÇáÍáÇì ÇÍÈÇÁà
æÇÍæÇáà æÄáàà æìíÑÇáà æææ ÌÚíÓ Ýì ÓÚÝ àà ÇáÚíÓ æÓÍÈ àà ÇáÍíÇÈ áÇ ÈBÇì ÈÓÍÐ æáÚ àÐÇ
!! ÝÇàB ÈÍÍàà ìàÓæà æíàÒàæà æÇáÐÇÆÝ ÈÈÓÈÈ ÝæÐ ÑÄæÒàà
ÐáÈ áÓíÝì ÝÑàÓì ÚÇíÓ ÇáÁÝÚÇà ÝÈÑÈ Ýì àÚÇÑBàà: BìÝ ÈÌì ÇáÓÙÈ ÇáÁÝÚÇáí; ÐÇá:
.ÇÍÈÈÈà BÈìÑÇ; ÝÓÁáÈà ààÇÐÇ; ÝÇÇá áÇàà ÓÙÈ àÈÍá BÑíá ÌÓÈÐÈá ÇáàæÈ ÈÇÈÈÓÇàÈ
æÇáÍÐ àà ÈÑB ÓíÆÇ áàà ÚæÒà Çááá Úàà; æÐÇá ÇÈà ÓíÑíá ÓáÚÈ ÒÑííÇ ÌíáÝ ÈÇááá àÇÈÑB
ÚÈÍááà ÓíÆÇ Ýæìì ÝÐíá; Çíá áÇ ÌÚæÓ Èà ÇááÑÁ ÇáÇáÓ ÈÇááá æáÍÈÈà æØàÄáíáÈ ÇáÐáÈ Èà
æÐæÈà æàÓÇØà æÝÑíá æÑÓÇá Úà ÑÈà ÈÚÇáì
æÐì ÍÇá Ýì ÇáÓÍíí (13) ÐÇáÈ Çà ÓáàÈ ÑÓì Çááá ÚààÇ ÓáÚÈ ÑÓæá Çááá-Òàì Çááá Úáíá æÓáà-
:ìÐæá
àÇ àà ÚÈì ÈÓìÈà àÓìÈÈ ÝìÐæá ÇàÇ ááà æÇàÇ Çáíà ÑÇìÚæà Çáááà ÇìÑáí Ýì àÓìÈÈì æÁÍáÝ áì)
(ÌíÑÇ àààÇ ÁàÇ ÆÍÑà Çááá Ýì àÓìÈÈà æÁÍáÝ àà ÌíÑÇ àààÇ
ÝáàÇ ÈæÝì ÇÈæ ÓáàÈ ÐáÈ BàÇ ÇãÑáì ÑÓæá Çááá Óàì Çááá Úáíá æÓáà ÝÇÍáÝ Çááá áì ÌíÑÇ
.àà; ÑÓæá Çááá Óàì Çááá Úáíá æÓáà
æÝì ÑæÇÍÈ: (ÝÚáìáÇ ÐáÈàÇ ÐáÈ Ýì àÝÓì æää ÌíÑ àà ÆÈì ÓáàÈ;)
æÇáÓæÇáì ÇBÈÑ àà Çà ÈÚì æÈìÓì Ýì ÆÑÓ ÇáÍáÇì ìÐæá áì ÚãÑ ÌáíÝ: ÌÆÈ ÆÈÒæì Ýì ÈìÓÇæÑ
ààÐ ÓÓÑÈ ÁíÇà æÈÑBÈ ÇáÍÈàÈ æÓÁÑíÚ ÌáÇá ÇíÇà; áÇà ÓÚÇÍÈì ààÇB áÇáàÇ æÇáÍáÇì BÇáÓàB
!!æÇáÈÍÑ
æìÐæá áì ÇáÓíí Èáíá ÇáÚíáÇáì: áÐì æÌÚÈ Áááì æÒæìÈì æÄæáÇìí ÚáìáÇ ÌÆÈ ááìáÇì æáBááì àà ÇÈB
!æÈÐíÈ Ýì ÌÈáÈ (ÒàÑàÇæ) ÇÓÈæÚÇ ÝæìÚÈ ÇáàìÇáÍá ÈÇBíÇ
æìííÈáì ÒÇÈ ÚÇì àà ÈÚàÇà ÇÓáà ÈáÇá: áÐì àBÈÈ ÓÈÚÈ ÚÓÑ ìæàÇ Ýì áÚàÇà ÝæìÚáì ÇáàìÇáìæà
!æää ìÈBæà
.æÇáÈÁííÇÈ ÇáÑÈÇáíÈ æÇáÈBÑíáÇÈ ÇáÑíáÇáíÈ æÇÓÍÈ ÌáíÈ
ìÐæá ÓíÇÝ: BàÇ Ýì ÈáB ÇáÇíÇà aÑÓá ÇáàìÇáÍá ÇáÍáÓÈ ÈÈàÇìÐàà ÇáÍáÓÈ ÝìÁÈæààÇ ÈÍáÓàÇÆÈ
Çæ ÇBÈÑ àà ÇáÚàÇÆà! æÝì àÓÇÑ ÒÑíÝ ÐÈá ÓáÑíá àìá ÇáÑæÓ ÈÍáÓàÇÆÈ ÌÈÇÈÈ æÌæÇáí
ÇÑÈÚíá ØÇÆÑÈ Úàì ÓÈíá àìÇáíÇ; ææÐÝ ÇáàìÇáìæà ÇàÇáàà ÈàÇáíÈ ÁíÇà; æÇÓÈÓáì àà
ÇáàìÇáÍá ÚÓÑæà àìÇáíÇ ; æÐÈá àà ÇáÑæÓ ÌáÓàÇÆÈ æìØàÈ áàà ÓÈ ÚÓÑÈ ÌÈÇÈÈ; Ýáà àÐà
ØÇÐÈ ÇáÈÒÑ Çà ÈÁíí ÑÈÇáì æÈÚæìÓ àÁáÇÁ ÇáÓÇÈÑíá; ÇáàÇ ÇááÚÇÍáÈ ÇáÑÈÇáíÈ æáíÈàÇ
.àÓÈìÐà
æÓÍÐ ÇÈà àÓÚæì ÑÓì Çááá Úàà (àà ÇáíÐíá Çà áÇ ÈÑÓì ÇáàÇÓ ÈÓÍØ Çááá æáÇ Èíáí ÇííÇ Úàì
ÑÓÐ Çááá; æáÇ Èææà ÇííÇ Úàì àÇáà ÌÁÈB Çááá ÝÇà ÑÓÐ Çááá áÇ ÌÓæÐà ÌÑÓ ÌÑíÓ æáÇ ÌÑá
BÑÇáíÈ BÇÑá; æÇà Çááá ÈÐÓØà æÍááà æÚíáà ÌÚá ÇáÑæì æÇáÝÑì Ýì ÇáíÐíá æÇáÑÓÇ æÌÚá Çááà
.æÇáíÓà Ýì ÇáÓB æÇáÓÍØ)
Çáááà ÇìÚáàÇ ààà ìæÐæà ÈÇáÚíÈ æíÓÈìÐíæà æíØàÆææà áÐìÑB æíÝÑíæà áÐÓÇÆB Çáááà ÇáÓá
ÇáÓBíáÈ Úàì ÐææÈàÇ æÇÚÝÑ áàÇ ÐææÈàÇ æÇÓÑÇÝàÇ Ýì ÇãÑàÇ æÈÈÈ ÇÐíÇáàÇ æÇáÓÑàÇ Úàì
.ÇáÐæà ÇáBÇÝÑíá

ÇáÓÈæÑ; æÑííá Çááá; æææææí ØÇáÚ áíáí; æÚÈÌ ÇááÈíá; æíáÇáí áÁáÇÁ Bááá ÞÌ ÇÓÈÓáíæÇ Ýí ÚÇá æÇÍÍ ÈÞÑÍÈÇ 1405áÚ Éá áÚÚááá ÇÓÈÓáí Ýí ÁÍÑ ÓáÑíá áá ÁÓáÑ ÇáÓíÝ ááÐÇ ÇáÚÇá æáÐÇ íÁÈÑ ÈÁÈíÑÇ ÚáíÞÇ Úáí ÇáíáÇí æÈáíÈá æÇÈÌÇáá

ÝáÁáÇÁ áÒì Úáíáá ÇáÁá ÞÑÇÈÈ ÓÈÚ ÓáæÇÈ æáíÝ æáá íÈÞíæá ÇáÓÝæÝ æíááæá ÇáÓÈÇÈ æííáÚæá ÇááìÇáíá æáÞí ááÚÈ ÇÓáÇÁáá æÇÍÈáæÇ áßÇáÈáá Ýí ÇáÞáæÈ æÁÈÈÈæÇ æíáíáá Úáí ÁÑÓ ÇáæÇÞÚ ÈÈæÝíÞ Çááá æÚæáá ÍáÇá áÐá ÇáÝÈÑÈ; æáíÓ áá ÇáÓáá ÈÚæíÓáá ÍÇÓÈ æÁá áÁáÇÁ Þí áÇáæÇ ÞÓØÇ áÇ ÈÁÓ Èá áá ÇáÈæíá æÇáÈÑÈíÈ æÇáÈÚáíá æíÚÓ Úáí ÇáÁáÓÇá Áá ííí ááá áÚÇÆÑ æÞááÇ ÈÑì ááá æáæ ÈÚÍ Ííá ÈÌÇÆá; ÞÇá áí ÁÍÍ ÇáÁÍæÈ: áá íÑÈì ÇáÁÝÚÇá ØÈÞÇÈ ÈÍíáÈ áá ÇáÞÇÍÈ ÝÞáÈ áá: Ñíá ÓÈá áÚáí Úáíá áÓÍÈ ÇáÓÑÈÇÈ Úáí ÑÁÓá æáÇ íÓíæ áá ÓÑÈÈ ÍÈì ÈÞÚ Úáíá ÚíÑáÇ áá ÈØáÈ ááá ÇáÈÍØíØ ÇáÈÚíí; áá ÈÑíí ááá Áá íáÝÑí áíÓÚ áááÇìÇ áÁíÇá æÁáá; æÞÇá áí ÁÍÑ: ÍÈÐÇ áæ ÝÚá ÇááìÇáíáæá ÇáÁÝÚÇá ÞáÇ ÝÚáÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÝáÓØíáíÈ Áá .ÈÞíá áÓÇáÚ æáæÇÑí ÈÍÑ Úáí ÇáÈæÑÈ ÍíáÇ ÝíáÇ ÁÐÇ ÇáÞØÚÈ ÈáÇ ÇáÓÈá æÓÍ È ÇáÁÈæÇÈ ÝÞáÈ áá: Ñíá ÌÇÆÚ ááÐ ÁíÇá áá ííí ááíÈÓ ØÚáÇ æìÇÁá ÑÚíÝ ÁÝÈØáÈ ááá Áá íÞíá áíÓáÇ

ÝÁÐÇ ÞÇá Áíáí ÓÇá áÓÚæí íØáÈ áá ÇááìÇáíá Úáíá Áá íÚíÓ ÇáæÇÍÍ áááá Úáí ÍÈÈ áá ÇáÈØÇØÇ Þá íæá æáÇ íÓÈØíÚ Áá íæÝÑ Èáá ÇáíÞíÞ áÇÈáÈíá æÚÓÑíá ÍÈáÈ íÓá ÈÚÍÇí áìÇáíáÇ Ááí ÓÈÚÈ ÁáÇÝ Ýáá ÈØáÈ áá áÐÇ Áá íÞíá ææÑíÇ ÈÇÈÈÇ æííáÇ áÓÈáÑÇ áíÈáÈá; Áá ÈÑíí Áá ÈÞæá ÞáÇ ÞÇáÈ ÇáááÈÈ ÇáØæÇáíÈ ÓæíÈ æáíÓ ÇáÓÇÍÓ ÚÓÑ ááß ÝÑáÓÇ ááÓÚÈ ÇááÇÆí ÇáÐí ÍÑì íØá Óíá ÇáÈÇÓÈíá áÓÍÈ ÇáíæÚ æÇáÚáá ÝÈÓÁá: áÇ ÈÇá áÁáÇÁ ÈÇÆÑíá; ÝÞíá ááÇ Áááá áÇ íííæá

ÇáÁÈÓ ÞÞÇáÈ: ááÇÐÇ áÇ íÁßáæá ÇáÈÓßáÈ :ÇáÞÓíÈ ÇáÈÇáíÈ: Áááá íáÞæá ÇáÚáÈ ÍÈì áá ÈÚÓ ÇááÓáíá Áá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁá íÈÚÑÓ áíááÈ ÈÓÍßÍ ÍØíÑÈ ÍÝÝÈ ææÇÑíá æÞááÈ ÁÓíÞÇÁá; æíÚáÈ ÇáÁííí ÈáÞÈÓ Úá ÇáíÝÚ; ÝÝí ÇáæÞÈ ÇáÐí íÓíí Ýíá ÇáÚíæ ÓÑÈÇÈá ÈÈæÑ ÇáÓÈáÇÈ Íæá ÇááìÇáíá ÇáÁÝÚÇá áá ÁÚÓ ÁÓíÞÇÆá ÇáÐíá íÚáæá Áááá íííæá ÇáÁÓáÇá æáÇ íÚááæá Áááá íØÚáæá ÇáíáÇí ÇáØÚáÈ ÇááíáÇÁ Ýí áÞÈáá ÝááÇáß Çáíáæí ÇáíÇÆÈÈ ÇááÈæÇÓáÈ áÁÈÇÑÈ ÇáÝÈá ÇáÈí ÈáÓÁ áá ÈÚÓ ÓíÞí ÇááÚÑ áá ÇáÓÈÇÈ ÇááÈíáÓ ÇáÐíá íÑáæá áÚÚá ÇáÓÚÈ ÈÇáÓÑß æÇáßÝÑ áÁíá ÇáÈáÇÆá æÇáÈæÓá ÈÇááÈí Óáí Çááá Úáíá æÓáá æíÓÑí ÇáÈÚÓ Áá (ÇáÞÈÇá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá Èíá ÇááÓÑßíá ÇáÁÝÚÇá æÇááííá ÇáÑæÓ; æíÑí ÈÚÓ ÇáÁÝÚÇá Áá áÁáÇÁ

ÇáÝÈíÈ íÑííæá áíá ÍáÇíáÇ æÈáÓíÞ æííÈáÇ æíÈÐÇ áæ ÈÑíÈ áÁáÇÁ ÇáÓÈÇÈ æáÇ áØß Ýí ÓíÞ ÇáßÈíÑíá áááá Ýí ÇØáÇÞ ÇáÝÈÇæí Úáí .ÚæÇáááÇ Íæá ÈÞííÑ ÇááÈÇÆí æÇáÁÈÇÑ ÇáÈÚíÈ ááÇ íÈÝæááá Èá áíÈ áÁáÇÁ ÇáÝÈíÈ ÈÑßæÇ ÇáÁÝÚÇáíá ÈíÑÇÍÇÈáá æÁíÓÇááá; ÝáÇ áá ÁÝÚÇáí ÈÞÑíÈÇ ÁáÇ æÈíÓ Áá æÑÇÁ ÈÌÇÚíí æíáá æßÓæÝ ÍÈíáá æÓáááá ÞÓØÇ ááØáÑÈ Ýí ÁÚáÇÞá ÈßÝíß áÚáá

áÑÈÇÈ ØæíáÈ áÞí áÑÈ Úáíá ÁííÇÈ áæ ÓÈÈ Úáí ÇáíÈÇá áÓáÓáÈáÇ; ÝÁÐÇ ÝÈí áß ÈÚÓ áÇ Ýí ÞáÈá ÈÑì ÞÁá ÁíÓÇÁá ÈÈÞØÚ ÍÓáÇ æááÝÇ ; æíÓÝÑ ÇáÓÝÑÈ Éáæ ÇáÁÍÑì ÍÈì ÈÚá Áá ÓáæÚá ÈÈÞÓÝ æáæ íÑì ÇáßááÇÈ; ÝÝí ÁÚáÇÞá Þáí ÈáÞÓ áá ÇáíæÇáí; æÈáÝØÑ áá ÇááÑÇÆÑ; æÝí ÇÚæÇÑá áá .íÐíÈ áÝÇÆÝ ÇáÞáæÈ ááÇ íÚáß ÈÓÑÞ ÈÚÈÑÈß æÈíáÞ ÈíáÚÈß æÈÓí ÈÚÓÈß æÈÚÓ ÈÑíÞß Áá ÞÓÈ áá ÞÓÓáá ÈÑáÓ ÍæÇáíß ÁÓí; æÈÓÑá ÁáÝÇÓß ÍÓáÇ æÈáÓ Þ ÇÍÓÇÁß ÚáÇ ; æÈíÚá ááß .ÁáÓÇáÇ íÈÞáÈ Úáí ÇáíáÑ æíÈæÓí ÇáÞÈÇí; æíÚÇáí ÈÑíÇÁ Çáááæá ÝÈíáÇ áá Áá ÈÓÑ í Úáá ááæáá æÈÐáÈ ÈÑíÇÁ ÓíÑá ÈÈÓáí ÈÈÚíÇí áÓÇÆÈá æáÓÑ .áÈÇáÈá; æÞííáÇ ÞÇáæÇ: "æíá ááÓíí áá Çáíáí" Áí æíá áááááæá áá ÇáÝÇÑÚ

: ÇáÞÓíÈ ÇáÈÇáÈÈ: Áááá áíÇÓÑæá ÚÇááíÇ íÈÚÑÓ ÇáíáÇí ÇáÁá Ááí áÇáÇáÑÈ ÚÇááíÈ áÇÍÈæÇÆá æÞØÝ ÈáÑÇÈá ÝááÇáß ÇááßÇÆí ÈÞæá Úáí Þíá æÓÇÞ ÝÇáíæá ÇáÚÑÈíÈ æÚáí ÑÁÓáÇ ÁáÑíßÇ ÈÑíí Áá ÈÞÇáÑ Úáí ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí æÈÑÇáá Úáíá; æÁáÑíßÇ ááÐ ÈÌÇÍÈ ÇáíáÇí ÍÐáÈ áÓÑæÑÈ áÁá ÇáíáÇí íØá ÚíæÈáÇ ÇáÈÞáííÈ ÑæÓíÇ æíÓÈáÓÝ ØÇÞÈáÇ æíáÈÓ ÞæÈáÇ æÝí áÝÓ ÇáæÞÈ ííáÑ Þæí ÇáÓÚÈ ÇááÓáá ÇááÈÚÓÈ!! æáßááÇ ÚÇÓÈ ÈÑíÞáÇ ÈÓÈÈ ÞíÇÍÈ ÇáíáÇí ÇáÐíá ÈÓáíáá (ÈÇááÈØÑÝíá ÇááÈÓííá) æÈæí áæ ÇÓÈØÇÚÈ Áá Èíí ÈíáÇ ááÞíÇÍÈ; Ííááá ÁÓáÇá ÁáÑíßí; áÑáíá áÈØæÑíá áíÓ Úáíáá ÇáÈÓÇá æáÇ .æíá íÈÈÈæá Úáíá

:ÇáÞÓíÈ ÇáÑÇÈÚÈ: Áááá íÚÇáæá ÇááíÑÈ æÇáÝÞÑ Áá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí íÚíÓ áÓÇÞá ÈáÁí ÈíáááÇ ÇáÑæÇÓí Úáí ÑÁÓáÇ áÓßáÈ ÇááíÑÈ ÇáÇÓØÑÇÑíÈ áÈíÈ ÇááíáÇÈ ÇáÓÑÓÈ æÇááÐÇÈí ÇáíáÇÚíÈ æÇáíáá áÈíÈ áíÑÈ ÞÈíÑ áá ÇáÚááÇÁ Áæ ÇÓÈÓáÇíáá æÇáÚæÓ ÇáÓííí ááØÚÇá æÇááÈÇÓ; æÇáÝÞÑ ÈÞíá Úáí ÇááÝÓ ÍÇÓÈ Úáí ÓÚÈ ÞÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÇáÐí áÇ Èáíá ÞáÇÈá æáÇ ÈÚÓÈ ÓááÇÈá æáÇ ÈÞÑÚ ÓÝÇÈá æáÇ íÓÈÈÇí ÐáÇÑá .ííÓÈáá ÇáíÇáá ÁÚáíÇÁ áá ÇáÈÚÝÝ; ÈÚÑÝáá ÈÓíáÇáá áÇ íÓÁáæá ÇááÇÓ ÁáíÇÝÇ (ÇáÈÞÑÈ: 273)

ÝÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁá ÈÌÇÍÈ Ááí Çáíí ÇáíÇáíÈ ÇáÈí ÈæÇÓí ÌÑÇÍÇÈá æÇááÝÓ ÇáßÑíáÈ ÐÇÈ ÇáááÈ ÇáÓáÇÁ ÇáÈí Èíæí ÍÈì ÈÁÑæÇíáÇ ÝÓáÇ Úá áÇááÇ æÇáíÇÚíÈ ÇáÓÇíÞ ÇáÐí íáÐÑ áÝÓá ;áííáÈ ÁáÈ æÈæÇÁ Ííá æÁáÞÇÐ Ííá ÝÁíá ÇáíÚÇÈ ÇáÓÇíÞæá .æÓÈÍÇáß Çáááá æÈíáíß ÁÓáí Áá áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÇÓÈÚÝÑß æÁÈæÈ Ááíß

*æáßà ÇáÑæÓ áÇ íÚáæä

.[æÖÑÈ Ýí àláÉ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÑÇÈÚ ÚÖÑ 1ÑÈíÚ ÇáÈÇáí/ 1406áÚ; 13/ÍíÓäÈÑ 1985*]

:.Ää Çáíáí áää áíáíá æäÓÈÚíáá æäÓÈÚÝÑá æäÚæÐ ÈÇááá ää ÖÑæÑ Ää ÝÓäÇ; æÈÚÍ ÝáÞí ÝØÑ Çááá ÇááÝÓ ÇáÈÖÑíÉ ÈÄÑÇíÈä æÖáÚáÇ Èííá; æÇÞÈÖÈ äÖíÆÈä ÖÈíÇáá Ää ÈÖíÑ :ÇááÝÓ ÇáÄäÓÇáíÉ Úái ÍØ Ðí ÍÇÝÈíá ßÇáÞÇØÑÈ ÝæÞ ÇáÓÈÈ ÇáííííÉ

(ÍØ ÇáÑæí ; æÍØ ÇáíÓí)

æáÇ íáßà áääÝÓ Ää ÈÖÈÞíá Ýí ÖíÑáÇ æáÇ ÈÄÈí ÁßááÇ æáÇ ÈÍÐÞ ÛÇíÈáÇ ÁáÇ ÁÐÇ Óái áÐÇä ÇáíØÇä ÇááÈæÇÓíÇä ÇááÐÇä íßæäÇä ÇááÝÓ æÈÚÓíá Áí ÍØ ää áÐíá ÇáíØíá ÁääÇ äæ ÈÚÓíá .ááíÇÈ ÇáÄäÓÇáíÉ æÞáÈ áíÑßÈáÇ æÝÞíÇä ááíÝ æíæíáÇ

æÞí ÍÇæáÈ ÇáÝáÓÝÇÈ ÇáÄÑÖíÉ Ää ÈÖÚá ÇááÝÓ ÇáÄäÓÇáíÉ Úá Áíí áÐíá ÇáíØíá Úái ÇáÝÑÇí ÝÝÓáÈ ÝÓáÇ ÐÑíÚÇ ; æÈíØæÈ ÇááÝÓ Úái ÖíÑÈ ÝØÑÈáÇ ÇáÈí ÖáÚáÇ Çááá ßáÇ íØÇÁ; æßíÝ .íØÇÁ

áÞí ÍÇæáÈ ÇááÖÑÇáíÉ Ää ÈÚÓá ÍØ ÇáíÓí áíáÖáÞ ÍØ ÇáÑæí; ÈÑæÈÇáíÈáÇ æÄÚááÈ ÖÚÇÑáÇ "ÚÐÈ ÇáíÓí áÈÖäæ ÇáÑæí" æíÑ æÈ ÇáÓæÇí Úái ää ÄÑÇí ÇáÈÈÈá áÚÈÇíÉ Çááá æÑæÈÇáíÉ ÇÈÈíÚæáÇ áÇ ßÈÈáÇÇ Úáíáá ÁáÇ ÇÈÈÚÇÁ ÑÖæÇä Çááá ÝáÇ ÑÚæáÇ ÍÞ ÑÚÇíÈáÇ

(Çáííí: 27)

æÄáÐÈ ÈÇáÁáÇÝ ÇááÄáÝÉ ää ÇáÖÈÇÈ æÇáÓÇÈÇÈ Èíá ííÑÇä ÇáÁííÑÈ æÝí ÖæÇíÇ ÇáßáÇÆÓ; æíÇæáÈ ÍÇáíÉ Ää Èíí ÖæÈ ÇáÞíá æÇááÈá ÇáÚáíÇ æÈÖÈÈíÑ ÇáÄÖæÇÞ ÇáÚáíÇ ÈÚíÇ Úá ÍÇíÇÈ ÇáíÓí; ÝÇÓÈØÇÚÈ ÞáÈ ÞáíáÈ Ää ÈäÈÖÑ Úái ÝØÑÈáÇ ÈÇáßÈÈ æÇáÓÈØ æÇáíÑáÇä æÇáÚÓä æáßà ÇáßÈÑÈ ÇáßÇÈÑá ää ÇáÑæÈÇä Ýí ÇáÁííÑá ää íØíÞæÇ Ää íÚíÓæÇ ØæíáÇ ÈÚíÇ Úá ÝØÑÈäá æÈÚáÈÈ ÖáæÈ ÇáíÓí Ýí ÁæÞÇÈ ÇáÖÚÝ ÇáÄäÓÇáí ÝÓÞØæÇ Ýí ÇáÑÐíáÉ æÚÑÞæÇ Ýí ÇáÝÇíÓÈ; æÈíæáÈ ÇáßáÇÆÓ Äái ÈÄÑÈ ÚÝáÈ ááÑÐÇÆá æäÈÇÁÈ ÞÐÑÈ .ááÝæÇíÓ

äáÇ Áíí Äái ÈæÑÈ ÁæÑæÈÇ Úái Çáííá äÝÓá; æÇÈíÐ ÇáÚááÇáíæä ÍíÇÈ ÇáÑæÈÇä æÈÑÑÇ ááÈáÑí Úái ÇáßáíÓÈ æÇáÝÑÇÑ ää ÞÈÖÈáÇ ÇáííííÉ æÞíáÇ ÇáíÈÇÑ; æäÖÑÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÈáÓÝíÉ ÞÓÖ (ÑÇÓÈæÈíá) æÈÚái ÇáßáÈ ÇáÞÐÑ ÈÇáÑæÓíÉ Úái ÇáíáíÇ ÈÄÖÑáÇ æáí ÞÓÖ ÇáßÇÑíáÇä ÇáßÈíÑ Ýí ÑæÓíÇ ÇáÐí ää Èáíæ äää æÇííÈ ää ÇáÄáíÑÇÈ ÇááæÇÈí æÞÚá Ýí ÞÈÖÈä ää íáÇá ßÑÓí .ÇáÇÚÈÑÇÝ æíæÇÈ ÇáÈæÈÈ

æÄÑÇíÈ ÁæÑæÈÇ Ää ÈÖí Ñ ÇááÝÓ Úái ÍØ ÇáíÓí æÄáááÈ ÍØ ÇáÑæí; ÝÄÖáÞÈ ÇáÚáÇä áÖáæÇÈáÇ; æÖíÑÈ Èßá ÖíÁ Ñæíí; æÇíÈÞÑÈ íáíÚ ÇáÞíá; æÄÚááÈ : (ÄääÇ áÖÈØíÚ ÇáÚíÓ Úái ÇáÄÄÖ Íæä ÇáíÇíÈ Äái Çááá æáÇ Äái ÇááÈÇíÆ æáÇ Äái ÑæÈÇä ÇáßáíÓÈ; áíá äÖáÚ ÞíááÇ ÈÄáÝÓáÇ ÈÚíÇ Úá Çááá; áíá äÖæÚ ÍíÇÈáÇ æÞæÇáíáÇ ßáÇ äÓÇÁ Íæä ÍÇíÈ Äái æíí æáÇ .ÖÑæÑÈ ááÈíÐíÑ ÇáßáíÓí æáÇ áÈæÖíÇÈ ÇáÈÇÈÇ)

:æßÇä ÖÚÇÑ ÁßÈÑ ÈæÑÈíá Ýí ÁæÑæÈÇ ÁÚáÇáÇ ÚÇáÇ ÈÇáÈáÑí Úái Çáííá ÖÚÇÑ ÇáÈæÑÈ ÇáÝÑáÓíÉ (ÇÖáÞæÇ ÁíÑ ááß ÈÄáÚÇÁ ÁíÑ ÞÓíÓ) íÚái ÇÞÖæÇ Úái ÇáááßíÇÈ -1 .æÇáÁííÇä Ýí ÁæÑæÈÇ

.æÖÚÇÑ ÇáÈæÑÈ ÇáÈáÓÝíÉ (áÇ Ááá æÇáííÇÈ áÇíÉ) (Çáííá ÁÝíæä ÇáÖÚæÈ)-2 ÝáÇÐÇ íáÈ ÁæÑæÈÇ; .áÞí ÍÖíÈ ÇáÓæß æÇáÓÞÇÁ; æÄÈáÑÈ ÇáÄáÑÇÓ ÇáÚÓÈíÉ æÇáÚÞáíÉ æÇááÝÓíÉ ÇáÈí ÁÖÈíÈ ÓáÈ ÚÇáÈ ááíØÇÑÈ ÇáÄæÑæÈíÉ æÇáÄáÑíßíÉ; áÞí ßÇä ÇááÈÇí ÑáíÈÇ íáÑ ÇáííÈáÚÇÈ Ýí ÁæÑæÈÇ; æáÚáß áÓÈ ÈíÇíÈ Ää ÁáÞá Ááíß ÇáÇíØÇÆíÇÈ ÇááÐááÈ ÇáÈí Èíá Úái Ää ÇááíÈáÚ ÇáÚÑÈí ÇáÄá Ýí ÍÇáÈ ää ÇááÖÇßá ÇááÚÞíÈ ÇáÈí íÓÈÚÓí íááÇ Úái ÇááÖáííá ää íáÇÈÐÈ ÇáÈÖÑ; æáÇ ÁÚáá Þí ÝÇÈß ÁíÈÇÑ ÁáÑÇÖ (ÇáÁííÓ; ÇááíÑÈÓ) ÇáÈí ÁÖÈíÈ ÖÈíÇ .áÝÓÚÇ íØÇÑí ÇáÚÑÈ Ýí íÞÚÈä æááÇáá

Ää ÍÇíÈ ÇáÄäÓÇä Äái Çáííá ÁÖí ää ÍÇíÈá Äái ÇáÖÚÇä æÇáÖÑÇÈ ßáÇ íÞæá ÇÈä ÇáÞíá Ýí ÖÇí ÇááÚÇí 1/15: (æää äáÇ áÚáá ÇÖØÑÇÑ ÇáÚÈÇí ÝæÞ ßá ÖÑæÑÈ Äái áÚÑÝÈ ÇáÑÓæá.. ÝÇáÖÑæÑÈ Äái ÇáÑÓá ÁÚÚá ää ÖÑæÑÈ ÇáÈíá Äái Ñæíá æÇáÚíá Äái äæÑáÇ æÇáÑæí Äái ÍíÇÈáÇ; ÝÁíÈ ÖÑæÑÈ æíÇíÈ ÝÑÖÈ ÝÖÑæÑÈ ÇáÞáÈ æíÇíÈá Äái ÇáÑÓá ÝæÞáÇ; ÈßÈíÑ; æáÇ Úáß Èää ÁÐÇ ÚÇÈ Úáß áííá ØÑÝÈ Úíá ÝÓí ÞáÈß æÖÇÑ ßÇáíæÈ ÁÐÇ ÝÇÑÞ ÇááÇÁ ææÖÚ Ýí .ÇááÞáÇÈ;)

æíÞæá ÇÈä ÈíáíÈ Ýí áíæÚ ÇáÝÈÇæí (9/39) (ÝÇáÑÓÇáÈ ÖÑæÑíÈ ááÚÈÇí; áÇÈí áää äääÇ; æíÇíÈää ÁáíáÇ ÝæÞ ÍÇíÈää Äái ßá ÖÆ; æÇáÑÓÇáÈ Ñæí ÇáÚÇáá æäæÑá æíÇíÈá ÝÁí ÖáÇí ááÚÇáá ÁÐÇ Úíá ÇáÑæí æÇáííÇÈ æÇááæÑ; æÇáÚÈí áÇáá ÈÖÑÞ Ýí ÞáÈá ÖáÓ ÇáÑÓÇáÈ; æíáÇáá .ää ÍíÇÈáÇ æÑæíáÇ Ýææ Ýí ÚááÈ æææ ää ÇáÄæÇÈ) .æÇáÓÇáí Úái áÇ áÞæá: ÈíÑÈÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÖíæÚíÉ (ÇáÈáÓÝíÈ)

áÞí ÍÇæáÈ ÑæÓíÇ Ää ÈäÈÖÚ Çáííá ää ÁÚáÇ æÇáÖÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ; æíÇæáÈ Ää ÈäÖÆ íáÇ äÈáÑíÇ Úái Çááá; ááíÇ ßÇÝÑÇ Èßá ÇáÞíá; æáßá áíÇæáÈáÇ ßááÇ ÈíØæÈ Úái ÖíÑÈ ÇáÝØÑÈ .ÇáÄäÓÇáíÉ; æÑÁíáÇ áÖíÇÞ áÐÇ Ýí ÁÝÚÇáÖÈÇä

Ää Çáíáí ÇáÐí íÇÁ áÚ ÇáííÓ ÇáÑæÓí ää ÇááÞÇØÚÇÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÈÇíßÓÈÇä æÄæÖÈßÓÈÇä . ÚáíáÇ ÑÁí ÇááÖÇíÝ áÚ ÇáÖÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÖÇÑ íÝÚ Ááíáá ÓáÇíá æíÁíÐ ÇááÖíÝ ÈíáÇ æÄáíß ÇáÞØÈ ÇáÈíÇáíÈ ÇáÈí ÍÇÑÈ ÁííÇÈáÇ ÞÈá ÖáÑ Ýí ÞáíÖ áÞí íÑÈ ÇáÁííÇÈ Ýí (íØÈ ÄÈ ÍÇä)

.Áí (íæÖ ÇááÇÁ ÇáÓáá) æ(íØÈ ÄÈ ÍÇä) áÐá Áííí ÁÑÈÚ ÞæÇÚí ßÈÑí Ýí ÁÝÚÇáÖÈÇä

æpçúíé iôé àè íçä; ýíáç éáçé ýñp úóðñíé ááñæó áç ííááç ôíæúí áýúçáí àpçä èúö çáíáæí ýí çáííó çáñæóí ää çáèçíð çááóááíá úáçpé áú çááíçáííá çááýúçä; æðá çáñæó çðáúæç úái àðä çáúáçpé ýáúíáæç äóááç èñééé áæçá ää çáèçíð; ýúä çáèçíð ää óçúé çáçáèpçä ää çáñæó ðí íçäé; ýçéýðæç úái èýííñ çáðçúíé èðáíéäç æèènú áííáä ää íýíñ

!!áíçðä çááèýíñçé èäýóä ýííá óçé ää çáèçíð æåóúá çáyéíá ýí áíçðä çááèýíñçé æèíáè åðæçé çáððçæý èíæí ýí ðá àðçä; æåðéíé çáóúçíç çááèæçèñé èóá áái áóçýçé èúííé; ääç áíí áái èíáíñ ýñðéíä èçáðçáá æýñé çáyñðé çáèçáèé æðð 560 ðéíáç ää çáñæó æííí áðèñ ää ááy; æçíèñðé çáðçúíé èðçááç æèíáé çáðçúíé áái àðçä ää çáñáçí èíýí èíáäç ðøú ää çáááíçé . çááíèñðé çáèí íáñé ææóá úííáç áái íæçáí èäçéäçæé èðñíéç æíçñé áúñðé èíä çáèçíð æèíá çáñæó óðø íæçáí èäçáíä óáííç ää çáèçíð. ýáá íéúú çáñæó çáííá çááá çáèí ýðñ çáäçó úáíáç áç èèéíá áíáð çááá ðáð çáííá çáðíä æáðá áðèñ çáäçó áç íúááæä .. (çáñæä :30)

!!æáðá çáñæó áç íúááæä .æóèíçáð çáááä æèíáíð åðáí ää áç ááá ááç ááè çóèúýñð æåèæé ááíð

çáíæä áýúçáóèçä æúíç úñéóèçä .íäðñé ýí áíáé çáíáçí -çáúíí çáíçáó úóñ- 1íáçí çááæáí/1406 íäçíñ/ 1986a]

:Ää çáíáí ááá áíáíá æåóèúíáä æåóèúýñä.. æèúí ýáðí ííèäç çáèçíðí ááá úái áèñ ííæä çáóíæúíé çáíáñçá èíçñí æóáñðáí æøððáí æèúí ää áíáè úóñçé çáááæý ää çááóçíí æíæáè áái àðçéè ááíðè çáóíæúí æáíçðä çáíèæé æèúí ää áçéè çáááæý çááááýé éä çáááçííá íæúç íèí áðææç íèè çááæèí ää àèäçæäá æáíæçááä çáðíä èæýæç ðæááä; èúí áðç ááá äóáè íñðé àðçææé ýí øððáí æóáñðáí æèíçñí æèñðóèçä çáúñéíé èóáí íñðé (çáèçóáóí) æðçä ää áèñó çááíçáíá ýí áðä çáíñðé-ñíá ää óáñðáí íóáí (áèñçáíä èð) æííá áèñçáíä èð áýúçáóèçä æèíá íèáðá èíä èíçñ æðáíó æáííñç çóèðñ çèñçáíä èð ýí (úáèñ ðæä) íèá ýí áñðó èíçñ æðçä íæä áèñçáíä 400 ýçñó æðá úçáí çáñæó ýí áúçñðáä áúáá æðçææç íííæä çáyñæóíé ýðçææç ííèèææä èíé áèø çáííá ýðçáè çáííá èèíá ááííó çáñæóí æðááç óçæèè íæä ýæçñó íáèøæä óáæé áðä çáííá íèí áðç çðèñé çáííá ää çáííó çáñæóí íæä ää íúíñæäç çáèæçááä áð èäááçá çáyñóçä íèñðæä ýíáè ýæð .áðä çáííáä ðáá áííáä áçñí ää çáíá çáááä çáððé çáááó æááðé áááçá æèíáè æ æðéè óèçáíä áái ááç çááá ááð áýúçáóèçä èóáá áááçá çáðíä íóèðñæä ýí áýúçáóèçä æííèñðæä äáñ íííæä (íñíçí áææ) æíúááæä úááíçéäá çáíáçíé èä íúæíæä ääèðñáä; æáíí óèçáíä èçíèíçí áýúçáóèçä ýíçý ááçä çááá æáñçí èóáíä áèñçáíä æåóíçèä ááç ää çáðíñ úçíä ááçä çááá èèæèñé óúèíé úçñæé úái áèñ áðñçñá áííçá çáóýæñ æçáyóçí æèúí ää áðáúá äøøýí ðáçá áèçéæèñð èáííçá çáíóçñé çáúñéíé çááçíé (áýçóíáç çáíáíé æçáèíáä ää ñèðé çááóáçä) ýáøçíé áðä çáèæèñé çáóúèíé èááçä çááá; æíçá èäçíñ óçä æçáí úçáñ óçä æáyð áç øáèä óèçáíä; íúé çáííææé áèñçáíä èð áái íýáé øúçä ýðáè ááíáç áú ýñóçáá æææ äðáæä ááç ááá èðí çéäçä ää íñóá æèíáèíá æúáíáç æóáæç àðçä çáíýáé æáðç èçáíýáé áíóè øúçáç æááç áí áðííé ááðèø úáiáä æáíç áèñçáíä æáðá íðæä áýúçáóèçä øáèè ää çèñçáíä ää íúçíñ çáèáí æðçá áááèä çááóáæèñé çáèí áðèíé æèäç í ççá: çáíæä .èíçñí æúíç áýúçáóèçä

æííè áç ðçá áèñçáíä ýííáè çáóíæúíé áýúçáóèçä èúí áèñéúíá óáè æèñé íèçèçé .èí54; èí55 äáñ íííæä æçñéýú çáúáá çáíáñ çáèáóýí ýæð ðçèá/úèí çáñíáä èä óáñé

.æáíá áðæá: çáíæä áýúçáóèçä æúíç úñéóèçä ááç èçááóèè ááèñçáíä ýááá úèñ çáááñ èúí ðááèä çáèçñííé; æííá ýí áúçñð áú çáñæó æííí áèñçáíä ýí áíí çááúçñð æááðè èä çáñæó èä çóèóáí ýøçý èä çáñæó ýí ðá ðñíé íèðñæä çááçó çáðíä áðø çèñçáíä áóçíúáä æáñð áíýçááá íèí èáíá áýæóáá æèñéçí áúóçèäá æèøáæä ðææáá; æåóí èúó áèèçúá íæçóáæä øñíðáá æíðñæä úái íäçíáä áááá áíðæä ýóíá; æáíðæä íæíáçñ; æçóèáñé çááðçææé çáíáçíé áæçóø çáíáóíáçé èä çíéýé . ááçæíç

çáíæä ñæóíç ýí áýúçáóèçä èðä íñèç . áç èáðá ááç çáèðñ æáí áç èèðí æáç èðñ æíýú . çáóúè çááýúçáí ää çáèóííçé áçáá íýúá óúè áíñ ýðí ðíá íæçáí ááíæä æåóý ááíæä óáíí æáç áúá èíèç . ýí áýúçáóèçä íáç ää íèíá áæ áñááé áæ áúæð ýáðç øçñé úíáä æðçð ííá .æáðä øýáé ðí íñð æíááç èçááçéçáá

áðí æóú çèáí çáóúíñ ííá ýí áèñíð óçí óçíá ýçñéèð çáèíé ðáá æçóðñé çøáæäçáá ýèñé áíýé úá çáóáñ æçáóáñíá ýðáè ááá áððñç . èððñæç áýúçáóèçä æåóýçááç èððñæç èíæèäç çááíáñé æåóýçááç çááóáæé èððñæç ááçé çáèðçáí; æóýñçé çááíçáí; æíóñçé . çáíèçáí èððñæç áðç æúáíáç èóèííæä ää ááyóðá ää èððñæç íí øýááç çáóúíñ áðç çáíæä áýúçáóèçä èæçíá áóíñáç æííáç èáíçí úóáçá æóíæñ úçñíé íáóæä ýæð çáèááí íýçé íèí óðøé áóçèúáá æíèóáðæä çáíèçá úñçé ááç ää áóáçá èçáíé æáíáçð ýçáíé ñðíðé èúóí úæñéáá; æðí ííèáí áðç çáóèçí óçé úçæí ää áñó çááúñðé ýí "ðæáñ" ää .óèúé ää çááíçáíá ðí áçèæç æáñó áííæä èóèè çáèáæí æçáèñí æçáóðíú

.áþí ÒÑíàÇ Ýí Þá áßÇä æáÇííàÇ ÈÁÚáí ÆÕæÇÈäÇ áíá áÑíí ÝÐØ Èää ÇáíÈÒ ááàíÇáííá æÈÚááíÉ ÍÓÇÈíÉ ÈÓíØÉ Þá àíÇáí ííÈÇí ÈáÇÈÈ ÁÑÚÝÉ íæáíÇ ÈääáÇ ÈáÇÈ ÑæÈíÇÈ ÈÇÞÓÈÇáíÉ ÝÁÐÇ ÞÇä äáÇáß áÖÝ ááíæä áÓáí Ýí ÍÇíá ÁÝÚÇáÓÈÇä ÝáÐÇ íÚáí ÁääÇ áíÈÇí ááíæäÇ æáÖÝ äá ÇáÑæÈíÇÈ ÈääÇ ááíÈÒ íæáíÇ ; æáÐÇ íÚáí ÁääÇ áíÈÇí Ýí ÇáÓáÑ ÇáæÇíí 54 ááíæäÇ äá ÇáÑæÈíÇÈ ÈääÇ ááíÈÒ (Áí áÇ íÚÇíá ÈáÇÈÈ äáÇííá íæáÇÑ ÒáÑíÇ) Ýáá Èþíá ÇáÓÚæÈ ÇááÓááÈ

.Èää ÇáíÈÒ áþí ÞááÇ Áä äáÇáß 23 äáÚáÉ ÒáíÈíÉ ÈÚáá Ýí ÈíØÇæÑ; æáíÓ ÝíáÇ ÁáÇ äáÚáÉ ÑÓáíÉ ÒÚÈíÉ ÁÓáÇáíÉ æÇííÉ æáí ÇáááÇá ÇáÁíáÑ ÇáÓÚæíí; æÈáÇÈ äáÚáÇÈ ÓÚÈíÉ ÁíÑí (ÇáááÇá ÇáÁíáÑ ÇáßæíÈí; æÇáÁÚÇÈÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÁÝÑíÞíÉ; æáíáÈ ÇáíÚæÈ ÇáÈÇÈÚÉ áíáÚíÉ ÇáÁÓáÇí) ØÇááÇ áÇííáÇ ÍÈí ÈíÈ ÆÕæÇÈäÇ Áä ÇáÁáÑíßÇä æÇáÓæíííá æÇáÝÑáÓííá æÇáÈáííííá æÇáÁááÇä Þááá ÍíáæÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä ÈÇÓá ÇáØÈ æÇáÓÑÇÚÉ æÇáÈÚáíá; Ýáá Ííá ØÈíÈ æÇíí áíÈÓÈÇ Ýí ÍÈáÇÈ ÁÝÚÇáÓÈÇä; áÚá áþí Ííá ØÈíÈ ÒÚÈí æÇíí; áþí ÞááÇ; áÑíí áíÈÓíá Ýí ÍÑÇíÉ ÇáÚÚÇä æÇáíÑÇíÉ ÇáÚÇáÈ Ýáá íØíÞ Áíí Áää äá íÓááÇ ÍÈí ÇáÁä ØÈíÈ áÇáÑ æÇíí áíÈÓ Ýí ÇáÚÚÇä .æÇáíÑÇíÉ äá Þá ÈáÇí ÇáÚÑÈ

áþí ÈíÈ ÆÕæÇÈäÇ æáíá áþæá; Áä ÑæÓíÇ ÈÁíÐ Þá ÓáÈ 25 ÁáÝ ØÝá äá ÁØÝÇá ÁÝÚÇáÓÈÇä áÈÑÈíáá Úáí ÇáÓíæÚíÉ æÈÑíÚáá íæáíÇ áíáÓíá ááßÑááíá íÈæáæä ÈÁáÝÓáá Íß áÚÞá ÇáÁÓáÇä .æáØÇÑíÈá Ýí Þá áßÇä

áþí ÞááÇ Áä ÇáßáÇÆÓ ÇáÚÇááíÉ ÈÈÓÇÈÞ Ýí ÈíØÇæÑ Úáí ÈÚáíá ÁÈäÇÁ ÇáÁÝÚÇä ÍÈí Áä äáÈá ÇáßáíÓÈ ÇáßÇÈæáííÉ ííÑ ÈáÝÓá 120 áíÑÓÈ Ýí ÈíØÇæÑ; æíÈæáí ÈáÝÓá ÈæíááÇ æáæ áÐ ÆÓáÑ ÍÁá æíÓÑÈ æíáÇä Ýí áßÈÈá

æþí ÒÑíáÇ æþááÇ æíØÈäÇ æíÇÓÑáÇ Úá áÑÇÈ æÈÇíÚíÓ ÇáÈí ÁÓíÈÈ ÈÇáÞíØ ÈÚí Áíá ÓíáíáÇ ÇáÈí ÈÑæí ÇááÐÇÑÚ; æÁä ÁáááÇ Þí ÚÓáá ÇáÝÞÑ ÈáÇÈá æíÇÁÈáÇ ÑÓÇáÈ äá ÇáÞÇÆí ÇáÚÇä .ääÇß-áíáí ÇÓáÇÚíá-Áááá ÈÇÚæÇ ÁáÈÓÉ áÓÇÆáá äá Áíá ÒÑÇÁ ØÚÇä ÇááíÇáííá .æíÇÁáÇ Ááá ÈÇíÚíÓ æþÇáæÇ: ÁáÇ Áä ÈÁáææÇ ÇáíÈÒ Áæ äÖØÑ áÈÑß ÇáÈáÇí æÇááíÑÈ .æáÇíí Áíáí ÓÇá áÓÚæí ááíÈÇ ÈÇááíÇáííá Áä íßÈÝæÇ ÈíÈÈ äá ÇáÈØÇØÇ íæáíÇ æÁííÑÇ áþí ÍÐÑáÇ ÁÓíÇÈ ÇáíÓíÑÈ ÇáÚÑÈíÉ Ááá Áä ÓÞØ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí (áÇÞíÑ Çááá) ÝÁá ÈáæÓÓÈÇä áÝÈæíÈ ÁÐ Áä ÇáÓíæÚíÉ ÓÇÑÈÈ ÈíÐæÑáÇ ÇáÚáíÞÉ Ýí ÞÈÇÆá ÇáÈÈÈí æáÑí æÁá ÓÚáÇÁáá: ÚæÈ ÈÓáíæ; æÚØÇÁ Çááá äáíá; æÑííá áÁáÇÁ íáÇíæä ÈÝÈí ÇáØÑíÞ ÁäÇä ÍæÓ ÇáÑæÓ áÈÓá ÇááíÇá ÇáíÇÝÆÈ; æÁá Ñííá ÁÓÇí ÇáÓÇÚÑ ÇáÈáæÓí Þí ÁÞÇä äáÑíÇáÇ Ýí áþÇÈÈ ÇááíÇáíá Ýí ÞÑÇÈÓí íæá 28/4/85 Ýí ÐßÑí ÇáÞáÇÈ ÈÑÇÞí ÇáÓíæÚí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä Ýí .27/4/87

æáÈááÇ Áä ÇááÓÇÝÉ Èíá Èáí ÚØÇÁ Çááá äáíá "æáØßí" æÈíá íæÇíÑ ÇááíáÇÁ ÇáÈÇÞÓÈÇáí Úáí .ÈíÑ ÇáÚÑÈ áÇ íÓíí Úá 400 Þá ÝáÇ Èíáá ÇáíÈÇÈÈ ÁßÈÑ äá 7 ÓÇÚÇÈ ææÓíáÇ Áä äáÚáÉ ÇáØáÈÈ ÇáÈáæÓíÉ (Èí; ÇÓ; Áæ) Ýí 27/12/1984 ÐßÑí ÇáÚÓæ ÇáÑæÓí Þí .ÑÝÚÈ ÇáÁÚáÇä Ýæþ ÍÇáÚÈ ÈáæÓÓÈÇä æÁáÓáÈ ÁÚáÇä ÈÇÞÓÈÇä :ÝáíÈáÈá ÇáÚÑÈ æÇááÓááæä æÁáÇ ÝÁá Çáíæá ÁÝÚÇáÓÈÇä æÚíÇ ÒÚÈÓÈÇä .ÞáÇ ÞÇá ÁÈÑÇáíá Èß: (Çáíæá ÈíÇÑí æÚíÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä) .æÓÈíÇáß Çáááá æÈíáíß; ÁÓáí Áä áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÁÓÈÚÝÑß æÁÈæÈ Ááíß

*ÈæÇÈÈ Çááíí

.íáÒÑÈ Ýí áíáÈ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÓÇíÓ ÚÓÑ- 1íáÇíí ÇáÁíÑÈ 1406áÚ; 1/ÝÈÑÇíÑ/1986á*] Áä Çáíáí ááá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá æáÚæÐ ÈÇááá äá ÒÑæÑ ÁáÝÓáÇ æáá ÓíÆÇÈ ÁÚáÇááÇ; äá íáíá Çááá ÝáÇ áÖá áá æáá íÓáá ÝáÇ áÇíí áá æÁÓáí Áä áÇ Ááá ÁáÇ Çááá æííá áÇ .ÒÑíß áá æÁÓáí Áä áíáíÇ ÚÈíÉ æÑÓæáá Çáááá áÇ Óáá ÁáÇ áÇíÚáÈá ÓááÇ æÁáÈ ÈíÚá ÇáíÓá ÁÐÇ ÓÆÈ ÓááÇ æÈÚí: Ýáþí ÓÇÁÈ ÁÑÇíÉ Çááá Áä ÈííÇ ÇáÁáá ÈÇáááÇÞí ÇáÝÐÈ; æÁá ÈÈáí ÇáÁáíÇí ÈÇáÞáá ÇáÓáÇÁ; æÁá ÈáÒÑ ÇááÈÇíÆ ÈÈÓíÇÈ ÇáÁÝÑÇí ÇáÁÝÐÇÐ; áÁáÇÁ ÇáÁÝÑÇí íßæææá ÒÑÈÇÁ Ýí áíÈáÚÇÈáá ..æáíá ÇááíÈáÚÇÈ Èáá ÈíÝÚ æÈáá æÈÁáÈÇááá ÈáÒÑ æÈÑÓÞ áÁáÇÁ ÇáÁÐßíÇÁ áÁááá ÒÑÝæÇ ØÑíÞáá Ááí Çááá æÁá ÞÇä ÚíÑáá íÑÈí áíÇááá æíÓíÑ äá ÈÝßíÑáá; äá ÇáÓÇíÉ æÁá ÞÇä Ááá ÇáíáíÇ ÇááíÑææä äá áÐÈ ÇáÚíÓ ÇáíÞ íÑíæá áÁáÇÁ Úá .ÁÈæÇÈáá; æíÝÚæááá äá áíÇáÓáá

.ää ÇáÞÇíÉ áÁááá íááßæá áíÇØ ÇáÞáÈæ æíÁÓÑæá ÇáÁ ÝÆíÈ ÈíÈáá æþÇíÈ ÇáíáíÇ äá ÇáááÈæÐæä ÍÞÇ áÁááá ÞáÇ ÞÇáÈ Áä áÇÑæá ÇáÑÓíí ÚáíáÇ ÑÁÈ ÇáÁáÇÝ ÇááÁáÝÈ ÈíÈáÚ íæá Ñíá ÝÞÇáÈ: äá áÐÇ; ÞÇáæÇ: áÐÇ ÚÈí Çááá Èä ÇááÈÇÑß ÚÇáá ÍÑÇÓÇä .ÝÞÇáÈ: áÁáÇÁ äá Çáááæß æáíÓ ÁáÈÇÁ áÇÑæá ÇáÐí áÇ íÓÈÞÈá ÇááÇÓ ÁáÇ Èíáæí æÓÑØ äá Çáááæß ÞáÇ ÞÇá ÇÈä ÇááÈÇÑß ÚáíáÇ ÓÆá äá Çáááæß; ÞÇá: äá ÇáÓáÇí; ÝíÞá: äá: äá ÇáÓÝáÈ; ÞÇá: ÇáÐíá íÁáááá Èíáááá ÝíÞá: Ýáá ÓÝáÈ ÇáÓÝáÈ; ÝÞÇá: äá ÇáÐíá íÓáíæá íáíÇ .ÚíÑáá ÈÁÝÓÇí Ííááá .ää ÇáÐíá ííØæá ÈÇÑíí ÇáÁáá: áÁá ÈÇÑíí ÇáÁáá áÇ ííØ ÁáÇ ÈÇáÚÑÞ æÇáíá .ää ÇáÐíá íÈææá ÒÑí Çááíí: áÁá ÒÑæí Çááíí áÇ ÈÈáí ÁáÇ ÈÇáíáÇíá æÇáÁÓáÇÁ äá ÇáÐíá íÝÚæá ÒíÑÈ áÐÇ Çáííá äá Áä ÈÓáíá Áæ ÈÐæí áÁá ÒíÑÈ áÐÇ Çáííá áÇ ÈÑæí ÁáÇ .ÈÇáíáÇÁ

. ãå ÇáÍÇáÍæä ÈÐßÑää Ýí ÇáÃÑÖ æÇáÓäÇÁ: áÃä ÈÐßÑää ÈÍÇ ÇáßæÈ æÅÐÇ ÑÅæÇ Ð ßÑ Çáää æÝæÞ äÐÇ ßää ÌæÈ ÙÑÖäÇ ÇáÓäæÇÈ æÇáÃÑÖ ÈäÈÙÑää; æÌæÑ ÈÕÈÇÐ ááÞÇÆää æÈÈÍÑÐ .ääÐÑÈ áääå

åÅáÇÁ åå ÇáàÌÇáÍæä Ýí ÓÈíá Çáää íÃÈæä Ýí ÇáåÑÈÈÈ ÈÙÍ ÇáåÈííá æÇáÕÍÞíá; Èä Èäà ÑÕæä .Çáää Óàì Çáää Úáíá æÓää ÇáÓäÇÍÈ Ýí ÓÈíá Çáää :ÝÝí ÇáÕÍííá (1)

æÇáÐÍ äÝÓÍ Èííá ææíÈ Æä ÅÐÈá Ýí ÓÈíá Çáää Èä ÅÍÇ Èä ÅÐÈá Èä ÅÍÇ Èä ÅÐÈá Èä ÅÍÇ Èä .(ÅÐÈá

:æÝí ÇáÕÍííá (2)
(.áÕÍæÈ Ýí ÓÈíá Çáää Åæ ÑæíÈ ÌíÑ åå ÇááíÇ æäÇ ÝíáÇ)
:æÝí ÇáÈÍÇÑí (3)

ØæÈì áÚÈÌ ÅÍÐ ÈÚæÇä ÝÑÓä Ýí ÓÈíá Çáää ÅÕÙÈ ÑÅÓä æÙÈÑÈ ÞíäÇá; Åä ßÇä Ýí ÇáÍÑÇÓÈ) ßÇä Ýí ÇáÍÑÇÓÈ æÅä ßÇä Ýí ÇáÓÇÐÈ ßÇä Ýí ÇáÓÇÐÈ; Åä ÇÓÈÅÐä åå íÃÐä åå; æÅä ÓÝÙ åå .(íÕÝÙ

æÈáÇÍÙ ÇáÙÈÇÑÈ ÇáåÈæíÈ ÇáßÑíæÈ Åä ßÇä Ýí ÇáÍÑÇÓÈ ßÇä Ýí ÇáÍÑÇÓÈ; Åí ÍíÈæÇ ÅÐÇää .ÇáÃíÑ ÅÐÇä æíÈÈ ÅäÑä Åä íÈÞì áÒä æßÇää æÕÈÑ æÇáÁÍÇÍÈ Ýí ÝÓä ÇáàÌÇáì ÈÈíÑÈ áÇ æÓÈØíÙ Åä ååÈ ÈäÇ Ýí åÐä ÇáÚÍÇáÈ æÞì Óàì åå ÇáÑÓæä Óàì Çáää Úáíá æÓää ÈÅää ÌíÑ ÇáäÇÓ

ÅáÇ ÅÌÈÑßä ÈÍíÑ ÇáäÇÓ Ñíá ååÓß ÈÚæÇä ÝÑÓä Ýí ÓÈíá Çáää ÅáÇ ÅÌÈÑßä ÈÇáÐÍ íÈææä Ñíá) æÚÈÓä Ýí ÚáíáÈ åå íÃí ÌÞ Çáää ÈÚÇáì ÝíáÇ ÅáÇ ÅÌÈÑßä ÈÕÑ ÇáäÇÓ Ñíá íÓÅä ÈÇåää æäÇ .(íÕØì Èä

åÅáÇÁ íÐÈææä áÈÍÇ Åääåå æííæä åå ÅäÝÓää åÅáÇÁ ÙÓÇÞ ÇáææÈ áÈææÈ ååå ÇáÍÇÈ æßÇ ÞÇá ÇáåÙíÑÈ: ÅÌÈÑæÇ æÈíáÇ Óàì Çáää Úáíá æÓää Úä ÑÓÇáÈ ÑÈæÇ Åää (åå ÞÈá åäÇ ÕÇÑ Åáì ÇáááÈ; Ýåáíá ÅÍÈ Ýí ÇáææÈ ååßä Ýí ÇáÍÇÈ) .ÅÍÑíá ÇáÈÍÇÑí ÈÚáíÞÇ) (5)

: åÅáÇÁ íÈÍÈæä Úä ÇáææÈ æßÇ ÞÇá Óàì Çáää Úáíá æÓää Ýí ÓÍíí æÓää (6)

åå ÌíÑ áÚÇÓ ÇáäÇÓ ååå Ñíá ååÓß ÈÚæÇä ÝÑÓä Ýí ÓÈíá Çáää íØíÑ Úáì æÈåå ßáäÇ ÓàÚ áíÚÈ. Åæ) .(ÝÕÙÈ ØÇÑ Úáíá íÈÈÙí ÇáÞÈá æÇáææÈ æÙÇää

.æáÈáÇÍÙ æÙí: ååÓß ÈÚæÇä ÝÑÓä Ýææ áÇ íÑíí ÇáÚæÇä ßæÇÍÈ Úä ÈæÇä ÇÓÈÚÍÇíá . íØíÑ Úáì æÈåå: Ýææ Ýí ÓÑÙÈ ÇÓÈÍÇÈÈä ßÇáØíÑ áÇ íÑßÓ æäÇ íÓÑÙ ÝÞØ Èä íØíÑ ØíÑÇäÇ

ßáäÇ ÓàÚ áíÚÈ: Åí ÝÕÙÈ ÈÑÙÈ ÇáÅæÈ æÈÑæÈäÇ Ýææ íÝÕÙ æíÓÑÙ æíáÑÙ åå Áíá Åää ÇáÅæÈ .æÇØäÆäÇåÇ

.íÈÈÙí ÇáÞÈá æÙÇää: Åí ÍíÈæÇ Úä æßÇä ÇáææÈ ÅÓÑÙ Ááíá æåØì áÓÑÙÇ íØÁÈ ÇáææÈ æää åÅáÇÁ-Åä ÓÇÁ Çáää-ÓàìÇÄäÇ ÇáÐíá æÕæÇ ÈÙÍ Åä ÈäÚæÇ ÅæÈää æàíÈäÚää æÅÓÑää æÇÌÈÇÈÈä ÈÇááì áÇ ÈÇááìÇí; Åä ÇáäÈÇÍÆ ÅÈää åå ÇáÍÇÈ æÅä ÇáÚÞÇÆÍ ÅÚáì åå ÇáÅÍÓÇÍ .æÅä ÇáÞíá ÅÚÙä åå ÇáÃÑæÇÍ

:æÑÅíÈ æÚÙä ÇáÓäìÇÁ ÇáÐíá ÙÓÈ æÚää ÈíáÚää ÓÝÇÈ Úáì ÑÅÓäÇ .ÍÝÙ ÇááÓÇä Úä ÇáåÓááíá-1
.ÓäÇæÈ ÇáÕÍÑ Úáì ÇáåÓááíá-2
.ÇáÚää ÈÒæÈ æÇáÈÙÍ Úä Óíí ÇáÅÚáÇä-3
.ØÇÙÈ ÇáÃíÑ-Åä ßÇä Ýí ÇáÓÇÐÈ Ýææ Ýí ÇáÓÇÐÈÙ-4
.ÞæÈ ÇááÞÇÓ ÝíáÇ íæíææä Ááíá-5

.ÇáíÇÁ Çááì æÇáÅÍÈ ÇáÑÝíÙ æÇáÇÍÈÑÇä ÇáÕííí ááÚåäÇÁ æÇáßÈÇÑ æÇáåÓÅæáíá-6

.ÇáíÑÖ ÇáÕíí Úáì ÇáÈÞÇÁ Ýí ÍÇíá ÇáíÈæÈ æÇááÝæÑ åå Ìæ ÇáÑÇÍÈ æÇáíÙÈ æÇáÇÓÈÞÑÇÑ-7

ÅáÓäÈää áÇ Èäàì ÁáÇ ÈÐßÑ áíÇÓä ÇáåÓááíá æäÇ íÑæä åáìÈäÇÈ æäÇ åáàÌÇáíá ÁáÇ ÝÓäÇ-8 Úáíáå; æíÑæä ÅäÝÓää ÓÕÇÑÇ ÈìÇæÈ åÅáÇÁ ÇáÐíá ÓàìæÇ ÓææíÇ ÈææÁ Èä ÇáÑÇÓíÇÈ; æÑíá .Çáää ÇáÑÁÇ ÙÑÝ Ìá ÝæÞÝ Úáíá

:åå åÅáÇÁ ÙÑÝÈ
ÅÈÇ íàÒÈ (æÇåÑ ÓáÈß) Úää ÈÕæÈ æÈÅÍÈ ÑÝíÙ æííÇÁ æÅÍÈ ÇáÅÝÙÇä æÅÍÈæä ÝÇÍÈÇÑá-1 .Çáää ÓàìÇ Èíáää

ÅÈæÚÈæÇä (ÙÈÍ Çáää ÇáÝíáßÇæí) áÇ íÙÑÝ ÇáåÞÇÓ; ÓÅääí ÓÁÇáÇ æÇííÇ áÇ ÙÞÈ Úáíá áÇ-2 .ÑÁíß ÅÐæÈ Åä ÀÈÞì ÝÅÒÑÈ Úáíá ÈÇáÐäÇÈ Ýåå íáÝÙ ÈÈæÈ ÓÝÈ æåØì Ýí ÑíáÈä æÅáì ÇáÅÈÍ

ííí ßÇä ÝÑÍÇ ÈæÇ íæßá Ááíá åå ÅÚæÇá; ÓÚííÇ ÈÈäÝíÐ ÇáÅæÇåÑ æÙ ÓäÇæÈ ÓíÑ æåÑíÈ ÑÈÆ-3 .æåÓÇÍ åÅÍÈ ÝÇÍÈÇÑá Çáää

.ÅæÇ ÓáííäÇ Çáíæä Ýææ ÙÈÍ ÇáææÇÈ Èä ÙÈÍ Çáää Èä ÓÚíí-4

åíÑ ÇááíáÇ æÚÇÝ ÇáåÞÇä Èíá ÅÚØÇÝ ÇáåÚíá; ÇÓÈÞÇá åå æÚíÝÈä æåæ åå ÓÑÈ ÐÇÈ ååÓæÈ

ÇÍÈäÇÚíÈ æÈÑÇÁ áÇ ÈÅÓ Èä; ÅÍÈä ÑÝíÙ ÍÈì ÈÈ ÀÈÓÇÁ: ßíÝ íÑÈì åÅáÇÁ åå Áíá ååå äÐÇ ÇáíÇÁ Çááì; ßíÝ áÇá åÅáÇÁ åÐä ÇáíÑíÈ åå ÇáíÑÖ Úáì ÇááíÇí æÇáØÇÙÈ

æÇáÇäÈÈÇØ æÙ ÇáÅÍÈ æÇáÈæÝíÐ æÇáÚää ÞÇÈÈæä ååÐ ÙÇä ÝÞÇá: ÚååÈ Åä ÇááìÇÍ ÝÑÖ Úíá ÝäÝÑÈ Ýí ÓÈíá Çáää áÇ ÅÐä åÅÍí Úáì æÞì .ÍÓæÈ ÇáÞÓíÈ Ýí ÞæÍ æÐääí

ÈÇÁØíà ààÇ ÌÝÚ ÈÇÀìàæí ÇáÀáìáìÒ Æä íÈÑßæÇ ÓíÇÑÇÈää ÇáÙÇÑÐÉ Ýí Çáæíá æíàèÇ
.ÈÀäÝÓää

áÇ ÒÇá ÇáØÇÈÚ ÇáÙÇà áàÐà ÇáÐÈÇÆá àæ ÇáÈííà ÇáÝØÑí Ìæä ÇááÚÑÝÉ ÇáÕííÉ áÈÚÇáíà-3
àÐÇ Çáííà æáÇ íàßà áàÐà ÇáÐÈÇÆá Æä ÈÈÝÐ áÚ ÑæÓíÇ ÇáÈí ÈíÑß ÁáíÇíàÇ æÀáàÇ ÈíÇÑÈ

.ÇáÀííÇà ÌáíÚÇ
áÐí ÒáíÈ ÈäÝÓí ÇáíÝÇæÈ ÇáÈÇáÙÉ ÇáÈí ÈÓÈÐÈá ÈàÇ áÐà ÇáÐÈÇÆá ÇáàìÇáíà Úáí ÇáÈíÇí-4
ÇáØÑíÐ àà áÇáìßæÈá ÌÈí àáìÑáÇÑ/ áÇÑí ÁÐ Æä ÈíæÈ ÐÑí ÇáÐÈÇÆá ÈÚÈÈÑ áØÇÝÇÈ áááìÇáíà

æÐáàÇ ÈáÑ áíáÈ Ìæä Æä íÈíÈ Ýí ÇáÈíÈ ÇáæÇíí àìàæÚÈ àà ÇáàìÇáíà æáÇ íÐíàæä áááìÇáíà ÁáÇ
!.Çááìà ÇáàÓæí

áÐí ÈÈæÇ áíáÈíà Úáí ÇáØÑíÐ Ááí àáìÑáÇÑ ÆæáÇáàÇ Ýí ÐÑíÈ ÒíÑ/áàØÐÈ ÈÒÇÑ æÐí ÈÐÇÓáàÇ
Ááá ÇáÐÑíÈ æßáÇ áíÝÇ æáÇÆÈí Ñíá; æÈÈ áÚ ÐÑÇÈÈ ÌáÓÈ æÚÓÑíà ÑíáÇ Ýí ÈíÈ æÇíí ÝÓÁáÈ

ÇáÐÇÆí ÇáÐí ÌÑÇÝÐáí ÆÈÚØæä áÐà ÇáÐÈÇÆá ÓíÆÇ àà ÇááÇá Ææ ÇááìÇíÇ ÐÇá: áÇ æÀáàÇ
.áÐà Óí Èää æÚÇíÈää

æÝí ÇááíáÈ ÇáÈÇáíÈ ÌíáàÇ ÈíÈÇ áááàÇá Ýíá; ÝÓÁáÈ Úá áÐà ÇáíÇÑ ÝÐÇáæÇ ááíÇí áÇááì áÐÇ
ÇáÑíá ÇáÐí ÌÇÁ; áÓÈÐÈáÇ Úáí áØÇÝÈ ÈÈÚí Úá ÈíÈá ÓÇÚÇÈ; æáÐà ÇáìÈÇá ÇááìØÈ ÈÈíÈá áÚ

ÚÇÈÇÈàÇ áà æáÇ íÓáí áÁí Æä íá ÝíáÇ Ææ Æä íÐØÚ ÍÓÈàÇ Óæí áááàÇíÑíà æÇááìÇáíà
ÇáÁÝÚÇá æÇáíÇí áÇááì àà ÓÚàÇÁ ÚÓíÑÈ ÓíÇííà àà ÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí æææ íÓÇÑß Ýí ÇáìáÇí
.ÁÐÇ ÍÓá àìæä àà ÐÈá ÇáÑæÓ

æÐí ÒÑÈàÇ ÇáÓÇí Ýí Áíí ÇáÈíæÈ ÝÓÁáÈ: àà ÒÇíÈ ÇáÈíÈ; ÝÐÇáæÇ áÐÇ ÇáÑíá áíÑ Óáááì æÐí
!!Áæí ÌáÓíà ÚÇÆáÈ ááÇíÑÈ æææ íÐæá: ÓÁÐÇÆá ÑæÓíÇ æææ áíí

æÝí ÁíÇÈàÇ àà àáìÑáÇÑ ÁÐÇáÈ ááÇ ÚÓíÑÈ ÓíÇííà ÚíÇÁ ÌÇÝáÇ ÌÚÈ ÑíÇáÇÈàÇ æÁìáÓÈ
ÌßáÈíÇÑ Úáí ÑÑÓí æÁáÈÓÈá ÚáÇáÈ æÓÚáÇ ÇáÓíí ÓáíáÇá æÇáíÇí áÇááì ÈííáàÇ Úáí ÑÁÓ
.ÌßáÈíÇÑ æÁØáÐæÇ Úáíá áÐÈ ááß ÁÝÑííí

ÝÁíà ÇáÓáÈ ÈÑæÓíÇ; æÁíà ÑíÇá ÇáÐÈÇÆá ÇáÐíà íÚÇÑÓæä ÇáìáÇí ÑáÇ íáæ áÁÐÇÚÈ
ÈÑíØÇáíÇ æÚíÑáÇ Æä ÈÓíà ÇáÁíÇÈ ÇáÓÚíÑÈ æÈíÚá ááàÇ ÐÇÚíÈ ÈÇÈÈÈ áÑíÇá ÇáÐÈÇÆá!

æíÚá ÈÚÓ ÇááÇÓ æææ íÐÑÁ ÇáÓíÝ ÇáÈí ÈÓÑÝ ÚáíáÇ ÇáÚÐæá ÇáÚÑÈíÈ Ææ ÇáíÓÇÑíÈ Æä
!ÇáÐÈÇÆá Èíáá ÁÓáíÈáÇ æÈÓí ÇáØÑíÐ Úáí ÇááìÇáíà

ÈííØ ÈÁÝÚÇáÓÈÇá ÌáÓ ÐÈÇÆá ÑÈÑí ÆßÈÑáÇ ÐÈÇÆá æÓíÑ æäà ÒÚáÇÆáÇ áíÇÒ Úáí ÌÇá-5
.æíØáÐ Úáíá ÇááÇÓ ÁáíÑ ÇááìÇáíà áßÈÑÈ ÈÚÇæäá áÚ ÇááìÇáíà

.æáàÇß ÐÈÇÆá áÓÚæí æÐÈÇÆá ÓÇáÇÑÓÇí æÐÈÇÆá ááááì æÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí
æÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí ÇáááÈíÈ Ýí áàØÐÈ ÌíÈÑ æíÐÚ ÝíáÇ àáÑ ÌíÈÑ ÇáÓáíÑ æáí ÈÐÚ Èíà ÈíÓÇæÑ

æááìÑáÇÑ æáí ÇáÈí àÑÑáÇ ÈàÇ æÓÚíáàÇ ÇáíÇí áÇíÑ ÌÇá æÐÈÇÆá ÇáÁÝÑííí ÈàÇáíÈ ÚÓÇÆÑ
:áí

.ááß ÓíÇííà: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí ÝÓá ÇáíÐ-1

.ááß Ìíà Ìíá: æÓÚíáàÇ ÍÓÑÈ ÌÇá-2

.ÐáÑ Ìíá: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí ÌÇá ÒÇíÈ-3

.ÐáÈÑííà: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí ÚÈí ÇáÚÝæÑ-4

.ßæßí Ìíá: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí ÚÈí Çááá ÈÇÒ-5

.Óí ÈÇí: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí æÇÑÈ ÌÇá-6

.Áßæííá: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí ÆÑÈÇÈ ÌÇá-7

.Áíà Ìíá: æÓÚíáàÇ ÇáíÇí ÚíÈ ÌÇá-8

æáÁáÇÁ ÌáíÚÇ íÚÇíæä ÇáÓíæÚíÈ ÚíÇ æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá; æíÈáÇÝÓ Úáí ÓÚÇáÈ Ñæßí Ìíá æáí ÌÇá
æÇáíÇí ÚÈí Çááá ÈÇÒ; æíØáÚ æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá Ýí ÓÚÇáÈ ÚÓÇÆÑ ÇáÁÝÑííí ÈßÇááàÇ æÚáíàÇ
Èæáí ÇáíÇí áÇíÑ ÌÇá ÓÚÇáÈ ÇáÁÝÑííí áÐá Úáíá áÐÇ æíÇæá Æä íÚáÑ áÝÓá ÝÐáÈ Ááí ÑÇÈá
æÁíÓÑ ÑáíÈ àà ÇáÁÓáíÈ ÌÇÓÈ ÈáíÐíÈ (Áá16) ÇáÈí ÚááàÇ ÇáÓíæÚíæá Ýí ÝíÈáÇá àà ÁáÑíßÇ
æíÐÇá Ááá ÁíÓÑ 3-6 ÁáÇÝ ÈáíÐíÈ ÝÚØÈ ÓÚáÇÁ ÚÓÇÆÑ ÇáÁÝÑííí Úáí æáí ÌÇá æÚíÐæÇ
ÇíÈáÇÚÇ ááìáÓ ÓÚáÇÁ ÚÓÇÆÑ ÇáÁÝÑííí æíÓáæáá (ÁÚáí ÌÑßÈ; Áí ÇááìáÓ ÇáÁÚáí) æÈßáá
ÇáíÇí àÑÇí ÁÈá Áí æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá æÈíÀ íÐÑ àà ÇáÓíæÚíÈ æíÐæá: Áá áà ááÈÈá ÝÁá áÁáÇÁ
.ÇáßÝÇÑ ÐÇíàæä

æÈíÀ íÓÑí Úá ÇááÓÇÆÈ ÇáÈí ÈííÈàÇ ÑæÓíÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÝÐÇá Úáá æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá
!!ææÓÚ Ìíà Úáí Ýáá æáÓíÈ Çáæíí æÇáÚá ÓÐØ àÑÇí ÌÇá áíÈÇ Ýí áÝÓ ÇááìáÓ

æÚÇÈÈ ÓÚáÇÁ ÇáÚÓÇÆÑ æáí ÌÇá Ñæßí Ìíá Úáí ÁÐíÇáá Úáí ÇáÈÚÇæá áÚ ÑæÓíÇ ÇáááíÈÈ
ÇáßÇÝÑÈ ÝÐÇá: ÁáÇ ÁÑíÈ Áá ÁíÝÚ áßà ÌÑíÈßà ÌÈí áÇ ÈÓÚ ÈÇßÓÈÇá ÌíàÇ ÚáíáÇ; ÝÚÇÑÓá

ÌáíÚ ÇáíÇÒÑíà áÚÇÑÓÈ ÓííÈ æÁííÑÇ ÌáÚæÇ ÇááÇÓ ÇáÐíà ÇÓÈáàæÇ ÇáÓáÇí
.æÇÓÈÈÇÈæáá; Ýí ÇááÓíí æìáÚæÇ ÇáÓáÇí ÇáÁáÑííí ÇáÐí æÓ Úá æáí ÌÇá

æÁØÈí Ìáá áÐà ÇáÈáíÐíÈ áÚÑÈ Úáí Ñá àà ÌíááàÇ; æÓÇÑ ÇááÇÓ Ìíí Ìæá Ñá àà Ìáá áÐà ÇáÈáíÐíÈ
!ÝÐí ÈÇÚ ÓæíÈá æÁíÐáÇ

æáÐÇ æÈÇíÈÓÇÑ ÝáíÓ àà ÇáÓáá Úáí ÑæÓíÇ Æä ÈÓÈÑí áÐà ÇáÐÈÇÆá æáÇ Æä ÈæìáàÇ Óí
:ÆÈáÇÁ ÚáæáÈáá ááàÇ ÁáÝÐÈ àà ÁáæÇá æááàÇ ÈÐáÈ àà Ìááì æÓíÐ Çááá ÈÚÇáí

Áá ÇáÐíà ÑÝÑæÇ íáÝÐæá ÁáæÇááá áíÓíæÇ Úá ÓÈíá Çááá ÝÓíáÝÐæáàÇ Èä Èßæá Úáíáá íÓÑÈ Èä
íÚáÈæä æÇáÐíà ÑÝÑæÇ Ááí Ìááá íÓÑæä
(ÇáÇáÝÇá:36)

æÓÈíÇáß Çáááá æÈíáíß ÆÓáí Æä áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÇÓÈÚÝÑß æÆÈæÈ Ááíß

*CáÁa Íai ÇáæØíÓ

[.IaÔÑÊ Ýí aláÉ ÇaláÇí -ÇáÚíí ÇáÓÇÈÚ ÚÔÑ- 15 ÑaÖÇä 1406âÚ; 23aÇíæ 1986â*]

:Ää Çaláí ááá aláíä æäÖEÚíäá æäÖEÚÝÑä. æEÚÍ

iÑæí ÇáÄaÇä äÓáá Ýí ÈÇÈ ÚÖæÉ Íáíä Úä ÇáÚÈÇÓ Èä ÚEÍ ÇáäØæÈ ÑÓí Çááá Úáá ÞÇá ÓáíÈ áÚ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- íæä Íáíä ÝáÖæÈ ÄäÇ æÄÈæ ÓÝíÇä ÇÈä ÇáíÇÑÈ Èä ÚEÍ ÇáäØæÈ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- Úái ÈÚÁÉ áá ÈíÖÇÁ ÄáíÇäÇ áá ÝÑæÈ Èä äÝÇÈÈ ÇáíÐÇáí ÝáäÇ ÇáÈÞí ÇáäÓááæä æÇáßÝÇÑ æáí ÇáäÓááæä äíÈÑíä ÝØÝÞ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- íÑBÓ ÈÚáÈä ÞÈä ÇáßÝÇÑ ÞÇá ÚÈÇÓ: æÄäÇ ÄíÐ ÈáíÇä ÈÚÁÉ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- ÄßÝäÇ ÄÑÇíÈ Ää áÇ ÈÓÑÚ æÄÈæ ÓÝíÇä ÄíÐ ÈÑBÇÈ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- ÞÞÇá ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- Áí ÚÈÇÓ: äÇí ÄÓíÇÈ ÇáÓáÑÈ -æäá ÄÓíÇÈ ÇáÓíÑÈ ÇáÈí BÇäÈ ÈíÈäÇ ÈíÚÉ ÇáÑÖæÇä- ÞÞÇá ÚÈ ÇÓ æBÇä ÑíäÇ Óí ÈÇ ÞÞáÈ ÈÁÚái ÓæÈí: Áíä ÄÓíÇÈ ÇáÓ áÑÈ ÞÇá ÝæÇááá áßÄä ÚØÝÈäá -Áí ÑíæÚáá- Ííä ÓáÚæÇ ÓæÈí ÚØÝÈ ÇáÈÞÑ Úái ÄæäÇíäÇ ÞÞÇáæÇ: íÇáÈíß íÇáÈíß; ÞÇá: ÝÇÞÈÈæÇ æÇáßÝÇÑ; æÇáíÚæÈ Ýí ÇáÄáÖÇÑ íÞææäá íÇ áÚÖÑ ÇáÄáÖÇÑ íÇáÚÖÑ ÇáÄáÖÇÑ; ÞÇá: Èä ÞÖÑÈ ÇáíÚæÈ Úái Èáí ÇáíÇÑÈ Èä ÇáíÖÑí ÞÞÇáæÇ: íÇÈáí ÇáíÇÑÈ Èä ÇáíÖÑí íÇÈáí ÇáíÇÑÈ Èä ÇáíÖÑí ÝáÚÑ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- æäæ Úái ÈÚáÈä BÇááÈØÇæá ÚáíäÇ Áái ÞÈÇááá -ÞÞÇá ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- äÞÇ Ííä Íáí ÇáæØíÓ- Áí ÇáÈæÑ Äæ ÇáÖÑÈ Ýí ÇáíÑÈ- Èä ÄíÐ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- ÍÓíÇÈ ÝÑáí æíæä ÇáßÝÇÑ Èä ÞÇá: ÇáäÓáæÇ æÑÈ aláí ÞÇá ÝÐäÈÈ ÄáÚÑ ÝÄÐÇ ÇáÞÈÇá Úái áíÆÈä ÝíäÇ ÄÑí ÞÇá: ÝæÇááá äÇæ ÄáÇ Ää ÑaÇáá ÈíÓíÇÈä ÝäÇ ÓáÈ ÄÑí Íí ää BáíäÇ -Áí ÞæÈäá . ÖÚíÝÉ- æÄáÑáá äíÈÑÇ

:æÝí ÑæÇíÈ ááÓáá

Èä ÞÈÖ ÞÈÖÈ ää ÈÑÇÈ ää ÇáÄÑÖ Èä ÇÓÈÞÈä ÈäÇ æíæäáá ÞÞÇá ÓÇáÈ Çáæíæä -Áí ÞÈíÈ- ÝäÇ)

(1) (ÍáÞ Çááá äááá ÄáÓÇäÇ ÄáÇ ááÄ Úíáíä ÈÑÇÈÇ ÈÈáß ÇáÞÈÖÈ

æäÇ Äíäá äÐä ÇááÝÚÈ ÇáÈíÚÈ ÇáÈí ää ÈÓáÚ ää Áíí ÞÈä ÇááÈí -Óái Çááá Úáíä æÓáá- (ÇáÄá Íáí ÇáæØíÓ) áÞí ÇÓÈí ÇáæÚí æÓáÑÈ ÇáíÑÈ Úä ÓÇÞ æíÇÑÈ Ñí ÇááæÈ ÈÓíä ÇáÈÖÑ æÈÈÈáÚ . ÇáÄáÇÓí

áÞí ÞÇá ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓáá- äÐä ÇáÚÈÇÑÈ æÇááÇÓ Þí ÇáÝÖæÇ ää Íæäá æÞí ÖÇÞÈ Úáíäá ÇáÄÑÖ ÈäÇ ÑíÈÈ BäÇ ÍÇÁ Ýí ÇááÚä ÇáÑÈÇáí ÇáßÑíä æáá íÈÞ BáÝíä Óæí ÇÝÐÇÐ ää ÇáÑíÇá æÈáÝÈ ÑÓæá Çááá -Óái Çááá Úáíä æÓááÚæÞí ÍáÈ ÇáÓÇíÈ ää ÝÑÓÇä ÇááíÇä Ýáá íÑ ÈíÇ ää ÇáÁÚáÇá Úä äÝÓá ÝÁíÐ íÑÍÖ

ÄäÇ ÇááÈí áÇ BÐÈ ÄäÇ ÇÈä ÚEÍ ÇáäØæÈ

áÞí BÇä ÍÈíä ÈÑÇí - Áí BÄáá äÈÈÇÈä Óí ÈÇáíÈÇá- ÄÓíÚ ää ÄÓæí ÈíÓÈ; ÝäÇ BÇäÈ ÞäÇÈä -Óái .Çááá Úáíä æÓáá- Èáíä áÚÇáÖ æáÇ íÓÈÈÇí ÐäÇÑä

æäá ÈÑÇä íäÇí Ýí äÐä ÇáÓÇÚÈ ÇáÚÖíÈÈ Óæí ÇáÐíä ÈÇíÚæä ÞÈä ÈáÇÈÈ ÁÚæÇä æÚái äÖÇÑÝ ÇáíÑä Ýí ÇáííÈíÈ Ää áÇ íÝÑæÇ; Óæí ÄæáÆB ÇáÐíä ÈÈæÄæÇ ÇáíÇÑ æÇáÁíäÇá ííÈæä ää äÇíÑ Ááíäá; Óæí ÄæáÆB ÇáÞÇíÈ ÇáÐíä ÞÇáæÇ áá ääÐ ÇááíÚÈ ÇáÄæáí áíáÈ ÇáÚÞÈÈ: ÑÈí ÇáÈíÚ áÇ áÞíä æáÇ äÓÈÞíä; æÝí äÐä ÇáÞÈÖÈ ää äÐä ÇáÚÖæÈ áÚíÖÈÇä äÈæíÈÇä ÄæáÇáäÇ Äáá ÄíÐ ÍÝæÈ ää ÈÑÇÈ ÝááÈÈ Úíæä ÇáÞæä ÍáíÚÇ ; æÇáÈÇáíÈ Äáá ÞÇá: ÇáäÓáæÇ æÑÈ aláí Ýí ÇáæÞÈ ÇáÐí ää .íßä Íæáá ÍæÇáí äÇÆÈ Ñíä

ÄÈÐBÑ äÐä ÇáÞÈÈ ää ÇáÓíÑÈ ÇáÖÑíÝÈ æÄäÇ ÄÑí ÇáíÑÈ ÇáÖÑæÓ ÇáÈí ÈíæÑ ÑíÇäÇ ÇáÄä Ýí ÁÝÚÇáÖÈÇä æíÇÓÈ Úái Çáííæí æÇáÑæÓ Þí ÇÓÈäÇÈæÇ áíÓíæÇ ääÝÐÇ ää ääÇÝÐ ÇááíÇáíä Úái Çáííæí; áÞí ÓáíÈ Ýí ÇáÓáÑ ÇáäÇÓí ÇÈÇÑ áÚÑBÈ ÖÇÑíÈ ÇÓÈáÑÈ ÍæÇáí ÇÈáíä æÄÑÈÚíä íæäÇ Ýí (äÇÓíÇä/ÓáæÇÑ/ááíÑäÇÑ) æáá ÈÄáßÇáß íÇÁí Ää ÈÈíä áÚÑBÈ Úái æÞÚ æÇíí ÝíäÇ ÑæÓíÇ ÈÁÓÇØíáäÇ ÇáíæíÈ æÇáÈÑíÈ æáÇ ÈíÚ ÓíÆÇ ää ÇáäÈííÇÈ ÇáÄáÓÇáíÈ ää ÞÐÇÆÝ Äæ .ÖæÇÑíí Äæ ÑÇíäÇÈ Äæ äíÇÝÚ

æíÚB Úä ØÇÆÑÇÈ Çááíí æÇáÓæíæí -ÇááÞÇÈáÈ- æÇáááíæBÈÈÑ ÇááÖÝíÈ ÇáÈí áÇ íÄÈÑ ÝíäÇ ÇáÑÖÇÓ; æíÞÇÈä äÐÇ Báá äíÇáíæä Þí íÚæÖáá ÇáØÚÇä æáÇ íÓÈÚÑÈ Ää íÑí Ýíäá ÇáíÝÇÈ; Áíííäá ÝÇÑÚÈ ÄáÇ ää ÇáÑÝÚ ÈÇáíÚÇÁ; æáÇ íááæä ÓíÆÇ Óæí ÁíäÇááá æÈÞÈäá ÈÇááá æíäÝÖ ÇááíÇáíæä æÞí Þá- È ÇáÐííÑÈ æÇBÝáÑ Çáíæ æÇÓÈíÈ ÇáÄÓáÈ æáá ÈÈÞ Óæí :áíæÚÈ BáíáÈ áíÈÖÈÈ íÑíí áÓÇä ÍÇáäÇ

ÖÈæÑ æáæ ää ÈÈÞ Ýí ÈÞíÈ Óíí Úái ÇáÁÚíÇÁ ÚÖÈ áÓÇáíÇ

æäÇ BÇä Þæááá ÄáÇ Ää ÞÇáæÇ: ÑÈäÇ ÇÚÝÑ ääÇ ÐææÈäÇ æÁÖÑÇÝäÇ Ýí ÄáÑäÇ æÈÈÈ ÁÞíÇáäÇ æÇáÖÑäÇ Úái ÇáÞæä ÇáßÇÝÑíä

(Áá ÚáÑÇä:147-

.æÝÈí Çááá Úái äÐä ÇáíÝáÈ ÇáÞáíáÈ æáÖÑäÇ äÖÑÇ äÖÑÇ äÖÑÇ æÓáíÈ Ýí ÇáÄÓÈæÚ ÇáäÇÓí áÚÑBÈ Ýí ÍæÑ/ ÈBÈíÇ áÚÑBÈ ÇÓÈáÑÈ ÞÑÇÈÈ ÓáÑ ÇÈÈíÄÈ ÈÚáíÈ ÄáÓÇá ÄÑÈÚáÇÆÈ ää ÑíÇá ÇáßæäÇáíæÖ ÄáÓáÈäá ÈØÇÆÑÇÈ ÇáááíæBÈÈÑ; æÇáíí ááá áá íáí æÇíí ää äÐä ÇááíæÚÈ ÄáÇ ÄÖÇÈä ÇáÞÈä Äæ ÇáÁÖÑ áÞí ÑÁíÈ ÇáØíÇÑíä æÇáÖÈÇØ Ýí .Áíííäá ÇáÁÚáÇá äÖÝíä æBÇä Úái ÇáÓíí ÍáÇá Çáííä ÞÑÇÈÈ äÇÆÈ æÚÖÑíä ää áÄáÇÁ ÇáÁÖÑí æäáÇ Íä Íææä ÇáÓíæÚíÈ æÈíÄÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÈÞÖÝ ÈÞÐÇÆÝäÇ æíááÇ ÝÇáäÇÑ ÇáíÈä Úái ÇááíÇáíä Ýí BæÝáá; ÞÐÇÆÝ æÖáäÇ ÍäÓáÇÆÈ Äæ ÁáÝ BÚä æáÓíÈ ÈÄÈíÑäÇ ÈíÑí ÇááÈÚ ää

Àà Ýí ÇàláÉ àÇÆÉ ÌÑÌÉ ÀÚÌáÇ Çááá ááàìÇáííá Ýí ÓÈíá Çááá àÇÈíá Bà ÌÑÌÈíá BàÇ Èíá ÇáÓàÇÁ
.æÇáÁÑÓ
:æßÐáß ÌÇÁ Ýí ÇáííÈ ÇáÓííí ÇáÐí ÁÌÑÌá ÆÈæìÇæí æÇáÈÑáÐí æÁíáí (2)
ää ÞÇÈá Ýí ÓÈíá Çááá ää ÑÌá äÓáá ÝæÇÐ àÇÐÈ æÌÈÈ áá ÇàláÈ
.æÇáÝæÇÐ àÞÌÇÑ àÇÈíá ÇàláÈÈÈíá
.æÇááÓæÓ ää ÇáÁíÇÈ æÇáÁíÇíÈ Ýí ÝÓá ÇàláÇÌ ÒÈíÑÈ ÌÑÌÚ ÁáíáÇ ää ÓÇÁ ÇáÇÓÈÓÇÌÈ
æÞÌ ÁÌáÚ ÇáÚááÇÁ Úáí Áà ÇàláÇÌ ÁÝÓá ää ÌæÇÑ ÇááÓíí ÇáíÑÇá æÈáÓ ÇáÐÑÁá ÇáßÑíá
ÁÌÚáÈá ÓÞÇÌÈ ÇáíÇÌ æÚáÇÑÈ ÇááÓíí ÇáíÑÇá Òáá Ááá ÈÇááá æÇáíáæ ÇáÁÌÑ æìÇáí Ýí ÓÈíá
Çááá áÇ íÓÈææá Úáí Çááá æÇááá áÇ íáí ÇáÐæá ÇáÚÇáííá
(ÇáÈæÈÈ:19)

æÝí ÇáííÈ ÇáÓííí (3)
. áÁá ÁÌÑÓ áíáÈ Ýí ÓÈíá Çááá ÁÌÈ Ááí ää Áá ÁÐæá áíáÈ ÇáÐÌÑ Úáí ÇáííÑ ÇáÁÓæí
æáá ìÚá ÇáÓÇÑÚ Çáíßíá àÐÇ ÇáÁÌÑ ÇáÚÚíá ááÐá ÇáÚÈÇÌÈ ÌÓÇÝÇ Èá ÌßáÈ ÇáÓÇÑÚ ÈÞÈÓí
.Áá ìßáæ ÇáÈæÇÈ Úáí ÞÌÑ ÇááÓÈ æÇáÁÌÑ Úáí ÞÌÑ Çáíáí àÐÇ ÁÌáÓÈ ÇááíÈ æÓÌÞÈ ÇáÓæíÈ
ÒáÈ äáá Óáí àÚÑÈÈ ÌÇÌ ÇáÁíÑÈ Ýí ÑáÓÇá 1406áÚ æßá ää ÚÇÓ ÓÇÚÈ ÈÈÈ ÚÇÑÇÈ
ÇáÓÇÆÑÇÈ ÇáÈí ÈáØÑ ÇáÐáÇÈá æÑÇìáÇÈ ÇáÓæÇÑíí BM41 ÇáÈí ÈØáÞ ÈÇáÓÚØÈ ÇáæÇÌÈÈ 41
ÓÇÑæÌÇ ÌÈÐÑ ÚÐÇÈ Ááá ÇááÇÑ æíÓíÓ ÈáííáÈá Ðæá Çááá ÚÓ æíá
áæ ìÚáá ÇáÐíá ÒÝÑæÇ Ìíá áÇ ìßÝæá Úá æìááá ÇááÇÑ æáÇ Úá ÚáæÑáá æáÇáá ìáÓÑæä; Èá
ÈÁÈíáá ÈÚÈÈ ÝÈÈáÈáá ÝáÇ íÓÈØíÚæá ÑÌ áÇ æáÇ ää ìáÚÑæä
(ÇáÇáÈíÇÁ:110)
:æíÈÐÑÑ Ðæá Çááá ÚÓ æíá
æíÁÈíá ÇááæÈ ää Òá àßÇá æáÇáæ ÈáíÈ
(ÇÈÑÇáíá:111)

ÒáÈ ÁÑì ÇáÓÇÆÑÇÈ ÇáÓæíÇÁ æßáÇ ÞÇá Ðæí ÇáÇÌÈÓÇÓ Áá áÐá ÇáÓÇÆÑÇÈ ÇÓááÇ
.ÈæÈæáíÝ TUÚ28M; TU26; TU22
ÝÑÌÚÈ Ááí ÇááæÓæÚÈ ÇáÚÓÑÑíÈ ÝæíÈ ÁÑÞÇáÇ ÌíÇáíÈ áÓÇÞÇÈáÇ ÝáÈáÇ TU26 Çááí
ÇáÞÈÇáí ááÇ ÈÇáæÞæí ÇáíÇíáí 3400 ÒíáæÈÑ Áí ÈÓÈØíÚ Áá ÈÌÑÌ ää ÑæÓíÇ æÈÓÑÈ
ÁÝÚÇáÓÈÇá æÈÑÌÚ æÓÑÚÈáÇ ÇáÐÓæí 2445 Ýí ÇáÓÇÚÈ; ÐæÈ ÇáíÝÚ 22000ÒÚá (22) ØáÇ
æÓááÇ ÝÇÑÚÈ 54 ØáÇ æÓááÇ ÈÇáíáæáÈ ÇáÐÓæí (105) Øá æÁÈÚÇÌáÇ
(ÇáÓæá×ÇáÚÑÓ×ÇáÇÑÈÝÇÚ) 44×34×40.32×11á
ÁáÇ TU/22 Çááí ÈÇáæÞæí ÇáíÇíáí = 2450 Òá æÞæÈ ÇáíÝÚ 12250 ÒÚá (ÇÈáÇ ÚÓÑ ÁáÝÇ
æáÇÆÈÇá æíáÓæá ÒÚá) ÇáÁæÓÇá ÝÇÑÚÈ 6,38 Øá æÈÇáíáæáÈ 84 Øá; ÇáÓÑÚÈ ÇáÐÓæí ÌáæáÈ
ÚÇÌÈÈ Úáí ÇÑÈÝÇÚÈ ÚÇáíÈ 0841Òá Ýí ÇáÓÇÚÈ; ÇáÇÑÈÝÇÚ ÇáÚááí 18.000á ÇáÁÈÚÇÌ
70/27×53/40×67; ÇáÈÓáíí; áíÝÚ 23ááá æíáí ÌÇíáí ÈíáæáÈ áÇ Èá Úá 9070 ÒÚá áÞáÇÈá ÌÑÈ
.ÇáÇÓÞÇØ Áæ ÓÇÑæí ÈÚíí Çááí
ÇáÈØæíÑ; ÞÇÐÝÈ ÐáÇÈá ÁÓÑÚ ää ÇáÓæÈ æÁßÈÑ æÁÈÐá ää ÇáÓÇÆÑÈ ÇáÁÑíßíÈ È58 æÈ ìæ
.28

ÒáÈ ÁÑì ÇáÑÓÇÓ ää áÓÇÌÈÈ ÇáÓÇÆÑÇÈ ÇáÈí Èíá Áííí ÇááìÇáííá ìáØáÞ ÚáíáÇ ää Òá àßÇá æáßá
. Ááí ááÑÓÇÓ Áá ìÁÈÑ Ýí ÇáÓÇÆÑÇÈ ÇááÓÝíÈ
æííáÈ áÚÓÑ ÌÇÌ ÁÈáÇÁ ÇááÚÑÈÈ æßáÈ ÓÇÆáÇ æßÇáÈ ÇáÓáÓ Èáá àÐíÇááÇ áÈÚíÈ æÑÇÁ
ÇáÁÝÞ ÝÈíáÚáÇ ÞÑÇÈÈ 60 ÓíÓÇ Ýí Áíí ÇáßáæÝ æÁÚÇÑÈ ÇáÓÇÆÑÇÈ æßÇá ìßÝí áíÞÈá Òá ää
Ýí ÇáÚÇÑ ÐÐíÝÈ æÇíÈÈ ÐÇÈ æÓá (1000) ÒÚá ÇáÈí ÈÈÈÑÞ ÓÈÚÈ ÁáÈÇÑ ÌÇíá ÇáÓÌÑ æÁáÇ Ýí
ÇáÈÑÇÈ ÝáÞÌ ÑÁíÈ ÈÚíáí ÑÁÓí ÇááÈÚ ÌÑÌ ää ÌÑÇÁ ÇáÝÌÇÑáÇ; ÒÇá Ýí ÌÈí ÈÓÚ ÈáÑÇÈ
ÈíÁÈ ÁÈíÓÓáÇ æÁÌÑÈÈáÇ Èíí ÇáÈÚÑ ÇááÐÇá æíÇÁÈ ÇáÁæÇáÑ ÈÇáÈÝÑÞ æÈíÁÈ
ÇáÓæÇÑíí ÈááÇá ÚáíáÇ ää Òá àßÇá ÁÈÑ áÚÇÌÑÈáÇ ÇááÚÇÑÈ æÁáÞíáÇ ÈÁáÝÓáÇ Úáí àÐÇ
ÇáÓÝí ááÈÚÑ ÇáÐÐíÝÈ ÇáÈí æáíÚ ÈáÇ ÇáíáíÇ ááá ÁÓÈØÚ ÌáÇá ÓÇÚÈíá Áá ÁÒáá ÌÈÇÈ ÇáÈí Èíí
.ÇáÈí Èíí
æÝí áÐá ÇáÚÑæÝ ÇáÚÓíÈÈ æÇáÁÌæÇÁ ÇáíÇáÈÈ ÈÑì ÁÓæí ÇáÓÑì ÝæÞ ÇáÐÑì ÌáÝ ÑÓÇÓÇÈáá
ìÈÇÈÚæá ÇáÓÇÆÑÈ ÈáíÑÇááá æÁÚÑÈ ää áÐÇ Ááß ÈÑì ÓÇÈÇ ìíáá (ÁÑ Èí Ìí 7) ÇáÐí ää
íÓÈÚáá Óí ÇáÓÇÆÑÇÈ Ýí ÌÑÈ ÐØ Óæí Ýí ÇàláÇÌ ÇáÁÝÚÇáí ÇáíÇÑÞ áßá ÇáÐæÇáíá ÇáÚÓÑÑíÈ
ÇááíÇáÝ áßá ÇáÈÞííÑÇÈ ÇáÈÓÑíÈ æÇáÈÓæÑÇÈ ÇáÁáÓÇáíÈ æÇáááØÞíÈ Èíí áÐÇ ÇáÓÇÈ ìáÈÓÞ
áÐÇ ÇááíÝÚ ìáÈÚÑ ÞÑÈ ÇáÓÇÆÑÈ æÓÇÆÑÈ ÈÌÑ Úáíá ÈÑÓÇÓáÇ æÁÌÑì ÈáØÑá ÈæÇÈá
ÓæÇÑííáÇ æáæ æÇÞÝ ÓÇáí ÇáÑÁÓ ÚÓíÓ ÇááÝÓ ìÈíÑÈ Èíá Ýßí Èáíá ÇááæÈ æÈÑì ÇáÓÇÆÑÈ
ÈÓÞØ ÐÐíÝÈáÇ ÝÈÞÈá ØÇÞá ÇáÑÓÇÓ Ýííáá áÁáÇÁ ÇáÓáíÇÁ æÇáíÑì æíá áíááá Úáí ÇáÝæÑ
.ÇáÓÇÞá ÇáÐí ÌÑÞÈ ÇáÓÇÚÈ ÇáÈí ÈÚííáÇ ááá ÓÇÚÈá
Áááá ÈÓÑ áíÓæÇ ÒÇáÈÓÑ æßáÇ ÚáÞ Áíí ÓÈÇØ ÇáÑæÓ ÈÚíí áÚÑÈÈ ÚáíÝÈ ÐÇÆáÇ : áÁáÇÁ
. áíÓæÇ ÈÓÑÇ
æßá æÇíí áááá ìáíÚ Ýí Òá ÓÇÚÈ ÓÞíÞÇ Áæ ÞÑíÈÇ Áæ ÓííÞÇ Ìæá Áá Èáíá áá ÐáÇÈ Áæ ìáÓÇ áá
.ÌáÇá
ÒáÇ Ýí ØÑíÞáÇ Ááí ÇááÚÑÈÈ ÝáÇÞÈáÇ ÓíÇÑÈ Èá ÚÓÈ ÇáÓáíÇÁ ÝáÓá Áííáá Ýæíí ÓÞíÞá ää
.Èíá ÇáÓáíÇÁ ÝÁáÞì Úáíá áÚÑÈ ÇáæíÇÚ ÇáÁíÑÈ ææÇÓá áÓíÑÈá
æßá ìÐááß æÁáÈ ÈÑì ÁáíÑáá Ýí ÐáÈ ÌÈá ìíáá ÇáÈæÞ áíáá ÚÈÇÑÇÈ ÇáØáÁáíáÈ æÇáÓÑíáÈ
.áááìÇáííá Èíá ÚÇÑÇÈ ÇáÓÇÆÑÇÈ æíáí ÇááíÇÝÚ æáíÑÇá ÇáÐÐÇÆÝ

(ÇáàÇÆÍÉ:51)

æääâÇ ÇÓÉÍÇÁÉ ÑÖÇ ÇáíáæÍ æÇááÖÇÑì ÚáÇ ÍÈì áÍÁÚ ÑÈÐÉ ÇáÁÓáÇä ää ÁÚáÇÐáÇ æáÍÁ Ýí :Ííäää

æää ÈÑÒì Úäð ÇáíáæÍ æáÇ ÇááÖÇÑì ÍÈì ÈÈÈÚ äáÈää

(ÇáÈÐÑÉ: 120)

ÍÐæá ÇáØÈÑí Ýí ÈÝÓíÑáÇ: "ää ÈÑÒì Úäð ÍÇáÍáí ÇáíáæÍ æáÇ ÇááÖÇÑì ÆÈÍÇ ÍÈì ÈáÓáÍ Úä Ííáð æÈðæä íáæÍÇ Ææ äÖÑÇáíÇ ÝÍÚ ØáÈ áÇ ÍÑÓíää æíæÇÝÐää æÁÐÉá Úáí ØáÈ ÑÖÇ Çááá ÝíáÇ ÈÚÈð Ýíá ää ÇáÍÐ"(1)

æÚáíá ÝÁÁá íÓÈÍá ÇááÐÇÁ Èíá Ááá ÇáÁíáÇä æÁáá ÇáðÝÑ Ýí äáÈÖÝ ÇáØÑíÐ äääÇ ÍÇæááÇ Áä äÐíá ÁáÝÓáÇ ÈÈÍÇÈ ÇáÇáÝÈÇÍ æÇááÑæáÈ æÇáÈÚÍ Úä ÇáÈÐæÐÚ æÇáÇáÚáÇÐ æÖíÐ ÇáÁÝÐ ÑáÇ Ííáæ ááÈÚÓ Áä íÓÝæÇ ÇáááÈÖáíá æÇááÈáÖÓíá ÈáÈÇÍÆ Ííáá; áÍá áÚ Ááá ÇáðÈÇÈ Úáí áÝÑÐ .ØÑíÐ ÝÁÐÇ ÓÑáÇ áÚää ÍØæÈ æÇÍÈÈ ÝÐÍ ÁÓÚáÇ ÇáØÑíÐ Ñáá æÇáÁä ááÑÍÚ Ááí äæÝ ÁáÑÍßÇ

áÐÍ ÇáÈÓØÈ ÁÓÇÑíÑ ÁáÑÍßÇ æáí ÈÑì ÇáÒáÇÐ ÁÐÍÇä ÇáÍÈ ÇáÑæÓí ÝæÐ ÌÈÇá ÇáááÍßæÓ ÑáÇ .ÚÑÐÈ ÁÐÍÇááÇ áí ää ÐÈá Úáí ØæÇØÆ äáÑ ÇááíßæáÚ Ýí ÝíÈäÇä æÚáÈ ÁáÑÍßÇ Áä ÇáÝÑÖÈ ÐÍ ÍÇáÈ ááÈáÝíÓ Úä ÁÍÐÇÍáÇ Ýí ÝíÈáÇä æáÈÍÓíá ÁÚÍÇÆáÇ ÇáÈÐáíÍíá áÚÇ -ÇáÓíæÚííá æÇááÓááíá- æáÇÓÈáÖÇÝ Ðæí ÇáØÑÝíá ÇáÈÖÑÍÈ æÇáÇÐÈÖÇÍÈ .æÇáÚÓßÑÍÈ

æßÇáÈ ÁáÑÍßÇ ÈÚá Áä ÈÁáßÇááÇ Áä ÈÍÈæí ÇáÍáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí ÁÍáÇ Ææ ÚÇÍáÇ ; æÈááÚ ÇáÈÍá ÇáÐÍ ÈÐíáá áááÓááíá ÁÓáÇáÇ æáßáá ÈÇáÈæÈ ÇáÁáÑÍßí æÇáÚÐáÍÈ ÇáÚÑÈÍÈ ÑáÇ ÐíáÈ .ááÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÑÈÍÇ ää äÐá ÇáááÇÐÍ

.æÍÇæáÈ ÁáÑÍßÇ Áä ÈÚíá ÚæÍ ÇáÐÇÍÈ ÇáÁÝÚÇä ÝæÍÈáÇ ÓáÈÈ ÇááßÓN ÙíÑ áíáÈ ÇááÚÓN æÁæáÈ Ááí ÇáÓÇÍÈ Áä íÓÈÑí ÇáÐÇÍÈ æÁáÇÈÈá áÈáÓíÐ ÇáÇÈÍÇÍ ÇáÁÓáÇáí áÈÍíÑ .ÁÝÚÇáÓÈÇä ÝÐÇä ÈÇáæßÇáÈ ÇáÁáÑÍßÍÈ ÈÁáÇáÈ æÁÍáÇÓ æáÖÐ -ÈÐÍÑ ää Çááá- ÇáÇÈÍÇÍ æÐÍ ÍÇæáÈ ÁáÑÍßÇ Áä ÈÐíá Çáááß ÚÇáÑ ÓÇá Úáí ÁÑÍá ää ÍÓÈ æáßááÇ áá ÈÓÈØÚ Áä ÈáÝÍ ÇáÑæÍ Ýí ÇáÚÚÇä ÇáÑáíáÈ æÖÐØÈ ÇááÍÇæáÇÈ ÇáÁáÑÍßÍÈ Ýí ÈÐÍá Çáááß ÚÇáÑ ÓÇá Ææ ÑÆÍÓ æÖÑÇÆá äáÍá íæÓÝ Ýí ØæÑÈ ÁáíÐÈ ÈÍáÈ ÁáÈÇÈ ÚÐæá ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí Ææ ÈÍÍÚ Èä .ÚÐæááä

æáÐÍ ÑÇáÈ ÇáááÇæÑÇÈ ÇáÁáÑÍßÍÈ ÇáÑæÓíÈ ÈÍæÑ Íæá ÇáÈÍá Úä ÑæÓíÇ ÁÈÑ ÇáÓÍÇÈáÇ; æää ÈÓÈØÚ Áä ÈÈæÓá Ááí ÇáÓÍÓíÈ ÇáÚááÇáíÈ ÇááÇÍáíÈ ÇáÈí ÈÐíá ááÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÈÁÈæÇÈ .ÇááÓááíá

æáíßá æÇÓÍÇ ääÐ ÈÍÇÍÈ ÇáØÑíÐ Áä ÇáØÇÚæÈ äæ ÇáØÇÚæÈ ÓæÇÁ ÑÇá ÁáÑÍßíÇ Ææ ÚÑÈÍÇ .Ææ ÁÝÚÇáíÇ Ææ ÑæÓíÇ æáíßá æÇÓÍÇ ääÐ ÇáÍØæÈ ÇáÁæáí Áä ÇáÐíá íÓÑÚæä ÈÚíÑ áÇ ÁäÓá Çááá ää ÑÝÇÑ æÁá ÓáæÇ æÖÇææÇ æÁÐÇææÇ ÇáÓÚÇÆÑ æÓí Çä Ýí áÚÑ ÇááÓááíá ää ÍíÈ ÇáðÝÑ ÚÇáÑ ÓÇá æÍÝÍÚ Çááá .Ááíá æÈÇÈÑß ÑÇÑáá

æáíßá áÓÈÐÑÇ Ýí ÇáÐáæÈ Áä ÇáÓNÚ ÇáÐÍ íØÈÐ ÝæÐ ÇáÓÚÈ æÇáÐÇæä ÇáÐÍ íßá Ýí ÇáÁÚÑÇÓ æÇáÍáÇÁ æÇáÁæÇá äæ ÇáÐÍ ÍÍÍ ææíÈ ÇáÍÇßá ää ÍíÈ ÇáðÝÑ æÇáÁíáÇä ÝÁä ÑÇá ÇáÓNÚ æÇáÈÖÑíÚ ÈÚíÑ áÇ ÁäÓá Çááá Ýææ ÇáðÝÑ ÇáÓNÍÍ æÁá ÑÇá ÇáÈáÝÇÓ íÚáÑ ÇáÍÇßá .ÈÈÍÇÈ ÇáÐÍÓíá æÈáÇáÇÈ ÇáÁÈÑÇÑ ÇááÍÈÈíá

æääæÐä ääÐ ÇáÈÍÇÍÈ Áä ÇáðÝÑ ááÈ æÇÍÈÈ æÁä ááá ÇáðÝÑ ÈáÇÓÚ ÈÚÓáÇ Úáí äÖÇáÍ ÍáíæÍ .ÁáÇ ÇáÚíæ ÇááÓÈÑß Ýí áÚÑáÇ Ýææ ÇáÁÓáÇä

:æíÈÈ Áä íßæä æÇÓÍÇ : Áä ÇáÇÓÈÚÇáÈ ÈÇáßÝÇÑ áÇ ÈÍæÓ ÁáÇ ÈÖÑæØ Áä íßæä Íßá ÇáÁÓáÇä äæ ÇáÚÇáÑ ÈÍíÈ áÇ íÓÈØíÚ ÇáßÇÝÑ ÇáÐÍ íÚÓí áÓÇÚÍÈä Áä íÈÚáÈ -1 .Úáí ÇááÓááíá Ýí ÇáááÇÍÈ

.Áä Èßæä ÇáÁÚÇáÈ Íæä ÐÍ æáÇ ÓÑØ -2 .Áä íßæä ÇááÓááæä ÈÍÇÍÈ ÁáíáÇ -3

.Áä ÈÁáá ÍíÇáÈ ÇáßÇÝÑ æÁä äÈÐ Ááá íÓÇÚÍáÇ äßÇÍÈ ÈÇáÚíæ ÇááÓÈÑß -4 ÍÇÁ Ýí ÇááÈÓæØ (1) "ÐÇá ÁÈæ íæÓÝ: ÓÁáÈ ÁÈÇ ÍáíÝÈ Úä ÇááÓááíá íÓÈÚíáæä ÈÁáá ÇáÓNß Úáí Ááá ÇáÍÑÈ ÐÇá: áÇ ÈÁÓ ÈÐáß ÁÐÇ ÑÇá Íßá ÇáÁÓáÇä äæ ÇáÚÇáÈ ÇáÚÇáÑ áÁä ÐÈÇááá ."ÈäÐá ÇáÓÝÈ áÁÚÓÇÓ Ííá Çááá æÇáÇÓÈÚÇáÈ Úáíáá ÈÁáá ÇáÓNß ÑÇáÇÓÈÚÇáÈ ÈÇáßáÇÈ :æääÇáß ÐÖÇÍÇ ÁæáíÈ æÁÓÇÓíÈ ÐÍ ÈÚíÈ Úä ÇáÁÐáÇä

:Áä ÇáÑßæä Ááí ÇáðÝÇÑ æÇáÚÇááíá íÚíÐ ÇááÓNÈ Èá íááÚ äÖæáá -1 (æáÇ ÈÑßææÇ Ááí ÇáÐíá ÚááæÇ ÝÈáÖßá ÇááÇÑ æáÇáßá ää Íæä Çááá ää ÁæáíÇÁ Èä áÇ ÈáÖÑæä (áæÍ: 113)

Áä äÐÇ ÇáÍáÇÍ ää íÈÍÁ ÖÍ ÇáÑæÓ Èá ÈÍÁ ÖÍ ÇáÍßÇá ÇáÁÝÚÇä ÁáÝÓáá ÇÈÈÍÇÁ ää áÍáÍ ÍÇæÍ -2 .Èä ÈÑÇÐí Èä ÍÝÍÚ Çááá æÇáÈáÇÁ ÈßÇÑáá

Áä äÐÇ ÇáÍáÇÍ ÑÝÚ áæÇÁá ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá áÚ ÇáÚááÇÁ áÈßæä ÑááÈ Çááá áí ÇáÚáíÇ -3 .æáÑÝÚ ÑÇÍÈ ÇáÁÓáÇä æáÁÐÑÇÑ Ííá Çááá Ýí ÇáÁÑÓ æÁÐÇáÈ áÚÇá ÁÓáÇáí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä

áÐÍ ÑÇáÈ ÇáÇáÈÖÇÑÇÈ Ýí ÈÍÇÍÈ äÐÇ ÇáÍáÇÍ ÈÇáÑÈ æÇáßÑÇáÇÈ ÑÈíÑÈ ÈÓÈÈ ÁÍáÇÓ -4 ÇáÈæßá Úáí Çááá æÖíÐ ÇáÈæÍá Ááíá æáá íßá ÁÍÍ ää ÇááÓááíá ááÈÝÈÇ . Ááíáá; ÝÚáíáÇ ÇÓÈáÑÈ .ÇáÐÓíÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ æÍÇÁÈ ÇááÓÇÚÍÇÈ ÐáÈ ÇáÇáÈÖÇÑÇÈ æÐáÈ ÇáßÑÇáÇÈ

ibae çáþçíé çáàlçáíæä: (Ýí Èíçíé çáláçí ßçä íäóé íäóæä Ýíúääæä (500) Èäíðíé æúáíäç ìçáé .çääóçúíçé ðáé çáúäçæä æçáçæéóçñçé)

Ää çáíñçý çáláçí úä úçíèä çááóçóíé íúái óþæðä æçäèäçæä; ýäðç ýðí çáàlçáíæä -5 çááíý çááóäí æææ (äèèæä ßááé çááá áí çáúáiç) ýðí éíæä çáláçí Äái ðéçä ðæí æíðèí çáíñæì ááláçí íái é æíýðí çáláçí ðíóíèä çáéí çóéíæð èäç úái ðæé çááóáíä æçóéððè äýæíé .çáóçíðíä Ýí çááño ßáäç

Ää ííçé çáláçí æñæíä Äääç çóéäíäç ää ñçíèä çááóçáíé çáéí ñýúäç ýäðç óþðé çáñçíé ýðí çáláçí ñæíä æäçé æáóéí çáðéçä çáyúçáçé æðéíé ßóæéúé óñúçä äç éóæä Äæ .ßóíçéé óíý úä ðáíä èðóú

Ää çálá çáóíçóí çáðí éóúí Äáíä Ääñíßç äú ñæóíç èçðá óñúç äääæú úðáç æáðí -6 úääèäç çáéíçñé ßáäç Ýí ýáóóíä æúíñäç Ää çálá äç íßæä Ääç ää íäçá ýæäçé çáèäçíð æÄä Äíçáé çáðóíé Äái çáàlçáó çálæáíé æçááíçýä çáúçááíé èúái Äíçáéäç Äái óáé çáááäçé .æçáóíñ èäç Äái ææèäç çááíèæä

æçáíä çáóíçóí èçðá óñúç ìçá Ýí ýéí çáúái çáäçáß(3) "Äðç Äæðú çáíáíýé çáóái áú çááóçñí æçááóáæä äç íñæä Ääç çáláçí ýääçíäèä ääðæóé æýúää äñíæí æííèäç èúíä çáláçí Ýí ææóú ää íð Ýíä çáóái ßäç ææ ßçä çáúíæ úçäèç úái çááóáíä æßä äçéúí ä Ýí ýñó çáláçí äçäú ää çáóái áçóéäóçää Äèðçá ýñó çáúíä çáðí ææ çáláçí çááðæé Ýíä çáçóéæþçð; æçáóái çáäðæñ Ýíä èñß çáláçí çááèúíä; æèñß çáláçí çááèúíä ä ääèäú æßä ."

áðí íçæáé Ääñíßç Ää éóèñ úæñ çáláçí æäèúçíä çááóçáíé; ýäñóáé çáñæíó çááñíßí çáóçéð áíßóæä áóíçñé äíäçé çááäçíñíä æçáííæí æóçñ äíä äçóñ èçú æèðíä áíßóæä áíóáä úái óí èáú ää çáúáñ úéíç æðí áíè çáláèçä æçííæíè çáúáñ æäðç èçáóíí íðèð ííä ðçæáç : (Ääè äóñß äíó äç Áóáä úáiß); æèðíä óíí Äíñ ðçúä Ýí çáóä ýðçá ááíßóæä: (ääçðç Áúóíèä .Ýáóóíä ááíæí ;)

Ñái áíßóæä óúèç èßçááä ðýáá æóííä çáèæé æçáúíæð Ýíä æçááñæáé æçáúæçéð æçááíçáí .æçááäçíñ Ýíä ßááä éíñßáä ßááé çááä Äèñ æää íñííæä : çáláçí óèíääç

Ñái çáðñíð çááÄíé Äái Äýúçäóéçä Ýíäç ðæçýä çáàlçáíä ßáóñçé çáááä ñúä íæí çáðçæñçé æÄòíð çááíçýú æçáýíçñ çáóæçñíí æáíñ çáíèçéçé ýçäèð ßíçáä æçñéíýé .Äæóçáä ýúçí äñéúí çáyñçæó ääðñç ðæäæ æçáñçæí äç íðè Äááä ýúðí ääèäñç óíýíç æóááä çáóíýíæä: äçðç Áúííèä ááðóíé çáyáçáíé ýðçá äðä óááé; æçáðóíé ßðç ýðçá: äðä áíóæñé; æéúí úíé áóæáé æææ ííé èçèèóçæ Äääç óááé ðçá ää çáóíýíæä Äðä äçáí çááóáé çááóçóíé; ýðçá: çááóáé çááóçóíé áí çááóçáä ýðçáæç áá: Äðä äç çálá; ýðçá: Ää ääéí èäèäçä çááóáíä èä äñóáä Äái èäçíäç ßí áíðáä èèðçýèäç æáúííä Äái èäçííä; èä ðçá: íè úái ñæóíç æÄäñíßç Ää èèííç ááíæáé íæä ðíçä .íßä Áóáçáí Ýí Äýúçäóéçä

Èä íçáé èúíäç áíçæáé çóéíñçí çáþçíé çááýúçä ääþçéáé ñíçä èííè Ääþçá íðçé Ýí çáááä çááéííé Ýí áíæíæñß æííí ñíçä ææúí äþçéáèä áú íßäé íçñ ñæíó çáæýí æçááçð çáñoái èçóáä æñýó íßäé íçñ æäíæé çáçéíçí çááóçáí/ óí çý Ää íðçéäç ñíçä Ýí çáéäçéíä ää Äèèæèñ 1985 æßðáß ñýó óíçñé çáææíñó çááñíßí èúí Ää æíä Äáíä íúæé íçñé æðí çðáúé úái èðçðé çáíúæé æýíäç " äÄäðä óúè íÄä èçááä æóñè Äñæú çááèäé ."

æÄóñ äç ñíçä Ýí äýóä æçáèéá úíúç Äð Äää ßäç ðçá óýíñ íæáé Áóáçáíé áíßäé íçñ ; Äèñýó äþçéáé ñíçä æææ íñýó äþçéáé óéíä ñæíóç æääßç

Èä íóá äþçá çáðæé èíä ñíçä æúæñèçéóæý Ýí äæýäèñ 1985 æÄíñí úæñèçéóæý ää íðíèèä íçñðé çáíæé çááóçáíé Ýí Äæí úóäç æÄñýú íäèñäç æéí ä ää Ää áúúä Äñçóí Äæñæçç ßçäé èíóú áááóáíä æÄä çááóáíä ðí íðæç Äèæçé Äæñæèç äñéíä ææðýæç Ýí óæçñú :çáááóç èä íðñ úæñèçéóæý ñíçä æðçá ää

áðí èíä çááóáíæä íèäááæä æíäýóæä çáúèçñ úä Ääýóáä æíçæáæä Ää íäðäðæç; æÄðç çáðäðæç ää íðý Ýí æíááä óæ æÄä çááóéýíí çáéíí ää çíèäçý Ääñíßç æñæóíç ææ çááóçáä ýäç èí ää Äääçá äóçáäç ááæðý Ýí æíä çáúíæ çááóèñß æÄðñð ñíçä áái ç æÄúíè .èçáýßñé

æßçä Äíí çááýßñíä çááñíßçä ðí ßèè ßèçèç íðñ Ýíä ää çáláçí çááýúçáí æíèæðú ää Ää íäðä ñæóíç èä íðíèä ñæóíç äýóäç èä íèæúä Ýí Äæñæèç íèí íóá Áúäçðäç æúáíäç èóðñ Ääñíßç áííæä çáíñè èäýóäç æíðñ Ääñíßç ää çáçæúçñ æííèäç úái çéíçð çáèèäç .æÁúíçí úíèäç ääðç çááñ çáíóíñ èä ðíä ßèçèä úái çáèáýçó çááñíßí

Èä óçñ áóéóçñ çáíçñé çááñíßíé çáèçèç Ýí çáyçéíßçä æðçá áá: áçéí Ää èèçñ íñè .óáiéíé ðéä Ää èèä çáóíæé çááóçáíé æðéä Ää íðýó çááóáíæä äñé Äíñí úái ðää Äæñæèç æèçíèóçñ: Äááä íáíúç íðææä: áçéí ää Áúçíé çáúáäç çáíèçñ çááóçáí Äái çáðäðä ðéä

.Ää íäðäð æðéä Ää íäóð èðèèèä çáííííé ñðçèäç æäÄí çáíóíé áá úä íí æáíä óçúñæä Èä ßçäé çááíçæé çááíñè æçóéíñí Äííñç æýí Äái Ääñíßç áííáó áú ñíçä áíäðä çáèáýçó Ýí ßä çáúçáä óæñé çááþçá; æúçí Áúíçá äðç çáláçí íýñßæä Äíííää ýñíç æóçñæç íúóýæä úái èáß çáóíäýæáíé çáðííæ; Ää çáláçí çááýúçáí óñçú èíä Ääñíßç æñæóíç æÄä .çáláçí çááýúçáí íñßä æèæíä çááíçèçé çááñíßíé C.I.A æèáíä èçááçá æçáóçáí

Yáaa ÚNÝÉ: ÁÓÍ BæaÑ (Íá CãNíaa Áí ÒãÑÉ CãNíaa) ÒÇÈ Ýí ÇáÓÇÈÚÉ ÚÒÑÉ aa ÚaÑã aÖÑP Çáelã áã íBÉaa aÈÇÈ ÇáÓÚÑ Ýí æláã ÈÍÁ ÇálãÇÍ æãæ Ýí ÇáÚÇÒÑÉ aa ÚaÑã ÁÐ Áaa ÝÍÑ ÌÈÇÈÈ ÈáÚã æãæ Ýí ÇáÚÇÒÑÉ; ææÇÓá ÍãÇÍá Ýí aaØPÈã aÚ ÁPÇÑÈã æÁÒÈÍ ÇããæÈ ÍYÓÚ áãã; BÇã ífãã aYÓÍÉ NÞÍPÉ æáBãã Ýí ÒÌÇÚÉ ÇãÁÓÍ; ÍíÇÈã ÇálãÇÍ æáÚíãã ÇálãÇÍ áÇ íáÍÁ æáÇ .ÍÞÑ ÁáÇ ÁÐÇ ÍæÈ ÇãáíÇYÚ æáÍÑÈ ÇáÌÈÇÈÇÈ æáÚáÚÈ ÇãÑÓÇÒÇÈ ÞÈã ÁBÈÑ aa aÇÆÈ ÒíæÚí; æÐÇÈ ãÑÈ ÁÓN ÁÓÍÑÇ aa ÇáÓíæÚííã æÁÍÈÑã Áã ífãã Èíã BÈYíã æÈÚÍ Áã ÁæÓáã Áái aÖY ÇáØÑÍÞ aÓá Úaa æPÈáã; BÇã Ýí ÁíÇãã ÇáÁÍÑÈ ÌÞæã ÈÚááíÉ Bã íæáíã æYí ÁÍí ÇááíãÇÈ ÇãÑæÓíÉ ÍíÈ álá ÇãÑæÓ Úái aÚÓBÑãã (ÁÓÇáÈ Èã ÓÍ) BÇã ÍÒÑÈ Úáíãã ÈÇãÑÓÇÓ -ÇálæÖBÇ- YPÈá ÈÓãÇÍÈ ÞÇÆÍ ÇãáÚÓBÑ ÍæÇáí ÍãÓíã áãã ÍíÈ BÇãÈ ÍãÇÁ ÇãÑæÓ .ÈÚØí ÈÞÇÚÇ BÈÍÑÈ aa ÓYÍ ÇálÈã ÇãÐí ÍÇÑÈ YæÞã NÍí ÇãáÚÑBÈ æYí Çáíæã ÇãÈÇáí aa áíÓÇã 1986 Ííã ÇãÑæÓ aÚÓBÑ ÁÓÇáÈ Èã ÓÍí æãã íBã Íã ÇãNíaa ÍÇÒÑÇ ; æãNU ÚáíãÇ ÓáÚ ÇáÍÈÑ æÁÍÐ Úái ÚÇÈÞã ææ æÁÑÈÚÉ ÁÍÑæã aa ÒÈÇÈ ÇãáÚÓBÑ (ÁÓÍ Çáãã æÍÚYÑ æáÓÈÞíã æÑÇÈÚ) Áã íØã NæÇ ÇãáÚÓBÑ aa ÇãÑæÓ; æÁÍÐ íÈÇÈÚáã aa ææÞÚ Áái ææÞÚ æãã íáÓÍÈæã íNæã æÑÇÆãã Ðíæã ÇáÍÓí æÇááÓíãÈ; æYí ÇááíÚÇÈ ÇáÁÍÑÈ ÁÓÇÈÈ Íã ÇãNíaa ÑÓÇÓÈ ÈãÞYÈã ÇããáíÈ ÁÈÑãÇ YæÑÇ ; æÈÞí Íã ÇãNíaa ÈÚÍ ÇÓÈÓãÇÍá Úái áíÆÈ ÇãÑáí ÍÓæ È ÑÓÇÓã áíæ ÇãÑæÓ YÚãã ÇãÑæÓ Íí Ç ÍØÇÑíãã Yáã íNÑæÇ Áã íÞÈÑÈæÇ áãã áÁÍÐ ÑÓÇÓã; æÈÚÍ ÇãÈãÇÁ ÇãáÚÑBÈ ÍÇÁ ÁÓÍ Çáãã æÇááíÇálæã áíNæÇ Íã ÇãNíaa ÈÇÈÈÓÇáÈã ÇãÈí BÇãÈ ÈÓÈÚ Úái æláã ÁÓNÇÞÈ ÚÍÈÈÈ ÈÞÍÈ áÐã ÇãÁÓNÇÞÈ æÇáÇÈÈÓÇáÈÈ ÈÚÍ ÇãÓãÇÍÈ æáBã .aÚ ÇãáíÈÈ æÇáÓYÇÁ ...BÇã íNÇã ÇãÑÇÆÍ íÚaa aÇÆãÇ ; íÈÈãí Èíã ÁÍÍãã BÇãáÇÆÁ aÓì Íã ÇãNíaa Áái NÈã æÈÑB Ýí ÞãæÈãÇ ÁÈÇÑÇ ÚáíPÉ æÈÓãÇÈ æÇÓÍÈ áÇ ÈãÓì ÈÐBÑãÇ ÈÁã .ÇãÞÈÇã ææ aÖÇãÚ ÇãÑÌÇã

: aYÈí ÇãÞÍÓ ÍÒÑÍ
:ÇáÓÚÈ ÇãÁYÚÇáí íãÈÍÑ áÁãã íæÇÍã NæÓíÇ

ÁPÇÑã Èíã Íã ÇãNíaa ÇãÐí ÇÓÈÓãí æãæ Ýí ÚáÑ ÇãæÑæí æÈíã aYÈí ÇãÞÍÓ (ÓÚÍ Çálíã ÇãÚáãí) ÇãÐí ÍÒÑÍ Ýí æPÇÈáÈ ÓÍYÍÈ Áái ÍÑÍÈ ÇããæÑ ÇãÞÇãÑíÈ Ýí 3 ÍíÓãÈÑ ÓãÈ 1985 Áã ÇáÓÚÈ ÇãÁYÚÇáí íãÈÍÑ áÁãã íæÇÍã NæÓíÇ æÁã ÁãÑíBÇ Þí ÒÌÈ ÈÇáÓÚÈ ÇãÁYÚÇáí Ýí áÐã ÇãáÚÑBÈ áíBæã æÞæÍÇ áÁãæÇÆãÇ æáÈÓÚá Èã NæÓíÇ æÈÓÈãÓY ØÇÞÇÈãÇ ÇãÚÓBÑÍÈ æÇáÇPÈÓÇÍÈ; Èã íãÓÍ ÓãÇÍÈ ÇãáYÈí ÇáÓÚÈ ÇãÁYÚÇáí ÈÁã íÓÇáí NæÓíÇ; æáíÈ aYÈí ÇãÞÍÓ ÍÇÁ ÈãYÓã Áái Ííæí ÁYÚÇãÓÈÇã áÁÍÐ Èíã Áã BÇã íÓÈØÍÚ ÇããÓí; Áæ ÁÑBÈã Úái ÍÓÇã Úái ÍÓÇÈí æÁæÓáã Áái Ííæí NæÓíÇ Ýí aÓÇYÈ ÈÓá Áái Ááy BíãæãÈÑ áÇ íNì YíãÇ ÍãÍÇ NæÓíÇ .æÇÍÍÇ æáíÓ áãÑæÓ ÁáÇ ÇãØÇÆÑÇÈ ÇãÈí ÈíãÞ Ýí ÇãÓãÇÁ

: ÇãYÓÚ ÇãÚÇááí ÈÓÈÈ ÇÓÈãÑÇÑ ÇálãÇÍ

áíÈ ÓãÇÍÈ ÇãáYÈí ÚNÝ ÇãÈæBã ÇãÐí íÚÑYã ÚáãÇã ÇãÁYÚÇã ÇãÐíã áÇ íYÚæã ÁáÇ ÇãYÇÈÍÈ; æáíÈã NÁãã æãã íÓÍÑæã Áái ÇãØÇÆÑÇÈ ÇããÇÑÈ íNÍæã (ÇYÚáæÇ aÇÓÆÈã áã áÍÚ .áBã ÒÈÑÇ aa ÁÑÓãÇ) áíÈ ÓãÇÍÈ ÇãáYÈí ÓáÚ ÁÍí ÇáÓÈÇØ ÇãÑæÓ íÚãÞ Úái aÚÑBÈ ÍÇÍí NãÖÇã 1406ãÚ ÞÇÆãÇ : (áæ ÁÑíãÇ Áã æPÇÈã Íáy ÇãÁÓáÓí áÇ ÇÓÈÚáããÇ ÍØØÇ æáÇ ÁÚÍÍãÇ ÚÍÍÇ ÚíN áÐã æáÚ ÐãB aa .áÓÈØÚ Áã áíNÓ aÖÑÇ) áíÈ ÓãÇÍÈ ÇãáYÈí Báy aYÓã Áã íÒæÑ Ííæí ÁYÚÇãÓÈÇã áÁÑíã ÍØÇã aÇÆÈí ÌÈÇÈÈ æÁáíÈ Ýí .(ÈÓãBái) Ýí aÚÑBÈ NÍÈ 1406ãÚ Úái aÑBÓ æÇÍÍ ÓÚÍÑ (ÈÓãBái) áíÈ ÓãÇÍÈ ÇãáYÈí Þí ÇØáÚ Úái ÍÓÇÆÑ ÇãÑæÓ Ýí ÓãÈ 1985 æÚÑY Áã ÇãáíÇálíã Þí ÁÓÞØæÇ . 302 ØÇÆÑÈ æíãÑæÇ 1328 ÌÈÇÈÈ æíØãæÇ 3002 ÓíÇÑÈ æãÇÞáÈ; æÍÑÈæÇ 75 áíYÚÇ YÁãÇ ÇãØÇÆÑÇÈ YÞí ÇÚÈÑYÈ ÈãÐÇ ÇãÑÞã ÇáíæÇÆÑ ÇáÓíÇÓíÈ æÁíãÓÈ ÇããÑÇÞÈÈ ÇãããÈãÈÈ ÈãÐÇ ÇálãÇÍ; YÞí ÓíãÈ ÍæÇÆÑãÇ ÓÞæØ 305 ØÇÆÑÇÈ Áí ÁBÈÑ aa ÇãÑÞã ÇãÐí .ÐBÑã ÇãáíÇálæã áÞí aÓíãÇ ÈÚÍ ÇãáÓíãÈ ÇãÑæÍÈ æÇááYÓíÈ ÁãÇã ÖÚØ ÇãæÇÞÚ ÇáíÇÒÑ æÈÓÈÈ Çãáíæã ÇãÇÓÈÖÑÇÞí ÇããÇBÑ (ÚÞÍÈ ÇãÈæBã Úái Çáãã) æÚÇÈ ÚãÇ ØæíãÇ ÇãÈÚÇãã ÇáíÞ aÚ ÇãããB ÇáíÞ ÓÈÍÇãã ÈÓYÇÈã æÁÓãÇÆã; áÞí ÈÈãÇ æáíÓ aÓYÇÈ Çããã ÈÚÇáí ÁÈÑ Ýí ÇãÈÚÇãã ÇáíÇÈí Ýí ÓæÇÑÚ ÈãÇÍ ÇããÓáíã æáÇ Ýí ÁÐãÇããã æáÇ aÖÇÚÑãã; ÒÑãÇ áÇ aÖÍÞ Áã Çããã ÚÓ ælá ÁÞæí aa NæÓíÇ æÁãÑíBÇ æÁã BãÇ æÈBãã ÁÍíÇãÇ BãÇãÇ áÇ íÈÍÇæÒ ÇãáÓÇã ÈãÐã .ÇáÓYÇÈ æãæ ÇÓÈíÞãÇ ÍÞÍPÉ aa ÁÚãÇÞãÇ Áã Çããã ÁÞæí aa Çáíãæí áÇ æÓããÇ Áái áÐÇ ÇáíÓíÓ ÇãÁÓã Ýí .aÓÈãÞÚ ÇãÐã æãæ ÇÚÈÞíãÇ YÚãÇ BãÇ íÞæã ÇãÁYÚÇã Áã Çããã ÁÞæí aa NæÓíÇ YÓíãÓããÇ; aa ÈÍÈã ÍYãÈ aa .Çáíãæí Úái ÞãÈ ÇãÚÇãã ÇãÁÓãÇáí ÁÍÐÈ ÈÍãÇÞã; ááíÈ ÇÓÈÞÑÇÑã æÁããã æíãã æíÓÇÑÈã áíÈ ÓÚNí áæ ÁÍÑB ÓãÇÍÈ ÇãáYÈí æÞíÇÑ ÇãYÓÚ ÇãÚÇááí ÈÓÈÈ ÇÓÈãÑÇÑ áÐÇ ÇálãÇÍ æÁíÞÇÚã aÖÇÚÑ ÇããÓáíã ÍÈí ÈÇÈÈ ÁãÑíBÇ aYÓãÇ ÈYBÑ áíã aaÇÑ ÈÇáíNæí ÇáíÓã aa áÐã ÇãæÑØÈ ÇãÈí ÁíÞÚÈ Áái ÁÚÍÇÆãÇ (ÇãáÓããæ) æÁÍÐÈ ÈYBÑ ÍíÇ Ýí æÓÚ BãÇã áíBÓæã ææÓÚ

ÇáÊäÝíÐ ÅÐ ÞÇá áàÇ äíßÓæä ÈÄä ÊËÛÐ ãÚ ÑæÓíÇ ááíáæáÉ Ìæä ÞíÇä Íßä ÁÓáÇáí Ýí
ÁÝÛÇäÓÈÇä

: ÇáÓáí áÚ ÇáßÝÇÑ ÈÇØá ÅÐÇ ÊÛí ä ÇáíàÇí
æÄÊäáí äæ ÑíÚ ÓäÇÍÈ ÇáÓíí Áäí ÒÈÈä ÇáÈí ÌÑÓ ÈàÇ Ýí ÇáÁÓàÑ áíÑí Ìßä ÇáíàÇí Ýí ÝáÓØíä
æÁÝÛÇäÓÈÇä; æÓíÑí ÇáÓíí Ýí ÒÈÈ ÇáäÐÇäÈ ÇáÄÑÈÚÈ äÐÇ ÇáäÓ ÇáÝÐái: (ÅÐÇ æØÆ
ÇáßÝÇÑ ÕÈÑÇ ää ÄÑÇÓí ÇáäÓäíä ÁÓÈÍ ÇáíàÇí ÝÑÓ Ûíä Úái Þä äÓää ÌÈí ÈÍÑí ÇáäÑÄÈ Ìæä
ÅÐä ÓæíàÇ æÇáæáí Ìæä ÅÐä æÇáíà; æÇááíä Ìæä ÅÐä ÌÇÆää æÇáÚÈí Ìæä ÅÐä Óííà); æÓííí ÇáÓíí
Ýí ÇáßÈÈ ÇáÝÐáiÈ ÒÐäß Áä ÇáÓáí áÚ ÇáßÝÇÑ ÈÇØá ÅÐÇ ÊÛí ä ÇáíàÇí; æäÐäß Ýáíä ääÓíí ääÓíí
Ää íÓÈÛÝÑ ÑÈä æÄä ííÈ ÇáÓÈÇÈ ÇáÝáÓØíäí Ìæäá Ää íÑÝÚæÇ ÑÇíÈ ÇáíàÇí áíØäÑæÇ ÇáÞíÓ
ää ÇáÄæÛÇí; æäÄ ÄíàÇÓ ÇáÑíÓ æÇáÝÓÇí áÄä ÇáÄää ÇáÈí ÊÛíÓ áí ÇáÈí ÈíÓä ÓäÇÚÈ ÇáäæÈ
æÄä ÓÇÄ ÇáÓíí ÝÚái ÇáØÑíÐ Úáiä Ýí ÝáÓØíä ääÇÐì ÑÝíÚÈ ÞíäÈ ääÐÇ Çáíä æÇÓÈÓäíÈ
áÑÝÚ ÑÇíÈä æÁÚáÇÄ æÈÇíÆä

æÐÇÑæÇ Èíä ææÞÝ ÇáÓíí æÇáÁäÇÝ ÇáäÄáÝÈ ää ÇáÓÈÇÈ Ýí ÁÝÛÇäÓÈÇä ÝíÞí ÅÚÇí Çáäá
ÈàÇ ÇáÚÓÈ ääÄäÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÈÇÇáäÇ; æÛÇíÈ ÌäÇÄ ÇáííÇÈ ÈÓÑí Ýí ÛÑæÞàÇ ää Ìíí æÛÇí
ÇáäÓää ÇáíÞ ííÓ Ääá ÁÚÓ ÄäÓÇä Úái æíä äÐä ÇáÄÑÓ ÈÁÓáÇä; æÄä ÇáÁÚái ÈÁíáÇä
æáÇ ÕÇáÈ ÓæÑÈ áíáí ÓÇä Ýí áíáíÈí; ÓÇÈ ÈíÄ ÇáíàÇí Ýí ÇáÑÇÈÚÈ ÛÓÑÈ ää ÚäÑä Ýí "àÓÇÑ
ÒÑíÝ" æÞí áÚÑ áÇÛÈíÇá ÒÈÇÑ ÇáÓíæÚíä ÝÇä íáÈÓ áÈÇÓÇ ÒÆÈäÇÄ ÇáÓæÇÑÚ (ÇáíäÓ)
æíØíä ÓÇáÝä æÓÛÑä ÒÇáíàÇÝÓ æíÑòÈ ÇáííÇíÈ ÇáäÇÑíÈ æíáÇíÐ ÁÞØÈ ÇáÓíæÚíä Ýí
ÇáÓæÇÑÚ ÇáÚÇäÈ íÐÈää Èä ííÈÝí; ÒÇä Ýí ÐæÇÚí ÇááíÇáíä áÚ ÁíæÇää ÇáÈáÇÈÈ ÌÈí ÐäÈ
Áííäá áÓíÇÑÈ Ääá æáÈÈ Ìæäíä Áæ ÈäÇÈÈ ÞÇáÈ ää Ääá (äÐÇ äÒÇÄ ÇáäÓÇÄ æáíÓ ÇáÑíÇä) æÈÞí
äÐÇ Ìííäá ÌÈí ÞÈá ÌæÇáí 150 ÓíæÚíÇ ; æÄííÑÇ ÇÓÈÓäí æäæ Ýí Óä ÇáÈÇäáÈ ÛÓÑÈ ää ÚäÑä
æÞÇÈäÈ ÓÇÈÇ ÈÇáÈÇ: ÝÞÇææÇ áí äÐÇ ÇáÓÇÈ ÁÍÓÑ ÓíÇÑÈ áíÇÝÚ áÑÇÈ æÓääàÇ áíßæíÇÑ
Ýí ÈíÓÇæÑ ÝÐáÈ ää ÞíÝ ÓäÚÈ äÐÇ; ÞÇá : æííÈ áíÇÝÚ áÑÇÈ æäÓÈÓÇÑä ÇáÑæÓí Úái ÈÇÈ
æÓÇÑÈ ÇáíÇíáíÈ Ýí ÒÇÈä ÝÐÈäÈäàÇ æÑòÈÈ ÇáÓíÇÑÈ ää ÒÇÈä ÌÈí æÓáÈ ÈíÓÇæÑ æÓäáÈäÇ
!áíßæíÇÑ

: Þä æÇíí ää äÄáÇÄ ÇáÓÈÇÈ áÓÇä ÌÇäá ÌÑíí
äÓää íÇ ÓÛÇÈ ää ÈÞäÑíäÛÛÛÛÛÛÛí ÒÛÛÇÑáí ÞÇØÚ æÚÓäí Ìííí
ää ÌäÇÆí Ýí æÞÝÑÇÈ ÇáÈÑÇÑí íØäÛÛÛ ÇáÓàÑ æÇáíÇ æÇáæÑæí
æÅÐÇ ÕÑÈ Ýí ÇáííÛÛÛÛÛÛÛÇÈ ÛÑíÛÈÇ ÝÄäÛÛÛÛÇ Çáí Ñ æÇáíàÇä
ÇáÝÑíÛÛÛÛÛÛÛí
Ää ÄÑÓÇ áÇ ÓÑÈ ÝÛÛÛÛæÞ ÈÑÇÇ
æÅÐÇ ÓÛÑí ÇáÑÓÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÇÓ æÚái ÌÚäÛÛÛÛÇ ÇáÈíä æÇáÓíÇÚ ÇáÁíí
æáííáí ÁíÇ æÇÈÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÐä Ñæíí æäáÒÈÛÇíä ÌäÇÆí
æÞÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛÛæí
æáÚíÑ ÇáÁÓáÇä ÚäÑí äÓíÛÛÛÛÛÛæ æÇíÓÛÛÛÛÛÛÇÑ ÇáííÇÈ Ìæä íÓäí
æáÇ ÁÓÈØíÚ Ää ÄÈÇÈÚ ÇáÐòÑíÇÈ æáí ÈäÈÇá Úái æáÇ Ää ÁÚí ÇáäàÇÐì æáí ÈÈÓÇíä Ýí áííáíÈ
æßÇä ÁííäÇ ÓÇÈ ää "ÓÑíÇÈ" ÇÓäá ÈÇÈÑí íÞÝ Úái ÇáÓÇÑÚ ÇáÚÇä (ßÇÈá/ÌÇÑíÓ) Ýí
ÇáÈÇáíÈ æÇáÚÓÑíä ää ÚäÑä Ìä Ñ Ýí ÇáÈÇÓÚ ÛÓÑ ää ÈäæÒ 1986 ÄÑÈÚ ÌÈÇÈÈÈ ÈÐÇÆÝ
.(ÄÑ.Èí.Í7) Èä ÇÓÈÞÈä ÇáÓäÇíÈ ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ
æíÈÇàÇ ; ÝÄä äÐÇ ÇáíàÇí ÒáàÇ ÕÞ ÕÑíÞä Ýí æÇÞÚ ÇáííÇÈ áÇÈí Ää ÌÈÑ ÁÚíÇÄä æíÓÇí
æÐÇíä
æäíä ÇÒÇÄ äÐÇ ÇáíàÇí; áíÈ Ää äÓäÚ ÐòÑä ÓæÇÄ æÞíÇ Äæ áííÇ ; áÄäàÇ ÚáiäÇ äÓäÚ ÇáíàÇí
ÇáÁÝÛÇáí ÈÈíÑß ÄæÈÇÑ ÇáÞäæÈ æÈäÈÓí ÓÛÇÝ ÇáÁÝÆíÈ
æä Ò á ÇáíÇÞíä Ááí Çááá; æäÓÑÚ Ááí Çááá ÛÓ æíä Ää ííÓá æÈæÈÈ ÇááíáÓíä ääÐÇ ÇáíàÇí
ÇáßÑíä
æÓÈíÇäß Çáááä æÈíáíß ÁÓäí Ää áÇ Áäá ÁäÇ ÄäÈ ÇÓÈÛÝÑß æÄÈæÈ Äáíß

*ÇáäÑíÝæä ..æÇáÄää ÇáÚÑíÓ
.[äÓÑÈ Ýí áíáÈ ÇáíàÇí -ÇáÚíí ÇáÈÇáí æÇáÚÓÑæä- 22 áíÑä /1407áÚ; ÓÈÈäÈÑ/1986á*]
:Ää Çáíáí ááá áíáíä æäÓÈÚíää æäÓÈÛÝÑä .. æÈÛí
ÝÝí ÇææÞÈ ÇáÐí ÈÇÇáÈÈ Úái ÇáäÓäíä ÇáÁíÓÇÈ Ýí ÇáíÓíÑÈ ÇáÚÑÈíÈ íÞäíàÇ ÄÈæÓÝíÇä
ÈÛÓÑÈ ÁäÇÝ ää ÞÑíÓ æÛØÝÇä æÈáí ÁÓí æÝÒÇÑÈ æÁÓíÚ æÈáí äÑÈ; íÁíí ÄæÇÑ ÇáäÛÑòÈÈ
ÑÄæÓ Çáíäæí æÄÆäÈ ÇáßÝÑ Ìíí Èä ÁíØÈ æÓáÇ ä Èä äÒòÈæ æÓáÇä Èä ÄÈí ÇáíÞíÐ æßÇáÈÈ Èä
ÇáÑÈíÚ. Ýí äÐÇ ÇææÞÈ ÇáÐí ÈÞæä Úää Ää ÓäáÈ ÑÓí Çááá ÚäàÇ (ÓäíÈ áÚä -Óái Çááá Úáiä
æÓää- äÓÇáí ÝíäÇ ÞÈÇá æíæÝ ÇáäÑíÓíÚ æíÈÑ æßàÇ ÈÇáííÈíÈ æÝí ÇáÝÈí æíäíä; ää íßä Ðäß
ÄÈÚÈ ááÑÓæä -Óái Çááá Úáiä æÓää- æáÇ ÁíæÝ ÚáiäÇ ää ÇáíáíÐ æäÐäß Áä ÇáäÓäíä ÈÇæÇ ÝíáÇ
æÈä ÇáííÈ; æÄä ÞÑíÚÈ áÇ äÄäáàÇ Úái ÇáÐòÑÇí ÝÇááíäÈ ÈíÑÓ ÌÈí ÇáÓÈÇí ÒÓäÚ ÝíáÇ
ÈßÈíÑ ÇáäÓäíä ÌÈí íÓíæÇ ÌæÝÇ ; ÌÈí Ñí ää Çááá ÈÛíÚää ää íàÇæÇ ÌíÑÇ)
Ýí äÐÇ ÇææÞÈ ÇáÚÓíÈ ÌÇÄ ÌÈÑ æÞÓ ÞÑíÚÈ áÚáíäÇ áÚ ÑÓæä Çááá -Óái Çááá Úáiä æÓää- ÝÈÚÈ
Çáíáä ÇáÓÚíä (ÇÈä áÚÇÐ æÇÈä ÛÈÇíÈ) - æíæ ÇÈÈ Èä ÌÈíÑ æÚÈí Çááá Èä ÑæÇíÈ áíÚÑÝæÇ ää ää
Úái Úáiää Ää Þí æÞÓæä ÝäàÇ ÌææÇ ääáä ÝæíÆæä Úái ÁíÈÈ áÇ íßæä æíÇáÑæää ÈÇáÓÈ æÇáÚíÇæÈ
æäÇæÇ ää ÑÓæä Çááá -Óái Çááá Úáiä æÓäáÚ; ÇáÖÑÝæÇ Úääá æáíäæÇ Ááí ÑÓæä Çááá -Óái Çááá

Úaía æOáá- áíāÇ ĩĒĒæää Āāāā ÞĪ āÞŌæÇ ÇáÚaĪ æŪĪŒæÇ ÝÚŪā Ðáß Úaí ÇááŌáaía ÝÞÇá ŒŌæá
:Çááá - Ōaí Çááá Úaía æŌáá- ÚaĪ Ðáß

.Çááá ĀßĒĒ ĀĒŌŒæÇ ĩÇ āŪŌŒ ÇááŌáaía (1)

ÇáĒŌŒĪ āŪ ÇáaíaĒ ÇáÞÇŌíĒ æÇáĀŌáĒ ÇáĪÇáÞĒ Āāā ĩŒĪ Āā ĩĒÞĪ ÇáĀāā ÇáŪŒĪŌ ĩŒŒß āŌŒĒĒā
æaíaĪ ŒĒĒĒā æíĪĪ āÝæŌāā; Āā ÇáĀāā ĩÝÝ ŒĒĪŒÇ āā ĀáÇā ÇáāŪŒĒĒĒ; æāā ÚāÇĀ ÇáāŌŒĒĒ; æāā
.āŒÇŒĒ ÇáāŪÇĀÇĒ

ĀÐÇ ŌĒĒ āā ŒáÇá ÇáŌĪŒ ĀæŪĪāÇ ŒæĪ ÇáÞĪæā ÝĒĪĪÇ ÚaĪ āĪŪÇĪ
Āāā -Ōaí Çááá Úaía æŌáá- ĩŪāā Āā ÇáĪĀŌ ÞÇĒá áāāÝæŌ; āĪāŒ āāāĪĒæŪÇĒĒ; ĩŌá ĪŒĒĒāÇ; æĪÝÝ
-āāÇĒŪ ÇáĪŒ ÝĪāÇ; æāÐÇ Ý
Āāā áÇ ĩĀŌ āā ŒæĪ Çááá ĀáÇ ÇáÞæā ÇáßÇÝŒæā
(ĪæŌÝ: 114)

Āā ÇááĪā æĀāæÇá ÇáÞĒÇá æŌŒÇæĒ ÇáāŪŒĒĒĒ æŌŒÇŌĒ ÇááÞÇĀ ŌŒæŒĒĒ āÇŌĒ; ÝÞĪ Úāā Çááá
Āā āÐā ÇáĪāĪĒĒ ÇáĒŌŒĪĒ áÇ ĒŌÇŪ ŌĪÇŪĒĒ ŌáíāĒ æáÇ ĒāŌĪ āŌĪÇ ŌĪĪÇ æáÇ ĒŌĪ æĒŌĒĒĪā Úaí
āāāĪ Çááá ĀáÇ ĒāÐÇ ÇáāæŪ āā ÇáĒŒĒĒĒĒ ÇáĒĪ ĒĒ ĪÝŒ ÝĪ ÇáÞáæĒ æĒ āÞŌ ÝĪ ÇáĀŪŌÇĒ; æĀāÇ
ÇáÞŒĀā æÇáŌáĒ ÝÇāāāÇ ĩæĪāÇā ÇáÞáæĒ æāĪ āāŌāŒĒĒ ĒāÇŒ ÇáÝĒāĒĒ; ŌÇĪāĒĒ ĒĪŒÇŒĒĒ
.ÇáÇĒĒáÇĀ; ÞÇĒáĒĒ āāŌŒÞ; āŌÇæŪĒĒ āāŌĪÇŪĒĒ
æáßā æāŪ āÇŒ ÇáāĪāĒĒ áÇĒĪ āā ÇáĀāā æāŪ Ōæá ÇáāŌĪŒĒĒ áÇĒĪ āā ÝŌĪĒĒ ÇáĒŌŒĪ; ĒĪÝŪ ÇáĪāæŪ
.ÇáŌÇĪÞĒ æĒæĪā ÇáāÝæŌ ÇáĪÇáŌĒ

áÇĒĪ āā ÇáŪÇĀ ÇáĪĀŌ āā ÞÇææŌ ÇáĪŪæÇĒ; æáÇĒĪ āā āÝĪ Çáááā āā āŪĪā ÇáĪŒÇĒĒ; æáÇĒĪ āā āŌĪ
.ÇáÞáæŌ āā ŒĒĒĒ ÇáĪāÇĪ æāā āĪāÇĒĒ ÇáāĪÇáĪā

æāÐÇ áÇĒĪ āā ĀŌÇŪĒĒ ÇáĒŌŒĪ æĒĒĒ ŪæÇāā ÇáŌŪÝ Ūā ĪāāŒŒ ÇáĀāĒĒ; ÝÞĪ ĀæŌĪ ŒŌæŌĪ Çááá
-Ōaí Çááá Úaía æŌáá- ŌŪĪ Ēā āŪÇÐ Āāā ĀÐÇ āÞŌĒ ÞŒĪŪĒĒ ŪāĪāÇ ÝáÇĒĪ āā ŒĒĒāÇā ÇáĪĒĒĒ æĀÐÇ
.āā ĒāÞŌā ÝÇáĀæāĪ ĀŌÇŪĒĒ ÇáĀāŒĒĒ ĒĪā ÇáāŌáaía

Āā āŌŒ ÇáĀŌÇŪÇĒĒ ÇáāŒĪÝĒĒ ĒĪā ÇáāĪÇáĪā ĀĒāÇĀ ÇáāŪŒĒĒĒ ĩÝĒ ÝĪ ŪŌĪāā æĪāā ŪŌÇæāāā
æĪĪĪĪ ŌÝæÝāā; æāÐÇ āŌ ÇáÝÞáÇĀ Úaí Āāā " áÇ ĩæŌ ÇŌŌĪÇĒ āĒĒ Ō æáÇ āŒĪÝ æáÇ āĪÐā æáÇ
āŪæÞ "(2)

áæ ĪŒĪæÇ ÝĪßā āÇŌÇĪæßā ĀáÇ ĪĒÇáÇ æáĀæŌŪæÇ ĪáÇáßā ĩĒŪæāßā ÇáÝĒāĒ æÝĪßā Ōā ÇŪæā áāā
æÇááá Úaía ĒÇáŪÇĀāāā
(ÇáĒæĒĒ: 47)

æāÐÇ ÝÞĪ ĀĪĒĒ ĒŪŌ ÇáĀŌÇŪÇĒĒ ÝĪ æŌŌ ÇáāŪŒĒĒĒĒ ĀāĪ āŌĪāĒĒ ÇáāŌáaía āĒĒ ĀŌÇŪĒĒ āÞĒá ŪĒĪ
ÇáŒĪāā ÇáŪÇÝÞĪ ÞÇĒĪ ĒáÇŌ ÇáŌāĪÇĀ (ĒæÇĒĪā) ÝĪ ÝŒāŌÇ ŌāĒ 732ā æÇáĒĪ ā Ōā ÝĪāÇ
ÇáāŌáāæā ĀāÇā ĪāĒŌ ŌÇŒā āÇŒĒĒá ÇáÐĪ ĪŒā ĒŌĪÝā ĀæŒæĒÇ āā ææŒ ÇáĀŌáÇā æāĪā ĀāĪ ĩæāāÇ
.āÐÇ

áÞĪ āŒĒ Ēā ĒāÇ ĀĪÇā ÝĪ ÇĒĒā Īßā ŪĒĪ ÇáāÇŌŒ ÇŌĒĪ ÝĪāÇ ÇáŪáÇā; æĪāÇ ÇáĪā āāŌĪŌÇā ĩŌŒŪ
ÇáĀŒŌ ŌŒÞÇ æŪŒĒÇĒ; æÇáŌæĪ ÇáāŌáāæā ÇáāŌÇŒĪæā ĒÇáĀŪáÇā ÇáāÇŌŒĪ ÝĪ ŌæÇĪÇ
ÇáāŌĪÇā æĀŌĒĪ ÇáāŌáā ŪŒĪĒÇ ŪŒĒĒĒ āÇ ŪÇāĪ ÇáĀŌáÇā āĒāāÇ; æÝĪ āÐÇ ÇáæÞĒ ÇáŪŌĪĒ; ĪŒĪ
ÇáĀŌĒĒĒ ŌĪĪ ÞŌĒĒ ŒĪāā ŒĒĒĒĒ āā ĀŪāÇÞ ÇáŌĪæā æāā æŒÇĀ ÞŌĒĒāÇ (ÇáāŌĒĒĒĒ āāÐÇ
ÇáĪā); æāā ĒāŌ ŪŌŒ ŌāæÇĒĒ ĪĒĪ ĒĪĒĒ ÇáĀŌáĒĒ ĒāÝŒĪ æĒĪĀĒĒ ÇáĒŌÇæŒĒ ĒāæĪ ÝĪ ÇáĀÝÞ; æĒĪĀ
.ĒŌĪŌ ÇáāæŒĒ ĩÞæĪ æĪĪĪ ÇáĀāā ÝĪ ÇáāÝæŌ

æÇáĪæā āāÇáß ĒŪŌ ÇáĀÝŒÇĪ ĩŌŒßæā ÝĪ āÐÇ ÇáĪāÇĪ ÇáāĒÇŒß æĪŌĪæā āŌÇæĒā; æĪÝæā
ĪŌāÇĒā; ĪāŌŒæā ÇáŌáĒĪĒĒ æĪŒĒæā ÇáĀĪÇĒĪĒĒ; æĪÞæáæā Āā ÝĪā ĒĪŪÇ æŌŒŒĪÇĒĒ æÝĪæŒÇ
æÇáĒæÇĀÇĒ æāĪĒāā āÞáæÇ ÇáŌæŒĒĒ ŌÇĪÞĪā; Ēā āĪĒāā āŌĪæÇ ĒĪßāĒĒ æāĪā; āĪĒāā ĪŒŒæā ĀĒŪÇĪ
āÐā ÇáŌÇæŪÇĒĒ ÇáāŪŒŌĒĒ; Āāāā áÇ ĩŪāāæā Āāāā ĩŌŪāæā āÐÇ ÇáĪā ĒŌŪā āÐÇ ÇáĪāÇĪ āā ĪĪĒ
.ĪŪāæā Āāāā ĪĪāæā āÐÇ ÇáĪā

Āāāā áÇ ĩŪāāæā Āā ÇáŪÇāā Œāā ÇáĀā ĩŒÞĒĒ ĒÇáĒæÇā ĒÇáŪ æĪŒŌ ŌĪĪ āĒĪĒĒ āÐÇ ÇáĪāÇĪ; Çáāāā
.ĀáÇ ÇáāŌáāæā ÝĀāāā Ūā ÇáĪāÇĪ āŪÇÝæā

:ĪÞæā āĪāĪ ĀŌĪ(3) (ÇáĀāŒĪßĪ ÇáāŌáā; ŌÇĪĒĒ ŒĒĒĒ "ÇáĀŌáÇā Úaí āÝĒŒÞ ÇáŌŒÞ")

Āā ÇáŪŒĒĒ æÇáāŌáaía Īāāæā æĪáŪĒæā ĒĀĪŌŒ ÞŌĪĒ ÝĪ ÇáĀŒŌ Āāāā ĀŪÝæÇĒ Āāā ÞŌĪĒ ÝĪ"
ÇáĀŒŌ; æĪĪĪæÇ ĪÞæÞ ĀÝŌá ŌŪĒĒ ÝĪāÇ æāæ ÇáŌŪĒĒ ÇáĀÝŪÇāĪ; Āāāā ĒŒŒæā æĒāÇŌæÇ
ĀŌÇáĒā æÞĪŒĒĒá ÇáÞĒÇáĪĒ ææÝÇĀā āĪĪāā æŒĪæāĒā; Āāāā ĀŪÝæÇĒ ĪæŒā ÇáÐĪ ĪāĒŪŒā ÇáŪÇāā
"ĒĀĪāŪā

:ÝĀāĪ ÇáĀĪĒĒĒ ÇáÐĪā ĪāŌŒæā ĀĪŌÇĀ āÐÇ ÇáĪāÇĪ; ĒŌĪÞ āÞæá

.Āā ÇáāŌáā ĩŪāā āāāÇ ŒÇĒĒ ÇáŪŒæÝ āĀā Úaía ÇáĀĪÐ ĒÇáĀŌĒĒĒ; æÇáāĒĒĒĒĒ ĒĪĪ ŒĒĒ ÇáŪÇāāā
Āā ÇáāŌáā āĀāæŒĒ Āā ĪāÝÐ ÇáĀæÇāŒ ÇáŒĒĒĒĒĒ æĪĪŪ ÇáāÞÇĪŒĒ āáŪáÇĪĒĒ ÇáĀāāĪĒ; æāÐÇ
:ĀāŒāÇ ŒŌæá Çááá -Ōaí Çááá Úaía æŌáá- ÝĪ ÇáŌĪĪ (4)

.ĀÐÇ ŒÇĒĒĒ ÇáÞĪÇĒĒ æÝĪ ĪĪ ĀĪĪßā ÝŌĪāĒĒ ÝáĪŪŒŌáÇ

Āā ÇáĒæĒá Úaí Çááá āā ĪāÇŪ ÇáĀĪāÇā æÞĪ Ōāā Çááá āāā ĒæĒá Úaía ÇáÞĪÇā ĒĀĪŒā æÝÇĪĒĒā āāā
:ÝÞÇĀ
æāā ĪĒæĒá Úaí Çááá Ýāæ ĪŌĒā

(ÇáŌáÇÞ:3)

æāā ĪĒæĒá Úaí Çááá ÝĀā Çááá ŪŌĪŌ ĪßĪā

(ÇáĀāÝÇá: 49)

Çááá íÚáà æÄáÈä áÇ ÊÚááæä áÇ ßáÈ ÁÚà Äáá ÓíÓá àÐÇ Çáíæí ÇááÇÆá ÈÒáÇÍÈá; æÄä .ÁÝßÇÑá ÕÈÚá ÇáááØÞÈ; Èá ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ßáá ÝÈÍÇ ÈáÇ ÇáÁÍÇá

: áìÒÇÈ Óíí ÞØÈ

áÞí ÈáìÒÈ ßÈÇÈÇÈ Óíí ÞØÈ ÈááìÒÇÈ ßÈÍÑÈ ÁÝÑÍÈáÇ ää Èíá ÇáßÈÇÈÇÈ ÇááÚÇÒÑÈ æìÚáÈáÇ :ÝÐ È äÒÑÞÈ; æÚáì ÑÁÓ àÐá ÇáááìÒÇÈ ÇáÈí: áìÒÈä æáìÒÈ ßÈÇÈÇÈÈä

äÝÇÐ ÇáÈÒíÑÈ æÚáÞ ÇááÚÑ: æÐáß ÑÇÍÚ ÁæáÇ æÞÈá ßá ÕÆ Ááí ÇáÁÍáÇÒ ÇáÐí Èááíá ää - ÍáÇá ÙÈÇÑÇÈä -ßáÇ áìÓÈä æÇááá ÍÓíÈä æáÇ äÒßí Úáí Çááá ÁÍÇ - æÇáÁÍáÇÒ íæÑÈ ÇáÝÑÇÓÈ

.ÇÈÞæÇ ÝÑÇÓÈ ÇááÁáá ÝÁáá íáÚÑ ÈäæÑ Çááá (1)

æÄäÇ ÚáÞ ÇááÚÑ ÝáÐÇ íÑßá ßá ää ÞÑÄ (ÇááÓÈÞÈä ááÐÇ Çáíá) ÇáÐí ÕíÑ Ýí ÇáæÞÈ ÇáÐí Ííá Ýíá ÇáÚáÇá Úáí ÇáááØÞÈ æáá ÈÚí ÈÑí ÝíáÇ ÈÒíÒÇ ää äæÑ Ýí áÐÇ Çááíá ÇáÈáíá æßÈíÑÇ áÇ

.!ßÇá íÑíí ÕÈäÈ Ýí ÇááÑíáÈ ÇáÞÇíáÈ Úáí ÇáááØÞÈ ÑíÇí ää ÇáÁÓáÇá ÇáÄáÑíßí!; æÞí ßÇä æáÞí ÑÁíÈ áÐá ÇáááÇáí Úáí ÈÝßíÑ Áíá ÇáÁÓÈÇÐ áíáí ÞØÈ -ÍÝÚá Çááá- ÝßÈíÑÇ áÇ ßÇá ÍÍÈÈ ÁäæÑ íÈæÞÚáÇ ßáÈ ÁíÓÈáÇ ÁíÇááÇ ÕÑÈÇ ää ÇáííÇá Áæ ÇÚÑÇÞÇ Ýí ÇáÄæáÇá; Èä ÑÁíÈáÇ

..æÇÒÍÈ ÍáíÈ Ýí æÇÞÚ ÇáÄÑÓ

..ÓÚÈ ÇáÄÝÐ æáÐÇ ÑÇÍÚ Ááí ÚÇááíá -

.ÄæáÇááÇ: ÇáÇØáÇÚ Úáí ÇááíØØ ÇáÚÇááí áÒÑÈ ÇáÁÓáÇá

.ÈÇáíááÇ: ÓÚÈ ÈÞÇÝÈä æÇØáÇÚá Úáí ÇáÈÞÇÝÈ ÇáÄáÓÇáíÈ

ÁäÇ ÇØáÇÚá Úáí ÇááíØØ ÇáÚÇááí áÒÑÈ ÇáÁÓáÇá äáÈáÇ ÈÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÈ; ÝáÞí ßÇä äÈÚáÈÇ áæÒÇÑÈ ÇááÚÇÑÝ ÇááÒÑíÈ Ááí ÁáÑíßÇ Ýí ÇáæÞÈ ÇáÐí áá íßá íUNÝ Ýíá ÍÞÍÈ ÇáÁÓáÇá ÈÚí; æáá íáÈÒá ÈÚí ÈÈÚÇáíá; ÝíÞæá Úá äÝÓá æäæ Ýí ØÑíÞá Ááí ÁáÑíßÇ; Ýíá ÈÍÈÈ ÓÈÈ äÝÑ ää ÇáááÈÓÈíá ááÁÓáÇá Ýí ÈÇíÑÈ ÈÒÞ ÙÈÇÈ ÇáÁÓáÓí áíááÈ ÕØÑ ÁáÑíßÇ) æÝí ÁáÑíßÇ íÑÈ äá ÍÇÍÈÈÇá ßÇáÈÇ ÕÈÈÇ áííæáá Ýí ÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÈ (ßáÇ ííÈáí ÈÐáß Áíí

:.ÄÑÍÇáá)

ÄæáááÇ: ßáÇ ííÈ äæ: ßáÈ Ýí 13 ÕÈÇØ 1949 áÓÈáÞíÇ Úáí Áíí ÁÓÑÈ áÓÈÓÝí Ýí ÁáÑíßÇ ÝÑÁíÈ ÑÞØÇ ÕÇÍÈÇ æäæÓíÞí æÄææÇÑÇ æÑÁíÈ ÇáÇÈÈÓÇáÇÈ ÈÚáæ Çáæìæá; æÇáÝÑí íÚáÑ ÇááÓÈÓÝí ÝÞáÈ: Áí Úíí áÐÇ ÇáÐí ÈÍÈÝáæä Èä ÞÇáæÇ: Çáíæä ÞÈá Úíæ ÇááÒÑÇáíÈ Ýí

.ÇáÒÑÞ; Çáíæä ÞÈá ÍÓá ÇáÈáÇ

.ÞÇá: ÝáÒÈáí áÐá ÇáßááÈ ää ÁÚáÇÞí

ÈÇáíááÇ: Áä ÇáÓÝÇÑÇÈ ÇáÚÇááíÈ ßÇáÈ ÈÈÓÇÈÞ Úáí ÇØØíÇí ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá; æÓíí ßÒíÝí äÚÑæÝ ßÇá Áíí áÁáÇÁ ÇáÐíá ÈíæÑ Íæááá ÇáÚíæá áíßæä ÓííÇ ÓááÇ æÝÑíÓÈ áÓÈÓÇÚÈ

.áÓÇÆíá ÝíÚÇá áííÑ ÇáÇÓÈÍÈÇÑÇÈ Ýí ÇáÓÝÇÑÈ ÇáÈÑíØÇáíÈ Ýí æÇÓáØá Ááí ÈíÈä

ÞÇá Óíí: ÝÚáíáÇ ÍíáÈ ÈíÈá ßá ÁÐáááí äÝÇíáÈ Ááí ÑÁíÈ Úáíá ßÈÇÈ (ÇáÚíÇáÈ ÇáÇíÈáÇÚíÈ) æáá íßá Þí æÓá ÁáÑíßÇ ÁáÇ áÓíÈ æÇííÈ ÁÑÓááÇ áí Áíí áíáí ÁÐ Ááá Þí ÁÒÑÝ Úáí ØÈÇÚÈ ÇáßÈÇÈ Ýí ÚíÇÈí; æÈíÁ ÇáííÈÈ Úá ÇáÒÑÞ æáÒÑ æÈæÞÚÇÈ ÇááÑÇÞÈíá ÈÄä ÇáæÑíÈ ááíßá Çáááí ÇáÞÇÆä äæ Áíí ÇÈáíá: ÁäÇ ÇáÓíæÚíæä æÄäÇ ÇáÁíæÇá ÇááÓááæä æÇááÑíí Áááá ÇáÁíæÇá Èä ÈíÁ íÝÈí áí äáÝÇ ÍÇÒÇ ÈÇáÁíæÇá Ýíá ää ÇáÈÝÓíáÇÈ æÇáíÒÆíÇÈ äáÇ ííÞ Úáí ÁÈáÇÁ áÒÑ ÁáÝÓáá íÈí ÇááíÈÓíá; Èä ÞÇá: ÁÐÇ æÓáÈ íáÇÚÈ ÇáÁíæÇá Ááí Çáíßá ÝÁááÇ ÓÈÍÑá áÒÑ ää

: ÈáÇÑ ÇáíÒÇÑÈ ÇáÚÑÈíÈ; Èä ÞÇá ÁííÑÇ

áíá ááíÈ ÈÄäÈÇáß ää ÇááÈÞÝíá Áä ííæáæÇ Èíá ÇáÁíæÇá æÈíá ÇáæÓæá Ááí Çáíßá áÄä æÓæááá äæ äáÇÍÈ áÒÑ ÇááÁÓÝÈ ÇáÁíáíÈÞ ÞÇá Óíí: æÝí ÈíÈ áííÑ ÇáÇÓÈÍÈÇÑÇÈ ÇáÈÑíØÇáíÈ Ýí æÇÓáØá ÞÑÑÈ Áä Áííá íáÇÚÈ ÇáÁíæÇá ÝæÑ ÚáÈíÈ; áÁáá áÇ íáßá áíáÇÚÈ Èßíí ááÇ ÇáíæÇÆÑ ÇáÚÇááíÈ

.áÐÇ Çáßíí Áæ ÈíØØ ÕíáÇ áÐÇ ÇáÈíØíØ ÁáÇ Áä Èßæä ÇáíáÇÚÈ Úáí ÇáíÞ

áÞí Ííá Óíí íáÇÚÈ ÇáÁíæÇá; æÞí ÚÑÝ ÈäÝÓá Çáßíí ÇááÇÆá Õí ÇáÁÓáÇá æÇáßÑÇáíÈ ÇáÚáíÞÈ .ÇáÈí áÇíáßá ááÚÑÈ Áä íÝíáÇ

æÄäÇ ÓÚÈ ÈÞÇÝÈä: ÝíÞæá Úá äÝÓá (2) (Áä ÇáÐí íßÈÈ áÐÇ ÇáßáÇá ÁáÓÇá ÚÇÒ íÞÑÁ - ÁÑÈÚíá ÓáÈ ßÇááÈ; ßÇá Úááá ÇáÁæá ÝíáÇ äæ ÇáÞÑÇÁÈ æÇáÇØáÇÚ Ýí äÚÚá ÍÞæá ÇááÚÑÝÈ ÇáÁáÓÇáíÈ... áÇáæ ää ÈíÓÒá æáÇáæ ää äæÇíÇÈä.. Èä ÚÇí Ááí äÒÇíÑ ÚÞííÈä æÈÒæÑá: ÝÁÐÇ äæ ííí ßá áÇ ÞÑÁá ÕÆíáÇ ÕÆíáÇ Ááí ÍÇáÈ Ðáß ÇáÑÒíí ÇáÓíá -æáÇ ßÇá íáßá Áä íßæá ÁáÇ ßÐáß-æáÇ äæ ÈáÇíá Úáí áÇÞÒí Ýíá ÁÑÈÚíá ÓáÈ ää ÚáÑá ÝÁááÇ ÚÑÝ ÇáíÇááíÈ Úáí ÍÞÍÈáÇ.. æÚáí ÇáíÑÇÝáÇ æÓÁáÈáÇ æÞØÇáÈáÇ æÚáí ÍÚíÚÈáÇ æÇáÈÝÇÒáÇ æÚ á ä ÚÑæÑáÇ æÇíÚÇÁáÇ æÚ á

.á Úáá ÇáíÞíá Ááá áÇ íáßá Áä ííáÚ ÇááÓáá Èíá áÐíá ÇááÓíÑíá Ýí ÇáÈáÞí)

ÇáííÈ: áÞí ßÇá Óíí ÍÇíÇ Ýí ÍÇááíÈä æÁÓáÇáá Ýáá íßá íáÇíá æáÇííÇáá; áÞí ßÇá æÇÒíÇ ßÇáÓáÓ Ýí ÑÇÈÚÈ ÇáááÇÑ áÓÈÞíáÇ ßíí ÇáÓíÝ æäá äáÇ ÁíÑí áíáÈ ßÇá ÕÇÍÈ ÇáÇáÈíÇÒ ÝíáÇ ÇááíáÇæí; ÝíÑí äááÇ ÈáÇÈÈ ÁÚíÇí ßááÇ ÕæíÑÈ Èä ÁÚáÞÈ æáÞí ÁÑÓá Çáááß ää íÚÈÇáá æáßá Çááá áíÇá ää

..Çáíí ÇáÁÈíáÈ (3)

. áÞí ßÇá ÍÇÆáÇ íÑíí " ÁäÇ áÇ ÁÓÈØíÚ Áä ÁÚíÓ ÈäÓÝ ÞáÈ áÓÝá ááá æáÓÝá ááíáíÇ" (3)

æßÇá íÞæá: Áä ÇÓÈÚ ÇáÓÈÇÈÈ ÇáÈí ÈÓáí ááá ÈÇæííÇáíÈ Ýí ÇáÓáÇÈ áÈÑÝÓ Áä ÈßÈÈ ÍÑÝÇ æÇííÇ ÈÞÑ Èä íßá ØÇÚíÈ; ÍíÈÈ ÕÞÍÞÈä íáíÈ ÁÈÑ ÍÑæíáÇ ää ÇáÓíá -æÄäÇ ÁÓáÚ- ÞÇáÈ: ÍÇÁáí áííÑ ÇáÓíá ÇáíÑÈí ÍáÒÈ ÇáÈÓíæáí íæä 28 ÁÚÓØÓ 1966 æÇØáÚáí Úáí ÞÑÇÑ ÇáÁÚíÇá ÇááæÞÚ

ää ÚÈÍ ÇááÇÒÑ ÈÁÚíÇá Óíí ÞØÈ Èä ÞÇá: Áä ÁÚíÇá ÇáÁÓÈÇÐ Óíí ÍÓÇÑÈ ááÚÇáá ÇáÁÓáÇáí æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

æÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄäÇááÇ ÝÑÓÈ ÁííÑÈ áÁæÞÇÐ ÇáÁÓÈÇÐ ää ÍÈá ÇááÓæÞÈ æáí Áä íÚÈÐÑ Úáí

ÇáÉáÝÇÒ ÝíÝÝ Úää Íßá ÇáÁÚÍÇä Èä íÑÌ ÈÚÌ ÓÈÈ ÁÒáÑ ää ÇáÓÌä ÈÚÝæ ÒÍ; áíÇ ÝÇÐäÈÌ .Ááíä áÚääÇ ääÐÐä

.ÞÇÁÈ ÍáíÍÈ: ÝÈæÌäÈ Ááíä áÄÈáÚä ÇáÍÈÑ ÝðáÈ ää: Áäää íÞæáæä Áä ÇÚÈÐÑÈ ÝÓÍÚÝæä Úáß ÝÑÈÈ Òíí Úái ÞÈÝÍ ÞÇÆáÇ : Úä Áí ÓÆ ÇÚÈÐÑ ÍÇÍáíÍÈ!! Úä ÇáÚää áÚ Çááá; æÇááá ææ ÚääÈ áÚ .Áí ÍäÈ ÚíÑ Çááá áÇÚÈÐÑÈ; æáßái ää ÁÚÈÐÑ Úä ÇáÚää áÚ Çááá

Èä ÞÇá: ÇØäÆái ÍÇÍáíÍÈ Áä ÞÇä ÇáÚáÑ ÞÍ ÇäÈài ÝÓíáÝÐ Íßá ÇáÁÚÍÇä æÄä ää íßá ÇáÚáÑ ÞÍ .ÇäÈài Ýáá íáÝÐ Íßá ÇáÁÚÍÇä æää íÚái ÇáÇÚÈÐÇÑ ÓÍÆÇ Ýí ÈÐÍä ÇáÁÌä Áæ ÈÁÍíÑä

ÁÍÈ ØäÄáíäÈ; æÁÍÈ ÈÐÈ äÐä ÇáÈÍ íÈäÈÚ ÈäÇ äÐÇ ÇáðáÈ ÇáßÈíÑ; ÁÍÈ ÑÇÍÈ æÁÍÈ ÓßíäÈ äÐä !;ÇáÈÍ íÓÈÈÇ Çááá Úái ÇáÝÁÇÍ æÚái ÇááÝÓ ÇááÁääÈ æää ÚáÇáÈ Ìí íÈä: Çáä ÇÓÈÞÇá ää æÒÇÑÈ ÇááÚÇÑÝ Ýí ÇááíÚÈ ÇáÈÍ ÞÑÑ ÝíáÇ Ìæá ÇáÍÑßÈ

.ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÇÍÈÍÇØ æÇáæÑÚ æÇááíÈÈ ÁäÇä ÇááÓæÒ ÇáÞÑÁáíÈ; æíÈÍæ äÐÇ ää ÍáÇá ÈÝÓíÑä áßÈÇÈ -

Çááá ÝíÞæá -Ýí ÚáÇá ÇáÞÑÁä- Úái ÁÍÈ ÍÇÝÚæÇ Úái ÇáÓáæÇÈ æÇáÓáÇÈ ÇáæÓØí æÞæææÇ ááá ÞÇÄÈíä (ÇáÈÐÑÈ: 238)

ÁÒáí Áái æÞÝÈ ÁäÇä äÐä ÇáÁÍÈ ÓÈÈ ÁÒáÑ áÇ ÁäÈÞá Áái áÇÈÚíáÇ; ÞíÝ ÍÇÁÈ ÁÍÈ ÇáÓáÇÈ " Èíä ÁÍÇÈ ÇáÓáÇÞ; æßáÈ Áää Áä íÝÈÍ Çááá Úái Ýí äÐä ÇáÝÈÑÈ æáßá ää íÝÈÍ Çááá Úái; ÝÁä "

." ÝÈÍ Çááá Úái ÁÍí ää ÇáÞÑÇÁ ÝáíÈÝÓá Áái äÓÈæÑÇ æíÞæá Ýí áÞÍäÈ ÓæÑÈ ÇáÑÚÍ (4) (ÞÈíÑÇ áÇ ÁÞÝ ÁäÇä ÇááÓæÒ ÇáÞÑÁáíÈ æÞÝÈ ÇááÈáíÈ Áä ÁäÓáÇ ÈÁÓáæÈÍ ÇáÈÓÑÍ ÇááÈÍÑÍ Áä ÁÓæÈáÇ ÈÁÓáæÈÍ ÇáÈÓÑÍ ÇáÝÇáí æáßá áÇÐÇ

..ÁÒáÚ æáíä Ýí Íáá áÇÈÍ Áä íÞÍä ää ÇáÞÑÁä áÚ ÇáßÈíÑ ää ÇáÁÍÓÇÍ .(æáÚ äÐÇ Þáá íÓíÈái ÑäÈÈ æÑÚÓÈ ÞááÇ ÈÓÍ íÈ ááÈÑÍäÈ Úä äÐÇ ÇáÞÑÁä

: ÇáÈÑßíÒ Úái ÇáÚÞíÈ æÒÑÍ áÇ Áää ÁáÇ Çááá

áÞÍ áÇá ÇáÁÓÈÇÐ Óíí ÞØÈ æÞæÝ ÇáíææÚ ÇááÇÆáÈ ää ÇááÓááíä æÇÍäÈ ÇÒÇÁ ÈÓÝÍÈ ÇáÍÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÍÓÍÇ ÓáÈ 1954; ÝáÞÍ ÞÇáÈ äÐä ÇáíææÚ ÈÓÍ ÇáØÑÞÇÈ Úái ÁÈæÇÈ ÍÇÑ ÇáÁÍæÇä

Ýí (ÇáíááíÈ) ÈäÈÚÑ ÍØÇÈ ÇáÁÓÈÇÐ ÇáÈäÇ äÓÇÁ Þá ÈáÇÈÇÁ æÈäÈÚÑä ÍÈÍ ÇáÈÇáíÈ ÚÓÑÈ áíáÇ æái ÈßÈÑ æÈáÈÝ áÇ ÈÇááÇ ÇáÁä ÈßáÇÁ ÚáiÇÁ ÓäÇÁ; Èä Áä ÞÓáÇ áíÓ ÈÇáÞáíä ää

. ÁÄáÇÁ ÈÈÑÚ ÈÁíÐÇÁ ÇáÁÍæÇä Ýí ÍÇÍä ÇáÓíæä ÈÇáÈÍÓÓ Úáiää æáÞá ÁÍÈÇÑäá áÞÍ æÞÝ ØæíáÇ ÁäÇä äÐä ÇáÚÇáÑÈ æÁÍíÑÇ æÓÚ ÁÒÈÚä Úái äæØä ÇáÍÇÁ æææ Áä äÐä

.ÇáíææÚ ää ÈÝää (áÇ Áää ÁáÇ Çááá) ÍÍÈái ÁÍí ÇáÁÍæÈ ÞÇá: Áä äÑÇÓä ÇáÁÚÍÇä ÈÐÓí Áä íßæä ÁÍí ÇáÚááÇÁ ÍÇÓÑÇ ÈáÝíÐ

ÇáÁÚÍÇä áíáÞä Çááíßæä Úáiá ÇáÓáÇÍÈíä! ÝÚáíäÇ ÞÇä Óíí íáÓí ÍØÇä ÇáÁÍÑÈ áíæ ÍÈä ÇááÓáÞÈ ÇÐÈÑÈ äää ÇáÓíí ÞÇÆáÇ (Þá áÇ Áää ÁáÇ Çááá) ÝÞÇá Óíí: ÍÈí ÁäÈ ÍÆÈ Èßáä ÇááÓÑÍíÈ áíá

. ÍÇÁÍí áÚÍä ÈÓÈÈ áÇ Áää ÁáÇ Çááá; æÁäÈ ÈÁßá ÇáÍÈÒ ÈáÇ Áää ÁáÇ Çááá æÈÚÍ äÐÇ Þáá (Èææ ÁÓÍ ÈÚÓÑái Úái ÇáÁÓáÇä) ÞááÈ ÓÚÍ Èä ÁÈÍ æÞÇÓ ÑÓÍ Çááá Úää ÞÇááÇ

ÚáiáÇ ÍÇÁ æÝÍ Áái ÚáÑ Èä ÇáÍØÇÈ ÑÓÍ Çááá Úää íÓßæä ÓÚÍÇ ÍÈí ÞÇáæÇ: Áää áÇ ÍÓä ÇáÓáÇÈ! íÑæí ÇáÈÍÇÑí (4) Úä ÞÍÓ ÞÇá: ÓáÚÈ ÓÚÍÇ ÑÓÍ Çááá Úää íÞæá: Áái áÁæá ÇáÚÑÈ Ñái

ÈÓää Ýí ÓÈíá Çááá; æßáÇ áÚÓæ áÚ ÇááÈÍ -Óái Çááá Úáiá æÓáá- æáÇááÇ ØÚÇä ÁáÇ æÑÞ ÇáÓíÑ; ÍÈí Áä ÁÍíäÇ áíÓÚ ÞáÇ íÓÚ ÇáÈÚíÑ Áæ ÇáÓÇÈ áÇáá ÍáØ; Èä ÁÓÈÍÈ Èææ ÁÓÍ "ÈÚÓÑái Úái

.(ÇáÁÓáÇä" áÞÍ Í È È ÁÐÇ æÓá Úáií æáÇ ÁÓÈä Çáíæä ÈÇáÈÇÑÍÈ; Áä ÈÚÓ ÇááÇÓ ÈÍÆæÇ íÓßæä Ýí ÚÞíÈ Óíí ÞØÈ; ÍÈí Áää ÈÑÇái

Áái áÓÇáÚí Áä ÈÇÍÈÇ íÁáÝ ÞÈÇÈÇ ÓäÇä (ÈáÞÍÈ ÇáÚáÇá ää ÇáÓáÇá!) æáÞÍ ÈÇáÚ ÈÚÓ ÇáÞæä ÍÈí ÞÇáæÇ Áä ÓÍÇ íÞæá "ÈæÍÈÈ Çáæíæ" æßÁää ää íÞÑÁæÇ äÆÇÈ ÇááÑÇÈ Ýí ÇáÚáÇá

.ÇáÈÝÑíÞ Èíä ÇáÍÇáÞ æÇááíææÞ æÇáÐíä íÈÇÈÚæä ÈÚíÑ ÇááíÈáÚÇÈ æØÈíÚÈ ÇáÈÝßíÑ áíí Çáíá ÇááÓáá íÑßæä ÁßÈÑ ää ÚíÑäá

.ÇáÈÓäÇÈ ÇáæÇÓÍÈ ÇáÈÍ ÈÑßÈáÇ ÞÈÇÈÈ Óíí ÞØÈ æÞááá ÇááÈÇÑß Ýí ÈÝßíÑäá æÇáÍÞ Áääí áÇ ÈÁÈÑÈ ÈßÇÈÈ ÞÈÈ Ýí ÇáÝßÑ ÇáÁÓáÇái ÁßÈÑ ääÇ ÈÁÈÑÈ ÈÓíí ÞØÈ; æÁái

áÁÓÚÑ ÈÝÓá Çááá ÇáÚÚíä Úái ÁÐ ÒÑÍ ÓíÑí æÝÈÍ ÞáÈÍ áíÑÇÓÈ ÞÈÈ Óíí ÞØÈ; ÝÞÍ æíáái Óíí ÞØÈ ÝßÑíÇ æÇÈä ÈíáíÈ ÚÞÍÇ æÇÈä ÇáÞíä ÑæíÇ æÇááææí ÝÞáíÇ ÝáÁáÇÁ ÁßÈÑ ÁÑÈÚÈ

. ÁÈÑæÇ Ýí ÍíÇÈí ÁÈÑÇ ÚáiÞÇ æáÞÍ ÞÇä áÇÓÈÓáÇÍ Óíí ÞØÈ ÁÈÑ Ýí ÁíÞÇÚ ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇái ÁßÈÑ ää ÍíÇÈä; ÝÝí ÇáÓáÈ

ÇáÈÍ ÇÓÈÓái ÝíáÇ ØÈÚ ÇáÚáÇá ÓÈÚ ØÈÚÇÈ ÈíááÇ ää ÈÈä ÇáØÈÚÈ ÇáÈÇáíÈ ÁÈäÇÁ ÍíÇÈä; æáÞÍ ÓíÞ ÚáiáÇ ÞÇá: "Áä ÞááÇÈäÇ ÓÈÈÞí ÑÑÇÆÓ ää ÇáÓáæÚ ÍÈí ÁÐÇ äÈäÇ ää ÁíááÇ

." ÇáÈÝÓÈ ÍíÈ æÚÇÓÈ Èíä ÇáÁÍíÇä æáÞÍ áÓí Óíí ÞØÈ Áái ÑÈä ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ áÇÓÚ ÇáíÈíä ÚÇái ÇááÇáÈ æÈÑß ÇáÈÑÇÈ ÇáÓíä ää

ÇáÝßÑ ÇáÁÓáÇái ÇáÐí ÈÍíÇ Èä ÇáÁíÇá; ÈÚÍ Áä æÓÍ áÚÇä ÚÇÈÈ Úä ÇáÁÐäÇä ØæíáÇ ; æÓÍ áÚÇái æáÓØáíÇÈ ÇáØÇÚæÈ; ÇáÍÇáíÈ; ÇáÍÇáíÈ; ÇáÚÈæíÈ; ÇáÁáæáíÈ; ææÓÍ ÈæÞÈä ÇááÓÑÝÈ áÚÇái ÇáÈÑÇÁ æÇáæáÇÁ; æÇáÈæíÍ æÇáÈæßá Úái Çááá æÇáíÓíÈ ääæ æÇáÇáÈÍÇÁ

.Ááíä æÇáÐíä ÍíææÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä íÑßæä ÇáÁÈÑ ÇáÚáiÞ áÁÝßÇÑ Óíí Ýí ÇáíáÇÍ ÇáÁÓáÇái æÝí Çáíá Þáá ÝæÞ ÇáÁÑÓ ÞááÇ; ÍÈí Áä ÈÚÓää áÇ íÓáÈ äáß áÈÇÓÇ æÁä ÞÇä ÚÇÑíÇ æáÇ ØÚÇäÇ æÁä

.ÞÇä ÍÇÆÚÇ æáÇ ÓáÇÍÇ æÁä ÞÇä ÁÚÓá æáßáá íÓáÈ äáß ÞÈÈ Óíí ÞØÈ

Ça ØÇPÉ ÇáØÈÇÈ ÇáÕÍáÉ ÈÑÍÍ ääÕÑÝÇ æääØáPÇ; ÁÍÍáä äPÍÉ ÁÑÍáää äÕÝÍÉ; ÄäÝÇÓää áÍÕÍÉ ÚáÍáä; ÇáÇPáÇá ÈÈÇÈÚáä; ÁláÓÉ ÇáÑÕÍ áÓáØÉ ÚáÍáä; BÇÁÍá ÈÚáB áÍáÇ íÉáÝÉæä Íæäää íÑÍÍæä áÁäÝÓää ääØáPÇ Áä íÓääæÇ ÝÍ ðÐÇ ÇáÝÑÓ ÇáÑÈÇáÍ ÝÍ áÕÑÉ ÁÍæÇáää ÝÍÍæä ÇáÍæÇÍØ ÇáÍÛÑÇÝÍÉ æPÍæÍ ÇáÈÁÕÍÑÇÈ æÝÑÇÛ ÐÇÈ ÇáÍÍ ää Èää ÇáÈÐBÑÉ; íÑæä ÇáÚÍæä ÇáÈÍ ÈÍááP ÈBÇÍ ÈÓáPáä ÈÇÈÖÇÑÇæ æáÚ ðÐÇ Bää ÝÐÍ ÇÓÈØÇÛÈ ÈÚÓ ÇáääÇÐÍ Áä ÈÈÍØÍ ðÐá .ÇáÚPÈÇÈ æÁä ÈÍØä ðÐá ÇáÍæÇÍØ æÇáÚPÇÈÍ æáÍÉ æáÇÉ ÇáÇáÑ ÇÐ PÚÍæÇ ÛØæÇ ÇáØÑÝ Úá äÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ ÇáÐÍä ÍäÚæÇ Èää ÈÐÇBÑää ... ÍáÇá ÓääÇÈ ÈÇáPÑÓ æÇáPÑÓÍä äÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ : ääÚæÇ ää ÇáÈÝBÍÑ ÝÍ ÇáÍáÇÍ ÝÍ ÈáÇÍáä; æÇÓÇÈää ÚÍÍÍ ää ÇáÇáÑÇÓ ää ÑØæÈÈ ÇáÓÍæä æÝÍ ÚääÇÈ ÛÍÇáÈáÇ; áæBÓÝÉ Úá ÚäæÑää ÈäÈÆB ÁÈÇÑ ÇáÓÍÇØ Úá äÍ . ÇáÓÇáÍÉ ÍáÇÍáä

áÄÇáÑÈ ÈÍæÑ ÚáÍ ÇáØÈÇÈ áÍÚÑÓ Úá áÚÇáPÈ ÇáÍÑÇÈ BÇá ää ÚÇÍÉ ÇáØæÇÛÍÉ : Çá íÈÍÈæÇ Úá äÈäÝÓ ááÐá ÇáØÇPÇÈ ÝáÇ ÍÍÍæä äáÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ ÓæÍ .ÇáÓæÝÍÉ ÇáÓáÈÍÉ ÇáÇáÚÓÇáÍÉ ÈáÈÖ ØÇPÇÈää æÈäÝÓ ÚáÇ ÍÍæä ÝÍ ÓÍæÑää æáÍä äPæá : íÇæÍÍ äÁáÇÁ ÇáØÛÇÈ !! áÇÐÇ ÚáÍáä äæ ÍææÇ ÈÍá ÇáØÈÇÈ æÇáÍáÇÍ ÇáÇÝÚÇáÍ ÍÍÑ äÈäÝÓ äáØÇÛÑ äÁáÇÁ ÇáØÈÇÈ ÍÁÍæä ÝÑÍÓÉ ÇáÍáÇÍ; ää Bá ÍæáÉ ÁÈÍ ÚÕÑÈ íÕÍÍæä Çæ ÍáPØæä ÞáÍáÇ; äÕÝää íÓÈÓáÍæä ÑÈÚää ÈPØÚ ÇÑÍáää Çæ ÈÓæä ÇÍÓÇáää ÈÇáPÐÇÆÝ; æÈÓÈÑÍÍ ääää ÇáÚáÈää ÇáÍÇBáÈ æáÚ ðÐÇ Bää : ÝÍBæÇÈää áÇÈÍÚää ÁÍáÓÉ äÑÇÐÈÈáÇ áÇÓØÈ íÝÈÓæä ÍæÇÓ . Bá PÇÍä áÚá ÚáÍá ÈÁÕÍÑÈ ÈÇBÓÈÇáÍÉ æÈÈÍÁ ÇáÁÍáÓÉ ÈÈÇÈÚ ÈÝÇÓÍá ÍØæÇÈ ðÐÇ ÇáÓÇÈ ääÐ ÍÑæÍä ää ÁÑÓ ÈáÍá ÁáÍ ÚáÈÈá; æÓÍBæä ää ÇáÓÚÍÇÁ Çá äÍÇ ää ÇáÚÐÇÈ ÇááÓÈØÍÑ; æÇá ÁÝáÈ ÈäÝÓá ää PÈÓÈää Ýää .ÍÝáÈ ÍæÇÓä áÍÍÍæÇ ÍÑBÈä Áæ áÍÍáæÇ áØÇØÚá ÈÍÁÈ ÇáÓÚæØ ÚáÍ ÇáÓÝÇÑÇÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ ÝÍ ÇáÍÇÑÍ áÈÚPÍÍ áÚÇááÇÈ ÇáÈÁÕÍÑÇÈ æáÈÓÈÍ ÇáÈÁÕÍÑÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ ÁÓÙÈ ää ÇáÈÁÕÍÑÈ ÁáÍ ÇáÍæä ÇáÈÈÑæáÍÉ æBÇáÈ ää ÞÈá . ÈääÍ ÇáÈÁÕÍÑÈ ÝÍ ÇááØÇÑ áÁÍ ØÇÆÑ æää ÁÍ ÍáÓÍÉ BÇá Èä ÈÍÁÈ ÇáÍØæØ áBÈÍÑ ää ÇáÍæä áÇÈÞá ÇÍ ÑÇBÈ ÐÇáÈ ÁáÍ ÈÇBÓÈÇá ÚáÍ äÈä ØÇÆÑÇÈáÇ ÇáÇ . ÁÐÇ BÇá ÍÍáä ÇáÈÁÕÍÑÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ

BÈÍÑ ää ÇáÁØÈÇÁ ÇááÍÈÓÍä æÇáÝáÍä æÚÍÑää ÑÍæÇ ää ÁÈæÇÈ ÇáÓÝÇÑÇÈ ÇáÈÇBÓÈÇáÍÉ ÍÇÆÈÍä ÈÚÍ Áä BÇææÇ ÍÍáæä ÈÍá ÍæÇáÍáä ÁäÇáÇ ÚÑÇØÇ ÝÍ ÍÍáÈ ÇáÓÙÈ ÇáÁÝÚÇáÍ ÇááÓää ; !! ÇááÍÇáÍ; ÈÍáÇ áÇÍÈBáÝ ÇáÚÑÈÍ ÓæÍ ÈÓÚ ÍPÇÆB áÁÍÐ ÇáÈÁÕÍÑÈ ÝÝÍ ÈÍØÇæÑ æÍÍáÇ (31) ääÚáÈ ÚÑÈÍÈ äÕÑÇáÍÈ ÈØÇæá ÚáááÇ ÈÍÑÍÉ æÈÍÉ ÇáÈÓÍá ÓÈ ääÚáÇÈ äÕÑÇáÍÈ ÁÍÑÍ æÝÍ ÈáæÓÓÈÇá (12) ääÚáÈ äÕÑÇáÍÈ æáÍÓ ÝÍ ÇáÓÇÍÉ ÓæÍ ÁÑÈÚ ääÚáÇÈ . !!ÇÓáÇáÍÈ áÓÍáÈ æáÚ ðÐÇ áÇ ÈÍ ÇáÑÇÍÈ æáÇ ÇáÈÓáÍáÇÈ ÇáÈÍ ÈÍÍáÇ ÇáááÚáÇÈ ÇáÚÑÈÍÈ ÁPæá : ÓÈÍÇá ÑÈÍ - ÇááÓää ÇáÐÍ ÍÇÁ ÍÁÍÍ ÝÑÍÓÉ ÇáÍáÇÍ ÍááÚ ää ÇÍÇÁ ÚÈÇÍÈä æÇáÇ ÇáÚÑÈÍ !! ÇáÐÍ áÍÓ ááÍÍá ÍÓÇÈ ÝÍ áÚÇááÇÈä ÍÍÍ Bá ÈÑÍÇÈ ÇÍÑÇá ÚáÍ ÈáÇÈää ÇáÍæÍ ÍáÇá ááØÍÑ ää Bá ÍäÓ

áÚá : áÍá áÇ áÚÝá ÇáÑÚÈ ÇáÚÇááÍ æÇáÝÓÚ ÇáÍæáÍ ää ÇÓÈÍPÇÛ ÑæÍ ÇáÍáÇÍ äÍ ÇáÁáÈ ÇááÓááÈ; æáPÍ ÈÍÁ ÇáÍáÇÍ ÇáÁÝÚÇáÍ ÇááÓáá ÍæPÚ ÇáÁáÈ ää ÓÈÇÈáÇ æáÇÍÚÍÉ Úá ÁÐáÇááÇ .ÇáÓÚæØ ÇáÍæáÍÉ æÇááÍáÍÉ ÇáÈÍ ÈæÇÍááÇ ÈÇBÓÈÇá áÚá : áÍá äÍÑB BÐáB ÇáÍáæÍ ÇáÓÍáÈ ÇáÈÍ ÈÐáÈáÇ ÇáÁÍáÓÉ ÇáÚÇááÍÉ æÇááÁÓÓÇÈ ÇáÚÑÈÍÈ æÇáÁBÇÍáÍÇÈ ää ÁÍá ÈÓæÍá ÚÈÇÍÉ ÇáÍáÇÍ ÝÍ ÇÐáÇá ÇáÍá; Èá ááÓÍ áÝáæä ÇáÍáÇÍ æÇáPÈÇá . æÈÍæÍáá ÁáÍ BääÇÈ áÍÈä æÚÈÇÑÇÈ ÍÇáÍÈ ÈÇÑÍÈ áÚá áÍá áÚáä ÇááÍØØÇÈ ÇáÑáÍÈÈ ää ÁÍá ÈÍæÍá ÇááÓáá ÇáÐÍ ÈÓáÓá áÍÈÈä ÁæÓÇá ÇáBÝÑ ÁáÍ ÚÈÇÁ BÚÈÇÁ ÇáÓÍá; æää ÁÍá ÚÑÓ Çáæää ÝÍ ÁÚáÇP ÐÑÇÑÍ ÇááÓááÍä ææá ÍÈ ÇáÍáÇ æBÑÇáÍÈ ÇááæÈ Áæ BÑÇáÍÈ ÇáPÈÇá BáÇ ÍÇÁ ÝÍ ÑæÇÍÈ ÇáÁáÇá ÁÍáÍ ÇáÓÍÍá(2)

áÚá : áÍá áÚÑÝ ÇááÍá æÇáááá ÇáÈÍ ÇÍÈÑÚáÇ ÇáÚÑÈ ää ÁÍá áÍÇÑÈÈ ÚÈÇÍÈ ÇáÍáÇÍ BÇáPÇÍÇáÍÉ æÇáÈáÇÆÍÈ æÇáÈÈÈÍÈ æáÇ ÓÈBáÇ ää ÇáÝÑP ÇáÈÇØáÍÈ ÇáBÇÝÑÈ BÇáÁÓáÇÚÍáÍÉ . æÇááÓÍÑÍÈ áÚá : áÍá áÚÍ ÇáÈÈÝÍÈ ÇáÍÓÍÍÈ áÁæáÆB ÇáÐÍä ØÇæææÇ ÚÈÇÍÈ ÇáÍáÇÍ ÈÇáÝÓää ÝÍ ÝáÓØÍä . æÓæÑÍÇ æÚÍÑáÇ áÚÍ æáÝáä : BÍÝ ÞÈá ÇáÁÓÈÇÐ ÇáÈáÇ 12 ÓÈÇØ 1949ä ÈÚÍ Áä ÁÑÓá ÈÑPÍÈ ÁáÍ äÁÈáÑ ÇáPáÈ ÇáááÚPÍ ÝÍ ÚÇáÍÈ ÈÇáÓáÇÍ ää ÈÍÍæä ÝáÓØÍä ÈÚÕÑÈ ÇáÁÝ áÓáÍ ÍÍÈ BÇá ÇáÁÚÈÍÇá ÝÍ ÚÍÍ ;!! áÍáÇÍ ÝÇÑæP æÚáÍ ÍÍ äÍÑ áÍÇÈÑÇÈ ÇáPØÑ áÍáæÍ ÚÈÍ ÇááÍÍ æáÚáä : BÍÝ ÁPÍáÈ äÕÑ ÚáÍ ÚPÍ áÚÇáÍÈ ÑæÍÓ áÚ ÇÓÑÇÆÍá ÈÚÍ ÇÚÈÍÇá ÇáÈáÇ ÈÍæáÍá ÝÍ . 14ÓÈÇØ 1949ä æáÚáä : BÍÝ ÞÑÑ ÇáÓÝÑÇÁ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÁáÑÍBÍ æÇáÈÑÍØÇáÍ æÇáÝÑáÓÍ Íá ÍáÇÚÈ ÇáÁÍæÇá ÝÍ 6ÍÍÓáÈÑ 1948 ÚáÍáÇ ÚÓáÈ ÚáÍ ÍÍæä áÚÑBÈ ÝáÓØÍä ÈÈPááÇ; æÇáPÈ ÈÇáPÑÇÑ ÁáÍ ÇááPÑÇÓÍ . ÑÆÍÓ æÕÑÇÁ áÕÑ áÈáÝÍÐä æáÍÑB BÍÝ Úæää ÇááÍÇáÍæä ÝÍ ÝáÓØÍä ää ÇÈäÇÁ ÇáÍÑBÇÈ ÇáÁÓáÇáÍÈ æBÍÝ ÇÚÈPáæÇ ää ÇÑÓ . ÇáÍáÇÍ ÁáÍ ÓÍá ÇáÚÐÇÈ æÓæØ ÇáÍáÇÍ ÝÍ áÕÑ

æáÚáä : Çá Bá ää ÍÕÑ ÇáÍáÇÍ ÝÍ ÝáÓØÍä æPáÇÈ ÇáÓæÍÓ BÇá ÍÓÇÁä ÝÍ áÍBáÈ ÇáÈæÑÈ ÓáÈ 1954ä ÁäÇ ÇáÁÚÍÇá - æææ ÇáÐÍ áPÍá áÍáÍ ÝÑÚáÍ æÍæÓÝ ØáÚÈ æááÍÇæÍ ÍæÍÑ æÍæÓÝ ÇáØÍÈ

æÇÚááÊ ÑæÓíÇ ÇááÇ áá ÊÍáí àÚÇä ÑÇÈÁ ÝíáÇ ÈÚÍ æÇááÇ ÓÊáÓÍÊ Úáí àÑÇÍá ÍáÇá ÓáÊ Ææ
ÅßÊÑ; æáÓá ÇáÚááÇÇ ÇáßÊíÑ áÇæá àÑÊ ää ÚáíÇÆá æÐÉá Çä íláÓ àÚ äáíæÊ ÈÇßÓÊÇä ÈÚÍ Ää
ßÇä ÍÁÁÝ ää ÇáíáæÓ àÚ ÍæáÊ ää Íæá ÇáÚÇáá ÇáÈÇÁÊ ÇááÊÍáÝ; æÍÒÑ æßÍá ÇáíÇÑÍÊ ÇáÑæÓíÊ
.áÚ æßÍá ÇáíÇÑÍÊ ÇáÇáÑÍßÍ áíÊíÇæáÇ àÚ ÈÇßÓÊÇä ÇáÄáÑ
æßÇä ÑÍ ÇááíÇáííá ÇáíÇÓá Ää ÓÍæÇ ÒÑÈÇÊáá ÈÚÍ æÞÝ ÇØáÇÇ ÇááÇÑ; æáÐÍ ÑÁÍÊáí æÄáÇ
ÄÑÐÈ ÇááíÇáííá æáá íÓÊæä Íáááá ÝæÞ ææÇÐÚ ÇáÇÚÍÇÁ íæä ÇáíÇáÓ ÚÒÑ ää íáÇíÑ Ýí ÍæÓÊ
æäÇáá áíÊ æÓÍÝ ÇááíÇáííá áíáÇ Úáí (ÊæÑÓ) Áí ÇáÐáÊ ÇáÓæíÇÁ æÚáíáÇ ÇÐÈÑÈæÇ ää ÇáÐáÊ
ÍÑÍ ÇáÓíæÚíæä íÓÊÚíÊæä æíáÇÓíæä ÇááíÇáííá ÈÇááá æÇáÇÓáÇä Ää íæÞÝæÇ ÍÇä ÇáÚÓÊ
ÇáááÓÊ ÝæÞ ÑÁæÓáá æíÐæáæä áááíÇáííá : áÐÍ ÁæÞÝáÇ ÇØáÇÇ ÇááÇÑ Ýáá ÈØáÐæä ÚáíáÇ áíá
!; äÓááæä äÓáí æáÓæä æíÐáæä áááíÇáííá Úáí áÐÇ
æÐÍ ÓíÑ ÇááíÇáííá äíæÚÇÊáá ÇáßÊíÝÊ Ááí ÑÇÈÁ áííáæáÇ ÑÊáÊ äáÊáÊÊ ää ÇááÇÑ ÄÊáÇÁ æíáí
ÇáÓíÝííá. æÐÍ ÇÐÇä ÞÇÍÊ ÇááíÇáííá äÄÊáÑÇÊáá ááÑÍ Úáí Çáíáæá ÇáÓáíÊ æÞÇá ÓíÇÝ : Çä
.ÑÁÍÊæáí æÇÝÐÊ Úáí æÞÝ ÇØáÇÇ ÇááÇÑ ÝáÇÊØíÚæáí
æÝí íæä ÇáÓÊÊ 17/1/1987 ÁÞÇä ÞÇÍÊ ÇááíÇáííá ÇáÓÊÚÊ äÄÊáÑÇ æÇÍíÇ áÓÍÊ Çáíáæá ÇáÓáíÊ
æßÇä íæäÇ äÓáíÇ Ýí ÈíÓÇæÑßíæä Çáíí ÇáÇßÊÑ æáÚá ÈíÓÇæÑ ää ÈÓáí ØíáÊ ÍÐÊáÇ ÇáÈÇÑÍíÊ
äÄÊáÑÇ Ýí ää ÇáÇÝæÇí ÇáÈÒÑÍÊ ÇáÊí íÓá ÚííáÇ Úáí ÁÐá ÈÐíÑ ÒÈÚíá ÇáÝÇ ää ÇááíÇáííá
äÇÓáíÊá áÐÇ Çáíáæ; æßÇä íæäÇ ÈÇÑÍíÇ ÒÑÍ Çááá ÓíæÑ ÇáÞÇÍÊ ÇáÓÊÚÊ Úáí ÑááÊ ÓæÇÁ
ÈÑÝÓ Çáíáæá ÇáÓáíÊ ÑÝÓÇ ÞÇØÚÇ æÁÚááæÇ ÍáíÚÇ æÈÓæÊ æÇÍ æÈÑÁí æÇÍ ÑÝÓ Çáíá
.ÇáÓíÇÓí ÇáíÇíÚ æíÊáÝ ÇááÑÇÐÈæä Ýí ÊÍáíá ææÞÝ ÑæÓíÇ
Ýáááá ÇááÊÝÇÆá : ÇáÐí íÑí Ää ÑæÓíÇ ÍÇÍÊ Ýí ÇáíÑæí æÈÑíí Ää ÈÍÝÚ áÇÁ æíááÇ ÇäÇä -1
ÓÚæÊ ÇááÚÓßÑ ÇáÇÓÈÑÇßí ÈÍíÊ ÈÍÑÍ æÐÍ ÍÐÈÈ ÓíÆÇ ää äØÇáÊáÇ æÚÇÍÊ æÝí ííáÇ Óíá ÈÐíáá
ÇäÇä ÇááÊáæÑíá ÈÇááÇáÊ ÇáßÊÑí ÇáÊí ÈÍØ ÈÑæÓíÇ ÍÇÓÊ ÇáíáíáÇÊ ÇááÓíáÊ ÇáÊí ÈíæÑ Ýí
ÝáßáÇ; æíÁíí áÐÇ ÇáÝÑíÞ ää ÇááÑÇÐÈíá ÑÁíá ÈÇáÇÑÞÇä ÞÇÆáÇ : Çä ÑæÓíÇ ÐÍ ÄááßÊ ÍáÇá
.áÐá ÇáÇÚæÇä ÇáÓÊÚ ÇáÊí ÍÇÓÊ ÝíáÇ ÍÑÈÇ ÒÑÓÊ àÚ ÇáÇÝÚÇä
.ÝÇáíÓ ÇáÇÝÚÇáí ÇáÓíæÚí : ÑÇä íááß ÐÉá Íæá ÑæÓíÇ
Ä - ÐæÊ íæíÊ : áßæáÊ ää äÇÆÊí ØÇÆÑÊ ää ÇáØÇÆÑÇÊ ÇáÐíáÊ (MI8) æáí 17 ææÓÚÊ Úáí ÍáÓ
äØÇÑÇÊ ÚÓßÑÍÊ; ÈíááÇ ÍÓÑÊ ÑæÓíÇ Úáí ÁÐá ÈÐíÑ æáá ÍáÇá ÇáÇÑÞÇä ÇáÊí áÇÊáßÑáÇ áí
æÇáÊí ÓíáÊáÇ ÇáÇÐáÇÑ ÇáÓäÇÚíÊ ÇáÇáÑíßíÊ æÄáòÈ ÇáÊáÓÊ ÇáÈÇßÓÊÇáíÊ
.æÇáÇáÑíßíÊ; æáá ÇáØÇÆÑÇÊ ÇáííÊÊ áí 21; 23 æÓæíæí 22 æ MI24æÚíÑáÇ ÁáÝ ØÇÆÑÊ
æÄÓÊááß áííáÇ ÁáÝ ØÇÆÑÊ ÇÍÑí ää ÍáÇá ÇáÚááíÇÊ ÇáíÑÈÍÊ ÇÐ Ää ÇáØÇÆÑÊ ÈÚÍ ØíÑÇä
ÈáÇÊÊ ÇáÇÝ ÓÇÚÊ ÈÓÊÍ ÒÈä áÓÊááßÊ æáÐÇ íÚáí Ää ÑæÓíÇ ÐÍ ÍÓÑÊ (ÁáÝí ØÇÆÑÊ) Úáí áíí
ÇáÓáæÇÊ ÇáÓÊÚ æíÓíáÊ áÐÇ Ää ÑæÓíÇ ÍÓÑÊ ÚÓÑÊ ÇÓÚÇÝ ÐæÊ ÓáÇí Çáíá ÇáÇÝÚÇáí
.ÇáÓíæÚí
æÈÐæá äÓÇíÑ ÇááíÇáííá : áÐÍ ÇÓÐØáÇ ÓáÊ 1986 äÇÆÊíá æÈáÇáíá ØÇÆÑÊ
È- ÄäÇ ÈÇááÓÈÊ áÐæÊ ÇááíÑÚÇÊ : ÝÐÍ ÑÇä ÇáíÓ ÇáÑæÓí íááß ÐÉá Íæá ÇáÑæÓ ÁáÝí ÈÇÈÊ
.ää ÇáíÈÇÈÇÊ ÇáÑæÓíÊ ÇáÐíáÊ
æÍáÇá ÇáÓáíá ÇáÓÊÚ ÇáÚíÇÝ ÇáÊí ÇáÓáÐÈ ÝíáÇ ÇÐíÇä ÇáíÊ ÇáÑæÓí Úáí ÓÝáí ÇáááíææÓ
ÍØä ÇááíÇáííá Úáí ÇáÇÐá ÈäÇáíÊ ÇáÇÝ ÈÈÈÈ æÚÑÈÈ æáíÑÚÊ Íæä ÑíÊ æÈÇÈÝÇÐ ÇááÑÇÐÈíá
.æÇÓÊááß ää ÇáíÈÇÈÇÊ áÓÝ áÐÇ ÇáÚíí ÈÞÑíÈÇ
æÈáÐÇ ÈÓÊÍ ÇáíÈÇÈÇÊ æÇááíÑÚÇÊ ÇááÝÐæíÊ áÑæÓíÇ áÇíæÇÓí ÓÈÊ ÁÓÚÇÝ áÇßÇáÊ Èááß
.ÇáÞæÇÊ ÇááÓáíÊ ÇáÓíæÚíÊ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä
Ì- æÈÇááÓÈÊ ááÐæÊ ÇáÈÒÑÍÊ : ÝÐÍ ÑÇä Úíí ÇáíÓ ÇáÇÝÚÇáí ÐÉá ÇáÊííá ÇáÑæÓí 85 ÇáÝ; æÐÍ
ÐÉá æíÑÍ ää ÇáíÓ ÇáÇÝÚÇáí æÈá áÐÇ ÇáÚíí ÈÞÑíÈÇ ÍÓÈ áÇÒÑÍÊ Èä äÓÇíÑ ÇááíÇáííá
.æÇáÇÐáÇÑ ÇáÓäÇÚíÊ æÇíáÓÊ ÇáÊáÓÊ ÇáÈÇßÓÊÇáíÊ æÇáÄáÑíßíÊ
.æÐÉá æíÑÍ ÍæÇáí 50 ÇáÝ ÇÝÚÇáí æÑæÓí
ää Áíá áÐÇ Ñáá ÝÇä ÑæÓíÇ íÇÍÊ Ýí ÍÑæíáÇ æáÇááÇÓ ááÇ ää Ää ÈÍÑÍ æÐíæááÇ Èíá ÁÑíááÇ ÈÍÑ
.ÇÈæÇÈ ÇáíÓí æÇáÚÇÑ ÈÇÐáá ÈÚÇáí
íÐæá ÍßáÊíÇÑ : (áá íÈÐ ÇäÇä ÑæÓíÇ Óæí Áíí ÇáÑíá ÇäÇ Ää ÈÍíá Çáááí æÈÇßÓÊÇä Ýí ÍÑÈ ÒÑæÓ
.æÄáÇ Ää ÈÍÑÍ ää ÁÝÚÇáÓÈÇä)
æíÁßÍ áÐÇ ÇáÝÑíÞ ÇááÊÝÇÆá Ää ÑæÓíÇ ÞØÚÇ ÓÈÍÑÍ æáßááÇ ÈÑíí Ää ÈÍÓá Úáí ÓäÇä Èæíáí
ÍßæáÊ ÚíÑ áÚÇÍÊ ááÇÈÍÇÍ ÇáÓæÝíÊí æáÐÇ ÑÈÑÊ ÇáÇÈÓÇáÇÊ ÈÇáááß ÚÇáÑ ÓÇä æÑÁÓÇÁ
.æÒÑÇÆá áíáí íæÓÝ æÓáí ÍÇáí æÚíÑáá ää ÁÚáíÊ Çáíßá ÇáááßÍ ÇáÚÇÈÑ
: 2ÚæÄáÇ ÇáÝÑíÞ ÇááÈÓÇÆá : Ýáæ Úáí ÇáØÑÝ ÇááÞÇÈá ÇÐ íÐæá
Çä ÇáÈÇÑíí ÇáÑæÓí ÍÇÝá ÈáÐÓ ÇááÚÇáíÇÊ æÇÚÊáÇä ÇáÝÑÓ Ýí ÇÈÈáÇÚ ÇáÓÚæÈ
ÇáÝÞíÑÊ; ääÐ áíáíá; íæä Ää Äáá ÇáÓÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÊ Ýí ØÓÞáí æÇáÞÑá æÇÐÑÈíÇä Úáí
ÍáÇÆáÇ æíááÇ æÇÚíÇíáÇ Èä ÇáÐÓ ÚáíáÇ æÇÝÈÑÓáÇ æáÓí ÍíááÇ æÍÇÑÈ ÐÑÁááÇ ÈÚÍ Ää
.ÓÇÚíÊá Ýí ÇáÐÓÇÁ Úáí ÇáÐíÓÑÍÊ
æíÐæá áÐÇ ÇáÝÑíÞ : ää íÓÈÐ ááíÓ ÇáÇíáÑ Ää Ííá ÁÑÓÇ æÇáÓÍÊ áááÇ
æíÓíÝ áÐÇ ÇáÝÑíÞ ÞÇÆáÇ : ÚáíáÇ áÇÞæÇ ää ÇáÇáæÇá áÇáÇÞæÇ Úáí íí ÇááíÇáííá Ýí ÈíÇÑí
áíÁæÇ Ááí ÇáíííÚÊ ÝÇáÓÍÊæÇ æÈÑßæÇ ÁáÇáí ÈíÇÑí íÐíáæä ÍßæáÊ; æÈÚÍ Ää ÁáÞí ÇáÓÚÈ
ÇááÓáá ÓáÇíá æááÇ íáÓ Óæí ÓÈÊ ÁÓáÑ Úáí ÚáÑ ÇáíßæáÊ ÇáÈíÇÑÍÊ ÇáÚÓÊ ÇáÐÓæÇ ÚáíáÇ
æÇÈÈáÚæáÇ ÝíáÇ ÇÈÈáÚ ää ÇáÇÑÇÓí ÇáÇÓáÇáíÊ æÇáÊí ÈÓßá ÈÓÚÈÁÚÓÇÑ áÓÇÍÊ ÇáÇÈíÇí
.ÇáÓæÝíÊí

: æÚái ÇíÉ ÍÇá - æÇááá ÁÚáá ÈæÇ ÊÏÈÆá ÇáÇÞÍÇÑ Ýáíá æÆÞÚ æÇíáí
Çá ÇÓÈáÑÇÑ ÇáÞÈÇá ææ ÇáØÑÍÞ ÇáæÍÍ áÍÏ ÇáÑæÓ æÍÍÑá -1
ÝÞÇÈá Ýí ÓÈíá Çááá áÇÈßáÝ ÇáÇáÝÓß æÍÑÏ ÇááÁááíá ÚÓì Çááá Áá íßÝ ÈÁÓ ÇáÐíá ßÝÑæÇ
æÇááá ÁÏÍ ÈÁÓÇ æÁÏÍ ÈáßíáÇ
(ÇááÓÇÁ: 84)

æáÇÈááæÇ Ýí ÇÈÈÚÇÁ ÇáÞææ Çá ÈßæææÇ ÈÁááææ ÝÇááá íÁááæá ßáÇ ÈÁááæá
(ÇááÓÇÁ: 104)

.ÁÐÇ ÓÞØ ÇáÓáÇí áá ÁíÍ ÇááíÇáíá Ýáá ÇáÓÙÈ Çá íÑÝÚæá æÑÈ ÁÍÑí -2
áá íÍ ÞÇÍÈ ÇáíáÇí ááÇÓÇ áá Áá íÚÇÍÑæÇ ÇÑÏ ÈÇßÓÈÇá áíßæá ÇáÞÑÇÑ ÇáÓíÇÓí æÇáÚÓßÑí -3
ÈÇíííáá æííáá áÇíáÇÓÚáá Ýíá ÁÍÍ æáá íÓÈÞáæÇ ÈÞÑÇÑáá ÇáÓíÇÓí æÇÍÇææÇ ÝæÞ ÁÑÏ
.ÈÇßÓÈÇá ÇáÈí ÈÍÓÚ ááÓÚæØ ÇáíæáíÈ æáÇÈááß ÒáÇá 'ÁáÑáÇ Ýí ÇááÚÈÈ ÇáíæáíÈ

ÁÐÇ ÁÏÑ ÞÇÍÈ ÇáíáÇí Úái ÚÞíÈáá -4
ÝáíÞÇÈá Ýí ÓÈíá Çááá ÇáÐíá íÏÑæá ÇáííÇÈ ÇáíáíÇ ÈÇáÇÍÑÈ
(ÇááÓÇÁ:74)

ÝáÇÈÌ Áá íæÇíáæÇ Ýí ÇááÓÈÞÈá áá ÇááÓÇßá ÇáííæíÈ æÇáÞíæí Ýí ÇáÈÁÏíÑÇÈ æÇæÑÇÞ
ÇáÓÝÑ æáÏÇÍÑÈ ÇááÓÇÚÍÇÈ æááÚ æÏæá ÇáÇáÏÇÑ ááá æÇáÇíÚááá ÇáÇ Çááá
.æÓÈÍÇáß Çáááá æÈíáíß ÁÏáí Áá áÇ Ááá ÁáÇ ÁáÈ ÇÓÈÚÝÑß æÇÈæÈ Çáíß

* ÍáÇí áÇ ÁÑáÇÈ

áÏÑ Ýí áíáÈ ÇáíáÇí ÇáÚÍ- ÇáÓÇÈÚ æÇáÚÏÑæá- ÍáÇÑí ÇáÈÇáíÈ 1407áÚ; ÇááæÇÝÞ ÝÈÑÇíÑ]
.[1987á

: Çá Çáíáíááá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá ... æÈÚÍ
ÝßááÇ ÐßÑ ÇÓá ÇáíáÇí ÇáÈÝÏ ÇáßÝÑ ÝÓÚÇ áá áÐá ÇáßááÈ; æßááÇ Èßáá ÇááÓááæá Úá
ÇáíÝÇÚ Úá ÍÞæÞáá ÇáÈÑÈ ÇíáÓÈ ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈíÈ ÈÏæá ÇáÁÓáÇá æÈÏá ÇááÓááíá
ÈÇáæíÓíÈ æÈÇáÞÓæÈ; æíÑÏæáá áááÓáá ÇáÏÇÍÞ ÇááíÇáí ÒæÑÈ ÇáíÚÚÑí ÇáíæÇÚ ÇáÚÈí íÑßÈ
Úái áÇÞÈ áæíÇÁ ÈÏÈ ÌÈØ ÚÓæÇÁ áÇíæí Úái ÓíÁáÇíÞÇÈá ÇáÓÇáÇ ÇáÇ æÇÍÈÑØ ÓíÝá áíÞØÚ
!! ÚáÞá áÁá áÝÏá ææáÚÈ ÈÏÈ ÇáíáÇÁ æáÇíÓÈØíÚ ÇáÑÇÍÈ ÇáÇ Úái ÇßæÇá ÇáíáÇíá æÇáÁÓáÇÁ

æßáÇ ÞÇá ÇáÇÓÈÇÐ Çááæíæí Ýí ßÈÇÈá " ÇáíáÇí Ýí ÇáÇÓáÇá "(1) : (æáÞí ÌÑÈ ÚÇÍÈ ÇáÇÝÑáí
Áá íÚÈÑæÇ Úá ßááÈ ÇáíáÇí ÈÇáíÑÈ ÇááÞíÓÈ HOLY WAR æáÞí ÝÏÑæáÇ ÈÝÓíÑÇ ááßÑÇ
æÈÝááæÇ ÝíáÇ æÁáÈÓæáÇ ÈæÈÇ ÝÏÝÇÓÇ áá ÇááÚÇáí ÇáááæáÈ ÇáááÝÞÈ æÞí ÈáÚ ÇáÇáÑ Ýí
Ðáß Áá ÁÏÈÍÈ ßááÈ ÇáíáÇí Úáíáá ÚÈÇÑÈ Úá ÒÑÇÓÈ ÇáØÈÚ æÇáíáÞ æÇáááíÈ æÓÝß
ÇáíáÇÁ; æÞí ÞÇá áá áÈÇÞÈáá Çáá ßááÇ ÓáÚ ÇááÇÓ ÇáíáÇí ÈáÈáÈ ÁáÇá ÁÚíááá ÒæÑÈ ÇááæÇßÈ
áá Çáááí ÇááíÈÓíÈ; áÚáÞÈ ÓíæÝáÇ æÈÞíÈ ÒíæÑáÇ ÈæÇÑ ÇáÈÚÏÈ æÇáÚÏÈ; áÈØÇíÑÇ áá
ÚíæááÇ ÒÑÇÑ ÇáÝÈß; ÚÇáíÈ ÇÓæÇÈáÇ ÈáÈÇÝ (Çááá ÇßÈÑ) ÒÇÍÝÈ Ááí ÇáÇáÇá ... æáÞí ÑÓá
ÇáíáÇá áÐá ÇáÓæÑÈ ÈáÈÇÞÈ ÝÇÆÞÈ æÈÝááæÇ ÝíáÇ ÈÑíÓÈ ÇááÈÝáá ÇááÈÍÚ æßÇá áá ÍáÇÆáá
æáÈÇÞÈáá Ýí áÐÇ ÇáÝá Áá ÒÈÚæáÇ áá ÇááíÚ ÇáÁíáÑ æßÈÈæÇ ÈÍÈáÇ áÞÇØ ÒÇÆÞÈ áÐá
. ÇáÓæÑÈ áÑÁÈ áÓáÝ áÐá ÇáÁáÈ áá ÒÑá áÓÝß ÇáíáÇÁ æíÓÚÈ Ááí ÇáÝÈß ÈÇáÁÈÑíÇÁ
æÇá ÇáÁáÓÇá áíÈááßá ÇáÚÌÈ æÇáííÑÈ ÇÐ íÑí Áíí ÇáÑÓÇá áÝÓáÇ áíÓÈ ÚÇÑÞÈ ÈÇáíáÇá
ÇáÁíáÑ ÇáÐí íÏæáá Èá ÒæÑÈ áÐá ÇáÁáÈ Èá ááÓíÈ ÈíáÇÁ ÇáÁÈÑíÇÁ; æáÇ ÈÑßæÇ ÈÞÚÈ áá
ÈÞÇÚ ÇáÁÑÏ ÇáÇ æíáÝæÇ æÑÇÁáá áá ÇááÁÓí æÇáÇíÓÈØíÚ ÇáÈíÇá áÞáá æáÇ íÚÏ ÇáÞáá Úá
ÈÏæíÑá æÈÞÑíÈá Ááí ÇáÁÐáÇá; áÇáÓíÁ ÇáÇ áÁááá íÈÍÈáá Úá ÇÓæÇÞ ÈíÇÑíÈ áÈÏÇÆÚáá Áæ
íæÈæá ÇáÁÑÏ ØáÈÇ áæÞæí áÏÇáÚáá Áæ ÐáÈ ÍÏÇÆááá !! æÇáæíá ßá Çáæíá ááÈÞÚÈ
ÇáÚáíÈ; ÝÁá ÁáááÇ ÓíÓáíæá áá ÇááíÇÏÑ æíÑæá áá ÇááÓÇÆÈ Úái Áíí áÁáÇÁ - ÇáÐíá íÓÝæá

. ÇááÓááíá ÈÇáæíÓíÈ æÇáíæÇáíÈ - áÇáÇ íÈÏæÑá Úáá ÈÏÑí
æááÇ íáíí áá ÇáíÈíá Áá ÁÈáÇÁ ÇááÓááíá Þí ÒíÞæÇ Úá ÁáÝÓáá æÚá ÁÈÇÆáá áÇ íÑÓáá áÁáÇÁ
ÇááÓÈÏÑÞæá Úááá æáÇ íßÈÈá áÁáÇÁ ÇáíÇÞíæá áá ÈÇÑííáá; ÝÁÏÈíæÇ íÈæÇÑæá ÍíÇÁ áá áÐÇ
!! ÇáÈÇÑíí ÇáááØí ÈÇáíáÇÁ æÇáÐí áÇííÚ ÇááíÑáíá æáÇ ÇáÁÈÑíÇÁ
áÚá ÐÑÇÑí ÇááÓááíá áÓíÈ ÌÑæÈ ÇááÇÆÈ ÓáÈ æíÑÈ ÇáÓææÇÈ ÇáÓÈÚ ÇáÈí ÌÑÈ Ýí ÇáÞÑæá
ÇááÇÓíÈ Èíá ÝÑáÓÇ æÈÑíØÇáíÇ æÚíÑáÇ áá Çáíæá ÇáÁæÑæÈíÈ æáÚáá ÝÇÈáá Áá íØáÚæÇ Úái
áÐÇÈÍ ÇáßÇÈæáíß ááÈÑæÈÓÈÇáÈ Ýí ÍÇíá áÚÇÈíáá; æÞí ÝÇÈáá ÁíÏÇ Áá íØáÚæÇ Úái ÇááíÇÏÑ
ÇáÈí ÌÑÈ ááíáæí Ýí ÇÑíÇÁ ÇæÑæÈÇ æáá Èáí ÈÞÚÈ áá ÈÞÇÚ ÁæÑæÈÇ áááÇ Úái Áííí ÇááÓÇÑí -
ÁÈáÇÁ ßÈÇÈáá ÇáæÇíí - æÁáÇ áá ÇáÈÇÑíí ÇáÞÑíÈ ÝÁá ÇáÑíßÇ ÓÚíáÈ ÇáÚÇáá ÇááÈÍÏÑ
ææ (ÇááíÈÏÑ) Úái ÇáÁÓí áÇÞÇáÈ ÇáÇ Úái ÇÓáÇÁ ÓÙÈ ÈßÇááá áá ÒßÇá ÇáÈáÇí ÇáÁÏáííá
ÇáÐíá ÁÈÇíæáá æáá íÈÞ áááá Óæí ÈÓÚÈ ááÇííá æÓÚæáá Ýí ÁáÇßá ááÓíÇí ßíÈÈ ÇááæÈí Ýí ÞÇÚÈ
ÇááæáíÇÁ - áÇíÏÇááá íÓíÆæá ÈíæÈáá ÈÇáÓÑí Ýí "ÇáííÇáÇ" æÚíÑáÇ Ýí æÓØ ÁáÑíßÇ
. ÇáÓáÇáíÈ æáá ÓÙÈ Çáááæí ÇáíáÑ ÒßÇá ÁáÑíßÇ ÁáÏáííá
æáÚá ÁÈáÇÁ ÇááÓááíá íáÓæá áÁÓí ÌÑÈíá ÚÇááíÈíá ÁÈÇÑáÇ ÇáÚÑÈ Úái áíí ÑÈÚ ÞÑá ÐáÈ
ÓííÈáÇ ÞÑÇÈÈ ÍáÓíá ááíæáÇ áá ÇáÈÏÑ áÇÈíá ÞÈíá æíÑíí æáÏæá æáÚÈæá; ßÇáÈ ÌÑÈÇ ØÇíáÈ
. - ÒÑæÓÇ Úái áÏÇáÚ áÓíáÈ æÁáÇá ÓÚíÑÈ - ÍÓá ÇáÈÚÇá æÇíáÇá ÇáÚÏÇÝíÑ
æáÚá ÁÈáÇÁ ÇááÓááíá áÇííÑßæá ÇáíÑÈ ÇáÈÇÞÝíÈ ÇáááÚáÈ æÇáÚÏæ ÇáÚÇááí ÇáÝßÑí ááá
áíáÝÑæáá áá ÇáíáÇí ÝíÈíÑæá ÞÏÇíÇ ÇáÑÞ æÇáíÓíÈ æÞÈá ÇáÁÏÑí áíÏæÑæÇ ÇááÓááíá áíáæÚÈ

aa ČaaŌæŌ æČáPÉáÉ æÓÝČBí ČáíáČÁ; aaŌáPia Yí ČáĀŃŌ ÓíæYaa aŌŃÚÉ áČŃæČÁ aaaaa
. ááláČÁ; æČŌÉČÚ aŌæČÉaa aa ČaaŌČÁ æČŌBČÉ ŌÚČŃaa ááĒŃÁ
æáÚá ĀĒæČÁ ČáĀŌáČá ČáĐia aa íŌáUæČ Úai aŌČÆĒ ČáĒČŃí ČáíČai ááŌaiEia Yí ČáŪŃĒ
ææČPÝaa ĒĪČá ČáĀŌáČá æČaaŌaaia íŌĒia aa ĒČŃííaa ČaaŌŃY ČáĐi BČá aĒČaČ ááŃiaÉ
ČáŃĒČaiÉ ČaaáíČĒ Ai ČáĒŌŃiÉ; æBíY Āa ŃŌæá Čaaa -Ōai Čaaa Úaiá æŌaa- ČŌĒŌČÚ Čá íYĒÍ
ČáiŌiŃĒ ČáŪŃĒiÉ ĒBČaaaČ æiaííáČ ĒiÉ ŃČiÉ ČáĒiaíí æaa íŌá ČáPÉai aa ČáBÝČŃ íaiÚČ
. ĒaČaaČÆĒ ŌiŌ

ĀaČ ĒČaaŌĒĒ ááŌaiEia YaaíU ČĒá ČáĀĒiŃ ííĒaČ Úaaa Úai ííæaaa ĒiÉ ČaaPíŌ Yí 15/7/1099a
ČaaæČYp 492aU YíPæá : (æŃBĒ ČaaČŌ ČaŌiY æáĒĒ ČáYŃai Yí ČáĒiĒ ÁŌĒæÚČ BČaaČ íĒĒæá
Yí ČaaŌaaia æČĪĒi íaČÚĒ aa ČaaŌaaia ĒaiŃĒĒ ĪČææí æČÚĒŌæČ Ēá æPČĒæČ Yíá ĒáČĒĒ
ĀiČá YĒĐá áaa ČáYŃai ČáĀČá ææYæČ áaa Ēá ĪŃi ČaaŌaaæá áiaČ Āai ÚŌPáČá YĀPČæČ
ĒaČ; æPÉá ČáYŃai ĒČaaŌi ČáĀPŌi aČiŌi Úai ŌĒÚia ČáYČ !! aaaa íaČÚĒ BĒiŃĒ aa ĀĒáĒ
. ČaaŌaaia æUaaČÆaa æUĒĒiáa æŌáČiáa ČaaíČæŃia áaaŌi ČáĀPŌi) !!; (2)

æiPæá Ńiaæai ŃČiá (āĀŃi ŌaiEi) Čaa ÚaiáČ ŌČŃ ČáíŃa ČáŌŃiY ĀĒæČÁ ČaaĐĒiÉ ČáŃaiĒĒ
ČáĒi ČŃĒĒĒČ ČáŌaiEia aa íŌĒŌÚ Āa íŌP ŌŃiPá æŌŌ ČŌáČÁ ČaaŌaaia ČáČ Yí ŌŪĒĒĒ
ĒČáÚĒ (æČá íaČá ČáPÉai ĒáÚĒ ŃĒĒĒiá) ! æiPæá ÚæŌĒČY áæĒæá (3) : (æBČá aa ĀiĒ ŌŃæĒ
Čaaaæ Čaiáá PÉá aa íaČPæá aa ČáĀŌYČá æĒPŌiUaa ĀŃĒČ ĀŃĒČ BāČ ŃæĒ (Āá Bæaaia ĒáĒ PíŌŃ
ČáŃæá) . æiaPá ÚæŌĒČá áæĒæá Úa ČáBČaa Ńiaæai íČiá íĒŃ ĐĒi ÚŌŃĒ ČáČY aŌaa Yí aŌi ÚaiŃ
. ŃŌi Čaaa Úaa

æiĒi áČaaŌi : YĀá ČáíaaÉ ČáŌUæČÁ ČáĒi ŌaaČ ČaaŌĒŌŃPæá Úai ČáíáČi ČiĒ Ai áĒČĒĒ
ŌiĒĒ æĀĒČŃ ŌáĒiÉ Yí aYŌiČĒ ĐŃČŃi ČaaŌaaia ČaaŌaaia ŃæiíČ æUaiČ ČāČá đČČ Čáíáæá
. ČáĀŌĒŃPí ČaaČBŃ æĒiĒ ŌŪŌ ČáæČPŪ ČaaŃiŃ ČáíČŌŃ
Čá ČáŪŃĒ áČiYí ĒiæYá aa ČalaČi æYŃPá æYŌUá aa ČáPĒČá : ĒPæá áíáĒ ČáÚČaa ČáĀŌáČai
ČáĀíaiŌiÉ (Āá ŌiĒČ aa ČáíæY íĒĒ Čá íŌiŃŃ Úai ČáÚČaa ČáŪŃĒi; æaaĐČ ČáíæY ČŌĒČĒ
aaaČ: Čá ČáĀŌáČá aaĐ ÚaiŃ Yí aBĒ aa íŌUÝ Ēá ĪČÆāČ Yí ČŌiČi æČĒŌČÚ; Ēá Āá ČáĀŌáČá
. áiŌ íiaČ YíŌĒ Ēá Čá aa ČŃBČaa ČáíáČi)

æPČá ŃæĒĒĒ Ēia (Čá ČaaŌaaia Đi ÚŌæČ ČáíáČ BaaČ aa PÉá æPí íYUaaáČ aŃĒĒ ĒČaiĒ) æiPæá
æáYŃi BČáĒæá ŌáĒ : (Čá ČŃæĒČ áČĒŌĒŌÚ Čá ĒáŌi ĐáB ČáYŌÚ ČáĐi ÚaiĒ ĒiŌ Ēá íĒĒ ĐŃæá
. æČáĀŌáČá íĒĒĒ ČáĀĒĒČŌæŃiÉ ČáŃæáČaiĒ aa ČáŌŃP æČáŪŃĒ æČáíaaĒĒ) (4)
æiPæá áæŃČáŌ ĒŃČæá (ČáíŌŃ ČáíPí BČaa Yí aUČá ČáĀŌáČá æYí ĐŃĒĒá Úai ČáĒæŌŪ
. æČáĀiŌČÚ æYí íaiĒá Čaa ČáííČŃ Čáaií Yí aĒá ČáĀŌĒŌČŃ ČáĀŃæĒi) (5)

áPí íŌŌ ČáŪŃĒ áPÉá Ńæi ČáíáČi Yí aYŌ ČáĀĒ ČaaŌaaÉ; æŃŌá aĐáB aaČai ææŌŪ ĒŃČai
ááĀŌĒiáČÁ Úai áĐá ČáĀĒ ČáíĒ ČaaíČaiĒ ĒŪi ČiĒĒČĒ ČáŪPíĒ ČáĀŌáČaiĒ æČáŪĒĒĒ
: ČáíáČiĒ aa ČáŪPáČ
YČáŃiáČĒ ČáĀŌĒŌČYiÉ BČáĒ ŌaiĒiÉ : íPæá YČŌBæi íČāČ ÚaiáČ æŌá Āai ŃĀŌ ČáŃiČÁ -1
. ČáŌČai : (ČáĀá ŌæPāČ ŃPĒĒ ČáČŌáČá æaa íĒP ČáČ íĒĒ ČáíĒá áíĒĒP YíáĒĒ)(6)

æBČáĒ ČaaíČŃŌ ČáŪPaiĒ ČáíiĒĒ ČáĒi íČæáĒ Āá ĒiŌŪ ČaaŌæŌ ČáŃĒČaiĒ ááŪPá æĀá Ēáæi -2
ĀŪāČP ČaaŌæŌ ČáíáČiĒ æiČæáĒ æai ĒiČYŪ Úa ŌŃiŪĒ ČáíáČi ĀaČá ČáŪŃĒ Āá ĒŪāŃ
ČáĀŌáČá íiaČ íYČŪiČ áČiaBā Āá íPČĒá ČáČ íYČŪČ Úa ííæi íŪŃČYiĒ æBĀá ČáĀŌáČá áíáĒ Pæá
áŪia æáŌá áíBæá íia ČáíŌiŃĒ ČáŪŃĒiÉ YPŌ æĒĒŪaa Yí áĐČ ČaaaČi ČáĀŌČĒĒĒ ŪĒi ČáæāČĒ
íáČY Yí (ČáŌiČŌĒ ČáŌŃŪiÉ) æaiíá ŪŌĒ íŃæŌĒ Yí BĒČĒ (ČáíáČi Yí ŌĒiá Čaaa) æŪai Úai
aaŌæŃ Yí BĒČĒá (ČáŌŃŪiÉ ČáĀŌáČaiĒ æČáPČæaa Čáíáai) æaiíá ŃĀYĒ ŪĒāČá Yí BĒČĒá
. (ČáíPæP æČáæČiĒĒĒ) æĀíáí áíáí ČáíæYi Yí BĒČĒá (ŌāČiĒ ČáĀŌáČá) (7)

. íČæáæČ Āá íaiUæČ ŪPíĒĒ ČáíĒ æČáĒŪŌ Yí Čaaa æČáæáČÁ æČáĒŃČÁ Yí ČáĀŌáČá -3
ČáíUæĒ Āai ČáPæaiĒ æĒPíia ČaaŌŃČai ČáŪŃĒi Úai ČaaŌaa ČáAYŪČai æČáĒŃi -4
. æČáĒČŌĒĒČai
. ČáíUæĒ Āai ČáĀŌČaiĒ -5
. ČáíUæĒ Āai ĒPČŃĒ ČáĀiČá æČĐČĒĒ ČáYæČŃĒ ĒiaāČ -6
. ČáíUæĒ Āai ČáŌáČá ČáŪČaaí æČáĒŪČiŌ ČáŌaaí -7

ČáŌČÁ YŃP ŌČáĒ ĒiUæČ Āai aŌi ČáíáČi Yí ČáĀŌáČá BČáPČiČaiĒ æČáĒáČĒiĒ æČáĒČĒiĒ; -9
íPæá áíŃŌČ ÚaČá Āíáí ČáPČiČai (8) : áPí ÚaaĒ aaĐ íĒĒĒ Ōai; æPí aČáŌĒ Čaiæá ČáŌĒiá ČiČai
ĒáŌČai æPai áĀŌŃY PæĒ ČaaŌaaia Āai ČáČiáČŌ aaĐá ČáíBæāĒ ČáĀíaiŌiĒ æĀŃi Āá
BĒČĒĒĒi Đi ĀĒĒĒ Yí PæĒ ČaaŌaaia æČiĒĒĒ ĒiæāČ Yí aĒČĒ ČáĀáČY aaaa); æiPæá : (Čaiæá
ČáŪi íBā ČáíáČi ĒČáŌiY æáČiáČi ĒŪi Čaiæá ! Yaa íŃYŪ ĒŪi ĐáB ČáŌáČi Úai ČáBÝČŃ æiŌai
aYŌā ŪČŌiČ íBæá áíČáYČ aŃŌæá Čaaa ČáĐi ĀŪaa PÉá ĒáČĒĒ ŪŌŃ PŃāČ ĒČáŪČÁ ČáíáČi Yí
Ōaa ČaaŌií ČaaæŪai YĀāČ ČaaŌií ČaaæŪai æáČiáČi ĒŪi ŪæŃi ČáĀ; Yaiá aŃYŪ Ūaa ČáŌai
æŃČiĒ ČáĀāČá) æiPæá (ČĒŃBæČ ČáĀá YBŃĒ ČáíáČi æāĀá ČáPĒČá áaiá Pí í Ń a !! æiČÁ
ČáĀāČá æČaaŌií æāŌá ææŃ aa ČáŌāČÁ; YāČ íāČi; Ēá ČáĐi íČai Yí ŌĒiá Čaaa ČáĀá Yāæ ŪiĒ
. Čaaa)

æĀāČ ČáĒāČÁ (Čaa ČáĒāČĒiĒ) YíPæá Yí ĒiŃiá ČáíáČi : (ČáĒŌČŃĒ ČáĀæai ČáĒi áaiĒ aa Čá
ČáBĒČĒ Yí áĐČ ČáŪaaŃ ČáĀŪŪá áíaiŪ Āaa ČáŪČaa áíæ ČáíáČi aa ČáBĒČĒ) . (æiŃā ŪaiBā íaa
. ĀāČĒ ČáíŃĒ) ! . æiPæá ŪĒi ČáĒāČÁ Ūā ĀĒiá (áíČ ĀiĒ ČáŌiY æāŌi íBā ČáíáČi)(9)

ΕΒΘΥΕ ΙΕΘ Ξε ΕάΠαΕ ΥίΟ; αΕΕΠΙά Χαίαα ΧαΟάιΕΙΕ ΧαΥΝΕΙΕ άά ΕΧΑΧΟΥΞΕΕ αΙΟΕΥΕαα
.ΧάΥάαΧΑ ΕΑΒά άίαα ΑΝΙΧαάά άά άαΕΙι αΕΑΕΙάα ΧαΥΕαΙ ΕΧΑΙαΧΟ αΧΑΧΕΧΙΕ
ΑααΝ άαΕΑΑάάά ΘΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥά άΘΥά ΥΙ ΥαΧΝΘά ΧάάΟΙΕ
ΑΕΟΕΙi ΧαάΟάαΧΕ ΕΒά ΕΥΝ αΥίΟ ΧαάΟάαΐά ΑΔΧ ιΟΐΥΕ
ΑαΧάάα αΧαΧάαΧα ΙΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥΠ ιΙΧΥΥ Υάά ΘΕΧά αΘιΥΥΥΥΕ
Υβá αΔαΙ ΧαΕΟΧΑΕΝ ΙίΕ ΒΧααΧ ΑΙίΕααΧ Χαάά αΐίΒαα ΑΙίΕααΧ
Χαί áÁÜä Ää ÄÖÍÇÈ ÇáÈÖÇΑΕΝ äÓÜαααä ÈÖΝÇÁ ÇáÒáαΝ ää äαααΙÇ ÈΑΝÈΥΕ äáÇΐιá ΙααΧΝ
ΙÉι ιÉαΙααΧ ÈáÇ ΝΐάΧΕ ÇáÇÓÈΠÈÇά Υί äÄÈαΝÇÈáá Çα ááÈÚÇΠÍ áΥ ÇáΥáÇΠβ ÇáΒÈΝi áÈÁΐíä
.αΙΕÇÈ ÇáΘÚÇá ΧαΕΙ ΕΟά Αai äáÇΐíä ΧαΐααΧΝÇÈ áÁΒΝÇá ÓíαΥáä
Αΐá ΙÈÇÈÇÈáä !; ΧάαÇ αΐΙΝÈ áÁΐÇá ΧαÓΙÇΑΕΙ Άΐá ΘΧΑΕΝÇÈáä ¿ áΥááÇ äÓÜααÉ ÈΝÓ ΧαΐάΧá
. ΧαÇÍÖΝ Υáι ΧαΧΝÖ ΧαΕΙ ΕΙΘ ΥáíáÇ ΘΧΑΕΝÇÈ ÓíαΥáä αÄÖΠÇΑäá
: Άΐá ΧαÓÈÇÈ ÇáΔΐá íáÇÓΐáá ΧαÓÇÚΝ ΙαÓΥ ΧαUUá Υί ΥÇáá ΙίΧάá (Αα αΧΠUá)
αΧΙΥ ΒΧάΐáΧá Υί ΙΝá ΧαΕΙΕ αβΧάáίΕ ιΟÈÈÇÍ ÖΝÇá
ΥΑΔΧ ΑβÈá ΧάΟáΧá ÈΥΥΥΥΥΥΥΥΥΥααΧΝi αΑΔΧ ΟΧÚÈ ΧαΥíαä ÈΝÇá
Χá ΧάáΟάά αΐΐΟά ΧαÁΥÚÇá ΧΒÈΝ äáÇ ΙΐΟá ΧáαβÇá; αΐíä ääΘάΠÈ áΟáΧáá ΧΒÈΝ ää ΧáΘáÇβ
.άΟÇáä

αΧάΑá ΙΥαΧ äÓÜ Αai ÁäÓ Èä äΧáβ ααα ιΐΙÈ Υá Υáä ÁäÓ Èä ΧáäÖΝ; ΥίΝαί ΧαÈΙΧΝi ÈΑΟáÇΐá
Υá ÁäÓ ΝΟΐ Χááá Υáäá ÇΐáΥíá βΧά : " ΥÇÈ Υáι ÁäÓ Èä ΧáäÖΝ Υá βÈΧá ΕΐΝ ΥβΧá : ιΧΝÓαä
Χááá; ΥÈÈ Υá Áαä βÈΧá βΧΕáÈ ΧáäÖΝβΐá; áÈä Χááá ÁΟáΐáι βÈΧá ΧáäÖΝβΐá áΐΝíá Χááá
äÇÁΟáÚ; ΥáäÇ βΧá íαä Αΐΐ αΧβáÓΥ ΧááΟáααä βΧá : Χáááá Χαί ÇΥÈβΝ ΧáΥβ äáÇÖáÚ äΑáÇΑ -
ιΥáí ÇÓΙÇÈä - αΧÈΝÁ Χαίβ äáÇÖáÚ äΑáÇΑ - ιΥáí ΧáäÖΝβΐá - Èä Èβΐá ΥÇÖβÈáä ΟΥΐ Èä
áΥÇβ; ΥβΧá : ιÇÓΥΐ Èä áΥÇβ; ΧαΐáÈ αΕΝÈ ΧáäÖΝ Χαί ÇΐΙ ΝΐΐáÇ ää Ιαä Αΐΐ; βΧá ÓΥΐ : ΥáÇ
ÇÓÈΘΥÈ ιΧΝÓαä Χááá äÇÖáÚ; βΧá ÁäÓ : ΥαΐΐáÇ Èä ÈÓΥÇ αÈäΧáíá ÖΝÈÈ ÈÇáÓΐΥ Χα ΘΥáÈ
ÈΝáΐ Χα ΝáΙÈ ÈΟáä; ααΐΐáÇá βΐ βÈá ααÈá Èä ΧáäÖΝβαä ΥáÇ ΟΝΥá Αΐΐ ΧαÇ ΑΐÈá ÈÈäÇáá; βΧá
ÁäÓ : ΒáÇ áΝi - Αα áUá - Áä áΔá ΧαÁΐÈ áΟáÈ Υáí αΥί ÇÒÈÇáá: (ää ΧááÁááΐá ΝΙΧá ΟΐβαΧ
.áÇÚÇáΐααÇ Χááá Υáíá . . .) ΝααΧά ΧαÈΐΧΝi (2)

ΑΝÁΐÈ äβΧΧá ÁäÓ Èä ΧáäÖΝ ää ιΟΐ Υá ΑΝÈΥ ΒáäÇÈ áΐΝíá Χááá äÇÁΟáÚ; αäá ιβá ÈΐαΕ ιÇ
Óαβ .. ααÇ Υί ΧαÈΐΝ ÓáβΔΥáä .. αäá ιÈÈΐ βΧΑαÇ : Χá ΒáÈαä ÓÈÚáι Υί Èá ΑÈÍÈ äÁä äβΧΐΙΝ
ΧáΝΙΧá ÈÈΝÓ ΙáΐÈ Υί äΐÇΐíá ΧáäÓÇá áÇΥί äáÇÈΝ ΧαÁβααΧá . äβΐ βáαÇ ááá áιÇ Αai ΧαβÈΧá Υί
ΥáÓΘΐá ÓáÈ 69/70 ΥβΧάαα : áÇäβΧÈá ΕΙÈ ΝÇΐÈ ΙÇááίΕ; ΥβáäÇ ááá : ΧΝΥΥααΧ ÁäÈá ΝÇΐÈ áÇ
.Χáá ΧáÇ Χááá äβΧÈáααÇ ΕΐÈáÇ; ΥβΧάαα : áá ÈÈβαä ΧαβΧΐΥÈ ΧáÓáÈÈ ÈΥΐ
Èä βáαÇ ááá : ÈÚÇáααÇ βΧÈáααÇ Υί ÇΥÚÇáÓÈÇá Χα ÇΐΥΥααÇ; ΥÇΐÈáΥÈ ΧαÇΐÇÈÈ ΥáíáÇ; ΥβΧá
ÈÚÖáá : ÈΝβÈá ΥáÓΘΐá äΔáÈÈä Αai ÁΥÚÇáÓÈÇá;ΥβáäÇ : βΧÈáααÇ ΧáÈá Υί ΥáÓΘΐá
αΧÈΝβαααÇ áΐá äβΧÈá Υί ÁΥÚÇáÓÈÇá; ΥΝΐααΧ ΥáíáÇ : ΧαβÈΧá ΧáÇá Υί ΥáÓΘΐá ÖΥÈ ΙιÇ ααβá
ΧáÇá ΙαΝ ΧαÇΥΐÇΐ; ΥβáäÇ ááá Υί ÇΥÚÇáÓÈÇá ΧáÁä ΙáÇΐ αÁΥΐÇΐ ΥβΧáααÇ ÁΥÚÇáÓÈÇá
ÈΥΐÈÈ αΧááΟáá äΘÇáÈ ÈΐáÇΐ ΧαΥÍαä ΧαΧβΝÈ
βΧÈáααÇ ΧαΔΐá íααáβá ää ΧáβΥÇΝ ααΐΐααÇ Υΐβá ΥáÚÈ
(ΧáÈαÈÈ: 122)

ΥβáäÇ ááá : ΧΝÖ ΧááΟááΐá αΧΐΐÈ αäÓ ΧÈä áΐá Υί ΧαÈΙΝ(3) (ΑáΝÇÈ ÓÈÍÈ Υί ΧáäÖΝβ αÈÈ Υáι
.Ááá ΧááÜΝÈ ÈΐáΐΘáÇ)
αβΧά ÈÚÖáá : ΧαΔáÇÈ Αai ÁΥÚÇáÓÈÇá ÇΐáΧá áÇαΧβá ΧαΐÚÇÈ Υί ÈáÇΐáá αΧÚÇβÈ áΟΐΝ
ΧáÈΙΧΝÇáÁΟáÇáι ΥβáäÇ ááá : ΧαΐΝβÈ ΧαΧÓáÇáΐÈ Υί ÁΥÚÇáÓÈÇá áΐ ΧαÈΙ Èβαΐ ΧáΐáÇΐ; ΥÇáÈ
ÈáÈβá ää ΙΝβÈ áβááÈ ΧαÇΥααΧá ΕΙÈ áΐΝ ΧαÇÓÈΥÈÇΐ ααΐΟΐÈ ΧαÇáΥÇÓ ää βÈá ΙáÇαÖÈ
ΧáÓáΘÇá Αai ΑΝÖ ÈáÈáβ ΥíáÇ ΙΝÍÈβ;αΕΝÍÈβÈÈ ÈÍÈ Υáι ΑΝÖ áÇÈΐΟÚ ΥíáÇ ΑáÇ áΝÈ ΧáÇááΐá
αÈÖÚΝ ΥíáÇ ÈÚÖÈ αÓΥÇΐÈ áαÚáááÇ Χáááααβ αΧÈáÇá Χáááααβ äβΧÈáαα ΧáíáÇ ÈÇáÓáαΥ
.αÈβαΐáÇ ΧαÁä ΧαΐΝβÈ ΧαÇÓáÇáΐÈ αΐΐΟáÇ ÓÚÈ ÈβΧááá
.βΧάαα : áβá ÖΥÈ ÇΥÚÇáÓÈÇá ÖΥÈ ΙÇáá ααÇÈβαä ΧαΐααÈ ΧαÇÓáÇáΐÈ ΑáÇ Υáι ΐΐ ΧαÜΝÈ
ΥβáäÇ ááá ÁäÓΐÈä ΧαÇÈΝÇβ ΧαΔΐá ΙβαααÇ ΧαΧΝÖ ΙáÓÈ βΝαä ¿ αäá ΥΥáÈä Υá ΧαÈÈÇΝ ΧαΔΐá
ΙáΐααÇ ΝαÓΙÇ αΑÓΙÇ βΝαααÇ ΘαΐáÈ ¿ ααÚáβá áÇÈáΟαä ΧαÓáÇΐβÈ αΧáááÇáΐβ . αβá áÁáÇΑ
.ΙΝiαα ää ΧαÈβÚÈ ΧαÈΐ ΥíáÇ ÇΥÚÇáÓÈÇá ααÇΐααααÇ

ΥÚÇΐαα αΝiαα : ÈÁä ΧαÓÚÈ ΧαÇΥÚÇáΐ ÁΥÓΐá ΧαÈÚÖÈ αÈáβáÈ Υíá ÈÚÖ ΧαÚÇΐÇÈ ΧαÈΐ
ÈÚáÈÈ Υáι ΧαÚÈÇΐÇÈ ΥβáäÇ ááá : αÇΐ ÓÚÈ Ιΐáä ää ΧαΥíαÈ αÇΐ ΧαΝΙΧá ΧááäΔÈ ¿ áUá Χá
ΧáÓÚÈ ΧαÇΥÚÇáΐ βÈβΐÈ ΧáÓÚαÈ Υíá ΧαβÈΐΝ ää ΧαäβΧΑΕÖ αΧáΥíαÈ αáβá ΧαΥΝβ Èíáá αÈÍá
ÖÚαÈáÇ Áäá ΝΥÖ Αá ιUØΐ ΧαΐáΐÈ Υí Ιΐáá αΐΥU Èäá ΙΝÍÈä αÚÖÈä αβΝÇáÈä ααβΥ ÁáÇá ÁΟΐá
βαÈ Υί ΧαΧΝÖ ÈáÇá ΟααααÈ; Υáá αβΥáÇ ÁáÇá Χαΐáαΐ ÈáÇáΐÈ ÁΐÇá ¿!ΥβΧάαα " Çá ΧαÓÚÈ
ΧaÇΥÚÇáΐ ää ΐΐΟ ΧááÜΝβÈ αΧáααÇ áΐ ΙΝÈ Èíá ΧαÚááÇβíá ΧαβÈΐΝíá (Υáΐ ΙΝÈ ΧαβααΧβÈ
αΧááΐáä)!ΥβáäÇ ááá : Çá ΧαΝÍβÇ ÈβΥ áUβá; αΕΝαÓΙÇ ÈβΥ áU ÈÚÖβá; ΥááÇΔÇ ää ÈβΥααÇ βáÇ
αβΥααÇ; αáβá βαáβá Νΐá ÈÇáΥÍÈ αΧÈÈÇÚ ááUá ÈáÇ Ιáΐá;ααΐá ΧαΔΐá Υί ΧαÓÇÍÈ áβÇΐ áΐÓá Áá
ÁáΝÍβÇ áÍÓ ááÇ ΙαΝ áÇΥΐ ΙΝÈ ααÇΥΐ ÓáÇΐ; αΧááÇ áΐ áÓÇΥΐÇÈ ÖΐÍÈ αÚβΧΑΕΙÈ
.ááááÇΐΝíá; ααÚ Δáβ ΝΥÖáÇ βÈΐΝ ää βΧΐÈ ΧαΐáÇΐ ΝUá ΙÇÍÈáä ΧááÇÓÈ ááÇ
ααΐá äβαä äβΐ Èäΐ ΧαÁΥÚÇá ÓΙÇ ää ΧαΐáÇΐá ÈΥΐÇΐá äáíαä αäÓΥ äáíαä Ιáΐá Èáΐ ΧαÇÓáÇá ää
.ΘαΥÇá ΧαÓΐαΕΥÍÈ ΧαÚΥá ää ÈáΐáαÇ ΧαÖΝÓ
: αΐÈαÇá äβαä áβá : ÇΐΐΝααÇ ΧαΘΧβΧÈ áÇΐÇá ΧαÓΐÇΑΕΙ !!!! αäÓΐΥ

æβÇæÉ ÇÈÈ ÌÑÈÉ æláÈ Áài ÆæÑæÈÇ æÇáÚÇáá ÇááÕÑÇái ÝÈÍ ÇáÞÓØæØíáíÈ ÓáÈ 857áÙ 3541á Úái ìí áíáí ÇáÝÇÈÍ ÇáÐí Ìæá ÇÓááÇ (ÇÓáÇá Èæá : áíáÈ ÇáÇÓáÇá) æàÓÍ ÇáÇæÑÇØæÑíÈ ÇáÑææÇáíÈ ÇáÕÑÞíÈ Áài ÇáÁÈÍ æáÞí ÈÞí ÞÓá ÙíÑ Þáíá æà ÆæÑæÈÇ ìÝÚ ÇáÍÓÈ ÒÇÚÑÇ

ááíæáÈ ÇáÚÈæÇáíÈ æÚáíàÇ àÇÌá àÇÈáíæá àÕÑ ÓáÈ 1798 à æÇÓÈÍÝ ÈÇáÀÒáÑ æÕÑÈà ÈÇááíÝÚÍÈ æÇÍÍá Ííáá ÇáÀÒáÑ ÝÞÇá ÇáÀÒáÑ æÍÑß ÇáÓÚÈ ÇááÓáá Ýí àÕÑ æÇÍíÑÇ ÞÇá ÓáíàÇá ÇáíáÈÍ ÇÍÍ ÈáÇáíÐ

ÇáÀÒáÑ - æææ àá ÌáÈ æÞÈá ÞáíÈÑ ÍáíÝÈ àÇÈáíæá ÇáÝÑáÓí Úái àÕÑ æÚáíàÇ ÝÞÑ ÇáÚÑÈ ÈÇáá áÇÈÍ æà ÇÌÈÈÇÈ ÇáÇÓáÇá æà ÇÚáÇÞ àÐá ÇáÓÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÈ æÈàÓíÞáÇ ÈÇáíÚæÇÈ ÇáÇÞáíáíÈ æÇáÞæáíÈ

íÞæá " ÞÇáÈá " : áÇíáßá ááÐá ÇáÓÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÇáÈÍ ÈÚØÍ ÑÞÚÈ æÇÓÚÈ æà ÇááÚæÑÈ æÈÈÈáá Ýí ÓáÇÈáÇ ÈáÚÈ æÇÍÍÈ æÈÍíá ÈÍá æÇÍÍ æÈÈÍá Áài ÞÈáÈ æÇÍÍÈ æááÇ áÝÓ ÇáÈÞÇáíÍ " æÇáÇáíÇÝ Çá ÈÚáÈ àÇáá ÈÞÓá

ÝÞÇá áÇÈÍ æà ÈàÓíÞ ÇáíæáÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÇáÚÈæÇáíÈ æÇÓÈÈÍÇá ÇáÞæáíÈ ÈÇáÇÓáÇá ÝÈÍÁÈ ÇáíÚæÈ Áài ÇáÞæáíÈ ÇáÚÑÈÍÈ : ÇáÈÍ ÌÑÍÈ æà ÇáíÇáÚÈ ÇáÇáÑíÞíÈ Úái ìí áíáæÚÈ æà -1 ÇáÓÈÇÈ ÇááÒÇÑí áÚÚááá æà ÌÑíí ÇáíÇáÚÈ Ýí ÈíÑæÈ áááá : ÇÈÑÇáíá ÇáíÇÒÍ æàÓíÝ ÇáíÇÒÍ æÝÇÑÓ æàÑ æáíÈ ÙÇÒæÑí æÒÇáíá æßÇÑíæÓ

æßÇá ÇÓÈÇÐáá ÇáíÇÓ ÍÈÇáíá Èà ÇáÈÞáÈ àÐá ÇáÇÓN ÇááÕÑÇáíÈ Áài àÕÑ áÈæÇÓá ÈÍáíÑ ÇáÇÓáÇá æÈàÓíÞ ÇáíæáÈ ÇáÚÈæÇáíÈ; æÚááÈ ÍÇÑ ÇáááÇá æÒÇÍÈáÇ ÇááÕÑÇáí ÌæÑÍ ÓííÇá ÚááÇ áÇÆáÇ Ýí àÐá ÇáÞÓíÈ

ÌÇá áíáí Úái ÈÇÒÇ ÓáÈ 1805 à Áài ÙÑÓ àÕÑ æÈÍÁ ÈÇáÈÚÑíÈ æÇáÚáááÈ æÈÑÍáÈ ÇáÞÇæá - 2 ÇáÝÑáÓí áíá áíá ÇáÞÇæá ÇáÇÓáÇáí æÇÍÈÓáÈ ÝÑáÓÇ áíáí Úái ææÓÚÈ áá ÓáíàÇá ÈÇÒÇ (ÇáÝÑáÓÇæí) æà Áíá ÇáÒÇÁ ÌíÒ æÇÓØæá ÈíÑí ááíáí Úái áÕÑÈ ÇáíáÇÝÈ ÇáÚÈæÇáíÈ æÇáÇÓÈÞáÇá ÚááÇ æÞí ÇÓÈÚáá ÇÈÑÇáíá ÈÇÒÇ ÇÈá áíáí Úái ÌíÒá áÕÑÈ ÇáíÑßÈ ÇáæáÇÈÍÈ

ÌæÝÇ æà ÇáÈÒÇÑáÇ Ýí ÇáááØÞÈ ÒÑÈ ÇáíáÇÝÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Ýí ÙÞÑ ÍÇÑáÇ Ýí ÇÓÈÇæÈæá ÝÇÈÝÞ ÞÑíÒæá æÓíÑ ÍÇÑÍÈ -3 ÈÑíØÇáíÇ áÚ ÙÓáÈ Çíæææ ááÈá àÕØÝí ÞáÇá ÇÈÇÈæÑß Ýí áÚÇáíÈ áæÒÇá (æà ÇÈæÈÑ ÓáÈ 1922 Áài ÝÈÑÇíÑ ÓáÈ 1923 á) Úái ÒÑÈ ÇáíáÇÝÈ æáíÇÑÈÈ ÁíÈ áíÇæáÈ áÇÚÇÍÈ ÇáíáÇÝÈ; æáíÇÑÈÈ ÇáÓÚÇÆÑ ÇáÇÓáÇáíÈ æÇÈÍÇÐ ÞÇáæá ÙÑÈÍ Èíá ÇáÐí ÇÞÓ àÒÇÍÚ

ÇæÑæÈÇ æÁÑÞ ÇÍÝÇááÇ ÈáÇÈÈ ÙÒÑ ÞÑáÇ æßÇá ÇÓÞÇØ ÇáíáÇÝÈ Ýí 3 áÇÑÓ ÓáÈ 1924 à íÞæá ÇÍÍáá : (Çá ÇæÑæÈÇ ÞÇáÈ ÈÝÓÚ æà ÇáÑíá ÇááÑíÒ (ÈÑßíÇ) áÁá æÑÇÁá ÈáÇÈæÇÆÈ ááíæá æà ÇááÓáíá Úái ÇÓÈÚÍÇÍ ááíáÇÍ ÈÇÒÇÑÈ æà ÇÓÈÚá) (4)

ÈÚÍ Çá áíá ÇÈÇÈæÑß ÇáíáÇÝÈ ÇÑÇÍ Áá íÚÍ ÈÁáíá (ÇáÐÆÈ ÇáÇÈÍÒ ÈæÒßæÑÈ) ÇáÐí ÞÇá -4 ÌÚÈÍá ÇáÇÈÑÇß ÇáÞíáÇÁ æßÇáæÇ ÍÁááæá (ÌáßíÓíÇá) æÞØÚ Þá Óáá ÈÇáÇÓáÇá æÇáÚÑÈ ÈÚÍ Áá ÇáÈÒÑÈ ÇáÇÝÞÇÑ ÇáÞæáíÈ Úái ìí ÇááÒÇÑí áÈá : áíÓíá ÙÝáÞ (áÁÓÓ ÌÒÈ ÇáÈÚÈÈ) -5

æÇáØæÇá ÓÚÇÌá æíæÑí ÙÈÍ ÇááÓíí (áÁÓÓ ÇáíÒÈ ÇáÞæáí ÇáÓæÑí) æíæÑí ÌÈÒ æÇÓÈÇÐá ÞÓØæØíá ÒÑíÞ (ÌÒÈ ÇáÞæáíá ÇáÚÑÈ) ÒÇÑ ÇáÚÑÈ íÞíæá ÇáÚÑÈÍ ÇááÕÑÇáí Úái ÇááÓáá ÇáÈÑßí æÇáÈÇßÓÈÇáí æÇáÇÝÚÇáí ææÞÝ ÇáÚÑÈ Ýí ÇáíÑÈ ÇáÇæáí ÓÍ ÇáÇÈÑÇß áÚ ÇáÇáíáíÒ æÇáÝÑáÓíá ÇáÓáíÈíá

Èà ÇáÈÞá ÇáÚÑÈ ÌØæÈ ÇÍÑí : æáí ÇÍíÇÁ ÇáÚÒÈÍÈ ÇáÇÞáíáíÈ ÇááÈáÈ : ÝÁííÇ ÇáÝÑÚæáíÈ -6 æíÝÚ ÑæßÝáÑ ÙÒÑÈ ááÇííá ÌæáÇÑ ááÈÍÈ Úá ÇáÇÈÇÑ ÇáÝÑÚæáíÈ æÚÇÍÈ ÇÓáÇÁ ÇáßÝÇÑ ÇáÈÍ íÓáÆÒ ÇááÓáá æà ÐÑáÇ : áÈá ÇáÇáÑÇá (ÞÈæÑ ÇáÝÑÇÚáÈ) æÑáÓíÓ ÑÚáÓíÓ ÇáÈÇáí : ÇáÝÑÚæá ÇáÐí ÈÑÈÍ Ýí ÈáÇØá ÓííáÇ æàÓí Úáíá ÇáÓáÇá); ÇÈÍ Çááæá; ÝÇÒÈÍÈ àÐá ÇáÇÓáÇÁ áíÈÈÈ Áài ÇááÓáíá æíÓáæá ÈáÇ ÇáÈÞÇáÇÈ æÇáÓÇáæáÇÈ æÇááÁÓÓÇÈ æÇáÕÑßÇÈ

íÞæá Øá ÍÓíá : (áæ æÞÝ ÇáÇÓáÇá Èíáí æÈíá ÝÑÚæáíÈí ááÈÈÈá)0 : æÞÇá ÍÇÝÚ ÇÈÑÇáíá ÇáÇ àÕÑí ÈáÇáí æà Èài àÑá ÇáíáÑ ÇáÐí ÁÚí ÇáÝáÇ : æíÞæá ÓæÞí Úá àÕÑ

æíá ÇáßáÇáÈ áíÓ íÚÒÈ ÑÈßá Çá ÈíÚáæá Þæíáá áÚÈæíÇ æàØÞ ÇáÚÇáá ÇáÇÓáÇáí ÒÑ æàØÞ æÈÝÑÞæÇ ÓíÚÇ ÝÞá áíáÈ ÝíáÇ ÇáíÑ ÇááÁáíá æááÈÑ -7 æíÑÈ ÇáíáÈ Úái ÇááÓáíá ÝÇÒÈÍ ÇÍÍáá íÈÚÒÈ áííæí àÕØáÚÈ æà ÞÈá ÇÚÍÇÆá; æÒÇÑÈ ÇáÇááÇÑ æÇáíÈÇá ÈÚíÑ áÚÑÈ ÇááÓáá Áài Áíá : ÒÇÑ ÇááÓáá áÇÍÓ ÈÁíÈ ÙíÑÈ ááÚÐÇÑí ÇááÇÆí ÈáÈáß ÇÚÑÇÓáá Úái ÈÚÍ ÁàiÇá ÞáíáÈ æÐáß áÇá ÇáÇáíáíÒ ÞÇáæÇ áá Ýí áÚÇáíÈ (ÓÇíßÓ

Èíßæ) Çá ÞØÚÈ ÇáÇÑÓ àÐá áíÓÈ æà Èáíß æÇáíáí ááá : áÞí ÞÇáÈ ÇáÓíæÈ ÇáÇÓáÇáíÈ æà ÈÒÇÆÑ ÇáííÑ ÇáßÈíÑÈ Ýí ÇáÚÞíá ÇáÇííÑíá æáßá ÑæÇÓÈ ÇáíÇááíÈ æÑßÇá ÈÞÇáííáÇ ææÒÇÆíáÇ Èßæ à ÈÞáÇ ÓíáÇ Úái ÞáæÈ ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá; áÇÒÇá ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá áÑÈÈÇÒÈ ÈÇáííæí ÇáíÚÑÇÝíÈ ÇáÈÍ ÑÓááÇ ÇÚÍÇÆá áÇÒÇá ÇáÓÇÈ íÓÚÑ ÈÇáæíÓÈ æÇáÚÑÈÈ ÈíÇá Çáíá ÇáÐí ííáá áÝÓ æÈÇíÆá æíÚÇáí Ýí ÇÚáÇÞá æà ÇáÁáÇá æíßÇÈÍ æà ÇáÇÓæÇÞ æÇáÁáÇá ÇáÈÍ ÈíÇÚÈ ÌíÇáá áÝÓ ÇáÐí íÚÇáíá Çíæá æáßá ÇáÇÍÓÇÓ áá íÓá Áài áÝÓ ÇáíÑÇÑÈ æÇáíÑÞÈ ÇáÈÍ ííÓ ÈáÇ ááá íÒÇÑßá ÞØÚÈ ÇáÇÑÓ

ÇáÓÚíÑÈ ÇááÓáÇÈ ÈÇáíæáÈ æÇá ÞÇáÈ áíáÈ æÇÍÍÈ áÇÒÇá æíáá áÇíÈáÚÑ ÙÒÈÇ ááá Úái ÌáÇÁ ÈÓÝß æÇÑæÇÍ ÈÓáÞ æà ÇíæÇáá ÇááÓáíáí Úái áÞÑÈÈ ááá æÐáß áÁá áæá ÌæÇÓ ÓÝÑá ÇÍÒÑ æíæÇÓ ÓÝÑ Çííá ÇÒÑÞ

ÍÓCÝÑ ÇáÓÈÇÈ Àáì ÇáÙNÈ áíÍÑÓ æáÙ Ðáß áÇÍÓÈØÍÚ ÑÈÍÑ áäää Çä ÍíØä ÞíæÍ ÇáÇÞáíáíÉ ÇáÈÍ
 ÈÓÍà áÇÈäÇÁ ÇÞáíáá æÇä ÑÇä áÓÇää íáØÞ ÈÍáÇÝ ðÐÇ æÍÚæÇä ÇáÙNÍÓÈ Çä Ííáá ÇáÇÓáÇä
 .ÇáÚÇááí ÈÝÑÈÈä æÚÞÍÍÈä
 ÈÑÇÈÌ ÇáÇÞÇáíá ÇáÇÓáÇáíÉ Íæáá ää ÇáÝÞÑ æÇááÑÖ æÇáÐáÉ æÇÍÉáÇá ÇáßÝÇÑ áÇ áÇÍÚáää
 ÇáÇÇááá Èä ÇáÐÍ ÍÚÍÓä; æáÙ ðÐÇ áÇÚÍÑÈ áÍíá æáÇáßÍÑ æáÇÍáíÉ

æÇÑÈÑ æÈÇá äæ ÇÝÚÇáÓÈÇä
 ÇäÇ ÇÚNÝ ÈÚÖ ÇáÍÚÇÈ ÒÇÑæÇ ÈÇÑÈÈÇä ÚÍÈ äÑÇÈ æáÄÓáÑ ÇÍÇçÇ æáÙ ðÐÇ áá ÍíØæÇ -1
 ÇÓÈæÚÇ áÍÑÇÓÈ ÞÓÍÈ ÁÝÚÇáÓÈÇä Çæ áÓÍÇÑÈ áÍíá Çæ áÚÓÑÑ Çæ ÍÇÑ ÇÍÈÇä; ÈíáäÇ ÑÇÑÈÑ
 æáíßÓæä ÇáÑÆíÓÇä ÇáÇáÑíßíÇä ÒÇÑÇ ÈäÝÓíááÇ ÇÑÓ ÇÝÚÇáÓÈÇä áÇä ÑÇÑÈÑ Áæ áíßÓæä
 áá ää ÇáÇáÈäÇä ÈáÐä ÇáÞÓÍÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÓÍáÈ áÚáá íÞØÝ ÈÚÖ ÈäÇÑáÇ; ÇäÇ ÇááÓáá

!; ÇáÍÇÚÍÈ ÝáÇ ÈÈÍÑ áá ÇáÈäÇÇäÇ; ÝÁÍÈ ÍÑÞÈ æÇÍÈ ÚÍÑÈ Úáí ðÐÇ ÇááÓáá
 Çä ÑÈÍÑÇ ää ÇááÈÚÈÍíá; æÈÚÓáá ÇÓÍÇÈ ääÇáÍ ÇÓáÇáíÉ áÇÓÇá íáæä ää íÝ ÈäÝÓá Ááì ÇÑÓ -2
 ÇáíáÇÍ ÇáÇÝÚÇáí (ÇáÞÓÍÈ ÇáÈÍ ÈáÒ ÇáÚÇáá ÈÁÓÑá) æÈÚÓáá íÑ Çä ÇááíÁ Ááì ÁÝÚÇáÓÈÇä
 áíáÈí áÍÇÁ ÑÈä ää ÇáÍÝÈ æÇáÈÓÑÚ æÇáÈäæÑ æÇáÈÚíá æÇáÚÇØÝÍÈ æÇáíáÇÓ æÇáØÍÈ

.ÇáááÈÈÐ ää ÇáÓÐÇÍÈ; Çä ää íÞá äæÚ ää ÇáÈäÇáÈ æÇáÚÈÇÁ ÍÓÈÍÞ ÇáÇÓÝÇÞ æÇáÑÈÇÁ
 æáíá áÍÚæÇ ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá Çä íÁÈæÇ áíÈÈæÞæÇ ÈÄäÝÓáá ÍáÇæÈ ÇáíáÇÍ æáÍÚæÇ Çááá Çä
 .ÍÓNÍ ÒÍæÑáá áíÈ ÇáíáÇÍ æÇáÇÓÈÈÓáÇÍ
 æáÍÚæ ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá Çä íÚÍÓæÇ ÈÄäÝÓáá ÇÍÇçÇ ää ÇáÑÈÇØ æÇáíáÇÍ áíÑæÇ ÒÍÇáÈ

.ÇáÈÍÑÈÈ æÚÐæÈÈ ÇááÚÇäÇÈ ÇáØæíáÈ
 .æáÍÚæ ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá Çä ÍÍáæÇ ÁÈæä ÇááíáÈ áÈÖÝæ ÇÑæÇÍáá æÈÓÞá äÝæÓáá æÈáÞí ÞáæÈáá
 áÍÚæ ÇáÓÈÇÈ ÇááÓáá Çä íØNÍæÇ Úá ÇáÝÓáá ÇáÇÇáí æíáÓæÇ ää ÇáÈNæÍ ÇáÚÇÍÈ æíÚÍÓæÇ
 .áÚ ÇááÓáíá ÁÈNÇÍáá æÁÍÓÇááá æíæÚáá æÁáÇááá æíÓÇÑÑæäá áÓÍÑÈ ÇáíáÇÁ æÇáíáæÚ

áÍÚæäá áÆáÇ ÈÝæÈáá ÇáÝÑÓÈ æáÆáÇ ÍÓÈÞáá ÇáÑÑÈ; æÞí ÍÍÓæä íæäÇ ÈÇááíá; æáÇÈ ÓÇÚÈ
 .ääíá
 ÝÓÈÈÑæä áÇ ÁÞæá áßá æÇÝæÖ ÇáÑÍ Ááì Çááá Çä Çááá ÈÓÍÑ ÈÇáÚÈÇÍ

.æÓÈÍÇáß Çáááá æÈÍáíß; ÇÓáÍ Çä áÇ Çáá ÇáÇ ÇáÈ ÇÓÈÚÝÑß æÇÈæÈ Çáíß
 ÜÜÜ
 ÜÜÜ
 ÑæÇá ÇáÈÑáÐÍ Úá ÇÈí áÑÍÑÈ æäæ Ýí ÒÍí ÇáíÇáÚ ÈÑÞá (5358) (1)
 ÇáÓÍÑÈ ÇááÈæíÈ áÇÈä áÓÇä (2/209) (2)
 ÓÚÑ ÇáíáÇÍ Ýí ÇáíÑæÈ ÇáÓáíÈÈ Ò - 47 (3)
 .æÇÞÚáÇ ÇááÚÇÓNááíáí ÞØÈ Ò - 197 (4)

*ÈáÉ ÇáÓÑÝ æÇáÝÍÇÑ

.[äÓÑ Ýí áíáÈ ÇáíáÇÍ ÇáÚÍÚÇáÈäÇÈæä-30 ÑáÓÇä 1407áÚ; ÇááæÇÝÞ äÇíæ 1987á]
 : Çáíáíááá æííá æÇáÓáÇÈ æÇáÓáÇä Úáí ää áÇáÈí ÈÚÍá. æÈÚÍ
 ÝÞí ÑÇáÈ ÇáÓáÓ Èáá ÁÐÍÇááÇ áÈÍÈÝí æÑÇÁ ÌÈÇá ÌæÓÈ æÁäÇ ÝæÞ ÞáÈ ÌÈá Ýí "Òí" æÇÐÇ

: ÈÓÇÈíá ÓÚíÑíá áÞÈáíá Ááí ÈÇÈÈÓÇáÈ ÚNÍÓÈ æÍÓÍ áííá íÐÑÑáí ÈÞæá ÇááÈäÈí
 ÑÝí ÈÍÓáí áíæáÇ Çááí ÑÍá áæáÇ áíÇØÈÈí ÇÍÇß ää ÈÑáí
 æÇÐÇ Èí ÁäÇä ÁÈí ÍÝÖ æÁÈí ÁÓíí ÝÓááÈäÇ áÚÇ æÚÇáÞÈäáÇ; áÞí ØÇá ÇáÝÑÇÞ æÈØÇæáÈ

.ÇááíÈ æäáÇ Ýí ÁÑÖ ÇáÓÑÝ æäáÇÒá ÇáÝÍÇÑ
 ÁäÇ ÁÈæ ÁÓíí ÝæÒáá 48 ÞÚá ÝáäÐ ÚÓÑíá ÓáÑÇ äÈæÇÓáÈ æäæ Ýí Èál æáÐä áí ÇááÑÈ
 ÇáÈÇáíÈ ÇáÈí íÞá ÝíáÇ Ýí Èál ÝÝí ÇááÑÈ ÇáÁæáí áßÈ ÞÑÇÈÈ ÚÇä æÁäÇ ÁÈæ ÍÝÖ ÝÞí ÚÇÈ
 ÞÑÇÈÈ ÚÇä ææÒáá 45 ÞÚá; æííÈáí Þá ááááÇ Úá ÇááÚÇäÇÈ ÇááÑíÑÈ ÇáÈí ÞÇÈáÇÇ ÇÈäÇÁ

ÇáÚæíÈ ÈáÇÈÈ æÈáÇÈíá íæäÇ æÇáÈäæí Ýí áÚÚá ÁÍÓÇÁ ÇáØÑíÞ ÈÚíÞ äÑæÑ ÇáÞæÇÝá æÇáÈál
 ÍØÍ ÓÍÑ ÇáÑÍá; æßá ää ÇáÁÓÇÈÚ ÓÞØÈ Ýí ðÐÇ Çáíáí ÇááÈíáí; æáÞí ÚÍÈÈ ÚáíáÇ ÁÈáÚÇáí
 .ÁáááÇ ÑÍÚÇ æííááÇ Íæä áÓÇÍÈÈ ÞÇÝáÈ ää ÇááíÇáíá

æÈál ÈÞÚ Úáí Ííæí ÑæÓÍÇ ÞÑÈ ääÑ Íííæä ÝíÞØÚæä Ýí áÐä ÇáÑÍáÈ ÞÑÇÈÈ ÓÈäÇÆÈ ÞíáæäÈÑ
 æáíÝ æäá íæÇÍáæä Ýí Þá ÞÑÍÈ äÓÞáÈ ÍííÈ ÍÇÓÈ æÁä áæä ÁÈí ÁÓíí ÑÇáÝÑáÓííá æáÇ ÍÓÍÞ ÇááÇÓ
 Ááá ää ÇáÙNÈ Áæ ÇááÓáíá æßá ÓÈÈ ää ÓÞáá ää áÓÇßá ÁÈäÇÁ ÇÍÈíÇÓ ðÐÇ ÇáØÑíÞ ÇáØæíá

ÇáÐÍ ÍÈÑÞ ÁÝÚÇáÓÈÇä ää ÇÞÓí ÇáÓáÇá Çáí ÁÞÓí ÇáíáæÈ; Çä ÞæÇÚÍ ÇáÑæÓ æßáÇÆááá ÇáÈí
 íÈÑÈÓæä ÈäÇ äÑæÑ ÇááíÇáíá áÇ ÈÚÍ ÓÍÆÇ ÇáÇä ÈÚÖ áÓÇßá ÇáÞÑí ÇáÈí ÈÝÑÓ ÇáÓÑÇÆÈ
 .æÇáÇÈÇæÇÈ ÇáÈÇáÚÈ Úáí ÇááÇÑíá Ýí ðÐÇ ÇáØÑíÞ

æáÇ íáÞÓí ÚÍÈí ää ÓìÇÚÈ áÁáÇÁ ÇáÓÈÇÈ æÓÇÍ Ýí ÍáÓÈí ÚáíáÇ ÇÚáááí ÁÈæ ÍÝÖ Áä ÇÈÇ ÁÓíí
 Þí ÐáÈ Çáí Èál æííá Íæä Áí ÑÝíÞ æÁäÓÞæä Ýí ÇáØÑíÞ æÞÇáæÇ áá ÈÄáß ÝÑáÓí æÁáßÑ
 .Ðáß; æáÇ íáíá ÚÇáÈÇ ÇáÇ ÞÑÇÁÈ ÇáÞÑÁä ÇáßÑíá ÍÈí ÍÓÍÞæÇ Çáá áÓáá
 Áä ÁáæÇá ÇáÓÝÑ æÇáÓÍÇÆÍ ÇáÈí ÈÍÝ ÈÇáØÑíÞ æÇááíÇØÑ ÇáÈí Èáíí ÇáÞæÇÝá áÇ ÍÚáááÇ
 ÇáÁ ÇáÐíá ÑÇÈíæäÇ æÚÇÓæáÇ; ÞáÈ áÇÈí ÁÓÍÍ : ÍÍÈäÇ Úá ÑÍáÈßá æÚá ÞÝÍÈ æÓæáßá; ÝÞÇá :
 (Çä æÓæááÇ Çæá áÑÈ ÑÇä ÇÓÈä ÈÇáíÇá æÁÞÑÈ Çáí ÇáÇÓÇØíÑ ÝáÞí ÁäÓíáÇ Ýí ÇáØÑíÞ 46

.íæäÇ ÓÞØÈ ÝíáÇ ÁÚÇÝÑ ÚÈíÇááá ÁáÓ ÍáíÚÇ
 :æÓáÈÈ äáááÇ Áä ÍÍÈæÇ ÇáÓÈÇÈ Úá ÇÈÇÑ ÇáÙNÈ Ýí ÇáíÈáÈ æÝí ÍÇÍá ÁÝÚÇáÓÈÇä ÝÞÇáÇ
 Çä ÞááÈ ÇáÙNÈí ÈÚÈÈÑ ÓÈä áÞÍÓÈ Úáí ÞÇÍÈ ÇáÁÝÚÇä ÇáßÈÇÑ; æßá ää ÞÓÍÈ ÑÈÑí áÇ ÍÈÈæä
 ÈäÇ ÇáÇ Áä ÍÑÍÚæÇ ÇáíáÇ; æßá ää äÓÞáÈ Èíá ÇáÝÓÇÆá áÇ ÍááÇ ÈÇÐä Çááá ÇáÇ æíæí ÇáÙNÈ

æCä ÇäälÇälíä ÇáÁÝÚÇä áílláæä ßÉiNÇ Çä ílÓä Èiááä ÍáÇÝ Ýí ælælaÇ ÈÇáÇÖÇÝÉ Çái ÇÓÈÍÇÆáá -äá ÇáÝÓáá-UáílaÇ íæOæO ááá ÇáÓiØÇä ÈÇááíNÉ ÈÍÈ ÓÚØ ÇáíÇÍÈ æ Èbá ÇáíæÚ æíOä ÇáÚæO Ýßä ää ÇÓNÉ áíO ááÇ áUíá ÇD ÚÇÆááÇ Çáæííí ääÐ ÓäæÇÈ Ýí ÁÑÖ ÇááÚNÉ áÇ íOÈØiÚ Áä íßí ááíOæä Úái ÇáNÚiÝ áÇÓNÉä æáÇ ÈØÇæÚä áÝÓä Áä íÝÇNÐ ÇáíÈáÈ ææä íNí .ÇáÚNÉi ÈiÇæÈä Ðí áÇiN ää ææØäæ æÇáíaiÇ æÐÈáÈ Úáiá ÈiÓNÇÆáÇ ää Áíá Çä íáÇá ÒNÝ ÇáílaÇi áÐí ÓÁáÈ ÒÇÈÇ ÇÓáá íOä Çíä ÈÚiO ÁÓNÉß; ÝÞÇá : áÇ ÁUáá ÝäáÐ ÍäO ÓäæÇÈ æáíÝ ÒNÉ ÈiÈäÇ æÇáÇ Ýí ÇáíÈáÈ æáÇiN æÇáíÇi áU ÇíæÇái æáÇ ÁUáá ÓiÆÇ Úááá æáá Ááá Úááá ØNÝ .ÍÈN

ÞáÈ : Çíá íÇ ÀÈÇ ÁÓíí; ÝÞÇá : Çä ÈÚØØ ÇáÓÈÇÈ ÇáÚNÉi ááÞÈÇá íNÝÚ ÇáNæí ÇááÚáæíÈ áíí .ÍÈáÈ ÈßÇááÇ æOæÞáá áááØÇá æÈØáÚáá ááÓáÇÍÈ ííí Ýí áÝæO áÁáÇÁ ÇáälÇälíä æíÚß Úä ÇáíæN ÇáÈNÉæí ÇááÇä ÇáÐí íÞæä Èä ÇáÓÇÈ ÇáÚNÉi ää ÈUáíá ÇáÞNÁä æÇáÁÐBÇN .ÈÚí ÇáÓáæÇÈ æÈUáíááá ÓiÇä ÇáÇÈáíä æÇáíaiO æÞiÇä Çááíá æÚiN Ðáß æÝí áÐÇ ÇáááØÞÈ íUÈÈN ÇáÞÇÓi ÚÈiÇááá ÇáÞÇÓi ÇáÚÇä æÇááÝÈi ááááØÞÈ ÈßÇáááÇ æßÇä Úái æØß ÇááíNÉ Ýáæ áÇiN áÈÝßÈÈ ÇáíÈáÈ ææááÈ æiØÇÁ Çááá Áä íOä ÈáÇÈÈ ää ÇáÇíæÈ ÇáÚNÉ Çái Èáí æiáÚi ÝßNÈ ÇááíNÉ ää Ðááá Èä íÈÈÈ æÈØÈi ÇáíÈáÈ ää ÁÓi ÍÈáÇÈ .ÁÝÚÇáÓÈÇä ÞæÈ æÞæÇä ÞæÈáÇ ÞNÇÈÈ ÓÈÈ ÚÓN ÁáÝ àìÇáí

ÞááÇ áÇÈi ÇÓíí : ÁáÇ ÈíÈäÇ Úä ÇíæÇáß ÇáÚNÉ ÇáälÇälíä. ÝÞÇá Úáá ÇíÈÈß; ÁíÈÈ Úä ÇáíßÈæN ÒÇáí ÇáÐí áÓi áÝÓä æØÚÇáá æÓNÇÈä æiÚiO ááälÇälíä ÇáÁÝÚÇä áíá äáÇN æááÐ ÁÓáN ææä áØÇÈ ÈÇáíOæÈ æáßáá áÇ íßá æáÇ íáá NÇÈÈä ááälÇälíä; æáá ÇíÈÈß Úä ÒÇáí .;ÇááNÉi; Áä ÒÇáí ÇáälÇälí; Çä ÒÇáí ÇáØÈiÈ; Çä ÒÇáí ÇáÓÇáí

æÇáØÈiÈ ÒÇáí äæ ÇáØÈiÈ ÇáÚNÉi Çáæíí ÇáÐí áßÈ íÇíá ÁÝÚÇáÓÈÇä ÞNÇÈÈ ÓáÈiá BÇá Áæá ÈäÇáiÈ ÁÓáN áÇ íÞÇÓi Áí íNáá ää ÁíÈ íáÈ Áæ äÁÓÓÈ; æÈÚiáÇ ÈÚái áá áßÈÈ ÇáííáÇÈ ÈiÝÚ NÇÈÈ áßáá íáÝÞ NÇÈÈä áÓNÇÁ ÚáÇi áááÓÈØÝi. áÐí Íá ÇáíßÈæN ÒÇáí áíá ØÇÞä BÇáá ää ÇáÝNáÓiá áOæíá ÈÁíáÓÈ ØÈiÈ ííÈÈ ææÓÇÆá ÚááíÈ áÈÞíáÈ ää ÁíáÓÈ ÇáÁÓÚÈ æÇáÈííN æÚiN Ðáß æßÇä Úííáá ÞNÇÈÈ ÇáÈÓÚÈ Ýí áÓÈØÝi áØÇ ÒNíÝ (ÚÇÓáÈ Èáí); æÈÚi Çä ÚáN áááá áíÇæáÈ ÇáÇÝÓÇi ÇááÓÈáNÈ ÈÈæÓiÚ ÍÈæÈ äáÚ Çáíáá æíÈæÈ ÇááíNÇNÇÈ áÈá

(HALUCIN) (..; MOGADON ; LORTAZPAM ; O URAL)

ÇáÈi ÈÓÈÈ ÇáÇíáÇä áíí ÇáälÇälíä ÁÝÈi ÇáÞÇÓi ÚÈiÇááá ÈÚiá íæÇØ áíÇáØÈáá Áæ ÇáíáæÓ Çáíáá Áæ ÇáÈNíí Úáiáá æiØÇÁ Çááá Áä íÚÇiN ÇáØÇÞä ÇáÝNáÓi ÈßÇááá æííá áíááá ÇáíßÈæN ÒÇáí æííá -æiÚiáá Çááá ÚOæíá-æíÞæä áÞÇä áÐÇ ÇáØÇÞä æiØÈi ÐßN ÇáíßÈæN ÒÇáí Úái Bá áÓÇä Ýí ÇáááØÞÈ æNÚä ÞáÈ ÇáÇáßÇáiÇÈ æÞáÈ ÐÇÈ Çáíí ÝÇáá ÈÚæä Çááá -áU ÇáÇiÈÓÇÈ æÇáÇíáÇØ æÇáÈiNí-BáÇ áíOÈä æáÇ áØßi Úái Çááá ÁííÇ -Ðí ÇÓÈØÇÚ Áä íØÞ ØNíÞä æiÈÈÈ æíáíá; æíÞæä ÈÚááíÇÈ ßÉiNÉ ÈÍÈÇi Çái ÁíáÓÈ áÈÞíáÈ æáÓÈØÝiÈ áíáÓÈ ííÈÈ; ÝÈiÁ íNí ÚááíÇÈ ÇáíOæÈ æáÞá ÇáÚÚÇä ÁáÇ íNÇiÇÈ ÇáíNÈ ÝííÈ ÚááÇ æáÇ íNí æáÞi ÈiÇæO ÇáíßÈæN ÒÇáí áÐÇ ÝÐí ÁÞÇä íæNÈ áNßØÈ äáÝN ää ÇáälÇälíä ííáæáá ÇáÓáÇÍÈ ÇáÇÚiÇííÈ ÈÞNíÈÇ ; æíáÇá ÚÇä ÈÞNíÈÇ ÁÓÈi áÁáÇÁ íÞæææä ÈÈÚO ÇáÚááíÇÈ ÇáíNÇiÈ; æÁÓÈi ää íæáá íÈÁÓæä Èä Ýí ÓiÇä ÇáÇÈáíä æÇáíaiO æÝí ÇáÈÓÇä ÇáÇÐBÇN æÝí ÇáííÇÈ ááÐÇ ÇáíáÇi ÇáÐi NÝÚ Çááá Èä NÁÓ ÇáÁáÈ ÇáÇÓáÇáiÈ ÈÁÓNáÇ æÇÓÈiÈ ÁáÇä ÇáíOæÈ Úáiá æÇÓØN Áä ífÓN Çái ÈÇBÓÈÇä áÇiNÇÁ ÚááíÈ íNÇiÈ æááÇ íOíß Çáíá ÈÓÇØÈä ææOæíá æÈæÇÓÚá æÁíÈá æííÇÁá; æÞÓiÈ ÇiNí Çáá íOáÈ ßÈÈ ÇáÈNÉiÈ ÇáÇÓáÇáiÈ æÇáÈÞÇÝÈ æÇáÝßN ÇáÇÓáÇái æiÓN ÚáiáÇ ÇÓNÇNá Úái

: ÈÚO ÇáÁíáÓÈ ÇáØÈiÈ ÇáÓNæNíÈ áááÓÈØÝi; Ýáæ ííáÚ Èiá ÚáÇi ÇáNæí æÇáÈíá

(ÇáÐíá Áäææ æÈØáÆä ÞææÈäá ÈÐßN Çááá ÇáÇ ÈÐßN Çááá ÈØáÆä ÇáÞáÈÈ)

(ÇáNÚi : 28)

: æííÈ ÇáíßÈæN ÒÇáí ÞÓÈ ÈÚÈN Úä ÍÈ ÇáälÇälíä ááÚNÉ ÝíÞæá

ÁÓN ÒÇÈ ÚNÉi ÇÓáá (ÚÈiÇáNíá NÓíí ÇáÚNíÇ) æUáíáÇ Úáá ÇáÁÝÚÇä ÝßÁááÇ íNÈ Úáiáá ØÇÚÞÈ ää ÇáÓáÇÁ æiÈiNß ÇáÞÇÆi (ÚÈiÇááá) áU ßÉiÈÈä Úái ÈÚi íáÓÈ ÁiÇä áÓiÇ ää (ÇáNí) Çái (íOí ááN) æiáÇíá ÇáÞáÚÈ ÇáÈi Úä Áä ÝiáÇ ÚÈiÇáNíá æßÇä ÇáßæááíÇä (ÇáÞÇÆi) ÚÈiÇááá íNííÇ ÞÈá áÐä ÇááÚNÉ ÝßÇä íÞÇÈá Èií æÇííÈ æiÈÞi àìÇáíÇ áØÇÈNÇ íÈiNÚ ÁáÇä ÇáíNÇi æiæÇÓá ÈÞíáá ÍÈi ÇÝÈÈi ÇáÞáÚÈ æÁÓN áíáæÚÈ ää ÇáÓiæÚiíá æáßáá æááÇÓÝ ää ííí ÝiáÇ

.ÚÈiÇáNíá -ÇáÝÈi ÇáÚNÉi-íÇØÈ ÇáíæNÇÁ ßáÇ BÇä íOái áÝÓá

æííÈáí ÚáÇiÈ Çááá àìÇáí ÁÝÚÇái BÇä ÓííáÇ áU ÚÈiÇáNíá Ýí áÝÓ ÇáÓáØÇáÈ Ýí Óíá Èá ÒNíí Ýí BÇÈá ÞÇÆáÇ : áÐí ÓÁáÈ ÇááíßáÈ ÚÈiÇáNíá ááÇÐÇ ÍíáÈ; ÝÞÇá : Èá ÇáÇ ÁÓÁáßá äáÇÐ ÍíáÈ NæÓiÇ ÁÝÚÇáÓÈÇä; Èä ÇÓÈØNíÈ ÇááíßáÈ ÞÇÆáÈ : áÈ ÁááÇ ÇØáÞáÇ ÓNÇiß ÝáÇÐÇ ÈÓáÚ; ÝÁiÇÈ : ÓÁíáá ÓáÇíí æÇÞÇÈáßá áÁä ÇáíáÇi ÝNÖ Úiá; æíÞæá ÚáÇiÈ Çááá : áÐí æííÈ áæ

.ÇÝÈiá ÈáÝÓi æßÇä ÁiN Úáíí Èä NÈiÚ ÇáÈÇái ááÐÇ ÇáÚÇä

æNÁiÈ ØÝiÞÇ ÚÇÆiÇ ää ÈiÇN-lá ÀÈ Ái (ÈÆN ÇááÇÁ) æÞi áßÈ äáÇáß ÞNÇÈÈ ÓáÈ æáO æííÈáí Ááá Ííá ááØÞÈ ÈiÇNí ÈáÇÈ áNÇÈ æÐÇÈ áNÈ æUái Ííáí NæÓiÇ ÍíáÈ ÈáíÈ ÇÓááÇ (ÓÇá íNá) ÝæííÈ ÓiíÇ ßÉiNÇ ää ÈiÇNí ÝÞÇáæÇ áá : Çä áÐÇ ÚNÉi íÇÁ àìÇáíÇ æÇÐÇ ÈÇáÓi íáNÚ Çái æiØæÞái ÈÐNÇÚiá ÞÇÆáÇ : (ÁááÇ Èß íÇ íÝíí NÓæá Çááá; ÍÆÈ Çái ÈáÇií áÈiÇÝÚ ÚááÇ)ÞÇá áÐÇ æÇáíææÚ ÈáØá ää áÞáÈiá ÓÈáÇ" ÞÇá ØÝiÞ : Ýáá ÇÈáÇáß áÝÓi æÈßiÈ ááÐÇ ÇáÈÞííN

.ÇáßÈiN ÇáÐi ííÚi Èä ÇáÚNÉi áííáá

æÞÇá : áÐí æííÈ ÈÚO ÇáÞÈÇÆá Ýí æáÇiÈ Èáí ÈÈßáá ÇáÚNÉiÈÈ ÈßÇáááÇ ÓiÈáÇ æØÈÇÈáÇ .æÇØÝÇááÇ æáááÇ (ÍæÓá ÁÈÇi)

æÓÁáÉá æÈÚÌÈÇ æÓÈæÓÍÇ : ÁÍÞÇ Áä ÇáálÇáíá íÞæææ ÈÚááíÇÈ ÚÈÑ äáÑ Ííæä Ýí ÇáÇÑÇÓí ÇáÇÓáÇáíÈ ÇááÓÈÚáÑÈ ää ÞÈá ÑæÓíÇ; ÝÞÇá : áÚá áÞí æÓá ÇááíÑ ÈÓíÑ ää ÈÇßÓÈÇá æáÚá Ííæä Þí ÁÚÍÝ ÇáÓÝÑ ÁÍÓÇÍáÇ æÓæÈ ÀÈÍÇááÇ ÝÁÓÈÍÈ ÈÚáÚ ÝÁÍíááÇ áíÓáááÇ Ýí ÍÇÍá ÇáÇÑÇÓí ÇáÑæÓíÈ; æÈÚÍ ÁÓáÑ æÇÐÇ ÈáÐá Çáííæá ÚíÑ ÇáÈí ßÇáÈ æíÞæá ÓÝÍÞ : áÇ Áíáá Úíí ÇáÝØÑ Úáí äáÑ Ííæä (ÁæíÇÑíÇ) ÍíÈ ÞÓíáÇá Ýí (ÓáÈí) äÓØÇÍ ÇáÇÓáÇß æáÁßááÇ; æííÈæí ÁÈæ ÐÑ ááÞíÇ ÇáÓæÁ Úáí áÐá ÇáÞÓíÈ -ÍÈ ÇáÇÝÚÇá ááÚÑÈ-ÞÇÆáÇ : ÚáíáÇ Úáá ÇáÇÝÚÇá Ááí .ÓÁÚÇÍÑáá ÁÍÐÈ áíáæÚÈ äááá ÁáÈÚÈí æÈÝÑÞæÇ Úáí Þáá ÇáíÈÇá æÞÇáæÇ : áá áíÚß ÈÚÇÍÑáÇ æÁáÇ ÚÈÍÇáíí ÝÞÇá : áÞí ÑÝÓæÇ ÍáíÚÇ Áá íæíÚæáí Úáí ÇáÝÑÇÞ ÍÓáÇ æáæÚÈ æØáÚÇ Ýí ÈÞÇÆí Úáíáá ÞÇá áÐÇ æÇáíáæÚ ÈÚÑÞ Úíáíá; æáæÇÓá ÇáííÈ Úá ÍæÑ ÇáÇÍæÈ ÇáÚÑÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá ÝáÞæá : æÝí Çáíæá ÇáÈÇáí ÇáÐí íÓá Ýíá ÁÈæ ÍÝÓ æÁÈæ ÁÓíí íÓá ØÇáÑ ää áÑÇÈ .æÈÇÍÚíÓ ÈÚÍ ÚíÇÈ ÍáÓÈ ÚÓÑ ÓáÑÇ æØÇáÑ (ÚÈÍÇááá) áÐÇ ííÈÇí Áä æÞÑÑ äá ÓÝÍÇÈ æÇÓÚÈ äáÐÈØÝ ÐÈÓÇÈ ää ÑíáÈá ÇááÈÇÑßÈ ÈááÓ æÁáÈ ÈÓÈáÚ Çáíá Ááß áÚ ÇáÓÇá ÚíÑ ÚÇÍí íÈíÝÞ ÍíæíÈ æíÈÝíÑ ÍáÇÓÇ æÈÓÚÑ ää ÍáÇá .æáíÓ Úíáíá æáæÑ ÍÈíáá ÚÓíáÈ ÝæáÇÐíÈ æáÓÇá áÝÇÐÇ

áÞí Ííá ÞÑÇÈÈ ÍáÓáÇÆÈ ÞÑíÈ Ýí áÑÇÈ æÈÇÍÚíÓ áÞí ØÇÝáÇ ÓÈÑÇ ÓÈÑÇ ÍÇÓÈ áíííÈ Çáíá æÈÐí ÞÑÇÈÈ áÇÆÈ íæä íáÓí áÚíá 6 -7 ÓÇÚÇÈ æÈæÇÓáÈ íæáíÇ ííá ÚÍÈ ÞÑí Ýí Çáíæá ÇáæÇÍí; æáÇÈÞí áíÇáí Ýí Èáß ÇáááÇØÞ ÇáÇ æÞÝ Úáí ÍÇáÈá æÈÚÑÝ Úáí ÍÇÍÈá; æÁæÓá áßá æÇÍí .ääáá äÓíÈá ää ÇááÓÇÚÍÇÈ Çáá ííÈ Úá ÚæÓáá æÝÞÑáá ÇááíÞÚ ÝíÞæá : ÓÁáÈ ÇÍí ÇáíÈáÇÈ Úá Áßááá Çááíá æÇáÝÇßáÈ ÝÁÍÇÈæÇ : äáÐÇ ÇÓÈæÚíá ää áÓÚ Ýí ÇáÓÇí ÓßÑÇ; äáÐ ÁÑÈÚíá íæáÇ áá áÑ Çááíá; æááÐ ÓÈÚÈ ÁÓáÑ ää áÑ ÇáÝÇßáÈ; æÁáÇ ÇáíÈÓ ÝÇááá áÇíÚØæá ÇááíÇáí ÑÚíÝÇ Èá íÚØæáá áÓÝ .ÑÚíÝ ÝÞØ áÚ ÇáÓÇí ÚíÑ Çááíá

ÞÇá ØÇáÑ : áÞí áÞá ÇáíáÇí ÚÞííÈ ÇáÈæßá ÚáíáÇ ää ÇáÇæÑÇÞ Çáí ÇáÞáæÈ æíáæáÇ ää ÞááÇÈ ÈÞÇá Çáí Óáæß æÇÍáÇÐ æÝÚÇá; æíÈÇÈÚ ÞÇÆáÇ : áÞí ßÇá ÇáÑæÓ íÈÇÈÚæáí ää ÞÑíÈ Çáí ÞÑíÈ æíÞÓÝæá ÇáÞÑíÈ ÇáÈí Çíá ÝíáÇ æíÇÁæÇ Çáí ÞÇÆí ÇáááíÓíÇ Ýí áÑÇÈ æÞÇáæÇ : áÑíí ÑÁÓ ØÇáÑ ÈÁí Èáá ÍíÇ ßÇá Áæ áíÈÇ æáæíÝÚáÇ ááíæá ÑæÈíÈ; ßá áÑÈ ÈÚÑÓÈ ÝíáÇ áááæÈ æßá ÝÈÍÈ : ÇáááíÈ ÓíÞáÇ áÈÈÈáÚáí æáßá ÞíÑí íáíáí (áÇßÇá ááÝÓ Áä ÈææÈ ÇáÇ ÈÇÐá Çááá ßÈÇÈÇ áÁíáÇ) ÇáÁíÈ (145Áá ÚáÑÇá)

áÞí Íáááí ÇáÓÇÑæí ÐÇÈ áÑÈ Úá ÍÓÇáí æØæí Èí ÈÚííÇ Úáá ÈÚÍ Áä ÑÝÚáí ææÇÁ ÇáÓÇÑæí ÚÇáíÇ; ÁáÇ ÇáÝíÇÑ ÇáÞÐÇÆÝ ÞÑÈí æÝæÞ ÑÁÓí Ýí ÇááæÇÁ; Èá íßÈÈ Çááá áí ÇáííÇÈ ÝííÈ : Úáá æáÇ ÍÑí áÝí Çááæá Úá Úíáíá áÝÓ ÁÈíÈ ááÇ Èíá ÇØÑÇÝ ÇáÇÓáÈ áØáÈ æáá Èßá ÇáÚáíÇÁ ááÈ áÝÓá Ýáá ÇáÐí íáÞÇá ÝíáÇ áíÈÈ ÓÈÍÇá Çááá; ßá íÓáÚ ÇáÇíáÇá ää áÚÍÓÇÈ æßá íÑÈí ää ÓíÇÚÈ; Çááá ÁÓæí Ýí ÈíÇÈ ÈÓÑ æáíæÈ .Ýí ÇÈÍÇá ÁäÇÓí

ÝÇÐÇ ÚááÈ Áä áÁáÇÁ ÇáÓÈÈÈ ÍáíÚÇ -ÚÍÇ ÇáííßæÑ ÓÇáí-áÇ ÈÈÍÇæÒ ÈÞÇÝÈáá ÇáÈÇæáíÈ ÇáÚÇáÈ æÁÚáÇÑáá áÇÈíá ÇáÚÓÑíá æÇáíÇáÓÈ æÇáÚÓÑíá ÁíÑßÈ ÚáíáÇ ÇáÇÈÑ ÇáÚáíÞ ÇáÐí íáÈíá ÍÚÇÈ ÈÑÈæÇ Ýí ÁÍÓÇá ÇáíÚæÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Çæ ÑíÇá ÚÑßÈáá ÇáííÇÈ æÚáÈáá ÈíÇÑÈáÇ : æÇæÑÈÈáá ÍáÈÈ æíÑÇíÈ æÈÚÍÇ æÚáÞÇ; æáßá (Çááá ÁÚáá ÍíÈ íÚá ÑÓÇáÈá) (ÇáÇáÚÇá : 124)

: æÇááá ÁÚáá ää íæÑÈá áíÑÇÈ ÇááÈæÈ æíÓÚ Úáí ÚÇÈÞá ÈßáíÝ Íáá ÇááæÇÁ æÈÈáíÚ ÇáÑÓÇáÈ æÇááÇÓ ÓíÓÇá ÐÇ íÓÚí Èá Þíá ää ÇáÞææØ æÐÇ íÓÚí Èá ÇáÁáá áÐÇ Çáí ÇááæÈ æÇáííÇÈ ÓÇÝÑÈ æÐÇ Çáí Çááíí æÇáíáíÇ áá Íæá æííÈÈ ØÇáÑ Úá ÍÇáÈ ÇáááÇíÑíá ÇáÈíÁÈÍÈ ÇáÁáíáÈ Ýí ÇíÑÇá ÍíÈ áÇ íÓá ÇáÈÍÇÑ ää Ááá ÇáííÑ æáÇ íÓáí áááÁÓÓÇÈ ÇáííÑíÈ Çá ÈÞÇá; æííÈÈ ÍíÈÇÈ ÈÞÓÚÑ áá ÇáÁÈÍÇá ää ÍíÈ Çáíáá æÇáÝÞÑ æÇááÑÓ æÇáÚÑí; ÝÇáááÇíÑæá Ýí ÈÇßÓÈÇá íÚÈÈÑæá Ýí áÚáÈ ÑÚííÈ ÇÐÇ áÇ ÞíÓæÇ ÈÇÍæÇááá Ýí ÇíÑÇá; áÁá ÈíÓÇæÑ (ÇßÈÑ áíáÈÈ ÝíáÇ äáÇíÑæá) ÈÚÍ ÈÇáááÚáÇÈ ÇáÚÑÈíÈ ááÇÚÇÈÈ æÈÓíÑ ÈÇááÁÓÓÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáííÑíÈ æÞááÇ íáÑ íæá Íæá Áä íÓæÑáÇ ÈÇíÑ Áæ íáÑ ÈáÇ æÝí ÈíááÇ ÇáííÇÑ ÈáÇÞÚ Ýí ÇíÑÇá ÝÇáØíÑ ÓÇáíÈ æÇáíÇÑ ÈÇÑíÈ; æíáÈá ÇááÓááíá .Çáí ÓÑæÑÈ ÇáÇÚÈáÇÁ ÈÇáÈÚáíá æÈáÓÇÚÍÈ ÇíæÇááá ÇáááÇíÑíá Ýí ÇíÑÇá

ÁÞæá : áÁáÇÁ ÓÈÇÈ áÝÇÈíí ÇáííÑ æØæÈí ááá ÍÚáá Çááá áÝÈÇÍÇ ááííÑ áÚáÇÞÇ ááÓÑ; æíÈÇáÇ ÝáÐÇ ÚíÓ ää ÝíÓ äáÇ íÞæá Èá ÇáÓÈÈÈ ÇáÚÑÈ Ýí ÍÇÍá ÇÝÚÇáÓÈÈÇá áíÑæÇ ÁæØÇááá æÁÓáÑæÇ áíááá æÁÈÚÈæÇ ÁÞíÇááá ØáÚÇ Ýí ÑÓÇ Çááá; æíÈÇ Ýí äÓÇæáÈ ÇáíáÇí æÇÞÚÇ ÍíÇ; æÁááÇ Áä íÞíæÇ ÓíÆÇ ää ÇáæÇíÈ ÇáÈÞíá ÇáááÞí Úáí ÚÇÈÞ ÇáÇáÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈíÇá ÇíæÇááá ÇááíÇáíá ÇáÁÝÚÇá; æÞí ÍÇÁ Ýí ÇáííÈ ÇáÓíí (1) : (Ýí Þá ÞÑá ää ÇáÈí ÓÇÈÞæá) : ÝáÈÓÑÚ Çáí Çááá Çá íßæá áÁáÇÁ ää ÇáÓÇÈÞíá æÇáÓÇÈÞæá ÇáÓÇÈÞæá ÁæáÆß ÇááÞÑÈæá # Ýí ÍáÇÈ ÇááÚíá # ÈáÈ ää ÇáÇæáíá æÞáíá ää (ÇáÁíÑíá) (ÇáæÇÞÚÈ : 10 - 13)

: ÝÇá ää ííÑßæÇ äáÇÓá ÇáÓÇÈÞíá ÝáÈÈáá Çáí Çááá ÇáÇ ííÑááá ÇáÁíÑ ÇáíÓíá

ICÑÈ NÍ ÇÁÍÑÈ Èià ÇáÑæÓ æÇáàlÇáíià ÇàØáÐÈ ÇááíÝÚíÈ ÇáÑæÓíÈ ää ÍÇiá Çáííæi ÙÈÑ ÇáááÑ
.Ói ÇááíÇáíià; æÐi Úáá Ýi ÇáÑæÓ æÐÉáÈ ÚÚiáÈ æÐi ÇIÈÇÓ ÇáááÑ áíÚÓæ ÇáÑæÓ ÈáÇÈ àÑÇÈ
àlã ÇáÑæÓ Úái ÐÑiÈä (ÓÈÒ) æÇÓÈÒáí ÀÈæä ÓÝÑ àíáí æÁiæä ÚÈiÇáßÑià æÇáä Ýi íæä æÇíi
æÇÓÑÈ ÇÈäÈä àÑià æßÇá ÚáÑàÇ ÈáÇÈ ÓææÇÈ æÈÐiÈ àli ÇáÓiæÚiá ÁÓiÑÈ àiÈ ÓÈÈ ÁÒàÑ Èä
ÀÚÇÑ ÇááíÇáíæä Úái ÇááÑßÒ ÇáÓiæÚi ælãÓæÇ àÑià; Èä ÀÚÇÑ ÇááíÇáíæä Úái ÇááÑßÒ
ÇáÓiæÚi ælãÓæÇ àÑià; Èä ÀÚÇÑ ÇáÓiæÚiæä àÑÈ ÁiÑi Úái ÐÑiÈ ÇáÓi æÚái ÈiÈä ÈÇáÐÇÈ
æÇÓÑæÇ Ýi àÐä ÇááÑÈ ÒæiÈä æÈäÇÈä ÇáÈáÇÈ æÁáæÇ ÈÇáÇÓiÑÇÈ Ýi ÍÇiá æØÇÑ ÍÇáÇä
ÇááíÑæÓ ÈÇáíÈÇÈÇÈ æÇáÓæÇÑií æÇáÇÓáíÈ ÇáÈÐiáÈ; æiÚi ÇáÓií ÇáÚiÈ áÇÐÈiÇä ÇááØÇÑ
æÇÐÈiá ÇááæÈ æiÇÑÈ ÇáÑií æÇááæÈ ÇáÓÁÇä iÑÝÑÝ ÈÇiáíÈ ÇáÑÚÈ ÝæÐ ÇáÝÑiÐiä ääÇß ÝæÐ
.ÇáìÈÇá ÇáÑÇÓiÈ

ÑÓÇ ÁÒáà ÇáÈÑi æÓáÇ Èä Çái Çááíà ÝÑÚ áÇiÑÇä ää ÁÒá
æÇáÈáæi ÇááÈäÇÈÑÈ ÇáÈi ÈßÓæ ÐááÇ æÇááíÇáíæä ÈiááÇ ÍÈi áßÁä ÇááæÈ íáÇÈäæ æÇááíà
íiÓÇäá ÝáÇ iÓÈØiÚ ÇáíÑßÈ æáÇ ÈÈÚiÑ ÓÇÚÇÈä æiÓií ÇááæÐÝ ÑáÈÈ äÒæá ÇáÓií ÚÈiÇááæÇÈ
: ÓÇiÇÈ ÇáæÚi ßáÇ ÐÇá ÇáØÇÆi
ÝÐi ÈÈ ÚÈiÇááá íæÝ ÇáÈÐÇáá Úái Çááíà ÍÈi áÇÈiÈ ÚÐÇÑÈä
.Áä ÇáØiÑ áÈäÇÈ Áä ÈáÈÐØ ää ÝæÐáÇ ÇáíÈ æiÓi Çáíà Áä iÓiÑ ÈáÇ áíáÇ
æßÇáÈ áÇ ÈØiÑ ÇáØiÑ ÝiáÇ æáÇ iÓÑi ÈáÇ Çáíà ÓÇÑi
æÇáíáÈ ÇááÚÑßÈ Úä ÇáÈØÇÑ ÇáÓií ÚÈiÇááæÇÈ ælãÓ ÒæiÈä æÈäÇÈä ÇáÈáÇÈÈ ää ÇáÁÓN
æÁÓN áÓÇá ÐÇiÈ ÇáßÝÑ ää ÍÇiá ÇááØÇÑ æÓÇÑ ÈÇáÇÓiÑÇÈ; æÝi ÇáØÑiÐ ÐÇáÈ ÒæiÈä áá :
Áä áÁáÇá ÇááÓÇá ÇáÁÓiÑÇÈ ßä Ði ÁiÓä Áái ÁÈáÇá ÁÓÑi Úáíáá Ýááá Úáíi í æ (áá iÓÇá
ÇáÇiÓÇá ÁáÇ ÇáÁiÓÇá) ÝÇØáÐ ÓÇiáá
ÁÑi ßááÇ iÈÚi ÇáíiÇÈ ááÝÓá iÑiÓÚÚÚÚÚÚÚÚÇ ÚáiáÇ áÓÈáÇÇá ÈáÇ iÈÇ
ÝiÈ ÇáìÈÇá ÇááÝÓ ÁæÑiá ÇáÈÐi æiÈ ÇáÓiÇÚ ÇááÝÓ ÁæÑiá ÇáíÑÈÇ

: æÇáíß ÐÒÈ ÁiÑi ää àÑÇÈ
ÚÈiÇáÈØiÑ ää ÇæÇÆá ÇááíÇáíià ÇáÐi iÑÈÈäá ÓÇiÇÈ àÑÇÈ æÐÇÈ àÑÈ ÁÓN æÓlã ÓáÈ æäÖÝ
Èä íßä Úáiá ÈÇáÇÚiÇä Èä æÐÈ ÇáÓlã æiÑi ælãÚ ÇáÓlãÇá ää ÇáÓlã Èä ÚÇi Çái ÇáíáÇi; æÁÓNÈä
ÇáíáæÈ àÑÈ ÁiÑi æißáÈ Úáiá ÈÇáÇÚiÇä Úái Áä íáÝÐ Çáíßä íáÇá ÈáÇÈÈ ÁiÇä æßÇá áÚá ÚáÇä
áíÈæÈ íáÈÚÑ ááíÈä ÈÈáÝiÐ íßä ÇáÇÚiÇä ÇáÐi ÓiÑ Úáiá æßÇá ÚáÇä áíÈæÈ áíÑæiÇ iÑiÇ ÈáiÚÇ
æßáÇááÇ æÐií æÇÈÝÐÇ Áä íßæä ÇáÝÑÇÑ ää ÇáíáÇä Ði ÇáÓÐÝ ÇáíÓÈi æÈáíÇæáÇÈ ÓiíÈ
ÈÇßÈÇÝáá æÑÁæÓáá ÇÓÈØÇÚÇ Áä iÝÈiÇ ÈÚÑÈ Ýi ÓÐÝ ÇáíáÇä æÈiÇááÇ Úái áÝÓiááÇ
(iÇi) æÝÑÇ ÈÓNÚÈ æÚáíáÇ Úáá ÇáÑááÇ ÈiáÈ ÓÝÇÑÇÈ ÇáÇáÐÇÑ æíæÇÈÑ ÇáíáæÈ ÈáÈÓ
æÈÈiÑß ßÁááÇ ßáÇÈ ÇáÓií æáíÇááÇ Çááá ää ÇááæÈ æáÇÓÇá ÚÈiÇáÈØiÑ Ýi ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ
.ÁÓi íá ÇáÁÓi ÇááÐÈÑ iÓÇÈä ææÈ ÝÑiÓ ÇááæÈ ááá ÈÑÚi

: æáÇÈi ää ÇáÐÓÈ ÇáÈÇáÈÈ
æÇáÈi ÈØá ÚáiáÇ ää ÓÇáÇáì / ÈáìÓiÑ ÈØááÇ ÇáíÐiÐi ÇáÐi ÈÝæÐ ÐÓÒä áÚÇáÑÇÈ ÇáÁÈØÇá
: ÇáÇÓØæÑiá ÇáÈi æÓÚÈ æÈÓáíÈ ÇáÁØÝÇá æááÁ ÍÇááá ÇááÇ

: ÐÒÈ áíáí ÈÇáÇ
Áíi ÁÑßÇá ÇáíÑÈ Úái Áíáí ÓÇá áÓÚæi iÓáíá ÇáÑæÓ ÇáíáÑÇá áÓiÈ áÇáÇæÇ Úái ííi ää íÈæÝ
æáßÈÑÈ áÇ iØä ááá ää ÁáiÇÈ Úái ÁÈæÇÈ ÓÇáÇáì Ði ÈÒií Úái íáÓáÇÆÈ iÈÇÈÈ æÁáiÈ íáÇá
.ÇáÓææÇÈ ÇáÓÈÚ
æÐi ÐßÑ ÇÈä ÇáÁÈiÑ æÇÈä ßÈiÑ Ýi ÇááÚÇÓi Çá líÓ ÓÚi ÚáíáÇ ÚÈÑ íiáÈ æáæ ÝÇÆÓ áÓÈi
æßÇá ÇáÚií ÐÑÇÈÈ ÈáÇÈiá ÁáÝÇ æÑÁáá ÇáÝÑÓ iÓiÑæä Úái ÇááÇá àÑÈ ÇáÝÑÓ æáá iÓiíæä :
(iÇáÈ ÇáÚÝÇÑiÈ iÇáÈ ÇááíÇáíá) "íæÇáÇ Ááí" æáÐÇ ÈÇáÇ iÓáíá Çiáí ÓÇá ÈÇááíæä áÓiÈ
ÓiÇÚÈä æiÑÁÈä æáá ÚÇiÈä Ááá iÑßÈ Ýi ÇáÓiÇÑÇÈ ÇáÚÇáÈ Úái ÇáØÑiÐ ÇáÑæiÓi ÇáÐi ííÈáá
.ÇáÑæÓ æááá æÐÇØ ßÈiÑÈ ááÈÝÈiÓ Úáiá æÈÇáÇ áÚÑæÝ áíiáá
æÐÇÈ àÑÈ -ßáÇ ííÈáí ÚÈiÇááá ÁáÓ-æÚái Çiíi æÐÇØ ÇáÈÝÈiÓ iØá Áíi ÇáÑæÓ ÈÑÁÓá ÍÇiá
ÇáÇÈæÈiÓ ÝiÐáá ÇÐ iÑi ÈÇáÇ Èiá ÇáÑßÇÈ ÝØÇi ÝØÚÇ ÈÇáÇ æiÓáÚ ÇáÑæÓ íæá ÇáÓiÇÑÈ
ÈáÐÇ ÇáÇÓá ÝiÓÐØ ÇáÓáÇi ää Çiíi ÇáÈÚÓ ÑáÈÈ ææláÇ æÓÑÚÇá áÇiÝÚ ÈÇáÇ ÇáÑæÓi
ÈÐÈÓÈ ííá Èä ÐÝÓ ää ÇáÓiÇÑÈ æÝÈi ÇáÑæÓ ÇáÈäÇáíÈ ÑÓÇÓÇÈäá Úái ÈÇáÇ æÇiÈÑÐÈ ÈiÇÈä
æáßáá áá iÑi ÈiÑi æÇií (æÐi ííÈáí ÇáÇi ÇáÚÑÈi ÁÈæ ÑæÓÈ : Áä ää ÚÇiÈ ÈÇáÇ Áä íÐÑá ßá íæä
Ýi ÇáÒÈÇi æÇááÓÇá iÚÇá : ÈÇÓá Çááá ÇáÐi áÇ iÓÑá áÚ ÇÓáá ÓÆ) æiÚÈÐi iÇÓáÇ -ßáÇ ÐÇá
: -ÑÓæá Çááá Óái Çááá Úáiá æÓáá
áÇáá ÚÈi íÐæá ÒÈÇi ßá íæä æáÓÇá ßá áíáÈ : ÈÓá Çááá ÇáÐi áÇ iÓN áÚ ÇÓáá ÓÆ Ýi ÇáÁÑÓ)
(æáÇ Ýi ÇáÓáÇá æáæ ÇáÓáíÚ ÇáÚáiá ÈáÇÈ àÑÇÈ ää iÓNä ÓÆ
ííÈÈ Óiíi (4)

æÐÝÈ æáÇÝi ÇááæÈ Óß áæÇÐÝ ßÁáß Ýi ÝÝä ÇáÑií æáæ áÇÆä
ÈáÑ Èß ÇáÁÈØÇá ßááí áÓiáÈ ææláß æÓÇi æÈÚÑß ÈÇÓá
æáÇ Èi ää ÐßÑ ÁáÈÇá áíáæi ÇáÚÓææi ÈÐÓÈ ÑÇÈÚÈ æáÐä ÇáÐÓÈ íÐÓáÇ ÁÈæ ÍÇæi ÑÁi ÇáÚiá
Ýi ÚÓáí; ÇááíÇáíæä ááÇß iÈÇÈÇÈäá ÇáíÑÇiÈ ÇááæÇÆiÈ ííáá Çiíáá (Èi; Áá1) "ÑÇiáá ÇáÓæÇÑií

ÝðáÊ Ýí äÝÓí äá ÁÚÓí ÇáÇáíÑ æÃÊÑÇÍÚ áÁíí äáíÁ Áä ÅØíÚá æÃäÊÚÑ ÇáäæÊ; æáßá áÇ àìÇá áÚÊäÇä æáÇ áÁáíÑä Áä íáÊÐØ ÁäÝÇÓá ÝÓáÇ Úá Çä íÊÑÇÍÚ þáíáÇ áííí äáíÁ íðíá ÒÚÇíÇ ÇáÐÐÇÆÝ ÇáÊí ÊäÒáÊ ßÇääØÑ æÑÝÚ ÇáÐÇÆÍ ÇáÚÓÑí ÑÁÒá áíÑí áÇ ííÑí æÇÐÇ ÊÑÕÇÒÊíä .ää ÇáßáÇæÝ ÊáÑ ää ÒÚÑ áííÊä

ØáÊ ÇááíÊ æÝí ÁÊäÇÁ ÇáíÐÇÆÐ ÇáÊáÇÊíä ÊíÁ ÇáÇíæÊ íÓÊÚíÊæä æíØáÊæä ää ÒÑÝÊ ÇáÇÊÒÇáÇÊ ÇááíÊ ää ÁíÊ íÊáÊ ää íÊáÇÊ ÇááìÇáíí; æÒÇíæÇ ÊÇáÁÍ ÇáÐí ííáá ÇááÇÓáßí ÊÁä íÊÓá ÊÇáÓíí ÓíÇÝ Áæ ÇáääáíÓ ÍßáÊíÇÑ ÊÁä íæíæÇ áíÑÇä áíÇÝÚáá ÇáÊÞíáÊ áíæ äÓíÑ ÇááÇæä æÁä íÑÓáæÇ .ÇááíÊ; ÝÁÑÓá ÇáÓíí ÓíÇÝ ÁÑÈÚíä àìÇáìÇ æÁÑÓá ÍßáÊíÇÑ äÊáää äÓÝ íðíÊ ÝÐØ ÑíÊ Çáíáá ÝíáÇ ÇáíÇÊ áÞí ÊáÚÊ ÇáÞáæÊ ÇáíáÇíÑ æßÇáÊ ÇáÇÚÓÇÊ ÊíÊÑÞ æáí ÊÚíÓ Êíä ÇáíáíÇ æÇáÁíÑÊ æää íßá Çíí íÓíÞ Áää áÇí ää ÇáááÇß æÇÚÊääæáÇ äÓÝ íðíÊ ÝÐØ ää ÊæÞÝ Çáíáá ÇáííííÊ ÇáÊí ÊäÒÊ Úáíáá ÝáÑÚæÇ æÊíÑÝíä áÞÊÇá æííæÇ äáíÁ (ÇáÚÑÝÊ .ÇááÊÞíáÊ) æáÇ Çä æííæÇ áÓ ÇáÁÑÓ ÍÊí ÚØ ÊÚÓää ÊÇááæä áÓíÊ ÇáÇÚíÇÁ æÊÞíä ÇáßæäÇáíæÒ ÝæÞ ÇáÊÊÊ ÝáÇíí ÇáääÇíí Çä ÇáÊÓÞæÇ ÞÇÐÝÇÊ ÒæÇÑííßá ÝÇÞÊáÊ àíæÚÊ ßÊíÑÊ ää ÇááìÇáíí ÇáÁÝÚÇä æÇáÚÑÊ æÊííÊ ÊØáÞ Úáí ÇáÇÚíÇÁ ÝÁÕÇÊÊ æÇííÇ æÊíííí ãÒÑíÇ Êíáá æÝÑ ÇáÊÇÞæä æÚÇí ÇááÇæä áíÒÊ áíÑÇä ÞÐÇÆÝá Úáí ÇááìÇáíí ÝÓÐØ .íáÓÊ ää ÇáÁíæÊ ÇáÁÝÚÇä ÒáìÇÁ

: ÇáÇáÓíÇÊ ää "ÊÊÊ" ÇáÞíÇíÊ Çáí ÇáÚÑÝÊ ÇááÊÞíáÊ æÇáÓíÊ ÇáÇíæÊ ää ÊÊÊ ÇáÞíÇíÊ ÇáÊí ÇíÊááÇ ÇáßæäÇáíæÒ Çáí ÇáÊÊÊ ÇáÊÇáíÊ (ÇáÚÑÝÊ ÇááÊÞíáÊ) æÚÇí ÇááÇæä íÒÊ áíÑÇää ÇáÑáíÊÊ Úáí ÇáÇíæÊ æÁÞÊá ÇáíßÊæÑ ÒÇáí æÇíÊØÝ ÇáÁáíÑ ää Êíä Ýßí ÇáäæÊ ÇáÒÁÇä; æííÑÇ ÇáÑíÇ ÍÇÆÑÊÇä ÊØíáÇä ÇáÇÚÓÇÊ æÇááÝæÓ .æÇáÞáæÊ

æÇáÁÍ Çíáí ÒÇá -ÇáÁÝÚÇáí-íæÇÓá ÇÊÒÇáá ÊÇáÇáíÑ ÊÁä ÇáßæäÇáíæÒ Ðæí Çáæíæä ÇáíáÑ áÇ íÓÇáæä íáÊÒÑæä ÝæÞ ÇáÊáÇá ÇáÞÑíÊÊ æíÓíÇíæä æääÇ æÊÚí ÒÞæØ ÇáÇíæÊ ÇáíáÓÊ ÒáìÇÁ .íáÚÑ ÁÊæÚÊííÊ Çáí ÚÊäÇä æßÇä ÊìÇáÊä æÞÇá : ááÊÑÇÍÚ þáíáÇ ÇáÊÞá ÁÊæ ÚÊííÊ áÚ ÚÊäÇä ää æßÇáááÇ þáíáÇ ää Áíá íÑÇÓÊ ÇáæÓÚ ÇáÑÇáá æßíÝíÊ ææÇíáÊä æÊÚí ÇáÊÞÇáááÇ ÊíáÓ ÊæÇä äÒáÊ ÞÐíÝÊ áÇæä æßÇáááÇ ÝÐÊáÊ ÁÑÈÚÊ ää ÇááìÇáíí ÇáÁÝÚÇä ÚáíáÇ áÚÑ ÚÊäÇä Çáí ÁÊí ÚÊííÊ ÞÇÆáÇ : áá ÁÝÇÑÞß ÇáÊ ÊÑßÊ" æÓÇÑ ÁÊæ ÚÊííÊ áÚ ÚÊäÇä æÞÑÊ ÇááÓÚá ííáÓÇä íÊÒÇæÑÇä æÇÐÇ ÊÞÐíÝÊ áÇæä Êíí ÊìÇáÊääÇ æáßá "Çááá Óáá Ýáá ÊáÝíÑ ÇáÞÐíÝÊ ÝÞÇá ÚÊäÇä : "Çáá ÁÞá áß Çáß ÊÑßÊ æÇÒØÑ ÁÊæ ÚÊííÊ Áä íÝÇÑÞ ÚÊäÇä áíÞÇÆÞ ÝíÇÁÊ ÞÐíÝÊ ÊÇáÊÊ ÝÇáÝíÑÊ æÇáÚÑ æÇÒØÑ "ÇáÊÑÇÊ æíá ÚÊäÇä æÚáíáÇ ÚÇí ÁÊæ ÚÊííÊ ÞÇá ÚÊäÇä "áÇ ÊÝÇÑÞáí áÁáß ÊÑßÊ æÁÊæ ÚÊííÊ ÒÇíÊ ÑÑÇáÇÊ æáæ ää íÝÚÊ ÇáÞÑÁä æää ÞÓÒá Áää ßÇä Ýí ääØÞÊ (íæÑ) ÁÊäÇÁ Çááíæä ÇáßÊíÑ Ýí ÇáÚÇä ÇááÇÓí æÊíááÇ ßÇä íÓÊáí ÇÐ ÇáÞÊ ÇáØÇÆÑÊ ÝæÞá ÞÐíÝÊíä ßÊíÑÊíä ÝÊÁáá Çä ÊÁÊíä ÇáÒáÇíÊ æáæ Úáí áÐá ÇáíÇáÊ; ÝÁßÑäá Çááá æáá ÊáÝíÑ ÇáÞÐíÝÊÇä .æáÓáÊÇ ÊìÇáÊíä æáæ ÇáÝíÑÊ ÇííÇááÇ áÊØÇíÑ íÓíá ÞØÚÇ Ýí ÇááæÇÁ ÇíÊáÚ ÇáÁáíÑ æÇáÞÇÆÍ æÚÊäÇä æääÒæÑ ááÊÒÇæÑ æÇáÞÓÝ áÇ íÊæÞÝ æÇáÓáÇÁ ÊáØÑäá ÊÓÊí ÁääæÇÚ ÇáÞÐÇÆÝ æÇáíáá æáÇ íßÇíæä íáÊÞØæä ÁáÝÇÓáá æÇáÓíí Êáíá æÊÊÑÓ ÊìÇáÊ ÒÑÝÊ ÇáÞíÇíÊ æÇáÓæÇÑíí æÇáÞÐÇÆÝ ää ÇáØÇÆÑÇÊ æÇáíÊÇÊÇÊ æÑÇíáÇÊ ÇáÒæÇÑíí .æáìÇÝÚ ÇááÇæä ÊÊÒÇÞØ ßáÝíá æáæ íÞÑÁ ÇáÞÑÁä íáÊÚÑ ÇáÒáÇíÊ æßÇáæÇ æÊÑíííä Ýí ÇáÇáÓíÇÊ ää ÇááÑßÓ æáæ ßÇáæÇ æÊíÑÝíä áÞÊÇá æÊíááÇ ää ßÐáß æÇÐÇ ÊÇáØÇÆÑÇÊ ÊáÞí ÞáÊáÊ ííÇáíÊ Ýí æÓØ ÇááÚÓßÑ áíßæä áíÝÇ æÇÓíÇ áÁáíÇÊ ÇáÚíæ æÁÓáíÊä æÞÓÝá æÇÓíÇí ÇáááÇÑ ÇáÞÐÇÆÝ æááÇ ÞÑÑ ÇáÇáíÑ ÇáÇáÓíÇÊ ää ÇááæÞÚ áÚ ÊÑß ÊÓÚÊ ää ÇáÇíæÊ ÇáÚÑÊ ÝÐØ; æáßÐÇ ÊÞí ÇáÞÇÆÍ ÇáÚÓÑí áÚ ÊÓÚÊ ää ÇíæÇáá ÇáÚÑÊ ÊÇáÇÓÇÝÊ Çáí ÒÑíÊ ää ÇááìÇáíí ÇáÁÝÚÇä ÊáÚÊ ÊáÇáíá ÒíÒÇ ÊÞíÇíÊ ääæÑ ÒÇá æÓíí íáÇá Çáíá æÝÓá äÊí. æÊíÁ ÇáÓíí Êáíá ííáÓ ÊÇáÊßÇÁ æßÊíÑ ää ÇáÇÚíá ÊÐÑÝ íæÚáÇ æÁíÐ ÇáÓíí Êáíá íÓí ÒÚÑ áííÊä æíÓí ÇáÇíæÊ Áä íÓíÊä ÒÆ Áæ áÓ ää Çáíáæä æÚÇí ÇáÇíæÊ ää ÇááÁÓíÊ (ÇááÑßÓ Çáííí) Çáí ÇááÑßÓ ÇáÊÇáí (ÇáÚÑíä) æáßá ÇááÝæÓ ßÁááÇ ÊÊÞáÊ Úáí ÇááÚí æÇáÓí ÇáÇíæÊ áíáÊ áíáÇÁ æáí áíáÊ Úíí ÇáÝØÑ æáÚá ÇáÊÚÓ ää íßÊíá ÊÇááæä ÇááÇ æíÓáÇ æáÇ Çä ÇáÒÞ ÇáÝíÑ íæä ÇáÚíí .íÊí ÚÇíÊ íæÚ ÇáÇíæÊ ÇáÚÑÊ Çáí ÇááÁÓíÊ

ÇáÚæíÊ Çáí ÇááÁÓíÊ íæä ÇáÚíí áÞí ßÇä íæä Úíí ÇáÝØÑ 1407 áÚáÒáæíÇ áíí ÇáÇíæÊ ÇááìÇáíí ÇáÚÑÊ æßá ääää æÊÓæÞ ááÐÇ : Çáíæä äáÐ Óáíä (æáÞí ßáÊä Êääæä ÇááæÊ ää ÞÊá Áä ÊáÞæä ÝÞí ÑÁíÊæäæ æÁáÊä ÊáÚÑæä) (Áá ÚáÑÇä :143)

æíÇÑÊ áÚÑßÊ ÑáíÊÊ ÁÊíí ÝíáÇ áÁáÇÁ ÇáÇíæÊ ÒìÇÚÊ áÇíÑÊ æÊÊÇÊÇ ÚííÊÇ æÞí ÊííÊáÇ Ýí ÇáÚíí ÇáÓÇÊÞ ää ÇáíáÇí Úá ÇáßæäÇáíæÒ ÇáÑæÓí æßíÝ àÓá ÇáÇíæÊ Úáíáá ßÇáÒÇÚÞÊ æÝÑ ÇáÑæÓ (ßÁäää íáÑ áÓÊáÝÑÊ ÝÑÊ ää ÞÓæÑÊ) (ÇááíÊÑ : 50)

æþī Ūāæç Ýíāā æþÉáÉ ŪŪíáÉ æŪāā ÇáÇíÆÉ ÇÓáíÉāā æþī ÓþØ ÈæÇáíÉ āā ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ
ÓáíÇÁ Ýí āðÇ Çáíæā (Ūáí æíŌíá æāæÑ Çáíþ æāāŌæÑ æĀĒæ ÇáÝŌá æŪÉíÇááá ÇáāŌŊí æĀĒæ
.íÇáí ÇáìŌÇÆŊí æĀĒæÇáæáíí ÇáŌŪæí "áíáí ááíÑ ÇáŪÉíÈí")
æþī Ōí ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ āðÇ Çáíæā àíæáíā āā ÇáþæāÇáíæŌ ÇáÑæŌí æáíÇæáÉíā íÑíÆÉíā áÇÐÉíÇá
ÇáāĀŌíÉ æáþá Çááá ÈÈÈ íáíā ÇááìÇáííā
(Ōááþí Ýí þáæÈ ÇáÐíā ßÝÑæÇ ÇáÑŪÈÈ ÈæÇ ĀŌÑßæÇ ÈÇááá äÇáā íáŌá Èā ŌáŌÇäÇ)

(Áá ŪāÑÇá : 151)
æÇŌÉāÑÈ ÇáÁíÇá; ÇáþŌÝ áÇ íÆæþÝ ÝíáÇ; æÝí þá íæā íĀÉíäÇ íÑí; æÇáŌáíÇÁ íŌíÇíæā
æÇáíæÇÁ áÇ ÈíÝ æÇáŌíÇŊÇÉ áÇ ÈæþŌŪ Ūā ÇáíÑßÈ ÑŪā þŌÝ ÇáŌíÑÇá æÑÇíÆÉ ÇáŌæÇŊíí
æáÇ ÈßÇí ÈÑÈÇí Ýí ææā; æŌŪÇáäÇ Ūáí ÇáŌíí (ŌíÇÝ) Ýí āðá ÇáÇíÇá ÇáāÑþ ÇáÐí Ýíá Çáíāā
ÇáÇÝŪÇáí ÇáßÈíÑ æáÇ íþíā Ūáíā ÁáÇ āā ÈŪæíā æÇáÇ ÝÇáÇŌáÇá íáÈŪÑá; æäÇ ÑĀíÉ ÇáÑŌ
ŌíáÉ āðá ÇáÝÈÑÈ ÇáÇŪáíæÇ ÇŌÈÑí ÈŪŌ ÇáÇíÆÉ áāā ÑŌÇ; ßÇá ÁŌí äÇ íæÇíā ÇáÇíÆÉ ÇááÇæā
ÇáÐí íþÉíā Ūáí ÇáÇíÆÉ íäÇíþáā; ÝßÇá þáÉí áŪáþÇ áŪ áĀáÇÁ ÇáÇíÆÉ íÇŌÉ ÇáÐíā íÉŌāææā
.ðÑæÉ íÉá ÇáÑæÇÉ ÇááŪÑŌ ŌíáÉ ÇáááÇŊí ááŌíÑÇá æÇáþðÇÆÝ æÇáŌæÇŊíí
æáþí ßÇá ĀáíÑ íÈá ÇáÑæÇÉ Ōíí áíáí ÇáÇÝŪÇáí āā ÁāÉá æĀáŌÝ æĀÑÝŪ áÇ ÑĀíÉ āā ÇáþÇíÉ
íáþÇ æĀíÈÇ æŪáäÇ æŌáæßÇ Ýáæ ĀáíÑ ÇááìÇáííā Ýí (áæßÑ) æþī ßÇá áŌíáÇ ááäÇíŌÉíÑ Ýí
.íÇáŪÉ ÇáÇáÇá áíáí Èā ŌŪæí æÈÑß ÇááÇíŌÉíÑ æíÇÁ ŌáÈÇ ááŌáÇíÉ
æßÇá Ūáí Ōíí áíáí Áíí þÇíÇÉ ÇáŌŊÇíÇ ÇŌáā "æāÑ ÇŪÇ" ŌÇÈ ŌíÇŪ áìÇáí þííā æþí ÇŌÉŌáí
.ĀĒæÇÁ ÇááŪÑßÈ íæáá ÇĒá ÇíÉā æÇÈā Ūāā æŪŪ Ðáß āā íŪÇíÑ íáíþā

: āÑÆíÇÈ æĀŌÈÇÈ æāŪŌíÇÈ
æāā íáÇá āÑÇÐÈÈí ááíÑíÇÈ ÇááŪÑßÈ ÑĀíÉ Āā ÇáŪíæ þí ÈßÈí íŌÇÆÑ ÝÇííÉ Ýí ÇááŪíÇÈ
æÇáÇŊæÇí ÝäÇ āā íæā íāÑ ÁáÇ æÈíāÑ áíææŪÉ āā ÇáĀáíÇÈ æíŌþØ ÈāŪíā ŌÇÆÑÈ æÇííÉ þá
.ÈáÇÈÈ ÁíÇá
æþí íÇÁ āæŌí íÇá ðÇÈ íæā ÈÈþÑíÑ íĀíí ÈíáíÑ 21 íÈÇÈÈ æ4 äÇþáÇÈ ááíææí æŌíÇŊÉí ÁŌŪÇÝ
æÝí þá íæā ÈþÑíÈÇ áŌáŪ ÈÇááÇŌáíí æĒĀ ÈíáíÑ íÈÇÈÈÈ æĀíÑÇþ ŌíÇŊÇÈ ÁáÇ ÇáþÉáí Ýþí
ÑĀí Áíí ÇáŌÇÆþíā ÇáĀŌŊí ÈáÇÈ ŌÇíáÇÈ ßÈíÑÈ ááíÆÉ ÈíÈÈ ÇáþÉáí ÇáÑæŌ ; æáíŌ āā
ÇáŌíæŪííā ÇáĀÝŪÇá ; æāā íáÇá æþÇÑæíí ááðá ÇááŪÑßÈ áŪ ÇááŪÇŊß ÇáĀíÑí ÇáÉí ŌáíÈäÇ Ýí
ááíÑæÇŊ ; æäÇŌíÇá ; æāŪÑßÈ íÇíí Ýí ÇáŪÇá ÇááÇŌí æāŪÑßÈ íæŌÉ æíÇæÑ ; ÑĀíÉ Āā āðá
ÇááŪÑßÈ ÁŌí ÇááŪÇŊß Ūáí ÇáŪíæ æäÇ áþí ÇáŪíææþÇææÈ ĀĒíÇ æĀŌŊÇŊÇ æŪŌäÇ ßäÇ áþíā
Ýí āðá ÇááŪÑßÈ ; æßðáß äÇ ÑĀíäÇ ÇáßÇÝÑíā íŌŊæā Ūáí ÇŌÉāŊÇŊ ÇááŪÑßÈ ßäÇ ŌÇáíáÇáā
. Ýí āðá
.æāäÇß ÁŌÈÇÈ ÑÆíŌíÉ ßÈÑí ááÉíæá ÇáÐí íÑí Ýí āðá ÇááŪÑßÈ æáŌÇáí ÇááìÇáííā

: Áæá āðá ÇáĀŌÈÇÈ
áŌÝ Çááá ÇáŪŪíā ÇáÐí ßÇá íáÝ ÇáááŌþÉ þáäÇ ÈŪáÇíÉā æÑíáÉā æíŌ ÇáĀíæÉ ÈāðÇ Ýí íáāā- 1
æÈÑíÇááá áíáāā æāäÇŊāā æÝí íÑßÈāā æŌßæāāā æþí ÈßÑÑ ßÈíÑÇ Āā ÈŌþØ þíÇÆÝ ðÑÈ
ÇáĀíæÉ æáÇ ÈáÝíÑ æßðáß ÇáþðÇÆÝ ÇáÉí ÈáŌá ßÇááŌŊ æÈÈÝíÑ æāŪ Ðáß áÇ ÈĀÐí ÇáĀíæÉ
. ÇáÐíā íæáäÇ
ÇŌÈÈŌÇá ÇáĀíæÉ ÇáŪÑÈ Ýí íÇíá ÇááŪÑßÈ æĀþíÇáāā æÈŌíÉāā āäÇ Ōíā Çááāā æÑÝŪ- 2
. ÇááŪæíÇÈ
æíæí ÁíáŌÈ ÇááÇŌáíí áŪ ÇáÑŌí ÇááÈþíā ÇááÉíþŪ ÇáÐí ßÇá íæíā þá þðíÝÉ ÈíÑí āā íáÇá-3
. ĀŌáíÉ ÇááìÇáííā
æíæí ÇáþíÇíÉ Ýí æŌŌ ÇááŪÑßÈ íÇŌÉ ÇáŌíí ŌíÇÝ ÇáÐí āā íŪÇíÑ ĀÑŌ ÇááŪÑßÈ áíŪÉ- 4
æÇííÉ æßÇá íæíā þÇíÉā āā íáÇá íáÇŌ ÇááÇŌáíí ææíæí ÇáþÇÆí Ýí íŌā ÇááŪÑßÈ íŪŌí Çáíææí
ŌíáÉ þáÉí æíÝŪÉ ŪŪíáÉ; æßðáß æíæí ÇáþÇÆí ÇáÐí ÁáÝÉ ÇááÝæŌ ÇíÈÑÇáā æŌÇŪÉ ÁæÇáÑā
Ýí ÁíÇá ÇáÑíÇÁ íþáá ßÈíÑÇ āā ÑæÉíā ÇáĀíÑÇáÇÈ Ýí ŌŊÝ ÇáÐííÑÈ æĀíÑÇí ÇáŌáÇí æÈÐá
. ÇááÇá æÈæÝíÑ ÇáŌŊæŊÇÈ æÇáíÇíÇÈ āā ÇáĀŌŪáÉ æÇáĀáÈŌÉ æÇáĀáíÇÈ ÇááÉíÑßÈ
áäÇŊÇÈ ÇááìÇáííā Ýí ÇŌÈŪáÇá ĀŌáíÉāā íÇŌÉ ÇáÈþíáÉ āäÇ Ýþí ßÇáÈ ŌŊÈÇÈāā áŌííÉ-5
: æÈþŪ Ýí ÇáĀáíÇÝ
Ýáā ÈþÉáæāā æáþá Çááá þÉáāā æäÇ ÑáíÉ ĀÐ ÑáíÉ áþá Çááā Ñáí

(ÇáĀáÝÇá : 71)
íÈäÇÈ ÇáŌíÑ ÇáíÇŌÉ ÈÇáíŪÇÁ áááìÇáííā æÇáÉí ßÇáÈ ÈÑíí (Çááāā āāŌá ÇáßÈÇÈ æáíÑí- 6
.ÇáŌíÇÈ æáÇŌā ÇáÇíŌÇÈ ÇáŌáāā æÇáŌŊæÇ Ūáíáā) (2)
ÇÉíÇí þááÉ ÇááìÇáííā æíæ ÇáÉĀáÝ æÇáÇíÆÉ; ÝäÇ ßÇá ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ íŌáÈæā ÇíÈäÇŪáā- 7
ÇáÇ æŌÇŊŪæÇ Çáí ÇáÇíÈäÇŪ æāā íþá ÇáÇíÆÉ ÇáŪÑÈ íŌáÈæā āā ŌŪíā āā ŌŪáÇÁ ÇáÈáŪíäÇÈ
ŌíÆÇ ÇáÇ æŌÇŊŪæÇ Çáí ÇáÇíÇÈÈ ÈÑæí ŌíÈÈ æáÝŌ āāŌŊíÉ íÇŌÉ (ŌíÇÝ æíßáÉíÇŊ æÑÈÇíí)
.Ýáā íŌáÉ āā Áíí ÇáÈáÇÈÈ Ōíá ÇáÇ æáÝðá æíŌÇáā Çááá Ūā ÇááŌáííá ííÑÇ
āðá áí ÇáÇŌÈÇÈ Ýí áŪŊí ÇáÉí ÁíÉ Çáí áíáÇá ÇáßÝÉ áŌÇáí ÇááìÇáííā æÇáí ÇŊÉÝÇŪ ÇáíŌÇÆŊ
.Ýí ÇáÇŊæÇí æÇááŪíÇÈ áíí ÇáßÇÝÑíā
áþí ÈÑÇáí Çáí áŌÇáŪáÇ Āā áííÈÇ ĀÑŌá æŊÇÁ áíÇÝŪ ÈßÈíÇ æþÇÆí þæÇÈäÇ æŌáÉ áāāäÇ
ÇŌÈāŊÇŊ ÇááŪÑßÈ æææÇŌáÉ ÇááíÇæáÉ ÝÇŪÈðŊÇ ÈŌÈÈ ÇáÈßÇáíÝ ÇáÈÇáŪÉ æÇááŪæíÇÈ
ÇááÈŊííÉ áíí íæíáā íÈí ÝŊ Çáí íÇí íÇá ÈÇŌß -Áíí þÇíÉ ÇááìÇáííā-ŪŌŊæā íáííÇ āā Èíáāā áŌĀæá
.ÇáÇŌÇŊÈ æÇááÇŌáíí

ÝÐÇá àíÈ : "áÇ ÈÍ ää ÇááæÇÓáÉ æÄáÇ ÇÑÓá áßá ÐæÇÈ ÌíÍÉ" æÇÑÓá áää ÐæÇÈ ÌíÍÉ; áÐÍ ÇÓÈÑß ääÐ ÈÍÇÍÉ ÇááÚÑßÈ ÈáÇÈ ÝÑÐ ÈÇáÇÓÇÝÈ Çáí ÌáÓ ÒÈÇÆÈ ÑæÓÍÈ äääÇ ÒÈÍÈÈ æÇÍÈ ää ÇáßæäÇáíæÒ ÇáÝÑÐÈ ÇáÈÇääÈ ÇáÈÇÈÚÈ Çáí "ÒÇÈá" ÇáÝÑÐÈ ÇáÑÇÈÚÈ ÚÒÑ ÇáÈÇÈÚÈ . "Çáí "ÚÒáí" æÇáÝÑÐÈ ÇáÈÇáíÈ ÚÒÑ ÇáÈÇÈÚÈ Çáí "ÌÑíÒ æíÍÈ ÓíÇÝ áþáÇ Úá áÓÇá ÁíÍ ÇáÒÈÇØ ÇáÐíá ÇÓÈÓáæÇ ááàÇáíá Äá ÇáÐÇÆÍ ÇáÑæÓí ááíááÈ ÓÁááá : ääÇÐÇ ÈÓÍÈ ÐÐÇÆÝ ÇááìÇáíá ääÓÁÈáÇ æáíá áÇ äÓÍÈ ÐæÇÚÍáá; ÝÁÌÇÈæÇ : Çá ÇáÐíá íÓííæä Ñáí ÇááìÇáíá áíÓ ÇáÁÝÚÇá Èá ääÇáß Ýáíæä ää ÈáÇÍ ÇáÚÑÈ æÄáÑíßÇ æÇáÓíá íæíáæä .ÒÑÈÇÈ ÇááìÇáíá æÇáíÐ Äá ÀÈÇ ÚÈÍÇáÑíáá ÐÍ ÀÈáí ÈáÇÁ ÚÚíáÇ æÈÈÈ ÈÈÇÈÇ ÚÍÈÇ

: ÇÓÈÓáÇÍ ÀÈÍ ÍÝÒ ÇáÝáÓØíáí (äÔÇá áÇáí ääÒæÑ)

ÝÍ ÚÒÑ ÇáíáÚÈ æÝÍ ÓÇÚÈ ÇáÇÓÈÌÇÈÈ 9 ÓæÇá ÇááæÇÝÐ 1987/6/5 ÍÇæá ÇáÑæÓ áÚ ÇáÓíæÚííá ÇáÇÝÚÇá ÇÐÈÍÇá ÇááÁÓÍÈ (ÇááÑßÒ Çáííí) áááÑÈ ÇáíÇáÓÈ æßÇá ÇáÇíæÈ ÐÍ ÇÚÍæÇ Òáíáíá æßÇá ÀÈæ ÍÝÒ Óää ÁííááÇ æÄÐÈá ÇáÓíæÚíæä íÈÐíæä äíææÚÇÈ ÇáÑæÓ ÍÈí íÐÈá ÇáÓíæÚíæä

: ÇáÁÝÚÇá ÐÈá ÇáÑæÓ

(ääÐíþáá ÚÐÇÈ ÇáíÒí ÝÍ ÇáíÇÈ ÇáíáíÇ æáÚÐÇÈ ÇáÁíÑÈ ÁÍÒí æää áÇ íáÒÑæä)

(ÝÒÁÈ : 16)

æÄÐÈá ÚÈá ÌæÇÚ ää ÇáÓíæÚííá íÚáí æíÒÍÚ áÝÒá Úáí ÇáÇÐÈÍÇá æÓíí áá ÀÈæ ÓÇáá Çáíááí ÚÍÈ .ØáþÇÈ ÝÁÑÍÇá ÐÈíáÇ æ Çáí Ìáää æÈÆÓ ÇááÓíÑ

æÇá ÇÓæÍÇÍ ÌÈÈá æÇááÈá ÇáÐí ÈÈÐÒÒ äää ÇáÀÈÍÇá áíáÈÆß Úá äÓíÑ áÁáÇÁ æÐÍ Ðíá Çá áÐÇ ÇáÐÈíá äæ : æáí ÌÇá ÐÇÆÍ ÇáááíÓíÇ ÇáÓíæÚíÈ ÝÍ ÈÈÈÍÇ; ÝÚáíáÇ ÓÐØ áÐÇ ÇáßÇÑ ÌáíáÇ Èíáá áÇÐ ÇáÈÇÐæä ÈÇáÝÑÇÑ ÝÈÓíí äää Çáßáíá ÈÇáÑÓÇÓ ÝÓÐØ ÈáÇÈÈ æÑÁí ÁáíÑ Çáßáíá ÈÈÇÍá ÇÓáÇÐ ÇááÇÑ áÚ Çáßáíá ÇáÇíÑ ÇáÈÇÈÚ ááàÇáíá æÚá Çá ÈÚÓ ÇíæÇáá ÐÍ ÌÑíæÇ ÝØáÈ ää ÇÈÍ ÍÝÒ Çá íÓÇÑÚ áÇáþÇÐ ÇáíÑíí ää ÇíæÇáá ÝáÑÚ ÇÈæ ÍÝÒ æÚáíáÇ æÓá æÀÈÒÑÍÈÈ ÇáÐÈáí ÇáÈØÍ Úáí ÇáÁÑÓ ÍÈí íÈÝÍÓ ÇáÇáÑ æÇÐÇ ÈÁíí ÇáßÝÇÑ ÇááÒÑíá ÈÇáíáÇÁ áÇÒÇáÈ Ýíá ÈÐíÈ Ñæí Ýæíá ÓáÇÍá áíæ ÀÈí ÍÝÒ æÄØáÐ Úáíá ÑÓÇÓÈíá ÝßÇáÈ ÇáÓáÇÍÈ Çá ÓÇÁ Çááá æÇáÈí íÈÍÈ .ÚááÇ æææ Ìæä Óä ÇáíáÈ ÈÈÈíÑ

æÐÈá ÇáÓáÇÍÈ Èþáíá ÒÇá ÀÈæ ÍÝÒ ÐÍ ÀÈÒÑ ÑæÓíÇ æÑÇÁ ÓíÑÈ äæáíÇ ÚáÑá áíæ ÀÈí ÍÝÒ æÄÑÇÍ ÐÈíá ÈÇáÓßíá ÇáÇ Çáá ÈÐßÑ Çáá ÇÓÈØáÇÚ æää íÈáþ ÁáÑÇ ÈÇííÇÈ ÒÆ ÝÐáÈ Çáí ÁáíÑá íÓÈÄÐáá Ýí ÐÈá áÐÇ ÇáÑæÓí ÇáÇíáÑ ÝÁÐá áá ÝÑÍÚ Çáí ÇááßÇá Ýæííá ÐÍ ÚÇíÑ ææáí .áÇÑÈÇ

ÇÓÈáÑÇÑ ÇááÚÑßÈ

ÇááÚÑßÈ äÓÈáÑÈ æááíÈáÇ íÓíÇÍ ÇÓØÑÇÇæ æáØØ ÇáØíÑÇá; æÄÒÈÍ íÚíÑ áíáÇ æääÇÑÇ æáÇ ÈßÇÍ ÑÇíáÇÈ ÇáÓæÇÑíí ÈßÝ Úá ÐÐÝ ÌááÇ ÇááÓÈÚÑÈ Ýæþ ÐæÇÚÍ ÇááìÇáíá ÁáÇ ÇááÇæä (ÇáÚíæ Çááíæí ááàìÇáíá) ÝÇáá íæÇÓá Çááíá ÈÇáááÇÑ æíÚß Úá ÇáíÈÇÈÇÈ æáíÇÝÚ ÇááíÇá (ÇááÇæÈÒÑ 155ááá) áÐÍ ÒÇáÈ ÐÐÇÆÝ ÇáÚíæ ÈÓÐØ Úáí äæÇÐÚ ÇááìÇáíá ÝÈáíí ááÇ ÇáíÈÇá æÈÑíí ÓíÇáÇ ÓáÇÓá ÇáíÈÇá ÇáÓÇáÐÈ ÝßáÈ ÁÓáÚ ÇáÓíí ÁííÇáÇ ÝÁÐæá ááÇíæÈ ÇáíÇáÓíá ÒáÝí : Çáí áÁÓáÚ áííÑ ØíÑÇá Ýíþæææá áÐÇ áííÑ ÇáÐÐÇÆÝ; ÒáÈ Áæí Çáí ááíá ÓÚíÑ ÈíÈÈ ÓíÑÈ ÓÇáÐÈ Ýí ÇáÓáÇÁ æÚÑÓáÇ ÌæÇáí ÌáÓíá áÈÑÇ ÝßáÈ ÀÈÒæÑ ÒíÝ ÓÈÓÐØ áÐá ÇáÓíÑÈ ÇáÚÚíáÈ Ýæþ ÑÄæÓáÇ ÇÈÑ ÐÐíÝÈ ØÇÆÑÈ äáÇ íÒä ØáÇ ÒÇááÇ; æáÇ ÈíÑßÈ Èíá äæþÚíá ÇáÇ .æÚááÈ ÁááÇ äáÇíÈí æÄá ÐÐíÝÈ ÓÈÓíÈáí ÝÁáÇá ÓáÇíÈí

ÒáÈ ÁíáÓ ÁííÇáÇ Ýí áÝþ Úáí ÈÇÈá ÈÚÓ ÇáÇíæÈ ÇáÇÝÚÇá ÌÑÇÓÇ ÝßáÈ áÇ ÁÈíÑß ää áßÇáí ÇáÇ ÇÐÇ ÑÁíÈ ÇáÇÝÚÇá áÑÚæÇ Çáí ÌÇíá ÇááÝþ; Çááá áÇ íÑáÈæä ÇááæÈ æÄÒÈÍ Ìæí ÇáÓÇÆÑÇÈ æáííÑ ÇáíÈÇÈÇÈ æÄÓíÓ ÇááíÇÝÚ áÚáÇ áÁáæÝÇ Çáí ÁÐÇááá æáá íÚÍ ááíÐÑ Áí áßÇá Ýí ÌíÇÈáá ÁÓÍÈ áÚíáÇ ää ÇáÁáÇá æíáÈæÚÇ ää ÇááÓÇÆÈ æÇáÇÍÓÇá æáÇ ÇÓÈØÍÚ Ýí áÐá ÇáÚíÇáÈ Çá Ááþá Çáíß áÇ Áíááá Ýí ÁÚáÇÐÍ Úá ÒÈÑ áÐÇ ÇáÓÚÈ ÇáÚíÈ æáßáí ÇÓæþ Çáíß ÐÓÈ .(ÓÇÆÐ ÇÈÍ íÇÓN æÇÓáá : ÇáÇÓØÈ : Áæ áÓÈÑí

ÐÓÈ áÓÈÑí

áÐÍ ÇÚÈÇÍ ÓÇíÈáÇ ÇááÓÈÑí Áá íáþááÇ ÈÇáÓíÇÑÈ ää ÈíÓÇæÑ Çáí ÓíÇ æÐÇÈ íæä æÇÐÇ ÈÁÈí íÇÓN íÐæá áí : ÁÈÚÑÝ ÐÓÈ áÐÇ ÇáÑíá; áÐÍ ÐÈáÈ ÇÓNÈá ÒááÇ Ýí íæä æÇÍÍ ÝÓÁáÈá : ää Çíá ÁáÈ; ÝÐÇá : ää ÈÚáÇá; ÝÓÁáÈá Úá ÐÓÈ ÇááÁÓÇÈ ÝÐÇá : ÒáÈ áìÇáíÇ Ýí ÈÚáÇá æßáÈ ÁÚÍ áÝÓí áÁÚæí ää ÈÚáÇá -ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ-Çáí ÈíÓÇæÑ áÄÑÇÍÚ ÇááÓÁæáíá ÈÈÚÓ ÍÇíÇÈí æää ÚÇíÈ ÈÚÓ ÇááìÇáíá Áá íÐæÇ ÇáÓíÝ æÇáÑÈíÚ Ýí ÁÑÓ ÇáíáÇÍ æíÐæÇ ÁÓáÑ ÇáÓÈÇÁ Ýí ÈíÓÇæÑ ää Áíá ÇáÇÚÍÇÍ æÇáÈíáíÓ áÁá ÈÚÓ ÇáááÇØþ Ýí ÇáÓÈÇÁ ÈÑÈÝÚ ÝíáÇ ÇáÈæáí áÈÑÇ æÓíÇÍÈ æáÇ íáßá ÇáíÇÈ ÝíáÇ; æÝí áíáÈ Úíí ÇáÇÓíí ííÈáÚ Ýí ÈíÈí Ýí ÈÚáÇá ÓæíÈí æÀÈáÇÆÍ ÇáÁÑÈÚÈ æÇÈáÈÇÍ æÇíæÇÈ ÓæíÈí ÇáÈáÇÈÈ æÇíæáÇ æÁÚÇÑÈ 4 ØÇÆÑÇÈ æÁáÐÈ ÐÐÇÆÝáÇ ÇááíáÑÈ ÝíáÑÈ ÇáááÓá æÄÒÈÍ ÁØáÇáÇ æßáÈ ÍÇÑÍ ÇáÈíÈ Ýáá Áíí ÐÇ Ñæí Ýí ÇáÈíÈ æáá ÁÓÈØÚ Áá ÁíáÚ ää ÁíÓÇááá Óæí ÐØÚ áíá áÈáÇÈÑÈ ÇíÈáØÈ ÈÇáÈÑÇÈ æáá ÁíáÚ ää ÁíÓÇÍ áÁáÇÁ ÇáÇÈáí ÚÒÑ ÓíÓÇ ÁáÇ áÇ íþá Úá ÚÓÑÈ ÒíáæÚÑÇáÇÈ ää ÐØÚ Çááíá; æÝí Ðáß Çáíæä ÐÈá ÚÍÇ ÇÓNÈí áÐá ÈßÇáááÇ ÇÈáÇÚÓN áÝÑÇ ää ÁþÇÑÈí ÝßÇá áíææÚ áÇþíááÇ ááá .ÚÓæíá ää ÇáÇÓÇÍí æÝí áíáÈ Úíí ÇáÇÓíí ÁÑÈÚÈ æÚÓÑíá ÓíÓÇ áßÇÍ Ìáá ÈáÇííßá ÓáÇÆÑáÇ íÐÓí ÚáíáÇ ÇáÁÓí áæáÇ ÈÁÓíáÇ

ÇááÇÓ Çái -Oái Çááá Úaíá æÓáá-æÄáÈä ÅÈÛÓ ÍáP Çááá Çái æáBä æÇááá äÇ ÌËÍ áá æÈÛÓÍ áBä
(áíÍUáái Ää ÇÈÍÓBä ÍPßá; ÝPÇá ÇáiáæÍ : ÈäÈá ðÐÇ PÇáÈ ÇáÓäæÇÈ æÇáÇNÓ
æáÐÇ ÝaÍÓ ÛÏÈÇ Ää iaÓá NÈ ÇáÓÓÈ ÚÓN ÅÍÇÈ ää ÇáÓáÇÁ áÈÈNÆÈ íæÍí ää ÖÑÐÈ ÅÈäá
ÈäÇ æÇÈÈÇÈäÇ Úaí NÍá íÓaí æÍÖæä ää ÇááíáÈ æææ ØUÁÈ Èä ÇÈiÑP Çæ ÈÓiN Èä ÇÈiÑP
: æÇáÁíÇÈ ÇáÈí ÍaÍÈ ðÐá ÇáÍÇiÈÈ Ýí ÓæNÈ ÇááÓÇÁ
(ÄäÇ ÇáÓááÇ ÇáiB ÇáBÈÇÈ ÈÇáÍP áÈÍá Èia ÇááÇÓ ÈäÇ ÁNÇB Çááá æäÇ ÈBä ááÍÇÆaía ÓÍáÇ)
(ÇááÓÇÁ : 105)

æáÐá ÇáPÓÈ áÇ ÈÛNÝ ááÇ ÇáÈÖNÍÈ áUíNÇ æáá ÈÛNÝ ááÇ ÇáÄNÖ äÈiáÇ æÈÓái æÍáÇ ÈÄä
ðÐÇ ÇáPÑÄä ÈäÓaí ää ÍBia ÍaÍí áÇ íáBä ááÈÖN Ää íBæä ááá íÍ Ýíá áÄä ÇáÈÖN ááÇ ÇNÈYÚÈ
ÈÖæNÇÈäá æäááÇ ÖÝÈ ÇNæÇÍáá æäááÇ ÇÓÈPÇáÈ ØÈÇÆUáá áÇ íáBä Ää iNÈYÚæÇ ÈÇáYÓáá
Çái ðÐÇ ÇááÓÈæi ÇáYÐ ÇáÐí iNÓá Úaí ÇáÇYB ÍØÇ áÇ íáBä Ää ÈNÈÐí Çaía ÇáÈÖNÍÈ æäÇ íáBä
.Ää ÈÓUÍ Çaía ÇáÇáÓÇáÈ ÄáÇ Ýí Úá ðÐÇ ÇáÍá æÇáÇ Úaí áÍí ää ðÐÇ ÇááááÍ
æÍáÇÓÈ ÇáPÓÈ Ýí ÓÈÈ äÓæá ðÐá ÇáÁíÇÈ Çá aYÑÇ ää ÇáÇáÓÇN -PÈÇÍÈ Èä ÇááUáÇä æÚáá
NÝÇÚÁ-ÚÓæÇ áU NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-Ýí ÈÛÓ ÚÓæÇÈä ÝÓNÐÈ ÇáÍNÚ áÇÍÍáá
(NÝÇÚÈ) ÝÍÇáÈ ÇáÓÈäÈ Íæá NÍá ää ÇáÇáÓÇN ää Ááá ÈiÈ íPÇá ááá (Èäæ ÇÈiÑP) ÝÁÈí ÓÇÍÈ
ÇáÍNÚ NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaí æÓááU; ÝPÇá : "Çä ØUÁÈ Èä ÄÈiÑP ÖÑP ÍNÚÍ æÝí NæÇÍÈ :
Çáá (ÈÓiN Èä ÇÈiÑP) ÝááÇ NÄi ÇáÓÇNÐ ÐáB Úaí Çái ÇáÍNÚ ÝÇáPÇáÇ Ýí ÈiÈ NÍá íáæÍ ÇÓáá
ÓíÍ Èä ÇáÓáiá; æPÇá ááYÑ ää ÚÓiNÈä : Çái ÚíÈÈ ÇáÍNÚ æÇáBíÈäÇ Ýí ÈiÈ ÝáÇä æÓÈæíÍ Úaíá
ÝÇáØáPæÇ Çái NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-ÝPÇáæÇ : íÇ æÈí Çááá Çä ÓÇÍÈäÇ iNÍ Çá ÇáÐí
ÖNÐ ÇáÍNÚ ÝáÇä æPÍ ÁÍØæÇ ÈÐáB ÚááÇ ÝÁÛÐN ÓÇÍÈäÇ Úaí NÄæÓ ÇááÇÓ æÍÇÍÁ Úáá ÝÇáá
Çä ää íÚÓáá Çááá ÈB íáB æááÇ ÚNÝ NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-Ää ÇáÍNÚ æíÈÈ Ýí ÈiÈ
ÇaíaæÍí PÇá ÝÈNÄ ÇÈä ÇÈiÑP æÚÐNá Úaí NÄæÓ ÇááÇÓ æBÇä Áááá PÍ PÇáæÇ áááÈí -Óái Çááá
Úaíá æÓáá-PÈá ÚáæN ÇáÍNÚ Ýí ÈiÈ ÇaíaæÍí Ää PÈÇÍÈ Èä ÇááUáÇä æÚáá ÚaíÇ Çái Ááá ÈiÈ ääÇ
.Äáá ÁÓáÇä æÓáÇÍ íNææäá ÈÇáÓNÐÈ ää ÚiN ÈiaÈ æäÇ ÈÈÈ
PÇá PÈÇÍÈ : ÝÁÈiÈ NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-ÝBááÈä ÝPÇá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-ÚaíÈ
Çái Ááá ÈiÈ íÐBÑ äááá ÇÓáÇä æÓáÇí æÈNáíáá ÈÇáÓNÐÈ Úaí ÚiN ÈÈÈ æäÇ ÈiaÈ; PÇá : ÝNÍUÈÈ
.æáæíÈ Áái ÍNÍÈ ää ÈÛÓ áÇáí æáá ÇBáá NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-Ýí ÐáB
ÝÁÈÇái Úaí NÝÇÚÈ ÝPÇá : íÇ ÅÈä Áíí áÇ ÖáUÈ ÝÁÈiNÈä ÈäÇ PÇá áí NÓæá Çááá -Óái Çááá
: Úaíá æÓáá-ÝPÇá : Çááá ÇááÓÈÛÇä; Ýáá ääÈÈ Ää äÓái

(2) (...ÄäÇ ÄáÓááÇ ÁaíB ÇáBÈÇÈ ÈÇáÍP)

áPÍ äÓái ðÐá ÇáÇíÇÈ Ýí ÁIÑÍ ÇæPÇÈ ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æÁÍPáÇ ÍiÈ ää íÍÚ ÇáiáæÍ ÓááÇ
áÓáæáÇ ÄáÇ ÖæÈæá ÈiÇä ðÐÇ ÇáÍá æáá íÍÚæÇ ÍaÍNÇ ÇáÇ ÍÇææÇ Çä íØUáæÇ Èä ÇáPíÇÍÈ
.ÇáNÈÇaíÈ ÇáÈí ÈäÈá ðÐÇ ÇááááÍ æÇPÚÇ æÓááæÇ ÇáÍáÇPÇ
äÓái ÇáÁíÇÈ æPÍ äÓÈ ÇáiáæÍ áÚÇaíaá (äÓÇÆíáá) æÁPÇææÇ ÓÈÇBáá æÝNÐæÇ ÓáÇááá ÈiÇä
.ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ iÈUæááÇ ÇáYÈäÈ íæíæä ÈäÓíPáÇ æiNííæä ÈÓÈíÈäÇ
æPÍ BÇä ÇaíaæÍ ÇáÚPá ÇááÝBÑ æÇáNÄÓ ÇááíÈN æÇáÁíÇÍ ÇáíÈiÈÈ ÇáÈí ÈiN ÇáááÇYÐia ää
æNÇÁ ÓÈÇN ÍiÈ íBæä ÇáÐia Ýí PæÈää äNÓ ÇááíÇáÈ ÇáíÈiÈÈ æÇáPÝÇÓÇÈ ÇááíÓÈ ÇáÈí iÓNÈ
ÈäÇ ÇaíaæÍ

æÝí ðÐÇ ÇáæPÈ ÈÈäÓä ðÐá ÇáÇíÇÈ áÈäÓÝ íæííÇ ÇÈää ÚááÇ ÈÖNÐÈ æÈÍia ÈäÇ ÈiÈÇ ää ÈiaÈÈ
ÇáÇáÓÇN ÇáÐia BÇææÇ ÚiÈÈ (áía äÓÍ) NÓæá Çááá -Óái Çááá Úaíá æÓáá-æÇáÐia ÐíææÇ ÇáÚÇáí
æÇáNííÓ æÇááYÓ æÇááYíÓ ää ÁÍá äÖNÈ ðÐÇ ÇáÍá æÍáÇÍÈ æÈÈÈä; äÓái æÈÈÈÈ ÖNÐÈ Ýí ÈiÈ
.ÄáÓÇNí ÝÈÛÓí ÈäÐÇ ÓíYÇ ÍííÇ äÓáæáÇ íÓÈUááá ÇaíaæÍ ááÈÓáíN ÈÄáÓÇN ðÐÇ ÇáÍá
áPÍ BÇáÈ ÇááÓáiÈ Ýí ææÇÓia ÇáÈÖN ÈPÈÓí Ää áÇÈÈÇN ðÐá ÇáPÓíÈ æÄä áÇ ÈäÈÓ ðÐá
ÇááÓÁáÈ ÓiaÇ Ýí ðÐÇ ÇáæPÈ æáÚ áÁáÇÁ ÇáÁPæÇä æPÍ BÇáÈ ÇáBíÇÓÈ æÇáÓíÇÓÈ ÈPÈÓí Ää
áÇ íYÓÍ NÍá ää ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æäá ÁÍá ää; áÁÍá íáæÍí íæÇÓá BÍ Çaíaá ÈÇáááÇN ááÇÓÇÁÈ
ááÐÇ ÇáÍá æÁááá

áPÍ BÇáÈ ÇááÈÇPÈ Ýí ÚNÝ ÇááÇÓ ÈæiÈ Ää áÇ íYÓÍ NÍá ää ÇÈäÇÁ ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æÚái ááÄ
ää Ááá ÇááíáÈ áÇ Èä Úaí äN ÇáÚÓæN æBÑ ÇáíáæN íäÓá Èä PÑÄä iÈai ÄäÇÁ Çaíaá æÇÖNÇY
ÇáááÇN Çä ÛNæY ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ æäÓáiÈäÇ Ýí ÈáB ÇáiPÈÈ ÇáÚÓiÈÈ ÈÓÈäÓä Ýí ÇááUNÈ
ÇáÈÖNÍÈ ÇáPÓiNÈ Ää iÓNÈ ÖÝÍÇ Úä æÈá ðÐÇ ÇáÍÇÍÈ æÇä áÇiÍÚáá ÍiÈ ÇáÓÇaN æÍÇÁ
ÇááÓÇYÑ

æáBä ÇááÓÁáÈ ää ÈBä äiNÍ ÈÈNÆÈ ÈNíÁ ÇÈää æÇä BÇáÈ ÈÈNÆÈ ÇááÈäá æÇáÓÇY ÇááUáæä
.ÓiÆÇ ÈPiaÇ Ýí äiÓÇä ÇáNíáá-æáBä ÇáPÓíÈ ÁBÈN ää ðÐÇ ÈBÈiN
Çä ÇáPÓíÈ áí ÇPÑÇN äááÍ NÈÇái PÇÆä Úaí ÇáUÍá ÈØÈPä ÇáíáÇÚÈ ÇááÓááÈ Úaí aYÓáÇ PÈä Ää
ÈØÈPä Úaí ÚiNáÇ æÈäÈÓY ÇááíæÚÈ ÇááÄááÈ ááíP ää äÇááÇ æíááÇ PÈä Ää íäÈÓY ÇáíP ää
ÚiNáÇ; áÇ Èí ää ÇPÑÇN äááÍ áÇ iÈÄNíÍ áU Çááæi æáÇ iÈÓUÓU áU ÇáÓáæÇÈ æáÇ iÈÁÈN
ÈÇááÓÇáí ÇáPÑÍÈ æÇáÇáÓÇÈ æÇáÚÓÈiÇÈ íPæá ÇáÇÓÈÇÐ Óíí PØÈ Ýí ÇáÚáÇ(3)(æiaUN
ÇáÇáÓÇä ää ðÐá ÇáPáÈ ÇáÓÇáPÈ Úaí ÇáÓÝæí ÇááÇÈØÈ Ýí ÍaÍÚ ÇáÇáá Úaí áÍN ÇáÁÓáÇä
YiNÇáÇ ääÇáB... ääÇáB Ýí ÇáÓÝæí æiNí Èia ÈáB ÇáPáÈ ÇáÓÇáPÈ æÇáÓÝæí ÇááÇÈØÈ ÓiæNÇ
æÈNíÈi; ääÇáB ää ÇáíáÇÁ æÇááNÇÁ æÇáÓíÇÓÈ æÇáBíÇÓÈ æÇáÈNÇÚÈ æÇáááÇNÈ æäÓáiÈÈ
Çáíæá æÇáæØä æäÓáiÈÈ ÇáíáÇÚÈ Çái ÁIN ÇáÇÓáÇÁ æÇáÚáæÇáÇÈ ÝÇÐÇ ÍP ÇáÇáÓÇá ÝiáÇ
!!ÇááUN NÁi ÈiÈäÇ Çáiæí

aeiaUN CaCaOCa aNE CINi YiNi CaAaE CaAOaaE -aeIaC-OcUIE aa CaOOI Cai CabaE EeacEN
Uai aicN CaECNi aeI EEOAU Cai CabaE CaEi aeIaaC CaiC CaaaaI CaYNI
AaC CaUYa CaDi IOaaE (CaUICaE)YI Aaa CaiCaaiE CaUCENE acalCONE YaC IOEIB Aa
(aNYU Uaa CaUOCa Yi aeA aDC Calae CaauY ... CabNia
Ca NYU CaUaa Ua CaacO ai aaAE CaCaEiCa CaEi aa AlaaC EaOa Canael CaAia aa
CaOaCa; aaaa aOaE CaONCaEU aeAeli CaAA EcabEE; acOeancA CaUaa aePeaa CaacCa
: acacOeacae EIe ain CaUEaeIE pNia CabYN; aePiac Dca CaOCYUI
AaC Ca UOE YaOE CUIa PeEC aeAa ae YaOE CUIa PeNC
aaEi aaE CaAAeB aeYOI aYO IN ENi CaADaE BYNC
acCa CaAOEOUYia Yi CaANo CaDia iUIOaa EIe CpiCa CalECENE aiOEIPae CalOI Yi CalaiC
: acAUOCe Yi CaAINe
Aa CaDia EaeYCa CaacCaEBE UCaaI AaYOaa Dcaec : Yi BaEa Dcaec BaC aOEOUYia Yi
CaANo Dcaec : CaA EBa ANO CaAA acOUe YEaCINac YiC YCaEaEB aAeCa aa Iaa acOcaE
aOINc CaC CaAOEOUYia aa CaniCa acAAOCa acAaIca ac IOEOIUaa IiaE acC

(iaeIae OEIac YCaEaEB UOI CaAA Aa iUYae Uaaa aeBca CaAA UYac UYaeNC
(CaOCa : 97 -99)

YCaDia ac iacINae aa EIe ain CaUCaia ainOae CaUIO Eia pOUca CaOacEa IOCaAa Iaa
IOaaac Baac IEe OCiaC Ne CaUOE OUiNC YCDc UaaE OEe aOaa aDa CaAIe YCaB OEY
CaCaac aOIaeC ICaENC YBI Nae CaEiCNI EcOacIa Ua UBNae AIE Nai CaE UECO (Aa AaC
aa CaAOaia Bcaec au CaONBia iBENae OacI CaONBia Uai Uai NOaa CaAA -Oai CaAA Uai
: aeOaa-iAEI CaOaa YiOIE Alaa YIPeaa Ae iONe YIPeA YaADa CaAA EUcai
(... Ca CaDia EaeYCa CaacCaEBE UCaaI AaYOaa)
(CaOCa : 97)

aDC OAa CaAAaia Yi aeE CabCEOia Uai Iiaaa BcabCEO Uai CalaN YaC Ecab Ecadia iUIOaa
Yi EacIaa iEaeUaa aeABaa BaC EAba CaAUca ac IOUaa Aac abae CaOCa aeOUe CabOCa
.acAUcaE acAaeUYE acalINE acanCEe aeaeIa CaOICNe aeIca CaUaCNE
acCaDia ac iEINbae aNYU CaUaa acAOcY CaAUaaia aAcCa EIaN Cai CaAA Uiaa iUacE
: CaAOEOUYia

aeCaBa ac EbCEaa Yi OEia CaAA acAAOEUYia aa CaniCa acAAOCa acAaIca CaDia ipaeaa
(NEaC AINIaC aa aDa CabNIE CaUCaa AaaaC acIUa aaC aa alaa aeic acIUa acC aa alaa aOINc
(CaOCa : 75)

.YaA CaUCaia aAYOaa ac iEINbae acC iEINbae acOCaE CaUaa Ua CaAUaaia
aeDC BcaE Aae Aie aOaE ac EcIE CabECa EOIN Cai CaUae CalpIe acAOEE CanEIOI aa
: aeae AOcaE CaUaa

ADa aaDia ipCEaa EAAaa Uaaac acCa CaAA Uai aONaa apIIN CaDia CINac aa IicNaE EUIN IB)
CaC Aa ipaeac NEaC CaAA aeae ac IYU CaAA CaacO EUOaa EEUO alaaE OacAU aeIU aOaacE
aeOCII iDBN Yiac COa CaAA BEINC aeiaONa CaAA aa iaONa

(Ca CaAA abae UOI
(Cali : 40.39)

YaAcCa Uaaac EAa ONIac aa IicNaE CIIcYc acYeacEc (EUIC) Uai Ibaa aeBca CaOE
CalpIe aONIaa ae CaEaeI Cai Di Iaaae Yi AUacBaa aeOac aa Alaa acC AOcaAc Cai
Paaaa; acC Bca aaa DaE Aac Aaaa aeIac CaAA aeDC Uai CaONBia ABEN CadaaE YCaEaeI Yi
.aUN CUIca CaAA INIae IOEIP OCIEac CaONI aa aOP NaOE aeNEU OECEa
Ua OUI Ea IeIN Ua CEa UECO NOI CaAA Uaaac Dca "aac INI CaAEI -Oai CaAA Uai aeOaa-aa aeE
Dca AeaeBN : CINac aeiaa CaC aaa acCaC Cai NCIUae aiabaa; Dca CEa UECO YaADa CaAA
: UOaeIa

(Cda aaDia ipCEaa EcAaa Uaaac acCa CaAA Uai aONaa apIIN)
.Dca CEaeBN NOI CaAA Uaa : YUNYE Ca OIbae DEca "(4)

AI DcIN Uai aON UECIa CaAAaia aa UIN DEca aeBaa OEICaa INI (aeA CaAA Uai aONaa apIIN)
.aa UECIa Aa iEaac Ilaa Yi OCUEa
: aeIa apae

Ca YNiOE Calai aa Aaa CaYNCaEO CaEi CYENOC CaAA Uaiac aa Yae CaOEU CaOECp- 1
.aeAIE Uaiac AICaAc BcaOacE acAOaa acAOBCE OacA EOacA
Ca aOCaeE CaYNCaEO CaCOacae acICaAc Aan Caai aeBaiY NEcai aba CaOCa Aaa IP- 2
.OEIUI aeAaN aapI ac icIa Yia Aac aacIB Ae aacIa
apI UaaaC Yi BEIN aa CaEaIca CaCOacae aeINaaC aa Alai Calpae CaEi EeaeU EcC- 3
CaliacCaCE YCaIICIE Ca CpENEe aa AYNCIac CaacOaeE Eala UaiB acabaE iUOB Ca aeOE
DaEa Ae CpENEe aa CaEie CaDi iINoa acC EOEOIU bae Yi CaANo Aa EaaU COnCY CaOCe
.Aa EeINB aeI EayU AaeYCa acEaeI EeBIE IacEac

æáía ÍÑäâÇ Ää äåÓß Çáíí ÇáÉí ÊÔäÑ ÚáíáÇ ÇáíÑÇÈ áÐÉíäÇ æääÚäÇ Ää äÑÝÚ ÇÒæÇÊäÇ æáíä
ääÝÚ ÄÑæÇíäÇ; æÞí æÓá ÇááÖ Çái ÍÇíá ÍÍÑÈ Çáäää ÝßÈÈäÇ æíÑäâÇ ää ÇÓÚÇíá æäæ íáÈáß

ÇÚÑÇÖäÇ æíÓáÈ ÇäæÇáäÇ æíÓÝß ÍäÇÁäÇ
æÈÚí Ää ÓáääÇ ÇæØÇääÇ áÇÚíÇÆäÇ æíÑäæäÇ Ää äÍÇÝÚ Úä äÞÍÓÇÊäÇ æÄä áíáí ÇÚÑÇÖäÇ - 4
.æÓÞØ ÇááÓíí ÇáÇÞÓí Íæä Ää íÓÞØ Íæää -æíÇááÚÇÑ æÇáÓäÇÑ-ÚÓÑÈ ää ÇááÓáíá ÝÇÚÇ Úä
ÈÚí äÐÇ ßáá : ÍÇæáäÇ Ää äíáÚ ää ÈÞí Ýí ÐææÈää ÚíÑÈ Äæ äää ííáá Ýí äÝÓä ÈÞíÈ ää ÑÍæáÈ Äæ
ÓäÇáÈ äíÇæá ÇÓÚÇí Çáíáæí ÇáÐíá ÍíææÇ ÇááÓíí ÇáÇÞÓí Äääíá äØäÆáíá ÝÆÈæÇ ÚáíáÇ
.æÈßÇáÈæÇ ÈÐæÇÊää ííæáä ÈíääÇ æÈíá ÇÚíÇÆäÇ Èííáá æÑíáá
.æðÇ Úäá áíÓ ÈÚíá Úäá æÈÚÓÝ áíÓ Íæää ÈÚÓÝ æÈíÈÑ áÇ áÚäá Íæää ÍÓÝ
æÈÚí Ää ÄÈæÇ ÚáíáÇ ÇáíáÇí æíÑäæÇ ÚáíáÇ ÝÑíÓÈ ÇáÇÚíÇí; æÄÒÈí ÇáÓáÇí Ýí ÇáÚÇää - 5
ÇáÚÑÈí ÌÑíáÈ íÁíÐ ÚáíáÇ ÈÇáäæÇÓí æÇáÇÞíÇá; æää ÇáÞí ÇáÞÈÖ Úáíá äÆáÈÓÇ ÈíÑíáÈ íáá
ÇáÓáÇí ÓßáÈ ää ÇáíáÇßá ÇáÚÓßÑíÈ æÓÝí ÈÇáÇÚáÇá æÇáÞíæí ææÓÚ Ñää ÇáÈíÞí Ýí ÚíÇáÈ
.ÇáÓäÇÓíá áÇ íÑí ÓäÖÇ æáÇ íÑÇá ÇááæÑ æáÇ íÚää Úää æÇáí æáÇ æáí æáÇ ÓííÞ æÝí æáÇíá ÓÝí
æÚáíäÇ ÄÈíáÇ Ää äääÈ äÓÈÓÚÝíá Ýí ÇáÁÑÓ ÈíÈ ÄÞíÇá ÇáØÚÇÈ æáÝÓäÇ ÇáÐá Úä
ÚæÇÈÞäÇ; æííáäÇ Ää äÑÝÚ ÇáÓÚÇÑÇÈ ÇáÈÑÇÐÈ æÇáÁäÇá ÇáÚÑíÓÈ æáíá Ýí Ðá ÇáÚÈíí
.ÞÑÑäÇ Ää äáíÑ ÇáÁÑÓ ÇáÉí ííÑá ÝíáÇ ÇáíáÇí æíÚÈÈÑ ÌÑíáÈ äæÐÈÈ ÑÚäÇÁ

: æßäÇ ÞÇá ÄÈæ ÇáØíÈ
ÇÐÇ ßáÈ ÈÑÓí Ää ÈÚíÓ ÈÐáÈ ÝáÇ ÈÓÈÚíá ÇáíÓÇä ÇáíáÇáíÇ
æáÇ ÈÓÈØíáä ÇáÑäÇí áÚÇÑÈ æáÇ ÈÓÈííá ÇáÚÈÇÞ ÇáäÐÇßíÇ

ÝáÇ íáÝÚ ÇáÁÓí ÇáíáÇá ää ÇáØæí æáÇÈÈÞí íÈí Èßæä ÓæÇÑíÇ
æÇÐÇ ßÇä ÑÈ ÇáÚÓÈ Óáí ÇááÓíá ÓíÇíÈ Ýí ÇáßÝÑ (æÇááÓíá ÈÁííÑ ÍÑæÈ ÓáÑ Çái ÓáÑ ÁíÑ)
ÝáÇÐÇ áÓáí ÇáÐíá íÓää ÇáíáÇí ÌÑíáÈ ÞÇææáíÈ æíÚää Úä ÚÞæÈÇÈ äÑÈßÈíäÇ Ýí ÇíáÒÈ

!;ÇáÇÚáÇá Íæä ÍÓíÈ æáÇ Ííá æáÇ ÍíÇá æáÇ æíá
ÇáíÓ ÇáíáÇá ÇáÓNÚí ááÁáÇÁ ÁÓí ÈßÈíÑ æÇÚÚä ÍÑäÇ ää ÇæáÆß ÇáÐíá ßÇææÇ íÑÇÚæä ÞíÇÓÈ
ÇáÁÓáÑ ÇáíÑä æíÑÚæä ÚíÈäÇ ÝáÇ ííáäá Ýí ÇáÚíí æáßá ÇáÚÑÈ æáÓíÈ íäÇÓää ááíÑÈ æÚíá

ÓÈÑää Úä ÇáÞÈÇá æÇááÒÇá ßÇææÇ íÁíÑæä ÍÑæÈ áíÑá Çái ÓÝÑ; ÇÐ ßÇä íÞÝ ßá ÚÇá Ýí äæÓä
Çáíí Ñíá ää ßäÇáÈ íÞÇá ää ÇáÞááÓ Äæ ÁíÑ ÇÓää ÇÈæ ÈäÇáÈ (ÍäÇíÈ Èä ÚæÖ Èä ÇáíÈ) ÝíÞæá :
.ÇáÇ Çá ÇÈÇ ÈäÇáÈ áÇ ííÇÈ æáÇ íÚÇÈ Èä íÞæá : Çáí ÇíÑÈ ÍÑæÈ áíÑá Çái ÓÝÑ (5)
Çá ÈíÑíá ÇáíáÇí ßÝÑ ííÑí ää ÇáááÈ; æÇá áíÇÑÈÈ ÇæáíÇÁ Çááá æäØÇÑíÈää Ýí ÈáÇííá æÇíÓÇÁ

ÇáÝÇÓää æÚí äÈÖÇÊää æÈßáíá ÇÝæÇáä Úää ÚÚíá Úáí Çááá íÁíí Çái ÍÑÇÈ ÇáÈáÇí æááÇß
.ÇáÚÈÇí
Áää ÈÑ Çái Ðæá ÇÈí ÈßÑ ÑÓí Çááá Úää : (ÇíÑíæÇ äÈíáä -ÇäÇ ááá æÇäÇ Çáíá ÑÇíÚæä-áíááßá)
: æðÇ ÓÁä ÇáÐíá ííÑíæä ÄæáíÇÁ Çááá æÇáíÚÇÈ Ýí ÌÈíáá
(æää ÚÇíí áí æáíÇ ÝíÞí ÁÐäÈä Äæ ÈÇÑÒÈä ÈÇáíÑÈ)

.ÇáÈíÇÑí (6)
ÝáÇÐÇ Èíßá ÇáÓNíÚÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Úái ÇáÐíá ííÑäæä ÇáíáÇí; æíÓáæä ÇáÓäÇ ÝáÇ æÇáÑÈÇ
ÝÇÆíÈ æÇáÇÓáÇá ÑíÚíÈ æÇáÈäÖß Èííá Çááá ÈØÑÝÇ æÇáíÑÇÝÇ; Çáááá ÈÈÈ; Çáááá ÁÚäÇ Úái
ÐßÑß æÖßÑß æíÓá ÚÈÇíÈß

Çáááá äæ áÇ ÁäÈ äÇ ÇáÈííáÇ æáÇ ÈÓíÞäÇ æáÇ ÓáíáÇ
ÝÇáÓáá ÓßíáÈ ÚáiÚäÇ æÈÈÈ ÇáÇÞíÇá Ää áÇ ÐíáÇ
Ää ÇáÁáí Þí ÈÚæÇ ÚáíáÇ ÁÐÇ ÇÑÇíæÇ ÝÈäÈ ÄÈíáÇ

Çáááá Çäß ÈÚää : Çä ÇáÁáí Þí ÈÚæÇ ÚáíáÇ æáíá äÄÈí Çá áÚØí ÇáíáíÈ Ýí ÍíáäÇ; æää äÑÓí
.ÇáÝÈäÈ æÇáßÝÑ ÇáÐí ííÇæáäæ ÝÑÓä ÚáíáÇ
.æÓÈíÇäß Çáááá æÈíáíß ÁÓáí Ää áÇ Ááá ÁäÇ ÁäÈ ÇÓÈÚÝÑß æÄÈæÈ Çáíß
ÚÚÚ

- ÈÝÓíÑ ÇáÞÑØÈí / Ì 17 / Ò -154 ÓæÑÈ ÇáÑíáá Úái Þæáá ÈÚÇáí (ææÓÚ ÇááíÓÇä) (1)
- ÈÝÓíÑ ÇáÞÑØÈí / Ì 5 / Ò -375 (2)
- ÈÝÓíÑ ÇáÚáÇá (753/2) (3)
- ÈÝÓíÑ ÇÈä ßÈíÑ (225/3) (4)
- ÈÝÓíÑ ÇÈä ßÈíÑ (356/2) (5)
- .ÝÈí ÇáÈÇÑí / Ì 11 / ßÈÇÈ ÇáÈæÇÓÚ / ÈÑÞä (6502) æäæ äÑæí Úä ÇÈí äÑíÑÈ (6)

*ÚÓíáÈ æÈÓáíá
[.äÖÑ Ýí áíáÈ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÑÇÈÚ æÇáÈäÇÈæä-áíÑá 1408áÚ; ÇáääÇÝÞ ÓÈÈäÈÑ 1987á]
: Çá Çáíáíáá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝÑá . . . æÈÚí

ÝÇää ää íßá íæÑ Ýí ÍáíáÇ ÍíáäÇ ÝßÑäÇ Ýí Çáííæá Áái ÁÝÚÇáÓÈÇá Ää ÇáíÇíÈ áÇÓÈ äáÚÑÈ
ßäÇ ÇßÈÓÝäÇ ÈÚí ÍíæäÇ
: Çä ÇáÐí ßÇä ííæÑ Ýí ÁÐäÇääÇ ää æÞÇÓí Çáííæá ÈáÇÈÈ ÁÓÈÇÈ ÑÆíÓÈ
ÇæáäÇ : áÚÑÝÈ æÇÞÚ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí Úái ÍíÞÈä ÝæÞ ÁÑÓ ÇáæÇÞÚ; æááÑí ÝÚáÇ äí
äØÇÈÐÈ ÇáÓæÑÈ ÇááÑÈÓáÈ Ýí ÚÞæáäÇ ááæÇÞÚ ÇáÝÚái; ÝÁÍÈÈäÇ Ää äííá äíæÚÈ ää
ÇáÓÈÇÈ ÇáÚÑÈ ÈáÞá áäÇ ÓíÞÇ æíÞÇ æÇÞÚ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí æíÇá ÇááíÇáíá æÓáÈää ÈÑÈää

æáUÑYÉää ÈÍíáää æÇáÈÒÇäää ÈÇáääæÇÝá æÖÝÇÁ ÚÞÇÆÍää ää ÇáÈÍÚ æÍÇÍÉ Bá ÌÈÄÉ ááØÚÇä æÇááÈÇÓ æÇÁÍÆÇÁ ÈÇáíÇ : ÈÓáíá ÇáäÓÇÚÍÇÈ ÇáÖÆíáÉ ÇáÞáíáÉ íÍÇ ÈÍÍ ááàìÇáííá ÇáÐíá; ää íÙÇÍÑæÇ ÍäÇÍÞää äàÐ ÇÍÈÍÇá ÇáÞÈÇá ÁíÇá ÈÑÇÞí 1978

ÈÇáÈÇ : ÇÑæÇÁ ÚáÄ ÇáÒÈÇÈ ÇáäÈÚØÓíá ááÞÈÇá æÇááÈÖæÞíá ááÒäÇÍÈ æÓÑæÇ Úáí ÈÑÑÈ Çááá æÈÍÆÈ ãíæúÇÈ ÇáÇÍæÈ ÇáÚÑÈ ÈYÍ Ááí ÍÇÍá ÁYÚÇáÒÈÇá Èä ÇΒÈÖÝäÇ ÈÚÍ ÇáÈ (áíÈ) Áä ääÇáß ÇáÍÇYÇ ÁΒÈÑ ÈäÈÚÑÇáÇÍæÈ ÇáÚÑÈ ÞÍ ääÓäÇáÇ ää ÍáÇá ÇááÚÇÍÓÈ áÚ ÇáÍáÇÍ ÇáÁYÚÇáí æÇáÇÍÈáÇØ ÈÇááìÇáííá ÁÓáÑ æÓäæÇÈ ÁΙÑΒäÇ Áä ääÇáß ÞÓÇÍÇ ÁΙΘÑ ííáäÇ Ííæá ÇáÚÑÈ æäØÇΒá ÇΒÈÑ áYÈÇÍ ÍáäÇ ÈÇÐá Çááá ÈÍÍ ÇáäÇØÞíá ÈÇáÒÇÍ ÇáäÈÍáÓíá ááìáÇÍ

: æää äÐä ÇáÞÓÇÍÇ ÇáÑÆÍÓÍÈ äÞá ÇáìáÇÍ ää ÞÈÇá Þæä Òí ÑæÓíÇ Ááí ìáÇÍ ÇÓáÇáí ÚÇááí; æÁä ÇáìáÇÍ íäÈÞá Ááí ÒÑÇÚ ÒÍÍ- 1 Èíá ÇáÚÞÍÈ ÇáÇÓáÇáíÈ æÇáÚÞÍÈ ÇáÓíæÚíÈ æUáíáÇ íØÈÍ ÇáΒÝÇÍ Èíá ÇáÁæÈ ÇááÓááÈ æÈíá ÇáÁáÈ ÇáÓíæÚíÈ æÍáY (æÇÑÓæ)

ÑYÚ áUæíÇÈ ÇááìÇáííá ÇáÁYÚÇá ÇáÈí ÈÄÈÑÈ ÈØæá ÇáØÑÍÞ æΒÈÑÈ ÇáÈÓÍÇÈ ÇÐ Áä- 2 äÑæÑ ÈäÇáí ÓææÇÈ áÚ ÇÓÈäÑÇÑ ÇáÞÓY ÝæÞ ÑÑæÓáá æÓÞæØ ÇáÄÈ æÇáÁÍ æÇáUä ÒáÍÇá æÁØÈÍÈ ÇáÈäÈ äØæáÈ Çáæìá æÞØÚÈ ÁÑÍá ÇáÇæáÇÍ æáíÈ ÁÚíá ÇáÇÍæÇÈ; Βá äÐÇ áÚ ÇáÚæØ ÇáÓÍÍ æÇáYÞÑ ÇááíÞÚ ÈÍÈ áÇÍÍÍ ÇááìÇáí áÞáÈ ÚÐÇá æáÇ ÞØÚÈ ΒÓÇá; Βá äÐÇ ÁÈÑ Úáí ÇÓØÈÈ ÇááìÇáííá æUáí áUæíÇÈää

ÝΒÇä áÇ ÈÍ ää ÁíÇÍ ÍÇáíÈ ÈäÓÍ Úáí ΙÑÇÍÇÈää æÈÓÑ í Úáí ÁáÇááá æÈæÇÓíáá Ýí áÓÓíáá æÈÖÇÑΒáá ÁYÑÇÍáá æÈÚíØ áØÇΒááá

ÈUáíá ÇááìÇáííá : æäÐÇ ÌæÑ íáΒä Áä íÞæä Èä ÇáÚÑÈ ÇÐ Áä ÇäÇΒá ÇáÍÚÇÈ Ýí äÐÇ ÇááìÇá- 3 ÒÇÚÑÈ æáÇÍÓÍáÇ ÚíÑáá YÞÍ ÇÓÈÒáí áUÚá ÇáÍÚÇÈ ÇáÇæÇÆá ÇáÐíá ÇÈÈÍÆæÇ áÓÍΝÈ ÇáìáÇÍ æÓÞØ ΒÈÍÑ ää ÇáUáäÇá ÒáÍÇá Çæ áÇÍÑæÇ æäÓÁ Ííá ää ÇááìÇáííá áÇ íUÑY Úá Ííáá ÁáÇ ÇáÞáíá áÁä ÇááíÑÓÈ ÞÍ áíáÈ æÇááÓÍÍ ÞÍ ÞÓY æÚÇÈ ÇææÇáí æää íÓáÚ Úá ÇáÇÓáÇá ÒíÆÇ YÈÍ Çáííá Úíáíá Yæíí ÁYÚÇáÒÈÇá ÚÇÑÞÈ Ýí ÈÑÑÈ ää Çáíá áÇ íÓáÚ ÁáÇ ÁÓíØ ÇáÑÓÇØ æíæí ÇááíÇYÚ æÞÓY ÇáØÇÆÑÇÈ æáÇ íÑí ÁáÇ ÌÈÈ ÇáÓáÍÇá æÁÓáÇá ÇáÄÈÑíÇá æÁáäÇÑ ÇáíáÇÁ . . . æäÐÇ ÝáíÓ ÚííÈÇ Áä ÈÚØ ÇáíÈáÇÈ ÈäÞá áíÈäÇ áÓÇÝÈ ÈÚÍÈ ááÓáÇÈ Úáíá áÁáá áíØ Ýí ÇáìÈáÈ æÇÍÍ íÈÞá ÒáÇÈ ÇáìáÇÒÈ

Áä ÍÇÍÈ ÇáìáÇÍ ÇáÁä Ááí ÇáÑÍÇá ÇáÍÚÇÈ ÇáíΒáÇá ÁÓÍ ää ÍÇÍÈä Ááí ÇáÓáÇÍ æÇáí ÇáÄØÈÇÁ æÇááááíÓíá æÇáÚÓΒÑííá æÚíÑáá ää ÁÓÍÇÈ ÇáÇÍÈÖÇØÈÈ Çä ÇáìáÇÍ ÇáÁYÚÇáí ÈÍÇÍÈ ÒÍÍÈ Ááí ÇááÇá æáΒá ÍÇÍÈ äáÑÍá íáÑÍáá ÁÓÍ

ÇÍÞÇY Óíá ÇááìÑÈ ÇááÈíYÞ : áÞÍ ÁÓÈÍÈ ÇááìÑÈ ÍØÑÇ ΒÈΙÑÇ íÈáíí ÇáìáÇÍ- 4 ÇáÁYÚÇáí; æáááìÑÈ ÁÓÈÇÈ Úáí ÑÁÓäÇ : ÇáYÞÑ æÇáíæY Úáí ÇáÁÚÑÇØ æÈíáí ÇááUæíÇÈ. Yæíæí ÇáÚÑÈÍ Ýí ÍÇÍá ÇáíáíÞ áÚ ÇááìÇáí ÇáÁYÚÇáí íUáá ÇáÁYÚÇáí íÓÈÈÚÍ ÝΒÑÈ ÇááìÑÈ ää Ðááá áÁä ÁÞÓí áÇ íáΒä Áä ííáá Èä ÇáÁYÚÇáí ÇáÚÇÍ Áä íUáá ÓÇÆÞÇ Áæ ÍÇÑÓÇ Ýí ÁÍÍ ÇááÁÓÓÇÈ Ýí ÌæáÈ ää Ìæá ÇáÈÈÑæá YUáíáÇ íÍ ÇÈá ÒÇÍÈ ÇááÁÓÓÈ Áæ ÇáÒÑΒÈ Áæ áíÍÑ ÇáíÇÆÑÈ áÑÇÈØÇ áUá Ýí ÍÇÍá ÇáíáíÞ YÁáá íØÈÍ Áä íUÇÍÑ ÈáÇÍá æíÈÑΒ ÇáÚÑÈÍ ííáíáÇ æΒá ää ÇáÞÇÍÈ ÇáΒÈÇÑ ÞÍ ääUáá ää ÇááìÑÈ æíæí ÒÇÈ ÚÑÈÍ ÚØ ÇáÇáÇÈ ÈÌÇáÈä

ÈÍÑÍΒ ÇáÞÈÇá ÈÇÓÈäÑÇÑ Òí ÇáÑæÓ : ÝÇá ÇáÚÑÈÍ ÍÁÈÍ Ááí ÁYÚÇáÒÈÇá æÈUØØÇ áííæá- 5 ÇááÚÇÑΒ æÑÁíÈ ÇááíÈ æäØÇáÍÈ ÇááíÑÇá æÓäÇÚ Òáíá ÇáÓáÇÍ YUáíáÇ ííá YÇáá áÇ íØÈÑ Úá áΒÇÈÍÈ ÁäæÇá ÇááÚÑΒÈ ææáæí áíÑÇááÇ æäÐÇ íÈÞí íáí Úáí ÞÇÆÍ ÇáìÈáÈ ÈæìæÈ ÇáÞÍÇá ÈUááíÇÈ æíÒÑ Úáíá æíÑÇÍÚá æáÇ íYÈÄ ÒÈÇÍ áÓÇÁ íÈÍÆ æíÚÍ Ýí ÞÓíÈ ÇááÚÇÑΒ ÍÈí ííá ÇáÁYÚÇá Ýí áÚÑΒÈ æáæ ÇÒÑÇÑÇ æäÐÇ äáá ÌÇ áÈÞÇÁ ÇáΒÝÇÑ Ýí ÇÑÈÈÇÈ æÇÒÑÇÈ áÇ íÈæÞY ääÇ íááß ÞæÇáá æíØÇÚY áYÞÇÈää æíæáíáá æíØÇÆÑæá

æäÐÇ Ýáæ ÇÓÈØÚáÇ Áä áÓÈÍÑÍ ÑæÓíÇ æäÓÑáÇ Ááí ÓíÇÍÈ ÞæÇÈáÇ Ýí ÍÇÍá ÁYÚÇáÒÈÇá Ááí áÖÝ äáíæä Ìáí æäÐÇ áYÓ ÇáÑÞá ÇáÐí ÇÓÈÚááÈä ÁáÑíΒÇ Ýí ÝíÈæÇá ÝáÐÇ íUáí Çá áYÞÇÈ ÑæÓíÇ íæáíÇ Ýí ÁYÚÇáÒÈÇá ÓÈÓá Ááí áÇÆÈíá æíáÓíá äáíæä ÌæáÇÑ; æäÐÇ íUáí ΒÐáΒ Áä ÑæÓíÇ ÓÈÍYÚ Ýí ÁYÚÇáÒÈÇá ÈΒá ÌæáíáÇ ÇáÇÍÈíÇØííá ÇááUííá áÁÓíÇ æäÐÇ ÇáÑÞá áÇ íÈíááá ÇáÇÈÍÇÍ ÇáÓæYíÇÈí æáíØ ää ÇááÈæÞÚ Áä ÈÑÈΒÈ ÑæÓíÇ äÐÇ ÇáíØÁ æáΒááÇ íÈÈ Áä áíØØ áUááíÇÈ ÚÓΒÑÍÈ ÞÇÓáÈÈ ÈÖØÑ ääØÇÚYÈ ÞæÇÈáÇ æíØÇÆÑáÇ æáÇÓÚÇY ÇÑÇÍÈáÇ ÇáÞÈÇáíÈ æÇÞáÇÚ ÇáæáÇÍÈÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Ýí ÈÍÇÑí æØÓÞáí ÈÓÚY ÑæÓíÇ ÇáÇá ÌÑÈ ÇáÚØÇÈÈÈ ÕæíáÈ ÇáÁáí

äØÇÑΒÈ ÇáØÇÞÇÈ ÇáÇÓáÇáíÈ Ýí ÇááÚÑΒÈ æÒáÑ ÌáíÚ äÐá ÇáØÇÞÇÈ Ýí ÈæÈÞÈ ÇáìáÇÍ- 6 ÇááÈÇÑΒ ÇáÇÓáÇáí Ýí ÁYÚÇáÒÈÇá æUáí ÑÁÓäÇ ÇáØÇÞÇÈ ÇáÚÓΒÑÍÈ æÇáááíÓíÈ æÇáÇÚáÇáíÈ æÇáØÈÍÈ

ÈÞáíá ÇáÇÍÈáÇYÇÈ Èíá ÇáìÈáÇÈ æÇáÈáÓíÞ ÈíááÇ Ýí ÇáUáá Èä ÈæííáÇ Ýí ÇáááÇÍÈ- 7

áíÇæY Çáíáæí

ÈÑΒäÇ ÇáÇÑØ ÇáÈí ÚÓäÇ ÝíáÇ æÇááÑÇÈÚ ÇáÈí ΙÑÍáÇ ÚáíáÇ æíÆäÇ Úáí ÈÚÍ ÇáÁY ÇáÁáíÇá ÈáÈÍÈ ááíÇÁ Çááá ÚÓæíá; æÇÍÇÁ áÓÚÍÑÈ ÇáìáÇÍ; ÁÈíáÇ ääÇ Ááí ÇYÚÇáÒÈÇá ááÁí ÇáYÑíÓÈ ÇáÈí áÇ ÇÓÈØÚáÇ Áä áÁíáÇ Ýí áΒÇá ÁΙÑ; YÈÇÈÚáÇ ÓíáÈ ÇáΒYÑ æÁÆáÈ ÇáÒÑΒ æÇáUáá ÇáÐíá ÍííÑæá ÇáÇÑØ ÈÇÒÑÈÈä; æíÍÑΒæá ΒÈÍÑÇ ää ÁÑÍÇÁ ÇááUáæÑÈ ÈÁäÇáááá æÖÇÑæÇ

iaUÑæä ŌiaÑ Çaðia İiaÑæä Yı Yabaä UaiÇ; ÇæYÖ Çaiæi aaUÇ æÑEİYæÇ İOUÇ æä İÑæä ÈiaUÇ İiiÇ aaŌEÇÈ ÇaaŌaa ÇAUÑEİ YæĀ ANŌ AYUÇaŌEÇä ; æAİĐ Çaiæi Yı ÇanİBÇ æYáŌŌia İĐÑæä ää aUÉE ðĐÇ ÇáEİaU æŌÇÑæÇ İÁÆæä UaiÇ ÇáBÇŌi æÇáİÇai æiaUÑæä ŌiaÑ Çaðia İaEáæä aŌNİİÉ æŌÇNİÉ ÇaaŌaaia æİab ÇáŌEÇÈ ÇáŌÇİİia YæĀ ANŌ NæÇÇá İiÑÈ ÇáŌİÇÉE ÈİaÇÆää İÇŌÈ Yı ÇaaÇŌP ÇaalİŌÈ EYáŌŌia æÇaaŌİİ ÇáĀPŌi æŌÇN ÇáEŌİİ; ææŌUÈ ÇáİEÇá Yı ĀUaÇĀ ÇáYÈİÈ ÇaaÇYNİa Yı ŌEİa Çáaa ÇİĐÇÁ aálâÇİ æá İæä .İŌİæä ÚPİÈ æiŌİPæä ÇálâÇĀ
ŌÇNÈ ÇáEĀŌİÑÈ Aai ÈÇBŌEÇä ĀŌUÈ ää ÈĀŌİÑÈ Çalıæä ÇáEÈNæaiÈ æPİ BÇæÈ ää ĐEá ÈUŌi ÇáEĀŌİÑÈ aÁi ĐÇİä ÇaiÇ Yı ÇaaŌÇN æaÇ Uai ää ĐEá aÁi ÇaNÆ æŌá aŌÇN ÈÇBŌEÇä æNİ .İÇÆÈÇ Èä äaÇB ÈĀŌİÑÈ ŌİÇİÈ aÁi ĐÇİä äaaÇ BÇæÈ äáÈä äaaÇ ÇİÈáYÈ İaÈä ÇáEİ ĀĐEá äaaÇ æUai ÇáŌNİP Aai ĀYUÇaŌEÇä ĀUŌİÈ ÇáEUAİaÇÈ ÈUİa ÇáŌaÇİ aÁi UÑEİ Aa İaN UÈN ÈUŌ ÇaaBÇŌ ÇáEæaiŌİÈ æŌÇN ÇáŌEÇÈ İaÈŌæä ŌæÇÈ ÇalıEÇá æiáŌæä aİEİŌæÇ abŌÈ ÈæaiŌİÈ .YıaÇ ŌÇÈŌ Ōİİ Āæ UÉá İEÇN Uaiİ

: aŌÇNİÉ aU Çaiæi æĀĐäÇÈäā

Āa Çaiæi İÁÆæä ÇáUÇaa Çaiæä UaiÇ æÈUİ aUNBE İÇİ ÇáĀİÑÈ æÇáEŌÇN ÇáYUÇä aŌNÇ äĀŌNÇ Yı Ōİ ÇabæÈ ÇáNæŌİÈ æBÇä áaaŌN Çaði ää Çáaa Uai ÇaaĀaaia ÁŌEÇÈ Uai NĀŌaÇ æİæi ÈİaU UÑEİ Ōİ İaŌ äİaÇÈ aaBæaÇalæŌ ÇaNæŌi; YÈİĀÈ ĀĐÇUÈ ŌæÈ ÈNİŌÇaiÇ (Èi.Èi.Ōi) .ÈÈİÆ æÈUİİ Èæİæi ÈİaU UÑEİ ää ÇaaÈŌNÝia İiaÇ æPİ BÇä äaa ĀÈN Yı Ōİ ÇaNæŌ

: æÇáĀä İa aŌÇNİ Çaiæi æĀĐäÇÈä æÇáÇaNİBÇä æĀŌİÇUüa Uai Āaa áÇ İŌEŌİU Āİİ Yı ÇáĀNŌ Āa İaÈŌU İÈ ÇalıaÇİ ää ĀUaÇĀ; æáÇ Āa İaaUaÇ İPaÇ Yı ĀİÇÁ - 1 .äĐä ÇáYÑİŌÈ
æaa İŌEŌİU Āİİ Āa İÈÈÈ İÈ Çáaa æNŌæaa æÇalıaÇİ Yı ŌEİaa ää İaÇİÇaÇ Āa æİæİaÇ Yı ĀYUÇaŌEÇä ÇáĀä -æÇáĐi äæ ĀİÇÁ aYÑİŌÈ ÇalıaÇİ æUÈÇİÈ ÇáĐÈÇá-áÇİUai - 2 .ĀaaÇ aŌİaÇ YáŌŌia

YıYáŌŌia ĐáÈaÇ ÇaaÇÈŌ æai æPİ æÈ Uai ĀYUÇaŌEÇä Yı ĀĐäÇaaÇ æĐáÈaÇ æYı aŌÇUNaÇ æÚPİÈaÇ; ai ÇáĀNŌ ÇaaÈÇNBE ÇáEİ ĐBNaÇ NÈ ÇáUŌÈ Yı BÈÇÈā ÇáBNİa ĀNÈU āNÇÈ; æai äæÈŌ ÇáEİ æĀæai ÇáĐEáÈİa æÈÇáÈ ÇalıNaiā ÇáŌNİYİa; ai aŌNİ aÈİaÇ -Ōai Çáaa Uaiā æŌaaæāÆā İia ÈİaaÇ æÈİa ÇalıaÇİ Yı YáŌŌia ÈŌÈÈ ÇáPİæİ æİNÇŌ Çalıæi æáÆä äaUaÇ ää aŌÇæáÈ UÈÇİÈ ÇáĐÈÇá Yı ĀNŌ ÇaaŌİİ ÇáĀPŌi Aai ĀæÈ (aiÈ) aUİæİÈ YáĐÇ áÇ İUai Āa ÇĐäÇaaÇ Đİ .ÇáŌNÝÈ Ua ÇáEYBİN Yı YáŌŌia

.aa İaİĀ äaÇ ÈÇá æaa İĐNaaÇ ĐNÇN İÈi aUæi aálâÇİ Yı YáŌŌia Çä ÇŌÈÇİaÇ Yı ĀYUÇaŌEÇä -æâĐÇ YNŌ Çáaa UaiāÇ-æáBa ĀNæÇİaÇ Èİæä YæP ÈİÈ ÇaaBİŌ; æÇä ÇİŌÇİaÇ Yı BÇÈā -æâĐÇ æÇİÈ UaiāÇ-æáBa ĀYæİÈaÇ aUâĐÈ ÈÇalıÇN ÇaaÈÇNBE .ÇáEİ İaŌaÇ ĀİŌ İab Çáaa Yı İaiÇaÇ

âPİ ĀaiāÇ Uai ĀaYŌaÇ Āa áÇ æÈNÇİU æaÇ æÈŌUŌU Ua âĐÇ ÇáŌNİP ÇáNÈÇai ÇaaÇŌā Èİa .BÇÈā æÇáPİŌ; æÈÇĐä Çáaa İa ĐÇİææä äaaÇ ÈUİÈ ÇáŌPÈ æŌÇá ÇáŌaa æÇáÈİÈ ÇáŌNİP İaİ aŌÇNİ Çaiæi æĀUæÇaaä : Āa ÇáŌNİP æÇİÈ æĀā ÇalıaÇİ äæİi; æĀā ÇáŌEÇÈ UŌā UŌaa Āa -áÇ İaiā æáÇ İİŌU -ÈÇĐä NÈ ÇáUÇaaİa
âĐä ÇáYÆÈ ÇaaĀaaÈŌaaÈ Uai ÇaaŌİÑÈ äaaÇ ÇUÈÑŌaÇ ää ĀŌæÇB æaaāÇ æÇİāÇ ää ÚPÇİa - 3 æâĐä ÇáYÆÈ æPİ UÇáİÈ NÈaÇ Uai ÇİEİÇN âĐÇ ÇáŌNİP ÇaaYÑæŌ ÈÇáÇŌaÇÁ æÇaaNæi .ÈÇalıÇÁ; æai ÈŌNU Āai Çáaa UŌæİā Āa İÈÈÈ ĐææÈaÇ æÇPİÇaaÇ æĀā İaŌā ÇáŌBİæÈ UaiāÇ

ÇáEŌaiā Uai ÇaaæÈ

âĐä ÇáYÆÈ ÇaaĀaaÈ ÇalıÇáİÈ æŌæÈ aYŌaÇ Uai ÇaaæÈ æai ÈUaa ŌNŪÇ æÚPáÇ : Āa ÇáPÈá ÈNŌÇŌÈ UÇİN YæP ÇNŌ ÈÇBŌEÇä ää İİ äaÇYP Āæ ää ĀaÇaa aŌÇĐĀ İBaā BİBa ÇaaæÈ ÈNŌÇŌÈ ää İİ NæŌİ Uai ĀNŌ BÇÈā æUai ĐNİ ÇaaāİæBæŌ æaa aYŌ ÇalıBa ÇáŌNŪİ aáPÈā ÈNŌÇŌÈ İaæİ Yı YáŌŌia; æáÇ YNĐ Èİa NŌÇŌÈ ŌİæUİ Yı ÈÇBŌEÇä æNŌÇŌÈ ŌİæUİ Yı ĀYUÇaŌEÇä; æNŌÇŌÈ Uaiā áaiæi Āæ áaĀniBÇä; ÇáBa ĐEá Yı ŌEİa Çáaa æÇáBa ŌaÇİÈ; æÇáBa NÝUÈ æali æŌĀİİ Yı İaiÇ ÇaaÇŌ æÇá ŌÇÁ Çáaa Yı ÇáaaĀ ÇáĀUai aÇİÇáÈ ÇaiİÈ İÇáŌÈ æÇáUŌİaÈ äaUŌPİÈ Uai ÈPÇÁ NÇİÈ ÇalıaÇİ aNÝæUÈ æUai ææÇŌáÈ ÇáŌİN Uai âĐÇ Çaaā ÇaaÇŌİ æÇalıÇİÈ ÇaaŌÈBİæÈ æYı ÇalıİÈ ÇáŌİİ (1)

ää æŌU Nİaa Yı ÇaNİBÇÈ YÇŌaÇ YæPŌÈā İÇÈÈā YáÇÈ Āæ İUÈā äÇáÈ YáÇÈ ĀæaÇÈ ÈĀİ İÉY) (ãÇÈ Yæ Ōaiİ

.æYı NæÇİÈ ĀÈİ İÇæi (æÇä äā ÇalıæÈ) YaaāÇ BÇæÈ ÇaiİÈÈ ÈUİ ÇaaİÑÈ Yı ŌEİa Çáaa Yai ŌaÇİÈ : æPİ Ōæi NÈ ÇáUŌÈ Èİa ÇáPÈá æÇaaæÈ Yı ŌEİaa YPÇá UŌæİā æÇáĐİā aÇİNæÇ Yı ŌEİa Çáaa Èā ĐEaaÇ Āæ aÇÈæÇ aİNŌĐaaā Çáaa NŌPÇ İŌaÇ æÇá Çáaa äaa) (İİN ÇáNÇŌBİa. aiİaaāā aiİaÇ İNŌæaa æÇá Çáaa aUaiā İia (ÇáAiÈÇä 58 -59 Çalıİ)

æPİ İŌN YŌÇáÈ Èä UÈİİ Yı ÇáEİN aU İaÇŌÈİa ÇİİaÇ ÇŌİÈ ÈaaİaiP æÇáĀİN ÈæYı YİáŌ YŌÇáÈ Uai ĐÈN ÇaaÈæYı YĐİā ää : (ÈNBE ÇáŌaiİ Yaa ÈİaŌ Uaiā) YĐÇá : (ãÇ ĀÈÇai äā Āİ .İYNÈİaaÇ ÈUÈÈ) Èā ÈáÇ ÇáAiÈ (æÇáĐİā aÇİNæÇ. . .)(2)

YUaiac OPoe EiOcaen Eil caoi Eia iYBN ECONEICUac aAuaa caayin cauca Oi caoi
aNYU NCIE calaci aepia Iei aOa EiOcaen aaba(Ncali OaU) OUia caoi COEOCU Aa iEE
.EDaen caYeae icla OYaeY calio caAYUCAi caaEPIa aNIU calio Iaa Aa iUaa OIAC

: caayin cauca caEcaE Oae 1836- 3

UCI Iaeoe alai Ua ceace EiOcaen icace aaba EUi Uca auh lioa aeIE OUO caOUe
CACYUCAi caDi pCa EOE caaDCEI caEI INE aaoaaia Yi EiOcaen; aON calio CACYUCAi
EIE PICIE (aoin alai cben Ica) caCEa caCBEN alae alai acaEpi calioCa Yi IaNai/
EiOcaen aBca pCAI caoi cEa (Ncali OaU) aCOEOCU (aoin alai cben Ica) Aa iPEa pCAI
.caoi aacD caoi Ecayncn acaeON caaOaa

: cacaeYCOE canceUE- 4

caINE Oi ENiOCAiC Oae 1838U1842 : Bcae ENiOCAiC EIOi aa ceOCaCE acEaia au caBoain
caCa (PION NaeiC) aiccae aaaa calia caai caEI Eibaac ENiOCAiC Ua ONiB AYUCAOEca
acINca aEOae Aae EUEE ENiOCAiE Aai EiOcaen Oae 1809 EPIIE (ayaloeaa) aUPI aucaIE
IYCU au (Oca OICU) CII AeaCA Eiaen Oca Ea YPI Oca OICU aaba YalA Aai caENiOCAiia Yi
caai; aYi Oae 1839 CIEa calio caENiOCAi BCEa aPalaCN acEUO caaUEai caENiOCAi Yi
caai (caBacai) ECUCIE Oca OICU aabC Uai AYUCAOEca aICAac Ea aa caai Ua ONiB
BaeEC aeaeaa aabC Yi aOI calai Oca Yi PalaCN acIEae ENiOCAiC UOai aBCEa aPaeC
UCOae Oca Aai BCEa; aYN Iaeoe alai aa BCEa

.aEi caOUe caaOaa caAYUCAi caCIEaCa aNYO Aa iYNO Uai aab aa PEa caCalaiO
EAO calice CDCCaOCUE UEIac aIN Aicac OUNC aNCAiac

acAEYO caOUe aPcaac Uai aaba caUai aPeaa Yi Uai IE INIAE Yi OacNU BCEa acalaa
ifaaa Uai CBECYaa YPeaa CII caalcalia aCOaa OICU Iaeae aAuaa AIEEN Ica calaci Oi
ENiOCAiC aUCI Iaeoe alai au ceaa (aoin alai cben Ica) iPEaca Oi caCalaiO au caOUe
caOaa aepUE aUNBE (ECYcaicNO) Yi 2EONia caEcaI Oae 1840 caEON Iaeoe alai Yi
caia caAae Ea aOa Yi caia caEcaI YAONea ENiOCAiC aAIEa Aai BaeEa aEpi ceaa cben
Ica iPEa aINE aycaOCE Eia cben Ica aEia (acBaEaa) aaEa ENiOCAiC YPOU cben Ica
.NAO acBaEaa Ecayncn caaycaOCE

aUai cEN DaB pNNE ENiOCAiC caCaOICE Yi 6/1/1842 aBca UIIaa ANEUe AacY ENiOCAi
aaai aOAB caENiOCAiaa ONiB acLI (IB Iab) Eia BCEa aIca AEci aAuaa caalcaia Yiaa
caOIY IEI CDc aOaac (Ia IaacB) Bca pi EPI AIN Iai aa calio aae (calBEa ENciIaa) caDi

.Bca caacLI caelI aIEN baaa aUEE caCOICA Elaai caCOaCa
aBca caPcaI caOUBNi aaliO caENiOCAi (caYaloeaa) caDi aOa acEaia Yi aUNBE acENaa
Oae 1815 YAOa cben Ica aOlaa Yi UNYE Yi (IB Iab) aacE Yi caOla Naa caPiae aBdaB PEa
aa caCalaiO (caBoain EaNao)

aBca cENO PICIE calaci Yi adA caINE (aoin alai cben Ica) a (ONICN Alai Ica) a (ain aOII
.Ica) a (aacE alai Oaca Ica) a (acAE Aia caaa aabni) a (AIEEN Ica)

: caayin calcaO- 5

aBca adC iaEa caYENE caEcaIE Yi calaci Oi caCalaiO YPI Ica caCalaiO Aa iNIUac Aai
BCEa Yi Oiy ayO cauca Oae 1842 Aac Ca caaUEai Yi caai (caiaEaenu) Aan EOIE calio
caENiOCAi aAan ECUCIE (Iaeoe alai) aiba aab AYUCAOEca EUi Aa caaac Uai caOICOE
caEI iaai

UCI Iaeoe alai Oae 1843 Aai BCEa acAEI Ibaa Iei Oae 1863 aIca adA caYENE AUci PalaCN
aanCE aeai Aai DEOea aeIE OIONea; aeUI UaIE Iaeoe alai PEa ceaa (aoin cben Ica)
caalcaI EONiDE UCaoE aiOIN BEIN aa caaANIa EAOCeU caCEaCa Aai CEia Aaa pi PEaa
.EcAOa

Ea Ica EUi Iaeoe alai ceaa (OIN Uai Ica) aiba AYUCAOEca Oae 1863 -1866 Ea CDi Ua calBa
.Ea UCI aiba caEaci aa Oae 1869 -1879

aBca OEe adA caINE au caCalaiO : Aa ENiOCAiC aaUE aai ENi NaeiC IEIa OOPai aIacNOa
aEOa Aai aan Iiaa aANOae NaeiC EUEE UOBNIe ENACOE calaNCa aIEay caDi aOa Aai
.BCEa aUPI aucaIE au OIN Uai

aaa ANOae ENiOCAiC EUEE aEBCeA OIN Uai YaaUE aa Iiaa AYUCAOEca aaa CDPIa
caaeNI NaeNEO AYUCAOEca aIaac aa caaNCe caEace caOaiNE Yi Bca caAae Oae
1879 aAuaa caUCAa caNEcaI (aOB Ucaa : Iia alai) aa UOai calaci Oi ENiOCAiC aBca caPICIE
caOUBNiaa : alai Ica aa aNIB aBca Yi Ieae BCEa aIaNCa alai Bnia Ica aain EIciCa Yi
EINca; aUOae caaa Ica Yi auCa aeICE

aUaiac Ila caCalaiO anE OIN Uai Ica Aai aOCN ONiY aOae caalIE aa NaeiC YNYOE aIay
.aNCaa ceaa iUPae Ica Yi BCEa

aepUE ENiOCAiC Yi 26 aciae 1879 aucaIE au AYUCAOEca aANOae EUEE icaeae Aai BCEa
EONy Uai caOICOE calcniIE Yi AYUCAOEca aYi 3 OEeaEN Oae 1879 AEci caOUe
.caAYUCAi IaiU AYNCI caEUeE Yi paUE EcacIOCn

æáßà ÈÑÍØÇáíÇ ÇŃÓÁÈ ÞæÇÈ ÇÍŃì æÇÍÉÁÈ ÞÇÈá æÇÁÞÈ ÇáÞÈØ Úàì íÚÞæÈ æÇŃÓÁÈá Áàì Çáááì
.æãÇÈ ÝíÇÇ ÓáÈ 1923
æãßÈÈ ÈÑÍØÇáíÇ Ýí ÞÇÈá 1879 -1880 Èà ÇØØŃÈ ááííæá Ýí àÝÇæØÇÈ àÚ ÇáÇáŃŃ ÙÈÌÇáŃŃáá
ÍÝíí (ÌæÓÈ áíáí) Èà ÈÍÁÈ ÈÇÁÇÓÈÙÍÇÍ ááÇáÓÍÇÈ ÝÍÇÁÈáÇ ÇáÇÍÈÇŃ Áà ÁíæÈ ÍÇá (ÁÍÇ
íÚÞæÈ ÍÇá) ÞÍ ÇÈÇÍ ÍÇáíÈ ÈÑÍØÇáíÈ Ýí (áíæáí) ÈÇÁÞŃÈ áà ÞáíáÇŃ ÝÇŃÓÁÈ ÙØŃÈ ÁáÇÝ Íáíí
. Áàì ÞáíáÇŃ æãØæÇ ÇíæÈ ÍÇá
æÝí ÁíÇá ÙÈÌÇáŃŃáá ÍÇá 1893 ÍÇÁ (ÍíæŃÇáí) ÇáÈÑÍØÇáí Úàì ÑÁÓ ÈÚÈÈ æÍØØ Çáííæí
.ÇáØŃÞíÈ æÇÁíáæÈíÈ ÇáÈí ÈÝÓá ÁÝÚÇáØÈÇá Úá Çáááí æÓàì ÍØ Çáííæí (ÈÍØ ÍíæŃÇáí)

: ÇáÇáÈÝÇØÈ ÇáÓÇÍÓÈ- 6

Úàì íí ÁãÇá Çááá ÍÇá ÕÌ ÈÑÍØÇáíÇ : ÇÐ Áà ÁãÇá Çááá ÍÇá ÈÚÌ ÇÚÈÁÇÆá ÇáÚŃÓ ÓáÈ 1919
ÁŃÓá ÑÓÇÁÈ Áàì ÇááÙÈáí ÇáÈÑÍØÇáí Ýí Çáááí íÈŃà ÝíÇÇ ÇÓÈÞáÇá ÁÝÚÇáØÈÇá ÍÇÍáíÇ
æÍÇŃÍÇ ÝÈÌÇááÈ ÈÑÍØÇáíÇ ÇáŃÓÇÁÈ æŃÍÈ ÈØŃæŃÈ ÇÓÈáŃÇŃ ÇáæÓÙ Èíá ÈÑÍØÇáíÇ
æÁÝÚÇáØÈÇá ÞáÇ áæ ÝÁÙáá ÁãÇá Çááá ÇááÝíŃ ÇáÚÇá ÕÌ ÈÑÍØÇáíÇ æÓáá ÞÍÇÍÈ ÇáííØ ááÇÍŃ
: ÓÇá æÞÍ ÞÇáÈ ááÇáß ÈáÇÈ ÍÈÁÇÈ
.Á -ÌÈÁÈ ÞáíáÇŃ : ÞÇÆÍáÇ ÕŃÍÇŃ ÙÈÌÇáÞíæÓ
.È -ÌÈÁÈ ÍáÇá ÁÈÇÍ : ÞÇÆÍáÇ ÍáŃÇá ÕÇáí áíáí ÍÇá
æßÇá ÞÇÆÍ ÇááíÝÚÍÈ àÚá ÙÈÌÇáÞíæá ÇáÈÙáÇáí æÇÓÈØÇÚæÇ ÈÚæá Çááá àÓíáÈ ÈÑÍØÇáíÇ
æííá æÇÍŃ ÕÇá àÚ ÙÈÌÇáÞíæá Çáííæí ÇáááíÈ æÇÍÉáæÇ áíáíÈ Èá æíÓíÈ ÈÑÍØÇáíÇ Áà íÈÍŃ
ÇáÁÝÚÇá ÇáíáÇÍ ÇáÚÇá ÕÌ ÈÑÍØÇáíÇ æÈÍÁÈ ÈŃÈÚÍ Áà íÞæá ÇáÓÙÈ Çáááí ÇááÓáá
ÈÇáÈÝÇØÈ ÇÓáÇáíÈ ÕÍáÇ àÚ ÇíæÇáá ÇáÇÝÇá
æááÇ ÇÚáá ÈØŃÓá áá ááíá ÇÓÈÞáÇá ÁÝÚÇáØÈÇá æÝí 8 ÁÙÓØÓ 1919 æÞÚÈ ÇÈÝÇÞíÈ
.ŃæÇáÈáíí ÇáÈí ÇÚÈŃÝ ÝíÇÇ ÇáÁáíáíØ ÈÇÓÈÞáÇá ÁÝÚÇáØÈÇá ÇáÈÇá

: æßÇáÈ ÇáÇáÈÝÇØÈ ÇáÓÇÈÚÈ- 7

Áà ÁÚááÈ ÇáíŃßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÌáÇíáÇ ÇááÓáí ÕÌ ÍÇæí ÓáÈ 1975 æßÇá Úàì ÑÁÓ ÇáíŃßÈ ÁáÐÇß
(ŃÈÇáí æÓÍÇÝ æ ÍßáÈíÇŃ) Èà ÞÇá ÇáíáÇÍ ÇáÚÇá æÇááÝíŃ ÇáßÈíŃ ÈÚÌ ÇáÇáÞáÇÈ ÇáÓíæÚí
ÇáÓÇÝŃ ÇáÞí ÍÇÁ ÈÈŃÇÞí Áàì Çáííá Ýí 27 áíÓÇá ÓáÈ 1978 æÞÍ ÁÚááá ÇáÚááÇÁ æÇáØæÇ
.æŃÇÁ ŃßÈ ÇáíŃßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÇáÞí ÕÈÞáá Áàì ÇááííÇá ÈÈÁÇÈ ÓáæÇÈ
æááÇáß ÇáÇáÈÝÇØÈ ÇááÈÇŃßÈ ÕÌ Çáááæß ÇáÞíá ÍÇæáæÇ Óáí ÁÝÚÇáØÈÇá Úá ÍíááÇ- 8
æÈáííÚ ÇáæáÇÁ æÇáÈŃÇÁ Ýí ÚÞíÈáÇ æÇÍÈÈÇÈ ÇáÚÞíÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈÍŃÍíÇ áá ÁÚáÇÞ
ÇáÓÙÈ ÇááÓáá ÈÇÓá ÍŃßÇÈ ÇáÇÓáÇÍ æÇáÈÍŃíŃ æÇáÈÞíá æÇáÈÚíŃ æÇáÈæáíŃ
æÞÍ ÍÇæá Çáááß ÍÈíÈ Çááá ÍÇá (1901 -1919) Áà íáÓÍ ÇáÞíá æíŃæÓ ÇáÓÙÈ ÈÞÈæá ÇáßÝŃ ÈÍŃÍíÇ
æáßá ææíÈ ÇáÓÍØ ÇáÚÇá áíí ÇáÓÙÈ ÁíÈ Áàì Èááááá ááÇ ÍíÇ ÈÁÍÍ ÇááÓáíá Áà íŃíí Çáááß ÞÈíáÇ
ÈÇáŃØÇÓ Ýí 20 ÝÈŃÇÍŃ 1919. æÈÚÍ ÞÈá ÍÈíÈ Çááá Èæáí ÇÈáá ÇáÇá Çááá Íßá ÁÝÚÇáØÈÇá áá
1919 -1929 æáá íßá áá Ýí ÞÓÈ ÇÈíá ÙÈŃÈ æáá íÈÚÚ ÈáÇ ÍŃí áÁÈíá æßÇá ŃÍáÇ ÚááÇáíÇ íŃíí Áà
íŃ ÇÝÚÇáØÈÇá Áàì ááÇæí ÇáŃíí æÓÚÇÈ ÇáááÇß ÈÇÓá ÇáÈØæíŃ ÞÐáß æßÇá æÈÚíáÇ íŃíí Áà
íÞáÈáÇ ÍæáÈ ÙŃÈíÈ Íæá áŃÇÚÇÈ áííá Áæ ÈÞÇáíí Áæ ÁæØÇÚ ÇíÈáÇÚíÈ æÈÇŃííÈ æÁíÐ Çáááß
íÓŃŃ ÈŃÍÇá Çáííá æíÓŃíí Èáá æíÓÈíÝ ÈÈáØßáá æáÇ íÚÈÁ Èáá æíØáÞ ÇááßÇÈ Ýí áíÇáÓá
ÇáÚÇáÈ Úáíáá æáÐÇ ÁÈÇŃ ÍÝíÙÈ ÇáÚááÇÁ Úáíá ÝÁæŃŃæÇ ÕÍæŃ ÇáÞÈÇÆá ÝÈÇŃÈ ÞÈÇÆá
ÇáÈÓÈæá æÈÞíáÈ áíæ ÞÇÈá ÓáÈ 1924 æáßáá ÇÓÈÚáá ÇáØíŃÇá ÕÍáá ÝÁæÞÝáá. æÝí ÓáÈ 1938
ÞÇá Çáááß àÚ ÍÇÓíÈá ÈŃÍáÈ ØæíáÈ ÕÇŃ ÝíÇÇ Çáááí æãØŃ æÇÍØÇáíÇ æÝŃæÓÇ æÇááÇáíÇ
.æÇáíáÈŃÇ æŃæÓíÇ æÝí ØŃíÞ ÙæíÈá ÙŃí Úàì ÈŃŃíÇ æÇíŃÇá
æŃíÚ Çáááß æÈíáÓÇ ÍíÇ áÓáí ÁÝÚÇáØÈÇá Úá ÍíááÇ ÝßÈÈ ÇáÞŃÇŃÇÈ ÇáááßíÈ ÇáÈí ÈÞÓÍ
Èæíæí ÇŃÈÍÇÁ ÇáÓí ÇáÚŃÈí (áááÓÇÁ æÇáŃÍÇá) æÚáÞÈ ÇáááØæŃÇÈ ÈáÐÇ ÇáÇáÇßá ÇáÚÇáÈ.
æááÇ ÇÚáá ÇáÚááÇÁ ÞÝŃ Çáááß ææíæÈ ÇáíáÇÍ ÕÍá ÝÈÇŃÈ ÞÈíáÈ (ÓáæÇŃí) æÇÍÉáÈ ÍáÇá ÁÈÇÍ
æÇáíáÚÈ ÇáÈæŃÈ ÕÍÇáááß Ýí 28 áæÝáÈŃ ÓáÈ 1928 æáÇ áíÁÈ ÁáÇ ÈÚÌ Áà ÁØÇÍÈ ÈÚŃÓ ÁãÇá
.Çááá Ýí 4 íáÇÍŃ ÓáÈ 1929

æÇáÁá : àÓì Úàì ÇáØŃÇŃÈ ÇáÁæáí ÇáÈí ÇáØáÞÈ ÕÌ ÍÇæí ÓáÈ 1975 æÇÓÈáŃÇŃ ÇááÚŃŃÈ Áàì
ÁíÇá ÈŃÇÞí ÍíÈ ÇáíáÚ ÇáíáÇÍ Ýí Þá ÁÝÚÇáØÈÇá Áàì íæáÇ áÐÇ ÈáÇÈÈ ÙØŃ ÚÇáÇ; æÇáíáíááá
.ÝÇááíÇáíæá ááÈØŃæá æÓÇáíæá
Ýáá íßæá ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí ÈÍÇÍÈ ÇáÈíæá ÇáÈÇŃííí ááÇÓáÇá; Çá áá íßæá ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
.ÈÍÇÍÈ ÈÍæá ÈÇŃíí ÇáÚÇáá ÁíáÚ
-áíá áŃíæ áá Çááá áÐÇ æáíÓÈ Áà Ðáß ÞÇÆá -æÇááá ÁÚáá
(æíÞæááá æÈí áæ Þá ÚÓì Áà íßæá ÞŃíÈÇ)
(.ÇáÁÓŃÇÁ :51)
æÓÈÍÇáß Çáááá æÈíáíß ÁÓáí Áà áÇ Çáá ÁáÇ ÁáÈ ÁÓÈÚÝŃß æÁÈæÈ Çáíß

*áØÇáÚ ÇáÁÈØÇá

[.ÍáØŃ Ýí áíáÈ ÇáíáÇÍ -ÇáÚíí ÇáÓÇÍÓæÇáÈáÇÈæá- ŃÈÍÚ ÇáÁæá 1408áÚ; áæÝáÈŃ 1987á]
Áà Çáíáí ááá áíáíá æáÓÈÚíáá æáÓÈÚÝŃá æáÚæÐ ÈÇááá áá ÕŃæŃ ÁáÝÓáÇ æáá ÓíÆÇÈ
ÁÚáÇááÇ.. ÁãÇ ÈÚÍ : ÝÁá ááÁá ÍæŃÇ ÞÈíŃÇ Ýí ÈáÇÁ Çáííá æÈÞÍŃ ÇááíÇÍ ÇáÞí ÈÍÞá Ýí
ÈŃÈíÈ ÇáÁá íßæá ÇááíÇÍ ÇáÞí ÈÍŃÓá Ýí ÈáÇÁ ÇáÁáÈ æÓáÇÚÈ ÇáÁÈØÇá; æßÈíŃÇ áÇ Èíí

ÅæáÇ : Çä ÚbíÉ ÇáÐÍÑ áÇíáßä Åä ÊÊÍáì æÇÕÍÉ Ýí ÇááÝÓ ÇäÈÕÑíÉ Ýí áíÇä ÇßÈÑ äää Ýí ÓÇÍÉ ÇáíáÇí; æáÇíáßä Åä ÊÊáÊä ÚbíÉ ÇáÊæßä Úái ÑÈ ÇáÚÇááíá ÍíÉ ÈäÈä ÅÑÒ ÇáÐÈÇá æáíÇä ÇááÓÇá æíÇÕÉ Ýí ÞÕíÊí ÇáÁlá æÇáÑÒÐ ÇááÊíä ÈäÈäÇä ÁÚÚä Úæííä Ýí ÇáíÇÉ ÇäÈÕÑíÉ; æÞí ÕÕÑÈ áÐä ÇáÚbíÉ Ýí ÕíÝÇÈ ÇáßÈÇÈ ÇáÚÒíÒ ÈÁíÇÈ áíßaÇÈ æãÇßÇä ááÝÓ Åä ÊäæÈ ÁáÇ ÈÅÐä Çááá ÒÈÇÈÇ äÁíáÇ (Áá ÚäÑÇä : 144)

æÝí ÇáÓäÇÁ ÑÒÐßä æãÇ ÈæÚíæä (ÇáÐÇÑíÇÈ :22)

æÇááÇÓ íæííæä Çááá ÈäÐä ÇáÚbíÉ (ÚbíÉ ÇáÁlá æÇáÑÒÐ) Èæíí ÑÈæÈíÉ (ÇáÈæíí ÇáÚááí) æáßä ÇááÞáÉ ÇáÈÚíÉ ää Èæíí ÇáÑÈæÈíÉ Áái Èæíí ÇáÁæáíÉ (ÇáÈæíí ÇáÚááí) ÝáÐÇ ÇáÐí íÈßÝá ÇáíáÇí Èä ÊÊÍæíá ÇáßááÇÈ Áái Èæßä íÈäÈä Ýí ææÇÞÝ ÝÑíÉ íÇÕÑ ÝíáÇ Úái ÇááÝÓ . æÇááÇá æÇáíÇÉ; æÚáíáÇ íÒÈí ÇááÁäá ÌÈáÇ ÑÇÓíÇ ÈáÈÓ ÇáÁÑÒ ÒááÇ Íæä Åä íáíí Åæ íÈÁÑíí æÞí ÑÁíáÇ áÐÇ ää ÍáÇá ÇáááÇÐí ÇáÈí ÈÈÓÇÈÞ Úái ÇááæÈ æÈÈßí Ííä ÈäáÚ ää Ííæä ÇááÚÇÑß Ýí ÅÑÒ ÁÝÚÇáÓÈÇä; æíÚÈÑ Úáä ÕÝí Çááá ÁÝÕái ÇáÐí áßÈ ÈäÇáí ÓæÇÈ áÇíííá æÚÑßÈ ÁáÇ Ýí ÇáÕÝæÝ ÇáÇæáí ÝÑÇíÚä ÇááíÇáíæä Ýí áÐÇ ÝÞÇá : Ááá íÞä Çááá ÚÓæíá

ÝÁÐÇ ÍÇÁ Áíááá áÇíÓÈÁíÑæä ÓÇÚÉ æáÇ íÓÈÞíæä (Çááíá 61)

æÈæÕíá ÒááÈ Óíí ÚáÇÁ Çáííá "ÞÇÆí Ýí áíáæ / ÝÇÑíÇÈ " (Íäß áíÓÈ ÍæÇÈ ääÓÇ) Áí (áÇíáßä

íáÐ äÁÐái ÓäÇÚ ÇáÓáíá æíÈáí áÝÓí äÓíá ÇáíáÇ .Çááæä Èíæä ÇáíáÇí)

æÁáÇ ÇáÑÒÐ ÝÇáß ÈÚíÈ ää Èæßä ÇáÁÝÚÇä ÈÓÁáá ÞÞí ÞÇá áí ÓíÇÝ ÐÇÈ áÑÈ : (ÁíáÓ ÁíÇaÇ áÇáÚä áÓÇÚíÉ ÇáíÈáÇÈ æÈÁáíá ØÚÇááÇ ÝíáíÓÑ ÈÝßíÑí æÁÞÝ ÍÇÆÑÇ ÁäÇä áÚÓáÉ áÇ ÇÓÈØíÚ ÍááÇ; ÝÇÈÑßáÇ áÑÈ ÇáÚÇááíá íÈÑáÇ æíÑÈÈáÇ) æÚbíÉ ÇáÈæßä Úái Çááá ÇáÈí ÈäÇáÇ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÈÑíí ÁáÑíßÇ Áä ÈÓÚÓÚáÇ Ýí ÞææÈ ÇááÓááíá ÝÈÒæÑ áÝÓáÇ æÕíÉ

Úái ÇáíáÇí ÇáÚbíÉ ÇáßÈÑí : Çä ÅßÈÑ ÚbíÉ Ýí ÍíÇÈ ÇáíÚÇÈ áí ÚbíÉ ÇáíæÝ (ÇáíæÝ Úái ÇáÑÒÐ æÇáÇíá) ÝÇÐÇ ÇáíáÈ áÐä ÇáÚbíÉ ÇáíáÈ ÇáÚÞí ÒááÇ æÝí áÐä ÇáÁíÇä ÁÒÈíÈ ÚbíÉ ÇááíÇÈÑÇÈ áí ÇáÚbíÉ ÇáÈí ÁíÇáÈ ÇáíÚæÈ æÇáíÑßÈ Áái ÁÓÇÑÇÈ ÍÝíÈ æÁáÚÇÓ æÚáÇÈ ÓÑíÉ æÐáß áÇä ÇááíÇÈÑÇÈ íæÈæä ÕÈíÇ ÑáíÈÇ íØÇÑí ÇáíÚÇÈ Ýí ÓÈÇÈäá æíÐÓ Úáíáá áÓÇíÚáá æÐáß ÍæÝÇ Úái ÑÓÐáá Åæ Çíááá. æÇáíáÇ : ÈíÑÑ ää ÍáíÚ ÇáÚÞí; æÇáíáí ááá áÞí ää Çááá ÚáíáÇ ÈÇáÈíÑÑ ää áÐä ÇáÚbíÉ ÝÚáíáÇ íÞæáæä áí : ÝáÇä ää ÇááíÇÈÑÇÈ ÝßÇááÇ íÞæáæä áí : ÁÈæ ÈäÇä áíí . ÇááÚÈÓä; Áí ää ÈÚí ÈÈíÑ Ýí ÇáÈäÇäÇ æáÇÈíÑß Ýí ÁÚáÇÞáÇ ÁíÈ áíÇæÝ ÈÇáíÇ : ÇáÚÓÈ : æäáÇ Úáááí ÇáíáÇí Çä ÇááÓáá ÁÚÓ áíáæÞ Ýí ÇáÁÑÒ ÁÐÇ ÞÇä áíÇáíÇ áÁä ÁÚÓ áÇíááß ÇááÑÁ áí ÇáÑæí æäæ íÇÕÑ ÈÑæíá æíÚÑÓäÇ Òá íæä Úái ÍÇáÞáÇ áíÈÓáááÇ ÝßíÝ : íäðä ááÐÇ ÇáÇáÓÇä Áä ííáí áÇáÈä Åæ íÐá ÚáÞä áÁáÓÇä æÕíÞ Çááá ÇáÚÚíá æáÇÈäææÇ æáÇÈíÓæÇ æÁäÈä ÇáÁÚáæä Áä ÒáÈä äÁáíá (Áá ÚäÑÇä : 139)

æÇáÚÓ Ýí ÕæÇÈ Çáíá áÑßÈä æÇááíí íæííá ÇáÇÓÑÇÁ æÇáÓáÚÚÚÚÑ æÞí Úáááí áÐÇ ÇáíÑÓ Ðáß ÇáÓíí ÇáÁÝÚÇáí Ýí áííá áÇÓÑÈÇÚ ÚáíáÇ ÈÞíá áíßÓæä .áíØÇÝíá; ÝÞÇá : áÇÁÓÇÝíá -æÇä ÞÇä ÑÆíÓÇ áÁáÑíßÇ -áÁáá ÞÇÝÑ .æßÐáß Úáááí ÇíÇá ÍßäÈ íÇÑ ÚáíáÇ ÑÝÓ Áä íÞÇÈá ÑíÚÇä ÑÚä Áä ÑíÚÇä äæ ÇáÐí ØáÈ æÞÇÈáÈä ÈÇáÈÇ : ÍÞÇÑÈ ÇáíÇÈ æÕÚÑáÇ Ýí æÚÑ ÇááíÇáí ÞáÇ ÍÇÁ Ýí ÇáííÈ ÇáÓíí (1) (áæßÇáÈ ÇáíáÇ ÈÚíá Úái Çááá ÍáÇí ÈÚæÓÈ áÇÓÞí ääáÇ ÞÇÝÑÇ ÕÑÈÈ áÇÁ) æáÐÇ íÈÝÞ áÚ áÝÓíÈ ÇááíÇáí æÇÑÈÝÇÚ ÇáÈäÇäÇÈä æÚáæ áßÇäá æäæ ÐÑæÈ ÓäÇä ÇáÇÓáÇä .Ýææ íáÚÑ Áái ÇáÁÑÒ æäá ÚáíáÇ ÝÈÈíæ ÕÚíÑÈ ÕÆíáÉ Ýí æÚÑá íÞæá ÓíÇÝ áÁíí ÇÈäÇÁ ÇáíßÇä : (æÇááá Áä áÇÆÈ ÚÑÓ áÈá ÚÑÓ ÁÈíß áÇ ÁÚíááÇ ÈÁíÚÈ ää .áíÚÇÈ ÇáíáÇí) ÑÇÈÚÇ : æÈÚááÈ Çä ÇáíÇÈ ÇáíÞíÞíÈ áí ÍíÇÈ ÇáíáÇí æÇááíÇáí æáÐÇ ÝÇáí ÇÚÈÈÑ ÚáÑí ÇáÁä ÓÈÚ ÓæÇÈ æáí ÇáÈí ÞÕíÈáÇ Ýí ÇáíáÇí ÓÈ ääáÇ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇä æÓäÈ æÈÓÚÈ ÁÒáÑ Ýí : ÝáÓØíá; æáÐÇ íÈÝÞ áÚ ÑÁí ÈÚÓ ÇááÝÓÑíá Ýí æÚái ÇáÇíÈ íÇÁíáÇ ÇáÐíá ÁáææÇ ÇÓÈíÈæÇ ááá æááÑÓæá ÁÐÇ ÍÚÇßä ááÇ ííííá (ÇáÁáÝÇá : 24)

ÇÓÈíÈæÇ ááÇ Ýíá ÍíÇÈßä æäæ ÇáíáÇí ÍÇáÓÇ : æÚáááí ÇáíáÇí Çä ÇáÇÓáÇä ÕíÑÈ áÇÈÚíÓ ÁáÇ Úái ÇáíáÇÁ ÝÁÐÇ ÍÝÈ ÇáíáÇÁ ÐæÈ ÚÑæÞ áÐÇ Çáíáæ æÐÈáÈ æÇÓáíáÈ æÕáÑÈ ÓÇíÓÇ : æíÑíÈ ää ÇáíáÇí ÈíÞíá : Áä ÇáíáÇí ÕÑæÑí ÍíÇ ááíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ æßÐáß ÝÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÕÑæÑíÈ áÇÓÚÇá ÐäÇí ÇáíáÇí æÞíÇíÈä æÇáÓÚÈ ÕÑæÑí ááíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÍÈí íÓÈáÑ ÍáÇíáÇ ÈáÐÇ ÇáæÞæí æäæ ÇáÓÚÈ ÝÇÐÇ ää ÈíÇáí ÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈÁßáÈ æÇÓÈÚáÈ ÈÈÚÓáÇ æíÈÈ ÈíááÇ ÇáÝÈä æÇáÈÇÈáÇ ÇáÈÓÞÞ æÇáÈáÓÞ áÁä ÇáÝÑÇÚ ÞÇÈä áááÝÓ .æÇááíÈáÚ

æÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÈäÈä ÇáÓÇÚÞ (ÇáÈÇíÆ) ÇáÐí íÝíÑ ÁØäÇä ÇááÈÝíÑÇÈ; ÝÇáÓÚÈ äæ ÇááÈÝíÑÇÈ æÇáíÑßÈ ÇáÇÓáÇáíÈ áí ÇáÓÇÚÞ ÇáÐí íÓÚááÇ æíÝíÑáÇ æáÇÈÓÈØíÚ ÍÑßÈ ÇÓáÇáíÈ ääáÇ ÞÇáÈ Áä ÈæÇÓá ÍÑÈÇ ØæíáÈ ÇáÇáí Óí ÍæáÈ æáæßÇáÈ ÕÚíÑÈ ÝÓáÇ Úä Áä ÈÞÝ

ÓææÇÊ ÇãÇã ÌæáÊ ÒÈÑì; æÇÁÍÑÈÊ ÇÐÇ ÙÓáÊ Ùã ÇáÓÙÈ ÝÐÌ ÞØÈ Ùàì áÝÓáÇ ÈÇááæÊ ÑÇáÙÓã
.ÇÐÇ ÞØÙ ãã ÒÌÑÈã áããÇ ÑÇã áÇÓÌÇ ÑÈÌÑÇ ÝÇáã ÌÈÉã æíæÈ

.æÑÈÑÈ ÇãÈÞÇÝÈ áÌÑÈÈ Ìæã ÌãÇÌ ÌÌ ÌØÌÑ Ùàì ÇááÝæÓ áÁãã ÌÞÓÌ ÇãÞáæÈ ææÑÈ ÇáÌá
ÓÇÈÙÇ : Áã àÐÇ ÇáÌá áÇ ÌÝãã ÁáÇ ãã ÌáÇã ÇáÌãÇÌ Èã áÇÞÑÇÑã æÇÞÙÇ ÝÌ ÇáÁÑÓ æÇáÐÌã
ÌÞÓæã ÌÇÈãã Èíá ÒÝÍÇÈ ÇáÑÈÈ æÇæÑÇÞ ÇáÝÞã áÇÌãÑã Çã ÌÌÑæÇ ØÈÌÙÈ àÐÇ ÇáÌá ÁáÇ ÇÐÇ
ÌÇáÌæÇ áãÒÑÈã ÝàÐÇ ÇáÌá áÇ ÌÝãã ÁÓNÇÑã ÝÞíã (æÁãã áÌáá ÝÇÓÌ ÈØÈÌÙÈ àÐÇ ÇáÌá Áã
ÌÝãã ÁÌÌ Áãã ÌÓÈØÌÙ ÇáÈÝÞã ÝÌ àÐÇ ÇáÌá æãæ ÞÇÙÌ ÌÈÙÇáá áÙ ÇáÇæÑÇÞ ÇáÈÇÑÌÈ
æãÇÌÓÈãÈØ ÇáÝÞã ãã ÞæÇáÈã ÇáÌÇáÌÈ Çã ÇáÝÞã áÇÌÓÈãÈØ ÁáÇ ÝÌ áÌÑÌ ÇáÌÇÈÈ ÇáÌÇÝÞ æáÙ

ÇáÌÑÈÈ ÈãÐÇ ÇáÌá ÝÌ ÙÇáã ÇæÇÞÙ) ÓÌÌ ÞØÈ (2)
æãÐÇ ÌÈÝÞ áÙ Ýáã ÇáÌÓã ÇáÈÒÑÌ æÇáØÈÑÌ æÑæÇÌÈ Ùã ÇÈã ÙÈÇÓ ÑÓÌ Çááã ÙáããÇ ááÁÌÈ
ÝáæáÇ áÝÑ ãã Þã ÝÑÞÈ ãããã ØÇÆÝÈ áÌÈÝÞæÇ ÝÌ ÇáÌá æáíæÑæÇ Þæããã ÇÐÇ ÑÌÙæÇ Çáíãã
áÙáãã ÌÐÑæã
(ÇáÈæÈÈ :122)

Çã ÇáÝÑÞÈ ÇáÈÌ ÈÈÝÞã áÌ ÇáÝÑÞÈ ÇááÇÝÑÈ ááÌãÇÌ æãÐÇ ÑÇã ÇáãÓáãæã ÇÐÇ ÇÙÓáÈ Ùáíãã
ãÓÁáÈ Ìæãæã ÇÙÑÓæãÇ Ùáì Áãã ÇáÈÙæÑ æÇáÌÞ Áã ÇáÝÑÞÇã Èíá ÇáÌÞ æÇáÈÇØá áÇÌÓá ÇáÁ
áããÈÞíá
ìÁÌãÇ ÇáÐÌã ÁããæÇ Çã ÈÈÞæÇ Çáãã ÌÙá áÑã ÝÑÞÇãÇ
(ÇáÁÌÈ 29 ÇáÁáÝÇá)
: ÌÞæá ÇÈã ÈíáÌÈ

ÇáæÇÌÈ Áã ÌÙÈÈÑ ÝÌ ÇæÑ ÇáÌãÇÌ ÈÑÁÌ Áãã ÇáÌá ÇáÓÌÌ ÇáÐÌã áãã ÌÈÑÈ ÈãÇ Ùáíã Áãã
ÇáÌáÇ Ìæã ÇáÐÌã ÌÙáÈ ÙáíããÇ áãÙÑ ÙÇãÑ ÇáÌá ÝáÇ ÌÁÐ ÈÑÁÌãã; æãÇ ÈÑÁÌ Áãã ÇáÌá ÝÌ
.ÁÌ áÇÌÓÁã Ùã ÇáÌãÇÌ ÁáÇ ÇáÙáãÇá ÇááÌÇáÌæã (ÙÇãÑ áÇÌÈÑÈ áãã ÈÇáÌãÇ
Çã ÇáÌãæãÈ áãÐÇ ÇáÌá áÌ ÇáÈÌ ÁãÓÁÈ ÇááÌÈáÙ ÇááÓáã æÇááÌÈáÙ ÇááÓáã ææ ÇáÐÌ ÁãÓÁ
.ÇáÝÞã ãã ÌáÇã ÇáÌÑÈÈ ÇáæÇÞÙÈÈ ÈãÐÇ ÇáÌá
ÈÇããÇ : æÙáãáÌ ÇáÌãÇÌ : Áã ÇáÌæáÈ ÇáÇÓáÇáÌÈ áÇÌãÑã Çã ÈÞÇã ÁáÇ ãã ÌáÇã ÌãÇÌ ÓÙÈÌ Øæíá
ÈÈáÌÓ Ýíã ÇÞÌÇÑ ÇáãÇÓ æÈÈÌÌ àÞÇãÇÈãã; æãÇÌÈÍÓ ÇáãÇÓ ÈÙÓãã àÞÇÌÑ ÈÙÓ æãã ÌáÇã áÐã
ÇáãÓÌÑÈ ÈÈÑÓ ÇáÞÌÇÌÈÈ ÇáÌÞÌÈÈ ãã ÌáÇã ÇáÓÌÇÙÈ æÇáÈÍÓÌÈ; æÌÑæã ÇáÌáÝÈ ÁÌÌ áÁáÇá
ÇááÌÇáÌã æãÞÌ ÑÇã áÌÓÇã ÇáÈÝÇÓá Èíá ÇáÓÌÇÈÈ ÙÌÌ ÇáÙÓæÇÈ æÇáÓÑÇÌÇ ÇáÈÌ ÓáÌãÇ; æãÐÇ
.áã ÌÌÈ ÇÈæ ÈÑÑ Ùáì ÇÌãÇÙ ÇáÇãÈ Ùáì ÇáÈÌÇÈã ÌáÝÈ ÁáÌ ÈÓÑÌÈ ÁÌÌ Áæ ÁáÌ ÌÙÇÌÈÈ ÇáÈÌÇÈÈÈ
æãÌÓÇã ÇáÈÝÇÓá ÇáÁã Èíá ÇáÇÝÙÇã ææ ÙÌÌ ÇáÓáæÇÈ ÇáÈÌ ÞØÇãÇ ÝÌ ÇááÙÑÑÈ ; ÝáÇ
ÌÓÈØÌÙ ÁÌÌ áããÇ ÑÇã ÌÇÌÇ Çã ÌãÑÑ ÌãÇÌ ÇÌáÌ ÓÇã áÓÙæÌ; æÌãÇã ÇáÌá ÌÞÇáÌ æææáÌ
ÁÑÓáÇã; æÝÑÌ æÇáÌáÌÑ ÈÓÌÑ ÁÌáÌ æÇáÌáÌÑ ÓÌÇá (ãÑÇÈ) æÞæãáÌÇã ÁáÌÑ ÞáÌæÓ; æãÇáÇáÇááÌ
(ÞáÌãÇÑ) æÇÑÌÇã ÈæÑ / ÈÌÍÓÇã

ÈÇÓÓÇ : æÙáãáÌ ÇáÌãÇÌ : Áã ÇáÌæáÈ ÇáÇÓáÇáÌÈ ÇáÈÌ ÈÞæã ãã ÌáÇã ÇáÌãÇÌ áÇÌãÑã ÇáÞÌÇã
ÈÇãáÇÈ ÙÓÑÌ ÙáíãÇ; áÁã ÇáãÇÓ Ñáãã Ìáãæã ÇáÓáÇÌ; æãÁã àÞÇÌÑ ÇáÞÌÇÌÈ ÝíãÇ ÈÑÒÈ áã
.ÌáÇã ÁÙãÇáãã æÒÈÑãã æÈÓÌÇÈãã
æãÁã ÇáæÓæá ááÓáØÈ áã ÌÑã ÝÌ ÇáÙáÇã ãã ÌáÇã ÇáÌÓ æÇáãÁÇãÑÈ æÇããÇ ÌÇá æÇÓÌÇ ÑÇáÓáÓ
ÝÌ ÑÇÈÙÈ ÇáããÇÑ; æÇáÞÌÇÌÈ áÌ ÇÓáÈ ÇáãÇÓ ÙæÌÇ æÇÓÝÇã ÙãÓÑÇ æÇÓÌÞãã ááÌÈ
æÇÈÓÓãã ÙÌÓÇ; æãÐã ÇáÞÌÇÌÈ ÌÝÙÈ ÈããÇ ÙÇáÌÇ áÇÞÑÇÑ ÇáÌæáÈ ÝáÇ ÌãÑã Áã ÈÝÑØ
ÈãÇ; æÇáÞÌÇÌÈ ÇáÈÌ ÌÝÑÓáÇ ÇáÌãÇÌ : ÞÌÇÌÈ ÌÇáÈ ãã ÒÝæÝ ÇááÌÇáÌã ÙÇÓÈ Ùáì ÇáÓÙÝ
.æÇáÌÓæãÈ æÇáÈÞÓÝ æÇáÓáÌ áÙ ÇááÌÇáÌã æÈÓÈØÌÙ ãæÇÓáÈ ÇáÙÌÓ Ùáì àÐÇ ÇáããÌ
æÌÌÑÑ ÇáÐÌ ÌÌã ÈÌÈ ÓÌÇÝ Áæ ÌÑãÈ ÌÇÑ æíæáÓ ÌÇáÓ æÑÈÇáÌ Áã ÓáÌ ÙãÑ Èã ÇáÌØÇÈ Áæ ÙãÑ Èã
ÛÈÌ ÇáÙÓÌÓ ÑÓÌ Çáãã Ùáãã ÌãÑã Áã ÌÙæÌ æÝ ÈÌÈ ÁáÌÑ ÇáãÁãáÌá ÝÌ ÇáÞÑã ÇáÙÓÑÌã
.áÞÌ ÇØáÙÈ Ùáì ãÓÑæÝ ÌÑãÈ ÌÇÑ æÙÇÆáÈã ÝæÌÈã ÁÞã ãã ÁÑÈÙãÇÆÈ ÑÌÇá ÓãÑÌÇ

ÙÇÓÑÇ : æÙáãáÌ ÇáÌãÇÌ : Áã ÇáÌãÇÌ ÁÝÓá æÓÌáÈ æÈÑÈÌÈ ÇáãÝÓ ÇáÈÒÑÌÈ; ÇÐ Áã ÇáÌÓÑ
ÌÙÑÌ ÇáÝØÑÈ áÈÇÑÆãÇ æÁãæÇá ÇáÌÑÈ ÈÝÈÌ ÇãÞáÈ ááÇÈÓÇá ÈÌÇãÞã æããÇ æÝÌ ÌÑÇÑÈ
ÇááÌáÈ æãÑÇÑÈ ÇáÈÌÑÈÈ ÈÓÌã ÇáãÝÓ ÝÈÓÈÌ àØÇæÙÈ áíáÈ ÈÓÈÌÈÈ ááÇæÇãÑ; ÑÇáÌÌÌ ÇÐÇ
ÓÌã ÌÓÈÌ àØÇæÙÇ; ÝÇáÌãÇÌ ÌÓÞã ÇáãÝÓ æÌãÓ ÇáÑæÌ ãã ÇæÓÇÈãÇ æíãáÇ ÇáÌãÇÌ ÇáÌÓ ÇáÈÒÑÌ
ÈÇáÑãÈÈ æÇáÑæÙÈ ÑãÇ ÌáãÁã ÈÇáÌÑ æÇáÌÞÈÈ; æíãáÇ ÇáãÝÓ ÇáÈÒÑÌÈ ÈÇáÈæÌÓ æÇáÈæÞÙ
áããæÈ ÝÌ Þã áÌÙÈ áÌÌÑæÇ ãã ÇáÙÝáÈ ÇáÈÌ ÌãÓÆãÇ ÇáÑÌÇá æÇáãÙáÈ ÙÑÝÈ àÐÇ ÝÌ ÓáæÑ
ÓÇÓæÑ (ááÌÑãÇÑ) ÇáÐÌ ÌÝÙÈ Èãã ÇáØÙÇã ãã ÇáÙáÌáÈ ÞÈá ÇÑãã; ÌÈÌ ÇáÞÝÇÑ ÌÓÑÙæã Ááì
Çáãã ÁæÞÇÈ ÇáÓÌÈ : ÝÞÈá ÇÓÈæÙ ÈÞÑÌÈÇ áÓáÈ ØÇÆÑÈÇã ÑæÓÌÈÇã ÝÌ áãØÞÈ ÒÈÑÇá "
ÇáÈÇÞÓÈÇáÌ ÝÑÇã áãÇ ÞÇãá ÇáØÌÇÑ ÇáÑæÓÌ : (Çã ÇÑÈÑ áÇÌÌÝáÇ ÓÇÑæÌ ÓÈÌãÌÑ æáÑãÇ
.æÈÙæÐ áãã ÈãÓæÓ ãã ÑÈÇÈÑã ÇáãÞÌÓ ÙáããÇ ÇÌÇãÇ ÇáÓÌæÙÌæã ÇáÇÝÙÇã)

ÌÇÌÌ ÙÓÑ : æÈÙáãÈ Çã ÇáÌãÇÌ áæ ÇÑÈÑ ÙÇáã áÈæÌÌ ÇáÇãÈ ÇáÇÓáÇáÌÈ æãã ÒÈÇÈãÇ æÌãÙ
ÓÙÈãÇ; ÝáÇ ÈæÌÌ ÞÓÌÈ ÝÌ ÇáÇÑÓ ÇáÁã ÈÓÌ ÁÙÓÇÈ ÇáÁãÈ æÈÓÈÌæÐ Ùáì ÇáÈãÇãÇÈãÇ
ÇÑÈÑ ãã ÇáÌãÇÌ ÇáÇÝÙÇãÌ æãÐÇ ÇáÇÌÙã ãã ÌáÇã ÇáÑÓÇÆá ÇáÑÈÌÑÈ ÇáÈÌ ÈÑÌ ÁáÌ áÌáÈ ÇáÌãÇÌ
ãã Þã áÑÇã ÝÌ ÇáÁÑÓ

ÈÇáÌ ÙÓÑ : æÈÙáãÈ Çã ÇáÞÌÇÌÈ æÇáãÓÁæáÌÈ áÇÈÌ Áã ÈÓáã áááÌáÓÌã ÇáÓÇÌÞíá ÝáÁáÇá áã
.ÓãÇã ÇáÁãÇã áÓÌÇáÈ ÇÑæÇÌ ÇáãÇÓ æÁÙÑÇÓáã æÁæÇáãã
æãÞÌ ÑáÌ ÈÙÓ ÞÇÌÈ ÇáÁÌÓÇÈ : Áã ÌáæÇ ÇáÞÌÇÌÈÈ ÇáÈÞáÌÌÈÈ ÇáÈÌ ÑÇãÈ ÁÌÇã ÙÇãÑ ÓÇã
ÇáÐÌã ÌÓæã ÝÌ ÁÝÙÇãÓÈÇã (ÁÑÈÇÈ ææÑÌã) æáÑã áÁáÇá áã ÌÓÈØÌÙæÇ ãæÇÓáÈ ÇáÓÌÑ Ùáì

ÝĐİ æİİÊ ÇááÑÁÊ ÝíàÇ ĐáÚÊ ÔÇáÍÊ æÍÒàÇ ÍÒíàÇ íÆæí Ááíá àĐÇ Çáííá ßáàÇ ÇÒÊÍÊ Çááíá
æáĐİ ÑÁÍÊ ÇááÑÁÊ ÇáÁÝÚÇáíÊ ÆÊàÇÁ àìÑÊàÇ ÊáÒß ÇÈààÇ Èíí æÊáÒß ÈÇáÁÍÑİ àĐÇÈàÇ
ÇáĐí ÊÍÒí Æá íÓĐØ Úá æíáàÇ Úáí Øæá ØÑİĐ ÇáÚÑĐ æÇáíá æÇááÑÇÑÊ æÇáíÑàÇ æáí ÊßÇÈÍ
ÍÑÇÑÊ Çáíæ ÇááÇàÈÊ æáÝÍ ÇááíÑ Ýí íà ÇÑÊ ÇáĐíÚ
æíÑì ÇáÁÝÚÇá Æáà àà ÇáÚÍÊ Æá íáĐí ÇáÑíá ÚáÇáÈá æÍßÓÝ ÑÁÓá àáàÇ ßÇá ÇáíÑ ÒííÇ æÇáÑíí
ÒáæàÇ ; æßáÊ ÁÚÍÊ áàĐÇ ßĐáß
: ÆàÇ Úá ÇÍÊÑÇááà ááÓÚÇÆÑ ÇáÁÓáÇáíÊ æÁááàÇ ÝÍÍÊ Úáá æáÇ ÍÑİ
ÝÚáàÇÁáà æÍÝÚÊÈáà íÊÈáæà àßÇáÊ àÑæĐÊ Ýí ÇááíÈáÚ æÝí ÁÚáÇĐ ĐáæÊ ÆÊàÇÆá; ÝÇáÚÇáà
æÇáĐÇÑÊ æÇáíÇÝÚ : áÇ íáßá Æá íáÝÚàÇ ÇáÁÝÚÇáí ÁáÇ áÒÍæÈÊ (ÈÒÇÍÊ) Áí ÇááíÈÑá. æÇÈà
ÇáÚÇáà : ÇÓáà áííæá Ýßá ÇÓá ÈÓáÚá íÈíÁ Èáííæá ÝàĐÇ íÚáí Ááà ÇÈà ÚÇáà Áí íÊ Úáí ÇáÓÚÊ
ÍíÈÈá
æÈíí ÇáÁÝÚÇá íáíÚÇ áÁáááà æÝÇÓĐáà æÝÇÌÑáà ííá ÇáÚÇáà æíÊÈÑáà
íĐæá ÓíÇÝ : ßáÊ ÓííàÇ áÚ ßÈÇÑ ÇááíÑáíá æááÑÈí ÇááííÑÇÊ ÝßÇáæÇ áÇ íÓáæá æáßááà íÓØÝæá
ÁàÇá àÒáí ÇáÓíá íáÈÚÑæá ÍÑæíàÇ ÍÊí íÓÝæÇ áàÇ ÁíĐíÈàÇ ÁíáÇáÇ æÇÍÊÑÇáÇ ; æÚáíàÇ Í ßá
Úáí ÇáÓíí Óí ÇÝ ÈÇáÁÚíÇá ÇÓÈÚí Áíí ßÈÇÑ ÇáááÑÈíá Æá ííÝÚ ÚÓÑíá ááíæàÇ ááííÑ ÇáÓíá
áÁíáÇÁ ÓÈíá ÓíÇÝ
áĐí ÓáÚÊ ÇáÓíí íæáÓ ÍÇáÓ -ÁáíÑ ÇáíÓÈ ÇáÁÓáÇáí æÇááÇØĐ ÈÇÓá ÇáÇÈÍÇÍ ÇáÁá-íĐæá (Áááí
ÇÍÊÑá Óí ÇÝÇ áÁáà ÁÓÈÇĐí Ýí ÇáííÊ) ÑÚá Æá ÇáÓíí íæáÓ àÇáÓ ÇáÓÈÚíá æÓíÇÝ áà íÈáÚ
ÇáÁÑÈÚíá

: ÆàÇ Úá ÇáĐÑÁá æÁááà
ÝÍÇáà ÇáĐÑÁá àà ÈæĐíÑ ÚÍÊ æÁíáÇá ÒÑíÊ æÇÍÊÑÇá ßÈíÑ Ýí æÝæÓ ÇáÁÝÚÇá ÝÇáÁÝÚÇá
ííááæá ÁáÈÚÈáà æÁÓáíÈáà Úáí Çáííæá æÇáÈÚÇá æáßááà íÑÝÓæá Æá íÓÚæÇ ÚáíàÇ ÇááÒÇÍÝ
ááàÇ ßÇáÊ ÈĐíáÊ æáÇÁÊ ÈíááàÇ ßæÇáááà
æáÇ íáßá ááÁÝÚÇáí Æá íÈĐíá Úáí ÍÇáà ÇáĐÑÁá Ææ íÓÈĐá Ýí ÓíÁ Ææ íÈÓíÑ Úáíá Ýí áíáÓ
ĐÇá áí ÓÚíí ÇáíÒÇÆÑí : ÚááÈáà ÇáĐÑÁá æÚááæáí ÁÍÊ ÇáĐÑÁá
æíÊÈáí ĐÇÆáÇ : ßáÊ ÁÚáà ÓÑíÊ àà ÓÑÇÍÇ Áíáí ÒÇá áÓÚáí Ýí ÈÍÇÑ ÇáĐÑÁá ÝßÇáæÇ íàÇÈæá
Áá íáÓíæÇ Ææ íáÓáæÇ Ææ íáíæÇ ÁĐíÇááà Ææ íÚÈÈæÇ ÈÈíÇÈáà Ææ áíÇáà Ýí ÍÓÑÈí
æíĐæá : ßÇáÊ ÁÓÑ ÈàÇ ÇáÈí áàÇá ÚáíàÇ ÚáÇÆá ÑæÓíÊ áßæáÈ àà ØÇÈĐíá ÝßÇá àáíÚí Ýí
ÇáØÇÈĐ ÇáÚáæí àà ÇáÓÑíÑ æÝí ÇáÓÝáí Áíí ÇááíÇáíá ÇáÁÝÚÇá; æĐÇÈ áíáÊ íáÓÈ Ýí ÇáØÇÈĐ
ÇáÓÝáí ĐÑÊ ÇááíÝÁÊ ÝÁíĐáí Çááæá ÇáÚáíĐ æáà ÇÓÈíĐÚ ÁáÇ Ýí ááÈÓÝ Çááíá æÁĐÇ
ÈÇáÁÝÚÇáí -ÒÇÍÊ ÇááßÇá-æÇĐÝ ÝæĐ ÑÁÓí ÝÓÁáÈá áÇ ÈÇáß; ÝÁÍÇÈ : ÁÑíí Çááæá ÝĐáÊ áá :
!!áàÇ ááÈ Ýí ÇáØÇÈĐ ÇáÚáæí ááÓÑíÑ ÝĐÇá : áÚÇĐ Çááà Æá ÁàÇá ÝæĐ ÇáĐÑÁá ÇáĐí Ýí ÒíÑß
íĐæá ÇáÁí ÇáíÈíÊ ÚÈÍ Çááà ÁáÓ (ÇáĐÑÁá àÝÈÇÍ ĐáæÊ ÇáÁÝÚÇá)
ÇááÑæÁÊ æÇáßÑá æÍÇÓÈ ÁßÑÇá ÇáÓíÝ
: æÇáÁÝÚÇáí íáØÈĐ Úáíá æÓÝ ÇáÓÇÚÑ
ÈÑÇá ÁĐÇ áÇ íÆÈÚÚá àÈááÚÚÚáÇ ßÁáß ÈÚØíá ÇáĐí ÁáÈ ÓÇÆáá
æææ áá íßá Ýí ßÝá ÚíÑ Ñæíá áíÇÍ ÈàÇ ÝáíÈĐ Çááà ÓÇÆáÚÚá
æÁàÇ Úá ÇááÑæÁÊ : ÝĐí íÊÈáí Áíáí ÇááÈÇÑß (áìÇáí ÒæàÇáí) ĐÇÆáÇ : ĐáàÇ ÈÚááíÊ Ýí àÑßÓ
ÈÑæÇá Èá ÈÝÑĐáÇ Úá ÈÚÓàÇ áÚÒÇÑÊ ÇááíÑÇá ÝÓááÊ ÇáØÑíĐ æííáÊ ÈÓÈÇáÇ æÁĐÇ Èá
ÈÓÈÇá ÓíæÚí ÝÚÑÝáí Ááí ÚÑÈí ÝÁßÑá æÝÇÍÊí æÁÍÓá áĐÇÆí æÁÈí ÈÓíÇÑÊ áÚ ÍÑÇÓá
æÁæÓááí Ááí ĐÇÚÍÊ ÇááíÇáíá æÚÑÓ Úáí àÈáÚÇ áà ÇááÇá ÁßÑÇáÇ áí ÑÚá Æá ÈÁáßÇáà Æá
íÓáà ÑÁÓí ááÑæÓ àĐÇÈá Èáà ÈÇáÚ æáßáàÇ ÇááÑæÁÊ æÁßÑÇá ÇáÓíÝ
-æÓíĐ ÑÓæá Çááà -Óáí Çááà Úáíá æÓáà
(ÍíÇÑßá Ýí ÇáíÇááíÊ ÍíÇÑßá Ýí ÇáÁÓáÇá ÁĐÇ ÝĐæÇ)
ÑæÇá ÇáÓííÇá Úá ÁÈí àÑíÑÈ(2)

: ÆàÇ ÇáÈÑÝÚ Úá ÇáíáÇÍÇ
ÝßÝí ÇáÁÝÚÇá ÝÍÑÇ Æá áááà ÈáÇÈÈ áàÇíáà æáÓÝ Çáááíæá Ýí ÈÇßÓÈÇá ÈÓíĐáà ÇáÝÇĐÊ
æíÈíí ÇáÚÑí æÇááÑÓ æÇáíæÚ ÍÓÑÇÁáà æáÚ áĐÇ ßáá : íÓÚÊ Úáí ÇáÈæáíÓ ÇáÈÇßÓÈÇáí Áá íÓíá
ÍÇÍÈÈ ÒÑĐÊ

: ÇááÒØáíÇÊ ÇáÁÓáÇáíÊ
áĐí ÝÑÓ ÇáíáÇÍ ÇáÁÓáÇáí ÇáÁÝÚÇáí Úáí ÇáÚÇáà Æá íÚíí Ááí ĐÇæáÓ ÇáÈÚÇáà Çáíæáí
àÒØáíÇÊ ÁÓáÇáíÊ ßÇÍÊ ÈáíÈÑ áÚ ÇáÓáà Ýí Øí ÇááÓíÇá ÝÝÑÓæÇ ßááÈ ÇáíáÇÍ -æÑÝÓæÇ
ßááÈ ÇáÈæÑÊ -æÑÝÓæÇ ßááÈ áÇíÆíá æĐÇáæÇ áíá áàÇÌÑæá; æáà íÈíÇæáæá ßááÈ áàÇÝĐíá
æíØáĐæáàÇ Úáí ÚáàÇÁ ÇáíæáÊ æÇáÈÓÑÈ ßááÇÈ : ÚáÇÆá ; ÚÇÓí ; ÁáíÑ; ÁàÇÑÊ; ÈÚÇÊ; Ííæí
: ÇáÁÓÇáÊ ÒÑæÑÈ áÈàÇÁ ÇááíÈáÚ ÇáÁÓáÇáí
Áá ÇááÈÇÍÆ áÇ íáÒÑáÇ ÁáÇ ÇááÝæÓ ÇáÓÇíĐÊ æÇáÝØÑ ÇáÓáíáÈ; æÁá áĐÇ Çáííá Đí ÇáÈÓÑ
Ýí ßá àÑÈ ÈÓÚÊ ÍÇáÈá ØíÈÈ æÝØÑÈá ÓáíáÈ; ÝÇáÈÒÑ Áæá àÑÈ ÈÇáÚÑÈ ÇáÁáíá; æíßá
ÇáÓÚÊ ÇáÈÑßí ÈÁÓáÇáà áÚ ÁáíÈá ÑÈÚ ÇáÚÇáà æÚáí àí íáÓÈ ĐÑæá àÈÈÇáíÊ

ÇáÓÊæíÉ áÁÝÛÇäÓÊÇä æßÇÈá áí ÇáÚÇÖæÉ ÇáÓíÝíÉ æÞí áÞì ÇáááIæÓ æÇáÓíÍ Úái íIá æÚái íí
.ÄÈäÇÆá ää ÇáæíáÇÈ æÇáÄÐáÇá æÇáÓÛÇÑ äÇáá íNæá Úái íí ÚíNäá

: ÇáIáÇí Öí ÇáÓíæÚíÉ

æÞí ÞÖì Çááá -ÚÓ æIá-Ää íÊÝIÑ äÐÇ ÇáIáÇí ÇááÈÇÑß Úái íí ÍÝæÉ ää ÇáÓÊÇÈ ÇááÄäá ÇááIÇáI
æÈá ÇáÄÓÊÇÐ ÈNäÇä ÇáIá NÈÇáí; æÓí ÇÝ æIßæÉ íÇÑ æÝí ØáíÚÉ ÇáÚáäÇÁ ÇááIÇáIá : íæáÓ
ÍÇáÓ æIáÇá ÇáIá ÍÞÇáí æäÖN Çááá ääÖæN. áÞí ßæÉ Ýí ÈÍÇíÉ äÐÇ ÇáIáÇí ÄÈäáí ææ ÞíÓ Çááá
ÇááIÇí ááÇáÞáÇÈÇÈ ÇáÈáÇÈÈ ÇáÈí NÈÈäÇ ÍßæÉ íÇÑ áÚ ÞÇíÉ ÇáIíÓ ÇááÓááíá Ýí ÁÝÛÇäÓÊÇä
.Öí áÚÇä ÍÇæI ÇáØÇÚíÉ; æáßä
æÈæIæä Ää ÚíN ÐÇÈ ÇáÓæßÉ Èßæä áßä æíNíI Çááá Ää íIÞ ÇáIÞ ÈßáäÇÈä æíÞØÚ ÍÇÈN
ÇáßÇÝNíá áIÍÞ ÇáIÞ æíÈØá ÇáÈÇØá æææ ßNä ÇááIÑæä
(.ÇáÁíÈÇä 7; 8 ÇáÄÄÝÇá)

: Øæá äíÉ ÇáIáÇí

Ää ÍßæÉ Çááá ÇáÈÇáÚÉ ÞÖÈ Ää ÈÝÓá áIÇæáÇÈ ÇáÄØÇíÉ ÈäÚÇä ÍÇæI ÇáÚáäÇáí áIÁÉí Çááá
ÈäÐÇ ÇáIáÇí Úái íí äÐÇ ÇáÓÚÈ ÇááIÇáI ÇáÝÐ; æÓÇÁÈ ÁNÇíÉ Çááá Ää íÓÈáN äÐÇ ÇáIáÇí
äÐä ÇáÓáíá ÇáÚÓN ÇáÈí ÍÇNÈ ÝíáÇ NíI ÇáIÑÈ ÈÞíáÉ ÓNíÚÉ ÈÓíá ÁÚÓÇÈ äÐÇ ÇáÓÚÈ æÈÓIÞ
ÄÈäÇÁá; æíÝÚ ÝíáÇ ÇáÈäá ÈÇáÚÇ æÇáÈßÇáíÝ ÚÇáíÉ æÇáÈÓíÇÈ ÍÈÇNÈ áíÈIæá ÇáIáÇí Äáí
áIÑÓÉ ÁíáÇáíÉ æIÇáÚÉ NÈÇáíÉ ÈÈÝÉI Úái ÍNÇNÈäÇ ÈNÇÚá ßÇááÉ Ýí ÁNÍÇÁ ÇáÚÇáá
ÇáÄÓáÇáí; æáÈÚIæ áIÑÓÉ ÇáIáÇí ÇáÄÓáÇáí Ýí ÁÝÛÇäÓÊÇä ääæÐIÇ ÝÐÇ æÄÓæÉ íÓáÉ ää
ÓÇÁ Ää íÞÈÝí ÇáÄÈN Äæ íÓáß ÇáØNíÞ Äæ íÓíN Úái ÇáIÇíÉ.áÞí Iáá ÇáÓÊÇÈ ÇáÄæÇÆá -ÇáÐíá
ÝIÑæÇ äÐÇ ÇáIáÇí-ÇáÁíÉ ÇáßNíáÉ æÈNÇÓÇ Úái Øæá ÇáØNíÞ ÇááNíN
æáíáÖNä Çááá ää íäÖNä Ää Çááá áÞæí ÚÓíÓ
(.ÇáIÍ ÇáÁíÉ 40)

: æßÇä ÇááÇIí Úá Øæá äÐä ÇááÓíNÈ ÇáÈí NæÇÄäÇ ÇáIáÇÁ ææÞæIáÇ ÇáÄÓáÇÁ Þæáá ÓÈÍÇáá
. ßä ää ÝÆÉ ÞáíáÉ ÚáÈÈ ÝÆÉ ßÈíNÈ ÈÄÐä Çááá æÇááá áÚ ÇáØÇÈNíá
(.ÇáÈÞNÈ :249)

æßÇä ÇáIÇIí ÇáÐí íÚÐí ÚÓíáÈäÇ ÈÇááÖÇÁ æÓÚáÈäÇ ÈÇáÓäÇÁ æÇáÓIÇÁ
æÇáÐíá IÇáIæÇ ÝíáÇ áááIááá ÓÈááÇ æÇá Çááá ááÚ ÇááIÓáíá
(ÇáÚáßÈæÈ ÇáÁíÉ 69)

: æÒÇí ÇáØNíÞ
íÇÁíáÇ ÇáÐíá ÄäææÇ ÇÓÈÚíæÇ ÈÇáÖÈN æÇáÓáÇÉ Ää Çááá áÚ ÇáØÇÈNíá
(.ÇáÈÞNÈ:153)

: ÚÞíÉ ÇáÈæßá Úái Çááá

áÞí Èäí ÇáIáÇí ÇáÄÓáÇáí Ýí ÁÝÛÇäÓÊÇä ÚÈN ÇáÓáíá ÇáÈÓÚ ÇááÇÓíÉ ÚÞíÉ ÇáÈæßá Úái
Çááá Ýí ÞææÈ ÄÈäÇÁ äÐä ÇáÄäÉ ÇááÓááÉ æÁÚÇI ÇáÈÐÉ ÈÇááá ÓÈÍÇáá Ýí ÁÚáÇÞáá; æäÇ ßÇä
ÓíÁ ää äÐÇ ßáá íáßä Ää íÈä áæáÇ Ää Çááá ÓÇÞ äÐÇ ÇáIáÇí ÇáÚÚíá ÍNÓÇ ÚááíÇ æáIÑÓÉ
.ÈNÈæíÉ æÁIÍÇÈÇ æÇÞÚíÉ Ýí ÚÇáá ÇáIÇíÉ
æÚáIáÇ íÓÇáI ÇáÓÇÈ äæÇä NæÓIÇ æÄÐáÇááÇ Úái íí äÐÇ ÇáÓÚÈ ÇáÈØá ÇáÝÐ æíÚíÓ ÝæÞ
ÄNÖ ÇááÚNßÈ áÓÈÓÚNÇ ÚÚáÉ Çááá æÞæÈá; æIÈNæÈä æáíááÈä æÄäÇáá ÁÞÒÇä ÓÛÇÑ íÇI
æäá æíÈÚIæá ÍæIá æíáÈáßæä ÍNäÇÈ ÄæáíÇÆá æíNí ÈÄä Úíáíá æÞÇÆÚ áÇ Èáí ÈØÇáÚáá ÓÈÇI
áÓÇÁ ßíÝ íáÈÐä Çááá áÄæáíÇÆá æíÚÇN Úái ÍNäÇÈäá áÇ íááß ÁáÇ Ää íNíI (áÇ Ááá ÁáÇ Çááá
.æIÍá ÓIÞ æÚIá æäÖN ÚÈIá æÁÚÓ IáIá æáÓä ÇáÁIÓÇæ ÈIÍá)
æÚáIáÇ íNí ÇáÓÇÈ ÇááÓáá ÈÄä Úíáá ÇáNÚÈ ÇáÐí íÈááß ÇáIáæI ÇáNæÓ æÇáááÚ ÇáÐí íáÚÓ
Úáíáá ÍÇÈäá æÇáIæÝ ÇáÐí ííá ÚíÓÈäá ÍíáÇ áÇ íØÇÞ; ÚáIáÇ íNÇáá ÓIáÇá ÞáÇÚáá ÁÓNí Ýí
ÍÓæááá æßá æÇIÍ áááá ÄááÇ íÚíÓ Ýí äÐä ÇáÞáÇÚ ÇáßÆíÈÈ ÇáááIÆÈ ÈÇáááÚNíÇÈ æÇáÓNÇIíÈ
æÇáááÚØÝÇÈ ÐÇÈ ÇááæÇÁ ÇáNÇßI ÇááßÈæä æßá æÇIÍ áááá íNß Ääá íÓíN Ýí ÍNÈ áÓIæIÉ æíÞÝ
.ÄäÇä IINÇä ÓáIÉ Ýí ääÇíÉ ßá ÍNÈ
ÚáIáÇ íÓáÚ ÇááÄäá IáIíÇ NæÓIÇ NÇIÚÇ ää ÁÝÛÇäÓÊÇä íÖNí Úái ÇáÈáÝÇÓ ÇáÄáNíßí
ÞÇÆáÇ: (ÚáIáÇ áÓáÚ ÓíIÉ Çááá ÁßÈN æÈæá Ýí ÈíÇÈäÇ) íNß ÚÚáÉ NÈ ÇáÚÇááíá æææÇä
.ÇáßÇÝNíá æÚÓÈ ÇááÄáíá

: ÄÈN ÇáIáÇí ÇáÁÝÛÇáí Ýí äÝæÓ ÇáÓÚæÈ ÇááÓááÉ

æÚáIáÇ íÞÝ ÇáÓÇÈ ÇáÚNÈí ÇááÓáá ÝæÞ ÐNí ÇáááIæßæÓ æíNí áÓíáÈ NæÓIÇ ÄäÇä IáæI Çááá
ÇáIÝÇÈ ÇáÚNÇÈ ÇáIÇÚ íNß Ää ÇÓNÇÆíá áÇ íáßä Ää ÈIÈäá Óæí ÚIÉ ÓNÈÇÈ ÈIÉ æØÇNÞ
.ÇáÁíáÇä æÄäÇä ÓíÇØ IáI ÇáNíáá
æÄæá áÇ íáN Ýí Ðäá ÇáÓÇÈ ÇáÚNÈí ÇáÐí íØØáí ÈäÇN ÇááÚNßÈ Úái ÓÝÝ ÇááááI ææ :
.áIÇæáÉ áÞá äÐä ÇáÓæNÈ ÇááÖNÞÉ Äáí NíÇÈ ÇáÄÞÓí æÝæÞ NÈæÚ ÇáÄNÖ ÇááÈÇNßÈ

: ÐÚN ÇáIáæI

æáÞí ÐÚN ÇáIáæI æäá íNæä ÖÝæÉ ää ÄÈäÇÁ ÇáÄäÉ ÇááÓááÉ æÇáÚNÈ Úái ÇáÁIÓ íØáÞæä
ÇáIáíÇ æíØæä ÇáÞæI ÇáÈí ÈÓIáá Äáí ÇáÄNÖ æíÞØÚæá ÇáIÈÇá ÇáÈí ÈæÈÞáá ÈäÇ æíØíNæá áÚ

[IaON YI alaE Calaci - Calii CanEUea- NiE 1408aU; CaacYp acNo 1988a*]

..Calai aaa aila; caOaCE caOaCa Uai aa ac aEi EUia.. aeUI
iBci iINB Ba aa aa ONY CaaCa EaDC Calai; Aa Calia DCUIEa CabEi aailaNa CaAOia ae ac Aaa
Aac Caaa aiai NOea Caaa caAlBa EaC AaOa Caaa IOa ac iEIOa Ua adC Calia Yae aeEac adC
Calia EBouE apae YAa aeaaC CaAae aBEae Uaii (ac Aaa Aac Caaa aiai NOea Caaa) caAeIa
CaECai aON Uaii
Aa CalBa Aac aaa Aan Aac EUeIac Aac AicA DaB Calia Capii
(iaeOY CaAIe 40)

ae °AaC« Yi CaAIe CabNiE aNiE EUi CaaYi °Aa« YAac aaC aaiON caBON Ai Aa CalBa
aiON aapON Eia ili Caaa; caAlBa EaC AaOa Caaa ae CaUEaiE CalBE; aae Calia Capii; aAa
EaiE CalBa caONui Ua CalICE iUai EaiE CaUEaiE aaa; caaaCa Calia caOIi aAa ADiE
CaOUcEN aeEaiE CaaaCEN caaaaCEN. aBa BEE CaAOea EYEei ECe CalBa caAlBa : EaA
CalBa ae Caaa aila; caANoea -Oai Caaa Uaii aeOaa-Aaac iBa EaC AaOa Caaa Aaii OacA Bca
aiC aeEac (CaBNaa CabNiE) Ae aiC Uin aeEae aae (CaO ae caONiYE)
caAlaiYE Yi caONiUE caAOacaiE : aYeO aa BEa CaAae CaEi EIEcNa EEaYiD caONiUE
..CaAaiE; ac aeOU ONiUE aa Uaii EOia au adA caONiUE
caAUacA aeAa CalA caAUbi : aa ailaEae ECaaUN Yi CaaOeO CaAaeiE aaiCaEe aUNYE CalBa
..CaNEcai Yi CaaOCBa CaEi EacIa Caaaaii Yi IicEaa CaiEaiE
caAlBa aa Caaa (Cal B a) aeae COa aa COaCa aeOYE aa OYCEa Yaa CiUi Calp EcAEONiU EaC
iNi Aaac iI Ui CaAaeaiE Uaac aeOCaeaa OaacB aAa Bca ac iaOB EaC ayUC aeOacA Bca
adC caaiUi ae : OEDE aa caOUe; Ae caOUe BaA Ae IOE Ae aaUae UCaaE Ae aiai; Ae
aiEe; Ae YNi YCaEiE aciiE aai : caEOCu Ib Caaa Yi caEONiu aaaCO; aeDC ONB iNi
..AOIEa aa Iia Caaa
Aa aaa ONBCA ONUac aaa aa Calia acaa iAdE Ea Caaa
(CaOeni CaAIe 21)
aeAa caOIcOia aiaeAa Aai AaeaiCaEaa aicIaeBa aAa caOUeaaAa AaBa aONBaEa
(CaAUca CaAIe 121)

YOCUE caEONiu caEONi caeOui (CapeCaii caeOue) au caNOc CabaEi ONB iNi OCIEa aa
..CaAAE
caAlBa caAOacai caDi iaEaa OIO CalaiYE aiaYD Iia Caaa Ebi OEIC NaiEC iBO aOCiu caUNE
aiANp aiYcaaa; aeDiE caAOcIE EaDC caONI caOCai Oua AaNec caOCua EcEEe pNa
caUaac Yi aucaae Iei AlaOac Uai Yi 3/3/1924 Uai iI caOCue (aOYi BaCa AECEaNB)
EUi aucaE aeOCa CaEi caEIE aa aeYaEN 1922 Aai YENcin 1923Eia UOae CaiEa acAE
: AECEaNB aeEia BNOea aeOin caicNiE caENiOCai acEYpac Uai ANEUe ONeO
..Aa iOCI EOai Calacye-1
..Oib AiE aicEae aAUcIE Calacye-2
..aicNEE caOUcEN caAOacaiE-3
..CEICD pCaia UNeIE aeOue Eia caONiUE caAOacaiE-4
: aeUI caAOcIE EcAlacye CEYp caUcaBaa Uai-
..ciEEce Ai ElaU iUae aalBa EcAOaCa aa CalDeN-1
..Oib OacAU caEUe caAOacai Aiaac aiiE-2
EaiU uecIE Calaci aeOoaiCEac aeOa IaaE NaiEE Uai adA caUEcIE EcUEEcNaE aeOIE-3
..ailie ac EOai Aac aONcEU caUCe
CUNcP Calia Yi aOEapU IaOi AOa iEia caailEau Yia Aai aiaaUCE aa CaliaCaCE caOEP ac-4
..aa ac Oae cNeCa CaaOacE acOECU caOaacE
EOYIE CaAlaOE aa Dae caCaEOca caAOacai caaEaiO acOE AlaOE CaAa caAliaE-5
..caAUca caAlcNiE caAlcaUCE
aeac aii caEYOiN caacOI aUaaicE CabaU caAaEcIE caaOib aINBCE caEUe caAOacai Yi
..EbcU caANO caAOacaiE Baac
aeaa iOEa aii auO aini Yi Yaa ANcN Caline caOUacA caEi EOaac AlaOE CaAa
..caAUca Uai Ba aa YBN EcAlaci Ae IC OacNa
apOie EaiE Iia Caaa Ua CalICE acIaca ONcEU aeOUi aBcaac IOae acEae aBi BcaE DCOE
..CaUaN aii CaAae CaaOae Yi aONcP caANO aapcNEac aae EOe caEONie aBEe AUUa aacC
aeaa EOe CaAae caAOacaiE EaDa CalcEi Iaca iPEcEac caEcNiE EaDC CalcIE Calaa
caANO caUNca Aac iae Aa OBDE ICN Calacye -EUICi-Ei caEEcN Oae 656 auEa ANci
aaCaBae EOEiB ONiUE iaBiOicA (CaiCOC Ae CaiCOP : caOicOCe caaaBiE) Uai CaAae
caAOacaiE YaeY caUaacA aePYc acOIC aeANcIE ICaE ICaE AaCaac YAYEac EBYN
..aa iBa aeaa iEicBa Aai CaiCOP
aePCa CEa BEiN : (1)

Yaa ENB caONu caaiba caaaOa Uai aiai Ea Uei Caaa ICeE caAaeiCa aeicBa Aai Uina aa)
caONcEU caaaOaeIYdi BYN; YBiY Eaa EicBa Aai CaiCOC aPiaac Uaii; ac OB Aa adC iBYN
(EAlacu Caaaaii)

æÚáíàÇ æÞÝÉ ÇáìàÇáíÑ ÇááÓááÉ BáâÇ ÒÌ ÇáÉÍÇßá Àáì ÇáíÇÓÇ; æÇØÑ ÞÇÒÇá ÇáÉÈÇÑì Áä
.íÝÉÉí ææÚíá ää ÇááíÇßá ÁííÇáâÇ : áíßáÉ ÇáíÇÓÇ; æÇáÈÇáíÉ áíßáÉ ÇáÞÑÁä æÇáÓ áÉ
æÇáÁä : æÇáìàÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇáÁÓáÇáí Úáì ÀÈæÇÈ ÞØÝ ÈäÑÈä; æÇáÑæÓ íáæä ÆÐÍÇáá
áíáÓÍÉæÇ ÍÓÍÇ áÇíáíà ÈÚÍ Áä ÒáíÈ ÐÑì ÇáìÈÇá æÇáÓÝæí æÇáæàÇí æÓÙÇÈ ÇáØÑÞ áÒÇÆä
ÓÇÍÞÉ ááíæí ÇáíáÑ; æÓáíÈ ÇáááíæßæÓ ÈÞááâÇ ÈæÇØÍ ÚáÇá ÇáÓáÇá ÚÓÈ æÇÝÉÍÇÑÇ
.æÓßÑÇ áÑÈ ÇáÚÓÈ ÇáÐí äÓN ÚÉíá æÁíí íáíá æäÒä ÇáÁÍÓÇÈ æííá
ÁÐæá : ÇáÁä ÍÇÁ ÍæÑ ÇáÈßÇáÈ ÇáÚÇááí ÍÈí áÇ ÈÑì áÐä ÇáÈÞÇÚ ÑÇÍÉ áÇ Ááá ÁáÇ Çááá ÇáÍÐÉ
ÈÑÝÑÝ ÝæÞ ÁÑÓ ÇáíàÇá æÇáÓáíÇá ÝÈÚÍ Áä ÝÓá ÇáÚÑÈíæä Ýí ÓÚÓÚÈ ÇáÈÞÈ ÈÇááá ÇáÈí
.ÈäÇáÇ ÇáíàÇí ÇááÓNÝ ÇáÚÓíÓ Ýí ÁÚáÇÞáá
æíÆÓæÇ ää Áä íÓáÓáæÇ ÚÞíÈÈ ÇáÈæßá Úáí Çááá ÇáÈí ÑÈÇáÇ Ýí ÞææÈáá ÞÝÇí äÑíÑ Èíá íáí
ÇáÁíàÇá æíáæÓ ÇáÓíØÇá; áÞí ÇÓÈíÁÓæÇ ää Áä íàÇáæÇ ää áÐÇ ÇáìàÇí ÑÚá ÇáÁÚáÇá ÇáÐí
íÚáÑ ÞÓíÉ ÇáíàÇí Úáì ÁáâÇ ÒÑÇÚ ÇááØÇáÚ æáÞÇíÓÇÈ ÇááÓÇáí ÇáÈí íÈáÇÚÈ ÈäÇ
ÇáÚááÇÞÇá ää ÍáÇá ÍÑÈ Çááíæä; æÇáÐí áÇíáí íÑí ÒÈÇí áÓÇá ÐßÑ ÒÇÑæí ÓÈáìÑ
ÇáÁáÑíßí; æÇÈÑÇÓ ÇááíÇáíá ÈÁááá ÚÈÇÑÈ Úá áíææÚÇÈ ää ÁÈäÇÁ ÇáÞÈÇÆá ÇáÈí áÈÈ
ááíÝÇÚ Úá áÒÇÑÚ ÇáíÓíÓ æáíÓ ááíá Ýí áÐä ÇáÓÇÍÉ áÇÞÈ æáÇ Íáá; æáÇ ííá ÇáÈáÝÇÓ
.ÇáÁáÑíßí Úá ÚÑÓ áíææÚÈ ää ÇááíÇáíá íÈÚÇØæä ÇáíÓíÓ Èä íáíæä Úáì ÞæÇÚÍ ÇáÑæÓ

: ÓáÇÍÉ ÇáÈÇÑíí

æáÞí ÇáÈáÈ ÇáíÑæÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ ÇáÁáíáíÓíÈ ÇáÈáÇÈ ÈáííÁ Ñíá ää í Ñ Þ áÐØÈ æÇíÈÈ ää ÚÑÞ
.íÈíáá Ýí ÇáíàÇí
ÝíàÇí ÓáÈ 1842 ÇáÐí ÁÈÇí ÇáíÓ ÇáÁáíáíÓí ÈßÇááá Èíá ÞÇÈá æíàÇá ÁÈÇí ÇáÈáí ÈÈáÓÍÈ ÁÓíÑ
Ýí íí ÇáÁáíáíÓ Ýí Çáááí ÇÓáá (íæÓÈ áíáí ÍÇá) Úáì ÚÑÓ ÞÇÈá æÇÓÈÑØæÇ Úáíá ÞÈá ÇÈáá (æÓíÑ
.ÁÈÈÑ ÍÇá) ÇááíÇáí ÇáÐí ÞÈá Èííá ÍÇáÈææä ÇáÓÇÈØ ÇáÁáíáíÓí ÁÈäÇÁ ÇááÝÇæÓÇÈ
æÇáÈáí íàÇí ÓáÈ 1880 ÈÁÍÓÇÑ ÁáíÑ ÒÑíí áÇíÆ Ýí ÈÍÇÑì æÓááæä ÓÚÈ ÁÝÚÇáÓÈÇá æÑßÓæÇ
.ÚÑÓá Úáì ÓíæÑáá æÁáÝÇÓáá
æÇáÈáí íàÇí ÓáÈ 1919 ÈÇÚáÇÑ (ÁäÇá Çááá ÍÇá) ÇáÐí ÒÇÍÞ áíáíá æÓÈÇáíá æáÇíí ÈæÈÐ ÇáííÇÈ
æÇÚáÇÑ ÇáÓÝæÑ æáØÇÑÍÈ ÇáÓNíÚÈ æáíÇÓNÈ ÇáÚááÇÁ æßÈÈ ÁáÝÇÓáá æáæ Áæá ÁÝÚÇáí
.ÈÚáÑ ÇáÑÁÈá ÓÇÝÑÈ ÞÇÓíÈ ÚÇÑíÈ æÈÈÑÍÈ
æÇáÁä ääÇáß ÇáÈßÇáÈ ÇáÚÇááí æÇíàÇÚá Úáì Áä áÇ ÈÞæä ÍæáÉ ÇáÁÓáÇá ÈÚÍ áÐÇ ÇáíàÇí
.ÇáÁÓáÇáí ÇáÚÑíÞ
æäáÇáß ÁáÈ Þæí ÇáßÝÑ Úáì ÍÑáÇá ÞÇÍÈ ÇáíàÇí ää ÈäÇÑ íàÇíáá æäáÚáá ää ÍÓÇí íáí ÍáÇá ááíæä
.æáÓÝ ááíæä Óáíí æííÈáá Áä áÁáÇÁ ÇáÞÇÍÈ ÁÓæáíæä

: ÚÇáÑ ÓÇá

æäáÇáß ÇáÁíàÇÚ Úáì ÁÑíÇÚ ÚÇáÑ ÓÇá æÐáß áÈíáíÚ ÇáÚááÇáíá ÈÍÈ áæÇÆá æßáÝíá áÚ Áä
.ÚÇáÑ ÓÇá ÓííÇ áÇ íÓÈØíÚ Áä íÓÇæá ÍßáÇ æáÇ íííÑ ÈáííÈ ÝÓáÇ Úá Áä íííÑ áááßÈ
æÚÇáÑ ÓÇá äæ ÇáÐí ÚÑÓ ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; æÚÇáÑ ÓÇá äæ ÇáÐí ÞÇá Ýí áíáÓ
ÓæÑÇá 36 ÓÍÓÇ ää ÇáíÓÈ ÇáÓíæÚí; æÚÇáÑ ÓÇá äæ ÇáÐí ÁíÇÓ áÈÑÇÞí Áä íííÑ ÍÑíÈ ÍáÞ
.æáÈÇÈÑß ÞÇÑáá Áä íÓíÑ ÍÑíÈÈ (ÈÑÓá)
æÚÇáÑ ÓÇá äæ ÇáÐí Óí Ñ ííÓÇ íÞæíá ÍÇá áíáí áááÇíáÈ ÞáíàÇÑ áÁä áÓÇÁáÇ ÑÝÓá ÞÓÝ
ÇááÞÇÈ æÓÞØ ÞÑÇÈÈ ÁáÝ Óáíí Ýí ÇááÚÑÈÈ; æÚÇáÑ ÓÇá äæ ÇáÐí Íáá íàÇÑ ÇáÑÁÈ áÓááÈ
.ææÓÚá ÈÍÈ Þíáá æÞÇá : ÇáÈáí Úáí ÇáÚáÇá Ááí ÇáÁÈí
æÚÇáÑ ÓÇá äæ ÇáÐí Óá ÇáÓáÈ ÇáÓíæÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÈÁä ÈÈÍÁ ÇáíÝáÇÈ ÇáÑÓáíÈ ÈÁä
íÑÞÓ Çáááß áÚ ÓæíÈ ÁÞíá ÇáÓÝÑÇÁ Èä íÑÞÓ ÇáÓÝÑÇÁ áÚ áÓÇÁ ÈÚÓáá ÇáÈÚÓ; æÚÇáÑ
ÓÇá äæ ÇáÐí áÓÈ áÝÓá áÓNÚÇ íá ÇáíÑÇá æííÑá ÇáíáÇá (æÞí ÇáÚÞí ÇáÇíàÇÚ Úáì Áä ää Íáá
ÇáíÑÇá ÝÞí ÞÝÑ æäá ÍÑá ÇáíáÇá ÝÞí ÞÝÑ; æíÞæá ÇÈá ÈíáíÈ : ää Íáá ÇááÚÑ ÝÞí ÞÝÑ
.ÈÇáÁíàÇÚ æäá ÍÑá ÇáíÈÒ ÝÞí ÞÝÑ ÈÇáÁíàÇÚ) (2)
Ýáá íÝÉí ÚÇáá ää ÚááÇÁ ÇáÁÓáÇá Áä ÇáÐí íÝÚá áÐÇ íÈÞí Ýí ÍÚíÑÈ ÇáÁÓáÇá áíÚÈ; Áä áÐÇ
.æÁáÈÇáá Þí ÍáÚæÇ ÑÈÞÈ ÇáÁÓáÇá ää ÁÚáÇÞáá
Èä ÈÚÍ áÐÇ ÇáíàÇí ÇááÓNÝ æÇááíí ÇáÁáÈá æÇáÚÓ ÇáÁÓíá-ÇáÐí Þíá áá ää ÇáÈÓííÇÈ áÇ áÇÁÈ
;Èá ÞæÇáá ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí -ÁÐæá : ÁÈÚÍ áÐÇ áÚæí Ááí ÇááÞØÈ ÇáÈí ÈÍÁáÇ áááÇ
ÁÈÚÍ Áä ÍÑÈ ÇáíàÇÁ ÁááÇÑÇ æíææÚ ÇáÁÑÇáá æÇáíÈÇáí æÇáÈßÇáí ÍíÇæá ííÑá ÇáÓÚÈ ÇááÓáá
;äá ÇáÈÝíÁ Ýí ÚáÇá áÐÇ Çáííá
Þá áÐÇ ÇáíàÇí ÇáÐí ÍáÝ æÑÇÁá ÞÑÇÈÈ ááíæä íÈíá áÚ ÈäÇÈáÇÆÈ ÁáÝ ÁÑááÈ æÞÑÇÈÈ ááíæáí
;íííí æáÚæÞ æäÓæá; ÁÈÚÍ áÐÇ áÑíÚ Ááí ÇáØÇÚæÈ ÚÇáÑ ÓÇá
æäá ÇÓÈÓáí Í.ÚáÑ æíÈíÈ ÇáÑíáá æáÓNÈ íÇÑ æÚØíÓ ää Áíá ÇÑíÇÚ ÚÇáÑ ÓÇá æÁÓÈÇáá Ááí
.Çáíßá
Áä ÍææÚ Áä ÇáÈÍÑí (ÓÚÍ ÇáÑÓæí) æÚÈÍ ÇáæáÇÈ ÇáÚÇáíí æÁÈí ÚÈäÇá æáÇáÑ ÓáÈß æÓÈÚ
.Çááíá æÁÈí ÍÝÒ æÁÈí ÍíÇáÈ æÇáííáí áá ÈíÝ ÈÚÍ
áá ÁÐÈá ÇáÚÑÈ Úáì áÐÇ ÇáíàÇí áíÚíæÇ ÈäÓíÈ Çáááß ÇááíæÚ Úáì íàÇíááá æÁÓáÇÆáá Áä ää
;Áíá áÓNÈ ÇáÁÓáÇá æÁÞÇáÈ Íßá Çááá Ýí ÇáÁÑÓ
áÞí áÓ ÍÓÈæÑ ÇáÇÈÍÇí ÇáÁÓáÇáí ááíÇáíí ÁÝÚÇáÓÈÇá Áä ÇááíÝ ää áÐÇ ÇáÇÈÍÇí ÁÞÇáÈ Íßá
.»Çááá Ýí ÇáÁÑÓ ÇáááÈÈÞ ää Þæáá ÈÚÇáí : Áä Çáíßá ÁáÇ ááá

: ÇáÈÑÈÍÉ ÇáàÈæíÉ áálÚíá ÇáÀæá
æáÞÍ ßÇáÈ ÇáÚáÇÕÑ ÇáÈæÇáíÉ ÇáÀáÝÉ ÇáÐßÑ ÈÇÑÒÈ ää ÍáÇá ÇáÈÑÈÍÉ ÇáàÈæíÉ áálíá ÇáÀæá
.æáÐÇ ÝÚáíáÇ ÇÑÈÍÈ ÇáÌÒíÑÈ ÈÄÓÑáÇ ÞÇáÈ ÇáÞÇÚÍÈ ÇáÓáÈÈ æÇÑÍÚÈáÇ Ááí ÇáÁÓáÇá
ÁáÇ ÚáÖÑ ÇááíáÈ ÇáÐí áÇ íáÝß Úá ÁíÈ ÍÚæÈ (1)
æáÞÍ ÁÑÓááÇ ÑÓáÇ ää ÞÈáß ÝÖÈÑæÇ Úáí áÇ ßÐÈæÇ æÁæÐæÇ ÍÈì ÁÈÇáá äÖÑáÇ æáÇ æÈíá
áßááÇÈ Çááá æáÞÍ ÍÇÁß ää æÈÄ ÇááÑÓáíá
. (ÇáÁáÚÇá ÇáÁíÈ :34)
æÞæáá ÚÒ æíá æáÇ æÈíá áßááÇÈ Çááá ; Áí ÁááÇ ÓáÈ áÇÓíÈ ää ææÇáíÓ Çááá ÇáÈí áÇÈÈíáÝ Ýí
.ÇáíÇÈ
æáÞÍ ÓÆá ÇáÓÇÝÚí Ñíáá Çááá : (ÁíááÇ ÁÝÓá : í ã ß ä ááÑíá Áá í ÈÈáí; ÞÇá : áá íáßá áá ÍÈì íÈÈáí)
(1)

: æííÈ ÈÈÇÈ Èä ÇáÁÑÈ Ýí ÇáÈÍÇÑí æÚíÑá
ÁÈíÈ ÑÓæá Çááá -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-æáæ íÈæÓí ÈÑÍÈ Ýí ÚáÇá ÇáßÚÈÈ ÝÐáÈ íÇÑÓæá Çááá)
ÁáÇ ÈíÚæ ááÇ; ÁáÇ ÈÖÈáÖÑ ááÇ ÝÞÚí æáæ áíáÑ æíáá ÝÞÇá : ßÇá ÇáÑíá ÞÈáßá íÁíÐ ÝííÝÑ áá
Ýí ÇáÁÑÖ ÝííÚá Ýíá ÝííÇá ÈÇáááÖÇÑ ÝíæÓÚ Úáí ÑÁÓá ÝíÓÞ ÈÇÈáíá áÇ íÖíá Ðáß Úá Ííáá
æíáÖØ ÈÄáÖÇØ Çáííí áÇíæä áíáá ää ÚÚá æÚÖÈ áÇ íÖíá Ðáß Úá Ííáá æÇááá áíÈäá Çááá áÐÇ
ÇáÁáÑ ÍÈì íÓíÑ ÇáÑÇßÈ ää ÖáÚÇÁ Ááí ÍÓÑææÈ áÇ ííÇÝ ÁáÇ Çááá æÇáÐÆÈ Úáí Úááá æáßáßá
(2) ("ÈÖÈÚíáæä

æÇááíáÈ ÈÖÞá ÇáÁÑæÇí æÈÖÝí ÇááÝæÓ æÈÖáÑ ÇáÞáæÈ ää ÁíÑÇááÇ æÁæÖÇÑáÇ æáÐÇ ÇáÐí
: Èíáá ÇáííÈ ÇáÓíí
ÁááÇ æÈá ÇáÚÈí ÇááÁáá Ííá íÖíÈá ÇáæÚß Áæ Çáíáí ßáÈá ÍííÈ Èííá ÇááÇÑ ÝíÐáÈ ÍÈÈáÇ æíÈÞí)
(3)(ØíÈáÇ
æÇááíáÈ ßááÇ ÇÖÈÍÈ ßááÇ ÇÞÈÑÈ ÇááÖÑ (æÇÚáá Áä ÇááÖÑ áÚ ÇáÖÈÑ æÁä ÇáÝÑí áÚ ÇáßÑÈ
æÁä áÚ ÇáÚÖÑ íÓÑÇ)(4)
æÁä Øæá áÚÇáÇÈ ÇáÖÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÚÈÑ ÇáíáÇí ÇáØæíá Þí ÖÞá ÚáÇÖÑá; æÁáÖí Íáæíá; æÖÇí
.Ýí ÓáÇÈÈ ÞÇíÈá
æÝí ÇáÖíí (5)

ÁÖí ÇááÇÓ ÈáÇÁ ÇáÁáÈíÇÁ Èä ÇáÁáÈá ÝÇáÁáÈá íÈÈáí ÇáÑíá Úáí ÍÓÈ Ííáá ÝÁá ßÇá Ýí Ííáá)
ÓáÇÈÈ ÇÖÈí ÈáÇÁá æÁá ßÇá Ýí Ííáá ÑÞÈ ÇÈÈáí Úáí ÞíÑ Ííáá ÝáÇ íÈÑí ÇáÈáÇÁ ÈÇáÚÈí ÍÈì
(íÈÑßá íáÓí Úáí ÇáÁÑÖ æáÇ Úáíá ÍÖíÆÈ
ÁáÇ áÖÇÑßÈ ÇáÞÇÆí ááláí Ýí ÇááÓíÑÈ æáÚÇáÇÈá ßáÇ íÚÇáæá ÝáÐÇ íÖíí Ýí áíÈÈ ÇáÞÇÆí (2)
Ýí ÞáæÈ Çáíáí æáÐÇ ÈÑí ÇáÑÓæá -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-íáÈÞá áÚ ÁÓíÇÈá ää ÍÇÑ ÇáÁÑÞá Ááí
ÍÖÇÑ ÇáÖÚÈ ÈáÇÈ ÓáæÇÈ ÈÇáíæÚ; Ááí ÇáÖÇÆÝ Èä Ááí ÇááíáÈ ÇáááÑÈ ÝÈíÑ æÁíí
.æÇáíáíÞ.. Ááí Áá áß á Çááá áá æááÚÖÈÈ ÇááÁááÈ Ýí ÇáÁÑÖ
.æáÐÇ ÝÁááÇ áíí Áá ÇááíÇáíá ÇáÁÝÚÇá íÝíæá ÞÇÆíáá ÇáÐí íÚíÓ Èíááá ÈÇááÝÓ æÇááÝíÓ
ÁáÇ ÇáÓáí Ýí ÇáíáíÇ : Ýáæ áÇÓíÁ Úá æÓÚ ÇáíáíÇ Ýí áÖÇÈáÇ ÇáíÞíÞí : æÖÁáÈáÇ ÈíÇáÈ (3)
ÇáÁíÑÈ

(áÇ ÇáíáíÇ Ýí ÇáÁíÑÈ ÁáÇ ßáÇ íáÓí Áííßá Ááí Çáíá ÝÁííá ÇÖÈÚá Ýíá ÝáÇ ÍÑí Ýíá Ýáæ ÇáíáíÇ)
ííÈ Öííí(6)
(7)(áæ ßÇáÈ ÇáíáíÇ ÈÚíá Úáí Çááá ÍáÇí ÈÚæÖÈ áÇ ÓÞí ÞÇÝÑÇ äááÇ ÖÑÈÈ áÇÁ)
: æíÞÇÑÈ ÇáíáíÇ íáÖÁ ÚááÇ ÇáÓáí
(ÇÖáí Ýí ÇáíáíÇ ííÈß Çááá æÇÖáí ÈáÇ Ýí Áííí ÇááÇÓ ííÈß ÇááÇÓ)
Öííí(8)

.æÇáÓáí Ýí ÇáíáíÇ íáÖÁ Úáá ÇáÇÓÈÚáÇÁ Úá ÇááÇÓ æÇáÚÖÈ æÇáÇÓÈÚáÇÁ
ÝÝí ÇáÖííí(9)
(æÇÚáá Áä ÖÑÝ ÇááÁáá ÞíÇá Çááíá æÚÒ á ÇÖÈÚáÇÁ Úá ÇááÇÓ)
æáÞÍ ßÇá -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-íæÓí ßÈíÑÇ ÈÇáÇÓÈÚáÇÁ Úá ÇááÇÓ; ÝÝí ÇáÖííí (10)
(ÇÖÈÚáæÇ Úá ÇááÇÓ æáæ ÈÖæÖ ÇáÓæÇß) Áí áæ ÁßáÈá ÝÈÇÈ ÇáÓæÇß ÝáÇ ÈÖÁáæÇ ÇááÇÓ
æáÐÇ ÝÞí ÁíÐ -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-ÇáÚáí Úáí ÈÚÓ ÇáÓíÇÈÈ Áä áÇ íÓÁáæÇ ÇááÇÓ ÓíÆÇ
ÝßÇá Áííáá íÓÞØ ÓæØá æáæ Úáí ÍæÇíá ÝáÇ íØáÈ ää ÇááÇÓ Áä íáÇæáæá ÁíÇá (11)
æÇáÓáí áæ ÇáÞÇÚÍÈ ÇáÁÓÇÓíÈ ááláÇí; æÇáÈÑÝ ÁÚÚá æÇáíÈ Èíá ÈÇáÁáá æÈÝÓí ÁÈáÇÁáÇ
æÈáíÑ Ýí ÞíÇááÇ; æÇáÈíÝÝ ää ÇáíáíÇ æÞáÈ ÐÇÈ Çáíí ää ÇáíæÇÝÒ ÇáÁÓÇÓíÈ ááláÇí æáÐÇ
.ÝÁáÇ áíí Áä ÁÈÈÇÚ ÇáÁáÈíÇÁ áÚÚááá ää ÇáÝÞÑÇÁ
æáÇ ÁÐá ÁÚáÇÞ ÇáÑíÇá æÈá ÇáßáÇáíÇÈ æÇáÈæÓÚ Ýí ÇáíáíÇ æáÐÇ íÈÞí ÇááÑÁ ÍÇÆÝÇ Úáí
ÑÇÈÈá ææÚíÝÈá æáÈÇÚá; æßááÇ ÇÖíÇí ÑÇÈÈ ÇááæÚÝ ÇÖíÇí ÈßÇáÈá Úáí ÇáæÚíÝÈ æíæÝá ää
.Ááá ÇáíáíÇ

æáÐÇ ÑÁíáÇ Áä ÇáÓáí ßÇá ØÇÈÚÇ äÞÖæíÇ áááÈí -Óáí Çááá Úáíá æÓáá-æáÓíÈá ÇáßÑÇá ÑÓí
Çááá Úááá ÑÚá Áä ÇáíáíÇ Èíá Áíííáá
(áÇÖÈÚ Áá áíáí ää ÍÈÖ ÇáÓÚíÑ íæáíá)
Öííí (12)

ÑæÇá ÇáØÈÑÇáí Ýí ÇáßÈíÑ æÇáÈíáí Ýí ÔÙÈ ÇáÁíäÇä æææ Ýí Ôíí ÇáíÇáÚ ÈÑÐä (948) (10)
.j æÝí ÇáÓáÓáÈ ÇáÓííÈ ÈÑÐä (1450)
. AØÇÑÈ Áái ÍíÈ Øæíá Úä Úæä Èä äÇáß (11)
ÔÑÍ Çáääæí /17/ BÈÇÈ ÇáØBÇÈ / Ô 32
.ÇáííÈ Ýí ÇáÓíííá (21)
.ÝÈÍ ÇáÈÇÑí / 111/ ÈÇÈ (17) ÈÑÐä (6454) ÈáÝÙ ÐÑíÈ
ÔÑÍ Çáääæí /112/ Ô 106; ÈáÝÙ (äÇ ÔÈÙ Áá áíáí -Ôái Çááá Úáiá æÓáá-ää ÌÈÒ ÇáÓÚíÑ íæáíä
.æÈÈÇÈÚíá ÍÈí ÞÈÒ ÑÓæá Çááá -Ôái Çááá Úáiá æÓáá-)
.ÇáííÈ Úä ÁÈí àÑíÑÈ (31)
.ÝÈÍ ÇáÈÇÑí /111/ ÈÇÈ (38) ÈÑÐä (6502)

Íææí ÑãØÇä
*Áä ØÈÐ ÝáÓØíä æÁÝÙÇäÓÈÇä
.[äÒÑ Ýí áíáÈ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÈÇáí æÇáÁÑÈÚæä- ÑãØÇä 1408áÚ; äÇíæ 1988á*]
.Çáíáíááá æííä æÇáÓáÇÈ æÇáÓáÇä Úái ää äÇ æÍ ÈÚíä
: ÁäÇ ÈÚí

:ÝÞí Ñæí ÁÈæ àÑíÑÈ Úä ÑÓæá Çááá -Ôái Çááá Úáiá æÓáá- ÞÇá
ÁÐÇ BÇä Áæá áíáÉ ää ÔáÑ ÑãØÇä ØÝíÈ ÇáÓíÇØíä æàÑíÈ Çáíä æÚáÞÈ ÁÈæÇÈ ÇááÇÑ Ýáá)
íÝÈÍ ääáÇ ÈÇÈ æÝÈÍÈ ÁÈæÇÈ ÇáíáÈ Ýáá íÚáÞ äááÇ ÈÇÈ æíäÇí ääÇí: íÇ ÈÇÚí ÇáííÑ ÁÞÈá; æíÇ
(1) (ÈÚí ÇáÒÑ ÁÞÒÑ; æááá ÚÈÞÇÁ ää ÇááÇÑ æÐáß Þá áíáÈ
æÝí ÇáÓíííá: (2)
ää ÞÇä ÑãØÇä æØÇäá ÁíäÇäÇ æÇíÈÓÇÈÇ ÙÝÑ áä äÇ ÈÐíä ää ÐáÈä æäá ÞÇä áíáÈ ÇáÞíÑ)
. (ÁíäÇäÇ æÇíÈÓÇÈÇ ÙÝÑ áä äÇ ÈÐíä ää ÐáÈä
Ýáíä Ýí áÐä ÇáÁíÇä æÝÝíÁ ÚáÇá áÐÇ ÇáÓáÑ ÇáßÑíá ÇáÐí ÍÚáá Çááá -ÚÓæíä äØáÑÈ ÇáÓáÈ
ßááÇ ää ÁæØÇÑ ÇááÝÓ æÐäæÈáÇ æÁíÑÇäáÇ æÚíæÈáÇ; ÔáÑ íÈÓÇÈÐ Ýíá ÇááÈÓÇÈÐæä Úái
ÇáííÑÇÈ; æææ ÞÐáß ÔáÑ ÇáíáÇí; ÈÑÝÑÝ áÚ ÐBÑíÇÈá ÁØíÇÝ ÈíÑ æÇáÝÈÍ æÈÈÓÇíá Ýí ÇáÐäá
.ÔæÑ Úíá ÍÇáæÈ æÚíÑáÇ ÇáÈí æÞÚÈ Ýí ÁíÇáá ÇááÈÇÑßÈ
æÈíä ÇáÓíÇä æÇáíáÇí ÚáÇÆÞ æÓáÇÈ; ÝÑãØÇä ÔáÑ ÇáØÈÑ æÇáíáÇí; ÚÈÇíÈ ÇáØÈÑ
(íÇ ÁíáÇ ÇáÐíá Áääæ ÇØÈÑæÇ æØÇÈÑæÇ æÑÇÈØæÇ æÇÈÞæÇ Çááá áÚáßá ÈÝáíæä)
(Áá ÚáÑÇä: 200)

æÍáæÝ Ýä ÇáØÇÆä ÁÓíÈ Úái Çááá ää ÑÇÆíÈ ÇááÓB; æíä ÇáÓáií ÁØíÈ íæä ÇáÞíÇáÈ ää Ñíí
.ÇááÓB
æÑãØÇä ÔáÑ ÇáÈÐá; æÝí ÇáíáÇí ÈÐá ÇáÑæí æÇáíä æÇááÇá æÇááÝÓ; æÑãØÇä ÔáÑ ÇáÐBÑ
æÇáÞÑÁä æÁÑÖ ÇáÑÈÇØ æÇáíáÇí ÁÑÖ ÇáÐBÑ æÇáÞÑÇä æÇáÓíÇä Íáíá ÇáÁíáÇÒ
.æÇáÈíÑí; æÇáíáÇí ÓÈíá ÇáÓÝÇÁ æÇááÞÇÁ; æÇáÓíB

:ãÁíÈ ÑãØÇä
ÁÞÈá ÑãØÇä ÈäÁíÈä ÇáÝÇíÑÈ ÇáÈí ÈÈÈÇäí ÈäÇ íÓíÑ ÝæÞäÇ ää ÁáæÇä ÇáÓÚÇä; æÈÈäÇÝÓ
ÈäÇ ÈÓíÇä Èä ÁØÑÇÝáÇ ää ÔÈí ÁáæÇä Çáíáæí ÇáÈí áÇ ÈBÇí Çáíí ÈÈäÇæá ää Þá ØÈÐ áÞáÈ æáÇ
.íÓÈØíÚ ÇáÝá Áä íÈäÇæá ää BÁæÓáÇ -æáBÈÑÈáÇÚÑÓÝÈ
ÁÞÇÈá Èíä áÐÇ æÈíä Èáß ÇáÁÓáí ÇáÑÇÈÓÈ Úái Èáá ÇáíÈÇá; æÐÑí ÇáÈáÇá ÞáÈ áÐä ÇáÁáÈ
:ÇááÇÈÖ; æÒÑíÇä ÍíÇÈáÇ; æáíáÇ ÇáÚÐÈ ÇáÐí ÓÇÑÈ Èä ÇáÑBÈÇä æäá íÑííæä
ÍB ÇáíáÇí ÝáíÓ Úáá ÍíÇÑ æÚíÈ äÑÇíá äÇááá ÞÑÇÑ
Ííá ÇáááÇíÇ ÁÓÑíÈ ÝÈÁáÈí ÍØíá Áä ÑíÇB ÓæÝ ÈíÇÑ
áÁáÇÁ ÍÑÚ ÇáÁáÈ ÇáíÓíá; áÇ íííæä Ýí ÓíæÑáá Øæí ÇáÓÇí ÇááÑ æÇáíÈÒ ÇáíÇÝ æßÐáß
ÇáÇÝØÇÑ ÚÇáÈÇ áÇ ííÉáÝ Úä ÇáÓíæÑ æáÇ íBÇí æÈÓíÑ íÁáá Áä íÝØÑ Ýí ÚÑæÈ Çáíæä ÇáÈÇáí
.áÁáá íÚíÓ Èíá ÝBí ÇááæÈ
æíí Çáááæä Ñíí ÈíæÑ BÁááÇ ÓBÑÈ ÈÓáÇá ÇáíáÇÁ ÝáÇ ÈÚí
æäáÇB Ýí ÝáÓØíä ÝæÞ ÇááÇÑ æÝí ÁÑÖ ÈíÈÇ ÈÈØÑÚ ÇáÓÑÇÚä áÚ ÇáÑÓÇÒ æÇáÑÓÇÒ Ýí
.ÚÓÈ æÇáíáí

ÁÓÈÇí íä Èáß Áä áí áÞáÈ äÓáÈ áÓíB ÇáÚÇÈÈ ÇááÈááÚ
áÁáÇÁ æáÁáÇÁ ÝæÞ ÐÑí ÇáááíæBæÓ æÝí ÑíÇÈ ÇáÁÞÓí; Ýí ÝáÓØíä æÁÝÙÇäÓÈÇä íÑBæä
Ááá ÇáÞÓÇíÇ ÇáÈí ÈÓÈíæÐ Úái ÇáÈäÇä ÇááÓáíá æÈÓÈÑÚí ÇáÈÈÇááá æÈÓí ÁáÚÇÑáá
.æÈáÈÞØ ÁáÝÇÓáá; ÈÝÓá Çááá æäÓíÆÈä
æäá ÈíÇíÈ Áái ÑãØÇä ÇááÓáíá áÈÚí Ýíá ÇáÈÑÇáí ÇáÈí ÈÚíáá ØíáÈ ÚÇááá; Áä ÁÓíÇÈ ÇááÁíÈ
:æÇááæÇÆí Ýí áÐÇ ÇáÓáÑ ÇáßÑíá ÈíÇíÈ Áái
ÚÁä íÝÈÑÓæÇ Ááá äÓá ÈÓÇíÈáá ÓíÝ ää áíÇáíí BÇÈá Ýí ÑãØÇä ÝÁÚíæÇ áá ØÈÞÇ ää ÇáÑÖ
.æÓíáÇ ää Çáíáæí
ÚæÁä íÈÐBÑæÇ áÐä ÇáíáæÚ ÇáÚÝíÑÈ ää ÇáÁíÈÇä ÇáÈí íÓÚÈ Úái áíáíÈí Áä ÈäÓÇÇ æáí Èíáá
ÇáÁæÇáí -ÞÑÈ ÁäÇBá ÇáÞáÇáÈ -ÈäÈÚÑ ÇááÇÒ Áä íÝÑÚæÇ ÈäÐä ÇáÁæÇáí ÈÚÓ ÝÈÇÈáá
æÈÞÇíÇ ØÚÇááá æBááÇ ÁÞÈá ÁáÓÇä ÈÈÞíÈ ØÚÇáá ÇáÞÓæÇ Úáiá íÑíæäá æÇáíáæÚ ÈÚáÑ
.æíæááá Áä íÓBØ ÝÈÇÈ ÇáíÈÓ Ýí Óíæááá Èíá ÁáÞÇÆáÇ Ýí ÇáÞáÇáÈ

:æIÈÈ æCÍIE

áÚá Áááá íÁßáæä ßæÇ íIEáí ÁÈæ ÍáÒÈ æáæ ííí È ÇÈÑ ÚæIÉä ää ÞáIæÇÑ ÈÚÍ ÓáÓÁÈ ää ÇáÇæÈÒÇÑÇÈ ÇáÈÇáÑÈ; ÞÇÆáÇ : ßæÇ áÁßá æIÈÈ æCÍIE Ýí Çáíæä æáÒÑÈ ÇáÓíá ÇááÇÆí
.ÇáááÈä ÇáÐí æÈÒÇÈÞ Úáíá áÚ ÇáÚáä ÍÈí æÈá ÒIÇæÇ æáÑæí ÚáÁæÇ
.ßÇææÇ íÈäÞáæä ää ÝÈÍ Ááí ÝÈÍ æää äÑßÒ Ááí äÑßÒ ßÁááá ÁÒÈÇÍ ÈäÓáÈ ää ÇáÓáÇÁ
áÇ ÁÈÚÍ Çááá Úá Úíáí ÚÒÇÑÝÈ ÇäÒÇ ÁÐÇ äÓáæÇ IæÇ ÁÐÇ ÑßÈæÇ
áíæÈ ÛÇÈ áßá áÇáíæÈ ááá ÁáÇ ÇáÁÓáÈ æÇáááIÈ ÇáÞÓÈ
æÝí ÈÚÓ ÇáááÇØÞ ää íÓÈØíÚæÇ Áä íæÝÑæÇ ÇáIÈÒ ÝÑÇIæÇ íÈIÈæä Úá ÇáIÍá (ÈáÑÈ ÓÚíÑÈ
.ÈÑíÉ) íÓÈÈæä ÁáÇá ÇáÓÚæÈ ÇáÈí ÈÁßá ÁÚáÇÞáä æÈÈáæí äááÇ ÈØæäää

:ÁáÇá æÁÁÇá

äÓááæä ÈÈáæí ÈØæäää ÈÍáÈ áÚÓÑ ÇááÓá æáÈáÈÍ ÁææÇÚ Çááíæä æÇáIææä Ýí ÈØæäää æáÓááæä
íÒÇÈæä ÈÇáÞÑIÈ ÇááÚIÈÉ áÁááá áÇ íIæä ÇáIÈÒ æáÇ ÇáÑÒ æáÇ ÒÇáÈ ÒæÑÈ ÇáÓÝÇá áÇÈáÈ
Ýí ÇááIáÉ Èáß ÇáÈí ÈÓáÈÈ æÁÓáIÈ áßÈÑÈ Áßá ÇáÚÒÈ æßÁááÇ ÓÝÇá ÇáÚáä æÈIÇ áæä
.ÇáÚÓÈ ÇáÁIÒÑ ÈÇÑÒÇ Úáí æIæäää æÚáí ÚÑæÞáä
æßÇææÇ íÁßáæä ÇáÚÓÈ ÚááÇ ÈÁä ÓæÇá ää íIæÇ ØÚÇæÇ
æääÇß Ýí ÇáÑÈæÚ ÇááÈÇÑßÈ áÐí ÇáÇáÈÝÇÓÈ ÇáIæÇIÈ ÍIÈ ÁÚáÞÈ ÇáíæÇáIÈ æÞØÚ ÇááÓááæä
IáíÚ ÇáÁæÇÒÑ áÚ áÐá ÇáIÍÇÈ áÇÈÑí Ýí ÇáÓÇÑÚ Óæí ÇáÐíá íáIæä Úáí ÇááæÈ ÁáÇá
.ÇááIÑÚÇÈ æÇáÑÒÇÓÇÈ áÇ íIááæä Óæí ÇáIÍÇÈ
;ÁÓáÇI áÐÇ ää æÑÇÁ ÇáÚIÈ ÍÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÇÁ
áíÚíÍ ÍØíá ÇáßÑÇáÈ æÇáÈØæáÈ æÇáÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÇÁ
Áä ää ÁÑí ÞØÒ æÈÍÈÑÓ ÇáßÈIÈÈ æÇááÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÇÁ
Ýí Úíá ÍÇáæÈ ÇáÚÓIáÈ æÇáÑIæáÈ æÇáIáÚÚÚÚÚÚÇÁ
áÇ íÇ ÝÈí ÇáÓÚÑÇÁ.. áÇ ÞØÒ ääÇß æáÇ ÓÚáÇI
æáÇ ÈÑÇá Çáíæä ää íß ÈÇáÓíæÝ æáÇ ÇáÑáÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÇÍ
áßááÇ ÈÇÑÈ áIÇÑIÈ ÇááÓÇII Ýí ÝáÓØíá ÇáÐÈIÈÈ
ÝÑæÈ ÈÁÝáÇÐ ÇáßÈæI ÇáIÒÑ Ýí ÇáÞIÓ ÇáIÑIÍÈ
ÁÈæÇÁ ÚÓÑ ÈÇáÁIÇIÍ ÇááIá äÈæÇ íÓÁÑæä æíÚÚÚÚÈÈÑæä
íÈáÑIæä Úáí ÇáIÍI æíáÝÓæä áÚí ÇáÞIÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚæí
. æÈÇáIÍÇÑÈ íäÓæä . . æÈÇáÚÓí íÈÞIáÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚæí
æÈÈæÇáí äáÇIá ÇáÈØæáÈ äáÇ æääÇß; æÇIÈÝÈ áÚÇáá ÇáÈÑÝ æÇáÈáíÚ æÈßÇÈÝÈ
ÇáÁIÇIÍ; æÇáÈÞÈ ÇáÞáæÈ æÇáßá íÝÚ ÍÈí ÈÝáÐÇÈ ßÈIá íIáááá ÒIÇIÈ ÇááæáæÈæÝ áíÑáíáÇ Úáí
.ÓIÇÑÈ áIÍÈÈ ÈÇáÓáÇI áIÍÑÞáÇ æíáÞí áÒÑÚá ÁáÇááÇ
.æÇáßá íáÈÚÑ ÇáIÈÒ æÞí ÚÇÈÈ Úá ÇáIÍÇÈ Þá æÓÇÆá ÇáIÍÇÈ
æäÓí ÑáÒÇá æÈIÁ ÇááÇÓ íÓÈÚIæä ááÚíI: æÇßÈÚÈ ÒÇáÇÈ áßÇÈÈ ÇáØíÑÇá. æää ÈÚÍ ÈÓáÚ Úáí
ÓáÇÚÈ ÇááÇÈÝ Óæí ÇáIÍÒ æÇáÈÐÇßÑ æÈIÁÈ ÁIÇÓÈ ÇáÚíI æIÍÓÈ Þá ÁÓÑÈ áßÇáá ÁÝÑÇIáÇ
.ÓÞÈ IáIáÈ Úáí ÒÝÇÝ ÇáÈÇIáÒ; Áæ Ýí áæÒÇá Áæ Úáí ÒæÇØÆ Áæ æÈÇÑIæ Áæ ÝáæÑIÍÇ
ääÇß ÍIÈ ÈÈII ÇáÁáæÇá; æääÇ ÍIÈ íIæÒ ÇáÁÈØÇá ÚáÇÑ ÇáÁáæÇá ÈIá ÇáÓáÈ ÇáááÞÓÈ ää
.ÝæÞáä æíáÓæä ÝæÞ ÁÑÓ ÇáÓáÇÓá æÇáÈÑÇßIá ÇááÈÝIÑÈ ÈIá ÁIÍIáä æÁÑIáää

:æÇááÓááæä Ýí ÚíI ÇááÓááíá

äÓÚææä ÈÝØIÑ ÇáÚíI æÚIíá ÇáÈáÑ ÇáÐí íÓáÚ ääá Íáæí ÇáÝØÑ; æÝí ÚíI ÇáÇÓáÇá: ÇáÁIÇIÍ
äÓÚææä ÈáÚIæä ÇáIáßáIÈ æÇáÓIÝæÑ æ T.N.T ÈÓáÚ ääáÇ ÚÈæÇÈ áÈÞÓ Úáí ÁÚIÇÁ Çááá äáÇáä
.æÈIáÑ ÝæÞ ÑÁæÓáá ÈáIÇááá Áæ ÈIÓÝ ÇáÁÑÓ ää ÈIÈ ÁÞIÇááä

:æÝí ÚíI ÇááÓááíá

Þá ÓÇÈ Áæ Óíí íááÈ æÑÇÁ ÇááÈÇÓ ÇáÁáIÞ ÇáÐí ÓíÑÈIíá Ýí ÇáÁIÇá ÇáÁæáí ää ÓæÇá; æáÇÈI
Áä íßæä áæä ÇáIÇÞÈ ääÇÓÈÇ ááÈÐáÈ æÇáIÐÇÁ æÇáIæÇÑÈ Èá áÇÈI Áä íÈæÇÝÞ áÚ áæä
ÇáÓIÇÑÈ; æÝÑÇÓ ÇáÈIÈ áÇÈI áá ää ÈIÍI ÁÐ Áä ÇáÁÈÇÈ ÇáÞIá ää íÚI æÈáÇÓÞÇ áÚ áæä
.ÇáÓÈÇÆÑ æÇáÓIÇI æIáÇá ÇáÚáÇÑÈ ÇáIÍIÈ áÇ íÈáÇÓÈ áÚ áÐÇ Þáá

:æÝí ÚíI ÇáÁÓáÇá ÇáÁä

æÚáí ÇáIÍæI ÇáÈÇßÓÈÇáIÈ ÇáÁÝÚÇáIÈ ÈÑí ÇáIææÚ ÇááßÈÚÈ ää IáI Çááá -ÚÓæIá- Þá íÑÈÈ
ÁáÈÚÈä æIÈIÈ Úá ÁÓIÇÈ ÇáIíæä æÇáÈÚÇá æÇáÚÑÞ íIáIá; Úá ÁIÑÈ ÇáÁáÈÚÈ æÇáÁÈÞÇá
æÇáÐIÇÆÑ ÇáÈí IáÚáÇ Ýí ÁÑÓ ÇáÞÈÇÆá æIÓÚá áÈ á æíIÍ Ñ ÝßÑá ÁIÑÈ áÐá ÇáÈÚÇá ÇáÈí
ßÇIÈ ÈÝæÞ ÈÐÇßÑ ÇáØIÑÇá; ÝÁIÑÈ ÇáÈÚá ÞI ÈÓá Ááí ÈáÇÈáÇÆÈ IæáÇÑ æáÐÇ æÈáÚ ÓIá Ýí
.ÍIÇÈ ÇááIÇáI ÁÐ íÇÍ ÍIÇáá íÞÓÑ Áá íIÑß ÇáØÑIÞ ÇáÐí íáßá Áä íæÝÑ Èä áÐÇ ÇááÈáÚ

:Èäá IÈÒ ÇáØÑIÞ

æÚáá Çááá Áä Èäá ÇáIÈÒ Ýí ÇáØÑIÞ ÁÓÈI ää ÇáÚÞÈÇÈ ÇáßÁæI ÇáÈí ÈÚÈÈÒ áÐá ÇááÓIÑÈ
ÇááÈÇÑßÈ; æáIÓ Ýí ÇááÞÇáI Úáí Øæá ÇáØÑIÞ ÇáIÇáI ÇáÓÇÞ ÇááÚáÞ ÈIá ÇáÓáÇÁ æÇáÁÑÓ
;æÇáááÈI ÞÑÇÈÈ ÓáÑ æáÓÝ Óæí ÇáIÈÒ æÇáÓÇI æáÚ áÐÇ ÝÁIá Èäá ÇáÓÇI

ØÑið áíÝæÝ ÈÇááíÇØÑ. ãÝÑæÕ ÈÇáÁÕæÇß. æææ Èíà ÓÑÈ ØíÑÇä íÈÕÑã ÝíáÇÍÐ ÇáÐÇÝáÉ Úái
Øæá ÇáíÇÍÈ ÇááÇÍÈÈ íÈäÇæááÇ ÈÕæÇÑííá ÇáÈí ÈÓá ØäÇ ßÇááÇ ; æÈÕÍÇÍ ÇáÁæÇá Ýí àÕíÑÈ
.ÇáÕíÑÇÁ ÚÈÑ ááááí æÞáíáÇÑ æÁæÑÕìÇä æáíÑæÕ ÝáÇ Ó ÚÈ æáÇíÈá æáÇ ÕíÑ æáÇ ííÑ

:"ÐÇÝáÉ "ã æ í í

æábí ßÇäÈ ÐÇÝáÉ ÇáÕáíí "ã æ í í" (ÐÇÆí ÈÑæÇä) ÕÇáíÇ ÍíÇ íÐÑÈ Áái ÇáÁÐäÇä ÁææÇá íæä
ÇáíÕÑ ÇáÁÈÈÑ ÁÐ ÈÞíÈ ÇáØÇÆÑÇÈ ÈÈÇÈÚá ÍÈí áá íáí áá ÐÇÝáÉ ÚíÇíáÇ æÇÆÈÇ íáá Õæí
!æÇíí

æääÇß æÆÇÈ ÇáÁæÝ áä ÇáÁíÈÇä íäÈÚÑæä ÍÈí áíáÉ ÇáÚíí æíæää áä íáÕí Úái ÑÁæÕáá Èíá Áíí
.ÁÈÇÆää ÇáÕáíÇÁ ÇáÐíá ÐÕæÇ áíÈää æää íÕÈÚæä áíí ÇáÁæÈ ÈÇáíÇÁ
æääÇß æÆÇÈ ÇáÁæÝ áä ÇáÁÑÇää ÈäÈÚÑ áíáÉ ÇáÚíí ÕíÐÈ ÇáÝØÑ ÍíÈ ÍíÈáí Áíí ÇáÁíæÈ ÁæäÇ
Ýí ÇáÚÇä ÇááÇÕí ßäÇ áííá ÈíÝäÇÈ ÇáÑÕ (ÕíÐÈ ÇáÝØÑ) Úái ÇáííÇä ÝíÈÈæä ÝÑíÇ áíáÉ Úíí
ÇáÝØÑ

æääÇß æÆÇÈ ÇáÁæÝ áä ÇááíÇáíá íäÈÚÑæä áíáÉ Úíí ÇáÝØÑ ÇáíÐÇÁ æÇáßÓÇÁ æÇáÚÕÇÁ
æÇáíæÇÁ æíÇÕÈ Ýí áÐÇ ÇáæÐÈ ÇáÚÕíÈ ÇáÐí ÈäÈÑÈ Ýíá ÇáíáíÇ ÈÁÕÑÇ ááÐÇ ÇáíáÇí
ÇááÈÇÑß æßÕÑÈ Ýíá Úá ÁáíÇÈäÇ. æÁíÝá ÇáÕííÐ æÈÇä ÇáÚíæ
æääÇß ÇáÁáÇÝ ÇááÁáÝÈ ÇáÈí ÈÑÕí ááíáÉ ÇáÚíí áííÈäÇ ÇáÈáíæÈ ÈÁä Èííá ÇáíáíÇ ÍííáÇ ÝæÞ
ÑÁæÕ ÇáÑæÕ æÈíÈ ÁÐíÇä ÇáÕíæÚííá

Ýáá È Íæ á ÁææÇá Úíí ÇááÕááíá áÈÕÈ Ýí ÈæÈÐÈ Úíí ÇáÁÕáÇä; æáá ÈæÝÑ áÚÈ ÇáÚááÇä ááÕáÚ
... ÈäÇ ÑæÇÆÚ ÇáÕäÇä ÇáÈí ÈÈíÈÈ ÈäÇ ÇáÑÈÈÇä
!ÁáÇ áíÈ Þæáí íÚáæä

ÐæÇÆä

*áíáí Èä áÕááÈ

[.íáÕÑ Ýí áíáÉ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÑÇÈÚ æÇáÁÑÈÚæä- Ðæ ÇáÐÚíÈ 1408áÚ; ÇááæÇÝÐ 1988*]
;Çáíáíááá æííá æÇáÕáÇÈ æÇáÕáÇä Úái áá áÇ æÈí ÈÚíá
:æÈÚí

:ÝÞí Ñæí ÇáÈíÇÑí Ýí Õíííá Úá ÇáÈÑÇÁ Èä ÚÇÕÈ ÑÕí Çááá ÚáááÇ ÐÇá
ÈÚÈ ÑÕæá Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕáá- ÑáØÇ áä ÇáÁäÕÇÑ Áái ÁÈí ÑÇÝÚ áíÐÈáæá; ÝÇäØáÐ)
Ñíá áááá Ýííá íÕááá ÐÇá: ÝííáÈ áÑÈØ íæÇÈ ááá ÐÇá: æÁÚáÞæÇ ÈÇÈ ÇáíÕä Èä Áááá ÝÞíæÇ
íáÇÑÇ ááá ÝíÑíæÇ íÕáÈæäá ÝíÑíÈ Ýíáá íÑí ÁÑíáá Áááí ÁÕáÈä áÚáá ÝæííæÇ ÇáíáÇÑ ÝííáæÇ
æííáÈ æÇÚáÞæÇ ÈÇÈ ÇáíÕä áíáÇ ÝæÕÚæÇ ÇááÝÇÈí Ýí ßæÈ ÍíÈ ÁÑÇáÇ ÝááÇ æÇææÇ ÁíÐÈ
ÇááÝÇÈí ÝÝÈíÈ ÈÇÈ ÇáíÕä Èä ÍíáÈ Úáíá ÝÞáÈ: íÇ ÁÈÇ ÑÇÝÚ; ÝÁíÇÈáí; ÝÈÚáíÈ ÇáÕæÈ
ÝÕÑÈÈä ÝÕÇí ÝíÑíÈÈ Èä ÑíÚÈ ßÁáí áÚíÈ ÝÞáÈ íÇ ÁÈÇ ÑÇÝÚ æÕíÑÈ ÕæÈí ÝÞÇá: áÇáß áÁáß
Çáéíá ÞáÈ: áÇ ÕÁáß; ÐÇá: áÇ ÁíÑí áá Ííá Úái ÝÕÑÈáí ÐÇá: ÝæÕÚÈ ÓíÝí Úái ÈØáá Èä ÈíÇááÈ
Úáíá ÍÈí ÞÑÚ ÇáÚÚá Èä ÍÑíÈ æÁäÇ ÍáÕ ÝÁÈíÈ ÓááÇ ááá áÁáÕá Ýíá ÝæÞÚÈ ÝæÈÆÈ Ñíáí
ÝíÑíÈ Áái ÁÕíÇÈí ÝÞáÈ: áÇ ÁáÇ ÈÈÇÑí ÍÈí ÁÕáÚ ÇááÇÚíÈ ÝáÇ ÈÑíÈ ÍÈí ÓáÚÈ áÚÇíÇ ÁÈí
ÑÇÝÚ ÈÇíÑ Ááá ÇáííÇÕ; ÐÇá: ÝÞáÈ æáÇ Èí ÞáÈÈ áí ÍÈí ÁÈíáÇ ÇááÈí -Õái Çááá Úáíá æÕáá-

(1) (ÝÁíÈÑáÇä

æÝí ÇáÑæÇíÈ ÇáÁíÑí Áä ÇáÐí Ííá Úáíá ææ ÚÈíÇááá Èä ÚÈíß. æßÇä ÁÈæ ÑÇÝÚ íÚÇíí ÑÕæá
.Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕáá- æíÁáÈ Úáíá ÇááÇÓ
ÐÇá ÇÈä ÍíÑ Ýí ÇáÝÈí(2): æÝíá íæÇÕ ÇáÈíÕÓ Úái ÇááÕÑßíá æØáÈ ÛÑÈää æíæÇÕ ÇÚÈíÇá Ðæí
.ÇáÁÐíÈ ÇáÈÇáÚÈ áááá

:áÕÑÚ ßÚÈ Èä ÇáÁÕÑÝ

:Ñæí ÇáÁáÇä áÕáá Ýí Õíííá (3) ÐÇá ÑÕæá Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕááÚ
áá áßÚÈ Èä ÇáÁÕÑÝ ÝÁáá ÁÐí Çááá æÑÕæááÇ ÝÞÇá áíáí Èä áÕááÈ: íÇ ÑÕæá Çááá ÁÈíÈ Áä)
ÁÐÈáá; ÐÇá: áÚá; ÐÇá: ÇÆÐä áí ÝáÁÞá -Áí ÕíÆÇ Úáß- ÐÇá: Þá; ÝÁÈÇá; ÝÞÇá áá æÐßÑ áÇ
ÈíáááÇ æÞÇá: Áä áÐÇ ÇáÑíá Þí ÁÑÇí ÕíÐÈ æÞí ÚáÇäÇ -ÁÈÚÈäÇ- ÝááÇ ÓáÚá ÐÇá: æÁíÕÇ
æÇááá áÈááá á- áÈÕÁááá- ÐÇá: ÁäÇ Þí ÇÈÈÚáÇä ÇáÁä æáßÑá Áä áíÚá ÍÈí ááÚÑ Áái Áí ÕÆ íÕíÑ
ÁáÑá ÐÇá: æÞí ÁÑíÈ Áä ÈÓáÝáí ÓáÝÇ ÐÇá: ÝáÇ ÈÑáááí; ÐÇá: áÇ ÈÑíí; ÐÇá: ÈÑáááí áÕÇÁßá
ÐÇá: ÁáÈ Áíáá ÇáÚÑÈ ÁáÑááß áÕÇÁáÇ; ÐÇá: ÈÑááæá ÁæáÇíßá ÐÇá: íáÕÈ ÇÈä ÁííáÇ ÝíÞÇá:
Ñáá Ýí æÕÞíá -Þíáíá- áä ÈáÑ æáßá áÑááß ÇááÁæÈ (íÚái ÇáÕáÇí) ÐÇá: ÝáÚá ææÇÚíá Áä íÁÈíá
ÈÇáíÇÑÈ æÁÈí ÚÈÓ Èä íÈÑ æÚÈÇí Èä ÈÕÑ. ÐÇá ÝíÇÁæÇ ÝíÚæá áíáÇ ÝáÓá Ááíáá ÐÇáÈ
ÇáÑÁÈá: Áái áÁÕáÚ ÕæÈÇ ßÁáá ÕæÈ íá ÐÇá: ÁááÇ áÐÇ áíáí Èä áÕááÈ æÑÕíÚá æÁÈæ
áÇÆáÈ; Áä ÇáßÑíá ææ ÍÚí Áái ØÚáÈ áíáÇ áÁíÇ ÐÇá áíáí: Áái ÁÐÇ íÇÁ ÝÓæÝ Áái íí Áái
ÑÁÓá ÝÁÐÇ ÇÓÈáßáÈ ááá Ýíæáßá ÐÇá: ÝááÇ áÕá áÕá æáæ æÈæÕí ÝÞÇáæÇ: áíí ááß Ñíí ÇáØíÈ
ÐÇá: áÚá ÈíÈí ÝáÇáÈ áí ÁÚØÑ áÕÇÁ ÇáÚÑÈ ÐÇá: ÝÈÁÐä áí Áä ÁÕá ááá ÐÇá: áÚá ÝÓá ÝÈáÇæá

(Èä ÐÇá: ÁÈÁÐä áí Áä ÁÚæí ÐÇá: ÝÇÓÈáßá áä ÑÁÕá Èä ÐÇá: Íæáßá ÝÇÐÈáæá
áÐÇä áÕÇä æÇÕíÇä ÞÇØÚÇä Ýí ÍáÇáÈááÇ Áä ÑÕæá Çááá -Õái Çááá Úáíá æÕáá- Þí ÁÕÇá áä
ØÑíÐ ÇáíÚæÈ ÑÁÓíá áä ÑÁæÕ ÇáßÝÑ ÈÇáÞæÈ ÇÚÈíÇáÇ ; æÐáß áÁä ÇáÕÇÑá áÇÈí áä
ÇÓÈÚáÇáá áÁáÇØÈ ÇáÑÁæÕ ÇááíÈÑÈ æÇáÚÞæá ÇááÝßÑÈ ÇáÈí áÇ ÈßÝ Úá áÕÈ ÇáÇíÇÈíá

ææŌŪ ÇáÚŨÇÞíá ĀāÇā āÐÇ ÇáÍíā æßŪË Èä ÇáĀŌŨŸ æĀËæ ŨÇŸÚ āā ŌŪāÇÁ Çáíāæí æāā
:ĀÆāË ÇáßŸŨ áÍíā; æĀÐÇ ĀŌŸË ĀáíāÇ Þæāā ŪŌæÍā
(æÇÞŪíæÇ áāā Íā āŨŌÍ)
(ÇáËæËË: 5)

ÞÇá ĀËæ ÈßŨ Èä ÇáÚŨËí Ýí ĀÍßÇāā (4) (ÞÇá ŪāāÇĀÇ: āÐÇ Íáíá Ūāí ĩæÇŌ ÇŪËíÇāāā ÞËá
.-ÇáíŪæË -ÞËá ÇáĀāÐÇŨ
:æÞÇá Ūāí ĀíÉ
(... Ýāā ÇŪËí Ūāíßā ÝÇŪËíæÇ Ūāíā ÈāËá æÇ ÇŪËí Ūāíßā ...)
(ÇáËÞŨË: 194)

.ÞÇá ŪāāÇĀÇ: āÐÇ Íáíá Ūāí Āā áß Āā ÈËíŪ ĩā āā ĀËÇí ĩāß; æËÍā æÇá āā ÇŌËÍā æÇáß
æÞí ĀíĀŪ ÇáŪāāÇÁ: Ūāí ĩæÇŌ ÇáíŸÇŪ ÇáāŌŨæŪ æíŸŪ ÇáŌÇÆá Ūāí ÇáĀŨŨÇŌ æÇáíāÇÁ
.æÇáĀāæÇá

ÝĀāÇ ÇáíŸÇŪ Ūā ÇáŪŨŌ: Ýāæ ÝŨŌ (æÇÍË) ÈĀÍāÇŪ ÇáŪāāÇÁ Ýāā ĀŨÇí Āā íāËāß ÇáŪŨŌ
ÝáÇ Èí āā ÍŸŪā ÈÇáŌÍŨ Èā ÈÇáíŪ Èā ÈÇáŪŌÇ ÝĀā āā íßā Èí āā ÇŌËŪāÇá ÇáŌáÇí ÝáÇ Èí āā
. ÇŌËŪāÇáā æÞËá ÇáŌÇÆá æāæ ÞÇā ÞÇÆāÇ ŌÇÆāÇ
æĀāÇ ÇáíŸÇŪ Ūā ÇáāŸŌ æÇáāÇá: Ýāæ æÇÍË Ūāí ĩāāæŨ ÇáŪāāÇÁ; æĀāÇ ĩæÇŌā ÝÞí ÇáŪÞí
.ÇáĀÍāÇŪ Ūāíā æāæ ÞÇā ÇŌËŪāÇá āÐÇ ÇáíŸÇŪ Ōí ĩŸÇŨ ÇāāŌáíā ÇáíËËÍā ÇáíŌŪíā
æāāŨÍŪ Āāí Çáíßā ÇáŌŨí áÇŪËíÇá ŨĀæŌ ÇáßŸŨ ÇáËí áÇ ÈßŸ áíŪË Ūā ÇáËÍËíŨ Ōí āÐÇ Çáííā
áíÇæáË āāāá áÇŸŸÇÁ ææŨ Çáāā ÈĀŸæÇāā; æāÐÇ ĀāŨ ÈÞËŌíā ÇáŌŨæŨË; ĀÐÇ Āā āÐÇ Çáííā
ÍÇÁ áËÍíŌ ÇáËŌŨÍË āā íŨŨ ÇáŪËæíË æáÇæÞÇāā āā ŪËÇÍË ÇáŪËÇí Āāí ŪËÇÍË Çáāā
æíŪā; æáÇ íāßā Āā ÈíŌ ÇáŌŨíÞ Āāí Çáāā āā ŌæÇŪíË íŌËŪËíæā ÇáāÇŌ áĀāŸŌāā āā ĩæā Çáāā
æíÞŸæā ĀāÇā āÐÇ ÇáāæŨ ÇáāËÍā áËËÞí ÇáíŸÇáíŨ ÈËŌæŨ Ýí ĩŸŸŨŨ ÇáŪáÇā; áíŌ áāā āā āā Ōæí
.ÇŨæÇÁ ÇáŌāæÇË æÇŌËÇŪ ÇáāŌæÇË

æßāÇ ÞÇá ŌæíāŨ -ŌŪíā ÇáāËŌŨíā ÇáāāŌŨíāŪ: (æÞí ĀāŌĀÇ ÍíāÇ āāā ÇáŌāæÇË; æíŪíŌ āā Āíā
ÇáŌāæÇË æŸí ŌËÍā ÇáŌāæÇË íŪæí ÈĀŪāí æÇ íāáß)

áÇËí āā ĀŌÇáË ÇáŪæÇÆÞ ÇáËí ÈŪËŨŌ ŌËÍā āÐÇ Çáííā ÇáÞæíā; æáÇËí āā ÈíŌíā ÇáŪÞËÇË
ÇáËí Èíæá ĩæā æŌæá ÇáāæŨ Āāí ÇáāÇŌ æāĀáÇÁ ÇáŌæÇŪíË ÇáŌíā íÞæá Ýíāā ŨŌæá Çáāā -Ōāí
Çáāā Ūāíā æŌāā- (ÈŪËË Èíā íŨ ÇáŌÇŪË ÈÇáŌŸŸ ÍËí íŪËË Çáāā æíŪā áÇ ŌŨíß āā)(5)

æĀŌÇáË ĀÆāË ÇáßŸŨ æÞÇÍË ÇáŸËā ÍÞ ŌËÍŪí; æíßā ŌŨíŨ ÑËÇáí; æŌŨæŨË āāŌÞíË ŪÞáíË.
æáŌáß ŸŪāíÇá ÞÇá ĀíŪ ÇáíÇáŌíā Ýí ÍŌŨË áŪÇæíË ŨŌí Çáāā Ūāā æËæíæí áíŪā Èā āŌāË -ÞÇËá
ßŪË Èā ÇáĀŌŨŸ- æÇáāā æÇ ÞËá ßŪË ĀáÇ ŪíŨÇ ŸŪŌË áíŪā Èā āŌāË æÞÇá áāŪÇæíË (6):
.ĀíÞÇá āÐÇ Ýí áíŌŌß æËŌŌß æÇáāā áÇ ĀíÇáŌŌß . . æáÆā ĩāæË Èā áĀÞËāāā
æÞí ÇŪËËŨ áíŪā Èā āŌāË ĩā āÐÇ ÇáāŌāā áíŨÇ áĀā Þæāā íŌí æíāā Āā íßā ÇŪËíÇáā áßŪË Èā
ÇáĀŌŨŸ ĀāāÇ āæ ŪíŨ áÇ íáíÞ ÈŌËíŪË āÐÇ Çáííā. æāÐÇ áŌÇŌ ÈæÞÇā ŨŌæá Çáāā -Ōāí Çáāā
Ūāíā æŌāā- ÇáŌí Ōā āŌā ÇáŌŨŪË æĀāŨ ÈāŌā ÇáŌāË. æāÐÇ íŪāí āŌËË ÇáŪíŨ Āāí ŨŌæá Çáāā
.Ōāí Çáāā Ūāíā æŌāā- æāæ ĀāŨ áÇ íËĀŸ Ūāíā ÇËĀÇā Āāā ÍŨæí āā ÇáāāË íæíË ÇáÞËá æíŪāŨ ÇáíŪ

:ŌÇËŌ

æáÇ Èí āā ÇáŪāā Āā āÐÇ ÇáĀāŨ -ÇŪËíÇá ĀÆāË ÇáßŸŨ- ŨÇíŪ Āāí ÇáŪāāÇÁ ÇáŌíā íÞæíæā
.áŌíŨË ÇáíŸÇáíŨ ÇáāËÍāË Āāí Çáāā æáíŌ ŨÇíŪÇ áÇíËÇíŸŸ ÝŨíŪ
Èā āŌáíË ÇáíŸÇŪË ÇáËí íÞíŨáÇ ÇáÞÇÆí æíŪíŪāÇ ÇáŪÇáā ÇáāŌĀæá ÈËíÇá Íßā ÇáŌŨŪ æËæŌíŪ
.ÇáíßāË āā āÐÇ ÇáĀāŨ

:ŌáË āāāáË

æáÞí ŌËË ÇáāÇá āÐÇ Çáíßā ÇáŌŨŪí -ÇŪËíÇá ÞÇÍË ÇáßŸŨ- āā ÇáŪāā ÇáßËíŨ æÇáŌŨ
ÇáāŌËËŌíŨ áāĀāË ÇáĀŌáÇáíË ÇáËí ŪÇáË ÇáæíáÇË æíŸŪË ÇáŌŨÇÆË ÇáŸÇíËË āā ĀŪŨÇŌáÇ
.æíŸÇÆáÇ æĀāæÇáāÇ æÇáÇ íŪāāā ĀáÇ Çáāā
æßÇā ÈŌËíÞ āŌā ÇáŌāË ÇáāËæíË æÇáŌŨŪË ÇáĀāíË: -Èíā Çáííā æÇáĀíŨ- āā Þ Èá ĀŸŨÇí
íŪÇāŨæā ÈĀŨæÇíŪā æíŸÇŌŨæā ÈĀāŸŌāā æĀāæÇáāā ÈíŪíŌÇ áāĀāË ÈßÇāāāÇ āā ÍŸÇË ÇáŌæÇÆā
Āāí ÍŸÇË ÇáĀŌÇā; æÇáËŌÇáÇ ááÇ āā áŌËæÞŪ ÇáŌíā ææíá ÇáíŪŌ Āāí ÞāË ŌÇæÞË áŌíÆË
.íŌËŨæí ÝíŪÇ ÇáāÇŌ áŌāÇË ÇáíŨíË æÇáŪŌË

ÝĀā ÈŸÞ ÇáĀāÇā æĀāË āāāā ÝĀā ÇáāŌß ÈŪŌ ĩā ÇáŪŌÇá
ÝŌáíāÇā ÇáíáËí ÞËá "ÞáíËŨ" ÝíŪŌ ÇáāÇŌ āā ÍŌ ŨŨŨāā āā ÇáŸŨŨŌíŪā
Āā áŸŪŪŪÇ ÈŨËŌí ÇáĀŌáÇā ÍíāÇ Èā ÈŨŌí ÈŪíā Āā ÈŌËíŪāÇ
Āæ ÈŨí ÇáĀŌáÇā Ýí ÇáĀŨŌ āāíāÇ Èā Èāæí ÇáŪíŪ; áŸŌ áā Èßæā
Ýí ŪíŸí ÇáāŌáíā ÇáŪŪāÇÁ

.æŌÇË æËÍāŌ ÍāŌ áËāÇā āā ŪŌŨŌË "ÇáāÇŨíāŌ" æíËŨæË Ðæí Çáæíæā ÇáíŨŨ

:ĀíŸÁ āŌā ÇáŌāË

:æáÞí ÍÇÁ ÇáŌŪË ÇáāŌāā ÇáĀŸŪÇáí áíŪí āŌā ÇáŌāË ÈāÇŌí áŌÇā ÍÇÁ ĀíŪā íÞæá
æĀāí áāā Þæā ÞĀā áŸŪŌāā ÈáÇ ĀāŸ Āā ÈŌßā ÇáíŪā æÇáŪŪāÇ
ÝÞËá ŌŪíā ÇáāÇáíŌíÇ (ŌíŨ ĀŪÇ æËæŨÇā ŪāÇā ŨŌæá) æíŸíŪ ŌáŌÇā áíŪā Ýí ÈŪáÇā æíŪāíā āā
ŪŌāí; æÇíËŌÇŸ ÇáŌāÇËæŨ ŪËí ÇáŨŌÇÞ āā ÞāíŪÇŨ; æÇíËŌÇŸ ŌŨŪæā ÇáŌÇËŌË ÇáŌŨíŨË

ÈĀÓÑĀÇ. æÇÁĬP Āă ÇÁÇÚËÑÇÝ ÈĬæáÉ ÇááĬÇáĬía ÇáĀÓáÇáíÉ ææPÝ ÐĬ íBáÝ ÇááUÇă ÇááUËÑÝ ÈĀÇ ÈËÑă BĒÍÑ Āă ÇÁŒæÇÚíÉ ÇáĐĬă íăăBăă ÇăPăÇĒĂ ÇăĐÑíÉ æÇĂăPăÇÑ ÇăŒăÇÚíÉ; Éă ăYæÑ

:Bă ĀŪĬÇĂ Çăăă ÇăĐĬă ĬPăă Çăăă ÚŌ æĬă Úăăă (æăÇ ĬŌÇăæă ĬPÇĒĂăBă ĬĒĬ ĬÑĬăBă Úă ĬăăBă Āă ÇŌÈŒÇÚæÇ) (ÇăĒĐÑÉ: ÇăĂĬÉ 217)

(æăă ĒŌŌĬ ÚăB ÇăĬăæĬ æăÇ ÇăăŒŌÑĬ ĬĒĬ ÈĒĒÚ ĀăĒăă) (ÇăĒĐÑÉ: ÇăĂĬÉ 120)

æĀŪĬÇĂ Çăăă áÇ ĬŪÑÝæă ĀăÇ ăŒÇáĬăă æĬÚËÑ Úă ŐĬÇŌÉăă Þăă æŌĬÑ ÇăĬÇÑĬÉ ÇăĒŬÇăĬă ÑĬÇ ÚăĬ ÇăĀŒÇĐ ŌŪĬ ĬăŪă ĩăăă Çăăă ÑÆĬŌ æŌÑÇĂ ÇăĀĬă Úă ăBĒÉ 67 ÚăĬăÇ ÞÇă ăă ŌŪĬ: ăĬă ĀŌĬÇÉ Ĭþ; ÝÞÇă ÇăĒŬÇăĬă: (ÇăŌĬÇŌÉ ăĬŌ ÝĬăÇ Ĭþ æăÇ ÈÇŒă ÇăŌĬÇŌÉ ÝĬăÇ ăŒÇĂĬ

.æăăÇÝŪ)

æÇÁÇÚËÑÇÝ æŪĬÑă ĀăăÇ ĬăĒĒB ăăÇ ĒĒăă ÇăPăæĒ Ēă ŪPĬÉ æăÇ ĒĬăăă ÇăĬăÇăĬ ăă ăĒÇĬĂ æăÇ ĒăŌæĬ ÚăĬă ÇăĬăÇĬÇ ăă Þăă æÇăĒŌÑÝÇÉ æÇăĂÝŪÇă æÇăŌŪÇÆÑ ĀăăÇ ăĬ ÇăŪBÇŌÇÉ .ÇăŪPÇĂĬ ÇăăŌĒĒĂÉ ÝĬ ĀŪăÇP ÇăŌăÇÆÑ

æăĐ ÇăPŌĬÉ æŪĬÑăÇ ăă ÇăĒŌÑÝÇÉ ÇăĒĬ ĒŪÈ Ñ ŪăÇ ÝĬ ÇăăYæŌ ăă ÇăăĒÇĬĂ æÇăĂĬăÇăĬÇĒ áÇ ĒĬ Āă ăÑĬăÇ ĀăĬ ăĐă ÇăŪPĬÉ ÇăĒĬ ăĬ ăăŌăă áÇ Āăă ĀăÇ Çăăă ĀĐ Āă -áÇ Āăă ĀăÇ Çăăă-ĒŌĒăŌă ăă ăYŪăÇ ÇăăÝĬ æÇăĒĒĂ -ÇăĒŌÇĂ- ăă Bă ŐÇŪæĬ; æÇăÇĒĒĂ æÇăăăÇĂ ăăă .æăBĒĒă æăÑŌăă

æŪPĬÉ ÇăăăÇĂ æÇăĒŌÇĂ: ăĬ Āăă ăÞĒŌĬÇÉ áÇ Āăă ĀăÇ Çăăă æăă ăŌĒăŌăÇĒĂÇ ÇăĒĬ áÇ ĒăYB .ŪăăÇ

æăÇ Āăă ĀăÇ Çăăă (BăăĒ ÇăĒăĬĬ) ĀĐÇ ÇŌĒĐÑĒÉ ÝĬ ÇăPăæĒ æĒÝÇŪĂÉ ăŪ ÇăŌăÇÆÑ áÇ ĒĬ Āă ĒĒĬăă ĀăĬ ÇŌĒĐÑÇÑ ÝĬ ÇăăYæŌ ĒÝŌ ŪăĬă ÇăŌBĬĂÉ æÇăŌăĀăĬăÉ æŌăÇĬÉ ÚăĬ ÇăăŒÇă ĬăăĬ .ĒăÇ ÝĬ Bă ăBÇă æĂÝŪÇă ÚăĬ ÇăĬăÇÑĬ æYÞ ÇăăăÇĬ ÇăĐĬ ĀăŌăă ÇăăÇĬĬ ÇăĂĬĬ

æĬŌĒĬă ÚăĬ ÚĒĬ Āă ĒŌĒĐÑ ÝĬ ăŌÇÑĒ ăYŌă ŪPĬÉ ÇăĒăĬĬ æĬĒĐĬ ŐÇBăÇ ĬÇăĬÇ ăĬĒÇ áÇ ĬÑÇB .ÝĬă

áÇ ĒĬ Āă ĒĒĬăă ăĐă ÇăŪPĬÉ ĀăĬ ĬÑÇÑĒ ĒĬŌ ÈăÇ ÇăŌĬăÑ æĒÝŌĂÝŪÇăÇ ÝĬ ŪÇăă ÇăŪăæÑ. .æĒĒĬŌ ŌăăBÇ æĂĬăÇÞÇ æĂăŪăă ĒăĒă ăÇĂ ÇăŌăÇĂ ÇăŌăăÑ

...æăĐă ÇăŪPĬÉ

ĒĒăÑ ÇăĬÉ ăăă æăĂăăĬÇĂă; æÇăĒŪŌ ăĂŪĬÇĂ Çăăă; æĒăĒĬ ÇăăPăY ĒĬÇăĒ ĀăăĬÇĂ

.Çăăă; æÇăĒŪĬ æÇăăĬÑ ăĂŪĬÇĂ Çăăă

æăĐă ÇăăæÇÞÝ ÇăĂăÇăĬÉ ÇăŪBÇŌ ŐĒĬŪĬ æăăŐĬ ăăĬPÇĂP ÇăĂăÇăĬÉ ÇăĒĬ ĒŌĒĐÑ ÝĬ ÇăĂŪăÇP; YBăÇ Āă ÇăPăĒ ÇăĬ ÇăăÇĒŌ ĒÇăĬă ÇăăŪĬÝ ĒŌă ăŪă ĬŌĬ ŐĬĬÇ ŐăăăÇ; YBĐăB ÇăPăĒ ÇăăÑŌ ÇăĐĬ Ĭăă ĀăÑÇŌÇ ĬĒĬĒÉ ÝĬ ŐĬÇĒă áÇĒĬ Āă ĒŪăÑ ÇĒÇăÇ ĬÑÇÑ æĒĒŌÇĒ

.æPŬăĬÇ ÚăĬ ÇăĬăĬ

æăă ÇăăŌĒĬă Āă ĒĬÉ ĀăŌÇăÇ Ēă ĒĒăŌă ŌăăBă æĒŌÑÝÇĒă æĂĬăÇÞă æĬÑBÇĒă; æĒBŌă ŌŌĬPĒ

.ŐŪÇăă æŌŌÇĒă

Āă ÇăĐĬ ĬĒÉ ĀăŌÇăÇ: ĒŌÇă ĬPăĬă ÝĬ ŐŌĬPĒ BăÇăă æŌăÇăă æĬÑBÇĒă æĬÉ ÇĒĒÇŪă ÝĬ ăĒÇŌă

.æŐŪÇăă æŌŌÇĒă

.æÇĂĬÉ ĬăĒĬ ÇăŐÇŪÉ æÇăĒŪŌ ĬăÑĒ ÇăăŪŌĬÉ :Āă ÇăăĬÉ ăăă ĬĒÉ ăŐĬŪ; ÞÇă ÇăĬŌă ÇăĒŌŌĬ: ŐŪă Þăă Āăăă ĬĒăă Çăăă YÇĒĒăÇăă ĒăĐă ÇăĂĬÉ (Þă Āă BăĒă ĒĬĒăă Çăăă YÇĒĒŪăăĬ ĬĒĒă Çăăă)

(Āă ŪăÑÇă: 31)

ĬPăă ÇĒă ĒĬăĬÉ " Āă ĒĬÞĬ ŐăÇĬÉ Āă áÇ Āăă ĀăÇ Çăăă ĒPĒŌĬ Āă áÇ ĬĒÉ ĀăÇ ăăă æăÇ ĬĒŪŌ ĀăÇ ăăă æăÇ ĬăÇăĬ ĀăÇ ăăă æăÇ ĬŪÇĬ ĀăÇ ăăă æăÇ ĬĒÉ ăÇ ÇĬĒă Çăăă æĬŪŌ ăÇ ÇĒŪŌă Çăăă æĬăÇăĬ ÇăăĂăăĬă ÝĬ ĀĬ ăBÇă ĬăæÇ æĬŪÇĬ ÇăBÇÝÑ æăă BÇă ĀPŬĒ ÞŌĬÉ" (1)

æPĬ ŌăĬ ÇăŐŌŌÇăĬ ĒÇŌăÇĬŌă: (2)

.(ĀăĒĐ ŪŌĬ ÇăĂăÇă ÇăăæÇăÇÉ ÝĬ Çăăă æÇăăŪÇĬÇÉ ÝĬ Çăăă æÇĂĬÉ ÝĬ Çăăă æÇăĒŪŌ ÝĬ Çăăă)

.Ēă æăÇĬÉ Çăăă áÇ ĒăÇă ĀăÇ ĒÇĂĬÉ ăă æÇăĒŪŌ ăă

:ŌăĬ ÇĒă ĬŌĬŌ Ūă ÇĒă ŪĒÇŌ ŌŌĬ Çăăă ŪăăăÇ

ăă ĀĬÉ ÝĬ Çăăă æĂĒŪŌ ÝĬ Çăăă æăÇăĬ ÝĬ Çăăă æŪÇĬĬ ÝĬ Çăăă ÝĂăăÇ ĒăÇă æăÇĬÉ Çăăă)

.(ĒĐăB; æăă ĬĬ ŪĒĬ ŐŪă ÇăĂăÇă æĂă BĒŌĒÉ ŐăÇĒă æŌăăă ĬĒĬ ĬBăă ÞĐăB

(3) æPĬ ŐÇÑĒ ăĂÇĬÇÉ ÇăăÇŌ ŪăĬ ĀăÑ ÇăĬăĬÇ æĐăB áÇ ĬĬĬ ÚăĬ Āăăă ŐĬĂÇ)

Āă ăĬĒÉ Çăăă ÇăĒĬ ĒŌĒăŌă ăĬĒÉ ŌŌăăă -ŌăĬ Çăăă ÚăĬă æŌăă- ĀĒăĒĒÉ ăăÇĐĬ ăă ÇăĒŌĬÇÉ æĂYĐÇĐÇ ăă ÇăĒŌŌ ăÇ ĬŌĒă ÇăĂăŐÇă ŐŌŌÇ ăă ÇăĬăÇă Āă ăăăÇ ăă ÇăĂŌÇŐĬŌ. ĀăăÇ

:ĀĒŌĒÉ ĀăĒÇĂ

ŐĬĬ Ēă ÇăĬăĒÉ ÇăĐĬ ĬPăă ĒĬă ĬĬ ÞĒăă æĂĒæ ŐYĬÇă ĬPăă ăă (ĀĒĬÉ Āă ăĬăĬ ăBÇăB) YÞÇă: (æÇăăă áÇ ĀĬÉ Āă ăĬăĬ ĬŌÇB ŐăĒĒÉ ÝĬ ÞĬăă æĂăĬ ĬÇĂŌ ÝĬ ĀăăĬ); YÞÇă ĀĒæ ŐYĬÇă (áÇ ŌĂĬÉ

BĬÉ ŐŌĬÇĒ ăĬăĬ ăĬăĬÇ) (4)

æĂŪăĒĒÉ: ÇăăÑĂĂÉ ÇăĒĬ ăă ĒăĬ ĬăÇÑ: ÇăĒĬ ÞĒă ĀĒăăÇ æĂĬăăÇ æŌăĬăÇ ÝŌĂĂÉ: (YăÇ YŪă ŌŌăă Çăăă -ŌăĬ Çăăă ÚăĬă æŌăăŪ; ÞÇăæÇ: ĬĬŌÇ ĬÇ Āă YăÇă; ăă ĒĬăĬ Çăăă BăÇ ĒĬĒă. ÞÇăĒÉ:

ĀŌăăĬ ĬĒĬ ĀăŪŌŌ ĀăĬă YĂŌĬŌ ăăÇ ĀăĬă ĬĒĬ ĀĐÇ ŌĂĒă ÞÇăĒÉ: Bă ăŌĬĒÉ ĒŪĬB Ĭăă) (ŌŪĬŌĒÉ)(5)

ĬPăă ÇăŌĬĬ ĬăĬ Ēă ŪĒĬP: (ăĬŌ ÝĬ BĒÇĒÉ Çăăă ĒŪÇăĬ ĬBă ÝĬă ăă ÇăĂĬĂÉ ÇBĒĒ æăÇ ĀĒĬă ăă ăĐÇ . ÇăĬă -ÇăăăÇĂ æÇăĒŌÇĂ- ĒŪĬ æĬăĒÉ ÇăĒăĬĬ æĒĬŌŌă ŐĬă)(6)

ǎĭĒŎŇ ĆáŎíŇĒ (154) (4)
ǎĭĒŎŇ ĆáŎíŇĒ (149) (5)
ĆáǎǎĆĂ ĆǎĒĒŇĆĂ áǎĐĬŎĆǎĭ (6)
ĂĬŇĬǎ ĂĒĕ ĬĆǎĭ ĒŇĐǎ (2787) ĒǎÝŮ "... ǎŎĬǎ ǎŮǎ ÝĂǎǎ ǎĒǎǎ". ǎǎĕ Ýĭ Ŏĭĭ ĆǎĬĆǎŮ ĒŇĐǎ (7)
(6186)
ĆáǎǎĆĂ ĆǎĒĒŇĆĂ áǎĐĬŎĆǎĭ (274) (8)
ĆĐĒŎĆĂ ĆǎŎŇĆŎ ĆǎǎŎĒĒǎ (Ŏ 200) (9)
ǎĭĒŎŇ Ŏĭĭ ǎŎǎǎ áǎĂǎĒĆǎĭ ĒŇĐǎ (1811) (10)
.ŎŇĭ Ćǎǎǎĕĭ / Ĭ 12 / Ŏ 238; ǎĂĒĕ ĬĆǎĭ ĒŇĐǎ (5121) ǎĆǎǎÝŮ ǎǎ (11)
ŎíŇĒ ĆĒǎ ǎŎĆǎ (13/3) (12)
ŎíŇĒ ĆĒǎ ǎŎĆǎ (32/3) (13)
ŎíŇĒ ĆĒǎ ǎŎĆǎ (85/2) (14)
. ŎŇŇ Ćǎǎǎ ǎĂĭǎĆ ǎĭǎĭ ŎŮĭĭ ĆǎĐĬŎĆǎĭ ŎĆĭĒ ĒĒĒĒĒ (ĆáǎǎĆĂ ǎĆǎĒĒŇĆĂ) ÝĐĭ ǎÝĭĒ ǎǎǎ ĒĒĭŇĆ *
*ǎŮĒĒ ĆǎĒĬŎ ǎĆǎŎǎŇ

[ǎŎŇŇ Ýĭ ǎǎǎĒ ĆǎĭǎĆĭ -ĆǎŮĭĭ ĆǎŎņĬŎ ǎĆǎĂŇĒĒŮǎǎ- ǎĭŇǎ 1409ǎŮĭ; ĆǎǎǎĆÝĐ ǎŮŎŎŎŎ 1988ǎ*]
:Ćǎĭǎĭ ǎǎǎ ǎĭǎ ǎĆǎŎŎǎĆĒ ǎĆǎŎǎĆǎ Ůǎĭ ǎǎ ǎĆ ǎĒĭ ĒŮĭǎ; ǎĒŮĭ
ÝĂǎ ǎŮĒĒ ĆǎĒĬŎ ǎĆǎŎǎŇ (ĆǎŎĭǎÝ ǎĆǎŇǎĆĭ) ĭÝǎǎǎĆ Ēǎ ĆǎĒĬŎ ǎĆǎŎǎŇ; ǎŮĒĒ ĭĒĒǎĆ Ćǎǎǎ
ǎŇŎǎǎǎ; ǎĂǎŎǎ Ćǎǎǎ ǎǎĆ ǎĭĆĒĒ ĒĭǎĆĒ ǎĂĒĒŎǎĆ ŇŎǎǎ Ćǎǎǎ -Ŏǎĭ Ćǎǎǎ Ůǎĭǎ ǎŎǎǎ- Ýĭ ǎĭĆĭĭ
ǎĭĆĒĒ ǎĐǎĬ ǎĂǎ ǎŎŇĒĒ ĆǎǎĒĆĭǎ ǎĆŮǎĆĂ ĆǎĐǎĭ ǎĆŇŇŎĆĂ ĐǎĆŮĭ ĆǎŮĭǎ Ýĭ ĆǎĂŇŎ ĒŮĒĒĒ
ĆŮĒĒĆĭĆ ĒĒĭŇĆ Ůǎĭ ǎĐǎ ĆǎǎŮĒ
ǎĐĭ ǎŇŎǎǎĆ ŇŎǎǎĆ ĒĆǎĒĭǎĆĒ ǎĂǎŎǎǎĆ ǎŮǎǎ ĆǎĒĒĒĒ ǎĆǎǎĬŎĆǎ ǎĭĐǎǎ ĆǎǎĆŎ ĒĆǎĐŎŎ
ǎĂǎŎǎǎĆ Ćǎĭĭĭ Ýǎ ĒĂŎ Ŏĭĭ ǎǎǎĆÝŮ ǎǎǎĆŎ ǎǎĭŮǎ Ćǎǎǎ ǎǎ ĭǎŎŇǎ ǎŇŎǎǎ ĒĆǎŮĭĒ; ǎĂ Ćǎǎǎ
Đǎĭ ŮŎĭŎ

.ĆǎĂĭĒ (25) Ćǎĭĭĭ
ÝĆǎĭĭĭ ǎǎǎ ǎĆĭĒ ĆǎĒĬŎ ǎĆǎŎǎŇ ǎǎŎǎǎ ŇĒ ĆǎŮŎĒ ǎŎǎĭĒ ĒĆŎǎǎ ŎǎŇĒĒ ǎǎ ĒĒĒĒĒ Ćǎǎǎ
ĆǎŮŎĭŎ; ǎĐǎĬ ǎĂǎ ǎŎŇĒĒ Ćǎǎǎ ǎŇŎǎǎ ĒĒĒĒ Ůǎĭǎ ĆĒĒĆĂ ǎĒĆŎŇĆ ǎĒŮĒĒĒ Ůǎĭǎ ĒŮĒĒĒ
.Ůǎĭ Ćǎǎǎ ĆǎŮŎĭŎ
:ǎĐĭ ÝŇŎŎ ŇĒĒ ĆǎŮŎĒĒ Ýĭ ĆǎĐŇŇ ĆǎĭĒǎ ĆǎĆŮĭĆĭ ÝĐĆĂ
ǎĂŮĭĆĒ Ćǎǎ ǎĆŎŎĒŎŮĒĒ ǎǎ ĐǎĒĒ ǎǎǎ ŇĒĆŎ Ćǎĭǎ

.ĆǎĂĭĒ (60) ĆǎĂǎÝĆĂ
ĐĆĂ ĆĒǎ ŮĒĆŎ(1): ĆǎĐǎĒĒ ǎǎĆ ĆǎŎǎĆĭ ǎĆǎĐŎĭ; ǎĐĆĂ -Ŏǎĭ Ćǎǎǎ Ůǎĭǎ ǎŎǎǎ- Ýĭ ĆǎĭĭĒ ĆǎŎĭĭ
(ĂǎĆ Ăǎ ĆǎĐǎĒĒ ĆǎŇǎĭ) ǎŎǎǎ (2); ǎĐĆĂ ĆǎŎĭĭ (3); ĆǎĐǎĒĒ ĆǎŎǎĆĭ ĒŇŇǎĒǎĒ Ēǎ Ůĭǎ Ćǎǎǎ ǎŮĭĒĒǎ:
ĐĆĂ ĆĒǎ ŮĒĆŎ ŇŎĭĭ Ćǎǎǎ ŮǎǎǎĆ: (ĒĬŎǎǎ Ēǎ Ůĭǎ Ćǎǎǎ ǎŮĭĒĒǎ); ÝĐĭ ÝŇŎŎ ŇĒĒ ĆǎŮŎĒĒ ĆǎĂŮĭĆĭ
ǎǎ ŎǎĆĭ ǎǎǎ ĭǎǎ ǎǎ ǎĭǎ ĆǎĆǎĒĒ ǎŮĭĆĂ Ćǎǎǎ ǎĆĐǎĆǎǎǎ; ǎĐĭ ǎĐĭ Ňĭǎ ĆǎĂǎĆǎ ǎĬĆǎĭ (ĆǎǎÝŎŇ)
.ĒǎĒĒ ǎǎŮ ǎĬĆǎĭ ĭǎĆǎĐ ÝĐĆĂ ǎĬĆǎĭ: ǎĐĆ ǎǎ ĆǎĐǎĒĒ ǎĒĆĂ ǎĬĆǎĭ ĭĒĭŎŎ ǎǎŮŎǎ
ǎĐĭ ĒĆǎ ĆǎŎĭĆĒĒ ĭĒŮǎǎ ĒĆǎĐǎĒĒ ǎĆǎĂŮĭĆĭ ǎĒĒŎĆĒĐǎǎ Ýĭ ǎĭĆǎ ĆǎŮŎĒĒ ǎĆǎĭǎĆĭ ǎĐĭ ĒĆǎ
ǎŮŇǎĒĒ ĆǎĒĆŇĐĭ ŎĒŮǎǎ ÝŇŎĆ ǎŮĭĒĒ ǎǎĭǎĆĭ; ǎĭŮĒĒŇĒ ĭĭĒĒ (ĂǎĆ Ăǎ ĆǎĐǎĒĒ ĆǎŇǎĭ) ǎǎ ĭǎĆǎĒ
ĆǎǎĒĒĒ ǎǎŮĬŎĆĒĒĆ ÝĂǎ ǎŮŮǎ ĆǎĭŇǎĒĒ ĆǎĭĭĒĒĒ ĒĆǎĒĒ Ůǎĭ ĆǎŇǎĆĭĒĒ ǎǎ ĆǎŇŎĆŎĒĒ ǎǎĭ
ĆǎĐĭÝĒĒ ǎǎĭ ĆǎŎĆŇǎĭ ĒǎǎĆ ŇǎĆĭĒĒ ĒǎǎĆ ĒĆǎĒĒ ĆǎĭŇǎĒĒ ĒĭǎĆ ǎÝĭ Ůǎĭǎ -Ŏǎĭ Ćǎǎǎ Ůǎĭǎ ǎŎǎǎ-
ĒŮĒĒĒĒ ĒĒĐǎǎĆ Ůǎĭ ĆǎŎĭǎÝ ǎĆǎŇǎĆĭ ǎĆǎĭǎ ǎĂǎĆ ĆŎĒŮǎĆǎ ĆǎŎǎĆǎ ÝĐĆĂ ĭǎǎ ĐǎĬ

ǎǎĐĆ ÝĂǎĆ ǎŇŇ ǎǎÝŇŎ ǎǎǎŎĭÝ ǎĆǎŇǎĭ ǎŎǎĆĂ ǎĒĭŇĒĒ ǎŇĒĒĒ ǎŇĒĒĒ ǎŇĒĒĒ ǎŇĒĒĒ ǎŇĒĒĒ ǎŇĒĒĒ ǎŇĒĒĒ
Ýĭ ǎŎŮĆŇŇǎǎ ĒŮĭĒ ĆǎĂŎǎĆǎ ǎĒĒĭŇĆ ǎĆ ĒĆǎǎĆ ĭÝŇŇǎǎ ĒĆǎĭŎĆǎ ǎĆǎĐǎĆ ǎĆǎĭĆĭ ǎĒĒŮǎǎ
.ĒǎĆ ǎĂǎĆ ǎŇǎĭ ĆǎŎǎĆǎ Ýĭ ǎŎŮĆŇŇǎǎ ÝǎŎŇ ĭŎĭŇ ǎĐǎĭǎ ǎĆŇŇ ĒĆǎǎŎĒĒ ǎǎŎĭǎÝ ǎĆǎŇǎĆĭ
Ăǎĭ ǎŇĒĒĒ ǎĆ ǎǎÝĐ ǎǎĒŎĐĆ ĒŎĆŇǎ ǎĒǎ ǎǎǎ Ćǎǎǎĭ ĐŎĆŮ
ǎĆǎĭĐ ǎǎǎĆ ŮǎĭǎĆ ĒǎĆ ǎŎĒŮǎǎ ǎĐǎ ĆǎǎŮĒ ĒĆǎ ĭÝǎǎ ŮǎĭǎĆ ĆǎĂǎĆǎ ĒĆŎĒĒĒ ǎĒĆǎĒĒ ĆǎǎǎĆĒĒ Ýĭ
ĐǎǎĒĒ ǎŮĭĆǎĆĆ ǎǎĆ ǎĒĆǎ ĆǎǎŎŇ ĭĂĒĭǎĆ ǎŎĭŇĒĒ ŎǎŇĒĒ ĒĆǎŇŮĒĒ; ǎĒĆǎĒĒ ÝŇĆǎĒŎ ĆǎĂŮĭĆĂ
ĒŇĒĒŮĭĭ ; ǎĂŇĆĒǎǎ ĒŇĒĒÝĭ ; ǎĂǎŎĆǎǎĒ ĒǎĒŎŎ ĆŎĆĂ ĐŇŇ ĆǎǎŎǎǎĭǎ ĆǎĐĭǎ ĒĆǎ ĭŎÝǎǎ ǎŮĭĆĂǎǎ
"ŇǎĒĆǎ Ýĭ Ćǎǎǎĭ ÝŇŎŎǎ Ýĭ ĆǎǎǎĆŇ" Ēǎ ĒĆǎĒĒ ǎŎĆĂ ĆǎĐÝĆŇ ĭǎĒÝǎ ǎĒǎĆĂǎǎ Ýĭ ǎǎǎ Ćǎǎǎĭ
ĒĂŎǎĆĂ ĆǎǎŎǎǎĭ ĭĒĭ ĭǎĭǎĆ ǎǎĭ ĆǎŎŇǎĒĒ ǎĆǎŇĆĭĒĒ ǎĆǎǎǎǎ. ǎĐĭ Ēĭ ǎ ŇŎǎǎ Ćǎǎǎ -Ŏǎĭ Ćǎǎǎ
Ůǎĭǎ ǎŎǎǎ- ǎǎ ŮǎǎŇ ĆǎǎĐĆĐĭ ǎĂĐĒĒĒĒ ĆǎŮǎĆĒĐ ǎŇĆĆĂ ĆǎĭĆĭĭ ǎĭ ǎǎŎǎ ĆǎŮŎĒĒ ǎǎǎǎĆ ĆǎĒĒĒĒ
ǎǎŮĭǎ ĆǎĂĭŇ

ÝÝĭ ĆǎĭĭĒĒ ĆǎŎĭĭ (4)
ǎǎ ĭĭŇ ǎŮĆŎ ĆǎǎĆŎ Ňĭǎ ǎĭĐ ĒŮǎĆǎ ÝŇŎǎ ǎŎĭŇ Ůǎĭ ǎĒǎǎ ĒǎǎĆ ŎǎŮ ǎŮĒĒ ǎǎ ÝŎŮĒ ŎĆŇŇ
(ĂǎĭǎĆ ĭĒĒŮĭĒ ĆǎǎǎĒĒ ǎŮĆǎǎ
ǎĒĭ ǎ -Ŏǎĭ Ćǎǎǎ Ůǎĭǎ ǎŎǎǎ- Ýĭ ĆǎĂĭĆĭĒĒ ĆǎŎĭĭĒĒ:(Ăǎ ĆǎŎĭÝ ǎĭ ĆĂ ĆǎĭŎĆĭĆ)(5) ǎĂǎ (ĆǎĭǎĒĒ
ĒĭĒĒ ŮǎĆĂ ĆǎŎĭǎÝ) (6); ǎĐĭ ǎŎĭ ŇĒĒ ĆǎŮŎĒĒ ǎĐǎ ĆǎĐĆŮĭĒĒ ĒĭǎĆĂ ǎĆ ŮǎĒÝ ǎǎĆǎĒĒ ǎĐĆǎĒĒ
:ĂĒĭŮǎ ĒĒĒĒĒ ĆǎĬĆǎĭ ÝĐĆĂ ŮŎ ǎǎ ĒĆǎĒĒ
ǎǎǎǎĆ ĭÝŮ Ćǎǎǎ ĆǎǎĆŎ ĒŮŎǎǎ ĒĒŮŎ ǎÝŎĭĒĒ ĆǎĂŇŎŎ
.ĆǎĂĭĒĒ (251) ĆǎĒĐŇĒĒ

ÝǎǎĒĭ Ýĭ ĆǎǎĒŮĭ ŮĭŎŎ ǎĂǎŮĭ ŇĂĭĒĒ ĆǎŮĭŎŎ Ýĭ ǎŇĒĒĒ ĆǎǎÝǎŎŎ

æEiã Ää ÇããíÇÑ ÇáÄãã æÝÓÇÍ ÓáíÞEãÇ æIãÇÑ ÍÓÇÑEãÇ æãÓÍ ÓÍÓíEãÇ æÑEÈØ ÇÑEÈÇØÇ æEíÞÇ ÈÈÑß áÐã ÇááÚE æãÓíÇããÇ; æÄæÓÍ Ää (IE ÇáIáíÇ æßÑÇáíE ÇáãæE) äæ ÇáãæE ÇáIÞÍÍ .ääÄãã æIÇÖE ÇáÄãE ÇáÄÓãÇáíE æãæ EÍÇíE ÇáããÇíE äáI ÇáãÓããíã æÓÁIíãã :æÞÍ ÚE Ñ Úã ÞÇÚÍE ÇáÚÓE "BÚE Èã ãÇãß" (ÑÓÍ Çáãã Úãã)- ÈÐæää æÞããÇ äã Í Ý Ñ Ì ãÇ áíãÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ Çæí ÕÑE ÇáÞãÇãÓ æÇáIãÇÍ (7)

: ÍÇã ÇáÄãE ÇáãÓããE ÈÚÍ ÈÑß áÐã ÇááÚE æÈÚÍ Ää ÈÑßE ÄãE ÇãÞÑÄã ÇáãØÞ ÈãÐã ÇááÚE ÇáEÍ íÝããÇ ÇáÁIíÇÁ IãíÚÇ ÚÇIE ÇãÞãÞÑí æãã íÚÍ íÓãÚ ÓæÈãÇ æIÈÇ ææÑãÇ æIãIE ãÇÑãÇ æÇãØÝÄ ÐßÑãÇ; áÄã ÇáãÇÓ áÇ íÓãÚæã äEã Óáíã ÇáÓíæÝ æÖEÍ ÇáIíã; æÞÚÞÚE ÇáÓãÇÍ æÄÓíÒ ÇãÑÖÇÓ æãIíÑ ÇãØÇÆÑÇE æIæí .ÇáãÈÝIÑÇE

: áÚE Äãã ÇáããIæBæÓ æÈÞIE ÇáÄãE ÇáãÓããE ÑãíãE ÇãÞíæI ÈÑÓÝ Ýí ÇáÄÚãÇá æÈEãEØ Ýí ÇáÄæIÇá ÈIE ææÇØÆ : ÇáÄÞÍÇã æÇáãÚÇã; IEI ÑÝÚ ÇáÓÚE ÇáãÓãã ÇáÄÝÚÇáí ÚÞíÑEã (ÓæÈã) ÞÇÆãÇ ÍÚ ÇááIÇÍ æÓØÑ ÈÇáIã ÇãÞÇãÚÚÚÚÚÚ; æÄÓBÈ ÇáÝã æÇãØÞ ÈÇáÝã ÇáEÇãÚí Ýã ÇááIÇÝÚ Ýí æIã ÇáØÚÚÚÚÚÚÚÚÇÈ áÚã äã ÇáÝØÇIE áÇ íÓÑÍ ÈÓIEÚÚÇã æÈIÄ ÇáÚÇãã íÝãã áÐã ÇááÚE ÈÚÍ Ää ÇÑEæí ÇáÓãÇí äã IãÇÄ ÇáßÇÝÑíã æÇÓEíÐÚ ÇáãÇÓ Úáí äIíÑ ÈIæÑ ÇáIãÇÄ ÇáEí ÓÇãE æÚáí ÕÆíÑ ÇááíæE ÇáEí ÈÇÑE; ææÞÝ ÇáÚÇãã Bãã ÈÇIEÑÇã æÇIãÇá ÄãÇã áÐã ÇáEÓIÇE ÇáEÇãÚE æÄÐã Çáãã ÄæÑÇÚ (IEãÇÄ) ÇáãÆÇã ÇãÐíã ÇÓEÄÓIæÇ .Ýí ÓÇÍ ÇáÄÓãÇã æIãI ÇáEÚÇE ÈÚÍ Ää ÇÓEãÓN Ýí IíÇÑ ÇáÚÓ æÇããI

: ÑÍ ÇáÝÚã äã ÁÚIÇÄ Çáãã Bã äã æÇBÈ æÓíÑE ÇáÁIíÇE Ýí ÞÇEã ÚEÑ áÐÇ ÇáÚÞÍ ÇáÓããí íÑß BÍÝ Úí ÑE áÐã ÇááÚE .ÇáÄÑÓ Ýí ÍÇIã ÁÝÚÇãÓEÇã æÑæÓíÇ æÄÑÓ ÇáÓíæÚIE ÍÇÓE æÝí ÇáÚÇãã ÚÇãE íÞæá Óí ÇÝ : æÞÍ ÞÇã ÇáÍÓE ÇáÓíæÚí áÇ íÓEØíÚ ÈãÝíÐ ÇáÄÚIÇã Úáí ÁÚæÇÍ ÇáãÓÇãÞ æIEÇá ÇáãæE Èã ÞÇææÇ íÓÝæã ÇáãÆÇE æÞIíã Èã ÈÄEÍ ÇáIÑÇÝÇE æEÍÝÑ ÁIÇÍI ÇáIEæÝ (ÇáãæE) Èã ÈÝEÍ ÇãÑÖÇØÇE ÁÝæÇããÇ Úáí äÄãÇÄ ÝíÓÞØæã Ýí IãÇIÞ ÇáãáíE æÈÚæI ÇáIÑÇÝÇE æÑE ÁIÑÍ äEÍÝããã; æãÞÍ ÝÄ ÇãBÈíÑ äã ÇáãÓããíã ÁIíÇÄ Ýí ÍÇIã ÓIã "Èæã IÑÍI" ÇãÐí Øæí Ýí ÑãÇãã .ãÇ íÓã Äãí (186 ÄãÝÇ) ÞãÇ ÓãI ÈãÐÇ ÁIÍ ÁÚÓÇÄ ÇááIÇEÑÇE (ÍÇI) ÇãBÈÇÑ æßã äã ÇáãÇÓ ÞÍ ÝÄæÇ ÁIíÇÄ ÈIÑíÑE ÝEÍ ÇáãÐIÇÚ Úáí (ÄÐÇÚE ÓæE ÈÑÍØÇáíÇ) æãã ÐÇ ÇãÐí ÞÇã íIÑÄ Äã íÚãÑ Ýí ÇáãÓIÍ IãÓ ÓæÇE æÈEÇáíE; æã ä äã ÇáãÓããÇE Ýí ÁÝÚÇãÓEÇã æBÇãE ÈIÑÄ Úáí ÇáÄÓÇÑE æãæ ÈØÑÝ áÓÇã Äæ ÁÓÇÑE ÈãÇã æÄãÇ ÇáÄã : ÝÞÍ ÓãÚ ÇáÓíæÚíæã áÚE ÇááIÇã; ÈÄãÓÚ ÈíÇã æÄÝÓÍ áÓÇã ÈÚÍ Ää ÁÐã Çáãã ÓÇIEãã æÇãÓIEæÇ æÐíæããã Èíã ÇáÓíÞÇã IEI ÁÚãã ÁIÍ ÇáIãæI ÇãÑæÓ ÇãÑÇIÚíã äã ÇááIÇã: .(ÄããÇ ÚãIãÇ áÓãÚ ÕÑIE Çáãã ÁßÈÑ æÈæã Úáí ÈíÇEãÇ) æÄÑÓãE ÇáIßææE ÇãÑæÓIE æÝIÇ ÓÑíÇ íÑIæ ÇááIÇáIíã Ää íÝÝæÇ ÕÑEÇÈãã Úã ÇáIãæI ÇáããÓIEíã ÝÁIE ÇááIÇãæã: áIã ÚíÑ æÑEÈØíã ÈIãíÝ ÈÚÞÍ æãÇ áIEÇÞ. æáIEß áÚí æÄãE ÈEÖÑ ÑÓã ÇãÑæÓ Äãí ÇááIÇáIíã íÚÑÓæã Úáíãã Äã íÞIæÇ áãã ÁßÈÑ ÓÇEØ ÓíæÚí ÁÝÚÇáí æÞÇEá ÇãBÝ Úããã Äæ æÞÇEá ÍÝÚ æÈãÚ ÕÆíã äIãæI ÇãÑæÓ ÇãÐíã íEÇIæã Äãí ÇáIíÑãã ÇãæÇII áÓÑÇÄ .ÚãEÈ ÇáÓIÇÆÑ

: ÓIß æãæ BÐæE æÞÍ áIÓE ÇáÄÐÇÚE ÇãÈÑíØÇáíE ÞÓE ÇáÓÚE ÇáÄÝÚÇáí ÝÞÇãE: ÍÇæãE ÈÑIØÇáíÇ Äã ÈÝÑÓ ÓãØEãÇ Úáí ÇáÄÝÚÇã ÝIÝÚE ÇãEãã ÚÇáíÇ æãã ÈÚEÈÑ ÑæÓíÇ ÈãÇ ÞIãE ÈÑIØÇáíÇ äã ÈÓIÇE ÈÇãÚE æÈIÈ ÚãØEãÇ ÝÓáBÈ áÝÓ ÇáÓEíã æãÇ áí IíÇÝã ÇááIÇáIíã ÈØÇÑÍ Ýãæã ÑæÓíÇ Ýí ÁÚãÇÞ ÁÝÚÇãÓEÇã; æÈÚÍ áÐÇ Bãã íÑIí ÇáÚÑE Äã íÓIÑ Ýí áÐÇ ÇãÑIß ÇãÓÇÆß ÇãæÚÑ .æãíãÇE áIãÇE

: ÚIE ÚIÇE æãÇ íãÞÓí ÚIEß æãÇ ÈÓEØíÚ Äã ÈãÓB áÝÓB ÞãÞãE æÄãE ÈÑí ÑIÇãÇE ÇáIßææE ÇáÓíæÚIE Ýí .ßÇEá íIããæã ÇáÚÓí æíÓæÞæã ÇáãÇÓ ÞÓÑÇ Äãí ÇáãÓÇII Ýí ÄæÞÇE ÇáÓãÇE

: äÑÓæã áÇã æãÐÇ ÈÚÍ Äã ÄÓIÑ ÑÆIÓ ÇáIæãE ÇáÓíæÚí -äIIE- äÑÓæãÇ íÞÓí ÈÝÓã Áí ææÚÝ äã æÚIÝEã .ÄÐÇ ÈÄIÑ ÈãÇEÈ ÁIÇã Úã ÓãÇE ÇáIãÇÚE æEããí äã IãÇã IØÇEÇEã ÚEÇÑÇE ÇãÇÓEÈÐÇÄ æÇãÇÓEßÇãE æÇãÇÓEÚØÇÝ áÞãæE ÇáÓÚE .ÇáÄÝÚÇáí æãæ íÞæã: áÇ ÈÞæææÇ áí (áIIE) ÄãÇ (áIIE Çáãã) æÞÍ ÞÑÄÈ ÑÓÇãE äã äIIE Äãí ÇãÓIí IãÇã ÇáIíã IÞÇáí íÓEÚØÝ ÝíãÇ ÇãÓIí IãÇã ÇáIíã ÞÇÆãÇ :ää ÄãÇ áÓE ÓíæÚíÇ æÄãÇ áÚ ÓáíãÇã áÇÆÞ -æÓíÑ ÇáIíæI ÇáIEíãíã ÇáãÓããíã ÇãæIííã Ýí ÇáãIãE ÇáãÑBÓIE ááIÓE ÇáÓíæÚí; æãIã áIíã ÈÇãÄÓãÇã ÓÑÇ æãÇ áÓEØíÚ ææÇIãE ÕÚØ ÇáÓíæÚIE .æÈÞããÇ ÚáíãÇ

ææÇÐÇ Ûä ÛäÇÁ ÇáÁÛÑÇÓ Ýí ÇáÚÇÖæÉ ; Áä ÇáäÓÇÁ Ýí ÇáÚÇÖæÉ íÊÛáíä ÈÈØæáÇÊ
: ÇááìÇáíä æßÁäáä íäÓíä áÚ ÁÊí ÇáØíÊ áßá àìÇáì ÞÇÆáÇÊ
æÕ ä ÇáíÓÇä æáÇ Ê Ð á ä ÝÁä ä íÓßæ íáíä ß æÇáìàÇì à ÊÒáí
ÍÝ ÇááìÚ Ûáíä æææ àìÑí ää Ûáí ä ÝßÁä æÇ äæ áÚä -ÚÚÚÚÚ
Ñí Çä áæ ÞÐÝ ÇáÐí ÁÓÞíÊä ÌÑí ää Çáá àìÇÊ ÈíÑ àÒÈí
æÄÒÈí ááÚÇä ÁÓáÊ ÇááìÇáíä; æÇáÁÓá (ÇáÑáÇí) æÇáÞáÇäÓ; æÇáäÐÇßí æÇáÚÈÇÞ æÇáìÑí
(Çáííæá) ; æÇááÈÞÝÉ ÇáÓáÑ ææáíÓ ÇáÈíÓ; æÓìÇÚÉ ÇááíæË; æÁíäÇä ÇáÓÑÇÚáÊ äæ ÍíÊ
:ÇáÓÇáÑ Çáííá Ýí ßÇÊá æííæ áááÓÈáÚÇÊ Áä íÑíä áÚ ÇáááÓìÇÊ ÓÚÑ ÍÓÇä áááìÇáíä
íÓÑæä ÈÇáÈíÓ ÇáíÝÇÝ ÁáíßÚÚÚÚä äÑíÇ ßÁÓí Ýí ÛÑíä áÚÑÝ (8)
ÍÈí ÁÈæßá Ýí ÈØæä ÍØæä ßä ÝÓÞæß ä ÍÊÝÇ ÈÈíÓ ÍÝÝ (9)
æÄáÇ ÇáäÓÇÁ ÇáÓíæÚíÇÊ æÄÒæÇì ÇáÒÈÇØ ÇáÚááÇÁ æÇááäÇÝÞíä ÝßÁä Ûáí ÑÁæÓáá ÇáØíÑ
..áÇ íäÈÓá ÈÈæÉ ÕÝÉ
íÈßíä ÒíæÇ äÓÈáÇÊ ßííÈää ÇáßæÇíí (10)
æáÞí Á ÕÇÊ ÞáæÈáÇ áíá áá íáÊ ÞæÇÑí (11)

: Ýí æßÇÈÈ ÇáííæÉ
æÇáííÊ Ýí ÍÇíá ÇááßÇÈÈ ÇáÑÓáíÉ áÇ íßÝ æáÇ íäÞØÚ Ûä ÇááíÇÑ ÇáííæÉ; æÛä ÇááÓÇÆä ÇáÈí
Ê ääí ÈáÇ ÍíæÓáÇ; æÇáíÓÇÆÑ ÇáÈí ÈÈßÈíáÇ íæáÇ ÈÚí íæä; æÇÈíÇÁ ÇááÓæÉ æÇáÓÑæÑ
æÇáÝÑí æÇáíÈæÑ ÈÇáÈØÇÑÇÊ ÇááìÇáíä áÚ ÇáÓáÇÈÈ ÈäÁáÇÁ ÇááÑÈííä ÇáÐíä ÈÇÚæÇ
.ÇáÄÑÓ æÇáÚÑÓ áÑæÓíÇ

: ÇáÑÓÇÆá
æÇáÑÓÇÆá ÈÈÑí ää ÞÇíÊ ÇáÓíæÚííä íÚÑÓæä ÍíáÇÈää áááìÇáíä æíÈæÓáæä ááá Áä íÁäæÇ
.ØÑíÞÇ ááÑÈäá Ááííä æÑÓá ÍÇíÊ ÞÑÇÑäá áíæäá

: ÇáÚíÊ ÇááÓíá
æÇááÈííÊ íÚáááÇ ÑÈ ÇáÚÇáííä æáßá ÈæÇÑÞ ÇááÓÑ æÈÓÇÆÑ ÇáÚÝÑ ÈáíÑ ááÇ áÚÇáá ÇáØÑíÞ
æßÁäáÇ ÈÒíÑ Ááí Áä ÇááÓÑ ÞÑíÊ æÄá ÍæáÊ ÇáÁÓáÇä ÛáÇ Þáíá ÓÈÚáÑ ááæíí -Áä ÓÇÁ Çááá-
Èííä ááÈÒÑíÊ ÞÇíÊ ää ÇááÓáííä íÓáÚæä ÞÑÇÑÇÈäá ÈÁíííä; æÈæÈÈÞ ÁÑÇÁáä ää ØíÇÊ ßÈÇÈäá
æáíí äÈíäá -Óáí Çááá Ûáíä æÓááÚ
æíÚÈáíæä Ûáí Çááá Èä Ûáí ÇáÈíÓ æÇáÓáÑ ÇáÈí ÈíáááÇ ÇáÒæí ÇáÓáÑ Ýí ÁÞÑÇÑ ÇáÞÑÇÑ æáÇ
.íÈáÞæä ÇáÁæÇáÑ ää ÇáÈíæÈ ÇáÈíÓ Áæ ÇáíáÑ

: ÝíÇ ÁáÈí
ááÇ ÓáßÊ ÓÈíááá æÇÓÈÚááÊ áÚÈäá ÇáÈí ÈæÞÚ ÇáæÓáÇä æÈÓí ÁÓáÇÚ ÇáÒáÇä; Çä ÈÞÈÝí
ÁÈÇÑäá áííÊ; æáÇ äæ ÓÚÈ ÇáÄÑÓ ÇááÈÇÑßÈ Ýí ÝáÓØíä Þí Ýáä áÐä ÇááÚÈ ÝÁíÞÚÈ ÞÚÞÚÈ
.ÓæÈä æÓáìÑÈ áíæÈä ÇáÚÇáá ÁíáÚ æÄä ÓÇÁ Çááá ÇáÈíÊ Ûáí ÇáØÑíÞ ÞÇííæä
ÚÚ
ÚÚ
.ÇáÞÑØÈí (8-36) (1)
.ÒÑí Çááææí /113/ Õ -64 (2)
.ÇáØÈÑí (10-30) (3)
.ÒÑí Çááææí /113/ Õ -34 (4)
.ÑæÇá Áíáí æÓáíá ÍÓä æÓííá ÇÈä ÍÈÇä (5)
.ÝÈí ÇáÈÇÑí /16/ ÈÇÈ (22) ÈÑÞä (2818) (6)
.ÇáÞáÇäÓ : ÑÁæÓ ÇáííæÐ (7)
.ÚÑíä áÚÑÝ : áßÇä ÇáÁÓí ááÈÝ ÇáÒíÑ (8)
.ÈíÓ ÍÝÝ : ÓíæÝ ÓÑíÚÈ ÇáÞÈá (9)
.ÒíæÇ: ÍÒáÇ ; äÓÈáÇÊ: áÇÈÓÇÊ ÈíÇÈ ÇáíÓá (10)
.ÇáßæÇíí : ÇááÓÇÆÈ
áíáí : ÌÑí; ÞæÇÑí: æáíÚÈ (11)

*áá ÇáíÚæÈ Ááí ÇáííæÉ
.[äÒÑ Ýí áíáÉ ÇáíáÇí -ÇáÚíí ÇáÓÇÈÚ æÇáÄÑÈÚæä- ÕÝÑ1409áÚ; ÓÈÈäÈÑ1989á*]
:Çáíáí ááá æííä æÇáÓáÇÊ æÇáÓáÇä Ûáí ää áÇ æÈí ÈÚíä; æÈÚí
ÝÞí äÒÈ ÈáÇÈÈ ÕÒÑ ÛÇáÇ ßÇááÉ ääÐ ÁØáÞÈ ÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Áæá ÑÓÇÓÈ Ýí æíá áÚÇä
ÍÇæí ÓáÈ 1975 ÍÈì ÇáÁä; æáÞí ÍÇÁÈ ÑæÓíÇ ÈíÇæí áÈØÝíÈ ÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÝßÈÈ Çááá Áä
ÈäÒä ÑæÓíÇ æíÓíÞ ÛááÇÁáÇ; æßÇáÈ áÞáÈ æÇÓÚÈ ÍØÈáÇ ÇáíÑßÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÛÈÑ áÓíÑÈ
ÇááÚÇáÇÈ ÈíÑÚÈ ÝíáÇ ÇáíÑßÈ ää ÇááÑÇÑÈ æÈßÈÈÈ ää ÇáÁáÇä; æÈÞáÈÈ Ýí ÁÈæä ááÈäÈ ää
ÇááÁÓí áÇ ÓÇÈÈ áá ÇááæÇÓí; æíáÇá áÐä Çááíä äÓíÈ äÝæÓ ÇáÐíä ÛÇÓæÇ ÇáÁííÇÈ; æÇááÓí
ÇááÝÓí æÇáÓÝÇÁ ÇáÑæí æÇÓÑÇÞÈ ÇáÞáÈ Èßæä ÈáÑÈ ØÈíÚíÈ; æáÈííÈ ääØÞíÈ íáííáÇ Çááá
:-ÚÓ æíá- ááÓÇÈÑíä; æáÐä ÈÑßÈ ÇáÒÈÑ
Áäá ää íÈÞ æíÒÈÑ ÝÁä Çááá áÇ íÓíÚ ÁíÑ ÇáííÓáíä

.CáÁiÉ (90) íæÓY
æÍáCá áÐá ÇáØÑíP ÇááÑíÑÉ ÇáæÚÑÉ ÇáÉí ÈlÈá ÇáÁlæÉ æÓPÉ ÇlÈíÇÒàÇ ÈáÚÉ ÇáíÑBÉ ÚáæÍÇ
-áá ÍÉ ÇáÈàÇÁ ÇáÐÇÈí- ÕÁæÇ ÈÚíÇ æBÐáB ÝÁá ÇáÇáÈÒÇÑ ÇáÁYíP Èíá ÇááÇÓ BÇá BÈíÑÇ
. ÌÇ

ÁàÇ äá ÍíÈ ÇáÇÑÈPÇÁ ÇáÑæÍ æÇáÑÈÇáíÉ Ýí ÇáíÇÉ ÝÁàB ÈáàÓàÇ äá ÍáCá äæÇPÝ ÁYÑÇlâÇ
æPÇlÈàÇ ÁàÇá ÇáÁÚÇÓíÑ ÇáÚÇááíÉ ÇááæÍÇÁ ÇáÉí ÈÑíí Áá ÈÚÓY ÈáÐá ÇáíÑBÉ ÇáÉí áÇ
ÒÇáÉ æáàÐ Áæá íæá ÈáÓB ÈÒàÇá ÇáÈæÍá æÚláÉ ÇáPíÇlÈí; ÝPí æPÝ ÇáPÇlÈí äæÇPÝ ÓÇáPÉ
ÁàÇá ÍáÇPíá ÇáÓíÇÓÉ ÇáÚÇááíÉ æÓÇáÚí PÑÇÑÇÉ ÇáÁáá; áÐá ÇááæÇPÝ ÈÚíí Ááí ÁÐáÇáàÇ
ÓíÑÉ ÇáÓáY æÈíí Ýí ÁÚáÇPáÇ PÓÓ ÚÈl Çááá Èá ÌÐÇYÉ ÇáÓáí ÁàÇá PíÒÑ æÑÈÚí Èá ÚÇáÑ
Ýí ÁíæÇá NÓÈá íæá Áá ÇPÈlâ ÈYÑÓá ÍÇlâ ÇáÁíæÇá ÈØÁ ÓáÇÈB ÝÑÓá ØáÇYÓ NÓÈá
.æÇáÒÑÇÈí æíÑÈØá ÈááÑPÉ äá ääÇÑPá
æáÐÇ ÇáÇÓÈÚáÇÁ ÇáÁíæÇáí ÇáÐí ÈáÈá ÒÇáíÇ Ýí äæÇlâÉ ÓÇÓÉ ÇáííÇ æÚáí NÁÓáá "ÑíÚÇá"
ää íBá áíáÈl äá YÑÇÚ Áæ í ÑÈí äá ÍáCá ÒYíÇÉ ÇáBÈÉ ælØÈ ÇáááÇÈÑ áPí BÇá áÐÇ ÇáÇÓÈÚáÇÁ
.ÈáÑÉ æÈÇÑBÉ ááÒÈÑ ÇáØæíá ÚÈÑ ÇááÚÇáÇÉ ÇááÑíÑÉ ÇáÁíáíÉ
: ÇááPáÉ ÇáæÇÓÚÉ

áPí BÇá ÇáÈæá ÒÇÓÚÇ Èíá ÈáB ÇáÁíÇá ÇáÉí BÇá íÑÓá ÝíáÇ ÇáááíÓ ÍÈíÈ ÇáÑíáá ÇáÓáí
(ÇáÁíá ÇáÚÇá ááíÑBÉ) ÇáBáÇÓáBæY Úáí ÇáÁæÑÇP Èá íÒÑlâ Ýí ÁÚáÇP ÇáÚÑY ÇáÚáàÇÁ
ááÐíá íÑÈíáá Úáí ÍÈ ÇáíáÇl æÈíá áÐá ÇáÁíÇá ÇáÉí íáÚÉ ÝíáÇ ÇáÁØYÇá ÈÇáPÇÐY ÇáÒÇÑæÍ
"ÁÑ. Èí. Íí." ÇáÐí ílØá ÇáíÈÇÈÉ; æÇáíÑBÉ ÇáÁÓáÇáíÉ æáí ÈÚáá PÑÇÑáÇ ÈÇááæÇlâÉ ÇááÓáíÉ
Ýí ælâ ÍÇæí; äá íBá ÈæÓÚáÇ íæáÆÐ Áá ÈÈááí Ýí ÍíÇááÇ áíÑí ÈØæÑ áÐá ÇáPáÉ ÇáÓÇáPÉ ÇáÉí
ÈáÚÈáÇ ÈÇáíáÇl ÇááÈÇÑB; Ýáá íBá áííáÇ äá Èíá ÁÈáÇÆáÇ Bááá Nlâ íÓÈØíÚ ÇÓÈÚáÇá ÇáPÇÐY
Óæí "Áíáí ÒÇá áÓÚæí"; æÇáÁá ÁØÈí ÇÓÈÚáÇá ÇáPÇÐY -áÐÇ- äá äæÇlÈÉ ÇáÚáàÇá ÇáÐíá äá
.íÈáÚæÇ ÇáíáÈÈÈ ÈÚÍ

: ÇáPÑÇÑ ÇáÈÇÑíí
áPí BÇá PÑÇÑ ÇááæÇlâÉ ÇááÓáíÉ áíÇæí ÍÇÑPÇ áÈYBíÑ ÇáÁáÓÇá ÇáÚÇl; ÍÇÓÈ æÁá ÇáPÑÇÑ
Pí ÒíÑ äá ÈáÇÈíá ÒÇÈÇ Pí ÇáÈYæÇ Íæá "ÈÑáÇá Çáííá NÈÇáí" æ"ÍBáÈ íÇÑ" Ýí ÈíÓÇæÑ - ÈÚÍ
àlÇÉ áÁáÇÁ ÇáÒÈÇÈ äá PÈÓÈ ÍÇæí ÇáííííÉ ÇáÉí BÇáÈÈ ÈÑÈíY áÐBÑáÇ ÁæÓÇá ÁYÚÇáÓÈÇá
.æÈlÓÈ äáÇ ÁáY íÓÇÈ
æáá íBá áÐÇ ÇáPÑÇÑ áíÓíÑ áæáÇ ælæí íÑBÉ ÁÓáÇáíÉ ÇáÈÈÐ äá ÍáÇáâÇ áÁáÇÁ ÇáYÈíÉ ÇáÐíá
.ÁáææÇ ÈÑÈáá; ælÇææÇ Pí ÈáPæÇ PÓØÇ äá ÇáÈÑÈíÉ Úáí Áííí ÁÓÇÈÐÈáÇ æáÓÇlâÇ æáÑÈíáÇ

: ÇááæÑí ÇáÚÐÈ
æáPí áÒlÈ ÇáíÑBÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÁYÚÇáíÉ Úáí áíB ÇáÓlÈÈÈ ÈÈl ÁØÈlÈÈ áíÑÓÉ YÐÈ PÇÆáÉ
ÈÐÇÈáÇ æááááÇ ÚÐÈÇ áÇÈl Áá íÑlâ Bá ÇáÐíá íÇæáæá ÇáÓÇÁ ÇááíÈáÚ ÇááÓáá äá Ílíl; æáPí
ÁÚØÈ ÁÚáÇPÇ æÁÈÚÇlÇ áBÈíÑ äá ÇááÚÇáí ÇáPÑÁáíÉ æÇááØØáíÇÈ ÇááÈæíÉ ÇáBÑíáÈÈ Ýí
ÁÐáÇá Çáííá. æáÇÈl áÁÈáÇÁ ÇáíÑBÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÚÇááíÉ Áá íPæYæÇ ØæíáÇ ÁàÇá áÐÇ
.ÇááÚíá ÇáÈÑ ÇáÐí YíÑÈá ÇáíáÇÁ æÇáÁííÇÈ YæP ÁÑÓ ÁYÚÇáÓÈÇá ÝíáááæÇ äáá
æÐáB áÁá ÇáíÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ Ýí ÁYÚÇáÓÈÇá ÁØÈlÈÈ ÇáÁá YÑííÈ æÁÚØÈÈ ÇááØØáíÇÈ
. ÇáíÑBÉÈÈ ÁÚáÇPÇ ; æÁÈÚÇlÇ
ÝáPí BÇá áÚáí ÇáÒÈÑ" PÈá áÐÇ ÇáíáÇl ÇááÈÇÑB ÇááÒÑY íáÒÑY Ááí ÇlÈÓÇÈ ÓíÇØ (1)
ÇáíáÇlíá æáí ÈááÈ ÚáæÑ ÇáíÚÇÈ æáÇ BáÇ áYáá äá áÚÇáí ÇáÒÈÑ Ýí ÇáPÑÁá ÇáBÑíá Óæí
.ÇáÒÈÑ Úáí Úáá ÇáØÚÇÈ æÒÈÇáíÈáá ælâÇlíáá

: ÁàÇ ÇáÁá
ÝÇáÒÈÑ Pí ÁíÐ ÈÚlÇ ÁBÈÑ æÑPÚÉ ÁæÓÚ Yáæ íÚáí: ÈÈÓ ÇááYÓ Úáí ÇáÑÈÇØ Ýí äæÇlâÉ
ÁÚlÇÁ Çááá æÇáÒÈÑ Úáí ÇáÑÈÇØ Ýí Ðáá ÇáíÈÇá æÈíá ÇáÚÇÈÇÈ æÇáÁíÚÇá æáÁÓáÑ
æÈØÇæáÉ ÈáÈl Ááí ÓáæÇÈ Úáá ÓÇP Úáí ÇááYæÓ; áÁá ÇááYæÓ ÈÁáY ÇáíÇÉÈÈ Èíá ÇáÁíÈÈ
.æYæP ÇáÁÑÓ ÇáÉí íÑí ÇáÁáÓÇá ÚáíáÇ ælÈÇÈÈ Èíá NÈÇáÇ æáíÇlâÇ
æÇááYÓ ÈÓÈæíÓ äá ÇáÚÑÈÈ; ÚÑÈÈ Úá ÇáÁáá; æÇáííÇá; æÇááÚÉ æÇááíÇÈ ÇáÉí ÈÑÈí
ÚáíáÇ; ÝÁÐÇ ÁÓíY Ááí áÐÇ Báá Çáíæ ÇáÑáíÉ ÇáÐí íÓíØÑ ÚÇáÈÇ Úáí ÈÚæÑ ÇáÑÈÇØ; æPáÉ
ÇáÓÇl; ælYÇY ÇáÚlÓ æÓÚY ÇáíÇÈ; æáíæÚ áÐÇ Báá íBæá læÇ PÇÈáÇ BÆíÈÇ ÈPíáÇ Úáí
.ÇááYÓ
æáÐÇ Çáíæ áÇ íYÝÈÈÈ æáÇ ííáÈÈÈ Óæí ÇáÈÚæíØ ÇáÑÈÇáí ááPáæÈÈ ÈáÇ íÓÈÚ Çááá ÚáíáÇ
.ää YÑí æáÒÑÈ æÁáÓ æÓBíáÈÈ
(ÚáíBá ÈÇáíáÇl ÝÁáá ÈÇÈ äá ÁÈæÇÈ ÇáíáÈÈ ÌÐáÈ Çááá Èá Çááá æÇáÚá)
.Ólíl (1)

ÝÇááá æÇáÚá : ÁáÑÇá äáÇÒàÇá ááÑÈÇØ áÇ íYÇÑPÇá ÁáÇ ÇáPáæÈ ÇááÑÈÈØÈÈ ÈÇááá
.ÇááæØæáÉ ÈlÈáá ÇáÚÇÆÐÈÈÈ ÈlâÇáá
æáá ÇáPÓÇlÇ ÇáÈÇÑØÈÈ Ýí ÇáíÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÁYÚÇáíÉ ÁááÇ äáÐ Áá NÁÈ ÇááæÑ æÈB (2)
æáÈ ææÇÈáÇ lÈl ÇáÁá æáí ÈlYÚ ÇáÈÓlÇÈ æáá ÈPØY äá ÈáÇÑ ÚÑPáÇ æáá ÈlÑY (ÈlÓl) äá æÈÇl
.ÈÐÇÑáÇ ÓlÆÇ

æáÐÇ ÝÞÍ ÈÞÍÊ ÊÓÊÍÑ ÙØÝ ÇáÓÙÊ ßáá; æÊÓÊÍæÐ Ùáì ÇÙÍÇÈää; æÊäÇá ÇÍÊÑÇää
æÇßÈÇÑää; æáÇ ÒÇá ÇÓå ÇáÍÙæÊ Ææ ÇáÍÑßÊ; ÆßÈÑ ÙÇää ää ÙæÇää ÇáÊÚÍá æÁää äÁää
.ääÈÐÊ

æáÐÇ ÈÞÍ äÓÙÊ Èä ÙáíÑ áÚääÈ ÈÇÑÒÇ Ýí ÌáíÇ ÇáÓÍÇÈÈ æÈÞÍÊ ÐßÑÍÇÈå ÊÓÊÍÓ ÆÙáÞ
ÇáÚæÇØÝ æÊÓÊÍää ÇáÚÍæä ÈÇáÙÈÑÇÊ æáÐÇ ÝÙáíáÇ æÓÙ ØÙÇä Õáí ÆäÇä ÙÊÍ ÇáÑÍää Èä
. ÙæÝ ÇÓÊÚÈÑ (Èßì) æÞÇä æÐßÑ äÓÙÈÇ
íÞæá ÌÈÇÈ Èä ÇáÁÑÈ ÑÓí Çááá Ùää

åÇÌÑåÇ áÚ ÑÓæá Çááá -Õáí Çááá Ùáíá æÓáá- äáÈåÓ æíá Çááá ÈÚÇáí ÝääÇ ää äÇÈ æää íÁßá ää]
ÁÍÑå ÕÍÆÇ ääää äÓÙÊ Èä ÙáíÑ ÑÓí Çááá Ùää æääÇ ää ÁíáÙÊ (æÕÍÈ) ää ÈáÑÈå Ýææ íáÍÈåÇ
(íÞØÝåÇ)
.æÊÝÞ Ùáíá (2)

æÇáÁä : áÞÍ ÇÓÊÕáí ÆßÈÑ ää ÈÓÙíä ÈÇááÇÆÈ ää ÆÈäÇÁ ÇáÍÑßÊ ÇáÁÓáÇáíÈ æää íáÍÈæÇ ää
.ÇáíáíÇ ÕÍÆÇ ÈÚÍ

Áä ÙáÑ ÇáÍÑßÊ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÁÝÙÇáíÈ ÕÙíÑ ÌÇ ; æää íÈÚáÚæÇ Ýí ääÇÓÈ ÇáíæáÈ æää (3)
íÑÈÞæÇ Ýí Óää æÚÇÆÝåÇ æßÇáÈ ÆßÈÑ æÙíÝÈ áííää ÙáÇÍÈ ßáíÈ ÇáÕÑíÙÊ Èíí ÙáÇä áíáí áíÇÓí
-Ñíää Çááá- æáÐÇ Ýáá íßá áííää ääÇÓÈ ßÈÑí íáßá Æä íÓÇæææÇ ÈåÇ Ùáí ÇááÈÈÇÆ æÝÓåÇ
ÇÈÈÇÙÇ áÞÇÙÍÈ: (ÇÍÊíÇÑ Æææá ÇáÕÑíá) (ÁÐÇ ÈÚÇÑÒÈ äÝÓÍÈÇä ÑæÙí ÁÚÙääÇ ÕÑÑÇ
.ÈÇÑÈßÇÈ ÁíÝääÇ)

æáÐÇ ÈÞÍÊ ÇááÈÇÆ æÇÓÍÈ äÇÓÙÊ æäÇ ÇÙÈÑÇåÇ æÓ æáÇ ÙææÓ æää íÚÓ ÇáÍÙÇÈ ÍíÇÈ
æÈäÇÐÓÈ Èíá æÈÇÆ æÚääÈ æÈíá äæÇÐÝ ÙááíÈ ÈááíáÇ Ùáíáá æÓáíÈ ÇáÍÙæÈ áíÇÝÙÊ Ùáí æßÇÓÈ
Èíá Áíí ÇáÍÙÇÈ ÞÍ ÈÈÚÑÓ ááÓáÓáÈ ÝíáÇ ææ æÞÝ ÇáÍÙÇÈ æÞÝÈ ÇááÈÇÆ æÇáÈÑÇÁ ää
.ÇááÚÇä ÇáÞÇÆä

æää íÚÓ ÌääæÑ ÇááÓááíá ÍíÑÈ ÞÇÈáÈ ÇÒÇÁ ÇáÈæÇÐÓ Ýí ÍíÇÈ ÈÚÓ ÇáÍÙÇÈ Èíá äáí äÑÓæä
ææÇÐÚ Ùááí íæáí; æÈÞÍÊ ÇááÈÇÆ ÇááÚááÈ äÕÑÐÈ áÁä ÇáÓáæß ÇáÐí ÍíÇÇá ÇáÍÙÇÈ ßÇä
.ÇáÓæÑÈ ÇáÓÇÍÐÈ æÇáÈÑíáÈ ÇáÚááíÈ ááßááÇÈ æÇáÓÙÇÑÇÈ æÇááÈÇÆ

Áä ÇáíáÇÍ ÇáÁÓáÇáí ÇáÐí ÍÇÓÈ ÙáÇÑå ÇáÍÙæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æßÇáÈ ÑÁÓ ÇáÍÑÈÈ Ýíá (4)
æÞÐÝÈ Ýíá ÈÁÝáÇÐ ÆßÈÇÆ æÓÍÈ Ýíá ÈÁÚáí äÇ Èääß ää ÆÈäÇÆäÇ Áíí Ááí ÇáÓÇÌ äÝæÓ
ÕÈÇÈåÇ ÇáÈÇÆá Ùáí Þíí ÇáíÇÈ æÈÓÝíÈ ÆÑæÇÍáä æÁáí ÕáÇÈÈ Ùæíáä; æáÐÇ ÝÁáß Èíí ÝÑÞÇ
åÇÆáÇ Èíá äÝÓÍÈ áÁáÇÁ ÇáÓÈÇÈ ÇáÐíá ÈÈÑíí ÁÓåÇÁää Ùáí ÌáíÚ ÇáÓÝÇá ßÓí ÇÝ æíßáÈ
íÇÑ æÑÈÇæí æÍÇáÓ; ÆÞæá: ääÇáß ÝÑÞ ßÈíÑ Èíá äÝÓÍÈ áÁáÇÁ ÇáÍÙÇÈ ÙÇä 1975 æáÝÓÍÈää
ÙÇä 1988; ÈÚÍ Áä ÁäÓæÇ áÑíáÈ ÈÓÇæí ÇááÑíáÈ ÇááßíÈ ÈäÇäÇ -ÈáÇÈÈ ÙÒÑ ÙÇäÇ - Ýí ÁÈæä
.ÇáÞÈÇá æÈíá ÌÑí ÇáÑíí; æÁÓÈÍÈ ßÈÑí ÇááÓÇá Ýí ÁÚíááá Ìí ÕÓíÑÈ

ÁÐÇ ÇÙÈÇÍ ÇáÝÈí ÌæÓ ÇáááÇíÇ ÝÁææä äÇ ÌåÑ Èä ÇááíÙæä
Áä ÇááÚÑßÊ ÇáÈí ÙÑßÈ ÆÈäÇÁ ÇáÍÑßÊ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇÒØÑÈää Áä íÚíÓæÇ áÚ ÌáíÚ ØÈÞÇÈ (5)
ÇáÓÙÈ

Ýáäää ÙÇää ääÝÓå æääää äÞÈÕí æääää ÓÇÈÞ ÈÇáííÑÇÈ ÈÀÐä Çááá Ðáß ææ ÇáÝÓá ÇáßÈíÑ
.ÇáÁíÈ (22) ÝÇØÑ

:æÐáß áÁä ÇáÓÙÈ ßáá ÇÍÈÑØ ÓíæÝá ääÇÝÍÇ Ùá ÙÑÒå æáßÇÝÍÇ Ùá Ìíáá æßá æÇÍí íÞæá
ÝÇááæÈ ÁÚÐÑ áí æÇáÓÈÑ Áíáá Èí æÇáÈÑ ÁæÓÙ æÇáíáíÇ äää ÙáÈÚÇ
æÇÒØÑÇÑää ááíÇÈ áÚ ÌáíÚ ØÈÞÇÈ ÇááÇÓ ää äÝÑØ æáÞÒÑ æáíÓÆ æáÈÚÈÑ æÓÇÍÞ æääÈÐå
ÁÚØÇää ää ÇáÈíÑÈÈ æÇáíÈÈÈ æÇáíáßÈ ää ÍáÇá ÇááÚÇäÇÈ ÇááÑíÑÈ Ýí ÑÝÚ
ÇááÓÈæíÇÈ; æáíÇæáÈ ÇÍÇÍ ÇáÈæÇÓÞ Èíá äÐå ÇááÓÈæíÇÈ ÇááÈÈÇÆæ ÇáÈí ÈÚíÓ Ýí ÞÇÙÍÈ
æÇÍÍÈ æÈæÇíá ÙíæÇ æÇÍÍÇ ÍáÇá ÙÒÑ ÕææÇÈ æÈæÇÓáÈ Ýí ÍíÇÈ æÇÍÍÈ ÈÍÈ Ùá ÕÞÝ æÇÍÍ
.ÈíáÚää äÇÆÍÈ æÇÍÍÈ æíÈíÑßæä ÍÑßÈ æÇÍÍÈ ßÁääá íÓí æÇÍÍ

ÈíááÇ ÇáÍÙæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ßÈíÑ ää ÁÞØÇÑ ÇáÚÇää ÇáÁÓáÇáí ÈÚíÓ Ýí áíÈáÚÇÈ ÍÇÓÈ
áÚíÝÈ äÇ ÈáÈÞí áÚ ÕÇÆÑ ØÈÞÇÈ ÇááÇÓ ÇáÁíáÇáíÈ ÁáÇ Ýí ÇááíÇÝá æÇááíæÇÈ æÇáíØÈ
.æÇáÇÍÈæÇÙÇÈ

æÇááÓÇá ÇáÈí ßÇäÈ ÈæÇíá ÇáÞÇÍÈ ÙÈÑ äÐå ÇáÓáíá ÁÚØÈää äÑÇÓÇ ááíßá æáÐå (6)
ÇáááÇÑÓÈ ááíßá æÇáíÑÈÈ Ùáí ÇáÞÇÍÈ ÇáÓíÇÓíÈ æÇáÚÓßÑíÈ ää Èßá ää ÍáÇá ÕÝÍÇÈ ÇáßÈÈ
ÝæÞ áÞÇÙÍ ÇáíÑÇÓÈ Ýí ßáíÇÈ ÇáÁíÇÑÈ; Èá ßÇäÈ ÍÈÑÈ ÙááíÈ ÁæÑÈÈ æÕíÇ ÓíÇÓíÇ æÚáÞÇ
Ýí ÇááÚÑ ÝÑÓÈåÇ -ÈÞíÑ Çááá- ÇáÁíÇÈ ÇáÓíáÈ æÇáÚÞÈÇÈ ÇáÓÇÐÈ ÇáÈí ÈæÇíááá Ùáí ÕÓíí
.ÇáæÇÐÚ

æáÐÇ Ýáæ ÁíÐäÇ ßáÈÇá: Áíáí ÕÇå áÓÙæí; Áæ ÇááááíÓ ÈÓíÑ Ææ ÇáÓíí ÍáÇá Çáííá.. ßá æÇÍÍ ää
áÁáÇÁ äÝÑæÓ Ùáíá Áä Ìíí ÍáÇ áááÓÇá ÇáÇÍÈæÇÙÍÈ; æáÞÓÇíÇ ÇáíÝÇÝ ÇáÈí ÈÚÓ ÇáááØÈÈ
ÈäÇÈåÇ; æÙáíá Áä íæíí ÍáÇ áÞÓÇíÇ ÇáíÑÇÍ ÇáÈí áÇ ÈßÝ Ùá ÇááÓíÝ; æääÓÇá ÇáÁíÈÇä
æÇáÁÑÇää; æáÇÈÍ Áä íÈÍÈ Ùá æÓíáÈ áÇÍÇÍ áíÑí ääÆÇÈ ÇáÁæáÝ ää ÇáÁæáÇÍ ÇáÐíá áÇ
íÚÑÝæä ÇáÞÑÇÁÈ; ÝáÇ ÌÑå Áää äØÒÑ áÝÈÍ ÈÚÓ ÇááíÇÑÓ æææ Ýí ßæáÝ ÇáíÈÇá Áæ ÈÍÈ
.ÇáÓíÑ

:Ýßá æÇÍÍ äää: ÁääÇ áæ: ÍßæáÈ ÞÇÆáÈ ÈÐÇÈåÇ
Ýææ ßÑÆíÓ ÇáæÒÑÇÁ æÝí äÝÓ ÇáæÞÈ Ýææ æÓíÑ ÇáÓÍÈ æÇáÈÑÈÍÈ æÇáÈÚáíá æÇáíÝÇÚ
.æÇáÓÁæä ÇáÇÍÈæÇÙÍÈ æÇáÒÑÇÚÈ æÇáÁÚáÇä æÇáÁÑÓÇÍ
;æÞí ÓÁááí ÈÚÓää: Áæ ÈÚå Áä ÇáÁÝÙÇá íÓÈØíÚæä ÁÞÇáÈ ÌæáÈ ÁÓáÇáíÈ ÈÁáÝÓää

añÑòà ÇááíÒà Ýí àííà ÇááíáÉ (ÀÐÇ ÇÓÈØÇÚ ÇáàíÇáíæä Åä íÐÈíæÇ ÍÒáí àÐÇ ÝáÇ Òß Åäää
:íÒÈØíÚæä ÝÈí ßÇÈá); æÇáíáí ááá (áÐí ÀÐá Çááá ÇáßÝÇÑ
ÝÀÈÇää Çááá ää ÍíÈ ää ííÈÒÈæÇ æÐÝ Ýí ÐáæÈää ÇáÑÚÈ
.ÇáÁíÉ (2) ÇáíÒÑ

.æáíí ÝÈí Çááá "ßÒà" Úáí íí ÆÑíæÈæÑ ææáí ÚáíáÇ Áíí ÆÈÈÇÚá æíÇÁ äãÒÇíÈÈæÇ æãÑÇÝÐÈæÇ
:ÒíÒíÉ ÆÑíæÈæÑ

íÚÈÈÑ àÐÇ ÇáÐÇÆí Áíí ÆÈæÇÁ ÇáíÑßÉ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÀæÇÆá Ýí ÆÝÚÇáÒÈÇä æíÚíá
ÇáíÚÇÉ ÁÓÈÇÐää æãÑÈíáá; Èá íÚÈÈÑ ÇáÁä äÝßÑÇ ää äÝßÑí ÇáíÚæÉ ÇáÁÓáÇáíÉ. æíÚÈÈÑ
ÇáÓíÒ ÇáÈÇáí ÈÚí áÓÚæí Ýí ÇáááÇØÐ ÇáÓáÇáíÉ; æíáíÒá ÈæÇÓÚ Íä æÁíÈ ÆÝíÚ ÚíÇ áÇ íÐßÑ
.Úää ää ÇáÒáí æÇáÚÈÇíÉ æÇááæÇÝá

ííæä ßÒä: æÇíÈá ÇáàíÇáíæä ßÒä æßÁääáá ÍíÒ ääÚá æÐáß áÁä ÇáÁÇÑÈ æÇííÈ Ýí ÇáÝÈí æää
íÒÈÑß áÚ ÆÑíæÈæÑ Óæí äíææÚÉ (ÓÑíÉ) ää ÇáíÒÈ ÇáÁÓáÇáí íÐæíáá (ÝíÇÁ áíáí) ÇáÑíá ÇáÐí
.íÒÇÑ Ááí ØíÈä ÈÇáÈæÇä æíÈáí Úáí ÇÚÈíÇáá æÇÈÓÇää ßá áÓÇä

:ÝíÇÁ áíáí æÓÑíÉ ÇáÈíÇÑííá

æÓÑíÉ ÝíÇÁ áíáí ää ÆÈæÇÁ ÈíÇÑí ÇáÐíá áÇíÑ ÆÈÇÁää ää ÈíÇÑí ÐÈá ÓÈíá ÓáÉ; æää íÚíæä
ÆáÝÓää æíÑÈæä ÆÑæÇíáá áÇÓÈÑíÇí ÈíÇÑí ÇáÐí íÚÈÈÑæää Áää ÝÑÒ ÇáÁÚíÇä. æää Èíá
ÆÝÑÇí ÇáÓÑíÉ íáÝÈ áÚÑß ÚáÇäÇä ÓÚíÑÇä ÁííááÇ ÝíÒ Çááá áíáí (11ÓáÈ) ææÑ Çááá áíáí (10
.ÓææÇÈ)

ÐÇá íæáÓ ÇááÒÑí: ÐÈá ÝÈí ßÒä ÓÁáÈ äæÑ Çááá: Ááí Áíá íÇææÑç. ÝÐÇá: ÆáÇ ÐÇáÈ áÐáÚ
ÓíÑÈ Çáíáííá (ÇáÓíæÚííá) ää ÍÐæÑáÇ æÁÐØÚ ÈÐÑÈää

æÁáÇ ÝíÒ Çááá ÇáÐí ßÇá íæÒ ÇááÚÑßÈ ÍÇÝíÇ Ýáá áÇ ííáá Èä ÈÚí ÇáÝÈí Áä ííí ÍÐÇÁ ÍíííÇ
.íáÈÒá ßáÇ ÐÇá: ÆÈæ Øá

æÚáÇä ÈÇáÈ ÇÓää ÍíÇ ííÇí (ÚØÇÁ Çááá) 61 ÚÇäÇ ÝÐí ÆØáÐ ÓÈÚíá ÐÈíÝÈ (ÆÑ. Èí. Íí) Úáí
.ÇááÑßÒ ÇáÐí Ííáæä áÚ ÆÈí Øá æßÇá Ææá ÇááÐÈíáíá Úáí ÇáÓíæÚííá ÍÓæää

:Ýí ÐÑíÉ ÆÈí

æÝí áÐá ÇáÐÑíÉ ÐÑÈ ÈàíÒíÑ ÒäÈæÇ ÍáÓÈ ääÈÚÉ áÚ ÇáÁíæÈ ÆÈÇáí æãÓÚæí æÆÑíáÈæÑ; æÈíÁ
ãÓÚæí íÈßáá Úá áÚíá ÇááÇÒæÑí: ÇáÐí íÓÈíÑí ää ÇáíÈÇá ÇááííØÈ ÝÁää íÓÈíÑí ää ÇáíÈÇá
ÇááííØÈ ÈáÇÈæÇÆÈ æíáÓæä ØáÇ ÓæáíÇ æáÚíá Èää Çáßíáæ ÇáæÇíí 20 ÍæáÇÑÇ Áí Áä Ííá
ÇááÇÒæÑí ÍæÇáí 7 ááíæä ÍæáÇÑ ÓæáíÇ . ÁáÇ ÇáÓáÑí ÇáÁíÒÑ: Ýáæ ää ÇáíæÇáÑ ÇáßÑíáÈ æÐí
.ÈíÚ ÐíÑ ÇáÁÓÈÚ äää Ýí áÐÇ ÇáÚÇä Èääíæáíá æáÓÝ Çáááíæä ää ÇáíæáÇÑÇÈ
:ÇáßÇáíÇÈ ÁÝÚÇáÒÈÇä

ÐÇá ÆÈÇáí: ÁääÇ ÈÒíÑ ÈÇááÚÇíá: ÇáÈÈÑæá; æÇáÚÇÒ Ýí ÍæÒíÇá; æÇáíæÑÇáíæä Ýí
ÐáíáÇÑ; æÇáííí Ýí ÈÇáíÇä æÈÁáßÇä ÁÝÚÇáÒÈÇä ÇáÇßÈÝÇÁ ÇáÐÇÈí ÈÇááí æÇáÁÑÒ
.æÇáÓßÑ

ÐÇá ÆÑíáÈæÑ: Áä ÆÒäÈæÇ áí ÆÒáÈ ÇáÑíÇá ää ÇáíÚÇÉ ÇáÐíá ííááæä ÁÚÈÇÁ Çáíßá ÇáÁÓáÇáí
ÝÁíÈÈ: Áä Ýí ÇáÚÇäá ÇáÁÓáÇáí ØÇÐÇÈ ßÈíÑÈ ÓæÇÁ ää ÆÈæÇÁ ÇáíÚæÇÈ Ææ ää ÇááÓááíá
ÇáááÈÓáíá æÈÁáßÇáßá ÈÚí Áä ÈáÓßæÇ ÈÒáÇä Çáíßá æÈáÓßæÇ ÈáÐæí ÇáÐíÇíÉ Ýí ÁÝÚÇáÒÈÇä
Áä ÈÓÈÚíææÇ ÈáÐá ÇáØÇÐÇÈ ÇáÓíáÈ ÒÈä ÇááÚØáÉ Ýí ÇáÚÇäá ÇáÚÑÈí æÇáÁíáÚÈ ÇáááÇíÑÈ
.Ýí ÆãÑíßÇ æÆæÑæÈÇ

Áä ÇáíØæÈ ÇáÁæáí Áä ÈØíæÇ ÈÇáíßá Ýí ßÇÈá æÚÓÇá Áä íßæä ÐÑíÈÇ æÈÚí áÐÇ ÝÇáÁáÑ
.Óáá -ÈÁÐá ÇáááÚ

æÁä ÇáÐí ÁÚÇáßá Úáí ÍæÒ áÐÇ ÇááÒæÇÑ ÇááÒÑá ÈÇáááíÈ ÍáÇá ÚÓÑ ÓææÇÈ æÐí ÇíÈÒÈä
áÐÇ ÇáíÒá ÇááÈáÇØä ää ÇáÓÚÇÈ æÇááÒÇßá æÇáÚÐÈÇÈ; äæ ÓÈíÇáá ÐÇíÑ Úáí Áä íÚíáßá Ýí
ÇÑÓÇÁ ÐæÇÚí Çáíßá ÇáÁÓáÇáí Ýí ÆÈæÚ ÁÝÚÇáÒÈÇä
æÇááá ÚÇáÈ Úáí ÆãÑá æáßá ÆßÈÑ ÇááÇÓ áÇ íÚááæä
.ÇáÁíÉ (21) íæÓÝ

.ÐáÈ äãÓÚæí : áÑíí Áä áíæÒ áÚßá ÚááíÉ ÇÝÈÈÇí Áíí Çááíá Ææ ÇááÑÇßÒ ÇáßÈíÑÈ
ÝÑí ÆÑíáÈæÑ: Áä ÍíÇÈß áíÓÈ ááßÇ áß æáÇ áÁÝÚÇáÒÈÇä ÁääÇ áí ááÁáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ íáíÚÇ
; ÝÁíÈÈ

æáÇ ßÇá äáÝÓ Áä ÈææÈ ÁáÇ ÈÁÐá Çááá ßÈÇÈÇ äÁíáÇ
;ÇáÁíÉ (145) Áá ÚáÑÇä

: æÑííÈ

Áí íæáí ää ÇááæÈ ÁÝÑ íæä áÇÐíÑ Áä íæä ÐÚÚÚÚÚÚÚ
íæä áÇ ÐíÑ áÇ ÆÑáÈÚÚÚÚÚÚ ää ÇááÐíæÑ áÇ íáíæ ÇáíÐÑ
:æÁÖÝÈ ÐÇÆáÇ : Áä ßÈíÑÇ ää ÇáíÚÇÈ ßÇáÈ ÓáÇíÈää ÁÝÓá ááíÚæÈ æááÁÓáÇä ää ÍíÇÈää
ÝÝí ÇáÐÈáí áÁííÇá ÍíÚÚÚÚÚÚ æÝí ÇáÁÓÑí Ýíí äää æÈÈÐ

æááíÑíÉ ÇáíáÑÇÁ ÈÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ Èßá íí áÒÑíÈ ÈÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚÚ
Èä ÐßÑÈ ÐÈÈ ÇÓÈÒáÇí Óíí ÐØÈ æßíÝ ßÇáÈ ÍÝÚÈ ÐæíÈ ááíÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ÇáÚÇäá æáÒÈ
ÚáíÝÈ ÁíÐÚÈ ÇáßÈíÑíá ää ÇááÓááíá ää ÓÈÇÈää æßÇáÈ ÈíÇíÈ ááÓíæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÈí ÁÒÈíÈ
.ÚÇáÑÈ Ýí ÇáÑÈÚ ÇáÁííÑ ää áÐÇ ÇáÐÑá

æĀŌYĒ ƀÇÆÁÇ : Āă ĒYŌIŊ YI ÛáÇá ÇáƀŊĀă äă İŌËŪ YI İIÇÉ ŌÍ Ōæi āŊÉ æÇÍĒ æáĬá YI ÇáŌăÉ ÇáĀæāi ĒŪÍ ÇŌĒŌÇĬĀ ŌËŪ ŌËŪ ŌËŪÇÉ YŪƀÈ ĀĬăĬ ŌÇă ƀÇÆÁÇ : Āă ƀÇă āĬİİ æƀĒ ĚYI āĬŌŌÇ ŌăŌăÉ ŪāāİÇÉ æāĬă āĒĒĐă æĀİÇƀ YI ÇáŌİÇŊÉ YƀĒĒ : Āă ŌÇĂ Čăăă ĀăŌİ Āæ ĀŊĒŊ ƀÇă ÇăŌİŋ ĊŊĒăİ : āĬă āăÇ İăæİ ŪăĬŊă YăÇ āĀăŊŊă ÈŌİĂ. YƀĒĒ : āŪŊŌ ŊŪĒĒÇ ĒÇăƀĒÇă æāĬă .ăĒĒŌă ÈÇăĀæÇăŊ æăĀăă āă Čăăă Āă İŊŌŀÇ ČăŌăÇĒİÉ YI ŌËĬăă .æŌĒĬÇăƀ Čăăăă æĒĬăĬŊ ĀŌăĬ Āă áÇ Āăă ĀăÇ ĀăĒ ĀŌĒŪYŊŊ æĀĒæĒ ĀăĬİ

ÇăĒŪă ĒăÇÆĒ ŌĒæŪi äŌŊ YI āĬăÉ ÇĀĬăÇİ -ÇăŪŊİ ÇăĒÇŌŪ æÇăĀŊĒĒËŪæă- ŊĒĒİŪ ÇăĒÇăĬ 1409ăŪ; ČăăæÇYƀ İĬŌăĒĊ] [1988ă

:ÇĀĬăĬ āăă æĬĬă æÇăŌăÇÉ æÇăŌăÇă ŪăĬă äă áÇăĒİ ĒŪĬă ; æĒŪĬİ İŌăĬ ÇăĬŌĒÈ ÇăŌĒæŪİ ÇăĀYŪÇăĬ İÇăĒ äă ČăăŌÇă æÇăĀĬĒŌÇŊ; İŪĬ YĬăÇ ĀİÇăă āĬăYŪ ĀăYÇŌă ÇăĀĬŊÉ

æăă ĀŌăĬ YI İIÇĒİ İÇăĒ äă ÇăĐă æÇăăæÇă æÇăĬƀÇŊÉ İĬİÇăÇ İŌĒ İÇŊă āĒăăÇ İŪĬŌ ÇăĬŌĒÈ ÇăŌĒæŪİ ÇăĀYŪÇăĬ YI āĐă ČăĀİÇă ÈŌŀă(ĒŊŌă æĬĬă); æĒŊŌă äă ÇăĬăÇİ ÇăŌĒæŪİ ÇăĐĬ ĀŌŌă ĒÇĒŊŊ ƀÇŊăă æĬĬă äă ÇăĬăÇİ ÇăĀĬŊ ÇăĐĬ ĀŌŌă āĬăĬ æĒŊĒŊÇƀİ. æăă ČăăŪăæă Āă ÇăŊĒİŌ (ĀĬİĒ) äă ĀĬİ ĀŪŌÇă ĒŊŌă

æƀİ ƀĒĒÈ Çăăă āĬăĬ ĀăŌ Āă ÇăĒĐİ ĒăĬăŪĒÉ äă ÇăƀÇĒÉ Ĭăă ƀÇĒă YI äăÇŌƀ " ƀŊă ĒÇŪ " æ"ÇŌĒÈÇăY" æ" ŌŊŊĬĒÉ " YI ĒİĒ İƀĒŪ YI İŌă ĀĬİ ÇăĬĒÇă ÇăĒİ ƀÇăĒÉ āŌŊİÇ āĀİÇĒ ŌŪĒĒ ÇăĒÇŊİŊİ ÇăĀŌăÇăĬ ÇăĬİĒ. æĐăƀ YI äăŌƀĒ " ĒÇŊăĬĒÉ" ÇăĒİ ĒƀŪ YI ĀĬŌÇăăÇ ƀŊĒİĒ " İŊĬăŊ" āŌƀŌ ŊĀŌ ĀĬăĬ ŌÇă āŌŪæĬ ÇăƀÇăĒİ āŌăă; æƀŊĒİĒ "ăÇăÇŌĒÈÇ" æăăÇ İĬ äĒİÇăĒĒĒĒă æăÇĒİăăăÇ äă ĀŊæÇă ÇăĬİŊ; æÇăĀăĬÇĒ æŪĬăÇĒ ÇăĀĬŊŪÇĒ æĬăÇŌŊŊ ÇăĬĒÈÇĒĒ T55;T62 äăÇ İăYĒă ČăăŪÇŊŊŊ YI ŌăĒİ 1986 æ 1987 æăăÇ äă İŌĒËŪ ÇăŊăŌ Āă İŌĬĒăă āĒĒŪŊ ĐăŊ ŪăĬăă ĒĬĒ Ĭăă ÇăĀİÇăĬă ČăăĒŌÇƀŌĒ ŪăĬăă äă ÇăĬĒÇă ČăăĒĬÇăĒĒÉ æÇăĐăĬă ĒƀĐY Ēăă ÇăĒĂÇă æƀăă ÇăĬĒÇă YI ŌÇŪĒÈ ÇăŌĬĒ ; æÇİŌĒĒă ĀŪĬČă Čăăă ŌŊĒÇ äă ÇăĬă ƀĬ ÇăŌƀĒ Ūăăă Çăƀăă æĀăĐĒ Ēăă ÇăŌYăĬ æYI āĬŪÇĒ İÇŌYĒ İŊŊăă ŪăăİÇĒăă Ēă ĬĒYæă YI āĬİ ÇăĒŌŊ ŊĂăăÇ ÇăŌƀĒ ÇăĀŊŌ æÇĒĒăŪĒăă . æŊĂă äă ĒŪă ÇăŌÇĒÉ ƀĒă ŌÇŪĒÈ ĒĒŌŊ

ŊĂă äă ĬŊă ĒĬă ÇăĬĒÇă Āă ÇăŪŪŌĬ ĀăĬŌ æăă İĒŊŌ ĒăÇ Āİ ŌĬŪŪŪŪŪŪŪŪŪŪŪă ÇăĒĐİĒ Ēăă æĒĬăæÇ İĒĬĒĒă ĒăƀÇÆŪ ĒİŌĒăÇ ŌŊĒÇ äă ČăăŌÇĬ Āă æĒŪÇ äă ÇăĀİÇŌ āĒŊŊĒÈ ÇăŌăŊÉ ÇăĬ ĐăŪŪă ÇăŌÇăŪŪŪ æăİŌŪĒ ĬƀÇÆŪƀ ĒİŊİ ĀĬİÇĒŪÇ İăĒİŪĒÉ YI ÇăŌŪŪÇĒÉ

ÇăăÇŌĒÉ Ĭăă ƀÇĒă ÇăĒŪİ ŌÇăăŪÇ ĒŪŪŪăĒÈ ĒÇăŌŪĒăĒÉ ĒăĒÉ ÇŊİŪÇĂăÇ ÈŌŪÇŊÇĒĂÇ ÇăĒĐİĒ ÈÇăƀÇĒÉ āĬăĬ ĀăĒŊ æÇăƀÇŊİ āĬĒ ÇăŊĬăă æĀăĬŊ ŌăYI ŊŌăă äă ÇŌĒÈÇăY æƀŊă ĒÇŪ æŌăŌÇă āĬăĬ äă ĒŪŊŊă æĬăŪĒÉ İÇă äă ƊăŌİ æĀĬĒĒŊ āĬăĬ ƀÇăĒİ YI ŌŊŊĬŊă YŌăĒĒ Ēăăă Āă ĬĬĒæÇ ŪăÇ İŊİ ŪăĬ ĀĬĬăă Āă ŊĀăă Ēăă ĀŪĬăăă æŊÇă ČăĒĒİĒ äăĒăĒÈ ĒÇăƀÇĒÉ æÇăĀİÇăĬă

. æŊÇă ČăĀŌĒÇĐ ŊĒÇăĬ æŪĒĬ Čăăă ĀăŌ ĒĬă ÇăĬÇŊŊİă æƀİ ĐŊŊĒĒă ĒÇăăă ĀŊĒŊ äă āŊĒ æƀăĒ äăă : āĬă äăĐă ÇăĬ ÇăŪÇăă ÇăĀŌăÇăĬ æĀăĒĒă āŌĂăăăă Ūă Ŋă ŊăăĒ ĒĬă ĬĬ Čăăă ŪİÇ; .YÇYĒĒĬ ČăĬİĒ ĀĬĒŊ āĬăĬ ĒÇăăŪĒÈ ÇăYÇŊŌĬĒ āŪ Āăă İŌĒŌİŪ Āă ĬĒŪĒŪ ĒÇăŪŊĒĒĒİ æĬĒăăă ĒăÇ ÈŌŪæĒĒÈ ĒÇăŪĒÉ . æŊÇă ĬĒăÇăĒÈ ÇăĒŊĬăĒÈ ÇăŌİŊ ŊĒÇăĬ æÇăĀĬ . ŪĒİ Čăăă ĀăŌ

ƀÇă ĀĬĒŊ āĬăĬ : ƊÇă ČăŊăŌ ĐĒă ŪĬĒ ĀŪæÇă Ĭƀăăăă äăŌĒæŪĬă ČăĀYŪÇă ĀYŪÇăŌĒÇă ĀăÇ Āă āĬăăă Āă ĬŊăăă ÇăĒÇŌăÇŌ (ÇăĀŌŊŊŊ) ÇăĐăĬ İŪİŌăă YI ÇăĬĒÇă -İŪăăă ÇăĀİÇăĬă- ĀăÇ . ĀăĒĒă Yăă ĒŌĒŌİŪæÇ Āă ĒĒĒĒæÇ ĀŀİÇăŊă YĬăÇ

æƀİ İÇă ČăŌăă ĒăŌİÇƀă çÇ ƊÇă ČăŊăŌ İŊİĒăă. YăăĐ Āă ĀŪăă "ŪăŊĒĒĒŌăY" Ūă æŪĬ ČăŌİÇĒ ČăŊăŌ ĬĒİ ČăĀă æÇăŊăŌ ÇăĐăĬă YI ĀYŪÇăŌĒÇă áÇ ĒŊÇİ ÇăĬăİÇ ĒŌŪăă YŊİÇ æŪĒŌĒÈ æăă : İŪĬăă ČăĀİÇă ČăĒİ ĬƀŪăăăÇ İĒİ İĂĒİĒ ĒăŪİ İŊăĬăă æăă İĒŌăăă ĒÇăĀİÇăĬă İăŌĒĒă äăă

. āĬă YI āĐă ČăĀİÇă ŌĒăY ŪăĬăă YİŪăăÇ æĬăăăă ĒăĬ ĬăĬĒă Ēă ĀĬĐ ČăŊăŌ ĬĒŌăăă ĒăŊăĬ ČăŌĒæŪĬă ČăĀYŪÇă ĬƀÇĬăă ÇăĬ Čăăăă ŪăĬ ĀĬİ ČăĀİÇăĬă æĬŊăăă YI āĐÇ ĒăYİŌÇă āĬİƀÇİ ĬĒİŌĒĒ æĀăÇă ŪăĬĐĒ æĬŊÇİÇĒ ŪÇĒĒĒ ĬăYĒăÇ YI āŌÇŊĒ æYăŌăă āĐă ČăĀİÇŌŊ ČăĒİ ŌăĬăăÇ ; æŊÇăĒ ĒăăÇ äăĀăĬÇăÇăŌĒæŪĬÉ ČăĒİ ƊÇă İĬăă ĒăÇ ĀăĒÇă ĒŊÇƀİ æĬYİŪ Čăăă ĀăĬă æŊÇŊăăă æĬĬĒÉ; Ēă ĒĒĒĒ ŌŊÇĒÇă äăăÇŪŊ Āă ŌİÇĒĒ ŌĬY Ūă ƀăĬă ĒƀŪ

ăƀİ ŌŪŊ ČăŊăŌ Āăăă İ İŪăÇ äă ƀĒă ČăĬŌĒÈ ÇăŌĒæŪİ ÇăĀYŪÇăĬ ÇĐ Ōă ŊăÇ äăă Āă ĀYŪÇăŌĒÇă ŌŪă ŌÇÆŪ æŌİĬ ĒăĬă YĬăÇ äă ĒĬĒĒ ĀŀİÇă ÇăĬİŪŪŌ ÇăĀĬăŊ äăŊĬĬăă (ĀăăĬÇŊİÇ) YÇăŌăĐĒ ĀŀİÇă ÇăĬĒ ÇăĀĬăŊ ÇăĐĬ ĒİŌă ŪăĬ ŌĬŊĒ ČăăƀÇăăĒÈ ČăĀŌăÇăĬĒÈ ČăĒİ . ĒYĬŊĒ YI ĀŪăÇƀă āĐÇ ČăŌŪĒÈ ČăĀĒĒÈ ČăăŌăă

ĬĒĒăĬ ĀĬăĬ ŌÇă āŌŪăĬ ƀÇă : äƀİ ŪŊŌ ŪăĬ ČăŊăŌ Ōăă 2891 āĬăă āĀĐĒĒĒ äăĬĒ ŌĒĒ ĀŌăŊ ; æĬÇă ČăĬĒăăăÇŌİ ČăŊăŌİ æĬăŌĒĒ äŪă ŪĬĒ āĬăă æYİ ČăĀĬăĒÈ ÇăĒÇăĒĒĒ æĀĐÇ ĒÇăŊăÇă İăŌÇĒ ŪăĬ : āŌÇăă ĬăYŌ YĬă Ūă ĀăÇă ĬĒİŌĒĒ YI ŌİŊă YƀÇă

ĀăĒă áÇĒĒăă ČăĬČăĒÈ ČăăYŌĬĒÈ ČăĒİ āŪİŌăÇ ; äƀİ ÇĬĬăăÇ "ĒŊĬĬăY "ÇăĀĬăă āĐă ČăĀŌăĒĒ) ČăĬÇăƀĒĒ æÇăĬăÇăĒĒ ČăŪăĬĒÈ ČăĒİ áÇăŪăă äăÇ ĬăÇ ; ČăăÇ āŌŪŊ ŊĂăăÇ äŀİĒăă ĒÇăĀŪăÇă Ēă ƀÇă āŌŪăĬ:(æăăăă Āă ĀŌĬă āĐÇ ČăŊăÇă YI āĬăă áÇĬĒĒ ; (æăĒĒĒ Ūă ŌŊĬĒĒÈ YŊă āĐă ČăƀĬăĬ æăăăĬ ŊĀĬĒ Āă Ūăă ČăăYŌ ĒĂĒĒ ŪăĬ ÇŌĒĒăÇă āĐă ČăĀŌÇăĬÈ ÇăĬŌĬŌĒĒ æĒŊYŌ āĐă ČăăŌÇăĒÈ ČăĬăĬĒĒĒ) æŊÇă āĬŊ ĬÇİ ČăăŌĂăăă ČăŌĒæŪİ ČăĒăĬŌĬŊİ YI ČăĬăŌĒĒ ĒĂŌÇŊ ČăĬă

ÇáÑæÓí ÞÇÆÁÇ : Ää äÄáÇÁ - ÈÇÆÚí ÇáæØä - íÊíäæä Þá ÇääÈÇÆÍ; æÇáÄä Ää ÇáÄæÇä Ää íäÝÖæÇ ÚáÇ Ýí ÖíæÑää ää ÄáÇä æÁÍÞÇÍ ÈÍÇä äÐä ÇáØÚáÈ ÇáÓíæÚíÈ ÇáÈí ÈÇÚÈ ÈáÇÍäÇ æÇÓÈÞíäÈää áíßææÇ ÓÍÈ Úái äÐÇÈÍ ÄáæÇÁ áíÈ æßÇÑäá; æÞíäæÇ ää ÇáÓÍÇÍÇ ÍÓÈ ÇÚÈÑÇÝ ÇääÇØÞ ÇáÑÓái äÇÍÞÇÑÈ ÍäÓía ÄáÝÇ Èia ÍÑÍí æÞÈía æÍÚß Úá ÇáØÇÆÑÇÈ ÇááÍÖáÈ ÇáÈí ÈáÚÈ ÍÓÈ ÁÍÖÇÆÍÇÈ ÇáíæÇÆÑ ÇáÑÓáiÈ ÇáÄäÑíßíÈ æÇáÈÇßÓÈÇáiÈ ää ÍáÇá ÁíäÓÈ ÇáÈäÓÈ æÇáÄÞäÇÑ ÇáÖäÇÚíÈ Ýí ÇáÈÞÑÍÑ ÇáÁííÑ Ýí ÖáÑ ÁÚÖØÓ ÖáÈ 1988ä ÄáÝía æÈäÇáía ØÇÆÑÈ æäÈääÇ ÈÞÑÍÈÇ ää ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáäÓÈääßÈ æÓÈÚ ÚÓÑÈ ÄáÝ ÍÈÇÈÈ æáíÑÚÈ æÇÍí . æÚÓÑía ÄáÝ äÇÞáÈ ; æáÇ ÈÓá Úä ÇáÄáæÇá ÇáÈí ÄáÝÞÈ æÐäÈÚÚÈ ÁÍÑÇÍ ÇáÑíÚÇÍ ííÈ ÁíÈÑ áíáí æíÄää ÇáÞÇÍÈ Úái ÓÍÈ ÞáÇää ÝíÞæä :áÞí æÓáÈ ÇáÈÓÚíÑÈ ÇáÁííÑÈ ááÍÓÈ : ÇáÓíæÚí ÇáÄÝÚÇái Úái ÇáÑæÓ Ýí ÇáÁíÇä ÇáÁííÑÈ ÞÇáÈÇái ÇáÞÇÍÈ ÇáßÈÇÑ ÇáÐía íÖßáæä ÍäÇÓ ÇááíÇÈÑÇÈ (ÍÇÍ) ÈáÇÈÈ ÄáÇÝ ÑæÈíÈ ÄÝÚÇáiÈ (1) .(ÍäÓÈ ÚÓÑ ÍæáÇÑÇ) .

. ÇáÞÇÍÈ ÇáÖÚÇÑ : ÄáÝÇ ÑæÈíÈ ÄÝÚÇáiÈ (ÚÓÑÈ ÍæáÇÑÇÈ) (2)

. Çáíäæí ÇáÓíæÚíæä : ÍäÖäÇÆÈ Çái ÄáÝ ÑæÈíÈ(ÍæáÇÑÇä æäÓÝ Çái ÍäÓÈ ÍæáÇÑÇÈ) (3)

ÝÁÐÇ ÞÇä Èää ÇáÈÚá Ýí ÄÝÚÇáÓÈÇä íÓÇæí ÍäÓía ÄáÝ ÑæÈíÈ ÄÝÚÇáiÈ ÝÁÐÇ íÚái; Ää .(ÇáÈÚá ÈäÇÆÈ ÓíæÚí)

ÞÇá ÁíÈÑ áíáí : ÝÝí ÇáÁíÇä ÇáÁííÑÈ ÞÇáÈ (ÈæÓÈÈ : äÑßÓ) ááÓíæÚííä ÇáÄÝÚÇä ÇÓääÇ ÈæÓÈÈ (ÍÓía) æßÇáÈ ÈÄÐí ÇááíÇáíä ÞÈíÑÇ ÝÐäÈ ÇááíÇáíæä Çái ÇáÑæÓ áÓÑÇÁ ÇáäÑßÓ ÇáÄÝÚÇái ÝØáÈ ÇáÑæÓ ÈäÇáía ÄáÝ ÑæÈíÈ (ÄÑÈÚäÇÆÈ ÍæáÇÑ) Ýáá íÈÝÞæÇ. æÝí Çáíaæä ÇáÈÇái ÐäÈÈ áíæÚÈ ÁííÑ ää ÇááíÇáíä æÞíäÈ ááÞÇÆÍ ÇáÑæÓí (áÓíaÇ æÈáÇÈÈ ÁÍÓäæ æÓØ) ÝÈÞía ÇáÑæÓ ÈÇáíÈÇÈÈ æíßæÇ ÇáäÑßÓ ÈáíÇÝÚáä ; Èä ÈÞíä ÇááíÇáíæä æÞÈææÇ ää ÞÈáæÇ æÁÓÑæÇ ää ÁÓÑæÇ æÚääæÇ 12 "ÞáÇÓäßæÝÇ" æ" ÍæÖßÇ" (ÓáÇÍÇ ÈÞíaÇ) æáÇÓáßí æÚÇÍ : ÇááíÇáíæä ííäæä ÇáÚäÇÆä æÇáÑæÓ íáÈÝæä .Öáíà ÈÇÍ áíÇáíæä (íÚíÓ ÇááíÇáíæä)

: æííÈ áÇá áíáí ÞÇÆÁÇ

Ýí ÞÑíÈ (ÈæÈä ÍÑä / ÚæÑÈäí) ÈÇÚ ÇáÑæÓ áááíÇáíä ÓÇíaÈ ÞÇíaÈ ááíßæäÈ ÇáÄÝÚÇáiÈ ááíÆÈ .ÈÇáááÇÈÓ æÇáÝíä ÇáííÑí ÈÓáíæÞía ää ÇáÚáÈ

: ííÈ "Óíí ÚÝÑ " ÞÇÆÍ "ÓÇáÇáí " ÝÞÇá

ÞÇá ääÇ ÇáÑæÓ : ÍÚæäÇ æÍÇááÇ æÓÄäßä áÚ Èái Þæäßä ää ÇáÓíæÚííä ; ÍÐæÇ ää ÇáÓíÇÑÇÈ ää . ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä äÇÈÓÇÄæä

: æííÈ ÁíÈÑ áíáí ÞÇÆÁÇ

áÞí ÇÓÈÑíÈ ÁßÈÑ ää ÚÓÑía äÑÈ ÄäÇ æÇááíÇáíæä äÑÇßÓ ÓíæÚíÈ ÈäÓíä æíÈÞía ÇáÑæÓ ííßæä ÇáÈæÓÈÈ ÈÇáíÈÇÈÈ Ýííßæä ÇáäÑßÓ æáíä äÑßÈ áÚää Èä æÈÞía æáÁíÐ ÇáÚäÇÆä æÇáÑæÓ

.íáÈÝæä ááÇ: (íÚíÓ ÇááíÇáíæä)

!! æßä ää äÑßÓ ááÓíæÚííä ÈÇÚá ÇáÑæÓ ÈÈáÇÈ ÍÇÍÇÈ Äæ ÓÇÈ

: ÈíÚ ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä

æííÈ ÁíÈÑ áíáí æÇáÞÇÍÈ íÄääæä Ää ÇáÑæÓ íÖääæä ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä (íÈíÚæä äÇíaÑ Ýíä ää ÇáÓíÇÑÇÈ ááíÈ íæä ÄæÓÇÚÇÈ) áááíÇáíä æÞí ÇÓÈÑí ÚÈÍ ÇáäÇÓÑ ää ÇáíÓÈ ÇáÁÓáÇái ÇáØÑíÞ ÇáæØái (ÇáÄæÈæÓÈÑÇÍ:ÇáÚÇä) ÈäÇÆÈ ÄáÝ ÑæÈíÈ ááíÈ ÓÇÚÈía æÁíÐ ÚÓÑía .ÓíÇÑÈ

æíÓÈÑí äæÑÓ æÚÈÍ ÇáÞíaæ ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä íæáíÇ - ää ÇáÑæÓ - ÈíäÓía ÄáÝ Äæ ÓÈía ÄáÝ .ÑæÈíÈ (äÇÆÈÇä æíäÓæä ÍæáÇÑÇ) .

ÝíÁíÐ ÇáÓíÇÑÈ ÈäÇ ÝíäÇ ÝÄä ÞÇáÈ ÇáÓíÇÑÈ ááíßæäÈ ÁíÐäÇ æäÇÝíäÇ æÄä ÞÇáÈ ÍÇÓÈ æÝíäÇ ÓÇÍÈäÇ ÁíÐ äÇÝíäÇ æÁÚØí ÇáÓÇÆÞ æÑÞÈ Äái ÁíÐÈ ÍæááÈäÇÝíÆí ÇáÓÇÆÞ .ÈÇáæÑÞÈ ÇáÈí ÇáÓÇÇä ÞÇÆÍ ÇááíÇáíä ÝÈÚÓía ÇáíæáÈ ÇáÓíæÚíÈ ÁíÑÈ ÓíÇÑÈä

ÞÇá ÁíÈÑ áíáí : æÞí ÇÓÈÑíÈ áÚ ÈÚÓ ÇááíÇáíä Ýí ÓÑÇÁ ÇáØÑíÞ ÇáÚÇä ÐÇÈ íæä æáßä .æááÁÓÝ ÞÇáÈ ÇáÓíÇÑÈ ÇáÈí ÁíÐäÇäÇ áíááÈ ÈÇáÁÓääÈ ÝÍÖäÇ áÐáß

: ææÞÝ ÇáíßæäÈ ÇáÓíæÚíÈ

æÞí ÁÓÈÍ ææÞÝ ÇáíßæäÈ (áíÈÈ) æÇáíÓÈ ÇáÓíæÚí Íí äÓía ÝÖÇÑÈ ÈÈÚÇáÑ ÈÇáÁÓáÇä æÝÈíÈ ÈÇÈ ÇáÈíÇÑÈ ÇáíÇÑíÈ ááÈíÇÑ Úái äÓÑÇÚíä ÝÁÓÍÈ ÞÇÈá ÓæÞÇ ÍæáíÈ ááÈÓÇÚÈ ÇáÚÇááiÈ Ýáíí Ýí ÁÓæÇÞáÚÇ ÇáÈÖÇÚÚÚÈ ÇáÚÑÈíÚÚÈ æÇáÓÚÑÞíÈ ÚáÚÚÚÚí ÇáÓæÇÁ ÝÝíäÇ ÇáÖäÇÚÇÈ ÇáiÇÈÇáiÈ æÇáÈÑíØÇáiÈ æÇáßæÑíÈ æÇáÓíáiÈ æÇáÑæÓíÈ æÞá äÇ ÈÈÝÞí ÓáÚÈ ÁáÇ æÈííäÇ Ýí ÁÓæÇÞäÇáÚ ÄääÇ ÍæáÈ ÇÓÈÑÇßíÈ ÈÞÝ Íæä ÇáÈæÓÚ ÇáÇÓÈääÇßí æÈÍæä Íæä ÇáÈíÇÑÈ ÇáíÇÑíÈ ÁáÇ Ýí ÁÓíÞ ÇáÄÖÑ æäÇ Ðáß ÁáÇ áÈíÝÝ Úái ÇáäÇÓ ää ÄáÇä ÇááÚÇäÇÈ .æÈäÓíäá ÇáæÇÞÚ ÇáÁíáí ÇáÐí ííæää

æÞí ÐßÑäÇ ää ÞÈá Ää áíÈÇ - ÑÆíÓ ÇáíäææÑíÈ- ÁÓíÑ äÑÓæäÇ íÞÓí ÈÝÓá Áí ææÚÝ íÈÚíÈ .ÈáÇÈÈ ÁíÇä Úä ÓáÇÈ ÇáíäÇÚÈ

: ÇáÓíØÑÈ Úái ääÑ ÓÇáÇáí

æÇÓÈæái ÇááíÇáíæä Úái ääÑ ÓÇáÇáí æÄäÓßæÇ ÈÇáÓäÇä æíØææÇ Ýí ÖáÑ äÇÑÓ ÄÑÈÚäÇÆÈ ÓíÇÑÈ ää ÈíäáÇ ÚÓÑæä ÍÈÇÈÈ æÞØÚÈ ÇáääÇÍ ÇáÚÐÇÆíÈ Úä ÞÇÈá æÁÓÈíÈ ÞÇÈá ÈÆä ÈíÈ

æΘÅÉ ÇáíæÚ æþÕ ÇááæÇÍ ÇáÚÐÇÆÍÉ ; ÝÕÇÑÈ ÇáÕÇÍäÇÈ ÇáÑæÓíÉ ÈÝÑÛ ÍææáÈäÇ Ýí ÈæáíäÑí / ÈÚáÇä æÈÈÓá ÈÇáíßææÈ ÇáÓíæÚíÉ Ýí ßÇÈá ÍÈí ÈÓÈää äÐä ÇáÈÕÇÆÚ æáßä æÕÇÑÈ ÇáÈæäíä Ýí ßÇÈá ÈÐæá : ÄäÇ áÇ ÁÓÈØíÚ Ää ÅæÓääÇ Çáí ßÇÈá æÈÚÈÐÑ ÑæÓíÇ Úä ÇíÕÇääÇ Çáí ÇáÚÇÓäÈ æÚáíäÇ íÚää ÇááíÇáíæä ÈÈÝÑíÚ ÇáíææáÈ Ýí ÈæáíäÑí íÈÓää ÈæÕÇÑÈ ÇáÈæäíä Ýí ßÇÈá : áÆä ÅÝÑÚÈ ÇáÕÇÍäÇÈ Ýí ÈæáíäÑí ää ÈÓáßä ÕÇÍäÈ ÝÈÑí Úáíää ÇáæÕÇÑÈ : (áíä äáÈÓä ÈäÇ ÈÑæä ÇÓáíæÇ áÈÚÓäÇ ÈÇááÑæÑ æÍÐæÇ ÈÚÓäÇ áßÐÇ ßÇä ííÈ ÇáíææáíÇä ÚÈí ÇáÈÓíÑ ÞÇÆÍ ää ÕÇáÇáí æáíä äÕÚí Çáíáä äáíäÓíä æÈÚíÈíä . æðÐÇ ÇáæÕÚ ÍÚá ÇáäÇÓ Ýí ßÇÈá .íÕÑíæä Ýí æíä ÇáíßææÈ (Çä Ç Ää ÈÁääæÇ áäÇ ÇáÚíÕ æÇäÇ Ää ÈÓääæÇ ÇáÈáí áÚíÑßä)

: ÍÕÇÍ ÇáÓáíä ÈÇááÓÈÈ ááÓíæÚíÉ

æáßÐÇ ÚÇí ÇáÍÒÈ ÇáÓíæÚí ííáí ÍÕÇÍ ÇáÓáíä ÝáÇ ÑÓí Úáä Óííä ÇáíÇßä Ýí ÇáíßÑááíä ßæÈá ÇáÓíØÇä ÁÐ ÞÇá ááÄäÓÇä ÇßÝÑ ÝáäÇ ßÝÑ ÞÇá Çáí ÈÑÆ ääß Äáí ÁíÇÝ Çááä ÑÈ ÇáÚÇááíä .ÇáÁíÉ (16) ÇáÍÕÑ

æáÇ ÑÓí Úáä ÇáííÕ ÇáÐí íÚÈÈÑ Ää ÇáÓíæÚíÉ áí :ÇáíäÇÑ æÓÝß ÇáíäÇÁ æÇäÈäÇß ÇáÁÚÑÇÓ . æÈíáíÑ ÇááÕÇíí

æííÈäÇ ÓÑí ÇáÝáÇí ÇáÅÝÚÇáí ÇáÚÇÍí æUNä : ííí Ää ÇááÁÓí ÇáÈí ÈÚäÑ ÇááíÈæÚ ÈÁÓNä áíÓ .ääÇ ÇáÇ ÓÈÈ æÇíí æáæ: ÇáÓíæÚíÉ (ÈÑÕä æíäÞ)

ÝÞí ßÇä ÇáÅÝÚÇáí ÞÈá Óáí Íßä ÇáÓíæÚíÉ ÇÐÇ ÈÑÇäí Çáí áÕÇäÚä ßááÈ ßÝÑ íáÕÑÝ Ðäää Çáí . Çáíáæí æÇááÕÇÑí æÇááíæÓ æÇááíæÓ

æáÇ ßÇä ííæÑ Èíáíä Ää ÇáÓÈÇÈ ÇáÐíä ßÇäæÇ íääÄæä íäÈÇÈ ßÇÈá ÍæíÇ æÕÑÇÍÇ æÕÇÄÇÁ ÇááÚÇáÑÇÈ äää íÚÈæÞæä ÇáÝßÑ ÇáÓíæÚí äÄáÇÄ ää ÇáßÝÇÑ æÄäÇ ÇáÄä ÝÄÐÇ ÁØáÐÈ ßááÈ . ÇáßÝÑ ÝáÇ íáÕÑÝ Ðäää ÁáÇ Ááí ÈÑÕä æíäÞ

Çä ÇáÅÝÚÇáí íÈáÝÈ Íæää áíÈÝÞí æÇáíä ÝíÈÐßÑ Ää ÈÑÇÐí ÇáÓíæÚí ææ ÇáÐí ÍÝää ÍíÇ æÇäÇ Áää ÝÞí ÍÝäÈ ÈÍÈ ÑßÇä ÇáÈíÈ ÁíÇä ÍÝíÚ Çááä Äáíä ; æÄäÇ ÇíæÇäá ÝÞí ÇÓÈÓäíæÇ ÁíÇä ßÇÑäá . æðÐä ÇÈäÈä ÇáÈí ÓæáÈ ÈÇááÇÈÇäá æðÐÇ ÇÈää ÇáÐí Óá ÈÓÚíÉ ää ÇáÓÚÇíÇ. ßä äÐÇ íÚÑÓ Ýí ÁÚäÇÞä ÇíÞÇÍÇ Úáí ÇáÓíæÚíÉ ÇáßÇÝÑÈ áÇíäÝÓäÇ ÁáÇ ÇáÄäÈÞÇä æðÐÇ ÝÄÐÇ ää Çááä Úáí ÅÝÚÇáÓÈÈÇä ÈÇáíßä ÇáÁÓáÇáí ææÞÝ ÇáíÇßä ÇáÁÓáÇáí Ýí ßÇÈá áíÞæä ÇÐäÈæÇ ÝÄäÈä ÇáØáÞÇÄ . ÝÇä äÐÇ ää íÄää ÇáÓíæÚíä Úáí ÍäÇÆää æáä íÝÚ äää ÁÑæÇÍäÚÜä ; äÄä ßä ÅÝÚÇáí ææÈæÑ Úáí áÄáÇÄ íÑíí Ää íáÝÓ Úä äÄÓíä ÈÇáÇäÈÞÇä ää ÞÇÈá ÄÈíä . æðÐÇ æßäÇÄÚä :

. ää íÈÐí ÓíæÚí æÇíí ÍíÇ Ýí ÍÇÍá ÅÝÚÇáÓÈÈÚÇä

æßäÇ ÞÇá ÇáÓíí íæäÓ ÍÇáÕ (áíä ÇáÅÝÚÇä Ää ÁíÐäÇ ÈÈÄÑäÇ ÈÚí äÆÈ ÓáÈ áßæä Þí .ÇÓÈÚííäÇ)

: ÇáíÞíÐÈ ÇááÑÈ

æÇáÓíæÚíæä ííÑßæä äÐä ÇáíÞíÐÈ Äää ää íÚí äää ÈÞÇÄ Ýí ÍÇÍá ÅÝÚÇáÓÈÈÇä; æÁÓÈÍÈ ÇáííÇÈ . ÓÈä áÓÈÍíáÈ ÈÇááÓÈÈ äää ÍÇÕÈ æíßää íáÝÚ ÄäÝÇÓá áíÈÕÑÇ Úáí ÝÑÇÓ ÇááæÈ æáÐÇ ÝÞí ÁÕíÑ áíáÓ ÇáæÕÑÇÁ ÇáÓíæÚí ÁííÑÇ ÞÑÇÑÇ íÓáí áßä ææÇØä Ää íÁíÐ íæÇÓ ÓÝÑ íääíä íÑíÈ ÇáÈäÞä æÇáíÑæí; æÈÈæÇáí ÇáÄäÈÇÁ Úä ØæÇÈíÑ ÇáÓíæÚíä ÇááÕØÝÈ ÈÄíÈ ÍÇÆÑÈ ááíæÇÒÈÈ ßä íÑíí Ää íÝÑ ÈÑæíä ää äÐÇ ÇáÈáí ÇáÐí ÅÚÑÞä ÈÇáíäÇÁ æÝÑÕä ÈÇáÄÓáÇÄ . æÁíÐ ÇáÓíæÚíæä íÓÝæä ÇááÇßää æíÇæáæä Ää ííÓáæÇ Úáí äÈáÚ ää ÇáÚááÈ . ÇáÓÚÈÈ íÄä äää ÈÞíÈ ÍíÇÈää Ýí ÍæáÈ ää Íæä ÅæÑæÈÇ ÇáÕÑÞíÈ

: áíÇæáÈ íÇÆÓÈ

æÈÐíä áíáÓ ÇáæÕÑÇÁ ÈØáÈ Ááí ÇáÓíÈÈ ÇáíÇßäÈ ÑæÓíÇ Ää ÈÈäää Ýí ÓÍÈ ÞæÇÈäÇ ää . ÅÝÚÇáÓÈÈÇä æíáÈäÓæä Èßä æÓíáÈ ÐáíáÈ áäÇ Ää ÈÍÝÚ äää ÈÞíÈÍßäää ÇáááÈÒ ÇááÈÑáí . æÞíä ÇáÓáÈ Çáí æÕíÑÇáíÇÑíÈÈ ÇáÓæÝíÇÈí "ÓíÝÑäÇíÓä" ÝíÑÝÓ Ää íÈÓáä ÇáæÑÐÈ Èííä æáßÐÇ æÞÝ ÇáÓíæÚíæä íÈíÑÚæä ÚÕÕ ÍÕÇÍ ÚÞí æäÕÝ ää ÇáÓää ; ÝíÞÝæä ÄäÇä ÑæÓíÇ äÇßÓí ÑÅæÓää ÍÇÓÚíä ää ÇáÐä íáÚÑæä ää ØÑÝ ÍÝí . æÇáÓÇÍÈ ÇáÑæÓ ÇáÐíä Ýí ÅÝÚÇáÓÈÈÇä íØáÞæä Úáíää (æØä ÝÑæÓ : ÈÇÆÚí ÇáæØä) æää ÍæÈ ÁíÑí ÇäÇä ÓÚÈ íÈääÚ ÚíÚÇ æÚÕÈÇ íáÈÚÑ . ÇáÓÇÚÈ ÇáÈí íáÞÓ ÝíäÇ Úáíää áíÈíí ÍÕÑÇÁää æíááß ÍÑÈää æíÈÈää ää ÇáíÐæÑ .æÇáíÞ: Çä ÇáÓíæÚííä ÇáÅÝÚÇä ÝÓáæÇ Ýí ÈíÚ ÅÝÚÇáÓÈÈÇä ááÑæÓ ÝÈÇÚää ÇáÑæÓ áááíÇáíä :æää ÄÑ ÇáÁíÈ ÇáßÑíäÈ

ääÐíÞää ÚÐÇÈ ÇáÍÓí Ýí ÇáííÇÈ ÇáíäíÇ æáÚÐÇÈ ÇáÁíÑÈ ÁíÓì æää áÇí áÕÚÑæä .ÇáÁíÉ (16) ÝÓáÈ

. æÈäÈáÈ Ýí áíææÚÈ ÁßÈÑ äääÇ Ýí ÇáÍÒÈ ÇáÓíæÚí ÇáÅÝÚÇáí Ýí äÐä ÇáÁíÇä : æäÇÁíäá äÇíÞæää ÁÈæÇáÓíÈ Ýíää Ðä ää íÚÈØ ÇáÐáíä ÈÚíÓ ÑÈ ÚíÓ ÁíÝ äää ÇáíäÇä : æÕíÞ Çááá ÇáÚííä

äÇÚääÈä Ää ííÑíæÇ æÚäæÇ Áäää äÇáÚÈää Óæäää ää Çááá ÝÄÈÇää Çááá ää ÍíÈ ää ííÈÓÈæÇ ... æÞÝ Ýí ÞææÈää ÇáÑÚÈ ííÑÈæä ÈíæÈää ÈÁíííää æÁííí ÇááÄääíä ÝÇÚÈÈÑæÇ íÇÆæáí ÇáÁÈÕÇÑ

áÓíÑÉ ÚÞÍ
* Ýí ÌÝá ÇáÑñ

[ÌãÕÑ Ýí àláÉ ÇáìÇÍ - ÇáÚíí ÇáìãÓæä- ÌãÇÍ ÇáÃæài 1409ãÙ; ÇáãæÇÝÞ íãÇíÑ 1988ã*]

:Çáìáí ááá æííá æÇáÓáÇÉ æÇáÓáÇá Úái ää áÇæÉí ÈÚíá; ÀãÇ ÈÚí
Ýáíá ÇáÁã Úái ÆÈæÇÈ ÙÇã ÙÇÕÑ äãÐ Çáííæá ÇáÑæÓí Áái ÆÑÓ ÆÉí ÍáiÝÉ; ÀãÇ ÇáÇãÞáÇÈ
ÇáÓíæÚí ÝÞí àÓí Úáiá ÙÕÑ Íí æáiÝ; æÞí ÒÈÈ Çááá áí Áã ÆæÇÒÈ äÐã ÇááÓíÑÉ ÇáãÑíÑÉ Úái
Øæá äÐÇ ÇáØÑíÞ ÇáíÇáí áíÝÇ æÓÈÚ Óáiá ÐÞÈ Ýí ÌÑÈãÇ áÇáá ÆÐÞ ÞØ Ýí ÍíÇÉí; ÐÞÈ ÇáìáÇæÉ
Ýí ãÑÇÑÈãÇ; æÇÓÈÚÐÈÈ ÇáÚáÇÁ Ýí ÙÐÇÈãÇ; æÒãÈ ÁÍÓ ÈÁã ÈÞá ÇáÁííÇÈ ÇáÉí ÈáÞí
:ÈÒááãÇ Úái ÙÇÈÞí ÈÕÝí ÇáãÝÓ ää ÙæÇÓíãÇ æÈãÒì ÇáÑæí Úái ÌÑÇÑÈ áíáÈãÇ
ÙÐÇÈã Ýíß ÙÐÈ æÈÚíá Ýíß ÞÑÈ

ÆÈíÈ ÇáìáÇÍ ÇáÁÝÙÇái æáá íØ ÇáÓíÈ Ýí ÙÇÑÓí; æááæá äÇÑÁíÈ ÝÞí ÇÓÈÚá ÇáÑÁÓ
ÓíÈÇ; áÞí ÙÇíÓÈ ÇáìáÇÍ ÇáÁÝÙÇái Ýí äÐã ÇáÝÈÑÈ íæãÇ íæãÇ ÈÁÚÓÇÈí æÞáÈí æãØÇÚÑí
:æÁíÇÓíÓí æÕÑÈ ÆÑíí áÚ ÆÉí ÇáØíÈ

ää íÈÑß ÇáìáÑ ää ÞáÈí æää ÒÈí ÓíÆÇ ÈÈíáÚÚá ÚíÚá æãÇííÚÚÚí
æÞí ÌÑãÇ áÚ ÇáìáÑ ÝÑÁíÈ ää ÑÝÚ æää æÓÚ; æÒãÇ æÈÞáÈ Èíá ÁÚØÇÝ áÚíá ÇáãÕÑ ÁííÇãÇ
; æãÈíÑÚ ÙÓÓ ÇááÓíáÈ ÁííÑí; ØÇíÈãÇ ÝíáÇ ÇááíÇáíá ää ÇãÞÇíÈ Áái Çáìáí; ÍÈí ÁÓÈíÈ
ÆÑæÇíãÇ æÇííÈ áÝÑÞÈ Ýí ÍÓæá ÒÈíÑÈ; æÇáÓÚÈ ÇáÁÝÙÇái ÈØÈíÚÈã ÞÑíÈ Áái
ÇáÞáÈ; ÈãæÇá ÇáÁÝÆíÈ; áÁãá ííáá Ýí ØíÇÈ ÌÈáÈã ÓíÇíÇ Þá áÇ ÈæÝÑÈ Ýí ÓÚÈ ÁííÑ; æää
ÈÝÓí ÝØÑÈã Óíæá ÇááíáíÈ ÇáÚÑÈíÈ ÇáÈí ÈíÑÝ Òá äÇíæÇíáãÇ ää Þíá æÈÚÓá æÇÈãÇÞíá ää
.æÈÇíÈ æãÈá

ÚÑÝãÇ Ýí ÇáÓÚÈ áíæÈã æÇÈÇÁá; æÚÓÈã æÓÝÇÁá; æÒÑãá æíÇÁá; æÚíÑÈã ææÝÇÁá ÑÚã
Áã ÇáÈÚÓ ÒÇã íÚÈÈ ÚáiáÇ ÁííÇãÇ ; æííí ÁííÑí; æáÒã áíÈÈ äÐÇ ÇáÓÚÈ áí ÇáÓáÈ ÇáÈÇÑÓÈ Ýí
ÓÚÇÝ ÇãÞáÈ ØíáÈ äÐÇ ÇáÚÞí. ÈíÇæÓÈ ÝíáÇ Úã ÓÝÓÇÝ ÇáÁíáÇÞ; áÁái äãÓÚá ÈÇãÞÓíÈ
ÈÓíÇáÈãÇ æÁááíÈãÇ æÚáæ ÓÁããÇ Ýí ÇáÚÇáá ÇááÚÇÕÑ
(1) (Áã Çááá íÈ áÚÇái ÇáÁíáÇÞ æíÒÑá ÓÝÓÇÝãÇ)

æÒãÈ ÇÈÇã äÐã ÇáÝÈÑÈ ÇÒíÇí ÇÚíÇÈÇ ÈãÐÇ ÇáÓÚÈ áÁãá ÑÚã ÇáÇÑÓÇÁ
ÇáÝæÇíí; æÇáÁÖÇíí ÇáÈí ÈÞíá áãÐÇ Çáíá æÇáÐÈÇÆí Úái ÓÝæí ÇááÓÇÈ æÇáÓÝÇÆí; ÝÁã
ÇáÁÕÑÇÑ ÇáÚáíí áÇíÝÇÑÞ äãÈã; æÇáÚÓ Çááííí áÇíÚÇíÑ äãÈã. æíæÇÓá ÇááÓíÑÈ áÚ
ÇãÞÑí; æííÇÁã Øæá ÇáØÑíÞ ÇáãÑíÑ
. æáÇ ÈããæÇ æáÇÈíÓæÇ æÁãÈã ÇáÁÚáæã Áã ÒãÈã áÁãáíá

ÇáÁíÉ (139) Áá ÚãÑÇã

:æãÓííá Ýí äÐã ÇááÓíÑÈ ÇááÓáiÈ

ÁÁØÑí Çááíí Úã ÒÈÝí æÁØáÈã æÁÈÑß ÇáÚíÈ Ýí Úáií æÁãÈíÚ (2)

æÇááÕÑÝíÈ áÇÓÇáÈ äÕÑÝÚÚÚÚÚÚÚÈ ÌæÇÁ Òá ÒÑíá Ææ áí ÇáæíÚ (3)

ÓÚÈ ØíáÈã ÇááÓÇÆÈ; æÒÈÈ Úáiá ÇáãæÇÆÈ; ÙÇÓ Èíá ÝÞí ÇáÒãÇÓÈ; æãÕÑÈ áÓÇÑÈ ÍíÇÈã
Ñíí ÇáíÑÈ; Ýí ÈíÇÚíí ÌÈíáã ÈÞÑÁ áãÇíá ÇáÁãÇã ÇáÚáiÞÈ; æÝí ÞÓãÇÈ æíáá Èááí ÇáÈÇÑíí
ÇááÚÇÕÑ ÒæÈíÞÈ

áÞí ÒÇãÈ ÇááÓíÑÈ ÓÝíáÈ ÁÕÑÚÈ ÝæÞ ÆÈíÑ ÇáìáÇÁ; æãÑÒÈÇ ÈÞÇÐÝÈã ÁãæÇí ÇáÈãÇÁ
:æÕÑíÞÇ ÇáíÇÁã ÇáìáæÚ æÇáÚÑÞ æÓÇíá ÇáÚÓÓ æÇáÚáÇÁ æáÒã

áí áÝÑÈ ÒÇáÈí äã ØÇÈÈ ÍØãÈ áÇã ÇáØÚÇÈ æíæ ì ÈÚíáÇ ÇáÚÝÚÑ

ÈíÇÝÚÈ æííÇãÇ Çááíí æÇÈÚÚÚÚÑÈ ÈÇáÈíÓ ÈÓÈÞãÇ ÇáíØíÈ ÇáÓãÑ(4)

æÒãÈ ØíáÈ ÇááÓíÑÈ ÇáãÑíÑÈ ÇÑí ÈÚíá ÇáÈÓíÑÈ æÒãá íí Çááá ÈííÑ ÇááÚÑÒÈ; æÈÞíÈ ÁÍÓ ää
.ÁÚãÇÞí Áã ÞíÑÈ Çááá æÑÇÁ äÐÇ ÇáÓÚÈ ÇááÓíæÞ ÚáãÇ

: ÇãÞæÇÑÚ ÇáÑÈÇáíÈ Úái ÑæÓíÇ

ÁÞÈãÈ ÈííáãÇ æííáÇÆãÇ; æÓáÝãÇ æÒÈÑíÇÆãÇ; æíÈÑæÈãÇ æÇáÈÝÇí ÚáiÇÆãÇ; Èã ÑÁíÈãÇ
ÈÇáííÇÑãÇ æÓÚÇÑãÇ æÐããÇ æãæÇããÇ; ÈÚí Áã ÁÚÇíÈ ÕÑÈÇÈ ÇááíÇáíá ÝæÞ áÇããÇ ÇáæÚí
Çái ÑÁÓãÇ; æÑÁíÈ ÇáÚí ÇáÈãÇÓái ááÚÓÑíÈ ÇáÓæÝíÇÈíÈ ÈÚí Áã äÓÐÈ ÕÑ äãÓÐ Ýí ÆÑÓ
ÇáÈØæáÈ æÇáÝíÇÁ

ÓÇÑÒÈ ÇááíÇáíá ÈÝÑíÈãã ÈããÇß "ÈÑííáíÝ". Èã ÈÇáíÈÇÑ "ÇáíÑæÈæÝ" Èã ÈÝØÓ
"ÓíÑããæ"; Èã ÈÐã "ÙæÑÈÈÓæÝ" æÑÁíÈ íí Çááá æái ÈãÈÞá ÈÞæÇÑÚ ÇáÓãÇÁ ää ÌÐæÑ
ÇáÈãÇÁ æÓÇáÚí ÇáÓÞÇÁ ááÆÈÑíÇÁ

ÑÁíÈ ÇãÝíÇÑ ÇááÝÇÚá Çáãææí Ýí ÓíÑãæÈá ÇáÐí ÁÝÓíÈ ÁÈÇÑã ÒÈíÑÇ ; æáÚÓÈ Úái Áãá
.ÁæÑæÈÇ ÚíÓãã

æÑÁíÈ ÇáÓáÓÇá ÇáÁííÑ Ýí "ÇÑáíáíÇ" ÇáÐí ää ÈÓái áã ÑæÓíÇ áÚíÑÇ Ýí Òá ÌÐÈÈãÇ
ÇáÈÇÑííÈ æÒãÇ ÇáìáÇÑ ÇáÐí ÌáÝá æÇáíÑÇÈ ÇáÐí ÇáÈíá áÆÇÈ ÇáÁÓÚÇÝ ää ÇãÝíÇÑ
ÓíÑãæÈã. ááß áÇÆÈ ÁáÝ; æãÇÈ ÈáÈÇ ÓÒÇã ÇáÚÇÓáÈ (áíáíá Òá) æíáá ÇáÓáÓÇá ÇááÓÇÒã ÈãÇÈÈ
ÁÞíÇã æÁãÞÇãÇ Áái ÇáìÈá ÝÇÑÈØãÈ Èã Èã ÙÇíÈ áÈíÓÝ ÈãÇ ÇáÁÑÓ; æÈÕÑí áÓÝ ááíæã ää
ÇÑáíáíÇ æÇÝÈÈíÈ ÑæÓíÇ ÍÓÇÈÇÈ áíáÚ ÇáÈÈÑÚÇÈ Ýí Òá áÒÇã; æíÇÁÈ ØÇÆÑÈÇã ááÁÚÇÈÈ
ÝÈíØãÈÇ. æáÒÐÇ ÓíØ Çááá íÈÓÈÈ; æáÚáÈã ÈÈãÓá Úáiáá áÁããã æÞÝæÇ ÁãÇã æáÇíÈ ÇÐÑÈííÇã
.ÇáÇÓáÇáíÈ

ÑÁÍÊ ÊÇÌÒÊÇä æÊÑÒÊÇä ÇáÚÑÊÍÊ ÊäÈÒ áÄä ÇáÍÇÊ ðÌ ÌÊÊ ÝíáÇ; æÇáÑæÍ ÒÑÊ Ýí
ÅæÒÇááÇ ÈÓÊÊ ÇÒØÑÇÑ ÑæÓíÇ áÝÊÍ ÇáÍÒæÑ áÚ ÒáíÚÊáÇ Ýí ÒÇÊá; æÈÒÑÊÊ ÇáßÊÊ
ÇáÇÓáÇáíÊ æÇááÒÇÍÝ áÊÞÑÁáÇ ðÑÇÑí ÇááÒááíá ÝíÑÊÈØæä ÈÍíááá æÊÇÑÍíáá æÍÍá ÇááÍÇáíæä
æÍÍÑæä ÇáÚááíÇÊ ÇáÚÓÒÑÍÊ Úáí áÒÇÑÝ ÈÍÇÑí; æÈÈÍÁ ÇááÚÇáÑÇÊ æÍÐÉá ÇááÆÇÊ ää
ÊÇÌÒÊÇä; æÈØÒÑ ÊÇÌÒÊÇä Ää ÈÈÍÁ ÊÇáÇÐÇä ÊÇááÚÊ ÇáÚÑÊÍÊ ÈÚÍ Ää ÚÇÊ äÐÇ ÇáÒæÊ
ÅßÊÑ ää áÖÝ ðÑä; æÈÍÁÊ ÇáÄÐÇÚÊ ÊÞÑÁ ÇáÞÑÁä æÐáß ÈÓßíáÇ áÓÚÊ ÊÇÌÒÊÇä æÄÑÒÇÁ
.ääÒÇÚÑää

: ÇáÒää ÇáÐí äæì
æÑÁÍÊ æÑÐÉ ÇáÓíæÚíÊ ÈÍÊÑÞ Ýí ÁÝÚÇáÒÊÇä ääÇÆíÇ ÈÚÍ Ää äÑÚÊ Ýí ÇáÄæÍÇá æÍÓÊ
:ÈÄÞÍÇä ÇáÄÈØÇá ÇáÐíá ííæ áí Ää ÄäÓÍ áßá æÇÍÍ ääää
ÈáÞÇá íÞØÑ ÓíÝá æÒäÇää æÈäÇä ÑÇÍÊä äì æäÍÚÇ (5)
æÑÁÍÊ ÇáíáÇÑ ÇáÐí Íá ÈÇáÍÒÊ ÇáÓíæÚí æÇáÊäÒÞ ÇáÐí ÁÒÇÈä æÇáÈÁÓ ÇáÓÍÍ ÇáÐí ÁáÞÇá
Çááá Èíá ÁÝÑÇÍá ÍÓÝÍ ÈÚÓää ÈÚÓÇ ; æÑÁÍÊää ÍÓÈÍæä ÑÍáÊ ÇááÍÇáíá æÍÓÈÚØÝæä
ÞÇÍÊää; ÑÓÇÆá ÊÇÈÑß æäÍÊ ÈÈæÇáí ÈÈÑí Ááí ÇááÍÇáíá íÊæÓáæä Ááíáá Ää ÍÍáÒæÇ áÚää æÄä
ÍØÑÍæÇ ÄäÇäää äÒÇßááá æÍáÍ Çááá ÍÓÈÚáæä ÈÇíáÇäää æíÄáÝæä Ää íäÒáæÇ áÚ äÄáÇÁ
ÇáÄáßÇÓ ÇáÄáÍÇÓ; æÑÁÍÊ ÇáÑæÓ íÈíÚæä ÇáÓíæÚíá ÇáÄÝÚÇä ÒÇáßáÇÊ ÇáÈí íÞÈááÇ
.ÒÇÍÊáÇ ÇÐÇ ÒáÊ ÄáíÇÈáÇ Úá ÇáááÒ Äæ ÚÍÒÊ Úá ÇáÍÑÇÓÊ

: ÇáÚÓÊ æÇáÒæí
æÑÁÍÊ ÒÍÝ áÝÊÊ ÈØæáÊ ÇáÄÝÚÇä æÚÓÈää ÄáÚÇÑ ÇáÚÇää Ááíáá ÍÈí ÁÒÈÍÊ ÞÓÍÊää ÅßÊÑ
.ÍÊ ÍÓÚá ÇáÚÇää æäÄÓÓÇÊä
æÚÇíÓÊ ÇáÄÍÍÇÊ ææÇßÊÊ ÇááÓíÑÊ æÑÁÍÊ ÚÓÊ ÇáÓáÝ æÒäæíáá ääÈáÊ Ýí ÄÈäÇÆää ÝÑÁÍÊ
ÒÍÝ ÑÝÓ ÍßáÊ íÇÑ äÞÇÈáÊ "ÑíÚÇä" æÒÍÝ æÇÍá ÓíÇÝ ÈÚÓÊ ÇááÓáá æÇÓÈÚáÇÆä ÇÑáÇßæÓÊ -
æßíá ÇáÍÇÑÍÊ ÇáÄáÑÍßÍÊ- æÇáÓÝÚÇÊ ÇáÈí æÍááÇ Ááíá; æÑÁÍÊ íæäÓ ÍÇáÒ ÒÍÝ ÑÝÓ äÞÇÈáÊ
ßæÑÍÝÍÓ; æÑÁÍÊ ÑÈÇáí æäæ íÑÍ Úáí ÑæÓíÇ ÈÚÓÊ æÄÈÇÁ Ýí ÍÇÍá ÄÑæÞÊ ÇáÄää ÇááÈÍÊ.
.æÒáÚáÇ ÑÍá æäæ ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ áÇÓÚ ÇáÍÊíá Úáí ÚæÑÈÇÈØæÝ
:æÇááÓíí ÇáÚÐÈ Úáí áÓÇá Òá æÇÍÍ ääää
æÄáí äää ÞÚæä ÒÚÄä äÝæÓÚÚää ÈäÇ ÄáÝ Ää ÈÓßá Çááíá æÇáÚÚáÇ

: ÇááßÇÆÍ æÇááÒÇÆÍ
æääÓÊ Èíí áÄÇáÑÇÊ ÇáÚÇää Úáí äÐÇ Çáíá æää íÑÈÚíæä ÑÚÈÇ ÇÐ íÑæä Ííá Çááá ÞÇÍáÇ ÈÍÓí
ÍÈÍÊÊ áíæ ÇáÍÇÊ áíÁÍÐ Èííá ÇááÞÇÍ æáÈÓáÓ ää ÇááÇÓ ÇáÞÍÇÍ ÑÁÍÊ ÇááÍÊ ÈÍÇá
ÇáÇÓáÇá; æÄÈÒÑÊ ÁÚÍÇÁ Çááá ÍÚÒ æä ÁÒÇÈÚ Çááíá ÁÐ ää ÍÍáæÇ äÐÇ Çááæáæí ÇááÈÇÑß
ÞÈä Ää íæáí; æÒÍÝ ÈÑßæÇ äÐá ÇáÒÍÑÊ ÈÒÑÈ ÈÌÐæÑáÇ æÈÓÈæí ÞÇÆæÈ Úáí ÁÐæááÇ Íæä Ää
.íÈÈæáÇ
ÒáÚáÇ "áíßÓæä" íÞæá Úáí ÒÇÓÊ ÇáÈáÝÇÒ (Çä ÇáÚÍæ ÇáÍÞÍÞí äæ ÇáÇÓáÇä æáÇÈÍ áÄáÑÍßÇ Ää
:ÈÈäÇÓí ÍáÇÝÇÈáÇ áÚ ÑæÓíÇ ÍÈí ÈæÇÍá ÇáÇÓáÇä)! æßÊÊ ÓÍÈÑáÇáÚÇáíæíí ÇáÄáÑÍßÍ
What We have done; We have Awaken the Giant)
.äÇÐÇ ÒáÚáÇ ; áÞÍ ÁíÞÚáÇ ÇáÚááÇÞ
Èä ÒÇáÊ äÄÇáÑÊ ÍáíÝ áÁíÞÇÝ ÇáíáÇÍ; ÝÇÓÈÚáÊ äÇÑá ÈÚÍáÇ æÒÇÍ ÒÑÇää áíÑí ÇáÈÒÑ Ää
ÇááÞÇÍÍÈ Èíí ÇáæÇÍÍ ÇáÞáÇÑ æáÍÓ ááÈÒÑ ää ÇáÄáÑ ÒÆ; Èä ÞÈá ÓíÇÁ ÇáÍÞ. áíÇæáÊ ää ÇáÚÑÈ
Ää ÍØÝÆ ææÑ äÐÇ ÇáÍÞ
íÑÍíæä áíØÝÆæÇ ææÑ Çááá ÈÄÝæÇááá æÇááá äÈä äæÑá æáæ ÒÑá ÇáßÇÝÑæä
.ÇáÁÍÊ (8) ÇáÍÒÑ

:æÇáÄä áíá Úáí ÄÈæÇÊ ÒÇÈä
æÄää ää Çááá Ää íßæä äÐÇ ÇáÚÇä äæ ÚÇä ÇáÝÊÍ; ÁÐ Ää Òá Çááíá Ýí ÁÝÚÇáÒÊÇä áíÇØÈ
ÁÍÇØÈ ÇáÓæÇÑ ÈÇááÚÓä ää ÞÈá ÇááÍÇáíá æáí ÈÈÑáí áÈÓÞØ ÈÞÇÍÊáÇ ÇáÓíæÚíÊ ÈÍÊ ÁÞÍÇä
: ÇáÄÈÇÊ ÇáßáÇÊ ÇáÚÑ
áÇÄÈÚÍ Çááá Úä Úíáí ÚØÇÑÝÊ Íä Ç ÁÐÇ ÑßÈæÇ ÄäÓÇ ÇÐÇ äÓáæÇ
æáíá äÑí ÈÝÓá Çááá ÇáÄáá ÝæÞ ÑÁæÓ ÇáÈíÚÚÚÚÓ (6) æÇáÁÓá (7)

: ÑæÓíÇ æÇáÚÍ ÇáÈäÇÒáí
æÄÍíÑÇ æÈÚÍ Ää ÍÆÓÊ ÑæÓíÇ Ää ÈÍÓä ÇáÞÓíÊ ÚÓßÑíÇ ÝÞÍ ØáÈÈ ÈäÝÓáÇ Ää ÈÞÇÈá
ÇááÍÇáíá æÍáÇ áæíá Ýí ÇáÇÇÆÝ æÚáí ÞÍá ÇááÒÇæÇÊ áÚ ÇááÍÇáíá; æÈÈÍÁ ÇááÝÇæÒÇÊ áÇ
ÚÈÇÑ Úáíá ää ÍáÊ ÇáÁÓá áÇÒÑÚÇ æáÇ äÓáíÊ -æáßá ÈÒÑæØá ÇáÒÑÚíÊ ÇáÈí äÓ ÚáíáÇ
.-ÇáÝÞáÇÁ æÇáÈí áÇÍÈÓÚ ááÇ äÐÇ ÇááÞÇá

: æÇáÄä äÐá ÁÝÚÇáÒÊÇä
ÄÈØÇááÇ áßÈÑÈ äÇÚÇæÇ ÒÄää ÚáÇá ; ÈäÇÁáÇ ááÇ ÁÒÇÈä ää ÇáíáÇÑ ÒÄää ÁØáÇá
ÄäÓÇÁ Óá È ÍáÚää ÁØáÇááá ÝÈÍÇááá Èíá ÇáÑÓæä ÑÓæä (8)

æäUä Çáæßíá ææ ÇáUáíá ÇáÍßíá; íäUÑ Ááí ÇáPáæÈ æÇááÝæÓ æíáÈàÇ æíUØíàÇ ÍÓÈ æÇíOáíáÇ
.æíOáí áíÈäUáÇ
æáíä ÇáÁä ääUä ÈÄUÚä ÍÇÑÐÈ ÍOáÈ ÍáÇá ÇáPÑæä ÇáÈáÇÈÈ ÇáÁííNÈ ÈÐÑíÈÇ æáí ÇáÈÖÇÑ
.ÓUÈ äOáá Ááí ÝPíN Uáí ÁÖNÖ æÇÝÈB ØÇUæÈ Ýí ÇáÁNÖ
Ýáí áUÑBÈ Èíá (ÁÖNÝ ÓUÈ æÁÖNÖ ÍÈ) æNÁO æÇá àÐÇ ÇáÓUÈ ÈæBáá Uáí Çááá; æÁæÇ UÓÈä
ÇáÈí ÈæÇØí ÇáÓÍÇÈ Ýáí ÝNíÈÈ ÇáOäÇä æÁæÇ ÁÈÇÁä æÁäÝÈä ÝÈáß áÇíBÈíáÇ UáÇä
æUæNÈÈOæÝ æÁNßÇä ÍOá æÇáíáNÇáÇÈ Ýí ÁNÖ BÇÈá ÇáááÈäÈÈ íOÑíæä: Áä Íæá
ÁYÚÇáOÈÇä BÇá ÍØíÆÈ -BäÇ ÖNí UæNÈÈOæÝ- æÁä ÇááOÈ ÇáÇPÈÖÇíÈ ÇáÈí íÈUÑO ááÇ
ÇáÇÈÍÇí ÇáOæÝíÇÈí BÇáÈ ÈOÈÈ ÇáPÈÇá Ýí ÁYÚÇáOÈÇä; æíOÑí ÁÍí ÇáíáNÇáÇÈ ÇáNæÓ Ýí
.BÇÈá: ÁäáÇ ÍÓNáÇ ÈÍíæááÇ BÇÈá æáá áíP ÇáOáÇä ÇáÐí BäÇ áíáá Èä æäáOíá
æáPí UÇáí UæNÈÈOæÝ æíáÇOá ÇáíÇBä ÇáÁä Ýí ÁííÇí ÈÈNíN áUÞæá ááÇáOÍÇÈ æáPÈæá áí
ÇáÁááÇÈ ÇááæÇÈí ÈBáá ÁÈäÇÁáá Ýí ááááí æáNÇÈ æÇááÓÇÁ ÇááæÇÈí ÈÁíáá ÈPÈá ÈUæáÈáá Ýí
Èáí æØÇáPÇä; æÇáÁÝáÇä ÇáæÈÇÆPíÈÈ ÇáÈí æOáÈÈ ÈOæN áß áíí ÇáíNí ÇáOíí ÇáÐí íæÇíáá
UæNÈÈOæÝ ÈÇáÇáOÍÇÈ æáíáÇ Ýíáá íOæN ÇááÓÇÁ ÇááæÇÈí íáíÈá ÍOáÇ æíÐNÝä ÇáíáæU
ÍÓNÈ Uáí ÁNÍÇááá ÇáÐíá ÚíÈáá ÇáÈNí Ýí ÐNí ÇáááíæBæO. æÁæÇ ÇáíBä ÇáOíæUí Ýí BÇÈá ÝPí
:ÖÇPÈ Úáíá ÇáÁNÖ ÈäÇ NíÈÈ æBÁä ÇáOÇUÑ íUáíáá ÈPæáá
íOÁá Ááá ÇáPáÇU Uä áUÚáß Þí áOíÈá áUÇáÈ ÖÇNí
(ÈOÈæíO ÇáÁNÖ Áä ÈPÑÈä ÝBááÇ Áä á áá íÇíUí(4)
æÇáíÈ ÇáNæÓí ääOíÈ áÇáíÇáÉ -ÈÄä Çááá- æáÇ íäBáá ÇáÇÓÈáNÇÑ ÁÈÍÇ Ýí íÇíá
.ÁYÚÇáOÈÇä
æÇáíBä ÇáOíæUí ÇáÁYÚÇáí áá íáPí ÇáOáÇí áÁáá íNß ÈäÇäÇ ÇááOíN ÇáÐí íæÈUÑá ÈUí
ÇááOíáÉ; æíÈæPÚ BÈíN ää ÇááNÇPÈíá Áä ÇááUÇÑB ÇáÈí ÈáÈUÑáÇ ÁYÚÇáOÈÇä Ýí ÇáÁOáN
ÇáPáíáÉ ÇáPÇíáÈ ÓÈBæä ÖNÓÈ ÖÇNíÈ; æÐáß áÁá ÇáíBä ÇáOíæUí ÓíOÑÈ ÖNÈÇÈ ÇáíÇæO ää
ÇáíÇÈ æáÐÇ ÝÁä ØUáÇÈä ÓÈBæä ææíUÈ æOÝUÈ ÇáíÈÇä ÚÇíÈ äÁááæ æÇáPØ UáíáÇ ííO
ÈÇáíØN ÝÁáá íOÈí ÁOíÇ áÁáá íÈOÈÈ ÈÇáíÇÈÈ ÈBá æOíáÉ
æÁÐÇ áá íBä ää ÇááæÈ Èí Ýäá ÇáUíO Áä ÈææÈ ÍÈÇäÇ
æÈUí Áä íÆO ÇáNæO ää ÈÁáíá ÇáOíÇÈáá æáá ÈÁáíá UááÇÆáá ÝÁááá ÇOÈíæÇ ÖNÇÓÈ æáßá
Uáí ÇáÁØÝÇá æÇááÓÇÁ; æáPí íÇÁÈáí NÓÇÁÉ ää BáíO ÈáÈÆæÇ Áä ÇáNæO ÞÇææÇ ÈáíOÑÈ
ääÇB Ýí áííNíÈ ÁäÇä ÖÇíÈ ÐÈíæÇ Ýíá ÈÇáÓBíá ÇááÓÇÁ æÇáÁØÝÇá æPÈææÇ æÇíPÇNÈ
.ÁNÈUíá Ááí ÇáíáOíá ää ÇáUíOÈ æÇáPæÇUí
æBÐáß ÝPí ÞOÝ ÇáNæO ÇáPÑí ÇááíØÈÈ ÈááN ÓÇááí ÍÈí ÈáUÈ ÇáOíÇíÇ ÁáY ÞÈíá ää ÇáUÓá
Çááíáíá æáÐá ÇáPÑí áá ÈBá Þí ÞOÝÈ ää ÞÈá; æPí BÇä ÇáPØÝ ÚÇíÈ Ýí ÇáæíOíÈ æÇáUáÝ æÇáíÈ
ÇáNæÓí áUÑæÝ ÈUáíáíÈá æOáÝá æíÈÈá
UáíUÚÜä áUÚÜä ÇááUÚÜÜÄä ÓNæÇáUÚÜÜÈ ÝáUÚÜíO íUÚÜÜÑB ääÓÈUØ -UÚÝ

: ÇáÐíÇÆN ÇááBíOÈ
Áä NæÓíÇ ÈíOÈ ÁáY ÍOÇÈ áÈNÓÇáÈ ÇáÁOáíÈ æÇáÐíÇÆN ÇáÈí BæáÈáÇ Ýí áíÇOä ÇáíæáÉ
ÇáOíæUíÈ æáí Ýí ÇááPÇÈá ÓÈíYÚ ÇáíæáÉ ÇáOíæUíÈ ÇáÁYÚÇáíÈ Ááí áíNÐÈ áÇ íNß ææááÇ ÍÈí
ÈOáá ÇáÈáÇÁ áÐá ÇáÐíÇÆN ÇááíOáÈ ÇáÈí Èíá ÁííáÇ æÈíá Áííí ÇááíÇáíá æíÈí ÈÈÐí ÍæáÉ
.ÇááíÇáíá ÇáPÇíáÈ æBÁááÇ ääÞPÈ áUÓæáÉ ÇáOáÇí
ÁäÇ ÇááíÇáíæä: Ýäá íáÈUÑæä ÓÇUÈ ÇáÇáPØÇO áíááOæÇ Uáí ÇáíBä ÇáOíæUí ÇááO; æÇáíP Áä
áÐÇ ÇáÓUÈ Þí Íáá ää ÁOíá ÇáOáÇÈ æÇíUáá ÝNííÇ Èíá ÇáÁáá; æÁBÈN æÇíáO áÐÇ ÇáÓUÈ
.ÇUíÇÈÇ ÇáOíÇUÈ æÇááÝÇÁ
æáÐÇ ÍÇÈ ÇáÐíá ÍÇæáæÇ ÞíÇíá ää ÍáÇá ÇáííæÈ æÁOáO ÇááPÇí ááÐíá ÍÇØÈæá ÈÇááíÈÈ ää
.ÁUáÇP ÇáPáæÈ
(ÝáÇ ÈOÈæBÑá áá ÇÈÈÓÇäUÚÜÜÇ ÁÐÇ ÝáP ÇááBÑ ÍäÇ æOÇPÇ(5)
ÝPí OááÈ áá Çáááí ÇáUæÇáUí æíá á áá á Çáíá ÇáUÈÇPÇ(6)
ääÇPíUÚÜÈ ææÇOíáUÚÜÇ ÇáááÇíUÚÜÇ áUÚæíÈ ÝæÇNÓáUÚÜÜÇ ÇáUáÇPíUÚÜÇ

: ÚPÈÇÈ ÇáØÑíP
:æíBÇí ÇááNÇPÈæä íáUæä BäÇ ÞÇá BÇNææÈOí - æOíN ÇáíYÇU ÇáÁáNíBí - Uáí ÈáÇÈ ÞOÇíÇ
.1UÇáÇáOÍÇÈ ÇáNæÓí
.ÓPæØ ÇáíBä ÇáOíæUí -2
.æOæá ÇááíÇáíá Ááí ÇáíBä -3
:æáßá æÇÐÇ ÈUí; ÝäáÇB ÇáUÞÈÇÈ ÇáíáÈ ÇáÈí ÈáÈUÑ ÍæáÉ ÇááíÇáíá ÇáPÇíáÈ
ääáÇ ÇáUÞÈÇÈ ÇáíÇNíÈ æÈæÇBÈáÇ ÇááÈÇUÈ æÇááÓÇUÈ ÇáíÇíáíÈ æáá áOÈØíU Ýí áÐá
ÇáUíÇáÉ Áä æÈUÑO áááOÇBá ÇáíÇíáíÈ æOáBÈÝí ÈÐBÑ ÇáUÞÈÇÈ ÇáíÇNíÈ: æUáí NÁO áÐá
:ÇáUÞÈÇíá
ÇáNÚÈ ÇáUÇááí ää ÍBæáÈ ÇááíÇáíá ÇáÁOæáíá ÇááÈØNÝíá BäÇ ííáæ áÁíáOÈ ÇáÁUáÇä Áä -
.ÈØáP Uáíáá
æÇáíáæí ÁBÈN ÁUíÇÁ Çááá ááUÇ ää æÈÇÆí áÐÇ ÇáíáÇí ÇáÐí ÓíYÑO ÞíÇíÇÈ ÇOáÇáíÈ -
ÁOíáÉ -Áä ÓÇÁ Çááá- æÇíÈOÆ ääÇ ÈÈUO ØÐNÇÈ ääÇ ÝáÈ Uáí ÁáOáÈáá ää ÍPí æáÇ ÓÇá Uáí
.ÁOáÉ ÁPáÇááá ää ÚíU Uáí ÇáÇÈíÇá ÇáÁOáÇáí

ÝÐÌ ÒÈÈÈ "ÇáíÑæÒáá ÈæÓÈ ÈÈÇÑí 25/9/78 æÐÇáÇ áíÇíá àíÑÈÓß (ÇáÓÝíÑ Çáíáæí ÇáÓÇÈÐ) Ýí ÇáÁáá ÇááÈííÈ ÈíÈ ÙæÇá (íÈì áÇáíÒÑ ÇáÁÓíÐÇÁ æáÓí Ùáí ÙÓí ÇáÁÚíÇÁ); ÐÇá Ýíá: (Áá íáæíÇ ÒÈíÑÈ ÈÐáÈ áÒÈÈ áÒÇØ ÇáíÑßÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æáßá ÇáÁííÇÈ ÇáÁíÑÈ Ýí ÇáááØÐÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æÙæíÈ ÇáÇÈíÇá ÇáÁÓáÇáí íáÇÑÓ áÒÇØá Ùáí áØÇÐ æÇÓÓÙ Ýí áÒÑ æÁÝÙÇáÓÈÇá æÓæÑíÇ æÈÑßíÇ æÁíÑÇá æÙíÑáÇ Ðí ÁÙáÑÈ Áá íáíÙ ÇáÁÓÇáíÈ ÇáÈí ÇÈÈÙÈ áÒÈÈ áÒÇØ .ÇáíÑßÇÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÒÇáÈ ÝÇÓáÈ Ùáí Çááíí ÇáÈÙíí ÑÙá áÇíÐÐÈá áá àíÇí áÝÈÑÇÈ ÐÓíÑÈ) æÒÈÈÈ "ííÙæÈ ÇíÑáæÈ" ÇáíÑííÈ ÇáíáæíÈ Ýí 18/3/78 (ááÇáß íÐíÐÈ áÇáÈ æáí íÓÁ áá ÇÓÈÑÇÈííÈ ÇÓÑÇÆíá Ýí íÑÈáÇ áÙ ÇáÚÑÈ æáí ÁááÇ áííáÇ ÈíáæíáÇ æíáæí ÁÓíÐÇÆáÇ Ýí ÁÈÙÇí ÇáÁÓáÇá Ùá áÙÑßÈáÇ áÙ ÇáÚÑÈ Øæá ÈáÇÈíá ÙÇáÇ æííÈ Áá íÈÐí ÇáÁÓáÇá ÈÙííÇ Ùá ÇááÚÑßÈ Ááí ÇáÁÈí æáæ ÇÐÈÓí ÇáÁáÑ ÇáÇÓÈÙÇáÈ ÈÁÓíÐÇÆáÇ áÇÓÈÙáÇá ÇáÙáÝ .æÇáÈÈÓ

æÓÈÈí ÇÓÑÇÆíá áÝÓáÇ Ýí æÓÓÙ íÑí ÁÐÇ áíí ÇááÈÙÓÈæá ÁæáÆß ÇáÐíá íÙÈÐíæá Áá Áííáá íííá .(ÇáíáÈ ÁÐÇ ÐÈá íáæíÇ Áæ ÁÐÇ ÐÈáá íáæíí æÒÈÈÈ "ÇáÓáíÇí ÈáÚÑÇÝ" ÇáÈÑíØÇáíÈ Ýí 17/12/78 æÐÇáÇ ÈÐáá "ÈíÑÚÑíá íæÑÓÈæá" ÐÇá Ýíá (Áá ÇáÚÑÈíá íÐÙæá Ýí íÓÁ ÒÈíÑ íá íÙáæá Áá ÇáíÒÑ ÇáÐí íÈáíí áÓÇáíáá Ýí ÇáÓÑß ÇáÁæÓØ áá íÒÑ ÇáÓíæÙíá áÁá ÇáíÒÑ ÇáíÐíÐí Çáæííí ÇáÐí íÈáíí áÒÇáí ÇáÚÑÈíá æÁÓíÐÇÆáá Ýí .ÇáááØÐÈ áæ íÒÑ ÇááÓáíá ÇááÈØÑÝíá) æáÐáÈ ÇáÐÈÓ ÇáßæíÈíÈ Ùá æßÇáÇÈ ÇáÁáÈÇÁ ÇáÚÇááíÈ íØÇÈÇ ááæÓí ííÇá - æÓíÑ íÝÇÓ :ÇÓÑÇÆíá ÇááÇáß - Ýí 26/1/79 ÐÇá Ýíá

Áá Ùáí íæá ÇáÚÑÈ æÙáí ÑÁÓáÇ ÇáæáÇíÇÈ ÇááÈííÈ Áá ÈÙØí ÇáÈáÇáÇ ÁÒÈÑ áÇÓÑÇÆíá) ÈÇÚÈÈÇÑáÇ íØ ÇáíÝÇÓ Ùá ÇáíÓÇÑÈ ÇáÚÑÈíÈ Ýí æíá ÁÙÇÓíÑ ÇáÈæÑÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÈí ÈíÁÈ áá ÇíÑÇá æÇáÈí áá Çáááßá Áá ÈáÈ ÈÒßá áÝÇíÆ æÓÑíÙ æáÐáá Ýí ÁíÈ ááØÐÈ ÁíÑí Ýí .(ÇáÚÇáá ÇáÚÑÈí æÑÈáÇ Ýí ÈÑßíÇ æÁÝÙÇáÓÈÇá ÁíÓÇ æíÐæá "ÈÑííáÓßí" -áÓÈÓÇÑ ÇáÈíÈ ÇáÁÈíÓ (Áá ÇáÇíÇÑÈ ÇáÁáÑíßíÈ ÈÓÚÑ ÈÐáß ÈÇáÙ ÇÒÇÁ ÈÓÇíí áÒÇØ ÇáíÑßÇÈ ÇáÇÓáÇáíÈ ÇáááÈÓÑÈ Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí áÁá ÁáÑíßÇ íÑíÓÈ Ùáí Ùíá ÇáÓáÇí ááÁÓáÇá Áá íáÙÈ íæÑÇ áÁÈÑÇ Ýí ÇáÓíÇÓÈ ÇáíæáíÈ); íÑííÈ ÇáÑÁí ÇáÁÑíáíÈ .21/1/79 áÐáÇ Ùá ÇáæÇÓáØá ÈæÓÈ

æáÇááÓí Áá ÇáÁíÇÑÈ ÇáÁáÑíßíÈ ÁæÝíÈ ÑÆíÓíá ÓÇÈÐíá æááÇ áíßÓæá æßÇÑÈÑ áíÑÇÓÈ ÁæÓÇÓ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí ÝÙÇí áíßÓæá æÝí áÁÈáÑ ÓíÝí Ùáí ÓÇÓÈ ÇáÈáÝÇÒ ÐÇá (Çá ÁÒÈÑ ÙÐÈÈ ÈæÇíááÇ áí ÇáÁÓáÇá æííÈ Áá ÈÈáÇÓí ÁáÑíßÇ íáÇÝÇÈáÇ áÙ ÑæÓíÇ áÈÝÝ Ýí æíá ÇáÓíÝ .ÇáÁÓáÇáí) æáÇáÓÈØíÙ ÇáÇÓÈØÑÇí Ýí áÐá ÇáÓæÇáí; ÝáÙÇáíÈ íáíÝ ÈÈÑÈíÈ Çáíáæíí ÇáÁáÑíßí ÇáÑæÓí ÇáÁÓá "ÇÑáæáí áÇáÑ" æÐáß áÇíÐÇÝ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí æÐí æÐÈ ÈíÇíÈ ÇáÇáÓíÇÈ ÈÐßÑí ÐíÇá íæáÈ ÇÓÑÇÆíá Ýí ÇáíÇáÓ ÙÓÑ áá ÁíÇÑ; æÐí Ð í á ÈÐÑíÑ ÐÈááÇ Ááí áíáÓ ÇáÁáá ÇáÐæáí :ÇáÁáÑíßí íÐæá

.(Çá ÇÓÈáÑÇÑ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí íÒÑ Ùáí áÒÇáí ÁáÑíßÇ) Çá íæáÈ ÇááíÇáíá ÇáÐÇíáÈ -æÇááá ÁÚáá- ÓÈæÇíá ÇáíáíÇ ÈÁÓÑáÇ ÈíØØáÇ æÁíÇÈíááÇ æáßÇÆíáÇ æíÐíáÇ; æáá íÓáí áÁáÇÁ ÇáÁÚíÇÁ ááíæáÈ ÇáÝÈíÈ Áá ÈÐæÐ ØÙá ÇáÑÇíÈ Áæ ÈáÙá ÈáíÙÈ ÇÓÈÐÑÇÑ áÇÇÓÈØÇÓÙæÇ ÝÁÐÇ ÒÇáÈ ÁáÑíßÇ æíæá ÇáßÝÑ Ðí ÇØÈæÇ Ùáí ÈÓÝíÈ ÇáÑÆíÓ ÇáÑÇíá ÓíÇÁ ÇáíÐ - Ñíáá Çááá - áÁáá ÇíÈáí Ýí áíÇæáÈ ÇíÑÇí ÇáÐáÈáÈ ÇáÐÑíÈ (ÇáÈí íÓáíáÇ ÇáÚÑÈ ÇáÐáÈáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ) æáæÝÈÈ ÇáÓÇáíÈ ÇáÓÇáíÈ ÈíÇáÈ ÇáíáÇí ÇáÁÝÙÇáí .æáÁáá ÁÚáá íÇíÇ ÐÈá áÐÈáá ÈÁÓáÑ Ááá ÓíØÈß ÇáÓÑíÙÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÁÈÑí áÐá Çáíæá ÓÈÐÝ áÒÈæÝÈ ÇáÁíí; æÝíáÇ ÇáÁáÇÝ áá ÓíÇÁ ÇáíÐ æííáÙ ÓÙÈáÇ Ùáí Áá .ÇáÁÓáÇá áæ íá ÇáííÇÈ ÙÐííÈ æÙÈÇíÈ æáÙáÇ ííÇÈ

æÓÈÈíÑ áÐá ÇáÐæí ÇáÚÑÈíÈ æÇáÓÑÐíÈ -Ùáí ÇáÓæÇÁ- Çáíæá ÇááßÈáÝÈ ááíæáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáæáííÈ æÐí ÈíÁÈ ÇíÑÇá ÈÈíÑß ÈØÇáÈ ÈáÓÈÈ ÇáÑÈÙ Ááí ÇáÈáÈ Ýí áíáÓ ÇáæÓÑÇÁ ááÓíÙÈ .æÐí áÓíÈ áÝÓáÇ ÁááÇ íÑáÈ Áí Óá í Áá ÈØÁ ÁÐíÇáá áíáÓ ÇáæÓÑÇÁ ÇáÁíÑÇáí æáßá ÁíÑÇá ÈÙÑÝ áá áá ÇáÁÝÙÇá; æÐí ÈÐíÈ ÇáááØÐÈ ÇáÓÑÐíÈ áááÇ Èíßá æáÝÈÑÇÈ ØæíáÈ áá .ÐÈá ÇáÁÝÙÇá

æÁáÇ Çáááí Ýáí ÈÑÈíÝ ááíÑí ÑÁíÈ ÙáÇÆá ÇáÁÝÙÇá æÐí ÓÑí ÙÇáí (Çá ÐíÇá íæáÈ ÇÓáÇáíÈ áÈØÑÝÈ íÒÑ Ùáí Ááá ÇáááØÐÈ ÒááÇ) æÇáááí ÁÒÈÑ áá ÙíÑáÇ ÈÑáÈ ÇáÁÝÙÇá ÇáÐíá ÒÇáæÇ ÁÐÇ ÇáÈÝÓæÇ áÇíÐÝ áÙÓÈáá ÓÆ íÈí íííáæÇ íááí. æíÓÈß áá ÐÇíÈáá ÇáÐíá ÁÐáæÇ ÇáááíæÓ .áíáæí ÇáÙÓæáí - ÇáÐí íØá Óáá ÓÇáæáÇÈÇ - æÁíáí ÓÇá ÈÇÈÇ æÁáÇ ÈÇÓÈÈÇá ÝáÇ ÁÙááÇ Ýí æÐÈ ÇáíÓÇí ÈÓíÙ ÈáÇÑ ÇááæÇÐÝ ÇááÓÑÝÈ ÇáÈí ÇáÈíÈ .ÐÑÇÈÈ ÙÐí áá ÇáÓáá ÈíÇáÈ ÇááíÇáíá

:æíÈÇáÇ áÐæá

Çá ÇØáÆáÇááÇ Ááí ÑíáÈ Çááá ÈÙÈÇíá æíÈá ááÓÑÈ ÓÑíÙÈá; æÐæÇáíáá ÇáÈí áÇÈÈíáÝ ÈíÙá ÓÑÇÆÑáÇ áÑÈÇíÈ æÓíæÑáÇ ááÓÑíÈ áÐíÑ Çááá ÇáíÇÑí æáÇæÓá ÇááÇÓí Ýí íáÐá Ýáæ íÐæá :ááÇ

æáÇ Òíí ÇáßÇÝÑíá ÁáÇ Ýí ÓáÇá ÇáÁíÈ (25) ÙÇÝÑ æáÇ Òíí ÝÑÙæá ÁáÇ Ýí ÈÈÇÈ

ÝÑÁæÓ ÇáÑáÇÍ ÁÐàÈ ááÙíÙ æÃÖÝí áÚá ÒÏÑ ÇáÍÞÙÙÙæÏ
.æÝÌÁÈ æÁÐÇ ÈÇáÒÆíÑ íáÞáÈ Ááí ááíÞ ÍáíÑ; æÁÐÇ ÈÞÙÞÚÈ ÇáÓáÇÍ ÈáÞáÈ Ááí ÙæÇÁ æàÈÇÍ
æÇáÈÞáÈ ÇááÍÇæáÇÈ Ááí ÁíÑÇá æÍÇæáæÇ Áá íÙÞíæÇ áÚáá áÚÇáÍÈ ÒÏÇÞÈ æíÒá ÌæÇÑ -
áíÒÏÏæÇ ÇáíáÇÞ Ùáí ÇááìÇáíá æßÇÍÈ ÇááÍÇæáÈ Áá Èáí ææáÇ Çááá Èá ÇáÓáÇÞ ÑæÓíÇ ÈÈíÙ
ÒæÇÑí ÒÈíÈÈ Çááí Ìáí ÇáÚÑÇÞ ÒÑÈÈ ÈáÇ ÒáÑÇá æÞá; ÝßÇáÈ ÑæÓíÇ
ßÇáÈí áÞÒÈ ÙÓááÇ áá ÈÚÍ ÞæÈ ÁáßÇÈÇ
.ÇáÁíÈ (92) Çááíá

æÍÇæá ÇáÚÇáá Áá íáÞÐ áÄÇáÑÈ ÌáíÝ áá ÌáÇá ÈÇßÓÈÇá ÝÁÈì Ùáíáá "ÒíÇÁ ÇáíÞ" ÝÓáØæÇ -
ÑÆíÓ æÒÑÇÆá ÇáÐí áí ÈÈÞíá ÈÞÑíÑ Ááí ÁáÑíßÇ æÑæÓíÇ íÝÓí ááá Ýíá Ùá ææÞÝ ÒíÇÁ ÇáíÞ
ÇááÈÒÏÏ ÈìÇá ÇááÄÇáÑÈ; æÝßÑ ÒíÇÁ -ßáÇ ÐßÑ áí Áíí áÓÈÒÇÑíá- ÞÇÆáÇ (ÁáÇ áÇ ÁÓÈØíÙ
Áá ÁÚíÓ ÈÞíÈ ÙáÑí ÐáíáÇ) ÝÑßá ÌßæáÈ Ìæáíæ ÈÞíáá; æÞÇá áÓÈÒÇÑá áí ÈÁá ÒíÇÁ ÞÈá ÞÈáá
ÈÁÓáÑ ÞÇá: (Áá ÁáÑíßÇ Þí æÞÚÈ ÁæÑÇÞ ÞÈáí) æáÚá áÐÇ áæ ÇáÓÈÈ ÇáÐí áá Áíáá ßÇá ÒíÇÁ
.íØÍÈ ÇáÓÝíÑ ÇáÁáÑíßí áÚá Ýí ÈÑÍÇáá áíßæá ÑÇÍÚÇ áÁáÑíßÇ Ùá ÈáÝíÐ áÄÇáÑÈáÇ
æÞ Èá ÒíÇÁ æáÒí Ááí ÑÈá ÑÇÝÚ ÇáÑÁÓ ÈÚÍ Èáß ÇáæÞÝÈ ÇááÒÑÝÈ ÇáÈí æÞÝáÇ ßÇáØæí
.ÇáÓÇáí ÈìÇáÈ áÐÇ ÇáíáÇÍ ÇááÈÇÑß ÝáÑíæ Çááá Áá íÙÝÑ áá ÐææÈá ÈáÐÇ ÇááæÞÝ Çááíí
æáßá ÇáÞÈá ßÇá áÈÁíÑÇ ÈÚÍ Áá ÈìÇæÒ ÇáíáÇÍ ÙáÞ ÇáÒìÇìÈ æÈÚí ãÑíáÈ ÇáíØÑ æÁÝáÈ áá
.ÞÈÒÈ ÇáÞæí ÇáíáæíÈ ßááÇ

: ÇáÚÍ ÇáÈáÇÒáí

ßÇá Áæá ÇáÈáÇÒáÇÈ ÁíÞÇÝ ÁØáÇÞ ÇááÇÑ áá ÌçáÈ ÇáÑæÓ Ýí ÇáíÇáÓ ÙÓÑ áá íáÇíÑ ÓáÈ 1987
ÝÞæÈá ÈÈÒÇÚÍ áíáÇÈ ÇááìÇáíá Ùáí ÇáßÝÇÑ. Èá ßÇá ØáÈ ÇááÒÇáíÈ ÇáæØáíÈ ÇáÈí ÞæÈáÈ
ÈÓíÑíÈ æÇÓÈíÝÇÝ áá ÞÈá áíæÈ ÇáÚÇÈ ÇáíÝÇÝ. Èá ßÇáÈ ÌáíÝ ÈáÚÇáíÇÈáÇ ÈíáÙ ÈÁíáÇÚ
ÇáÚÇáá Áá áÚÇá áíÈÈ ÈÇÞ; æÁá ÇáááÇíÑíá ÓíÑíÙæá; áÚÝáÈ ÈáÇáÇ ÇááìÇáíá æáßá
ÇáÇáÈÒÇÑÇÈ ÇáÈí ÈáÒáÈ áá ÇáÓáÇÁ Ýí áÐÇ ÇáÚÇá ÁÓÚÇÝ áÇ ÍÞá ÇááìÇáíáæá Ýí ÓæÇÈÈ
ÙííÈÈ

æááÇ ÁÑÓáÈ ÑæÓíÇ ÑÓæááÇ (Áíí ßÈÇÑ ÑìÇáÇÈ ÇáÚÇáá ÇáÚÑÈí ÇááíÓæÈíá Ùáí ÇáíÙæÈ) ííáá
Ýí ÍÞíÈÈá ØÑÍÇ Ùáí ÇááìÇáíá ßÓÑØ áÇáÓíÇÈ ÑæÓíÇ Áá íÑíÙ ÞÇÍÈ ÇáíáÇÍ áíßæáæÇ æÒÑÇÁ

:Ýí ÌßæáÈ áíÈÈ ÝÑÝÒ ÇáØáÈ áá ÞÈá ÇáÞÇÍÈ æßÁááá íÐæáá

æáá ÁÓÇáíßá áÇ ÍÇá áí ÝÙÙÑÓ æÇÓÈí ÞÈÒÇ Ùáí ÇáÓáÒÇá ÁÈáÇáí
Èá ÈáÇÒá ÇáÑæÓ Ááí ØáÈ ÌßæáÈ áÒÈÑßÈ íÒÈÑß ÝíáÇ ÇááìÇáíáæá æÇáÓíæÚíá ÝßÇá ÇáÑÝÒ
.ÈÇáíÓÇá áÇ ÈÇáßáÇá

Èá áÒá ÇáíÈÈ ÌÑíÈ ÁíÑí ÝØáÈ ÌßæáÈ áíÇíÈ; ÝÁíÇÈ ÇááìÇáíáæá áá íßá ÁÝÚÇáÓÈÇá ÇáÁáÑíßÇá
ÇáÓáÑ (íÙæáá ÇáÁÝÚÇá ÇáÐíá ÈÑÈæÇ Ýí ÇáÓÇáÇÈ ÇáÁáÑíßíÈ æÑÈÈÈ ÁæÑÇÞáá æÑÇÁ
.ÇáßæÇáíÓ áá ÌáÇá ÇááíÇÝá ÇááÇÒæáíÈ Áæ ÇáíáæíÈ)

æáÞí æÞÝ ÇáÓíí íæáÒ ÍÇáÒ áæÞÝÇ áÒÑÝÇ æÇíá Èá "ÁÑÇáÇßæÓÈ" -æßíá ÇáíÇÑíÈÈ
ÇáÁáÑíßíÈ- ÞÇÆáÇ : æÇááá áæ ÇáÈÞÈ ÇáÓáÇÁ Ùáí ÇáÁÑÓ áÇ ÞÈááÇ ÈíßæáÈ áíÇíÈ; æÁáÇ Óí
ÇÝ ÝÞí ßÇáÈ ÒÑÈÈá ÁÓí Ýí ÇááæÇíáÈ áÁÑáÇßæÓÈ Ìíá ÞÇá: (áíá áÚáá Ááßá -ÇáÁáÑíßÇá- ÁíÈÈ
ÁáÈ Ùáí ÇáÁÑÓ; æÁáÈá áÒÇÒæ ÌáÇÁ ÝÞí ÞáÈá ÈÁÈÇÍÈ ÒÚÈ ÈßÇááá æÇÍÈáÇá ÁÑÓá
æÇááÒæá áßÇáá æáá Çáááæí ÇáíáÑ; æáíá áÚáá Ááßá ÈÑáÈæá ÇáÈÒÇÑ ÇáÁÓáÇá æÞíÇá ÌæáÈá
æáÐÇ æÞÝÈá ÇÒÇááÇ áÐÇ ÇááæÞÝ) æÁÐÇ ÈÁÑáÇßæÓÈ ííáÑ æíáá æíÑÈí ÝÈíá íáÐí ÞÇÆáÇ :
áíá áíÈ ÞíÇá ÌæáÈ ÁÓáÇáíÈ

æáá ííÁÓ ÇáÑæÓ áÚ ÇáÚÑÈ Ýí ÇááíÇæáÇÈ. ÝØáÈ "ÝæÑáÈÓæÝ" æßíá ÇáíÇÑíÈÈ ÇáÑæÓíÈ
æÓÝíÑáÇ Ýí ßÇÈá Ýí áÁÈáÑ ÇáØÇÆÝ Ìæáá áíáæÚÈ áá æÒÑÇÁ áíÈÈ ÇááÚÈíáíá (ÈáÇÈÈ Áæ
ÁÑÈÚÈ) Ýí ÌßæáÈ ÇááìÇáíá ÍÝÚÇ ááÇÁ æíá ÑæÓíÇ ÑíÈáÇ íÈá ÇáÇáÓíÇÈ Èá ÁÑíÝ
"ÝæÑáÈÓæÝ" ÞÇÆáÇ : æÈÁáßÇá ÇááìÇáíá ØÑíáá ÈÚÍ ÌÑæíáÇ; ÝÑÝÒ ÇááìÇáíáæá; æÁÚááæÇ Ýí
áÁÈáÑ ÒíÝí: ÁááÇ áá áíáÓ áÚ ÇáÑæÓ ÈÚÍ Çáíáá Ùáí áÇÆíÈ ÇááÝÇæÓÇÈ æßÇáÈ ÒÝÚÈ
.ÓíÇÓíÈ ÒííÈÈ Ýí æíá ÑæÓíÇ ÇáÐí áÑÙ ÈÇáÁæíÇá æíÓ ÈáÚÇá ÇáÁÈØÇá Ýí áííÇá ÇááÒÇá
Áí ÙÓÈ áÐá ÇáÈí ÇáÈØí ÒáæÈ ÌæÇíáÇ áÁáÇÁ ÇáÓíí ÇááÑÇÒÈÈ ÇáííÇí (1) Áí ÞáÈ ÈÑÈÚ
ÙáíáÇ áÁáÇÁ ÇáÚØÇÑÝÈ ÇááááíÈ ÇáÓÝÇÆí (2) : Áí áíí Þí áÇáá áÁáÇÁ ÇáÓá ÇáÈØÇÑÞÈ
ÇááÒÇáí; (3) ÁááÇ ÙÓÈ ÇááíÇáí Ýí ÒÈíá Çááá

æÇáÚÓ Ýí ÒáæÇÈ Çáíá áÑßÈá æÇááí íáÈíá ÇáÇÓÑÇÁ æÇáÓáÙÙÙÑ

æßÇá ÇáØáÈ ÇáÁíÑ áá æÒíÑ ÇáíÇÑíÈÈ ÇáÑæÓíÈ "ÓíÝÇÑáÇíÓá" Áá íÒÈÑß ÈÚÓ ÇáÓíæÚíá Ýí
áíáÓ ÒæÑí ÇááìÇáíá ÇáÐí ÇáÚÞí Ýí ÁÓáÇá ÁÈÇÍ

:áÁÈáÑ ÇáÓæÑí

:Ýí áííáÈ ÇáííÇí (ÁÓáÇá ÁÈÇí) ÇáááÚÞí Èíá ÇáÚÇÒÑ Ááí ÇáÑÇÈÚ æÇáÚÓÑíá áá ÝÈÑÇíÑ 1989
æáÞí ÇíÈáÙ áíáÓ ÇáÓæÑí ÇáÐí íÈáÙ ÙíÇíá ÁÑÈÚáÇÆÈ æÁÑÈÚíá áÝÑÇ Ýí ÁÓáÇá ÁÈÇí
.ÁÞÑÇÑ ÌßæáÈ ÇááìÇáíá ÈæÇÞÚ ÒÈíá ÒíÒÇ áßá ááÚáÈ æÚÓÑíá ÁíÑíá áá ÇáááÚáÇÈ ÇáÓÚíÑÈ
æáÞí ÞíÑ áí Áá ÁÚíÓ áÐíá ÇáÁÓÈæÚíá Ùáí ßÈÈ áá áíáÓ ÇáÓæÑí ÁÈÇÈÚ ÒÇÚÇÈá ßÁí ÒíÒ
.íÈíÑÞ Ùáí áÒÇáí ÇááÓáíá æíííÇ áá Áíá ÞÓÇíÇáá

:ÇááÄÇáÑÈ ÇáÚÇááíÈ

Åä Çáíáí ááá áíáíá; æáÓÉÚíáá æáÓÉÚÝÑá; æáÚæÐ ÈÇááá ää ÕÑæÑ ÅäÝÓáÇ æää ÓíÆÇÈ ÅÚæÇááÇ ää íáíá Çááá ÝáÇ äÓá ää æää íÓáá ÝáÇ áÇÍí ää; æÁÓáí Åä áÇ Ááá ÅáÇ Çááá æííá áÇ : ÕÑíß ää æÁÓáí Åä áíáíÇ ÚÉííá æÑÓæää; æÉÚÍ Ýáíí ÐáÈ áÐÇ ÇáíáÇí ÈÝÖá Çááá æáÓíÆÈá ÇááæÇÓíá ÇáíæáíÈ æÚØ á ÇááÚÇíáÇÈ ÇáÓíÇÓíÈ ÇáÚÇááíÈ; æÇÓÈØÇÚ ÇááíÇáíæá -ÈáÚáÈ ää Çááá- Åä íßÐÈæÇ Ñá ÇáÈæÈÆÇÈ ÇáÓíÇÓíÈ æÇáÈæÐÚÇÈ ÇáÚÇááíÈ. æáíí ÑÇáÈ ÇááÚáÈ ÇáßÈÑí ÇáÈí ää Çááá ÈáÇ Úáí ÇááíÇáíá Ýí ÁíÈÇØ ÇááÅÇáÑÇÈ ÇáíæáíÈ ÇáÓíÇÓíÈ áÇ ÈÐá Úá ÇáÁáÇÁ ÇáÚÚáí ÇáÈí ÅáÚá Çááá ÈáÇ Úáíáá Ýí .ÇááíÇíá ÇáÚÓßÑíÈ ää ÇáÈØÇÑÇÈ ÓÇÍÈ æßÑÇáÇÈ ÈÇáÑÈ æáíí áÐáÈ ÑÈíÑÇ ää ÇáßÑÇáÇÈ ÇáÑÈÇáíÈ ÇáÈí ÈáÓáÈ Úáí ÇááíÇáíá æáÇ ÓÇáÈ ÅÈÇá ÇíÈíÇá ÇáÐÈÇá ÚÈÑ ÇáÓáíá ÇáÚÓÑ ÇáíæÇáí ääÇ ÑÇá ää ÇáÁÈÑ ÇáÈÇáÚ Ýí ÇÓÈÆáÇÓ ÇááíÇáíá ÅÈáÇÁ äÓíÑÈää æÇØáÆáÇááá Úáí ÇÓÈÐÇáÈ íÇíÈää. æáíí ÑÁíÈ Åä áÐá ÇáßÑÇáÇÈ ÅÚØÈ ÍÝÚÇÈ ÐáÈí áííÇÝá ÇááíÇáíá ÇáÈí Èíß ÐáÇÚ ÇáßÝÑ æÈÓáÓá ÇáÁÑÓ ÈíÈ ÁÐíÇá ÁíÓÇÈá; æßá ÅÈÇÑÈ áÐá ÇáßÑÇáÇÈ æÇáíæÇÑÐ ää ÕíÇÈ áíí ÇáíæÇáÝ äää áÇ íÚÑÝæá Óää Çááá Ýí ÇáííÇÈ æáá íÓáÚæÇ Úáí ÁÓæá áÐÇ Çáíá æÈÇÑíí ÇáÓáÝ ÇáßÑÇá æßÇáÈ ÇáÈØÇÁáÇÈ ÈáÈáí áíí ÇááÈØß ÆÈÑ æÓæáá ÁÑÓ ÇááÚÑßÈ áÁää íáÈÐá ää ÇáÓáÇÚ Ááí ÇáÑÁíÈ. æáßá ÇáßÑÇáÇÈ Ýí áíÇíá ÇáÓíÇÓÈ Ðí áÇ Èßæá ÈÇÑÓÈ áíí ÇáßÈíÑíá ÈíáÇÝ ÇáßÑÇáÇÈ Ýí áíÇíá ÇáÐÈÇá áÁá ÇáßÑÇáÇÈ Ýí ÇáÐÈÇá ÈÈÚáß ÈØÑÝíá äÈÐÇÈáíá íæÇíá ÁííááÇ ÇáÁíÑ íáÇÑÇ äáÇÑÇ Ýí .áÚÑßÈ ÈÇÑÓÈ æÇÓíÈ áÇ ÍÝÇÁ ÝíáÇ æáÇ áíÇæÑÈ ÅáÇ ÇáßÑÇáÈ Ýí ÇááííÇá ÇáÓíÇÓí Ýáí ÈíÝí Úáí ÇáßÈíÑíá áíÐÈáÇ æáÁááÇ ÈÈÚáß ÈÁØÑÇÝ ÑÈíÑÈ ÚíÑ ÈÇÑÓÈ æÈÓá ÁØÇÈÚ ÍÝíÈ ÈííÑ ÇáÁííÇÈ ää æÑÇÁ ÇáßæÇáíÓ Åæ ää ÍáÝ ÇáÓÈÇÆÑ æää íáÇá íáí ÈíÑß ÈáÓÑíÇÈ Á ÈÐá ÁíÑÇíáÇ æÓ áÚ ÅÈØÇááÇ æÈÑÚæÇ Ýí ÁíÇÁ .íæÑää

: ÇáßÑÇáÇÈ Ç áÓíÇÓíÈ Ç áÈí ÈáÈ áÚÇáíÈ íáíÝ ÑÇáÈ áÚÇáíÈ íáíÝ ÈÈáíÓ Ýí íáß ÇááíÇáíá æÐØÚ ÕÑÇíá ÁáíÇíáá; ÈÁíÐÇÝ ÇááÓÇÚíÇÈ æÁÚáÇÐ Çáííæí ÇáÁÝÚÇáíÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ; Èä ÇáÓíÇÈ ÇáÑæÓ ää ÇáááÇØÐ ÇáÓÑÐíÈ æÇáíææÈíÈ; æÁÚÇíÈ ÇáááÇíÑíá Ááí ÇáááÇØÐ ÇáÈí íáÓíÈ äääÇ ÇáÑæÓ; æÁÈÐÇÁ ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚíÈ Ýí ÑÇÈá áÚ ÇáÇÚÈÑÇÝ Çáíæáí ÈØÑÚíÈáÇ; ææÐÝ ÁØáÇÐ ÇááÇÑ; æÇááØÇáíÈ .ÇáæØáíÈ

æÁßÈÑ ÇáßÑÇÑÇÈ ÇáÈí ÈÓÈíß ÇáÓíß æÇáÇÓÈáØÇÁ Èá ÇáÓíÑíÈ æÇáÑÈÇÁ ÈÚÐáíÈ ÇáÚÑÈíá æÇáÓíÇÓíá: ÇáÚÝæ ÇáÚÇá Úá ÐÇíÈ ÇáíáÇí ÈÇÚÈÈÇÑää áíÑáí ÍÑÈ; æáßá áÐÇ .ÇáßÑÇÑ ÇáÁííÑ ÁáÚí ää ÇááÚÇáíÈ ÝíáÇ ÈÚí æÓáíÈ áÚÇáíÈ íáíÝ Ýí ÇáÁÚáÇá ÇáÚÇááí (ÈÇáÇáÝÑÇí Çáíæáí) áÁááÇ ÚÇáíÈ ÑÈíÑÇ ää ÇáÐØÇíÇ; æÑÈØÈ ÁááÇÁ ÍÑÈ Çáíáí Èíá ÁíÑÇá æÇáÚÑÇÐ; æíá ÐÓíÈ ÝáÓÓíá; æÁíÐÇÝ ÇáíáÇí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÈííØ æÇíí; æáÐÇ ÈáÇáßÈ ÑÈíÑ ää Çáíæá ÇáÓÚÑí Úáí ÐÈæááÇ; æÈíÇÚÈ ää Ñá íÈ æÓæÈ ááÓÚØ Úáí ÓíÇÁ Çáíß áÐÈæá ÇááÅÇáÑÈ æÐáß áÁíáÇí áÇÑ ÇáíÑÈ ÇááØØÑáÈ ÇáÈí íÆÓÈ ÇáÁØÑÇÝ ÇááØíæíÈ ÝíáÇ Áä Èíí ááÝÓáÇ áíÑíÇ ää ÅÈæááÇ ÈÚí Áä ÅÈÈ áÐá ÇáííæÈ .Úáí ÇáÁííÑ æÇáíÇÈÓ

æÚÐí ÇááÅÈáÑ ÇáÁÓáÇáí Ýí Úá Çá æÁæÝíÈ Íæá ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí Áíí ÇáíßÇá áíÈæáí ÚááíÈ ÇÐáÇÚ ÓíÇÁ Çáíß ÈÐÈæá ÇááÚÇáíÈ ÇáÈí ÈáÈá ÇááíÑí Çáæíí æÇáÝÑÓÈ ÇáÐáÈíÈ áíÑáí Çáíæá ÇáÚÑÈíÈ ää æÑÓÈ ÇáÇÓØáÇÁ ÈáÇÑ ÍÑÈ Çáíáí ÇáÈí àØ È ÇÐÈØÇí ÇáÚÇáá Ñáá; æáÐá áÚáÈ ÈÈÝÓá ÈáÇ Çáíæá ÇáßÈÑí áÁíÐÇÝ Çáíáæí Úáí Ííæí ÈÇÈÈÈ ää ÍáÇá ÓáÇáÈ ÍæáíÈ Èíæá Íæä .ÇÈÈáÇÚ ÇÓÑÇÆíá äääÇØÐ ÍííÈ æíÈí áÇ ÈØíí ÈíÇíÇáÈ æáÇ Èáíá ÅáÚáÈ æáÇ ÈÈá ÚÑæÓÇ æíÇÁ ÇáíÇá ÇááÈÚæÈ æÐÓí ÈáÇÈ ÓÇÚÇÈ æáæ íÇæá ÇÐáÇÚ ÇáíáÑÇá ÇáÑÇá ÇáÐí ÑÓá ÈææÐÝá áÚÇáá ÈÇÑÓÈ ááÑíæáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ íÝÚáÇ ÇáÈÇÑíí ÇáÓÇíß Èíá ÓÝíÇáá ááÁííÇá .ÝÁá ÈáßÑ ÇáÈÇÑíí æáÓí ÝÁá ÑÈ ÇáÚÓÈ áÇ íÓá æáÇ íáÓí æää íßá áíí ÇáíÇá ÕæÑÈ æÇÓíÈ Úá ÇáíáÇí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá Ýíí ÑÇá íÚááÇ ØáÐÇÈ ÈÈÈÇíá .ÚÈÑ Çáííæí ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ ÑÈáß ÇáÈí ÈáØáß ÚÈÑ Çáííæí ÇááÈáÇáíÈ ÇáÝáÓÓíáíÈ æÚáíáÇ Èí á ÓíÇÁ Çáíß ááíÇá Áä ÑæÓíÇ äáØæáÈ Ýí ÁÚáÇÐ ÁÝÚÇáÓÈÇá æÁááÇ äáÓíÈÈ áÇ áíÇáÈ ÁÐ ÁááÇ áÇ Èááß ÇáÇÓÈáÑÇÑ ÈÚí Áä ÅÈíáÈ ÍÑÇíÇ ; æää ÍáÇá ÇáÇíÓÇÆíÇÈ ÇáÓíáÈ ÇáÈí Èíá íí ÓíÇÁ Çáíß Úá ÍÓÇÆÑ ÑæÓíÇ ÓæÇÁ Ýí ÇáÐæÇÈ ÇáíæíÈ Åæ ÇáÈÑíÈ Åæ ÇáÈØÑíÈ Ýíí ÑÇáÈ ÇáíÓÇÆÑ ÇáÈí íáÚÈáÇ ÁíáÓÈ ÇáÈáÓÈ ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ æÇáÁÐáÇÑ ÇáÓáÇÚíÈ ÇáÁáÑííÈíÈ íÈí ÈíÇíÈ 1988 ÈÐæá: Åä ÇáØÇÆÑÇÈ ÇáÓÇÐØÈ æÇááíáÑÈ Ðí æÓáÈ Ááí ÍæÇáí ÁáÝíá æÈáÇáíá ØÇÆÑÈ æíÚß Úá ÇáÈí ÇÓÈááßÈ áßÈÑÈ ÇáÇÓÈÚáÇá æÇáÈí áÇ ÈÐá Úá äÈá áÐÇ ÇáÚíí; æÚíí ÇáíÈÈÈÈÈ Ðí æÓá Ááí ÓÈÚÈ ÚÓÑ ÁáÝ ÍÈÈÈÈ æÁáÇ ÇáÁáíÇÈ æÇááÇÐáÇÈ Ýíí .æÓáÈ Ááí Áíí æÚÓÑíá ÁáÝÇ ; æÁáÇ ÇáÐÈáí Ýíí ÈÈ Úááá æáÇ ÍÑí ÝÝÚÑ ÇáíÇá Ýáá áÓíæáÇ æÈáæÑÇ æää íÓáÚ áÐá ÇáíÐÇÆÐ æää íááß ÇÓÇÁáÇ ÑíÇ æää íáÈÓ ÈÈáÈ ÓÝÈ æÐÝá ÑÇíÚÇ .Ááí ÇááÅÈáÑ áííÈ ÈáÇ ÓáÚ ÈÚí Áä ÇÈÓá ÈÇááÅÈáÑíá æÁíÈÑää .ÈÁáÇ íÈÚíæÇ Ýí ÇáßÑÇÑÇÈ ÁÐ Áä áííá íÐÇÆÐ æáÚæáÇÈ

:ÓíÇÁ áÚ ÐÇíÈ ÇáíáÇí æÑÚá áÐÇ Ñáá Ýíí ÇÓÈáÑÈ ÇáÓÚæØ Úáí ÓíÇÁ áÐÈæá ÈæÐíÚ ÇááÚÇáíÈ ää ÇáÁÓíÐÇÁ æÇáÁÚíÇÁ. æÈáÝÈ Íæáá Ýáá ííí ÓííÐÇ æáÇ ÚíæÇ. æÚáíáÇ íáÚ ÐÇíÈ ÇáíáÇí æÚÑÓ Úáíáá ÍÇáá:

Ááá ðí Úía ÒÈÑà æÇÓÈáÝÐ Bá ÇáÓáÇä ÇáÈí Ýí ßäÇäÈä Ýí Ñí àÐä ÇááÚÇáÍÈ æÁáá áÇ íÓÈØíÚ
.ÁáÇ Áä íæÐÚáÇ æØáÈ ää ÁíæÇáá ðÇÍÈ ÇáíáÇí Áä íÚÐÑæá Ýí ÇáÈæÐíÚ
ÝÐÇá ää ÓíÇÝ : æáßáß Ýí ðÑÇÑÈ áÝÓß ÙíÑ æÐÈáÚ ÈäÇ ÁäÈ æÞíá Úáíá æÇáÁæáí áß Áä ÈÚÈÐÑ
Úá ÇÓÈØÇÝÈäÇ Ýí ÈÇßÓÈÇä ÍíÑ ää Áä íÓíá ÇáÈÇÑíí Áäß ðáÈ ÈÈæÞíÚ áÚÇáÍÈ ÈíÚ
ÁÝÚÇáÓÈÇä æíáÇíáÇ ÇááÓÑÝ Ýí Óæß ÇááíÇÓÈ ÇáíæáíÈ. ÝÁØÑÞ ÓíÇÁ ÈÑÁÓá æáá ííÑ
. íæÇÈÇ
íÞæá ÇÈä ÓíÇÁ ÇáíÞ : áÞí ÚÇí æÇáíí Ýí Èáß ÇááíáÈ æÁÓáí ÇáíÓä ÍÝáá æÁÐÓ áÐÚ ÇáÓáíÑ
ÍÇäÈä æáá íßÈíá ÈÇááæä; æÞíááÇ áá ÇáÓÚÇä ÝÚÇÝá; æÈÞí íæáá æØÑÞÇ ÍÓíáÇ æÞí ßÓí æíáá
ÈÚáÇáÈ ää Çáæíæä æÇááæä. æÓÁáá Áááá Úá ÓÑ áÐÇ ÇáÓÑæí ÇáÐááí æÇáÞáÞ ÇááÝÓí; ÝÁÝÓÍ
. áÒæíÈä æÁæáÇíá: áÐä áí ÇááÑÈ ÇáæííÈ ÇáÈí ÁíÐä ÝíáÇ ÁíæÇáí ÇááíÇáíá æØÑÇ
ÈæÞíÚ ÇááÚÇáÍÈ
:ææÐÚ ÓíÇÁ ÇááÚÇáÍÈ ÈÚÍ Áä ÁÖÇÝ ÇÓÈíÑÇßíá Úáí ÇááÚÇáÍÈ æááÇ
.áÇ ÁÓáá æÞÝ ÇØáÇÞ ÇááÇÑ -1
.áÇ ÁßÝá ÇáÓÚØ Úáí ÇáááÇíÑíá áíÚæíæÇ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇä -2

: " ææÞÝ " íæáííæ" æ " ææÑÇáí
æáßá ÑÆÍÓ æØÑÇÁ ÓíÇÁ ææØíÑ ÍÇÑííÈä ßÇáÇ ðí æÚíÇ ää ÇáíæÇÆÑ ÇáíæáíÈ áßá äáááÇ
ÈáííÇáíÈ ÇáÓáÇä ÇáíæáíÈ; ÝßÇä ßá äáááÇ áÓÈáíÈÇ Ýí ÈäÝíÐ áÚÇáÍÈ íáíÝ ÍÈí íÁíÐ ðØÚÈ
ÐáÈíÈ áßÈæÈÇ ÚáíáÇ ÍÇÆÓÈ ææÈá -ÇáíáæííÈ- ááÓáÇä; ÝßÇä íæáííæ áÈÝÇáíÇ ÍÈí íÈíÚ
.ÁÝÚÇáÓÈÇä æÓÚÈáÇ æíáÇíáÇ æÐÇÉá áÐä ÇáÞÓÚÈ ÇáÐáÈíÈ
ÇÓÈÑæÇ ÈÁíÇÈ Çááá ÈäáÇ ÞáíáÇ ÝÓíæÇ Úá ÓÈíáá Áááá ÓÇÁ áÇ ßÇææÇ íÚááæä áÇ íÑÐÈæä Ýí
áÁáá ÁáÇ æáÇ ÐáÈ æÁæáÆß ää ÇááÚÈíæä
ÇáÁíÈÇä (9; 10) ÇáÈæÈÈ .[ÇáÁá : ÇáÞÑÇÈÈ])
æßá ÌÑÈ Èíá ææÑÇáí æÈíá ðÇÍÈ ÇáíáÇí ää áÓÇíÇÈ ÚáíÝÈ æáÓÇíáÇÈ ÍÇÍÈ æáá áíÇíáÇÈ
ÓÇíáÈ; æÁáÇ íæáííæ ÝÞí áíí ÓíÇÁ ÇáíÞ ÈÁáá ÓíÐíá ÈÐÑíÑÇ ááÚÇáá - ÁáÑíßÇ æÑæÓíÇ
æÇáÁáá ÇááÈííÈ -Áä ÇáÑÆÍÓ ÚíÑ ááÈÓä ÈÈäÝíÐ ÇááÚÇáÍÈ; æÚíÑ ÍÇí Ýí ÇíÈÑÇä
ÈæáíáÇ; æÁíÐ íÑÓá ÑíÇáÇÈá Ááí ÇáááÇíÑíá áíÚááá Úáí ÇáÑíæÚ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇä ÈÇáÓÑÈ
. æÇáÈáíí

:ÇáÇáÓíÇÈ Ç áÑæÓí
æÈíÁÈ ÑæÓíÇ ÈáÓíÈ ää ÇáááÇØÞ ÇáííæíÈ äáÈÚÑÈ ÑíæÚ ÇáááÇíÑíá æßÇááÇ æßááÇ ÇáÓíÈÈ ää
.ääØÐÈ -ÈßÈíÇ æÞáíáÇÑ æÈßÈíßÇ æÇááæíÑ æßæáÑ- ÇáÐÓÈ ÚáíáÇ áíæÈ Çááá æÇíÈáÈáÇ
æÈíáÇ ää Áä íÑíÚ ÇáááÇíÑæä Ááí ÈáÇíáá ÓÇÍÈ áíÑÈáá ää ÇáíÇíá áíæÈ ÇÇßÓÈÇä ÈÓÈÈ ÇÓØÑÇä
.ÇááÚÇÑß æÇÓÈíÇíáÇ
.ææííÈ ÑæÓíÇ Áä ÍßæáÈ áííÈ ÓÚíÝÈ áÇ ÈÓÈØíÚ Áä ÈíÇÝÚ Úáí ÁíÈ äáØÐÈ ÈáÓíÈ äááÇ
:ææÞÝ ÓíÇÁ ÇáíÞ
æÚáíáÇ ÁÓÑ íæáííæ Úáí ÈäÝíÐ ÇááÚÇáÍÈ Ýß Ñ ÓíÇÁ ááí Ç Èä ÁÞíá Úáí ÁÞÇáÈ ÍßæáÈ ÑÆÍÓ
æØÑÇÆá æÞí ßÇä ÁáÐÇß Ýí ÇáÓíá ÝÇÈÓá Èä æÞÇá áá: Úí Ááí ÈíÈß ÝÞí ðÑÑÈ ØÑíß ää
: ÇáíßæáÈ. æíá áíáÓ ÇáÓæÑí; æÁáÓß ÓíÇÁ ÈÞÈÓÈá ÇáÚÓßÑíÈ ÇáÈáí ää Ííí áÚááÇ
.æÞæÝá ÈíÇáÈ ÇááíÇáíá æÇáááÇíÑíá ÇáÁÝÚÇä ÍÈí íÚæíæÇ Ááí ÈáÇíáá áÚÒÓíá áßÑáíá -1
.Ááá ÓíØÈÞ ÇáÓÑíÚÈ ÇáÁÓáÇáíÈ æÁá ßáÝá áÐÇ áÝÓá æÁááá æÚÑÓá -2
ÞÇá ÁÓáá ÍÈß (æØíÑ ÇáíÇíáíÈ áÓíÇÁ ÇáíÞ) : ÓÈÞÈáß ÁáÑíßÇ æÇáÚÑÈ; ÝÁíÇÈ ÓíÇÁ ÇáíÞ (Áä
.ÇáÐí íÈíÐ ðÑÇÑ ÇááæÈ æÇáíÇÈ Ýí ÇáÓáÇÁ æáíÓ Ýí ÇáÁÑÓ)

: ÇáÈÑÇíÚ ÇáÑæÓí
æÚáíáÇ ÑÁÈ ÑæÓíÇ Áä ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚíÈ áÓÈ ÁäÇä ÓÑÈÇÈ ÇááíÇáíá æÁááÇ ÈÝÞí ÇááæÞÚ
Èáæ ÇááæÞÚ ÁÈÑ ÇáÇáÓíÇÈ æÈæÇáÈ ÓÑÈÇÈ ÇááíÇáíá æÈäÓáÈ ÇáÇáÈØÇÑÇÈ ÈÝÓá Çááá
æíæáá; ÍÓíÈ ÑæÓíÇ Áä ÈÓÞØ ßÇÈá ÞÈá Áä íÈä ÇáÓíÇÈáÇ ÝÑíÚÈ æÁÑÓáÈ ÞæÇÈáÇ áÑÈ ÁíÑí
Ááí ÞáíáÇÑ æÚíÑáÇ; æÓÇÑÈ Èæíá ØÇÆÑÇÈáÇ ááÁÚÇÑÈ Úáí Çáííæí ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ æÓÑÈ
ÇáÞÑí ÇáÈÇßÓÈÇáíÈ ÇáííæíÈ; æÑÝÚÈ ÈÇßÓÈÇä ÚÞíÑÈáÇ ÈÇáÓßæí Úáí ÑæÓíÇ ÇáÈí ÈÚÈí
Úáí ÇáÁááíá
æÞÇáÈ Çáíæá ÇáßÈÑí æÁáÑíßÇ Úáí ÑÁÓáÇ Èáæä ÑæÓíÇ æÈáíí ÈææÞÝáÇ ÈÓÈÈ ÁíáÇááÇ
ÈÇáÈÓÇááÇ æÈÚáíÇÈáÇ
.ÝÞÇáÈ ÑæÓíÇ : Áä ÇááíÇáíá áá íáÈÓäæÇ ÈÇáÈæáí
ÝÑí ÇááíÇáíæä : áíá áÇáÚÈÑÝ ÈÇááÚÇáÍÈ ÁÓáÇ æáíæÝ ÇáÐíá ÇáÈÓäæÇ áÑæÓíÇ ÈæÞÝ
.ÇØáÇÞ ÇááÇÑ ÈäÇ ÇáÈÓäæÇ Èä

:ÇáÈØÇÑÇÈ ÇááíÇáíá
æáÞí ÍÞÞ ÇááíÇáíæä ää ÇáÇáÈØÇÑÇÈ ÍáÇá ÓáÈ 1988 ÈÚÍ íáíÝ ÁÓÚÇÝ áÇ ÁíÑÓæá ÚÈÑ
.ÓäæÇÈ áÇÓíÈ
:ÓíÇÑÇÈ ßæÑíæÝíÓ
æÞí ÍÇæá ßæÑíæÝíÓ áÑÈíá Áä íÞÇÉá ÇááíÇáíá ÈÚÍ ÈæÞíÚ áÚÇáÍÈ íáíÝ ÝÑÝÓ íæáÓ ÍÇáÓ (ßÇä
ÁáÐÇß ÑÆÍÓÇ ááÇÈíÇí ÇáÁÓáÇáí ááíÇáíí ÁÝÚÇáÓÈÇä) æÞÇÉáÈä Ýí ÇááÑÈ ÇáÁæáí æÝí

ÇááÑÉ ÇáÈÇáíÉ ÑÝÒ ßÐáß ÝáíÁ ßæÑíæÝíÒ Ááì ÒíÇÁ ÝÇÈÒá ÒíÇÁ ÈÇáÒíí íæáÒ ÍÇáÒ ßÇÆáÇ áá: ÁáÇ Áá ÈÁÈí ááßÇÈáÉ ßæÑíæÝíÒ æÁáÇ Áá áÁÈíß Ááí ÈíÒÇæÑ. æßÇá áÒíÇÁ Çáíß æßÇáÉ Ýí äÝæÒ ÇááìÇáííá ÝÁÈí ÇáÒíí íæáÒ æßÇáÉ ßæÑíæÝíÒ æßÇá áá : áßí ÁÈíÈ ÇíÈÑÇáÇ áßááÈ ÒíÇÁ Çáíß æáíÒ áá Áíáß æÁáÒíß ÈÇÚÈáÇß ÇáÁÓáÇá æÇÒØÑ ßæÑíæÝíÒ Áá íÈÒá ÈÇáááÇíÑíá Íæá .ÁÐá ÇáßÇíÈ æÒÑí ÈÒÑííÇÈ ÙíÑ áÒÁæáÉ ÈÁá ÇáááÇíÑíá íÑíÈæá ÈÚÇáÑ ÒÇá .æááÇ ßÐÈ ÇááìÇáííá ßæÑíæÝíÒ æÒßæá Ááí ÇáÁáíá ÇáÚÇá ááÁáá ÇááÈííÈ ÝÁæÞÝÈ áááÈá

: ææÞÝ íæáÒ ÍÇáÒ

æÇáíß Áá áÐÇ ÇáßÇÆí ÇáÐí áí Ý Ùáí ÇáÒÈÚíá æÞÝ äæÇÞÝ áÇ íÞÝáÇ ÁáÇ ÁÝÐÇÐ ÇáÑíÇá æíáí ÈáæÞÝá ÇáÓÁÈ ÇááÒÑÝ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí áá ÇáÇáÈÒÇÒ Ýí Èáß ÇáÁæáÈ ÇáÚÒíÈÈ ÇáÈí .ÈíÇÚÈ ÝíáÇ ÇáÁáá äá ßá ÍÇáÈ áÇßÈÓÇá áÚÇáá áÐÇ ÇáíáÇí æßí ÍÇæáÈ ßÈíÑ äá Çáíæá ÇÓÈíÑÇíá áíÒæÑ íáíÝ ÍÈí ÈÁíÐ ÒæÑÈá áÚ ÇáæÝí ÇáÁÝÚÇáí .áíÓÈáááÇ ÇáÁÚáÇá Çáíæáí æíáæí ÈáÇ ááÚÇáá Áá ÇááìÇáííá ðí ÑÒæÇ Ùá ÍÒæÑ íáíÝ æáÚÇáíÈáÇ .æÚáíáÇ ÑÁí ÇáÒÚæØ ÈÈæÇáí Ùáíá äá ßá ÍÇáÈ ðíá ÇÒÈßÇáÈá Ùá ÑÆÇÓÈ ÇáÇÈíÇí

: ÇáÚÑæÒ Ùáí ÇááìÇáííá

æßí ÈÚÑÒÈ Ýí ÇáÇÝÈÈÇííÈ ÇáÓÇÈÐÈ ááÚÑæÒ ÇáÈí ØÑíÈ ÍæáíÇ æáá ðÈá ÑæÓíÇ æÇáÈí .ÈáÇÓÁÈ ÝíáÇ ÌÑíÈ Èáæ ÌÑíÈ æßÇá Áæá áÐá ÇáØÑæí : ÇáÚÑÒ ÇáÐí ÍÇÁ ííááá áÚÑæÝ ÇáíæÇáíÈí äá ÑæÓíÇ ÈÚßí áÁÈáÑ Íæáí ÈÒÈÑß Ýíá (ÑæÓíÇ æÁáÑíßÇ æÇááìÇáííá æÇááÁÈáÑ ÇáÁÓáÇáí æÇáÁáá ÇááÈííÈ) æíÚÒ Ùíá ÍßæáÈ áÒÈÑßÈ íÑÁÓáÇ áíÈ æíÒÈÑß ÝíáÇ ðÇíÈ ÇáíáÇí ßæÒÑÇÁ áÚ ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚÉ. æßÇá ÇáÑÝÒ; Èá ÇáíßæáÈ ÇáÇÆÈáÇÝíÈ ÇáÈí áÇ íÑÁÓáÇ áíÈ; æíÇÁ ÇáÑí ÈÇáÑÝÒ ßÐáß; Èá ÇáíßæáÈ ÇááíÇííÈ æßí ØÑíáÇ ÁÑáÇßæÓÈ æßíá ÇáíÇÑííÈ ÇáÁáÑíßíÈ ÝßÇá íæáÒ ÍÇáÒ (æÇááá .áæ ÇáÈÐÈ ÇáÓáÇÁ Ùáí ÇáÁÑÒ áÇ ÑÒíáÇ ÈíßæáÈ áíÇííÈ) æßÇáÈ ÁíÑ áíÇæáÉ ° ÇáíßæáÈ ÐÇÈ ÇáßÇÚíÈ ÇáÚÑíÓÈ Broad Based íßæá áíáÓ ÒæÑí äá ÇááìÇáííá 50% æáá ÇáááÇíÑíá Ýí ÈÇßÓÈÇá æÁíÑÇá 30% æáá ÇáááÇíÑíá Ýí ÇáÚÇáá 10% æáá .ÇááÓáíá Ýí ßÇÈá 10%

:Ýí áíáÉ ÇáííÇí

æÇáÈÐí áíáÓ ÇáÓæÑí Ýí áíáÉ ÇáííÇí æíÇÁ æÒÑÇÁ ÙÇáÑ ÒÇá ÇáÓÇÈÐæá äá Èíá ÁÚÒÇÆá áÚ ÈÚÒ ÇáÁÝÚÇá ÇááÓÈÚÑÈíá æßí ÇÑÈíæÇ ÇáÁÓíÇÁ ÇáÚÑÈíÈ ÇáÓíÐÈ æÑÇÆíÈ ÇáííÇá ÇáááÈÚÈÈ äá ÁÝæÇááá ÈÒßá ÁææÝ ÇáíÇÒÑíá; áÚ áÇÁáÝæá äá ÈáÚá æÈÑáá æáÇ ÇÚÈÈÇá äá íáß Çááí æÇáÓæÇÑÈ ßÁÈáÇÁ ÇáÚÑÈ ÇáÓÇÆÚíá. æÇíÈáÚæÇ áÚ ÇááìÇáííá ÇáÐí ÁáÓíÈáá ÇááíáÉ æÒÇÚÈáá ÇáÁííÇÈ ÇáÓíáÈ æÒßáÈáá áíÑÇá ÇááÚÇÑß ÇáÈí ÇßÈææÇ ÈÒÑÇááÇ ÙÈÑ ÇáÓáíá; ÍÇÁæÇ ÈÒÚæÑáá ÇáÓÚÈÇÁ ÇáØæíáÈ ÈÈíæ Ùáíáá ÇáíÓæáÈ æÇáÈÐÇÐÈ (ÇáÒáí æÇáÈÐÓÝ); æßááÇ áÚÑ Ááíáá ÇááÓÈÚÑÈæá ÈÝßÑæÇ Ýí ÁáÝÓáá : Áæ íáßá Áá áÚíÒ áÚ áÁáÇÁ ÈíÈ ÒÞÝ æÇíí;æßÇáÈ áÚÑÇÈ ÇááìÇáííá ÇáÓÒÑÈ ÈßÇí ÈÒáß áÁáÇÁ ÇááÈáÚáíá. ÝíÓáá Ùáíáá ÇáßÇÆí ÇááìÇáííá æßÁáá ÁÓí ÌÑí äá ÈíÓÈ (ÙÇÈÈ ÇáÁÓáí); æßí ßÓÇ æíá ØÈÐÈ ÒæíÇÁ äá ÁÈÇÑ ÇááÚÇÑß æÒÈÑÇÈ ÇáÈáæí ÇáßÇÑÓÈ; ÝíÈÇíÑá ÇááìÇáííá ÒÇÆáÇ äá Áíá ÇáÁí; ÝííÈ äá ðáíáÇÑ Áæ äá áÑÇÈ Áæ ÈÑæÇá Áæ ÈííÒÇá; ÝíÝÇíÆá ÈÒÁÇá áÝÚá áÝíá æÁíá ßáÈ íáÇá áÐá ÇáÓáæÇÈ . ÇáÚÒÑ; ÝíØÑß ÈáÚÑá ÍíÇÁ æÈÚáæ æíáá íáÑÈ Çáííá æ áÇ ííÑ íæÇÈÇ ææÞÝ ÙÈí ÇáÓÈÇÑ ÒíÑÈ -Áíí æÒÑÇÁ ÙÇáÑ ÒÇá- áíÒÑí ááíÇÒÑíá Ùá ÍØÈ ÒíÇÓíÈ áÚßæáÈ .ááíá æßÁáá íÑí Áá ííÑáá Ááí ðÈæá ÇáÁáÑ ÇáæÇÞÚ ÇáÐí áÇ áííí Ùáá æææ ðÈæá ÙÇáÑ ÒÇá æÁÐÇ ÈÇááÓÁæá Ùá ÁíÇÑÈ ÇááÁÈáÑ íÓíí (áÑíá ÈÇí) ÙÇáÑ ÒÇá (ÇááæÈ áÚÇáÑ ÒÇá) æÁÐÇ ÈáíáÓ ÇáÓæÑí ßáá íæí ÈÇááæÈ áÚÇáÑ ÒÇá æÈáÈ ÙÈí ÇáÓÈÇÑ æßÁááÇ ÒßÈ Ùáíá ÐææÈ (Íææ) .ää áÇÁ ÈÇÑí

.æÚÇíÑ ÇááÓÈÚÑÈæá æÇáááÈÝÚæá æÈÌÇÑ ÇáíáÇÁ ðÇÚÈ áíáÉ ÇáííÇí ÙíÑ áÁÓæÝ Ùáíáá ææÒá ÇááìÇáííá Ááí íá : (áíáí áÈí ÑÆíÓ ááíæáÈ æÁíáí ÒÇá ÑÆíÓ ááæÒÑÇÁ) æÒáÓáÈ ÇáÁÑÒ ÒáÒÇááÇ æÁíÑíÈ ÒíæÑ ÇáíÇÞííá Ùáí áÐÇ Çáííá ÁÈßÇááÇ æáßææáÇÈ ðáæÈáÇ ÝßÇá Áíí ßÈÇÑ .ÇááÇÓííá : (Áá ÁáÑíßÇ æÇáÓíá æÁíÑÇá... áÇ ÈÑÒí Ùá áÐá ÇáíßæáÈ .ßÇá Óí ÇÝ : áíá ÒßááÇ áÐá ÇáíßæáÈ áÁÝÚÇáÓÈÈÇá æáíÓ áÁáÑíßÇ æßÇá ÍßáÈ íÇÑ : äá íÝÑÒ Áíí ÙáíáÇ ÍßæáÈ æÒáíÇÑÈ ÇáíßæáÈ ÇáÈí ÈÑÈÓíáÇ ÁáÑíßÇ ßáÇ .ÍÇÑÈáÇ ÑæÓíÇ. æÁáÐí ÇáÚÇáá ÈÈÐáá æßáßáá æÝÑØ ÇáÚßí æáÒ ð ÇáßááÈ æÈßíá íáÇá Çáííá ÍßÇáí : áÚ ÓÈÚíá äá áíáÓ ÇáÓæÑí íØáÈæá äá ÇáßÇíÈ ÇáÓÈÚÈ Çáíá Áæ íÈÑßæÇ Ááíáá Èßíá íá; ææÇÝß ÇáÓÈÚÈ æÇáÈí íáÇá Çáííá áÚ ÁÑÈÚÈ ÙÒÑ äá áíáÓ ÇáÓæÑí Ýí ÈíÈ äáÒæ ÈÚíí Ùá ÇáÁáÚÇÑ æíÑí ÈÇáíá ÇáÐí ÁÝÑÒ (áííí) ÑÆíÓÇ ááíæáÈ æÓíÇÝÇ ÑÆíÓÇ .ááæÒÑÇÁ .æÚáßÈ ÁíáÓÈ ÇáÁÚáÇá : áßí ßÇá Áíáí ÒÇá ÁÒæáíÇ ÝíÇÁ ÓíÇÝ ÁÒí ÁÒæáíÈ ááá

:ÇáÈííí ÇáßÈíÑ

æßÇáÈ ÇáíæáÉ æáí ÈáÈÚÑ ÇÚÈÑÇÝ ÇáÁÓíßÇÁ æÈÒÚ Íæá ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÁáÇá ÇáÈíÇá ÙÓíÑ æÁÓÇÁ Èíí ßÈíÑ; æßÁááÇ ÈÓÇÆááá: Áíá ÁíæÈ ÇáÁÓáÇá; Èá Áíá ÇáÓÚÇÑÇÈ ;æÇááÇÝÈÇÈ; Èá Áá í ÐáÈÈ ÇáæÚáí æÇáÈÒÑíÇÈ

Åä ælæä ÇáÚÇää ÇáÁÓáÇáí ÅÒÇÁ IæáÉ ÇáàlÇáíä ÇáÉí æáíÊ Ýí ÀlÝÇä ÇáÑñl æÝí ÅÚäÇl
ÇáÓíæÝ; æÓäÊ ÇáÐÊæÑ ÇáÐl íáÝ Iæá ÇáÚÇää ÇáÚÑÉl ÍlÇá IæáÉ ÇáÓÑÝ ælææÊ Çáàll ílÓÚ
.ÚáÇäÊ ÇÓÉÝäÇä ßÉlÑÉ Iæá ðÇÇ ÇáææÞÝ
:æßÄää lÓÑl ÈÒlÉ Ýl ÅÐÇää
ÅæíÓÉØlÚ àÚÇä Åä íÑl Úä ÅÑÇlÉ ÇáÉlÉ ÇáÄÈlÖ Åæ ÇáÁlãÑl Åæ íÊãÑl Úáí ÅÒÇÑÇÉ
;ÈÑäälÇä
; æßÄä IæáÉ ÇáàlÇáíä ÊÐæá : ää lÚáÐ ÇállÑÓ

*ää ÈØÝÆæÇ ææÑ Çáää
åÒÑ Ýl àlæÉ ÇáläÇl -ÇáÚll ÇáÑÇÈÚ æÇáláÓæä æÇálÇäÓ æÇáláÓæä- ÑäÒÇä/ÓæÇá*]
.[1409åÚ; ÇÈÑlía/åÇlæ 1989å

:Çáíäl áää ælÍä æÇáÓáÇÉ æÇáÓáÇä Úáí ää áÇäÉl ÈÚlã; æÈÚl
ÝÐl ÇÓÉlÑ ÇáÐÉä ÈÇáàlÇáíä ÇááíÇÓÑlía áláÇá ÅÈÇl; æÑæÓlÇ ÈlÝÚ Èßá äÇÉlía ílÍäÇ ää
æÒÇÆä ÇáÝÉß æÇáÄÈÇlÉ; æÇäÊÐáÉ ää ÇÓÉÚäÇá ÇáÚMig 27; Ááí ØÇÆÑÇÈ lÍlÉ lÚÈÐl ÅääÇ
Back Fire; ÇáÑæÓlÉ ÇálllÉ æÇáÉl lÚä ÅääÇ ÊÐáÚ ää ÑæÓlÇ æÈÇÓÑÉ ää ÈÑäÐ (ÞÑÈ äãÑ lÍæä
Ýl ÇáæáÇlÇÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇááíÊáÉ ää ÇáÇÓÈÚäÇÑ ÇáÓæÝlÇÈl) áÐÓÝ lãÇá ÅÈÇl; æßÈÑ
ÇáÓáíÇÁ lÉl ÒÑäÇ áÇ æÈÇÈÚ ÇáßÈÇÈÈ Úää; æÓÐØ ää ÇáÓáíÇÁ ÇáÚÑÈ lÉl ÇáÄä ÞÑÇÈÈ
ÇáÈäÇÈlía Ýl ÇáÁÓÈæÚlía ÇáääÒÑáíä ÝäÐÇ ÅßÈÑ ÒãÑ lÓÐØ Ýl Úáí ÒÑlÐ ðÇÇ Çáíä ää ÅÈäÇÁ
. ÚlãÇä Åæ ää áÓá ÐlÓÇä Ýl ÅÝÚÇäÓÈÇä

æÇáÓlæÚlía Ðl ÇäÈÝÖæÇ Èßáí Êää lÇÝÚæä Úä ßlÇäää ÇááÓ ÇáÐl ÈlÁ íääÇÑ ÑßäÇ ÈÚl
Ñßá; æÓlÇÈ ÇááÚÇä áÇ ÈÈæÞÝ æÓÈÚlÉÈ ÇáÄää ÇááÈlÍÉ æÇáÓáíÑ ÇáÚÇááí; æää lÉÚáÐæä
ÈÐÓÉ ßÚÑlÐ lÈÐÇÐÝä Çáääæ l ÇáÚÇÈl æÇáÁÚÇÓlÑ ÇáäälÇÁ æää lÑl åÒÑÚä ÅäÇä
.äÇÚÑlía; ælÉÝä ÞÑÈ ÞÑáíä äÇÒÈÇ ÅÚÝÇÑä lÑl Åä lÓÈä ÇáÑæ l ÇáíÈlÉÈ ää Çá lÓl ÇáíÈlÉ
æÅÐÇ ÇáäälÉ ÅäÒÈÈ ÅÚÝÇÑäÇ ÁáÝlÉ ßá ÈáíæÉ áÇ ÈäÝÚ

æÝl ðÐä ÇááÚÑßÈ ÅÈl ÇáàlÇáíæä ÈÓÇáÉ áÇ àÚlÑ áäÇ æää lÐÈlæä ÇáääæÐÚ Èáæ ÇáääæÐÚ
æÇáÁáÚÇä ÈlÉ ÇáÄÑÓ ÈÈÑÈÓ Èää ÑlÈ Çáääæ; æÇáÓáÇÁ áÇ ÈßÇl ÈßÝ Úä æÇÈääÇ æÇáääÈ
lÍä Ú äÝÓä áíáÐÓ áÇ læÝÑ äÄääÇ æáÇ ßÇÝÑÇ ; æÇáÓÈÇÈ ÇáÚÑÈ Ðl ÒÑÈæÇ äÈäÇ ÑÇÆÚÇ
Ýl ÇáÁÐlÇä Úáí ÇáääÇlÇ ÍÇÒÈ Ýl ÇÐÈlÇä ÇááØÇÑ; æßÄä ÇáäälÉ Èlää ääÒÇÑ lÁßá Ýl ÇáÐäÇÈ
æÇáÁlÇÈ æßÄä áÓÇä ßá æÇlÍ ääää lÑl lÚ ÚáÈÑÈ: æáll ßÑä ÇáßäÇÈ äÒÇää
áÇ ääÚä åÑÈÇ æáÇ äÓÈÓáÚÚÚä (1) lÇlÉ ää ßÝl ÈÚÇlía ØÚÚäÚÚÈ
ÈäÈÞÝ ÒlÐ ÇáßÚæÈ æÐÚÚÚæä (2) ÝÒßÈÈ ÈÇáÑáí ÇáÁÓä ÈlÇÈÚÚä
á lÓ ÇáßÑlía Úáí ÇááÇ ÈáíÑä (3) ÝÈÑßÈä lÒÑ ÇáÓÈÇÚ íäÓäÚÚÚÚä
lÐÓää lÓä ÈäÇää æÇááÚÓä (4)

æÇáíá lÚ äÒää Úáí ÇáääÈ; ÅäÇ ÇáßÝÇÑ ÝAaaa lÝÚæä Úä ÅäÝÓää Èßá äÇ ÇÓÈØÇÚæÇ
:æÈÒÈÈlía ÈÇáíÇÈ
æáÈlíaää ÁlÑÓ ÇáäÇÓ Úáí lÍÇÈ æää ÇáÐlía ÅÒÑßæÇ læ l ÁlÍää áæ lÚáÑ ÅáÝ ÓäÈ æäÇæä
. ÈäÒlÓlía ää ÇáÚÐÇÈ Åä lÚáÑ æÇáää ÈÒlÑ ÈäÇ lÚáäää
. ÇáÁlÉ (96) ÇáÈÞÑÈ
: ÇáÈÓÇÁáÇÈ

æÇáäÇÓ ÇáÐlía lÑÐÈæä ÇááÚÑßÈ æÅÈÒÇÑää ÈÑææ Ááí ÅÑÓ ÇááÚÑßÈ æÐáæÈää æÈääÝÈ
lÑlæä Åä ÈÓÐØ (lãÇá ÅÈÇl) ÈØÑÝÈ Úlía Åæ ááíÈÈ ÈÒÑ áÓlÉ ÈÚáÐää ÈäÐÇ ÇáíäÇl læ læä Åä
ÈÐæä IæáÉ ÇáÁÓáÇä Ýl ÅÝÚÇäÓÈÇä Èlía ÚÓlÉ æÓlÇäÇ æÈäÓl ÇáÓlæÚlÉ ää ÅÑÓ
ÅÝÚÇäÓÈÇä áÈææä æÞÇääÇ ÇáääÇÑÈ ÇááÝæ lÉ (ÇáíáÇÝÈ) ÇáÉl Øæ lÉ ÈÒÑlãÇ áÚÇæä ÇáÓÑÞ
æÇáÚÑÈ Úáí lÍ ÇáÐÆÈ ÇáÁÚÈÑ Ýl 3 äÇÑÓ ÓäÈ 1924
æÇáßá åÓlæ lÈßáíÈä Ááí lãÇá ÅÈÇl - ÅÚÓÇÈä æÈæÝÓÈ; æäÝÓä æÈlÝÓÈ; æÐáæÈää Èæ l æ
ÈØlÑ ää Èlía læÇáíä äÈÑÐÈ ÓlÑ ÇááÚÑßÈ æäÈÇÆlãÇ Ýl lãÇá ÅÈÇl; ælÈÓÇÁæä äÇ ÈÇá
;ÇáÝÈl Ðl ÈÁlÑ

: ÇáÇÚÈÐÇÑ Úä ÇáàlÇáíä
:æáíä ÅÐ äÄÑl áäÐä ÇááÑlíaÉ æÚÈÐÑ Úä ÇáàlÇáíä ÈÄæÑ

Åä ÇáàlÇáíä lÍlÉæ Úáí ÈÝÈl Çááíä; ÅÐ Åä åÓlÑÈ ÇáíäÇl ÇáäÈÇÑßÈ ÇáÉl åÓl ÚáíáÇ ÈÒÚÈ (1)
ÚÒÑ ÚÇäÇ ßÇäÈ ßáäÇ lÝÇÚlÉ; Åæ lÑÈ ÚÓÇÈÇÈ; lÑÈÓ ÝlãÇ Á Ó l Çáää Ýl lãÇlÐää lÉl ÅÐÇ
ãÑÈ ÞÇÝáÉ ÇáÐÓæÇ ÚáíáÇ ßÇáÓæÇÚÐ ÇááÑÓáÉ ÈlãÑ ßá ÒÆ ÈÄãÑ ÑÈäÇ; ÈÈl
.lÒÑÇÁää; æÈá l (ÈÓlía ÇááíÇÁ) ÓlÑÈää
æÄäÇ ÇáÄä ÝÐl ÇäÈÞá ÇáíäÇl ää ÇáíÝÇÚ Ááí Çáálæä æää ÝÈl åÑÇßÓ ÓÚlÑÈ Ááí ÝÈl lãä
ßÈlÑÈ

Åä lãÇá ÅÈÇl ääÈÈ ÇáÓlæÚlía; ÝáÑlÉ ÇáßÝÑÈ æÚÚäää ää ðÐä ÇáääØÐÈ æää lãÇÝlæä (2)
ÈlÇÝÚ ÇáíÝÇÚ Úáí ÇáíÇÈ æÚ ßÑÇáíÈ ÚáíÐÈ ääÐÇ Çáíä. Ðl ÇÓÈÞÑÈ Ýl ÐáæÈää ää lãÇá
.ÇáÈÑÈlÉ ÇáíÇÐlÉ Úáí ßá Çáíä ÇáÑÈÇáíÈ
Åä ÇáÐlía äää Álía æÚÑÝÈ ÈÇáíÑæÈ ÇáÓÇääÈ lÑßæä Åää á lÓ ÈäÓÈÚÑÈ Øæä lÓÇÑ Çááíä. (3)
.ÝÐl lÇÒÑ äÇÈáíæä ÚßÇ 1799 Ýl ÁlÇä Álál Çá lÒÇÑ Èä ÇÑÈl äÇßÓÇ Úáí ÚÐÈlía

æááß ßÉíÑ ää ÍÍÒ áÉáÑ Ýí ÇáíÑÈ ÇáÚÇááíÉ ÇáÈÇáíÉ Úáí ÆÈæÇÈ (ÐæÓ ßæÑÓß); æÐí ÍÇæá Æä íÐÈíäá ÈÈæÇá æÈáÇÈíá ÝÑÐÈ ÁáÇ Áä Õæáí áííáÈ ÕÈÇáíá ÌÑÇí æáíá áÐÇ ÇáÐæÓ Ðí Æí Æáí .áÒíáÈ áÈáÑ; æÐí ßÇá (íáÑÇá Èáí) Æáá ÚÇáá ÈÚí ÇáÕäáí æÇáÐæÇÈ ÇáÁÓÑÇÆíáíÉ Ýí áíæáÇ Úáí äáÚáÈ ÇáÈíÑíÑ ÇáÝáÕØíáíÉ Ýí ÈíÑæÈ ÇáÚÑÈíÉ ÈáÈæÇá Ýí 4/6/1982 ÑÚá ÈÝæÐÇ Ýí ÇáÚíí æÇáÚíÉ æ Áä Çááíæá ßÇá ÈÑÇ æÈíÑÇ æíæÇ ; ÁáÇ ÁááÇ ÚíÒÈ Úá ÇÐÈíÇá ÇáááØÐÈ ÁáÇ ÈÚí ÍæÇáí (80) íæäÇ ää ÇáÐÈÇá ÇááÑíÑ æÇáÍÒÇÆÑ .ÇáÈÇáÚÈ; Ýí Ííá ßÇáÈ Ðí ÍíÈ áÐáß áíÉ áÇ ÈÈíÇæÓ ÇáÁÓÈæÚ ÇáæÇíí ÆÐæá: Áä ÍÒÇÑ Çááíá æÝÈíáÇ áÍÒ ÈÇáÁáÑ Çááíá æáÇ íÈá ÈæáÕ ÇáÈÓÑ ÇáÐí Æí Æáí .ÇáÇáÈÒÇÑ ÇáÑæÓí æáíá áÒÈÈÓÚ Æä áÐæá Ýí ÍÒÇÑ ÍáÇá ÆÈÇí: áÐí áíí ÇááíÇáíæá Ýí ÇáÈÈÈíß (ÇáÚááíÇÈ ÇáÍÒÈíÉ) .æáá íáííæÇ Ýí ÇáÇÓÈÑÇÈííÉ (ÇáíÑÈ ÇáÒÇááÉ); ÍÈí ÇáÁáá áÐí ÝÈí ÇááíÇáíæá ÍáÇá ÇáÓáÑíá ÇááÇÓííá ÆÈÈÑ ää áÇÆÈ áÑßÒ Íæá ÍáÇá ÆÈÇí; æÚááæÇ (4) ÚáÇÆá ßÈíÑÈ ßÇáÈ ÈÓá ÆßæÇááÇ ØæáÇ Ááí ÚíÉ ßíáæ áÈÑÇÈ; æÝÈíæÇ ÈáÑ Ííá æßÇáÈ; æÁÚáÐæÇ ÇáØÑíÐ Èíá ÍáÇá ÆÈÇí æßÇÈá; æÚØáæÇ ÇááØÇÑ; æáÁáá ää Çááá Æä íÚíá Ýí .ÝÈíáÇ Ááá ÕáíÚ ÐÑíÈ

ÁáÇ áííÈ æíææÈá ÇááááÇÑÈ Ýáá íÚíÒæá ÍÇáÉ ää ÇáíÁÓ ÇáÐÇÈáÉ æÇáÈÑíí ÇááÒÑíÉ (5) ÇáÈÆíÓÉ; ÝáÇ íÚ áÇÑÇ ÈÇáÓÑÐ ÁáÇ æíÓÈáíí Èá áíÈæØØ áíí ÇááíÇáíá æÐí ÍÇááí Æíí ÇáÐÇíÉ áÑÓáÇ Ááí ää ÑÓæá áííÈ áÁÐÇÈá ÑÓæá áííÈ ÝÑÝÓÈ æÑííÈá Æáí ÆáÑÇá ÇáíáÇí; æÐí ÈÐÑÚ áííÈ Èßá ÇáæÓÇÆá áÈæÓáÇ Ááí ÇááíÇáíá Æä íæÐÝæÇ ÕÑÈÇÈáá ÇááÈÓÈÈÈ ÝæÐ ÑÁÓá; æáá ÇááÓíßÇÈ ÇááÈßíÇÈ Æä áííÈ Ðí ÁÚáá æÐÝ ÁØáÇÐ ÇááÇÑ ÈááÇÓÈÈ Íáæá ÕáÑ .ÑáØÇá ÇááÈÇÑß æßÁáá íááß Æä íæÐÝ ÇááÇÑ Æä íÑßáÇ .ææÐÝ ÁÓÍÇÈ ÇáÓ áÇá (ÇáíÓÇÑ) ÇáÚÑÈí

æÇáÓíÝ ÇáÈí íáÓß ÈÒáÇááÇ ÁÓÍÇÈ ÇáÓ áÇá ÇáÐíá íÈíÓÓæá ää ÍáÇá ÆæßÇÑáá ÇááíÇáÈ áÈíáÑ ÍÓæááÇ ää ÍÇíááÇ Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí; ÆÐæá: Áä áÐá ÇáÓíÝ æÇáíæÑíÇÈ ÈáÚÈ ÍæÑáÇ Ýí ÈíØíá áÝÓíÇÈ Çáíá ÇáÚÇÆí Æáí Çááá æáÇ Èáí ÕÈÇí áÓÇá Æä ÈíÓ ÕáæááÇ áÚÑÓ ÇáíÁÓ Ýí .ÐáæÈ ÇááÓááíá ää ÍáÇá ÇáÈáÇÚÈ ÈÇáÁáÝÇÚ æáÚÓæá ÇáßáÇá Ýí ÕíÑÝ ÇáÐæá ÈÑæíí áÈÇØáá æÇáíÐ Ðí íÚÈÑíá ÈÚÓ ÈÆáíá

ÈÐæá áÐÇ Ìá í Çááíá ÈáííÚÚá æÇá ÈÚÈ ÐáÈ ÐÇ ÐíÆ ÇáÒáÇÈíÚÚÑ æÇáÓíæÚíÉ æÁÓÍÇÈ ÇáÓ áÇá Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí íßÇíæá íÈÝíÑæá ÚÓÈÇ æÚíÚÇ Úáí áÓíáÈáá ÇáßÈÑí Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá æáá áÈíáÓæá ááÓíæÚíÉ æááíÈ ÆÈÈÑ ää Æááá (ÑæÓíÇ) ÇáÈí ÈÑßÈáá äáÈÈ ááØÇáÚíá æÓííÇ ÑííØÇ ÓááÇ ááÐÇáÓíá; æÑßáÈáá ÈÁÐíÇááÇ ÍÇÓÆíá :ÍÇÓÑíá; æáá áÚ áÐÇ ßáá íÈÑÈÓæá ÈÇáÁÓáÇá æÁÈáÇÆá Æä ÈáÓÓßá ÍÓáÈ ÈÓÁáá æÁá ÈÓÈÈá ÓíÆÈ íÑííæÇ ÈáÇ .ÇáÁíÉ (120) Áá ÚáÑÇá

æáá íÚííæá æíÈíÆ æä Æä ÇáÐÈÇá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá ÌÑÈ ÁááíÉ ÝßíÝ íæÓ ááÓáá Æä ííÝÚ ÌÑááÇ áÈÁííí áÇÑ ÇáÝÈáÈ ÇáÁááíÉ æÓÝß ÍáÇá ÇááÓááíá ÇáÁÝÚÇá; æßíÝ íÓí áÓáá ÈáÝÓá æÈáÇáá Ýí áÐá ÇááÈÇáÈ (ÇáÐÇÈá æÇááÐÈæá ÝíáÇ ÈÇááÇÑ)!! æßíÝ íÚí ÇááíÇáíæá ÆáÝÓáá áÓááíá æáá íÓæá ÌÑÈÇ ÕÚæÇá æíÓÚáæááÇ áÇÑÇ ÕÑÇáÇ Úáí áííÈ ÇáÐí íÓáí æíÓæá; ÝÇáÁáÓÇá Ðí íßæá :ÓÇáÇ æíÈæÈ æíáÈíí; Ááá íÓáÚæÇ ÇáííÉ ÇáÓÑíÝ áÁÓÇáÈ Èá Õíí ÆÐÈáÈá ÈÚí Æä ÐÇá áÇ Ááá ÁáÇ Çááá; áÇÐÇ ÈÓáÚ ÈáÇ Ááá ÁáÇ Çááá; áá ÕÐÈÈ Úá) (5) !! (æÐáÈá

æáßÐÇ ÈæÇíáß ÇáÁÓÆáÉ ÇáßÈíÑÈ ÇáÈí íáÈ Ó ÈáÇ ÇáíÓÇÑíæá (ÁÓÍÇÈ ÇáÓ áÇá) Úáí ÇáÁáÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÇáÈí ÈÝÇÚáÉ áÚ ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÇááÈÇÑß æÈÚíá ää ÁíØÑ ÇáÐÓÇíÇ . ÇáÁÓáÇáíÉ æÁáááÇ ÕÁáÇ :íÓÁáæááí Ýí ÇáÁáÇÑÇÈ (ÁÈæ ÚÈí) Æ æ í íæÓ ÐÈÇá áííÈ æáæ íÓáí; ÝÐáÈ ÕíÐ Çááá ÇáÚÚíá æÁÐÇ áÐæßá ÐÇáæÇ ÁááÇ æÁÐÇ ÍáæÇ ÚÓæÇ Úáíßá ÇáÁáÇáá ää ÇáÚíÚ Ðá ææÈæÇ ÈÚíÚßá Æä Çááá Úáíá ÈÐÇÈ ÇáÓíæÑ ;ÇáÁíÉ (119) Áá ÚáÑÇá

æáÇ íÚíÈá Úá ÈÇá ÇááÓááíá Æä ÑÓæá Çááá Õáí Çááá Úáíá æÓáá ÆáíÑ ÍáÇá ÈÓÚÈ ÚÓÑ ÕíØÇ íæá ÝÈí áßÈ ÐÇÆáÇ (ÇÐÈáæáá æáæ æííÈæááá áÚáÐíá ÈÁÓÈÇÑ ÇáßÚÈÈ)(6) æÐí Ð Èá ÚÈí Çááá .Èá ÍØá æáæ áÚáÐ ÈÁÓÈÇÑ ÇáßÚÈÈ :ÁáÇ ÇáíÑÈ ÇáÁááíÉ

ÝÁá ßÇáÈ ÇááÚÇÑß Èíá Ìáí Çááá æÈíá ÇáÓíæÚíá Ýí ÁÝÚÇáÓÈÈÇá ÌÑÈÇ ÁááíÉ ÝáÐÇ íÚáí Æä ÐÈÇá ÇáÑÓæá Õáí Çááá Úáíá æÓáá áÐæáá ÌÑÈ ÁááíÉ ÝÐí ÐÇÈá Õáí Çááá Úáíá æÓáá íæá ÈíÑ Áááá æÚÓíÑÈá æÐí ÚÇÈÈá ÑÈá ÈÚí ÐÈæá ÇáÝííÈ ää ÁÓÑí ÈíÑ ÇáÓÈÚíá æÚíá ÐÈááá ÐÇÆáÇ ÕÈíÇáá

áÇ ßÇá ááÈí Æä íßæá áá ÁÓÑí ÍÈí íÈíá Ýí ÇáÁÑÓ ÈÑííæá ÚÑÓ ÇáíáíÇ æÇááá íÑíí ÇáÁíÑÈ æÇááá ÚÓíÓ Íßíá æááÇ ßÈÇÈ ää Çááá ÕÈÐ ááÓßá ÝíáÇ ÁíÐÈá ÚÐÇÈ ÚÚíá ÇáÁíÈÇá (67-68) ÇáÁáÝÇá .æÇáÁÈíÇá äæ ßÈÑÈ ÇáÐÈá ÝÐí ßÇá ÇáÚÈÇÈ áÚíá ÐÈá ÇáÁÓÑí áÁáá áÇÈí ää ÇáÁÈíÇá Ýí ÈíÇíÉ ÆáÑ ÍæáÉ ÇáÁÓáÇá .æáÓÁÈáÇ Ýí ÁíÉ ÈÐÚÈ æÚÈÑ Áí ÕáÇá

: ĀĪŪŪŪáÇÐ

æÐĪ ßÇā æĒĪāÇ āāÐ āŪæāÉ ĀŪÝÇŅā ÈÇáÝŅæÓíÉ æÇæÈØÇÁ ŌāæÉ ÇáĪĈĪ; æÇáŅĪÇŌÉ æÇáŌÉÇĪÉ æāæŪÇ ÈĪĪāÉ ÇáĀāÉ ÇáĒĪ ĪŪá ÇāÐÇÐāÇ āŌÈ ŪĪāĪ; æßÇā æĒŪÈĪÇ æÈÈĒāÇ ; ÐÇßŅÇ āŌÈĪÇ ; ÝÐĪ ÞŌā æÞĒā ÈĪā ĪĪāÉ ÇāāÇŌ æÇáŪÉÇĪÉ æÇáĒŌÈĪĪ æÇáŅĪÇŌÉ ÝÐĪ æÇáĪā ÝĪ ÇáĒÇáĒÉ ŪŌŅĒ āā ŪāŅā ÝĪŅĪ ĀāĪ "áßāæ" (72) ßā Ūā āŌÞŌ ŅĀŌā ÝĪ ŌāÉ ÇĀŅŌÞ ÝĪ ŅĪÇÈ ÇáŪāā æÇáĒĒĒĒĪ; ÈŅß ĀĪāĪ ŪŅÝÇā "áßāæ" æĒĒāĪ ĀāĪ ĪāāĪ āÇŌĪÇ æßā ßÇĒĪ āā æŪÉÇÁ ÇáŌÝŅ æāŅÇŅĒ ÇáāŌĪŅ æŪŌŌ ÇáŅĪāÉ ĀÐ ÞŌŪáÇ æĪĪÇ ææÇĪā āā ÇáĪæŪ æÇáŪŌŌ æÇáĀāā ÇáŌÆ ÇáßĒĪŅ ĪĒĪ ÈæŅāĒ ÞĪāÇā; ææŌā ÇáŌĪ ŪĒĪ ÇáŪŌĪŌ ÇĒā ÇáĀāÇā æāĪ Çáāā ÇáĪāāĒĪ ÝŪāĪāÇ ÞĪā āÝŌā ĀāĪā æŪŅÝā ÝŅĪ Èā ßĒĪŅÇ æĀĪāā ÈĪĒ ĀĪā ŪĒĪ ÇāÞÇĪŅ æĒĪĀ ĪĒāÐĪ ÇáĀĪĒ ÞĒā ÇáŪāā æĪĪ ÝĪāāÇ æĀĪÐ āÝŌā ÈÇáŪÉÇĪÇĒ æÇáĀÐßÇŅ āŪ ÇáŪāā æÈŅß ÇáŌĪ ŪĒĪ ÇáŪŌĪŌ æĀĪāā ÈŌāÇĒĒā ŪāĪ āÝŌĪÉ ŌĪĪ ĀĪāĪ ŪŅÝÇā æÝĪ æÞĒĪ ÞŌĪŅ ĀĪÇŌā ÇáŌĪ ŪĒĪ ÇáŪŌĪŌ .Èā ŪÇĪ ĀāĪ æŌāā (ŅÇÆĪ ÈŅĪāĪ) æĀÐÇā ŪÇāĪā ÝĪ æŌāā Èā ÈŌæĪ

:ÝĪ ĪĪŌ ĀĪāĪ ĪÇā

ßÇā ĪÈ ÇáĪāÇĪ ĪĀĪÐ ÈāĪÇāŪ āÝŌ ÈŌāāÇ; æĪŌŌ ÝĪ ĀŪāÇÐā Āā ÇáĀāĒ ÞĪ ØÇá ŪāĪāÇ ÇáĀāĪ æŪŌÈ ØæĪāÇ ÝĪ āāÇāāÇ ÝāÇĒĪ āā ÇĪÞÇŪāÇ; æŌÞŌÈĒ ÈĪā ÈŅÇĒā ÇŪĪÇÆāÇ; ÝĪÞ ÇāÐÇÐāÇ ÝßÇā áÇĒĪ āā Āā ĪĀĪÐ āāĀāŅ ÇāÈĒĒā; æĪŪĪ āāŌĀā ŪĪĒā; ÝŪÇĪ ĀāĪ ŌĪĪā ŪĒĪ ÇáŪŌĪŌ ÝĪ ĪāāĪ ŌāĒ 1226āŪ ÝāÝĒ āŪŅā ĀāĪ ÇāÇāĪŅÇŌ ÝĪ ĪĪŌ ĀāĪŅ ĪÇā ÇāÐĪ ßÇā ĪÞæā ÈĪāāĪ ØĪĒĒĒ ÝĪ āæÇĪāĒ ÇáŌĪÝ ÇáÇāĪāĪŌĪ; æĀāĪŅ ĪÇā Ðæ ĀŌā ĀÝŪÇāĪ Ðæ āŅæĀĒ æāāĒ ŪÇāĪĒ æÇāŌā ĪĒāā ĪĪāæŪĒ āā ÇáÝŅŌÇā ÇáĀŌæĪ; æāßĒĒ ŌĪĪ ĀĪāĪ ÝĪ ĪĪŌ ĀāĪŅ ĪÇā ŌĒ ŌāæÇĒ āŅĒĪÇ æĪÇŪĪĒ æĪāĪÇ æāĪĒÇ āŌæŅÇ ; ÝÇŅĒÝŪ āŌĒæĪ ÇáĪĪŌ ÇáĒĒĒæĪ æÇáŅæĪ ÝßÇā ĪŪĪ æĪŌĒŪĪ æĪŪŌĪ æāÐĪ ßÇāĒ ĀĪāÇÐā .æŅÝŪĒā āŪāāÇ ŪāāĪÇ ÝßÇāĒ ĀĪāÇÐā ĪĪŅŌĒ ÝÐĒ æāāÇŅĒ ŌÇāÐĒ

:ÇáŪæĪĒ ĀāĪ ĪāāĪ

æÞŪĒ ŪŅæÝ ÞÇāŅĒÈ ÇŌŌŅĒ ĀāĪŅĪÇā Āā ĪāÇĪā ÇáĀāĪāĪŌ ææÞŪ ÝĪ ÞĒŌĒÈ ÇāÇāĪāĪŌ ÝÞĒā ÇáĀāÇŅĒ ÈĪĒ āÝæÐāā ÝÇāĒĒĒ āÝŌ ÇáŌĪĪ ĀĪāĪ ĪŌāÇ æÈŅßā æŪÇĪ ĀāĪ ĪāāĪ; æÇŌĒÞĒā .ÇŌĒÞĒÇáÇ ŅÇÆŪÇ āĪĪ æŌæāā

ÈĪŪĒ ÇāŌÇĪĒā : æāāÇ ÈÐĪā ĀāĪā ÇĒāÇā āā ĀŌŅĒ ŌÇā æāĪ Çāāā ÇáĪāāĒĪ æĒÇĪŪÇā æāāÇ ÇáŌĪ ŪĒĪ ÇáĪĪ Èā āĒĒÈ Çāāā ÇáĒĒāÇāĒĪ æÇáŌĪĪ āĪāĪ ÇŌāÇŪĪā Èā ŪĒĪ ÇáŪāĪ Èā æāĪ Çāāā ÇáĪāāĒĪ æÐĪ ĀŌĒĪÇ ĀĪŌ ĪÇŌĒā æßæāÇ ĪāÇĪā ØÇŅ ÈāāÇ ĀāĪ ÇáĪŪæĒ æÇáĪāÇĪ ÝĀāÇ ÇáĀāĒá ÝÐĪ ÈŅŪ ÝĪ ÇáĪŌÇĒĒ æÇáĪŪæĒ æĀāÇ ÇāĒÇāĪ ÝÐĪ æĒŪ ÝĪ ĀāĒŅ ÇáĪŅĒ æÝāæā ÇāÞĒÇāĪ; æāÐÇā ÇáŌĪŌÇā āā ŪāÇāÞĒ ĪŅßĒ ÇáĀŌáÇĪ ÇáĪāĪ ÝĪ ÇāāāĪ æĀÝŪÇāŌĒÇā; Èā ĀÐĒā ŪāĪā ĪāÞ ßĒĪŅ ĪĒÇĪŪæāā æĪāŌæā ÝĪ ŅßÇĒā æĪŌÇŅßæāā āŌĪŅĒā æĪŪĪŌæā āŪā ĀāÇā ĀāĒÈ ĒŪĒĒŌŅ ÞæĒĒāā ĪŌāÇ æĀāÇāāÇ .ÇāĒĪ ÈŅÝŅÝ ĒĀŌæÇÐāÇ ÇāāĪĪĒĒ ÝĪ ŌĪæŅāā æĀŪāÇÐ ÞæĒĒāā

:ÈĒ ÇáŅæĪ

æÇāŌāÞ ÇáŌÇĪĒÇā ĪŅÇÝÞÇā ŌĪĪāāÇ ÝĪ ÇáĪŪæĒ ÇáĀŌáÇĪĒÈ ÇáĪāÇĪĒĒ; æĒĪĀĒ ÇáĪāÇā ĒĪŅĪ āā ĪĪĪ ÝĪ ÇáŪŅæÞ ÇáĪÇÝĒ ÝĪ ÇāāāĪ æÇāāĒŌ ĪÞæĪ ÝĪŌĪ ÇáĪāÇā ĀāĪ ÇáĀŌŅÇÝ ÇāāĪĒĒ; ÝŌÝÞæÇ ĪĒĒæā ÇāÞŅĪ æÇāāĪā æĪĒĒŪāā ÇáĀáÇÝ ÇāāĀāÝĒ ĪÞĒāā ŪāĪ ÈĪŪĒÈ ÇáŌĪĪ ĀĪāĪ ŪŅÝÇā; æÐĪ ßÇāæÇ ĒĀĪāÇÐāā æŌāĒāā æĪāāā ŅæĪÇ ĪĪĪÇ ÈāÝĪ ÝĪ ÇāÞāæĒ ÇāāĪĒĒ Ýāā ĪāāĪ ĀāĪ ÈāāĒ æāāāÇŅĪ æŌáÇŅāÝæŅ æŅÇāÝæŅ æÈŅĪāĪ æŌÇā ĀĒÇĪ; ÝĒĒĒŪā ĪāāŅĒ āā ÇáŪāāÇÁ æŌÇŅæÇ .ÝĪ ŅßÇĒā æāŌæÇ ŪāĪ ŌŅĪÞā Èā ŪÇĪ ĀāĪ ÈāĪā (ŅÇÆĪ ÈŅĪāĪ) Èā ŅĪŪ ĀāĪ áßāæ æĀÐÇā ŪāĪ Èā ÇáŌĪĪ ĒĪŅ āĪāĪ ÇāāĪæĪ ŪāĪ .ŌÇŌÆ āāŅ ßæāĒĪ; ÝĒÇĪŪā ĀāÇÝ āā ÇáŅĪÇā

:ÈĪŌĪā ÇáŪÇĪÇĒ

æÝĪ ÈāĪā ÈŌæĪ ÈĀĪā æāæ Āæā āßÇĪ ÈĀĪā ÝĪ ÇáŌÇĪĒ æÇáĀŌŅÇÝ ÇāÐĪā ßÇāæÇ ĪĀāÝæā āā .ŌæÇĪ ÇáĀĪā

:ÇāĪĪ

æÐĪ ÞÇā ÈŪŌ ÇāāĒŪāāĪā æĀŌĪŅæÇ ÝĒæĪ ÈĀā ÇāĪĪ ÝĪā āĪÇŌŅ āĀā ŅßæĒÈ ÇáĒĪŅ ĪŪĒĒĪā ÇāāĪÇæÝ æāÐÇ ÝÇāāÇŌ áÇ ĪŌĒŌĪŪæā ÇáŌĒĪā; ÝÞÇā ÇáŌĪĪ æŅĪ ŪāĪāā æĀŅÇĪ Āā ĪāŌ ÝĒæÇāā æĪŌāŌā āßÇāĒāā ĒĪā ŪāāĪ ÝĀŪāā Ūā ŪŌāā ŪāĪ ÇāĪĪ æāÇĪĪ ÇāāāÇĪĪ ÈÇāāÇŌ āā ĀŅÇĪ ÇāĪĪ ÝŌŪÇāā æŅßÇĒā ŪāĪ ĪŌÇĒÈ ÇáŌĪĪ ÝŪÇĪŅÈ ÈāĪā ÝĪ ŌæÇā ŌāĒ 1236 āŪ ĀŅĒŪāÇÆĒ āāā ŪŌā ŪāĪ ÇāĪĪ āŪā æßāāÇ āŅæÇ ÈāĪĪĒĒ Āæ ÈāĪĒ āÇĪæÇ ÈÇāāÇŌ āĀĪÇā āÐā ÇáÝŅĪŌĒ ææĒĒÈ ÇĪĪÇÆāÇ æßāāÇ āŅ ÈĒāĪĒÈ ÇÞĒāĒÈ ÇáĪāæŪ ÈĒÇĪŪā ÝÇÞÝŅĒ ĪæÇāĪĒÈ ÇáĪāŅ æāŅÇßŌ Çāāāā æĪæŅ ÇáÝŌÇĪ æÇáĒĒŪÇÁ æŌÇŅĒÈ ÇáŪÇĪÇĒÈ ÇāÐāĪāĒ ÈāāŌĪ ĒĪŅĪĪÇÈ ÈÈŅßĒ ĪŪÇÆā æÇĪāÇŌā; ĪĒĪ æŌā ßāßĒā ŪÇŌāĒÈ ÇáĪāā ÇāĒĒĪŌÇāĪ; æāßĒÈ ÝĪāÇ ÈāÇĒĒÈ ĀŌāŅÈ Èā ŪÇĪŅāÇ ĀāĪ ĪĒĒ ĪŅÇÝÞā ŌĒŪāÇÆĒ æĪāŌĒÈ æĪāŌæā ŌĪŌÇ ææŌāæÇ ĪĒĒÈ ÝĪ ŌŪĒĒÈ ŌāĒÈ 1237 (āÇĪæ 1822) æĀÞÇā ÝĪ āßĒÈ ŅāŌÇā ĀāĪ .ÇāĪĪ. æĒÇĪŪā ĪāŪ āā ÇáŪāāÇÁ æŪāĪ ŅĀŌāā ĀāÇā ÇáĪŅā æāÝĒĪ āßĒÈ

:ÈĪŪĒÈ ŪāĪ ÇáĪāÇĪ

æYí ÁiÇá ÇáÍí æYí ÇáÚPÈÉ - ÍíÉ BÇæÈ ÈiÚÉ ÇáÅaÖÇÑ (ÈiÚÉ ÇáÚPÈÉ) Úái aÖÑÉ NÓæá Çááá Óái Çááá Úáiá æÓáá; ÁPæá Yí aYÓ ÇááBÇæ æÇáÓaÇæ ÈÇiÚ ÇáÓiÍ ÁÈÈÇÚá Úái ÇáÍáÇi; æEÚÍ ÇáÍí ÈæÍá Aái ÇááÍiáÈ ÇááæÑÉ æBÇá áÍØ ÁaÚÇÑ ÇáÚááÇÁ æaÑiÚáá æÈÍáÚ Úáiá BÈiÑ ää ÚæÇá ÇááÇÓ æiÇÖÈäá; Èä ÚÇi Áái aBÈ Yí NãÖÇæ æBÇæÈ áá ÍíÈ ÈÇáíÈ Èä ÞYá NÇiÚÇ Áái ÈáÍá .YæÖáÇ Yí NãÖÇæ ÓáÈ 1239 (1824a)

:ÇáÈiÑiÖ Úái ÇáÍáÇi
æaBÈ Yí ÈáÍá ÓáÈ æUÖÑÉ ÓáæÑ áíÓ áá Úáá Óæi ÇáÍÈ Úái ÇáÍáÇi æÇááÍÑÈ YBÇæ iÓÚÑ Áá ÇáÍáá ÈÞiá æÇáÁaÇæÈ BÈiÑÈ
Áá ÍÓÈÈä Áá ÈÍiáæÇ ÇáÍáÈ æááÇ iÁÈBá aÈá ÇáÞiá ÍáæÇ ää ÞÈáBá aÓÈäá ÇáÈÁÓÇÁ æÇáÖÑÇÁ
æÓáÓáæÇ ÍÈi íÞæá ÇáNÓæá æÇáÞiá ÁáææÇ aÚá aÈi aÖÑ Çááá ÁáÇ Áá aÖÑ Çááá ÞNíÈ
ÇáÁiÈ (214) ÇáÈÞÑÈ
YÞi BÇæ iÑi ÈNíØÇáíÇ ÈáÞi ÈBáBááÇ Úái ÖiÑ ÇáÓUÈ ÇáááÍi æÈáÈÖ ÍiÑÇÈá æÈÓæáá ÓæÁ
:ÇáÚÐÇÈ YáíÓ ááÞá ÇáÍÇáÈ Íá ÁáÇ ÈÇááÍÑÈ æÇáÍáÇi æÈÞá ÇáááÍ æÇáÁÑæÇi
YÞÇÈá Yí ÓÈiá Çááá áÇÈBáY ÁáÇ aYÖB æiÑÓ ÇááÁáíá ÚÓi Çááá Áá íBÝ ÈÁÓ ÇáÞiá BÝÑæÇ
æÇááá ÁÖi ÈÁÓÇ æÁÖi ÈáBíáÇ
ÇáÁiÈ (84) ÇááÓÇÁ
:áY ÇáÓiÍ

BÇæ Áíáí ÚNÝÇæ iÑái Aái ÈiÑiÑ ÇáÞÇÑÈ ÇáááÍiÈ ÈÁÓÑáÇ æÁÞÇæÈ ÍBá AÓáÇái YíáÇ æÞi Óáá
Áá iÈiÁ aÚÑBÈá aÚ ÇáÓiÍ ÇáÞiá íÞiáæá Yí ÇáÈáíÇÈ ÈiÈ ÞiÇiÈ (NáíiÈ ÓáÚ) Yí áÇæÑi; æÞi
ÇiÈÇÑ ÇáááØÞÈ ÇáÈi ÈÞØááÇ ÇáÞÈÇÆá ÇáÁYÚÇáíÈ ÐÇÈ ÇáÓBíáÈ ÇáÓáÈÈ æÇááÑÇÓ ÇáÓiÍ
ÚiÇ Úá Áá BÈiÑÇ ää ÁÈáÇÆáÇ Þi ÍiáæÇ ÍiÓá æÈÇiÚæá YBÇæ iØáÚ Áá iÁi ÇáÓUÈ ÇáÁYÚÇáí
ÍæNá Yí ÇáÞÈÇá; ÁáÇ ÇáÈáíÇÈ YÓæÑáÇ ÇÞÈÇá Yí ÈiÈ æÇiÍ ÞÇÆáÇ : (áÞi áÇÈ ÇáAÓáÇá Yí
áÞá ÇáááØÞÈ áÁá ÇáÓiÍ Þi ÇáÈÓUæÇ ää ÇááÓáíá ÇáÓiY æÇááÓiY)

:ÇááÍÑÈ
ÚÇiÑ ÇáÓiÍ Áíáí æØáá Yí ÍáÇi ÇáÁiÑÈ ÓáÈ 1241áÚ aÈæÍáÇ Áái ÇáááØÞÈ ÇáÓáÇáíÈ ÇáÞNíÈÈ
ää ÇáááÍ (ÈiÓÇæÑ æÇáÍiæi) YÇiÈÇÓ ÓiÑÇÁ ÈæáÓÓÈÇá ÇááÞYÑÈ æÈÈÈi ää ÚáÇÁ ÇáÚØÓ
æáYi ÇáÓiÑÇÁ áÇÈBÈi; ææÓá ÞáÍáÇÑ Èä ÇiÈÇÓ ÁYÚÇáÓÈÇá Áái ÈiÓÇæÑ æBÇæÈ ÁáÐÇB
iÓáÇ ää ÁYÚÇáÓÈÇá æáÇ íaÑ ÈÈáíÈ ÁáÇ æiÈUÈ äaUN líÓá ÇáÁáá Yí ÇáÞáæÈ ÇáíÇÆÓÈ; áÐÇ
aÚ ÇáÈiÑiÖ Úái ÇáÞÈÇá æÈÈ Næi ÇáÍáíÈ ÇáAÓáÇáíÈ æÇÓÈÈÇÑÈ ÇáUiÑÈ ÇáÍáíÈ Yí aYæÓ
ÇááÇÓ YBÇæ ÇáÍiÓ iÓiÇi BaaÇ aÑ ÈÞæá YíáYÚ ÇáÈUÓ ááÈÇiÚÈá æáÈÇÈUÈá
áÞi BÇæÈ áíÑÈ ÓÇÞÈ ÓiáÇ æÁá ÇÈÈÇÚ ÇáÓiÍ ää ÚáiÈ ÇáÞæá ää Íááí æÇáááÍ æäá Ðæi ÇáÈiáÈÇÈ
ÇáNÝiÚÉ Yí ÇáÈÑÇÁ ÈÇáAÖÇYÉ Áái ÇáÚáá æÇáÁiÈ
YÞÓUæÇ ÓiÑÇÁ (aÇÑæÇÑ) Èiá ÇáááÍ æÇáÓáí ÇáÈi ÈáÈi Úái Øæá 814 Bã; æEÚi ÇáNíáÈ
ÇááÓáíÈ ÇÓÈÞÈááá Ááá ÇáÓáí ÇÓÈÞÈÇáÇ ÍÇYáÇ ; Èä ÍiáæÇ ÓiÑÇÁ ÈæáÓÓÈÇá ÈÓUÈáÇ
ÇáíÇY ÇáÍÓá ÇáØÈÇÚ ÚiÇ Úá ÇáÍÓÇÑ ÇáÍiá Úá ÇáÍiÇÈ æiÚB Úá ÇááÓæÖ ÇááæÓUíá Úái Øæá
ÇáÓiÑÇÁ æÚNÓáÇ; Èä ÍiáæÇ äaÑ (ÈæáÇá) ÇáÓáíÑ ÇáÞi iUÈÈÑ ÇááÍá ÇáæiÍ Èiá ÇáááÍ
æÁYÚÇáÓÈÇá æØæáá 55 Bã æÁiÑÇ æÓáæÇ áíiáÈ ÓÇá (BæiÈá) Èä ÞáÍáÇÑ YÚÓái YBÇÈá
æáÞi ÇÓÈÞÈá Yí Çááíá ÇáÁYÚÇáíÈ ÇáÈáÇÈ ÈiYÇæÈ ÈÇáÚÈ æÈBÑiá BÈiÑ ÁÐ BÇæ ÇáÁÑÇÁ
íNíæá áÇiÈÖÇáá æÇáÇiÈYÇÁ Èá; æBÇæÈ BÇÈá Yí ÇáÞáÈ ää ÇáYÑiÈ ÇáÈÇáÚÈ æÇáíYÇæÈ
ÇáÑÇÆUÈ YÇÓÈÞÈáá ÓáØÇá áíáí ÍÇá aÚ ÁiæÇáá ÇáÈáÇÈÈ æäÓá Yí ÞÖÑ ÇáæÓiÑ ÇáBÈiÑ YÈi
ÍÇá æÞi BÇæ Èiá ÁáÑÇÁ ÁYÚÇáÓÈÇá aÖÇÚ æiáÇY ÁØáÚ Yíáá ÇáÇáÍáÓ æÇáÓiÍ YáBÈ ÇáÓiÍ
ÓáÑÇ æáÖYÇ Yí BÇÈá íÇæá Áá iÓái Èiá ÇáÁiæÈ
æÞi BÇæ ÇáÓiÍ aÚiÈÇ ÈáÐÇ ÇáÚÑÞ ÇáAÓiá (ÇáÓUÈ ÇáÁYÚÇáí) æiÑi Áá Yíá ää ÇáAÓÇáÈ
æØiÈ ÇááÚiá æÇááÑæÁÈ æÇáYÑæÓiÈ áÇiáBáá Áá íÞiá ÍæáÈ AÓáÇáíÈ ÈáÈi ää ÇáááÍ Áái AÓæÇÑ
ÇáÞÓØáØiáíÈ áæ ÇÈiÍæÇ; YíÇæá ÍÇáíÇ ÇáAÓáÇi Èiááá æáBáá YÓá ææÇÓá aÓiÑÈá Áái ÈiÓÇæÑ
æÁÞÇá YíáÇ ÈáÇÈÇ Èä æÓá Áái "ææÓáÑÈ" Yí 12 ÍáÇi ÇáÁæáí ÓáÈ 1242áÚ

:Yí ææÓáÑá
æÁáÞi ÚÓÇ ÇáÈÓiÇÑ Yí ææÓáÑá æÁÞÇá aÚÓBÑá ÇáAÓáÇái ææÍá NÓÇáÈá Áái NáiÈÈ ÓáÚ ááB
ÇáÓiÍ Yí áÇæÑ YÇÚÈÈÑ áÐá ÇáNÓÇáÈ ÈÇæáÇ Úái ÓiÇiÈá ää ÓiÍ ää Óiáí ÇááÓáíá ÇáÞiá
iÚiÓæá ÈiÈ ÍBáá BÇáÓæÇÆá ÁÐ Áá ÇáNÓÇáÈ ÈUÑÓ Úáiá ÇáAÓáÇá Áæ ÇáÍÓiÈ Áæ ÇáÓiY
YÇÓÈáÇá ÈÇáNÓÇáÈ æÁÑÓá Áái ÞÇÆiá (Èiá ÓáÚ) Áá iÁiÐ iÐÑá
aÚÑBÈ ÇBæÑÈ iÈB Yí 20 ÍáÇi ÇáÁæáí ÓáÈ 1242áÚ: æÈi È ÇáÓiÍ Áíáí (Èiá ÓáÚ) YáÍá Úáiá áíáÇ
æÚáá Yí líÓá ÞÈáÇ æááÈÇ æÞÈá áááá ÓÈUáÇÆÈ æÇÓÈÓái ää ÇááíÇáÍi ÈÓUÈ æÓÈUæá NíáÇ
æBÇá aÖÑÇ äÁÖÑÇ aÈiáÇ

:ÇáÈiÚÉ
æEÚi ÇááÖÑ ÇááAÖÑ ÇáÞi ÁáÓáá Çááá Úái ÇáÓiÍ Yí ÇBæÑÈ ÁÞÈá ÇááÇÓ æÈÇiÚæÇ ÇáÓiÍ
æÞNÆÈ iØÈÈ ÇáÍáÚÈ ÈÇÓáá æNÁi ÁáÑÇÁ ÈiÓÇæÑ ÇáÁiæÈ ÇáÈáÇÈÈ (iÇÑ áíáí ÍÇá; ÓáØÇá
áíáí ÍÇá; æÈiÑ áíáí ÍÇá) Áá áÐÇ ÁáÑ Þi ÈæÍá æÁá áá áÇ EÚiá YÁÞÈáæÇ Úái ÇáÓiÍ
æÈÇiÚæá; ÚiÑ áíáÓiá

:aUNBE Oila (Ealie pNE aeOaNNE)

Bca Iio CaOii pi aeOa Eacaia Aayc aeaba aa AlacO CaacO aeAeOceac Ad BEN caUEca Uai Caace CE CaalaOE CaEi Bcae Eba a CabCUIE CaOaeE aaa ENNEi Uai ii CaOii aDcp Yi Caaa aeUai ONip Caaline acaoi aeYaeOaa; aicA Aanca EiOcaeN EliOaa CaEcaU UOnia Aayc aeCaOaeC Aaia aeBca Aanca EiOcaeN Uai Oae aeEiDe EcacOii Yi acaaN; Yiyuaa Caloi Aai IO CaOa Yi OUca CaOii Ea Ilaac CaOUNBE aPia icN aiai Ica Yiac AUNI Aai CaOii aNai Aa iOENB CaOii Yi CaOUNBE aeCaOa iAID aa IOla Ba aAID Eia CUaca aeCOEipCU aila CaOii CaOUNBE aeOAU Aiae EiOcaeN Aa iOpO CaOii AOiNC Eii CaOii aeBa Cayi Ca Bca Nlac Ocaic YcaOIE EcacOii aa CaOUNBE; aeCaOIE icN aiai Ica aa CaOUNBE EUi Aa acIE EEcOIN CaOON aaaaia Ea Calda CaAlacO aa aeNcaE; aeBcae aUNBE aac aCEUIac ae Oip Aiae EiOcaeN; aeUINE .CaECNi Yi CaaoePae aeBaac CaAocU aeCaAaeCa Ba AOcuE aa OUae aeBa aOae aa Aaa

:Yi EalieCN

AiNB CaOii Aa Calio AdC BEN UEcaA; aeOyc OEla Yaaa iOEi aOIN ON aeaaEU YOci Yacei aa CaENNEIE aeCaEaCa; aePi UaaEa aUNBE "Oila" CaBEIN CaBEIN aa adC; aeCUeaaC CaOii YNOE Ad UNO Uaia YEi Ica OUia BEiaE (Ilaia) Aa iaOa Yi OicyEa Yi pNIe "EalieCN" Uai ANcY "Oace" Yica CaOii au Aay aa AEeCUa aeCOEipNac Yiac aeUaaC Uai aAcA EcacENNEIE Uai Pia aeOCp (EcapiCa aeCaOicA aeBENE CaDBN aeOae CapiCa) au CaEINIeCE EcacOpe; aeBca aOaUc aadLINE aeCabaCEa Yi pNIe (pOa Iia) au aOcaae CaynaOE .aeOCP Calia

:CaEiUE Yi 15 OUeCa 1244

aeUii Oae aa Caluae aeCaEaCa Yi "Oace" aeaoePaeC aeUCOaeEac (Ian) YCEi CaOii OUia CabEiaE YEi Ica EAaa acEi Aa iEaCOa Ua CabCaee CabEai aeAa iECiu CaOii Uai CalBa CaAOaCai aeYi Iau UYIN aa CaaoePae EcIU YEi Ica aeECiu CaacO; aeBca CaOii auCa CalOE .aeCabOCA CaONui aeIEIE CaOBCE au CaUIa aeAaa CaacO aeEacNi CayOCI Yi aeClae Cabcae Caynaoi YiaeaeNE: Bca YiaeaeNE bcaeIc aNalie OaU; YBca bcaeIc aaiO CalCO CadI Bca iyae CalieO CaliiEE EINEE aeEUiaC aeCOEUIciC ; aeUii EiuE CaOii COEiuI icli Ica Aii OUaca CabEcaE Cadia ionac CaEiUE YiaeaeNE auaa iOip CaOii Ae ioiaa aa CaaoePae; aeUoBN YiaeaeNE aeOae CaAEcaeCE CaEi Bca iAIDa aa OUaca CabEcaE YNYOac bcaeiaa ala EcIUaC CaOii; aeANOa CaOii BEIEE UicIac EacEaeCE aeCOYe Yi aeClae YiaeaeNE YAdi Caaa Yi baEa CanUE aeBEN Caaa CaAAaia Yi auNa aeCaOIE aa .CaaoePae

aeYi CaOae CaEcaie COEiUca (icli Ica) Yica EUONE Aacy aiUoa UCN CaaoiaE CaAaei aeEla Aai EalieCN (aPN Calio CaAOacai) aeUalac Uaa CaOii Aan Caaoaia Aa iEaeC iicNc Yi aila EalieCN caeli; aeEO CaOii aAae aeNI EOacIa aeOY Calai Cadia EUaeE EacaiE Aacy; aePia CaOii COacuia Ypna AicE EiuE CanOacA aa OaNE Cayei; aeECiuac CaOii Uai Aii CalOaia (CaOON Ae CaOacIE) aeUc CaOii iUCA Oeiac aIEE DNye aaa CaUiae .aeIae Yia CabaE .aePia YiaeaeNE aNai adC Calio CaAOacai YAdi Yi baEa CanUE aeCaOIE EcacaiE

:CaOON CaEia

aePi Bca aOiae YiaeaeNE Iae acEa Uai Oae CaEacI; aeEIE Ea CaacO Eia icON aeEi aePaeE CabEcaE EEciU CaOii aeEUcaI Uai aED CaONcaEU CabEaie Calcaie auai CaEOca CalBa .CaONui Aac "icli Ica" Ypi NBE Oio NaOa aeAON Uai UacIa aeAEi YANoa Aaia CaOii aiai COacuia Uai NaO BEIEE UicIac IaacAE apCEa aePa CabEca DBNa .Ecaaa aeEcaEOca CaONU CaAOacai YNI icli Ica (ala aac ONU aeBa ONU) aeUii CabOCU CaAaa COEipN Canai Uai cPEiCa paUE icli Ica CaaoCa E- (aal) YcPEiaac .aeEaac icli Ica aeNlac AIN aeIOUE Cabnie CalOiae alBa CaOii aeac CaEYO icN aiai Ica aePca Uai NaO Iio aIE aa EiOcaeN au ONE aa CaAYica aeOa Aai (anicea) inii Aa ipoi CaOii Ua (aal) aeANOa Nicaa iUIeae Yi CaANO YOciC aeAap CaalCYU aiPDY CanUE Yi baEe CaAacai; aeac ANoa CaOii NOaa iaioeaa CaOI aeDBNa .Ecaaa YCOEpeaaa EcOEuacA aeUalae aeAEca

:aUNBE Oile

aeac COON CaOii Aa inoa CaOii COacuia Uai NaO BEIEE UicIac EacaacAE Yapea .CaalCaia Uai Caae aeUac CaBEIN aeIae CaOEIN aePiaeC Aai BEIEE aicyU CaUIa aeCOEaeac Uaiac aeCOEUaaac OI icN aiai Ica; aeNE EcacE aeIaeU CaANEOPae Cadia Iauaa icNalae aeNI aeCE Uai CaONip aeBca aONC .AUiaC .aAONC

:aUNBE EaNi

ÈÚÌ ðÈÁ ÌÇÑ àíàí ÌÇà ÀàíÑ ÈìÒÇæÑ Ýì Òíà ÆÐÈÁ Æíæá ÓáØÇà àíàí ÌÇà ðæí ÌìÒÇ ÒÑàÑàÇ ÌÚÌ ÈàÇàíÈ ÁàÇÝ ÝÇÑÓ æÀÑÈÚÈ ÁàÇÝ ÑÇÌá ááÀíÐ ÈÈÀÑ Àíà æÇÑÇÌÈ ÇááàØÐÈ àà ÇàíØÑ ÇàÁÓáÇàí Çàííí ÝÚàíàÇ Úáà ÇáÓíí ÈàÐÇ ÀÑÓá Àáíà ÇàÑÓá æÐÑà ÈÇááà Èà ÈÇàÁÓáÇà Àà áÇìÒì ÈÇááÇÓ Ýì ÌÑÈ ÌÝÑÌ ÈàÇ ÀÚÌÇÀ Çááà àà ÇàÀáíàÒ æÇáÓíí æÐÑà ÈÇàÈìÚÈ ÇàÈì Ýì ÚàÐà æááà ðÇÈà ÇááÒì ÈÇàÇÓÈÌÝÇÝ æÀÑÓá Àáíà ÇáÓíí àÑÇÈ æÚàíàÇ Úáà ÀÒÑÇÑà Úàì ÇàíÑÈ ÌÑÌ ÇáÓíí ðæí ÒÈÇÆÈ ÇàÁíàÇà ÇááææÈ àà (ÌàÓÈ ÁàÇÝ ÝÇÑÓ æÈáÇÈÈ ÁàÇÝ ÑÇÌá) æÌÚÇ ØæíàÇ æßÇà àÐÇ ÌÀÈà ÐÈá Òá ÆÚÑÈÈ æÀàÒì ÇààìÇàíæà àÒì ÇàíàÇì ÇàÐì àÚáà (ÌÑà Úáì) æÈÓÇÈÐæÇ Ààì ÇááæÈ æÀÈÌ ÇáÓíí ÈÓÇáÈ ÝÇÆÐÈ; æàÒà ÇáÚÌæ æÌÇÑÈ ÇàíÇÆÑÈ Úáíà æÐÈÁ .áááà ÒÌÌ ÒÈÌÑ æàÒÑ Çááà Ìàíà

:ÝÈÌ ÈìÒÇæÑ

æààÇ Àà ÇàÀæÇà áÝÈÌ ÈìÒÇæÑ ÈÚÌ Àà ÒàÚ ÀàÑÇÀàÇ àÇÒàÚæÇ; ÝÈæìà ÇáÓíí ÈìÒÇ ðæÇáà ÒÈÚÈ ÁàÇÝ àà ÇààìÇàíà æàÑæÇ Úàì àÑÌÇà æÈÐì ÝíàÇ ìæàíà Èà Èæìà Ààì ÈìÒÇæÑ æààÇ ÀÑÓá ÓáØÇà àíàí ÌÇà ÑÓáá ÌÚáà ÈæÈÈà æàíàà ÝÀÈì ÇáÓíí ÁàÇ Ìæá ÈìÒÇæÑ ÌÈì áÇìÒìÚ ÓáØÇà Àà ÇáÓíí ÐÌ ÇàíÐá ÌæÝÇ æÑÚÈÇ ; æÀáÐì ÇáÓíí ÈÚáíàÇÈà ææìà àÒÇÆÌà æææÇÚÚà Ààì ÇàíÒ ÈæìæÈ ÇàÈÒÇà ÀÌÇÈ ÇàÐÈÇá æÚìà ÇáÚáæá; æÒìÇàÈ ÌÑàÇÈ ÇááÓáíà æÀæÇááà æÀÚÑÇÒáà; æíà ÇàíÒ æàÑÈ ÓáØÇà àíàí ÌÇà æÈÐì ÇàíÒ ÌÇÆÚÇ ìæàíà ÌÈì ÐàÈ (ÈàÑÇà ÌÇà)

.æÇÓÈÌÇà àà ÇáÒÑÇÝìà àÇáÇ æÇÓÈÑì ááíÒ ÒÚÇàÇ æààÇ ÒÇÌ ÓáØÇà àíàí ÌÇà æÀÑÓá ÌÚÑÓ ÇàÈæÈÈ Úáì ÇáÓíí æÈÌÌì ÇàÈìÚÈ æàÒÚ Ìà àà Òá ÈÇÆÑ Úáì ÇàíÒà ÇàÁÓáÇàí æÝÒÚ ÇááÇÓ ÀÈÑ ÒàÇÚáà àÐÇ ÇáÚÑÓ áÀáà ÌÒæÇ Àà ÌÚæì .ÓáØÇà Ààì Úááà æÈØÒà ÌÇÓÈ æÐì ÑÌÈ ÇááÇÓ ÈÇáÝÈ ÇááÈìà æÐÇÈà ÓáØÇà àíàí ÌÇà ÇáÓíí Àíàí ÝÐÑà ÇáÓíí ÈÇááÇàÑÇÈ ÇàÈì ÌÇßàÇ àÚ ÀìæÇáà ÌàÇà ÇáÓææÈÈ ÇàÈáÇÈ àà Òíæ Ààì ÒíÈÈ Èà ÈæÑì; ÝÀÌÑì áà ÓáØÇà ÑÓÇáÈ àà ÈÚÒ ÚááÇÀ Çáááì ÇááìÈÑÝìà ÌíÐÑæááà àà ÇáÓíí æÒÌÈà æìÚÑæááà ÈÇàÀìÐÇÚ Èà ÈàìÑì ÇáæÒæá Àáíàà áÀáà ÌÇÑÌ Úà ÇàÁÓáÇà æÚáíà ááÀáíàÒ. ÝÌÀÒ ÇáÓíí æàæ ÌÑì àÐÇ ÇááæÚ àà ÇááìÈÑÝìà ÇàÐìà ÌÀßáæà ÀàæÇá ÇááÇÓ ÈÇàÈÇØá æìÒìæà Úà ÒÈìà Çááà æÀÚàÑ ÓáØÇà àíàà æÈæÈÈà æìíí ÈìÚÈà æÚÇáì .Àà Ìßæà àíàÒÇ æÝìÇ ááÒìí æÌÇÓÚÇ áÀÌßÇà ÇáÒÑÚ

:ÈæáíÈ ÓáØÇà àíàí ÌÇà Úáì ÈìÒÇæÑ

ææàì ÇáÓíí ÓáØÇà àíàí ÌÇà ÀàíÑÇ Úáì ÈìÒÇæÑ æÚìà àÚàÑ Úáì ÇáÚÚìà ÇàÀÈÇÌì ÐÇÒìÇ ÝíàÇ; æÚìà ÇááìÈÓÈìà æÇàíÈÇÈ Ýì ÇàÐÑì æÇááìà æÈÌÀ ÒÑÚ Çááà ÌÒæì ÇááàØÐÈ ÒááÇ; æÀÒìàÈ .ÇááÚÇáà; æÀÚáà ÇáÓíí æìæÈ ÈÌÝìÝ ÇáááæÑ áÀà ÚáÇÀàÇ Àì Ààì ÒÑ àÓÈØìÑ æÝÇÒ ÒÈÌÑ .ÈÚØìà ÇàÐÇæàà ÇàÐÈáì (ÇàÁÝÚÇàì) æÒìÇìÈ ÒÑÚ Çááà æÚàíàÇ ÒÇÌ ÒÑÚ Çááà ÈÚØáÈ àÐÇáì ÇàÒÚáÇÀ æÇàÑÀÓÇÀ æÇááàÈÝÚìà àà ÇáÚááÇÀ æÐì ÒÈ : Ñ Úà ààÐà ÇááÝÒìÇÈ ÚáÇìÈ Çááà ÌÇà ÇáÓæÇÈì ÇàÐì ÀÑÓá ÑÓÇáÈ Ààì àíàí ÇÒàÇÚìà ÐÇÆáÇ Ààßà áÇ Èìíìæà Úà ÇàßÈÇÈ æÇáÓáÈ Ðìí ÒÚÑÈ æÀà ÇàßÈÇÈ æÇáÓáÈ æÇáÚááÇÀ Ýì ÌÇàÈÈà) æááà àÐà ÇàÁÌßÇà ÌÒÐ ÚáíàÇ ÇáÚáà ÈàÇ æÒàÚà æÈàÒÒìà ÈÈÐÇàíìàÇ ÇàÁÝÚÇàíÈ ÝÀà ÀÈìÈà .(ÚáíàÇ ÌÇÑÈàÇßà ÝÀà ÒÇà ÇáÚÝÑ ááà ÒÇÌÑàÇàÇ Ààì Èáì àà ÈàÇÌ ÇàßÝÇÑ

:ÇááÀÇàÑÈ ÇàÑàìÈÈÈ (ÇááàÇÈìÈÈ)

æÚÇÌ ÓáØÇà àíàí ÌÇà àÚ ÈÚÒ ÇàÐæà ÌÈÀàÑæà æÇÈÝÐæÇ àÚ ÇàÇàíàÒ æÇáÓíí æÒÚáÇÀ ÇàÐÈÇÆá ÝÀìàÚæÇ ÀàÑàà Àà ÌÒìÚæÇ Èìà ÇàÐÈÇÆá Àà ÇáÓíí ÐÌ ÌÇà Èìà Ììí àæ (ÇááàÇÈìÈÈ) ÇàíÇÑÌÈ Úà ÇàÁÓáÇà æÀÑÓáæÇ ÀàæÇááà ææÒÚÈ Úáì ÈÚÒ ÇáÚááÇÀ ÇááæÇàíà ááßÝÇÑ æÚàì ÑÀæÒ ÇàÐæà æÈæÇÚÌæÇ ÝíàÇ Èìààà ìæàÇ ááÐìÇà Úáì ÇàÐÒÇÈ æÇááìÈÓÈìà æÚáÇà ÇáÓíí ÇàÀàÇà æÐÈááà ÌàìÚÇ ; æÌÇÀ Çàíæà ÇááæÚæÚè æÇàÒáÐ ÇàÐæà áÇ ìææà Úáì ÒÈ æáÇ ÌÑÚà Ýì àÀáà ÁàÇ æáÇ ÐàÈ æÈÌÀæÇ ÌÒÇìæà ÒÇàÚÈÈÇÀ ÇááæÇìÚÈ ÝÚááæÇ Ýìàà àÒÑÈ ÒÚìàÈ ÝÐÈá Úáì ÇáÚÚìà ÀÈÇÌì Ýì ÈìÒÇæÑ æÑàÒÇà ÒÇà ÑÆìÒ ÇàÐÒÇÈ æÐì ÐÈá ÐÒà áááà ÀÈàÇÀ ÇàÒáÇÈ; æàßÐÇ ÀÈÇìæÇ ÒÝæÈ ÇááàÇÌÑìà ÇààìÇàíà ÈàÐà ÇàíÇàÈ ÇááßÑÇÀ ÇàÈì ÐáàÇ Òàì áàÇ .ÇàÈÇÑìí àÈìàÇ ÈÇàíÒÈ æÇááÐÇáÈ

:ÇááìÑÈ ÇàÁìÑÈ

ææÐÚ ÇááÈÀ ÒÇàÒÇÚÐÈ Úáì ÐàÈ ÇáÓíí æÐÑÑ ÇááìÑÈ àà ÈàìÈÇÑ ÌÇÓÈ æÐì Úáà Àà ÝÈÌ ÌÇà (ÒÚìà ààØÐÈ ÈàìÈÇÑ) àÈÀàÑ àÚ ÇááìÑàíà æÐÑÑ Àà ÌÚÇÌÑ æÈÒì ÇàßÈìÑæà Úáì ÐÑÇÑà æÌÇæáæÇ Àà ÌÈææÇ ÒÚáà Úà ÇàÐÑÇÑ æááà àÒì æíàà ÒÒÑ ÒÒáìÑ àìÇàì ÇàÇàíàÒ àáàÇ æÚàì .ÇàÒÑìÐ ÇÓÈÐÑ ÇàíÒ Ýì (ÈàÇßæÈ) ÇàíÒìàÈ ÌìÈ æÒáàÇ Ýì ÑÌÈ 1346 æÝì ÈàÇßæÈ Øæì ÒÝÑ ÇàÐÇÝáÈ ÇááÈÇÑÈÈ : ÀÐ àìà ÇáÓíí ÈìÒÇ ÒÈÌÑ Úáíàà æÑÀì ÈÚÒ ÀÈÈÇÚ ÇàÀaÇà ÇàÇàÒìÇÈ Ààì ÇàíÈÇà ÈÚìíÇ Úà ÌìÒ ÇáÓíí ÌÈì ÌÚÌ ÇáÚÌÈ æìÚáà ááÇàÐÒÇÒ æááà ÀÈì æÐÇà (ÀàÇ ÇááÒÑ Úáì ÇáÓíí æìíæà áÇáæÑ Àæ ÇàíàÈ) æÈÌÀ ÇáÓíí ÈÇàíÚÇÀ ÇàØæíà æÐÇÆÝ ÇáÓíí ÈÈÒÈÈ Úáíà æàæ Ýì ÇááÒìí æìÒàÚ Èìà Çàíà æÇàÁìÑ áÇÈÝÇ ìàÇìà æìÈÓÇÀá ÀìÚÇàì Àìí àááà ÝìíÈà ÇààìÇàíæà ÈÇááÝì; Èà ÇàÐÒ àÚ ÀÒìÇÈà ÒÇàÒáà ÇàíÇØÝ; æÇàÒæÇÚÐ ÇááÑÓáÈ æíàì ÇáæØìÒ æÇàÈÐáÈ ÇááÚÑÈÈ Ààì ÇÓÈÚáÇà ÇáÓáÇì ÇàÀÈìÒ æÇàÇÓÈÈÇß ÌÈì ÒÇà ÇààìÇàíæà ÌàìÐæà ÈÇáÓíí æìíÑæááà ÈÀÑìàáà; æÝÌÀÈ ÐÈá àíàí ÇÒàÇÚìà; æÀÈÌì ÇàÐæà; æÇÌÈÝÈ ÌÈÈ ÇáÓíí Àíàí ÒÑÝÇà Ýáà ÈÚÑÝ æßÇà àÐÇ ÀìÑ ÝÒæá ÇááÒÇáì ÇáÚÚìàÈÈ ÇàÈì ÒÇàÈ ÇàíàìÇ

ááÁÓáÇá ÈÓáæáÉ Èá ÈÚÍ ìáí ìáíí íþæá íÇþæÉ Çáíáæí: (æÁÐÇ ÇáíáÚÉ äÇÑ ÇáíÑÈ Ýí ÌÑÇÓÇá ÁÍÑÐÉ ÇáÁÍÒÑ æÇáíÇÈÓ æÁÈÉ Úáí ÇááíáíÉ æÇáÚáÑÇá áÓÍÉ ÈÁÓ ÁáááÇ æþæÉ ÒßíáÈáá æíÝÇÚáá Úá ÁäÖÇÑáá æÇáÉÖÍ áíÒááá) (1)

ÞÇá ÒÇÍÈí: æáßáß áá ÈÐÑÑ ÚíæÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí; ÝÁÌÈÈ ÞÇÆáÇ áíá æÈßáá Ýí ÞÓÍÉ áÚíæÈ æáí ÇáíÑÈ æÇáÓÌÇÚÉ æÇáÓÈÑ æÇáÉØæáÉ; æáí ÇáÈí ÝÞÍÈáÇ áÚÚá ÇáÁæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÁÈÑíæáí æÁäÇ ÁÈßáá Úá ÈØæáÉ ÚáÈÑÈ ÇáÝÑÓÇá Áä Áþæá Úáá æáßá áá ÑÇÆÍÉ ßÑíáÉ ÈÍÑÌ áá ÚÑÞá ÁÈäÇÁ ÇááÚÑßÉ æáæ ÍÇáá Ááí ÌÈí Èßæá ÇáÓæÑÈ ÒÇÍÐÉ æÇááÞá ÁáíáÇ ; æÁþæá áá .ßÇá ááßá ÈáÇ ÍÓÍÆÉ ÝáíÑíááÇ Ýáá ÞÇá ÓÚÉá ÍÇáíÇ áá ÇáÚíæÈ ÝáíÐÑÑ ÚíæÈ ÇáÁÝÚÇá æÁäÇ ÁßÑÇááá áÓÍÝáá ÝÍÓÈß áÇ ÑæÇá ÁÈæÇáíáí Úá Ááá ÝÇÑÍÇÈ ÞÇÆáÇ : áÞí ÈÞíáÇ ØíáÉ ÓáÑ ÑáÖÇá ÓáÉ 1409áÚ ßÚÑÈ áÁßá ÇáÑÒ -Èíæá áíá- ÓÍæÑÇ æÝØæÑÇ Èá ÇßÈÖÝÉ Áá ÇáÞÇÆÍ Þí ÁáÞí ÁæÇáÑá ÇáíÇÓáÉ ááØÈÇÍ Áá íÓÈÑí ááÇ ÇáÑÒ ÍíáÇ áá ÇáÁÓæÇß ÈíááÇ .ÇáíÈáÉ ÈÝØÑ æÈÈÓÍÑ ÇáÓÇí æ ÇáíÈÖÝÞØ

ÁäÇ Úá ÒæÑÈ ÇááÇÑÍ ÇáÐí ÈÞÓá ÝáÐÇ ÓÁá ÇáÁÚáÇá Çáíáæí ÇáÚÑÈí ÇáÁáÑíßí ÁÐ Áááá áþáæÇ ÈÚÓ ÇáÓæÑ ÇáíÐÉ ÁÈäÇÁ ÇáÐÈÇá Èíá ÇáÁÝÚÇá æÇáÑæÓ; æÞí ÞÇá ÇáÁáÑíßÇá ÌÍ ÍÇÆÝíá áá ÇÓÈáÑÇÑ ÇáÇÍÈáÇá ÇáÑæÓí áÁÝÚÇáÓÈÇá æßÇáæÇ íÒæá Úáí ÁÈÇÑ ÇáÈÈÑæá Ýí Çáíáí ÇáÚÑÈí æÚáí ÇááíÇá ÇáíÇÝÆÉ ÝßÇá íááá Áä áÇ ÈÓÈÐÑ Þíá ÇáíÈ ÇáÑæÓí ÁíÖÇ ÞÑÈ ÈíæÑ ÇáÐáÈ ÇáÁÓæí; æíáíí áÖÇáíáá Ýí ÈÇßÓÈÇá æÇáíæá ÇáÓííÐÉ; ÁäÇ ÇáÁá æÞí áÒáÈ ÑæÓíÇ æááÉ Úáí ÁÚÞÇÈáÇ áíÈÑÈ ÐáíáÉ íÓíÑÈ. æÁÖÈÍ ÇááíÇáíæá ÞÇÈ ÞæÓíá Áæ Áíáí áá ÇáÇáÐÖÇÓ Úáí ÚÑÓ áííÈ æÇáÁíáÇÓ Úáí ÇáÓíæÚíÉ; ÇáÈÝÖÈ ÇáíáíÇ ÍÓÍÉ Áá íÓá ÇááíÇáíæá Çáíßá æáÐÇ ÁáíÈ ÇáÁæÇáÑ Ááí ÇáÁÚáÇá Áá íÈíÈ Úá Þá áÞíÓÈ ÝíáÓÞáÇ ÈÇááíÇáíá æíÈÑÓ ÚæÑÈÈÓæÝ ÈÁáá ÈÓá ÇáÓáÇá ÝÈíáÈ ÇáÁæÈÇÑ ÇááæÈæÑÈ æÇáíááÇÈ ÇááÓÚæÑÈ ÈÚÓÝ Úáí ÞÓÇÍÇ (ÇáíÑÈ ÇáÁááíÉ) (ÇáÐÈÇá Èíá ÇááÓáíá) (ÇáæáÇÈíÈ æáíá ÇááÐáÈ ÇáíáÝí); æÈíáÈ ÇáÓÝÇÍÚ ÇáíÓÇÑíÈ áá Ááá ÇáÓ áÇá æÇáÈÈÚÇæÇÈ ÇáÈí ÈÐÈÚ æÑÇÁ ßÈíÑ áá ÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÈÈ ÈÑíí áÇ íÈíÆ Ýíá Çáíáæí æíÚííæá; æÈíÐ Ñ áá ÍÝÚ ÇááÓÇÚíÇÈ áááíÇáíá áÁááÇ - ÈÓÚááá - ÈÓíí Ýí ÓÝß íáÇÁ ÇááÓáíá Ýí Ííá Áá ÞÝ ÇáÁíí Úá ÇáÈÐá Ýí ÞÓÇÍÇ æÈá ÁÝÚÇáÓÈÇá ÁááÇ íÚáí Úíá ÍÝÚ .ÇáÓÑ Úá ÇáÁØÝÇá ÇáÁØáÇÑ æÚíá Íþá ÍáÇÁ ÇáÓíæí ÇáÁÈÑÇÑ

:ÇááÇáÑÈ ßÈíÑÈ

ÝÝÚÑ ÒÇÍÈí ÝÇá ÞÇÆáÇ ÁÐá ÝÇááÇáÑÈ ÚÇááíÈ ÝÁÌÈÈ ÞÇÆáÇ : áÚá ÁáÇ ÈÓáÚ Çááíá ÇááÓÇÓ Ýí áÓíÑÈ ÇáÓÑÝ æÇáÝÍÇÑ æÇáÐí íáÇíí ÈÚæíÈ ÚÇáÑ ÓÇá ÝÞí áþá Ááí Áá ÇáíáÑÇá ÁßÑá Þí ÚÇí áá Úáí ÚÇáÑ ÓÇá ÞÈá ÁíÇá ÝÓÆá Úá Çáááß ÝÞÇá; áÞí ÚÑÓ Úáíá ÇáÁáíá ÇáÚÇá ááÁáá ÇááÈíÈÈ Áá íÑÍÚ Ááí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÝÁíÇÈ Çáááß áá ÁÑÍÚ ÌÈí íØáÈáí ÇáÞÇÍÈ ÇáÓÈÚÉ .æÚáí ÑÁÓáá ÍßáÈ íÇÑ æÓí ÇÝ æÐÇ íßæá Ííá íáí Çáíáá Ýí Óá ÇáíÇÇ

:áþÈá ÓíÇÁ Çáíß

ÝÞÇá ÒÇÍÈí æáæ íÈÇÈÚáí æáÚá ÞÈá ÇáÑÆíÓ ÓíÇÁ Çáíß ÞÇá ÌÓÁÇ áá ÇááÇáÑÈ. ÝþáÈ: Áá ÞÈá ÓíÇÁ Çáíß ÞÇá ÇáÑßá ÇáÑßíá Ýí áÐá ÇááÇáÑÈ ÝáÞí ÞÈá ÓíÇÁ áÁáá æÞÝ æÞÝÈ ÇáÓÑÝ æÇáÁÈÇÁ ÈíÇáÈ áíæÈ Çááá ÝßÇá ÇáÚÑÈ æÇáÓÑÞ íÒæá Áá íÓá ÇááíÇáíæá Ááí Çáíßá æíÝÚæÇ ááÐÇ ÇáÞÇÆÍ ÇáÝÐ Ìíá ÇáÈíÓÇÁ æíÞíæÇ ÇÈíÇÇ ÝíÑÇáíÇ Áæ ßæáÝíÑÇáíÇ áÚ ÈÇßÓÈÇá ÝÈáÈÞí ÇáØÇÐÈ ÇáÈÓÑíÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá áÚ ÇáþæÉ ÇáÐÑíÈ Ýí ÈÇßÓÈÇá æÚáíáÇ ÈÖÈí áÓíÑÇ ááÑÚÈ íáÒ ÁæÖÇá ÇáßÝÑ Ýí ÇáÚÇáá ÁíáÚ; ÚíÇ Áá ÓíÇÁ Çáíß Þí ÁÓíá ÓÈÇÑÇ ÌíííÇ áá ÇáÓáÈ ÇááØÈÐ Íæá ÞÓÍÈ ÇááÝÇÚá Çááææí ÇáÐí Í á È áæíæíá ÁíáÓÈ ÇáÁáá ÇáááíÈ æÇáíáæíÈ (ÇááæÓÇí) æÇáÈí ÁæßáÈ áÁíáÓÈ ÇáÑÓí ÇáÁáÑíßíÈ ÈÇáÈíÈ Úáá ÝÈÇÁÈ .ÈÇáÝÓá

ÚíÇ Áá ÓíÇÁ Çáíß ÞÇá íÞÝ ÓíÑÈ ÓáÇÁ ÁáÇá ÇááíØ ÇáÁáÑíßí ÇáÐí íæáí Óá Çáááí Ááí ÇááÚÓÑÑ ÇáÚÑÈí æßÇá ááááí ÒÑØ æÇíí: Áá Èßæá ÒÑØí ÇáááØÞÈ ÝíÁÈí ÇáÑÇíá ÇáÝÐ Áá íÚÓí ÇáíáíÈ Ýí Ííáá ááááí. æíÚß Úá ÇáæþÝÈ ÇááÓÑÞÈ ÇáÈí æíÚ ÈáÇ ÇáíáíÇ íæá Áá ÁØÇÍ .ÈÇáíßæáÈ ÇááíáíÈ æÁáí Úáí áÝÓá áííßáá ÈÇáÁÓáÇá æÁá ÞáÝá Ðáß áÝÓá æÚÑÓá æáÐÇ ÝÁá ÇááÑÇÞÈíá íßÇíæá ííáÚæá Áá ÁáÑíßÇ áí ÇáÈí ÚÈÈÈ ÈØÇÆÑÈá æÐáß áÁá ÇááÇÍÈ .ÇáßíáÇæíÈ ÇáÈí ÇÓÈÚááÉ Ýí ÍÇÍÈÈ ÇÙÈíÇáá áÇ ÈÓáÚ ÁáÇ Ýí ÍæáÉ áÈíáÈ

:æÇÓÈíÇÑÈ ÚíáÉ ÇáíáÇí

ÁäÇ Çáíæá ÝÞí ÇÓÈíÇÑÈ ÚíáÉ áÐÇ ÇáíáÇí ßíæá Èíá æÚÇí íæÇíá ÇáÓÚæÈÇÈ ÇáÈí ÞÇÈááÇ Ýí Èáß ÇáÁíÇá ÇáÁæáí áá ÓíÞ ÐÇÈ Çáíí æÈáßÑ ÇáÓíß ÞÈá ÇáÚíæ; æÈíá ÇáÈÓíß Úáí Çáííæí; æíÇÁ ÞÑÇÑ ááÚ ÁíÑÇí ÇáÁÚÐíÈ ÍÇÑí ÈÇßÓÈÇá ßÈÇáÈÈ ÇáÁÈÇÝí áííæá Íæá æÓæá ÇáÑÚíÝ Ááí íí áíæÈ ÇáÚÇÈ ÝÁÐÇ æÓÚÈ Ýí ÍÓÈÇáß ÇáÓáíá ÇáÈí Íá È Úáí ÁÝÚÇáÓÈÇá ÍÇÓÈ ÓáÇááÇ æÚÑÈáÇ Èíáá áÚáÇ ÇáÞíØ æÇáÝÍÐÈ ÌÈí ÈÓÇÚÝ Èáá ÇáØíá ááÐÇ ÇáÚÇá ÍáÓÈ ÁÓÚÇÝ æÓíÝÈ ÇáÁÝÇÈ áÚ ÇáíÑÇí áÈÁÈí Úáí áÇ ÈÞí áá ÍíÇÈ æÁÓÇÝÈ ÇáÞÐÇÆÝ ÈíÑÇÆÞáÇ Úáí áÐÇ Çáíæ ÇáßÆíÈ ÇáíÓíá ÚáÞÇ ááÁÓÇÈ ÇáÑÚíÝ. æáÞí ÍÇÁáí "áÚáÈ Çááá" Áíí ÈáÇáíÐ áÚáí ÇáÁáÓÇÑ áá ÈííÓÇá íÞÓá áí Áá ÌÈáÈí Ýí "ÓáÑÈÒÑß" ÈÚÑÓ ÇáÓáÇí ááÈíÚ ÌÈí ;ÈÓÈÑí ÇáØíá áááíÇáíá æáßá Áá í ááá ÈÇááÓÈÑíá æíÚß Úá ÁíÞÇÝ ÇáíÚá ÇááÝÇíÆ ÇáÐí æÇíáá ÇááíÇáíæá áá Çáíæá ÇáÓííÐÈ æáá Úáí ÁÈæÇÈ ÞÇÈá . ÌÈí áÇ ÈíÓá ÇááÚÑßÈ ÚÓÑíÇ

:ÇáÍÇÆØ ÇááÓíæĭ

ÞÇá ÕÇÍÈĭ: æáßá ÁáÇ ÊÑĭ Áá ÇáíáÇĭ ÇáÁÝÛÇáĭ Þĭ æÓá Ááĭ ÍÇÆØ áÓíæĭ æáÅÏÞ ÕĭÞ ææÞÝ
æÁáÇá ÛÞÈÈ ĭÓÙÈ Úáíá ÇĭÈĭÇÒáÇ ÈÚĭ ÛĭÒá Úá ÝÈĭ ÍáÇá ÁÈÇĭ áÚ æÑæÑ æÐÇ ÇáæÞÈ ÇáØæíá
ÝÞáÈ æá: Ñæĭß ÞáíáÇ æááÑĭÚ Ááĭ ÇáæÑÇÁ ÞáíáÇ ááĭÑß ĭÞĭÞÈ ÍáÇá ÁÈÇĭ ÝáÞĭ ßÇáÈ ÇáĭßæáÈ
ÈÓĭÑ Ûáĭ áÓÇÍÈ 70×30 ßá (100;2ßá2) ÈÞÑĭÈÇ ÞÈá ÈáÇÈÈ ÁÓáÑ Ýĭ æáØÞÈ ááĭÑáÇÑ (ÍáÇá
ÁÈÇĭ) Ýáá ĭÈÞ Ýĭ ĭáÇ ÁáÇ (7×4ßá) æÐÇ ÈÇááÓÈÈ áíáÇá ÁÈÇĭ ÇáÈĭ ÈÞÚ ÈĭÈ ÑíáÈ áĭÑÇá
ÇááĭÇáĭá ÇáÈĭ ĭßÝæááÇ Úá ÇáÁáÇáĭ
ÁáÇ ÈÇááÓÈÈ áÁÝÛÇáÓÈÇá : ÝÇááĭÇáĭæá ĭÓĭØÑæá ÈÞÑĭÈÇ Úáĭ áÚÚá ÇáØÑÞ ÇáÑÆĭÓĭÈ áÈá
ÕÇÑÚ ßÇÈá ÛÒáĭ; ÞáĭáÇÑ áÑÇÈĭ; ßÇÈá ÍáÇá ÁÈÇĭ; ÍáÇá ÁÈÇĭ ØæÑĭá; ÍáÇá ÁÈÇĭ ÁÓÚĭ
.ÁÈÇĭ; ßÇÈá áæßÑ; áæßÑ ĭÇÑĭĭÓ
: æĭÚáÇ áÞáÈ áÚß ÕÝÍÇÈ ÇáÈÇÑĭĭ

: ĭÓÇÑ ÇáØÇÆÝ

Ááá ĭÑĭÚ ÑÓæá Çááá Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá Úá ÁÈæÇÈ ÇáØÇÆÝ ÈÚĭ Áá ĭÇÒÑáá ÈÓÙÇ æÚÓÑĭá
áíáÈ ÈÚĭ Áá áÇáÈ ÇááÈÇá áá ÁÓÍÇÈá Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá æÑáÇáá ÑÓæá Çááá Õáĭ Çááá Úáíá
æÓáá ÈÇáááĭáĭ ĭÈĭ ßÇá ĭæá ÇáÓĭÈÈ Úáĭ ĭĭÇÑ ÇáØÇÆÝ æĭĭá áÝÑ áá ÁÓÍÇÈá Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá
ÈĭÈ ĭÈÇÈÈ (ÁáÈ ÈÓáÚ áá ĭÓÈ æÈÚØĭ ÈÇáĭáĭ ĭĭá ÝíáÇ ÑĭÇá áíÓáæÇ Ááĭ ÇáÓæÑ áíáÞÈæá)
ÝÁÑÓáÈ Úáíáá ÈÞÝ Õßß Çáĭĭĭ ÇááĭáÇÈ ÈÇááÇÑ ÝĭÑĭæÇ áá ÈĭÈáÇ ÝÑáÈáá ÈÞÝ ÈÇááÈá
.ÝÞÈáæÇ áááá ÑĭÇáÇ ÝÁáÑ Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá ÈÞØÚ ÁÚáÇÈ ÈÞÝ (2)

: ÝÈĭ ÇáÚÑÇÞ

Ááá ÈÚáá ĭÇÁĭ Áá ÇááĭÈ ÇáÈĭ áÓÈ Èĭá ÇáÞÇĭÓĭÈ ÇáÈĭ ßÇáÈ Ýĭ áĭÑá ÓáÈ 14áÚ æÈĭá ááÇæáĭ
.ÓáÈ 12áÚ (ÁÞĭá áĭá ÇáÚÑÇÞ) ÓÈÚ ÓáæÇÈ. æßÇá ÇááÓááæá ÍáÇááÇ Èĭá ßÑ æÝÑ æáÓíáÈ æáÕÑ
ÁáÇ ÚááÈ Áá ÇáÓÍÇÈÈ æÇáÈÇÈÚĭá Þĭ æÞÝæÇ ÁáÇá ĭÓæá ÈÓÈÑ (áĭĭáÈ ÇááÑáÓÇá) ÓáÈĭá ßáÇ
ĭÑæĭ ÇÈá ßÈĭÑ; æÁááá Þĭ ĭÇÓæÇ áÚ ÇáßÝÑ ÝíáÇ ÈáÇáĭá áÚÑßÈ æÓĭÝæÇ ÈáÇáĭá ÓĭÝÇ æáÇ
ĭĭæáÇ ÁáÇ ÈÚĭ Áá ĭÑĭ Ááíáá Ñíá áá ÁÓÑÇÝ ÇáÞæá ÇÓáá "ÓáĭáÈ" æĭááá Úáĭ ÇáØÑĭÞ æÁĭĭááá
ÈÁáÇá ĭÈĭ ÞÈáæÇ ÇáĭÑÓ æÇÞÈĭáæÇ ÇáĭÓá ÈÚĭ Áá ĭÚÇ ááá ÇáÈÑÇÁ ĭÚæÈá ÇááÓÈĭÇÈÈ (Çáááá
.ÇáÓááá æÇÓÈÓáĭáĭ); æÞĭ ÇÓÈÓáĭ ĭĭÇÑ ÇáÓÍÇÈÈ ÝíáÇ ßÇáÈÑÇÁ æáĭÓÁÈ Èá ÈæÑ
æÝĭ ááÇæáĭ (ÝÈĭ ÇáÝÈáĭ) ĭÑÓá ÇááÚáÇá Èá áÞÑá ØáĭÚÈ ÁáÇá ÇáĭÓ æááæá ÇááæÞÝ ĭÑĭÚ
ÇáĭáĭÚ ĭÈĭ ÚáÑæÈá áÚĭ ĭßÑÈ æĭáÝÐ Ñĭá æÇĭĭ æáæ ØáĭĭÈ ÇáÁÓĭĭ (ÇááÈáÈÆ ÇáÈÇÆÈ) ÝááÇ
ØÇá ÇáÍÓÇÑ ĭáÚ ÇááÚáÇá Ááá ÇáÑÁĭ ĭÓÈÓĭÑáá ÝÞÇá ÚáÑæ Èá áÚĭĭßÑÈ ĭĭÑÓ ÇááÓáĭá (áÇáĭáá
æßÇÈÑáá æáÇ ÈĭÝáá ÝÑĭæÇ Úáíá ĭáĭÚÇ : ÁááÇ ÈáÇØĭ ÈáÇ ÇáĭĭÑÇá æÇáĭĭÑÇá ÁÚæÇá ááá
.ÚáíáÇ)(3)

: ÝÞá ÇáÁæÑÇÞ æÝÞá ÇáĭÑßÈ

æÇáÐĭá ĭÓÇæáæá ÝÞá ÇáÁæÑÇÞ Çáíæá æáá ĭáÞáæá Úá ÇáÓÍÇÈÈ Øæá áĭÈ ÇáÞÓÑ ĭÚáæá Áááá
ßÇáæÇ áÓÈÞÑĭá áØáÆáĭá æáÇ ĭÚááæá æáá ĭáÞáæá Úá ÇáÓÍÇÈÈ Áááá ßÇáæÇ Ýĭ áÚÇÑß áÇ
ÈÈæÞÝ Áæ ĭæ áá ÇáÑÚÈ æÇáÑáÈ Ýĭ ĭÓÇÑ ÁÚĭÇÁ Çááá æÓÈĭ ÇááæÈ ĭÈÑÇÁĭ ÁáÇá ææÇÚÑáá
.ÕÈÇĭ áÓÇÁ

ÝÞĭ Ñæĭ áÇÝÚ Úá ÇÈá ÚáÑ (ÁÞÇá ÇÈá ÚáÑ ÈÁÐÑÈĭÇá ÓÈÈ ÁÓáÑ ĭÓáĭ ÑßÚÈĭá æÞĭ ĭÇá ÇáÈáĭ
Èĭáá æÈĭá Çáĭĭá) æÞÇá ÁáÓ: (ÁÞÇá ÁÓÍÇÈ ÇááÈĭ Õáĭ Çááá Úáíá æÓáá ÈÑÇá áÑáÓ ÓÈÚÈ ÁÓáÑ
ĭÞÓÑæá ÇáÓáÇÈ); æÞÇá ÇáĭÓá (ÁÞáÈ áÚ ÚÈĭ ÇáÑĭáá Èá ÓáÑÈ ÈßÇÈá ÓáÈĭá ĭÞÓÑ ÇáÓáÇÈ æáÇ
ĭáÚ) ÝÞĭ ßÇá ÇáĭáĭÚ ĭÚĭÓæá ÇááÚÑßÈ Ýĭ ĭÓá áÈáÇØá áá ÇáÞÈÇÆá æÇáÁÚĭÇÁ ĭÈĭÝÓæá
.ááÇáÞÓÇÓ Úáíáá æÇáÈØÓ Èáá

ÞÇá ÕÇÍÈĭ: ÁÐá áá ĭÝÈ ÇáæÞÈ ÝÁĭÈÈá Èáĭ: Èá Áá ÇáĭáÇĭ Ýĭ ÈÞĭá æáÇ áá ĭæá ĭáÑ ÁáÇ æÇáĭáÇĭ
ĭÞÞ áÓÑÇ áááÇ ßÇá ÕÆĭáÇ æÇááĭÇáĭæá ÇáÁá ĭĭáÑæá ÇáÍÓÇá ÇáÁááĭ ÇáÈÇáĭ áßÇÈá; æĭæÓáæá
Çááíá ÈÇáááÇÑ ááÚÑßÈ ßÇÈá ÇááÞÈáÈ ÍáÇá ÇáÁÓáÑ ÇáÞáíáÈ ÇááÞÈáÈ ÈÁÐá Çááá; ÝÈÑÇáá
áÓÚæáĭá ÈĭÝÑ ÇáĭáÇĭÞ æÈĭÓĭá ÇááÁá æáÞá ÇáÁÓáĭÈ
æáĭáÓÑá Çááá áá ĭáÓÑá Áá Çááá áÞæĭ ÚÓĭÓ
.ÇáÁĭÈ (40) Çáĭĭ
æÈÓÑáÇ ĭáÈ ĭÇÑ ÈÇáÁáÓ Úá ÝÈĭ áĭĭÑĭÈ ßÈÑĭ áá áĭĭÑĭÇÈ ßÇÈá æáĭ (áĭÑÈĭÇßæÈ) áÚ ÚáíáÈ 16
.ĭÈÇÈÈ

: ÁÑĭĭĭÇÈá æĭÑĭĭ ÞÈáĭ

æáæ Úáá ÇáÚÑÈ æÇáÓÑÞ æÇáÁáÑĭßÇá ÈÇáÐÇÈ áÇ ÓĭÞÞá ÇáÈÓÇÑ áÐÇ ÇáĭáÇĭ áá ĭĭÑ ááá; æáá
ÁáÞÇÐ áÁáÓÇáĭÈáá; æĭá áÁÓáÈáá; áÈÐáæÇ áá ÇáÚÇáĭ æÇáÑĭÓ æÇááÝÓ æÇááÝÓ; Áááá ĭÑĭæá
ÇáÑĭáÈ ÇáááĭÇÈ; æÇáÓßĭáÈ æÇáØáÁáĭáÈ ÇáááÓæĭÈ æÇáÈĭ ÝÞĭæáÇ ááÇá; Ýĭ
áĭÈáÚÇÈáá; Áááá ĭÞÈáæá ÇáÁáÓÇáĭÈ ÈĭÓÇÑÈáá; æÇáÈÓÇÑ ÇáĭáÇĭ æÈÓáá ÇááĭÇáĭá ááÓáÇá
ĭÚáĭ ÈÞĭá ÇáÓÚÇĭÈ ááÁáÓÇá; Áá ĭÇĭÈ ÇáÈÓÑĭÈ Çáíæá Ááĭ ÇáÁÓáÇá ÁÓĭ áá ĭÇĭÈáÇ Ááĭ
.ÇáØÚÇá æÇáÓÑÇÈ

.ÇáÇÌÈàÇÚ Úàì ÍØÉ àÒÈÑΒÉ Èìà ÇáàìÇáìíà (2)
æääÇΒ ðÒÇìÇ ÁÌÑì ΒÇàÈ ÇáÈÑÈìÈÇÈ æÇáÇÈÒÇáÇÈ ÇáìÇÆÈÈ ÈÚáá ÚáíàÇ ààÐ ÚÌÈ ÀÒàÑ
æÚàì ÑÀÒàÇ ÇáÈàÒìÞ àÚ ÇàÞÇÌÈ ÇáÀàÑÇÁ ÈÒÀà ÇáàæÇÌ ÇáÚÐÇÆÌÈ æÈæÝìÑàÇ
ááàÚÑΒÈ; æÞÌ ΒÇàÈ ÇáÈÞÌìÑÇÈ ÇáÀæáìÈ Àà àÚÑΒÈ ÇáÒÌÝ ÈÌÈÇÌ ÒÈÈ ÀáÇÝ Øà àà ÇáàæÇÌ
ÇáÚÐÇÆÌÈ; æÈæÝìÑ ÇáÚÐÇÁ æàÞàà Ààì ÇáìØæØ ÇáÀàÇáìÈ ΒÇà ìÒÚáàÇ æììàì ÚáíàÇ
.ÀÝΒÇÑàÇ

æáÚá Çááà ðÌ ÇØáÚ Úàì ÞáæÈ ÈÚÒàÇ; ÝÚáá ÒìÞ ÇááìÇÈ æÇÌáÇÒ ÇáØæìÇÈ ÝÁáÇà áàÇ ÈÚÒ
ÞáæÈ ÇáÒÇáìíà æÇááìÒáìà ÝÈÐáæÇ ÈÒÌÇÁ æÞÌ ÈÌàÚ ÈÚÒ ÇááÇá ÇáÐÌ ÇÒÈÑìàÇ Èà ÇáàæÇÌ
ÇáÚÐÇÆÌÈ

æÝì ÇááÒÇÁ æÚàì àÐà ÇàÞÒÌÈ ÈÇáÐÇÈ ÞáÈ ÈÇáÈÌæá àÚ ÀÈÌ ÇáìÒà Èìà ÇáàìÇÒà ÇáÈì àÒÈÈ
ÒÑÇÌÞàÇ áÈæÒÚ ÝìàÇ ÇáÀÚÐÌÈ (ÇáÀÑÒ æÇáØÌíà æÇáÚÌÒ æÇááæÈìÇ æÇáÒáà) æΒÇàÈ
.ÇáÒìÇÑÇÈ ÇáÒÇÌáÈ ÇáÒÌáÈ æÇÞÝÈ ÀáÇà àÐà ÇáììÇà æÞÌ Ò ÌáÈ àÐà ÇáàÇÞáÇÈ ÈÇáÀÚÐÌÈ
æΒÇàÈ ÇàÞÇÝáÈ ÇáÀæáì ÈÒà ÒÈÇ æÚÒÑìà àÇÞáÈ ΒÈìÑÈ ÈÌÀÈ àÒìÑÈàÇ ÈÚÌ ØáæÚ
ÇáÒáÒ; æÀÌÐÈ ÒììÇÈ ÇáÈΒÈìÑ àà ÇáÀìæÈ ÇáÚÑÈ ÈÈÚÇáì æÈÈÑÌÌ ÀÒÌÇÁàÇ Èìà ÇáÒÝáì
æÇáÀæììÈ; æÇÑÈÝÚÈ ÇáÀΒÝ Àáì ÇáÒáÇÁ ÒÇÑÚÈ Àáì Çááà Àà ìÝÚ àÐà ÇáÒÇÌáÇÈ æÀà
.ìæÒáàÇ Úáì ÌìÑ

: ÈÈÑÚ ÒÌì

æáÞÌ ÐΒÑ áàÇ ÀÈæ ÇáìÒà Àà àÐà ÇáàæÇÌ ÇáÚÐÇÆÌÈ ðÌ ÈÈÑÚ ÈàÇ ÀÌì ÇááìÒáìà; ÝÒÑÚÈ Àáì
Çááà ÚÒ æìá Àà ìÝÚà Ýì Ììàà æàÇáà æÀááà; æÀà ìì ÈÑΒÈ àÐÇ ÇáÈÈÑÚ ÇáÒìì Ýì ÌáìÇà
æÀÌÑÇà æÐÑÌÈà æÒÌÈà; æáÞÌ æÑÌ Ýì ÇáììÈ ÇáÒìì Àà ÈÚìÇ àà Èáì ÇÒÑÇáÒÈ ÒÐÈ ΒáÈÇ
ÝÚÝÑ Çááà áàÇ. ÝΒìÝ Èàà ìÈΒÝá ÚÒÑÇÈ ÇáÀáæÝ àà ÇáàìÇáìíà ÈÇáØÚÇà Ýì àÚÑΒÈ ÝÇÒáÈ
. àÈà àÐà ìÈæÞÝ ÚáíàÇ ΒÈìÑ àà ÇáàÈÇÆÌ Ýì ÇáààØÐÈ Èá ÑÈàÇ Ýì ÇáÚÇáà ÀÌàÚ
ÌÚÈì ÑÌÚÈ æÀáÇáì ÞæÇÆá áì Çáàìì ááÒìÝ áìÒ Çáàìì ááÞáà
ÇÒáÚÈáì æÌæÇÆì áÇ ÀÒÚÚÚÚÈÈ Èà ÝÁáàÇ áìá ááÀÒìÇÝ ΒÇáÚÚÚÌìà
àà ÇÐÈÒì ÈÒæì Çááàìì ÌÇÌÈà ÀÌÇÈ Βá ÒÚÚÚÚÁÇá Úá àà Èáà

: ÌìÈ ÇáÈÇÑìì

æáÞÌ ÌÌÈáì ÇáÈÇÑìì ÞÇÆáÇ : Àà Èìà ØìÇÈ Ò ÌÝì àÒÌÇÞìÈ ΒáÇàΒ; Ýáà æÒØ ÀÒìÇ ÌÑÌ ÇáàÚæá
æÌΒáæÇ ÀÑÌÇÁ ΒÈìÑÈ àà ÇáàÚáæÑÈ æÇÚÈàÞ ÀÌì ÀÈàÇÁ ÌàΒìÒìÇà àÐÇ Çáìíà (æàæ ÈÑΒÈ ÌÇà)
æÞÇàÈ Çáìáà ÇáàÚæáìÈ ÇáÀÒáÇáìÈ ÇáÈì ÌΒáÈ ÈÑΒÒÈÇà æÀÒÞÇÚÇ ΒÈìÑÈ àà ÇáÀÑÇÒì ÇáÈì
ÈÑÒì ÈÌÈ ÇáÇÒÈÚáÇÑ ÇáÒæÝìÇÈì. æáÞÌ ÈÑÒ àà àÐà ÇáÀÑÒ (æÒØ ÀÒìÇ) ÈìæÑáàΒ ÇáÀÚÑÌ
ÇáÐì ÀàÒÁ ÇáìáèÈ ÇáÈÈÑìÈ æÇáÈì ÈÒØÈ ÒáØÇáàÇ Úáì àÒÇÌÇÈ æÇÒÚÈ àà ÇáÀÑÒ æÇÚÈàÞÈ
.ÇáÀÒáÇà æÀÌÐÈ àΒÇàÈàÇ ÌáìÝÈ ááìæáÈ ÇáàÚæáìÈ
æÈÒÚ àà àÐà ÇáÀÑÒ ÇáÀÈÑÇΒ ÇáÚÈàÇáìæà ÇáÐìà ÇáÈì ÑæÇÞ ÒáØÇáàà ðÑÇÈÈ ÌáÒÈ ðÑæà
Úáì ÇáÚÇáà ÇáÚÑÈì æÚáì ÀÑÌÇÁ ÒÇÒÚÈ Ýì ÀæÑæÈÇ ìΒáæáàÇ ÈÇÒà ÇáÀÒáÇà æÈÚáà
.ÀÐÚÇáàÇ ááà ÈÌÝÚ ÇáìÒìÈ áìáÝÇÁ Èáì ÚÈàÇà
ÝáÇ ÈÒÈÚÑÈà Àà ìΒæà ááÀÝÚÇà ÌæÑ ìáÈÚÑàà Ýì ÇàÞÇÐ ÞØÇÚ ΒÈìÑ àà ÇáÈÒÑ ÈÇÒà
ÇáÀÒáÇà æÈÌì ÇáìÒÇà

ÞÇá ÀÈæ ÇáìÒà Çáàìáì: Àà Àæá àÇáÝÈ àÚÑì Àáì ÀááìÈ ÇàÞÒÌÈ ÇáÀÝÚÇáìÈ ÀÒÈÇÐ Ýì
ÇáìÑÇÒÇÈ ÇáÒÑÞìÈ Ýì ÌÇáÚÈ ÀàÑìΒìÈ ÀÌÐÈ Úáìá àÇÌÈ Ýì ÇáÈÇÑìì ááìÈ ÀÑÈÚÈ ÀÒàÑ æÞÝ
.Ýìá ÇáÀÒÈÇÐ ÒàÑìá ΒÇááìà àÚ ÇàÞÒÌÈ ÇáÀÝÚÇáìÈ æÌæÑàÇ ÇáààÈÚÑ Ýì ÇáÈÇÑìì ÇáììÈ
ææÇÒá ÀÈæ ÇáìÒà ÌììÈà Úá àÈØáÈÇÈ ÇáàÚÑΒÈ ÝÞÇá: áÇÈì àà ÈàÒìØ ÌÝÑ ÇáìáÇÌÞ; æÞÌ Òá á
Çááà áàÇ ÈÀà ÇÒÈÑìàÇ àÇÆÈ ÌÝÇÑÈ Úáì ÌÒÇÈ ÀÌì ÇááìÒáìà; æÞÌ ÌÑÈàÇ àìæÚÈ ΒÈìÑÈ àà
ÇáÀÝÚÇà Úáì àÐà ÇáìÝÇÑÇÈ ÈÌÈ ìÒÈáàæáàÇ æìÝÑæà ÈàÇ æìÞæàà ÈÇÒáÇÌáÇ ÀÐÇ
.ÇÚÈÑÇàÇ ÚÒá Àæ ÌÑÇÈ

ææÇÒá ÇáììÈ : Àà àà ÒÑæÑÇÈ ÇáàÚÑΒÈ ÈÀáìà ÇáììàÇÈ ÇáÒìÈ : ÝÑÞ
.ÇáÀÒÚÇÝ; æàÒÈÒÝìÇÈ ÇáÇÌáÇÁ (ÇáÈÌáìÈ); Èà ÇáàÒÈÒÝìÇÈ ÇáàÑΒÒìÈ
.æÞÌ ÞØÚ ÇáÀìæÈ ÇáÚÑÈ ÒæØÇ ΒÈìÑÇ Ýì àÐà ÇááìÇÌìà

: áÚÈ ÇáæÇÈÞ ÇáàØàÆà

æÀÈàÇÁ ÇáììÈ ÞÇá ÀÈæ ÇáìÒà: áÞÌ ÌÇÑ ÇáàÞÇÒ ÈìáàÇ æÈìà ÇàÞÇÌÈ Ýì ÇáàììÇà Úá ÇáÒÈÇÁ
ÇáàÞÈá æÀÌÐàÇ ÚáìÇ Úáì ÇáÈÚÒ ÀáÇ ìÈÑΒ àΒÇáà ÀÐÇ ÈÒÇÞØ ÇáÈáì ÝÞÇØÚá ÌΒáÈìÇÑ
ÞÇÆáÇ : áÇ ÈÌìÈæàà Úá ÇáÒÈÇÁ ÝÁáàÇ àÑìæ - ÈÀÐà Çááà - Àà ÈÌÒà ÇáàÚÑΒÈ Ýì àÐÇ ÇáÒìÝ
.áÒÇáì ÇáàìÇáìíà; æÀááì ÈÇááà ÚÚìà Àà ìØìì ÈÚÑÒ áììÈ ÞÈá Ìáæá ÇáÒÈÇÁ
æÀáÇ ÁÚáà : Àà ÌΒáÈìÇÑ àÈÝÇÆá ÌÇÆáÇ æÞÌ ÌÇÁÈ ÇáÀìÇà ÈÒìÞ ΒÈìÑÇ àà ÀáÇáà; ÝΒÈìÑÇ
:áÇ ΒÇá ìÈÑ ÇáàÞÇÒ Èìáì æÈìáà Ìæá ÇáÒìÇÈ ÇáÑæÒ æÞÈá ÒáæÇ ΒÇá ìÞæá áì
áìÒ ÀáÇà ÇáÑæÒ Áì ÒÑìÞ Òæì ÇáÇáÒìÇÈ Àæ Àà ìÞÈÌà ÇáìÒ Çáàáì ÇáÈÇΒÒÈÇà æÇáìÒ Çáàáì
Ìæà ÇÐÈÌÇáà ÌÑØ ÇàÞÈÇÌ Ýáà ìÈÞ ÀáÇà ÇáÑæÒ Òæì ÇáàÒìáÈ æÇáìÑæì; æÒìÞÈ ÇáÀìÇà Úáà
æÞÌ ÈÌà ÌΒáÈìÇÑ ÈÇáàÚÑΒÈ àÚ ÀìæÇáà ÒáÈ 1975 Òì àÚÇà ÌÇæì æÞÌ ΒÇàÈ Βá ÇáàÀÒÑÇÈ ÈÞØÚ
ÈÀà ÝÁá ÌΒáÈìÇÑ áÇ áìÇáÈ ÌÇÆÈ æÀà àÚÑΒÈà ÌÇÒÑÈ; æàÇ Ú á áà ÀáÇ ÇáÈìÇÑ ááìÑΒÈ
ÇáÀÒáÇáìÈ

Èà àÑÈ ÇáÀiÇà æOÏ ðÈ Ùà ÍBàÈiÇÑ; æÇÈOÏ ááÀðàÇà ÈàÇ áÇ íÚ àìÇáÇ ááÒB Áà áæáÇ Çááá Èà ðÑÇÑ ÌæÒ ÇááÙÑBÈ Òi ÌÇæì áÁOÈiÈ ÁYÚÇàOÈÈà áÚ ÇáÀiÇà ðØÚÈ àà ÑæOíÇ BÈiÇÑi .æØÒpàì. æáBà ÑÁiÈ ÍBàÈiÇÑ ðì ÈÚìá Yí Èiììl YÈNÈ ÒBæØ ÌáÇá ÀÈÇì æPàìlÇÑ ÁàÇ ÈÇááOÈÈ àBÇÈá: Yáðì Áið ÍBàÈiÇÑ iÓNì Úái ÈYÇOíá ÇááÙÑBÈ æðáB Èiái æÈiáà ààÇ ÍÚáái ÇØàÆà Áàá áÇ íÚiÓ Yí ÁæàÇà æáÇ iÈiÑB Yí YÑÇÚ æáÇ íáÚà Yí ÚÇáá ÇáÁìáÇà æÁààÇ íàØáð àà ðÇÚiÈ ÒáÈÈ; æÒàá ìiá ÀÑPÇà æÁOàÇÁ ææðÇÆÚ ÈiÚáá æÇÈPÇ ÈYÓá Çááá Áà ààÇiÈ ÇáÓiæÚiÈ Yí ÁYÚÇàOÈÈà ðÑiÈÈ æáBà Úá- ð ÇáÁàÑ Úái ðiÑ Çááá ÁæáÇ Èà Úái ÈæYÑ . ÇáðìÇÆÑ ÈÒBá BÇY ÁàÇ ÈÇááOÈÈ áí: Yðì ÈÈ Ìi ÌðÑ àà ÇáÈOÑÚ ÈÈiììl ææÇÚìl áÓPæØ Çáàìá Áæ ààÇiÈ ÇáØÇÚÈÈ Yí BÇÈá ÈÚi Áà ÈÚìáàÇ BÈiÇÑ Yí ÇÚáÇà ÒPæØ ÌáÇá ÀÈÇì ÇáÈi BÇàÈ Yí àÙÑàÇ áÇ ÈÈÚi ÇáÁOÇÈiÚ ÇáðáiáÈ Èà ÚàÑ ààÇ YíàÇ ÈÚi ÁààÇ àà àBà àiØiá ÈÇáÓUæÈÈÈ ÇáÈÇáÚÈ .æÇáÚPÈÈÈ ÇáØÇÆBÈ ÇáÈi ÈBÈàY YÈi Çáàìá

:ÇáðìÑ áÇ íÚÓÚ ááÈOÑ
æààÇáB ÁOÈÈÈ ÌÈÆáÇ Çááá áÚÈÇìá ÇáØÇiPíá íàOáàÇ Çááá ÁÈàÇÁ ÇáOÏÈ æÁÈÇá ÇáÁOàÇÈ .
Yðì ÈOÈOáá YÑPÈ àà ÇáìiÓ ÇáBÇYÑ ÈÇáÇÈOÇá ÇáOÑi YÈáái ælæì ÇáìBà ÇáÈOíiÑ ÇáÑÈÇái : æÁái áÁiÓ àà ÁÚàÇðì ÑiáÈ Çááá æYÓáá Yí ÈOíiÑ ÇáÚÑÈ àìiáÈ àðÇ ÇáìáÇì; æìæÑàá Yí ÇðBÇÁ Ñæì ÇáìáÇÓ àì ÇáàìÇáìá ÇáÁYÚÇà Çáðìá ØiáÈàá :ÇáÁiÇÈ; æÓàOÑÈ ÚìáÈ ÇáæÚi ÁUOÇÈàá æÁàYÓáá æðæÈàá ÌÈi ÈÇÈ áOÇá ÌÇá ÇáBÈiÑiá íPæá ÈàÑOÈ ÈÇáÁYÇÈ ÌÈi ÈÑBÈáÇ Èðæá ÁàÇÈ ÇááæÈ Áà ðÚÑ ÇáðÚÑ : æìPæá

ìÑiÈ àìÑiÇ àà ÌÈð YíÚUÚUà àBÇá ááÓiæY Áæ ÇáÓàÚUÚUÚUÚUÚUÚÇà æÚØÇÁ ÇáÚÑÈ àà ÁàYÓáá æÁÑæÇìáá ÁOíá ÈBÈiÑ àà Èðááá àà ÌæÈàá; æiÚB Úà ÇáÑæì ÇááÚáæiÈ ÇáÚÇáiÈ ÇáÈi íPÈá ÈàÇ ÇáÚÑÈi æàæ iÈiYð ÌiáÈi æiÈYiÑ ÌáÇOÇ ààÇ iÑYÚ áÚáæiÇÈ .ÇáàìÇáìá

æáÇ ÈàO ÇáÇáÈOÇà Çáìáðì Çáðì íÚÈÈÑ ÓáÈ ÈÇÑOÈ ááàìÇáìá ÇáÚÑÈ; ÚiÇ ÇááÚÑYÈ ÇáÚáiðÈ ááBÈiÑ ááá ÈÇáOáá æÇáPíÇà æOíÇà ÇááÇYáÈ æÁiÇÈ ÇáØÚÇà æÇáOÑÇÈ æÇáÈOÇà ÁðBÇÑ ÇáØÈÇì æÇááOÇÁ; æÈáÇæÈ ÇáðÑÁà; æÁiÇÈ ÇáÓYÑ; æÁiÚiÈ ÇáðÈÇá ààÇ íàÈá Áái .ÇáÁYÚÇà ÈÇáÇPÈiÇÁ æÇáÈÁÓi áÇ ÈÇáBáÇà æÇáÈÚáiá àðÇ ÚiÇ ÇááÁOÓÇÈ ÇáÈi ÁOÑY ÇáÚÑÈ Úái ÇáØÇÆáÇ ÌÇìá ÁYÚÇàOÈÈà ááàìÇáìá Áæ Yí .ÈÇBÓÈÈà áááàÇiÑiá æYi ÒÈi ÇáàìÇáÇÈ ÇáÈÚáiáÈi æÇáØÈiÈ æÇáÇiÈàÇÚiÈ æiÈi ÇáÚOÑiÈ

: ÁàæÑ iÈYÑi ÈàÇ ÇáÚÑÈ
æààÇáB àOÇBá ÇOÈUÓi ÌáàÇ Úái ÇáÁYÚÇà Áæ ÁÚìá Úáiáá ÇáÇáÈiÇÁ Áái ÁOÇáÈáÇ YBÇà ÇáYÑi Úái ìl ÇáÚÑÈ° BÇáìáÇYÇÈ ÇáìÇìáÈi æÇÚáÇP ÇáØÑð àà ðÈá ÈUÓ ÇáìÈáÇÈ Úái .ÇáÁiÑi; æÇáÈàÓiP Èiá ðÇiÈ ÇáàìÇá Áæ ÇáÈPÑiÈ Èiá æláÇÈ àÙÑ ÇáÁàÑÇÁ

:ÁÚiÇÁ Çááá iìÑBæá ÇáìOÑ
æáðì ÁiÑB ÁÚiÇÁ Çááá ÇáÈÇÑOæá æÁÚæÇááá ÇááÈOÈÑæá ÈÁOàÇÁ ÇááOáai ÒiÇáÈ ÇáìæÑ Çáðì íPæá Èà ÇáÚÑÈ ÇáÁà Yí ÇááÙÑBÈ; æÇáÑæì ÇáÈi ÈOÑi Yí ÇáìáÇì æÇáàìÇáìá BÓÑiÇà ÇááæÑ Yí ÇáÚáÇà ÈOÈÈ ælæì áÁáÇÁ ÇááàÇiÑiá ÇáÁàOÇÑ ÇáÚÑÈ; ààÇ ÍÚá ÇáÁÚiÇÁ íàÈYÓæá ÈBáìÈàá iÓàæá ÌááÇÈàá ÇááOáæáÈ Úái Çáæìæì ÇáÚÑÈi; æiÓUáæá ÇáYÈá Òìáá ÈÇÓá ÇáæàÇÈiÈ æÇáÈOÑBÈ ÈÇáÚÇiÇÈ ÇáOÇáiÈ ÇáÈi Ø áÚ- ð àà ÁìááÇ ÇáàìÇáìá ÇáÚÑÈ ÇáìáÇ æàìÑæÇ ÇááÚiá; ÌÈi ÌÇOÈ ÇáìáÈ Úái ÈUÓ ÇáìááÈ; æÁiðæÇ íæÚÑæá ÒiæÑ ÇááOÁæáiá Yí ÈÇBÓÈÈà Úái Çáæìæì ÇáÁOáÇái Èiá ÇáàìÇáìá ÇáÁYÚÇà æiÁOæááá ÀOÇ ááÈOíP Úái ÌÑBÈàá .æàáÚ ÇÚØÇÆáá ÇáÇÚÈÑÇY ÇáPÇæáì ÈÈÚÓ àÁOÓÇÈàá

æáBà ÌðæÑ ÇááìÈÈ ÇáÚáiðÈ ÇáÈi ààÈ áÚ ÇáÁiÇà Èiá ÇáÁYÚÇà æÇáÚÑÈ àà ÌáÇá ÈOÇÈð ÇáÚÑÈ Úái ÇááæÈ æÇáÈOÇà ÌáÇiB ÇáðÈÇá æÇáÁáPÇÁ ÈÇááYæO Yí ÁÈæá ÇááÚÇÑB ÇááOØÑáÈ ÍÚá ÇáÁYÚÇà æáá Ááá ÑiáÈÈ æÇÈÇÁ æOáá æYÑÇÓÈ iìÑBæá Áà áÁáÇÁ ÇáÚÑÈ áÇ ÌÇÁæÇ áÚÑÓ ðÑiÈ Áæ àÈÇÚ OÇÆá Áæ ÓYÓÇY àà ÇáÁàÑ æÁààÇ ÌÇÁæÇ áðOíÈ BÈÑi áí: ÇáOàÇiÈ æÇáìáÈ æÇiÇÁ Ìiá Çááá àà Ìiì æÁðÇáÈ ÇáàìÈáÚ ÇáÁOáÇái YæB àOÇÈ ÌÑÇOÇá æÈáì .æØÇáPÇà (æÁààÇ íÚÑY ÇáYÓá áÁáá ÇáYÓá ðææá)

æiÚB Úà ÇáÇiÈÑÇà ÇáÚáið Çáðì íBáá ÇáÁYÚÇà ÈiÇYÚ àà Ìiááá ááÚÑÈ Çáðìá íÚÈÈÑæááá ÁiYÇì ÑOæá Çááá Òái Çááá Úáiá æOáá ÌÈi ðÇá íæáO ÌÇáO áàÇ: (ÁàÇ áUÈÈÑ ÌÈ ÇáÚÑÈ ÌOÁÇ àà ÌiááÇ)

æáBà áÇÈi Áà íBæá áÚáæàÇ àì ÇáìáíÚ Áà ÇáÚÑÈ áÇ íYÚáæá ÒiÆÇ Èiáæá ÇáÁYÚÇà æáÇ .iÓÈØiUæá (Yáá BÇáááì ááOÚÇá)
ÇÓÈiÑÇB ááá: æYi ÌÈÇá ÇáìáOÈ ÇáØæiáÈ ðÇá ÍBàÈiÇÑ; æáBà ÚáiáÇ Áà áÇ ààOì ÁààÇ ææÇìá àOÑáÈ Çáàìáíá Çáðìá íPØáæá Çááìá YáÇÈi àà ÇáðÇðáá æÚáiáÇ Áà ææYÑ ááá ÇáìiÇá æÇááÁá Yí . ÇááàÇØð ÇááìÑÈÈ ÇááìiØÈ ÈÇáàìá

: ÇáðìÑ æÇáÈOÑ

æĪĒÇÇÇ áÇ íŪíĒä Ūä ÇáĒÇÁ Āä ÞĪÑ Çááá ĪÇÑ; æĀāā áÇ ÑÇĪ āāŌíÆĒā; æáÇ āŪÐĒ áĪßāā; Āáíā
íÑĪŪ ÇáĀāÑ Þāā; ĒĪĪā āāßæĒ Þā ŌÆ; æÇáĒĒŌÑ áÇ Īāáßæā ÇŌÇÁ ÇáÞĪÑ ŌíÆÇ ; ĀāāÇ æĪĒ ŪáíāÇ
ÇáĀĪÐ ĒÇÁĀŌĒÇĒ æÇáāĒĒÇÆĪ ĒĪĪ ÑĒ ÇáĀÑĒÇĒ
ÝÇáāĪÇáĪæā íŪĪæā æāā Ūáí ŌÑĪÞ ßÇĒĒ ŌÇÆÑæā æĀŪĪÇÁ Çááā æĒĪÞŪæā æĒĪÝŌæā
. æŌíŪāā ÇáÐĪā ŪáāæÇ Āí āāÞĒĒ ĪāÞĒĒæā
ÑĒĒÇ ÇŪÝÑ āāÇ ÐæĒĒÇ æĀŌÑÇÝäÇ Ýí ĀāÑāÇ æĒĒĒ ĀÐĪÇāāÇ æÇáŌÑāÇ Ūáí ÇáÞæā
ÇáßÇÝÑĪā

ÑĪÇÁ æĀĪĪÇĒ

. [ĪŌÑ Ýí āĪĒĒ ÇáĪāÇĪ - ÇáŪĪĪ ÇáĒÇŌŪ æÇáĪāŌæā- ŌÝÑ 1410āŪ; ÇáāæÇÝÞ ŌĒĒĒĒÑ 1989ā*]
: ÇáĪāĪ āāā æĪĪā æÇáŌáÇĒ æÇáŌáÇā Ūáí āā áÇ æĒĪ ĒŪĪā; æĒŪĪ
ÝāßÐÇ æŪáí Ōæā ÇáŌÑĪÞ āā "ŌāĪĒ ĪÑā" ĀāĪ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" ĪĒĪ āŌāŪ ÇáāŌĪ Ýí "ĪāĒĒÇÑ" ÞĀāß
ĒŌĪÑ Ýí ĒŌĒÇā æÇĪĪ; ÇáŪáÇá ÇáæÇÑÝĒ; æÇáĒĒÇÑ ÇáĪÇáĪĒ; æÇáĀæÑÇÞ ÇáĪÇáŪĒ; ÞŌŪĒ
ĀÑŌ æÇĪĪĒ Ūáí āĪ ÇáĒĒŌÑ ĒāŌĪ ŪĪĒ ŌÇŪÇĒ æßĀāß āā ĒĪÑĪ āā ÇáÑæŌ ÇáāŌĪÑ ÇáÐĪ ÇĒĒĪĒĒ
āāā ÇáāŌĪÑ; ÇáŌÇÑŪ ÇáŪÇā ÇáāæŌā ĒĪā ßÇĒĒ æ"ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" ĪāÑ Ūāā ÇáāÇÑ Ýí ÑÇĒŪĒ
ÇáāāÇÑ ÝäÇ ĒĪĪ āā ÇáŪĪæ ĀĪĪÇ æáÇ ĒŌāŪ āā ÑßŌÇ ; æāĪĪĒĒ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" āĪ (āÑßŌ ĒĒæÇā)
; æāāŌĪ Ūáí āÐÇ ÇáŌÇÑŪ æŪáí ĒŪĪ āŌÝ (Þā) Āæ ĀÞā āā āÑßŌ ĒĒæÇā; Ēā Āā ÇáāæÇÞŪ
ÇáŪŌßÑĪĒ āāĪÇáĪā áÇ ĒĒŪĪ ĀßĒĒ āā æÇĒĒĪ æĒÑ; æĪāÇĪÞ ÇáāĪÇáĪā áÇ ĒĒŪĪ ĪāŌĪā æĒÑÇ Ūā
ÇáŌÇÑŪ ÇŌĒŪĪÇĪ āÞÇÝĒĒ æÇÑĒĒ Āæ ĪĒÇĒĒĒ ĒĀāā ÇáŌÑĪÞ āāāæÇĪ ÇáŪÐÇÆĪĒĒ ÇáÞÇĪĒĒ āā
.ÑæŌíÇ ĀāĪ ĪæĒĒ ßÇĒĒ

: ŌāÇáĪ

æĪŌáÞ Āāā ĀÝŪÇáŌĒÇā Ūáí āÐÇ ÇáŌāā ÇáāāĒĪ āā "ŌßÑĪÑā" ĀāĪ "ĪāĒĒÇÑ" ÇŌā (ŌāÇáĪ) æáŪā
ÇáĀŌā ÞĪ Ā Ī Ð āĀā ÇáŌāā ĪÞŪ ŌāÇá ßÇĒĒ; æāæ ÞŌŪĒ ĀÑŌ æÇĪĪĒ Ūáí āĪ ÇáĒŌÑ ; æßĀāāÇ
āŌŌĪ ĀĪŌÑ āĀā ÇáĀŌĪÇÑ ÇáāĒĒĒĒ; āā ÇáāŌāŌ æÇáĒĒĒ æÇáĒĒæÞ æÇááßĒĒĪ æÇáĪÑÇÞ
æÇáĪæŌ æÇáĀŪāÇĒ æÇáÑāÇā æŪĪÑāÇ āā ÇáĒĒÇĒĒ ÇáĒĪ ĒŌĒĪāĪÇ ÇáĀāÝŌ æĒĒĒ
ÇáĀŪĪā; ĒŪŌĪ ŌŌĪ āÐÇ ÇáŌāā ÇáŪĪĒ. æĪĒŪā āÐÇ ÇáŌāā ÇáÑĪ Çā æáÇĪĒĒ (ßÇĒĪŌÇ æĒĒæÇā)
ĒĪĒĒÞā ÇáĀāāÇÑ ÐÇĒĒ ÇáāÇÁ ÇáÐĪ íŌĒā ÇáĪāĪ - ÇáÝŌĒ - æĒĒĪÝÞ āÐā ÇáĀāāÇÑ Ýí ÇáŌĪÝ ĪĒĪ
ĒŌĒĒ ĒĀāæÇĪāÇ ÇáāĒĒÇŌĒĒ ÇáĒĪŌÇĀ āŪ ÇáĪĪÇæā ÇáĒĪ ĒĒÝÑŪ āāāÇ Āæ ĒŌĒĒ ÝĪāÇ ÝĒŌßā áß
.āāÇŪÑ ŌÇĪÑĒĒ ĀĪ ÇÐĒ; ĒĀĪÐ ĒāĪÇáŪ ÇáÞāæĒ æÇáĀāĒĒĒ
æÝĪ āÐÇ ÇáŌāā āŌÇÑ "ĒĪÑÇā" ÇáÐĪ ĪĪŌ Ēā ÇáāĪÇáĪæā āā Þā ĪÇĒĒ Ūáí ĒŪĪ áÇ ĪĒĪÇĒŌ æÇĒĒ
æĒÑ

æĪĒĒ ÇáŌÑÇĪ ÇáÐĪ áÇ ĪĒĒĒ Ūā ŌÇĒĒā (āŌÇÑ ĒĪÑÇā) āā ĪĪĒ ÇáĀāĪĒĒ; æÝĪā ÞæĒ āāĪæĒĒ Ýí
āßÇā íŌāĪ (ÞáŪĒ Ō őĪ) Āæ (ÞæÇĪ ŌÑĪ) ĀĪ ÇáÞāŪĒ ÇáĪāÑÇĀ - æÇáĒĒĒ ĒĀāā ÇáŌÑĪÞ ĀĒĒÇĀ
āÑæÑ ÞÇÝĒĒ ŌĪĒĒ Āæ ŌÇĪāÇĒ ŌÇĪÑĒ - Ūáí āÞÑĒĒ āā āāÑŌÇáāĪ ÇáĪāæĒĒ ĀĪŌÑ āŌĪÞ Ūáí
ÇáÞæÇÝĒ ÇáÑæŌĪĒ ÇáāÇÑĒĒ - æŪáí Ōæā 3 Þā- Ēā ĒŌĪÑ āā āāÑ ŌÇáāĪ ÇáĪāæĒĒ ĪĒĪ ĒŌā "ÞÑā
ĒÇŪ" æ"āĪÑ ĒĒŌā ÞæĒ" Ēā "ŌßÑĪÑÇ" (æÇĪĪ ÇáŌßÑ) æāÐā ÇáĒĒÇĒĒ ÇáĀĪĪÑĒ ŌÇÞŌĒĒ Ýí ĪĪ
.ÇáāĪÇáĪā æāĪ āā āĪĪÑĪÇĒ æáÇĪĒ ßÇĒĒ
Āā Ç "ŌßÑĪÑÇ" ÝÞĪ ÇĪĒĒÞ ÇáāĪÇáĪæā ÝĪāÇ ÇáĪŌÇā ÇáĀāāĪ (ÞāÑĒĒĪ) ÇáĒĒÇĒĒ; æÇáÐĪ ĪĪŌ
ĒßÇĒĒĒ āĒĒĒĒāāÇ æÇáāßæā āā ÇáĪŌĪ; æßÐāß ÇáÞŌ ÇáāĪÇáĪæā Ūáí ÇáĪŌÇā ÇáĀāāĪ ÇáĒĒÇĒĒ - ĪŌÇā
ÇáĪÇĪ (ÇáāĪÇĒÑÇĒ) æāā ĪĒÞ ŌāĪ ÇáĪŌÇā ÇáĀāāā ÇáāĪŌ ĒßÇĒĒĒ æāæ ĪŌÇā ÇáŌÑŌĒĒ
āÐā ÇáāÑÇßŌ æÇáĒĒĒ ĒŪĒĒ ŌÑĪÇā ÇáĪĪÇĒ āāĪæĒĒ áÇ ĒĪĒÇĪ ĀāÇ āĒĒŌĪÞ ÇáĪāæĒĒ ĒĪā ÇáāĪÇáĪā
Ēā ÇáŌÇā ŌÑĒÇĒ ŌÑĪŪĒĒ æĒĒÇĪÞĒ æĒĒÇáĪĒ ŪáíāÇ āĒĒæĒĒ Ýí ĪĪ ÇáāĪÇáĪā æĒÇáĒĒÇĒĒ ĒĀĪ ĀāĪ
ÇáĀŌÇĒĒ ĒÇáāŪÇā ÇáŌĪæŪĪ ÇáÐĪ ĪÑĀŌā āĪĒĒ Ýí ßÇĒĒ. æāÐā ÇáāÑÇßŌ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ".
āŌÇÑ"ĒĪÑÇā"; "ĪĒĒ ÇáŌÑÇĪ"; "ÞáŪĒ ŌÑĪ" ĒÇáĀŌÇÝĒ ĀāĪ ÇáŌÑĪÞ ÇáŪÇā ÇáāæŌā āā
"ĪĪÑĒÇā" ĀāĪ ßÇĒĒ æÇáÐĪ ĪĒĒā ŌÑĪÇā ÇáÞāĒĒ ĒÇáāŌĒĒĒ āāāŪÇā; æÇáÐĪ ĪŪĒĒĒ ĀŪáÇÞā ÇáāÞĒĒ
āāĪæĒĒ
æāÐÇ ÇáŌÑĪÞ āæ āŌÞĒ ÇáĒĒŪĪāÇĒ ÇáĪāÇĪĒĒ ÝĪāÇ ĒĪāāÇ áÇŌĒŌÇŪĒ æĒĪāæĒĒ āĒæÇŌŪĒĒ Āā
.ĒĪĪā ĀŪáÇÞā

: ĀāÇā æāĪŌĒ ĀĪāÇÇÇ ; ĀāÇā æāĪŌĒ ĀāāÇÇÇ

ßÇā ĪßāĒĪÇÑ Ūáí Ōæā ÇáŌÑĪÞ āā "ĒĪŌÇæÑ" ĪĒĪ æŌāāÇ "ĒŌÇÑĪ ßÇÑ" ĪĪĒĒĪ Āā ĀāÇāāÇ āĪÝĪā
: ÑĒĪŌĪā ÇáĀā
.ĀŪáÇÞ ÇáŌÑĪÞ ÇáŪÇā (ĪĪÑĒÇā - ßÇĒĒĒ Āæ ÑæŌíÇ - ßÇĒĒĒ) -1

.ŌÑĒ āŌÇÑ ĒĪÑÇā -2

ÝßāĒ ĀÞæā āā: Āæ ĒŪā Āā ÇáĪŌĒ ÇáĀŌáÇāĪ æĪĪā ÞÇĪÑ Ūáí ÇáÞĪÇā ĒāÐĪā ÇáāĪÝĪā æĒĒĪÞĪÞ áÇĒĪā
ÇáĀāāĪĒĪ; ÝĪÞæā āĪ: ĀŪā ĀāāÇ ÞÇĪÑæā ĒĀÐā Çáāā - ÞĪŌĒ ĀŌáÇāĪ æāæ ÇáĒĒŪĪā ÇáÐĪ ĪÑĀŌā
ĪßāĒĪÇÑ- Ūáí ĒĪÞĪÞ āÐĪā ÇáĀāÑĪā
ÝßāĒ ĀÞæā āā: áŪāß ĒĪÇĪĒĒ ĀāĪ ĀāÇ ĒŪŌ ŌÑÝß Ūā ÇáĒĒŪĪā ÇáÞāĒĒ ÇáĀĪÑ ÇáÐĪ ĪŌÇŌÑß áÇĒĪā
.ÇáÞŌĪĒĒĒ æāæ ÇáĪāŪĪĒĒ ÇáĀŌáÇāĪĒ

æáþí ßáÈ ÌÑíÒÇ æĀāÇ ÈÌÇæÈ ÇāāāāíÓ ÍßáÈíÇÑ Āā ĀþÑ Ýí þáÈā Āā áíÓ ÈĀāßÇā ÇáíÓÈ æíĪā Āā íÓØáÚ ÈāÓĀæáíÈ ÝÈí ÇáÈÚæÑ ÇāāāāÈ ÇáÈí ÐßÑáÇ ĀāÝÇ ; æáíÓ ÈāþĪæÑā Āā íĪāá Úáí ßÇāāā .
ĀÚáÇþ ÇáØÑíþ æÝÈí áØÇÑ ÈÌÑÇā
æÈāÇĀ Úáíá ÝßáÈ ĀÑíí Āā ĀþÑÈ Āáí Ðāāā Çáíßā ÇáØÑÚí ÈÇāāÓÈÈ ááþÇÆā áÚ ĀíĪí ÓÇā
āÓÚæí (ÇáþÇÆí ÇáÚÇā áÈāÚíā ÓæÑÇí áÚÇÑ ÇáÐí íÈÓāá ÚÓÑ æáÇíÇÈ ÓāÇā ßÇÈā æÇáÐí íÓßā
ÌÓĀÇ āāāÇ āā ÇáĪáÚíÈ ÇáĀÓáÇáíÈ ÇáÈí íÑĀÓāÇ ÇáĀÓÈÇÐ ÈÑāÇā ÇáĪíā ÑÈÇáí). áþí ßáÈ
:Āþæá áíßáÈ íÇÑ æáĪā Úáí āÓÇÑÝ ÈÑæÇā
.Āā áþÇĀß áÚ áÓÚæí ÇáĀā ÝÑÓ ÕÑÚí æáÆā ÚíÈ Āáí ÈíÓÇæÑ Īæā ÇááþÇĀ Èā ÝĀāÈ ĀÈā
ÝþÇā áí : ĀÈā; þáÈ: áÚā ĀÈā ÕÑÚÇ áĀāß ÈÝæÈ ÝÑÓÈ ÈþÑÈ ÇáĀÓÇíÈ ÈÇāáÚÇā ÇáÓíæÚí Āæ
.ÈÈā ÚÑÓā æÈÓáÓá ßíÇāā
.ææÇÝþ ÍßáÈ íÇÑ æÑí È ÈÇááþÇĀ

: ææþÝ ÍßáÈÈ ßÇÈā ÇāāÈāÇÝÈ
ææÓāāÇ ÈÑæÇā æßāāÇ ĀāÇā Āā íáÈÐí ÍßáÈíÇÑ ÈĀíĪí ÓÇā áÓÚæí æíáÓþÇ āā Āíá ÇíÈÈÇÈ Çáíßā
ÇáÓíæÚí ÇāāÈāÇæí āā ĪÐæÑā; æáß Āā ÈÈÓæÑ ÓÚÝ ÇáĪæáÈ āā ĪáÇā áþÇĀ áĪÈ áÚ áĪæÚÈ āā
ÇāāÓÇÑÚíā; áþí ÓáÚÈ áĪÈÇ āā ĪáÇā ÇāāÐíÇÚ íÈßāā áÚ áĪæÚÈ āā ÇāāÓÇÑÚíā ÇáÐíā ĪÇĀæÇ
íÈÐāÑæā āā ĀÚáÇþ ØÑíþ ÈÑæÇā - ßÇÈā æÇáÈí ÈÓßā ááÝáÇíā ÚÓÈ ÇáĪíÇÈ áĀāāā íÑíĪæā Āā
íæÓāæÇ ÈāÇÑāā ÇáÈí ØÇÈÈ æíÇā ÐØÇÝáÇ Āáí ßÇÈā áĀā áÐÇ āæ ææÓāāā ÇáÓæáí ßí íÈíÚæÇ Īáí
.ÈÓÇÈíāāā āā ÓÇÆÑ ÇáÈāÇÑ Ýí ÁÓæÇþ ßÇÈā æāā ĀÈāÇā áÐā ÇáÈāÇÑ íÚíÓæā ÈÐíÈ ÓāÈāā
þÇā áĪÈ : ĀāÇ āā ĀÚáþ ÇáØÑíþ; þæáæÇ áāāĪÇáĪíā : Āā íÝÈíæÇ ÇáØÑíþ áßā æāāÇ. æßáÈ ĀÓáÚ
áÚÈā ÇáÑþíÐÈ ÇáÈí íÈæÓá ÈāÇ áĪí áĀáÇĀ ÇāāÓÇÑÚíā Āā íßæææÇ æÇÓØÈā áĪí ÇāāĪÇáĪíā ÝßÇā
íÑíĪí ĀÓāÇĀ ÇáþÇíÈ (Óí ÇÝ ÓÇíÈ - ÓíÇÝ ÇāāíÈÑā - ÇāāāāíÓ þáÈ ÇáĪíā ...Çáí). æáþí ĪÇĀáÇ ÇáĀí
ÇáíßææÑ ĪáÓÈ ĀāÓ ÇāāæÇÝþ 19/8/89 ÈÑÓÇáÈ ææĪáÈ āā áĪÈ Āáí ĪÇí ÓíÑ Úāā - þÇÆí ÇáÇÈíÇí
Ýí áĪíÑíÈ ÈÚāÇā - áíæþÝ ÇáþÓÝ Úáí ßÇÈá; æßÇáÈ áÐā ÇáÑÓÇáÈ ĀíĪí ÑÓÇÆá ÈáÇÈÈ æÓáÈ
.Āáí ÇáíÇí ÓíÑ Úāā Ýí áÐÇ ÇáÓāÑ āā áĪÈ

ßÇā áÐÇ ÐÈā ÈáÇÈ áíÇā Ýí "ÑíÇ" (āÑßÓ ÈāÓíÑ) ÝĀþæá Ýí áÝÓí áíÈ ÓíÝ (ÇææØā) æ(ÇáĀāÈÇĀ)
æ(ÇáÓíÇÓÈ) ÈÓáÚ áÚÈ áĪÈ ÝÈÓÈÚāāāÇ áÚ ÇāāĪÇáĪíā áĀā áÚÈ Āāā ÇáÓ áÇā ÇáÈÈÑæáí
(ÇáíÓÇÑ ÇāāÈæÑā ÈÇáííÓā) ĀÓí ÝÚÇÚÈ æĀßÈÑ ÚáÚÈ Úáí ÇáĪáÇí æÇāāĪÇáĪíā āā áĪÈ áÝÓā
áĀāā íÈßāā ÈāāØþ ÇáÓÚíÝ ÇāāāÓæā; æĀāÇ Āāā ÇáÓ áÇā ÇáÈÈÑæáí ÝĀāāā íÓÚÑæā ÈþæÈ áĀā
.ÈØæāāā āāÝáÈÈ ÈÇáßÇÓ æÇāāÇÓæÈ
æßÇā áĪÈ íÓßæ Āáí ÇāāÓÇÑÚíā æĪæí ÇáÚÑÈ Ýí "ØßÑíÑÇ" æ"ßæáÓÈÇā" æ"ĪáÇā ĀÈÇí" æ"áíĪÇā"
æíÚíí áÑÈ ÈÚí áÑÈ Īæá æĪæí ÇáÚÑÈ þÇÆáÇ : Áí áÈÑÑ áĪæí áĀáÇĀ ÈÚí ĪÑæĪ
ÇáÑæÓ; ÝÇáþÓíÈ ĪáÇÝ ĪÇíáí Èíā ÇáĀÝÚÇā ĀāÝÓāā æÈĀāßÇāāā Āā íĪææÇ þÓíÈāā Ýíāāā
Èā íÓíÝ áĪÈ áþí ĀÚØí áĀáÇĀ ÇáÚÑÈ ÝÑÓÈ áØÑ ÇáæáÇÈíÈ Ýí áÓÇíĪ ÇāāāÇØþ ÇáÈí íĪææā
.ÝíáÇ
ĀÑĀíÈ ÓÚÝ ÍßáÈÈ ßÇÈā ÇáÓíæÚíÈ; ÝáÇÐÇ Úáí ÇāāĪÇáĪíā Óæí ÇáÈāÓíþ æÇáÈÚÇæí; ÈÚí
;ÇáÈæßā Úáí Çāāā ÈÚÇáí

: ÐÐíÝÈ ĪáþÇĀ ÈÈíĪ ĀāÇā ÇáÚþÇĀ
Ýí áÐā ÇáĀíÇā ÇáÈí ßáÇ áÈÐæþ ÝíáÇ áÚÓæá ÇáĀāÇáí æáÈØáÚ ÝíáÇ Āáí Èíþíþ ÇáĀāÇá; æþÝÈ
ĀāÇ æíßáÈíÇÑ ÈíÈ ÚáÇā ÇáĀÓíÇÑ ÇáæÇÑÝÈ æÚÈí Çāāā ĀāÓ; áāÑÓāā Āáí ÇáÓāÇā áíÈáÚ
.ÇáþÇÆí (ĀíĪí ÓÇā áÓÚæí) ÈþĪæāāÇ ĪÈí íĀÈí Āáí ÈāÓíÑ áāÑÈÈ ÇááþÇĀ ÇáÓÇÑ áÚ ÍßáÈíÇÑ
þÇā áí ÍßáÈÈÇÑ: áþí ĀÐÇÚÈ ÇáÚ (B.B.C) æĒĀ ßáíā ÁÚíā ÓíĪ ĪáÇā ÁÚÇ æáíĪ áþÇíÈ áÓÚæí
ĀÈāÇĀ ÚæíÈāā āā (ÇíÈāÇÚ ÓæÑÇí áÚÇÑ); æáþí þÇáÈ ÇáĀÐÇÚÈ: Āāā þí ÐÈā ÈáÇÈæā āāāā
.ĀÑÈÚÈ ßÈÇÑ æÐßÑ Āā (þÇÓí ÁÓáÇā ÇáĪíā æĪ.ÍÓíā) āā Èíā ÇáþÈáí
æþí áÚÑÈ Āáí æĪā ÍßáÈíÇÑ æþí ÇáÈþÚ ÈÇáÓæÇí ÈĀÈÑÇ ááíÇíÈ ÇāāÑæÚ ÇáĀíā ÇáÐí ÇþÈ
ÑÝ; æßÈÈ ÍßáÈíÇÑ ÇÓÈáßÇÑÇ ÓííÇ ááÐÇ ÇáíÇíÈ ÇāāÓáÓá; æĀÑÓāā Āáí áßÈÈā Ýí ÈíÓÇæÑ
.áíþæā ÈÈÈáíÚā Āáí ÇáĀÐÇÚÇÈ æÇáÓíÝ
ßáÈ þí ÇÈÝþÈ áÚ ÍßáÈíÇÑ Āā áÇ íÚÇíÑ ÈÑæÇā æáæ ÇáÈí ÇáĀāÑ ØæíáÇ ĪÈí íÈā ÇááþÇĀ; æáĪí
Èáþíā áāāÈĀ ÇáÝÇíÚ þÑÑ áÚÇíÑÈ ĀÝÚÇáÓÈÇā æáÓíÈā ÓíÓíÇ Āā íÚÇíÑ áĀā ÇáíÑþ þí ÇÈÓÚ
.Úáí ÇáÑÇþÚ æþí íØæá ÈāÇ ÇáĀāÑ
Èā þÇā áí ÍßáÈíÇÑ: áĪā áÓÈÚíæā Āā áþĪā ÓíĪ ĪáÇā áāāíßáÈ ÇáØÑÚíÈ Èíßā Ýíā ÍÓÈ ÇáØÑíÚÈ
.ÇáĀÓáÇáíÈ æþáÈ áá: áÇ Èí áí ÇáĀā Āā ĀþÇÈā áÓÚæíÇ

:áĪæ ÈāÓíÑ
æÚáĪáÇ ĀÓáÚÈ ÇáÓíÑ Āáí áÓÚæí æĀíÐÈ áÚí ĀÈÇ ÇáíÇÑÈ æĀÈÇ áÇíÑ æÚÈí Çāāā ĀāÓ
æÈæĪāāÇ Āáí áþÑ ÇáĪáÚíÈ Ýí "ĪáÈāÇÑ" ÝÇÓÈþÈāāÇ (ÈÓā Çāāā) áÓÇÚí (ÚÚíāí) áÓĀæá æáÇíÈí
ßÇÈíÓÇ æÈÑæÇā áĪí ÇáĪáÚíÈ; æÁÚí ááÇ ÓíÇÑÈ æíÑí áÚāÇ áĪæ ÈāÓíÑ; æÝí "ÑíÇ" ÚÑÈÈ
ÇáÓāÓ ÝþÑÑáÇ Āā áØæí áíáÈāÇ áÐā Ýí ÈíÈ (ÈÓā Çāāā); æÝí Çáíæā ÇáÈÇáí ÈæĪāāÇ Āáí
. "ÈÇÓÇÑß" ÇāāþÑ ÇáÑÓáí ááÓÚæí ÝæĪĪáÇ ÇáíßææÑ ÚÈí ÇáÑíĪāā áÇÆÈā
áþí ÑĀíÈ Ī.ÚÈí ÇáÑíĪā íÚáí ßÇāāÑíā; æíßÇí íÈÝíÑ ĀāāÇ āā ÇáíÇíÈ ÇāāÑæÚ; æÈĪĀ íÚíĪ ĀÓāÇĀ
ÇáþÇíÈ ÇáÐíā ÇÓÈÓāĪæÇ (ááÇ æĪæí; ÕÑ áÚāā ØÇÑþ; Ī.ÍÓíā; þÇÓí ÁÓáÇā ÇáĪíā; ææáæí ÚÓÈÈ
.Çāāā)

ÞÇÍÉ ÁÚÑÝ æÒää æßÇæÉää ää ÅÐæÇää; æÍæÑää Ýí ÉÍÑíÑ ääÇØÞää; æÐÍ ÇáÉÞíÉ Èää ÍáíÚÇ ; æÉÚÓää áí Èå ÓáÉ æÉíáÉ ÍÇÓÉ ÒÑ áÚää ØÇÑÞ ÇáÐí íÚÑÝ áå ÑÝÚÉ æÞÇää æÚáæ ÑÚÉå Ýí ääØÞÉå; ÚÍÇ ÍæÑå ÇáßÉíÑ Ýí ÇáÁÓáÇÍ ÁÐ ÑÇå íÚÉÈÑ ÌÑ ÇáÒÇæíÉ Ýí ÁÓáÇÍ ÐÇÈ ÇáÈíå .ÞåÇ ÇíååÉ ÇáíØæÉ æÉßÇæÉÈ ÇååÇÆÈ

:ÍáÇÓÉ ÇáíÇÍÈ

ÞÇá ÇáíßÉæÑ ÚÈÍ ÇáÑíåå : æÐÍ ÁÚÍ ÇáÁáíÑ -æÓÚæí- ÍæÑÉíå ááÞÇÍÈ ÍæÑÉ Ýí ÈåÓíÑáÞÇÍÈ ÓåÇáí (ÈÑæÇå æßÇÉíÓÇ) ááíÉ ÁÓÈæÚ áíÓÑí áåå ÇáíØÉ ÇååÞÉåÉ áæÇíåÉ ÇáíæáÉ æÉÍíÍ ÇååÑÇßÓ ÇáÉí íÉ ÒÑÈåÇ; Èå ÇÝÈÈÍ ÍæÑÉ ÁÍÑí Ýí ÝÑÍÇÑ ÈæáÇíÉ ÈÍÇÑ Èå ÍÍÍ ÈÍÁ ÇáÚåáíÇÈ ÇáíåÇÚíÉ Úáí ÇáíæáÉ Ýí íæå ÇáíåÚÉ 18 Ðæ ÇáííÈ ÓáÉ 1409åÚ ÇååæÇÝÞ 21 íæáíæ 1989å; æÅÈæÇÁ ÚáíÉ ÇáÞÇÍÈ ää ÇáíæÑÉ Ýí ÇáÓÇÍÓ ää Ðí ÇáííÈ 9041å- æÝí "Èåßí" (æÓíÞ .ÝÑÍÇÑ) æÞÚ áÐÇ ÇáíÇÍÈ ÇáÁáíå ÇååÝÓÚ; ÝÉÚÓá ÇáÈÑæÇåí æÈÁÍÑ ÇáÈåÝíÐ

:áÇÒÇá Ýí ÇáÁåÑ æÈÓÚ

æÁå ÓÇÁ Çååå Èßæå ÇååÝæÓ ÑÈíÑÉ Úáí áÓÈæí ÇáÁíÇÈ ÇáßÈÇÑ; æáÞÍ ÈÍÑÚ ÇáíÇáíæå ÁåÇåÇ ÁÓÍ æÈíåæÇ ØÚåÇÈ ÁÚåÞ ää áÐÇ ÇáíÇÍÈ æÈÍÇæÓæå; æÇáíÞ Áå ÇååØÇÆÈ ÇáÉí ÒÈÈ : Úáí ÑÁæÓåå ää ÇáÓÚÈ Úáí ÇååÝæÓ ÇáÚÇÍÉ Áå ÈíÈåååÇ æßÁå Áííåå íÑÍ ÞÇÆáÇ ÓÈíÇå ÍÇáÞ æÝÓí ÑíÝ áÐÈåÇ ÝíáÇ ÇååÝæÓ ÈÑÇå ÚÇíÉ ÇáÁåå ÇáíåÑ íÚíÈ ää Íáíí ææÇÆÈå æÓÈÑ ÍÓáí Úáí ÁííÇÈå ÇáíØæ

:ää æÇÍí ÍÇæÇß

æÁáí áÁßÈÈ æÞÇáí áÐÇ ää æÇÍí "ÍÇæÇß" æÞÍ ÍìÒåÇ ÈÓÇÞØ ÇáÈåí æåÒæå ÇååØÑ Úå ææÇÓáÉ ÑíåÈæÇ æÁáí ÁÐ ÁÑí äåÑ ÍÇæÇß ÇååÇÍÑ áÓÑÚÇ áíÒÈ Ýí äåÑ ÈåÓíÑ ÁåÇáí; æíæáí äíææÚÉ ää ÇáíÇáííæ æÁåÇáí ÑÇæåå ÇååÇÑ æåíå Ýí ÈåæÒ 25 (íæáíæ); æÁÚíÈ ÑíÝ íÚíÓ áÁÇÁ ÇáíÇáíæå Ýí ÇáÓÈÇÁ; æÑíÝ ÒÈÑæÇ ÚÈÑ áÐå ÇáÓáíå ÇáÚÇÝ ÇáÑáíÉÈ æáíÓ Ýí ÇåæÇÍí ÁåÓ æáÇ æíÓ æáÚå .ÇáíÇå íåÑÈ ÁÐÇ ÑÁí áÁÇÁ ÇååíÇáíå

:ÇáÁíåÒÈ ÇáÚÑÈíÉ æÇáÁÚåÇå ÇååÚÇÍí

æáÞÍ ÑÇåÈ áÐå ÇáíÇÍÈÈ ÇáÁáíåÉ æÇÍÈ ÍÓáÉ ææÈÑÇ ÍÓÇÓÇ ÚÓÝ Úáíå ÇáÁÚåÇå ÇáÚÑÈí æíåíÑÇ áÓææÇ íØÚæå Èå æííÈ ÇååíÇáííæ æíØßæå Ýí ÁåßÇáíÉ ÞíÑÈåå Úáí ÇáÁØÇÍÈ ÈÇååÚÇå ÇáÓíæÚí æÓÚÝ ØÇÞÈåå Úå ÇåæÓæå Ááí Çáíßå Ýí ÑÇÈå ÝÓáÇ Úå ÞíÑÈåå Úáí ÈÁÓíÓ .Íßå ÁÓáÇáí ÞÇÆå Úáí ÞæÇÚÍ æÈíáÉ :æÞÇÈáÉí áÚ áÓÚæí

æÁííÑÇ æÓáÉ Ááí (áÓÚæí) Ýí æÑÓí/ ÝÑÍÇÑ ÝæííÈå íßÇí íÞÓí ÁÓí æíÚÈØÑ ÁååÇ ; æÓáÉ Ááíå ÈÚÍ ÁÓÈæÚ ÑÇåå ää ÈÓáÞ ÌÈÇá ÈßÓæ ÞåååÇ ÇáÈæåí æÞÍ ÈÓÇÞØÈ ÇáÈæåí ÚáíáÇ Ýí ÇáØÑíÞ .ÝÁæíáÇ íæåíå Ýí ÍØå ÁÍÍ ÇáíÈÇá ÍÈí ÈßÓÝÈ ÇáÓíÈ Èå æÇÓååÇ ÇååÓíÑ ÈíÁÈ ÇáßáÇå áÚ áÓÚæí Úå ÇååæÞÝ Çáíæáí æÇáÁÓáÇáí æÇåáíáí ÈíÇå ÇáíåÇÍ ÇáÁÓáÇáí Ýí ÁÝÚÇåÓÈÇå; æÁå ÇååÚææíÇÈ Ýí ÇáÚÇåå ÇáÁÓáÇáí áÇÈí ää ÑÝÚåÇ ÈÚåáíÇÈ ÚÓÑÑíÈ ÓíáÉ ÓÑíÚÉ; æÁåå áÇ Èí ää Áå äåÓí ÍÑÇÍÈæÇ ÇáÚáíÞÈ ÁÓÇÁ áÐÇ ÇáØÇÚæÈ ÇáÐí íÉå Úáí ÓíæÑ ÇååÓååíå Ýí ÁÑÓ ÑÇÈå; ÝÞÇå: ÁÞÓå ÈÇååå Áåáí áÇ ÑÓíÈ áíÚÈ æÇÍíÈ Úå ÇáíáÇÝÇÈ Èíå ÇáíØÈ æÇáíåÚíÉ æÓíÓÁáíí Çååå íæå ÇáÞíÇæÈ Úå áÐÇ ÝÁííÈå Áåáí áÇ ÁÚØíÈ íæåÇ ää ÇáÁíÇå ÐííÑÈ

.ááíåÚíÉ æÞáÉ ááÞÇÆÍ Áå íÓÈÚåååÇ Óí ÇáíØÈ

Èå ÞÇå: æÁåÇ ÍÑíÓ Ñå ÇáíÑÓ Úáí ÇáÓáí áÚ ÇáíØÈ ÇáÁÓáÇáí - æÇååå íÚåå áÐÇ æÁÞæå áß íååÉ .æÇÍíÈ: áÓÈ áÁíÇ ááÐÇ ÇáíáÇÝ ÍæÝÇ ää Çååå æÑæÈÇ ää ÇáíØÇÈ; Èå ÍÇÁ ää ÇååÇÓ æÁåáí ÇÓÈíí ää Çååå Èå ää ÇååÇÓ Áå ÁÞæå : Úáíí ÞÐÇ ÁåÝ áÓáí æáííÈ Íí æÈÑÈÚ Úáí ÇáßÑÓí. æÁå ÍØÈí ááÐÇ ÇáÚÇå ÞØÚ ØÑíÞ (ÓÇååí - ÑÇÈå) æÇÝÈÈÇÍ ÈÚÓ Çååíå; æÁÚíß ÈÁÐå Çååå Áå

"ÁÓÚååÇ ÈÚÍ Þáíå ää "ÍíÑÈÇå" Úáí äåÑ Íííæå ÍÈí "ÑÇÈå

æÞÇå áí : ÁÚíß -ÈÁÐå Çååå- Áå áÇ ÈÈíØí ÇååÓßáÉ áßÇååÇ æææÞÚåÇ; æåå ÈÈÚí ÇååÓßáÉ Óíí .íåÇå æÁåÇ ÍÑíÓ Áå ÁåÉÞí áÚ ÍßæÈíÇÑ Ýí Áí áßÇå Ýí ÁÝÚÇåÓÈÇå æÞÍ æßáÉß ÈåÐÇ äåÐ ÇáÚÇå

.ÇååÇÓí æáÇ ÓáÉ Úáí ææÞÝí; ÝÈÝÇåå áÚ ÍßæÈíÇÑ Úáí áÇ ÈÑíí æÁåÇ ÁÞÈå ÈåÇ ÈÓæå Ááíå æååÇ ÇÈÝÞåÇ Úáíå Áåå áÇ íæÓ ÒÑÚÇ æáÇ ÚÞáÇ Áå í ÞÈå ÞÇÆÍ Ýí ÈÍÇÑ ÝíÞÈå æÞÇÈåå ."ÞÇÆÍ ää "ÍåÈÇÑ

:ÇáÑÇÍÉ ÇååÝÓíÉ

æÑÚå ÇáØÚåÉ ÇååíåÇÁ ÇáÉí æíåÈ Ááí Óåíå ÇååÝÇÍ æÝí áÐå ÇååÑíåÉ ÇáÚÓíÈÈ ÁáÇ Áåáí ÚíÈ æÑÈÇÍ ÇååÝÓ áÇÍÆ ÇáÈÇå áØæÆå ÇáÓáíÑ ää ÍÇíå ÁÝÚÇåÓÈÇå ÝÇææÓÚ ÁÝÓå ÈßÈíÑ ää ÈíÓÇæÑ æåå ÇáÓæÑÈ ÇáÓæåÇÁ ÇáÉí ÇÑÈÓáÉ Ýí ÁÐåÇå ÇååÇÓ Ýí áÐå ÇáÁæåÚ Úå ÇáíåÇÍ .æÇáÇÓÈÈÚíÇÍÈ äææÇíåÉ áíÈÈ ÑÈíÑÈ

:ÚÞÈÇÈ ÇáØÑíÞ

æÇáÚÞÈÇÈ Ýí ØÑíÞ áÐÇ Çáííæ æÇååØÇßá ÇáÉí ÈåÓÁ ÍÇíå ÇáÓÝ ÇååÓåå ää ÈÚÓ ÁíÚíÇÆå Áæ . ää ÁÚíÇÆå ÑÈíÑÈ æáÇ ÈÓíí ÇååØÇßá ÇååÝæÓ ÁáÇ ÓÝÇÁ æíåÇÁ æáÞÇÁ

:ÍÇIËËÇ ÈÆÑ ÇáÑIÍÚ æÈÆÑ áUæáÉ
æÁá ÍÇIËË ÈÆÑ ÇáÑIÍÚ ÝÍ ÕÝÑ ÓáÉ 4áÜ ÈÜIÑ (ÚÖá) æ(ÇáÞÇÑÉ) ÈÜÖÑÉ ää ÁÖÍÇÈ ÑÓæá
Çááá Öái Çááá Úáiá æÓáá -ßáÇ ÝÍ ÑæÇIÉ ÇáÈIÇÑI- Úái ÑÁÖáá ÚÇÖá Èä ÈÆI ÇáÁÞáI æÓIÈ Èä
.ÇáIÈäÈ æIÈIÈ Èä ÚIÍ
Èä ÍÇIËË ÈÆÑ áUæáÉ ÝÍ ÕÝÑ ÓáÉ 4áÜ ÇáÈI ÚIÑÈ ÝIáÇ (ÑÚá æÐßæÇá æUÖIÉ) ÈÖÈÚIá ää
ÍIÑÈ ÁÖÍÇÈ ÑÓæá Çááá Öái Çááá Úáiá æÓáá ää ÇáIÚÇÈ ÇáÞÑÇÁ; Þá áÐá ÇáIæÇIÈ ää ÈÝÈ ÝÍ
ÚÖI ÑÓæá Çááá Öái Çááá Úáiá æÓáá æáá Èæáá ää ÚÖIáÈá; Éá ÇÖÈáÑ ÝÍ äÖÇÆá æÖáÇÆá æUÖáá
.æÈÖáIáá æáÖIá Úái ØÑIÞ áÐÇ ÇáIá ÇááÇIÈ
°æáÞI ßÐÈÈ ÑÓá ää ÞÈáß ÝÖÈÑæÇ Úái áÇßÐÈæÇ æÁæÐæÇ ÍÈI ÁÈÇáá äÖÑáÇ æáÇ æÈIá áßááÇÈ
»Çááá æáÞI ÍÇÁß ää äÈÄ ÇááÑÓáiá
. ÇáÁIÉ (34) ÇáÁáUÇá
:ÈÖÇÆÑ Úái ØÑIÞ ÇáUæIÈ Áái ÈÇßÓÈÇá
ÞÈá ÁÑÈÚÉ ÁIÇá æÞÑÈ áIÍÑIÉ (ÖIÈÇß) ÇááÖIÖÑÈ Úái ØÑIÞ ØæÈ ÍÇáÈ ÍÇÁÈæÇ ÈÖÇÆÑ
ÇááÖÑ ÈÝÈI áIá ÇáIá ááÇ -ÁIÍ ÞÇIÈ áÖUæI- áU ÚáÇÆá ßÈIÑÈ; æÇáÈÞá áÝÈI áIÍÑIÉ (ÇÖßÇÖá)
.-æáÑIæ Çááá Áä ÍÝÑI ÞáæÈ ÇááÖáiá ÈÝÈI áIá ÁIÍÑI Úái ÇáØÑIÞ -Áä ÖÇÁ Çááá
.æÖÈIÇáß Çáááá æÈIáIß ÁÖái Áä áÇ Ááá ÁáÇ ÁäÈ ÇÖÈÚÝÑß æÁÈæÈ Ááiß

*áÖIÑÈ ÖÚÈ

.IáÖÑ ÝÍ áIáÉ ÇáIáÇI -ÇáUÍI ÇáÖÈæä- ÑÈIÚ ÇáÁæá 1410áÜ; ÇááæÇÝÞ ÇßÈæÈÑ 1989á*]
: Áä ÇáIáI ááá áIáIá æáÖÈÚIáá æáÖÈÚÝÑá. æÈUÍ
ÝÞI ÚØÈ ÍÇIËË ÈIÇÑ æáÇ ÈÈÚáÇ Úái ÁIÈÇÑ ÇáÇáÈÖÇÑÇÈ ÇáIáÇIÉ; æÞI ÇÈIÐ ÈUÖ ÇáÞæá
ää áÐá ÇáÁIÇÈ áÇIÈ IÓáÈ æáUíáÇ ÈÑÇ áÞááá æßáÇáá ááÈáIÍ ÈÁáIÇIá ÇáÐIá IÍÖIáá Áæ
IáÇÝÖáá ÝÍ áÐÇ ÇááIÇá; æáÞI ÈÇÈUÈ ÇáIÈÈ ÈáÝÓI ÝáIÈÈ Áä ßÈIÑÇ ää ÇááÁÈáÑÇÈ ÇáÖIÝIÉ
æÇáÈÖÑIÇÈ ÇáÁUáÇáIÉ ÇáÈI ÚÞIÈáÇ ÇááIÇá ÇáÖIÇÓIÉ Áæ ÇáÁUáÇáIÉ ÝÍ ÇáÁIÖÇÈ ÖÇÈáÇ
ßÈIÑ ää ÇáÈáæIá æÇUÈÑÇáÇ ÇáÈÖIáá æÇáÈÝIá; æUØÈ Úái ÈUÖ ÇááæÇÞÝ ÇááÖÑÞÈ ÖIÈ
ÇáÁUáÇá æÇáÈUÈIá. ÝÞI ÉáUÈ áÓÇáUÍ - ÝÍ ÈUÖ ÇáÁIÇÈ - ÈÖÑIÇÈ ÈÞÈá
ÇááÆÇÈ; æÇáIÞIÐÈ Ááá ää IÞU ÚÖÑ áÇ ÞIá ää ÇáIÖÇÆÑ æáÇ áÖÝ ÇáUÖÑ æÞIá ÞÈá ÈáÇÈæá
ÞÇÆIÇ ÝÍ Iáá ÐßÑ Ááá ää IÞÈá ØæI IáÖÈ ää ÇáÞÇIÈ æÖÈÈ ää ÇááIÇáIá; æáßÐÇ.. ÝÞáÈ
ááÁÖÑÇÝ ÁáÈä ÈIÑÈæá ÈIæÈßá ÈÁIÍIßá; æÈIáIæá ÈáUÇæáßá IáÇIßá. æIáÇÖÈ áÇ ÁÑIÍ Áä
ÁÞæáá: Áä ÇáÁIÇÈ ÝÍ æÇÞUáÇ ÁÞá ÈßÈIÑ ää ÇáÖæÑÈ ÇááÖæáÉ ÇáÈI ÖIááÇ ÇáÁUáÇá Áæ
.ÑÖáÈáÇ ÁIÍ ÇáIÇá
æáÞI ÁÈÑÈ áÐá ÇáÈÖÑIÇÈ Úái áÝæÓ ÇááÖáiá ÝÍ ÇáUÇáá ÁIáU ááÇ ÁIÍ Áái ÇáÞÈÇÖ ÖIæÑáá
æÞÈÖ ÁIÍIáá Úá ÇáÈÐá; æIÖÈß ÝÍ áÐÇ ÇáÈÇÈ æÈÇá æÇIÍ Áä ÁIÍ ÇááIÖáiá ÖÁá Úá ÇááæÇI
ÇáUÐÇÆIÉ ÇáÈI ÉáÖá áUÑßÈ ßÇÈá ÝÍ áÐÇ ÇáÖIÝ ÝÞIá áá ÖÈÈ ÁáÇÝ Øá IÞIÑ ÈáááÇ ÈááIæá
IæáÇÑ ÈÞÑIÈÇ ÝÈÈNU ÈáÇ æÈIÁÈ ÇáÞæÇÝá ÇáÈI ÈIáá ÇááæÇI ÇáUÐÇÆIÉ ÈÈæÇÑI Áái
ÇáIÈáÇÈ Iæá ßÇÈá æáIÍ ÈáÞI áÐÇ ÇááIÖá áIÈÑ "ÈIÇÑ" IYU Èäá ÇááæÇI ÇáÈæáIáIÉ ÇáÈI
.ÇÖÈÑIÈ ÈÁÑÈÚáÇÆÈ ÁáÝ IæáÇÑ æÇUÈÐÑ Úá ÇáÇIÝÇÁ ÈÈÞIÉ ÇááÈáU

: ÁáááÇ ÈÇááÖÈÈ áßÇÈá

æßÇá áááÇ ÇáßÈIÑ Áä áIÖá ÇááæÇI ÇáUÐÇÆIÉ ÝÍ ÇáIÈáÇÈ ÇáÈI ÈIÍØ ÈßÇÈá ÇÖÈUÍÇIÇ
ááÖÈÇÁ ÇáÐI ÈáÞØU ÁÈáÇÁá ÇáØÑÞ æÈÖI ÇáááÇÝÐ Úái ÇááIÇáIá; æÖUá ÇááIÇáIá ÇáÖÇUá
ÝÍ áÐÇ ÇáÖIÝ ÇáÇÖÈáÇÈÈ ááæÖæá Áái ÖæÇIÍ ßÇÈá ÍÈI IÈÖái ááá ææÇÓáÈ ÇááUÑßÈ ÝÍ
ÁIÇÆáÇ ÇáIÇÑIÈ ÁÈáÇÁ ÇáÖÈÇÁ ÈááIÇ ááÑÈIÚ ÇáÞÇIá -Áä ÖÇÁ Çááá- æÇááIÇáIæá ÇáÁá
IÓáæá ßÇÈá ÈæÇÈá áIÑÇáá ÝÞá ÇááæÇÞU ÇáUÖÑIÈ ÝÍ áIÍ ÐÐÇÆÝáá IÈI ÇááÖÇÑ; æáÞI
ÇÖÈÞÈá ÇáæÝI ÇáÑæÓI ÇáÐI IÖÇIÈ æÖIÑ ÇáIÇÑIÉ ÝÍ ßÇÈá æÝI ÝáIÞ ÇáÇáÈÑßæáÈIááÈÇá
ÈIáá ÖæÇÑIÍ ÇááIÇáIá ÇáÈI ÁÖÇÈÈ ÇáæÝI ÁÖÇÈÈ æÈÇÖÑÈ; æáÈáÇÈÈ ÁIÇá æÈÈÇáIÉ ÁÖIÈÈ
ÇáÁáIÇÝ ÇáUÖÑIÈ æÇáIáIÉ æÇáIÖÇÓÉ ÝÍ ßÇÈá ÁÖÇÈÇÈ æÈÇÖÑÈ ááÇ IÚá áIÈÇ IÍÑI æUái
ÖÇÓÈ ÇáÈáÝÇÖ IÖIÍ (áá IæÖ ÁIáÇ ÇááÇÖ ÇÖÈÞÈÇá ÇáÖIæÝ ÈáÐá ÇáØÑIÞÈ.)
æáÞI ßÇáÈ ÇáÁÖÇÈÇÈ ÇááÈÇÖÑÈ áááæÇÞU ÍÇÝUÇ áÈÝÞIÑ áUÇá ßÇÈá Áä áÐÇ ÇáÈÖIÍ
æÇáÈÖæIÉ áÇ Iáßá ÁáÇ Áä Ißæá ää ÖÈÇØ áIÈÖIá ÈáÐÇ ÇáÝá ÝIÁÑ áÖÈßIÇ Áái ÇáÁáá ÇááÈIÈÈ
Áä ÇáÖÈÇØ ÇáÈÇßÓÈÇáIá ää ÇáÐIá IæIáæá áÐá ÇáÞÐÇÆÝ
.»æÇááá IÖái Áä ÇáááÇÝÞIá áßÇÐÈæá

:Iá ÇáÁáUÇÖ

æIÐáá ÈUÖ ÇááÇÖ ää ÇááÖáiá ßIÝ ÈIÖá ÁáÈÇá áÐá ÇáÁIÇÈ ÈIá ÇááIÇáIá ÝÍ ÖÈIá Çááá; æßIÝ
IÍÑá áÖáá Áä IÓÝß Iá ÁIá ÇááIÇái æÁáÇáá ÇáÖÇUæÈ ÇáßÈIÑ áIÈÈ IÈÑÈÖ Èä æÈÁIæÇáá
.ÇáIæÇÆÑ
æIÖæá ÇáUÍÈ áÐÇ ÑIÚÈ Áái (ÇáÈIÇIÉ æÇáááÇIÉ áÇÈá ßÈIÑ) Áæ Áái ÈÇÑIÍ ÇáØÈÑI æÈÈÈUÈ
ÇáÝÈá ÇáÈI ÇÈÈIÁÈ ÈÇáÝÈáÈ ÇáßÈÑI ÇáÈI ÁæIÈÈ ÈÐI ÇááæÑIá ÚÈáÇá ÑÓI Çááá Úáá ÝÍ
ÇáÖáÑ ÇáIÑÇá ÝÍ ÇááIáÈ ÇááÈæIÈ ÇáIÑÇá æáÇ ÈÈUáÇ ää áUÑßÈ ÇáIáá ÈIá Úái ÑÓI Çááá Úáá
ää IáÈ æÈIá ÚÇÆÓÈ æØáiÉ æÇáÖÈIÑ ää IáÈ ÁIÑI æáÁáÇÁ ÇáÖIÇÈÈ ÑÓæÇá Çááá Úáiáá ää

ÇÁÚÔÑË ÇáàÈÒÑíà ÈÇÁíàÉ; æÐÁß áÚÑÑÉ ÕÝíà Èíà Úáí æáÚÇæíÉ. æáÀáÇÁ ÇÁÀÏÇÁ ÇáÐí ÍæÑ Ýí áííàÈß Íæá àÐá ÇáÁÍÇË áÇËÍ áß Áà ÈÑÍÚ Ááí ÒÈÇË (ÇáÚæÇÏá àà ÇáÐæÇÏá áÀÈí ÈßÑ Èà ÇáÚÑÈí) áÈÑí ÒÝ ÒÇá Òá æÇÍÍ àà ÇáÏÍÇËÈÈ æÈÁæáÇ æÁà ÚáíÇ ÇÁÈÐí ÈÇÁÏÈíÑ æÒÁÍÈ æÇáÏÑÝÇ àà ÇááÚÑÑÈ ÐÈá Áà ííÈ ÇÒÈÈÇß æáßá ÇááÝÓÍíà àà ÇáÐíà ÁÏÚáæÇ ÇááÚÑÑÈ áíáÇ ..ÝÚá Òá àà ÇáÝÑíÞíà Áà ÇáÏÑÝ ÇáÁÍÑ Ðí áßÈ Úáíá æááÇ æíÈ ÇáÁÍÐ ÈÇÁÈæííà ÇáÑÈÇáí

°æÁÐÇ ÌÇÁáà ÁàÑ àà ÇáÁáà Áæ ÇáíæÝ ÁÐÇÚæÇ Èà æáæ Ñíæà Ááí ÇáÑÓæá æÁáí Áæáí ÇáÁáÑ àááá áÚááá ÇáÐíà íÏÈáÈÏæáá àááá æáæáÇ ÝÓá Çááá Úáíßá æÑíàÈá áÇÈÈÚÈá ÇáÏíÏÇá ÁáÇ »ÞáíáÇ
(ÇááÓÇÁ 83)

æáÐÇ ÝÇáÁÍÈÇÑ ÇáÈí ÈÏæà ÇáíàÇÍ ÇáÁÝÚÇáí æÏÍÏíÇÈá áÇËÍ Áà íÑÍÚ ÇáÁáÑ ÝíáÇ Ááí .ÇááÏáÚíà àáá íÚíÏæá ÁÑÏ ÇááÚÑÑÈ æííÑæá ÁÈÚÇÍ ÇáÁÍÇË

áÝÇÈÍÍ Íá ÇáÏáÇÏá æÇááÚáíÇË
:Ýí ÇáíáÇÝÇÈ Úáí ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí

æÁááí ÁÑí Áà æÞÚ ÇáÁÍÇË Úáí ÐáæÈ ÇáÐíà íæÇßÈæá áÏíÑÈ ÇáíàÇÍ Ýí ÍÇíá ÁÝÚÇáÏÈÇá ÁÍÝ ÈßÈíÑ àà æÞÚá Úáí ÞáæÈ ÇáÐíà íÏáÚæá àà ÈÚÍÍ æÐáß áÁà ÇáÐíà íííæá áÚ áÐÇ ÇáíàÇÍ íÚááæá ÁÈÚÇÍ Òá áÏßáÈ æíÐæÑáÇ ÇáÈÇÑíííÉ; æáÚáß áæ ÈÈÈÚÈ ÈÚÏ ÇááÏÇßá æííÈ ÈÚÍ ÚáÇÁ ÒÈíÑ Ýí ÇáÈÍÈ Áà ÇáÏÈÈ Ðí íßæá áÇÚÏÇ Áæ ÈÞÑÈ; æÏÈÍÍ Ýí áÏßáÈ ÁíÑí Áà ÇáíÇÝÚ áÓÝß Çáíá àæ ÈÁÑ Ðííà ÇáÈÞÇáÇ áæÇáíá ÇáÐí ÐÈá Èíí àÐá ÇáÐÈíáÈ ÐÈá ÁÑÈÚíà ÓáÈ Áæ ÁÈÑ...æÏÈÍÍ áÏßáÈ ÈÇáÈÈ ÒÈÈáÇ ÇáíáÇÝ Èíà ÁÈáÇÁ ÚáæáÈ Úáí ÏæÇÍ ÝÈÇÈ; æÈÍÍ áÏßáÈ ÑÇÈÚÈ æÑÇÁáÇ ÞÇÏÚ ÏÑíÞ æÞÝ Ýí æíá ÇáÑæÓ æÁÈíÈ ÈÏæáÈ ÝÇÆÐÈ Ýí ÈíÏíà ÌÈÇÈÇÈáÇ æÇÚÈáÇá ÐÍÇÆÑáÇ æáÇÞáÇÈáÇ æÈÚÍ ÍÑæí ÇáÑæÓ ÚÇÍ ÞÇÏÚ ÇáÏÑíÞ áÚ ÚÏÈÈ àà ÇáÁÏÑÇÑ Íæáá

íÞÏÚæá ÇáÏÑíÞ Úáí ÇááÓááíà ÇááíÇáííà æÈÍÍ ÒÈíÑÇ àà ÇááÏÇßá æÑÇÁáÇ áíÇÈÑÇÈ ÇáíæáÈ æÚááÇÁáÇ ÇáÐíà íÈíÚæá ÇáíáíÇ æÇáÁÍÑÈ ÈÑíÇá æÇÍÍ; æáßÐÇ ÍæÇáíß ; ÝáÇ ÈÚÍÈ íÇ ÏÇÍ àà ÞÏÇíÇ æíæÇÍÈ ÈíÑí ÝæÞ ÁÑÏ áÚÚá ÁáááÇ ÈÞÑíÈÇ áÏáíæá. æáÚáß ÒÈÏíà (ÈÏÈÚÑÈ) ÁÐÇ ÚááÈ Áà ÑæÇÈÈ ÇááÇáíÏíÇ ÇáíßæáíÈ Ýí ! "ÒÑÇá" æ"ááíÇá" ÑíÇá æÇÍÍ ÏáÑíÇ

æáíáÇÁ ÇáÏß æÈæÏíí ÇáÏæÑÈ áÇ Èí áß Áà ÈÚáá Áà ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí ÈÏÈíÚÈá æÁÚáÈíÈá ÏÏÈ ÒáÈ ÇááÑÇÏ Ðæí ÇáÏßíáÈ ÍÇÍ ÇáÏÈÚ íÑÝÏ ÇáÐá æíÁÈí ÇáíáæÚ æáæ Ááí ÍÇáÈ ÁÈÇÆá æÑíæáÈá æÏáÇÈÈá æßÑáá ææÝÇÆá æÏÝÇÁ ÝÏÑÈá æíÇÆá íáÚ áÚáÇ ÕÝÇÈ ÁíÑí ÒÈí ÒÈí ÇáÈÁÑ æÇáÇáÈÞÇá æÇáÁáÝÈ æÇáÝíÑ æÇáÈÚÏÈ Ááí áÇ íÚÈÐíà íÞÇ . æáÐá ÇáÏÝÇÈ íÚáÈá íÈÚÏÈ ááÐáÈá ÇáíáÝí æáÚá áÐÇ àà ÇáÚæÇáá ÇáÈí ÍáÈá àà ÇáÝßÑ ÇáÏíÚí; ÝáÞí æÞÝ ÇáÈÚÏÈ ÇááÐáÈí ÍÇÏÇ ÒÈíÑÇ ÁáÇá Çááí ÇáÏíÚí ÇáÁíÑÇáí; æáÐÇ ÝÞí ÚÏÏÈ ÇááÁÏÏÇÈ ÇáÚÑÈíÈ Áà Èííà ÁÝßÇÑáÇ áÚ ÁáæÇááÇ; ÝÞí ÏÑí áÏÁæá ÇáÁÚÇÈÈ Ýí ÇáÁáá ÇááÈííÈ : ÈÁà ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí áæ ÇáÏÏÈ ÇáÐí ÁÚíÇáÇ Áà áÈÚÇáá áÚá. æÚíÏÈ ÇááÁÏÏÇÈ ÇáÈÚáíáíÈ Áà ÈÝÑÏ .Úáíà ÁÑÇÁ áÇ íÞÈááÇ Èá áæ ÇáÐí ÝÑÏ ÚáíáÇ áÇ ÈÚááá

: ÝÐáßÈ ÈÇÑíííÈ

ÝÈÍ ÁÝÚÇáÏÈÇá æÏÈíÚÈ ÇáÏÏÈ ÇáÁÝÚÇáí àÐá ÚÇáí àááÇ ÇáÏíÇÈÈ ÑÏæÇá Çááá Úáíáá ÒÈíÑÇ ÍÈí ÁííáæÇ ÇáÁÏáÇá Ááíá; Ýáá íÈÞÈá ÇáÁÝÚÇá ÇáÁÏáÇá ÈÏæáÈÈ Èá ÈÞí ÇáÏíÇÈÈ æÇáÈÇÈÚæá æÈÇÈÚæ ÇáÈÇÈÚíà (ÇáÞÑæá ÇáÈáÇÈÈ ÇáííÑÈ) íæÏæá áÚáá ÇááÚÇÑß Èáæ ÇááÚÇÑß æáá Èíà ÒÑ æÝÑ ; íáÈÏÑæá æíáÏáæá; æíÈÞíáæá Èá íÈÞáÞÑæá æÇáÁÝÚÇá íÁÈæá Áà íÞÈáæÇ áÐÇ Çáííà Çáííí Úáíáá; æÏÏÈ Úáíáá Áà íÈÑßæÇ ÇááíæÏíÈ ÇáÈí æíæÇ ÚáíáÇ ÁÈÇÁáá .Ýáá Úáí ÁÈÇÑáá íáÑÚæá

:æÁÞíà Ááíß ÈÚÏ ÇááÞÏÇÈ ÇáÈÇÑíííÈ ÒááæÐí ááÐá ÇáÏÈíÚÈ ÝÁÞæá ÁÞÇá ÚáÑ Ýí ÇáÚÑÇÞ ÁáÇÑÈíà -ÁáÇÑÈ ÇáÈÏÑÈ æßÇáÈ ÈÈæáí áÚÇÏí ÝÇÑÏ æíÑÇÏÇá (ÏáÇá ÁÝÚÇáÏÈÇá æÈáÇÍ ÈÑßáÇáÏÈÇá ÇáÁá Ýí ÑæÏíÇ æÏÑÞ ÁíÑÇá); æÁáÇÑÈ ÇááæÝÈ æßÇáÈ ÈÈæáí áÚÇÏí ÇáÑí (ÐÑÈ ÏáÑÇá) æÁÐÑÈíÇá æÏÇÑ ÚÈÍ ÇáÑíáá Èá ÒáÑÈ Ááí ÒÇÈá Ýí ÁíÇá ÚáÑ ÑÏí Çááá Úáá ÈÚÍ ááÇæáí (ÝÈÍ ÇáÝÈæí ÒáÈ 12áÚ) æÈÞí ÇáÏíÇÈÈ æÇáÈÇÈÚæá Úáí ÁáÈÈ ÇáÇÏÈÚíÇÍ ÍÇÆÝíà Áà íÈíÏÝáá ÁáÇáí .ÇáÈáÇÍ æáÐÇ ÚáæÇ íÞÏÑæá ÏáÇÈáá

.ÞÇá ÇáíÏá ÇáÈÏÑí (ÁÞáÈ áÚ ÚÈÍ ÇáÑíáá Èá ÒáÑÈ ÈÇÈÈá ÓáÈíà íÞÏÑ æáÇ íáÚ) æÏÇÑ ÇáÁíáÝ Èá ÞíÏ æÇÝÈÈÍ "áÑÇÈ" ÚáæÈ æÏÇÑ áíæ "áÑæ ÕÇá ÍáÇá" Úá ÏÑíÞ ááÑ áÑÇÈ ÝÇÝÈÈíáÇ Èá ÕÇÑ áíæ áÑæ ÇáÑæÏ(ÏáÇá ÁÝÚÇáÏÈÇá) áÚ æÇÍ "áæÑÚÇÈ" áíáÇÍÞ ÒÏÑí íÏííí ÍíÈ ÝÑ ÁáíáÇ ææÏáÈ ÇáÁáíÇÍÈ àà ÇááæÝÈ Ááí ÇáÁíáÝ Èá ÞíÏ æÏÇÑ Çááíí áíæ "Èáí" ÍíÈ ÇáÈÞá íÏííí ÁáíáÇ æÇÏÈÏÇÚ Ááá ÇááæÝÈ Ááí "Èáí" æÝÑ íÏííí Ááí áÇ æÑÇÁ ÇáááÑ ááÑ Íííæ (ÈíÇÑí æÏáÑÞáí). Èá ÇÏÈÚÇá íÏííí Èááæß ÇáÈÈÇÑ Ýí ÈáÇÍ áÇ æÑÇÁ ÇáááÑ ÝÑÍÚ Ááí "Èáí" æÇÏÈÚÇíáÇ æÝÑ ÇááÓááæá ÇáÐíà ÝíáÇ Ááí áÑæ ÇáÑæÏ ÍíÈ íÞá ÇáÁíáÝ Èá ÞíÏ ÝáíÞáá ÁáÇ Ááá áá íÏÈÏÚ ÍáæáÇ ÝÞÝá ÇáÈÈÇÑ ÑÇÍÚíà Ááí "Èáí" ÈíááÇ ÕÇÑ íÏííí Ááí "áÑæ ÕÇá ÍáÇá" (ÚÇÏáÈ ÈÑßáÇáÏÈÇá ÇáÁá Ýí ÍáæÈ ÑæÏíÇ) ÝíÇÏÑáÇ æÈáÇ ÍÇÑÈÈ Èá ÇááÚáÇá ÚÇááÇ ÚáíáÇ àà ÐÈá ÇáÁíáÝ; ÝÇÏÈíÑí íÏííí áááÇ ÒáæÏá æÇáÏáÞ áíæ Èáí ÍíÈ íáÈÚÑá ÈáÇ ááæß .ÇáÈÈÇÑ

Èà àÐÒÈ "àÑæ ÇáÑæÒ" ÚàíàÇ æÒÇáÈ Úàí ÇááÓááíà Ýí ÆæÇÆá Úàí ÚÈàÇà ÑÒí Çááá Úàà ÝÚÇÌ ÇáÁíàÝ æÝÈíàÇ æÀÑÓá ÇáÁíàÝ ÇáÀÐÑÚ Èà ÍÇÈÓ Áàí "ÌæÒìÇà" ÝÝÈíàÇ ÈÚÌ ÐÈÇá Òíí .ÇÓÈÒáí ÝíàÇ ÌàÐ ÒÈíÑæà æàÇÈ Ùíí ÒÈíÑ (ÇàÙÑ ÌÑÇÓÇà æÈÑÒÈÈÇà ááÁÓÈÈÇÐ áíæí ÒÇÒÑ)

: ÀíÇá ÇàÐàà ÇáÒÇàÐÈ

æÀáí æÐÌ ÙÑÝÈ ØÈíÚÈ ÇáÓÙÈ ÇáÁÝÚÇáí ææÚæÑÈ àÒÇàß àÝÓíÇÈà æÓÙæÈÈ ÈÓàÐ Ðàà ÌÈÇáá áÀÐÝ àÒìæàÇ ÈÀíàÇá ÀàÇà ÇáÁíÇá ÇáÀæàí ÇáÈí ÝÈíÈ àÐà ÇáÈáÇí æÈÈÈÈ ÈÈÈÈ ÇáÑæÇÓí ÇáÈí ÈÒá ÚÇáÈíÈ ÒÇíÈ ÁÝÚÇàÓÈÈÇà

Àà àæÇìàÈ ÇáÁíÇá ÇáÀæàí áÀáá ÁÝÚÇàÓÈÈÇà ÒÇáÈ Ì ÒÇÐÈ. ÍÇÒÈ æÀà ÇàÐàà áÇ ÌÚæà ÝÑÒÈ íàÐÒæà ÝíàÇ Úàí ÇáÓÙÈÈ Çàííí ÁáÇ æÇÙÈààæàÇ æàà ØÇáÚ ÍíÇÈ ÇáÈÈÈÚí (ÒáÈ Èà ÁÒíà) æÓÙæÈÈ Ìæá ÒÇÈá; æÇáÁÓáÈ æÇáÓÈÈÇÚ ÇáÈí ÒÇáÈ ÈÝÈÑÓ ÇáÝÇÈíà áííÑ ÆÚàÇÐ àÇ .ÀÐæá

æàÒÈÈ ÁÝÚÇàÓÈÈÇà ÚàíàÇ Ýí Òàà àÚÇáÈí ÑÒí Çááá Úàà ÝÓí Ñ ÁáíàÇ ÓÚíí Èà ÚÈàÇà Èà ÚÝÇà æàÚà àÇàß Èà ÇáÑíÈ ÇáÐí ÇÓÈÒáí Úàí ÀÈæÇÈ àÑæ æÐÇá ÐÒíÈà ÇáíÇáÈÈ ÇáÈí ÈÚÈÈÑ àà .ÀÑæÚ áÇ Ðíá Ýí ÓÙÑ ÇáÑÈÇá Ýí ÇáÁíÈ ÇáÚÑÈí æàáàÇ

áÚàÑí áÆà ÚÇáÈ ÌÑÇÓÇà áÇáÈí áÐÌ ÒàÈ Úà ÈÈÈ ÌÑÇÓÇà àÇÆíÇ ÈÝÐíÈ àà íÈÒí Úàí Ýáá Àíí Óæí ÇáÓíÝ æÇáÑáí ÇáÑíáí ÈÈÒíÇ æØæÑÇ ÈÑÇáí Ýí Ñíí àÓÈíÑÈ ÈíÑ Ð ÀØÑÇÝ ÇáÑáÇí ÈíÇÈíÇ ÒÑíÚ Úàí Áíí ÇáÑíÇá ÈÐÝÑÈ íÓæàá áíí ÌíÈ Ìà ÐÒÇÆíÇ

. æÝí Òàà ÚÈÌ Çáááß Èà àÑæÇà àÐÓ Ááá ÒÇÈá Úàíàá ÝÓí Ñ Ááíàá ÚÈÌ ÇáÑíàá Èà áíáí ÓáÈ 81áÚ æàÒÈÇ ÌæÇáíß ÝÇáíÑÈ ÍÇÆÑÈ æÑíÇàÇ ÈØíà ÇáÈÒÑ; æàÇ ÇÓÈÐÑ ÇáÁàÑ ááÁÓáÇà Ýí .ÁÝÚÇàÓÈÈÇà æÌÑÇÓÇà æÈáÇí ÇáÒÝí (ÒàÑ Ðàí) æÇáÒÇÓ (ØÒÐàí) ÁáÇ ÌæÇáí ÓáÈ 94áÚ

:ÒÙÈ ííáá ÇáÓáÇí

æÚàíàÇ íàÈÒÐ ÇáÓÙÈ ÓáÇíà æíàÈ Ýí æìà ÁÚíÇÆà áÇÈí áß Àà ÈÈæÐÚ ÒÐás Áà íÓÈÚáá àÐÇ ÇáÓáÇí àà ÐÈá ÈÚÓ ÇáÝÓÇÐ æÇáÝíÇÑ Ýí æìà ÇááÓÇá æÇáÓÙÇÑ áÈàÝíÐ àÀÑÈàà æÀÑæÇá .ÒàæÇÈàà æÇÈÈÒÇÓ ÇáÀæÇá àà ÇáÓÚÝÇá

Àà Ç Àà áÚíÓ Ýí ÁíàÇà æÑííÈ æÇÈÑÇÌ ÚÇìÈ æáíàÐ Ýí ÀàÇà ÚÓáíÈ ÝàÈàí æìàÈ ÒÙÈ ààÇÆÒí àÓÙ àà ÒìæÑàà ÇáÚá æÇáíÓí æÇáÈáÇÝÓ æÇááæí æíÈ ÇáíáíÇ æÇáÑæÇÓÈ æÓàæÈ ÇáÓáØÈ æÇááÇá; æàÈàà ÇáÓíÇÈ àÐà ÇáÓÝÇÈ Úàí Òá ÝÑí Ýí ÇááìÈáÚ ÝàÐÇ ÀàÑ àà íÒæà Ýí ÇáÁÑÓ Ýí .íæà àà ÇáÁíÇá; (æææ Áàßà æÐæÚá àæíàÇà Ýí áííàÈ ÇáÑÓæà Òàí Çááá Úàíà æÓáá æàá íÓá àÐÇ)

:ÈÌÑÈÈí Ýí ÝáÓØíà

æáÐÌ ÓÒàÇ ÝÈÑÈ àà ÇáìàÇí æÇÒÈàÇ ÝíàÇ àÓíÑÈ ÇáÈæÑÈ ÇáÝáÓØíàíÈ; æáÐÌ ÒàÈ ÀÑí áÚÚà .ÇááìÈáÚ Ýí ÇáÁÑíà ÚíÑ Áàá Úàí ÚÑÓ æáÇ áÇá æáÇ Ìà àà ÈÚÓ ÝÒÇÆá ÇáÈæÑÈ æáÐÌ ÒÇáÈ ÈíÇæÑ áÚÓÒÑ ÇáÈíÑíÈ - ÇáÐí íÒà ÀÈàÇá ÇáíÑÒÈ ÇáÁÓáÇáíÈ - ÐÇÚíÈ ááìÈàÈ ÇáíàÐÑÇØíÈ -àÇíÝ ÌæÇÈáÈ- ÝÒàÇ áíÒí Àà íÁíÐæàÇ Úàí Ìà ÙÑÈ ÙíÑÇ ÀÒÈÑ àà Çáíáæí; ÝÒÇáÈ ÌÑÇÓÈàÇ àà ÌàÈàà àÒíÈÈ ÌíÇ ; æÐÌ ÒÇáæÇ íÚáÐæà ÒæÑ áíáíà - ÙÇÑÓ ÌæáÈ

.ÇáÁáíÇí Ýí ÇáÁÑÓ- Úàí ÀÈæÇÈ ÇáÒÇáíà ÝáÇ íàÈÒæà ÈÈàÈ ÒÝÈ

:ÈÌÑÈÈ ÇáíÑÒÈ ÇáÁÓáÇáíÈ

æáÐÌ ÇÚÈàí ÇáÁÓÈÈÇÐ ÇáÈàÇ ÈÈÒæíà ÌàÇÒ ÓÓÒÑí ààæÇìàÈ Çáíáæí æÁÚíÇá ÇáíÑÒÈ; æÇÚÈíà Óíí ÝÇíÒ Áíí ÁÚÓÇá ÇáìàÇÒ ÇáÓÑí ÇááÑæàÐíà æÁÒÇÑÈ ÁÒÇÈÚ ÇáÇÈàÇà Ááí ÈÚÓ ÁÝÑÇíà; Èà ÇÓáíÈ ÑÆÇÓÈ ÇáìàÇÒ ÁííÑÇ Ááí ÚÈÌ ÇáÑíàá ÇáÓáí ÇáÐí ÈáÚ Èà ÇáÚÑæÑ ÌíÇ Áà íÓÈÈ Úàí àæÝ ÇÈíÐà ÇáÁÓÈÈÇÐ ÇááÓíÈí ÇááÑÓí ÇáÚÇà ÝÇáØáÐ ÈáÚí æíÇÓÑ ÇááÑÒÓ ÇáÚÇà áíÝæÚÇ àà ÚÈÌ ÇááÇÒÑ áíÚÈá ÇááÓíÈí; ÝÀÐÇ ÌÑí àÐÇ Ýí ÀØÇÑ ÌàÇÒ ÓÓíÑ áìàÇÚÈ ÁÓáÇáíÈ ÈÚàí ÒÈíÑÇ ÈÇáÈÑÈíÈ ÇáÑæííÈ æÇáÈáÇá ÇááÝÓí æÈíàí Ýí ÈæÈíÐ ÇáÓáÈ ÒÈíÑÇ ;Èíà ÇáÝÑí æíÇáÐà ÝáÇ ÈÇáß ÈÒÙÈ Ááí ÐÈáí ííàá Òàà ÇáÓáÇí ÒáÝÚÇàÓÈÈÇà æàÒáÝ ÇáÁíÇá Òí ØÈÇÚáÇ ÒàÒáÝ ÇáÀÈíÇÑ ÓÚáÈ áÇÑ .æáÐÌ ÌÑÈ àÒÇÒá Ýí ÇáìàÇÒ ÇáÓÑí ááÁíæÇà ààÇ ÇÒØÑ ÇááÓíÈí áíá ÇáìàÇÒ

:ÇááÈÒÑÇÈ

ààÇ áÇ ÑíÈ Ýíà Áà áÚæáÇÈ ÇááÓááíà ÈíÇà ÇáìàÇí ÇáÁÝÚÇáí Ðí ÇáÈÒÈ æÈÀÈÑÈ áÁÓÈÈÈ ÒÈíÑÈ Úàí ÑÁÓáÇ Ìæáí ÇáÝÈí Ýí ÌàÇá ÀÈÇí; æàÑæÑ ÓáÈ 1989à Ìæà ÝÈí áíà ÒÈíÑÈ; æÈÑæÒ ÈÚÓ ÇáíàÇÝÇÈ Ýí ÇáíÇíà æÇáíÇÑí; æÈÚÈÑ ÇáÁáá Ýí ÝÈí ÐáíàÇÑ; æàÚ àÐÇ Òàà ÝÇáÁáá

: ÈÇááá ÙÚíà. æÇáßÝÈ ÑÇííÈ áÒÇáí ÇááìÇáíà áÁÓÈÈÈ

Àà ÇááìÇáíà Ðí ÐíææÇ àÐÇ ÇáÚÇà ÈÒíÇÈ ÈÇáÚÈ æíÝÚæÇ ÍÓÇÆÑ ÓíàÈ ááíÇááÈ ÝÈí ÌàÇá -1 ÁÈÇí æàíàÇÑ ààÇ ÇÒÈÈàà àÑÇÓÇ æíÑÈ æíÑÈ æíÑÇíÈ Ýí ÝÈí Çááíà; æÐÌ ÇÐÈáÚæÇ àà ÁÚàÇÐàà Áà ÇáÝÈí áÇ Èí áà àà ÌèáÈ àæííÈ æÐíÇíÈ æÇííÈ ÈÚí ÇáÈÐÇááà àà ÇáíÝÇÚ .ÇáÇÓÈÑÇÈíí Ááí Çááìæà ÇáÇÓÈÑÇÈíí

Àà ÇáíáæÈ Ðí ÝÐíÈ àÐÇ ÇáÚÇà áÚÚà ØÑÐàÇ ÇáÈÑíÈ æÓá- È ÁÚáÈíÈ àØÇÑÇÈáÇ; ÝÐÌ -2 ÇÓÈØÇÚ ÇááìÇáíà Áà íÚáÐæÇ ààÑ ÓÇááí ààÐ ààÈÓÝ ÒàÑ ÁÚÓØÓ; æáÇ ÈÓÈØíÚ ÇáÓÇÆÑÇÈ Áà ÈØíÑ Úàí áíÑí àØÇÑ ÐáíàÇÑ ÁÐ Áà ÌàÇíÐ ÇááìÇáíà áÇ ÈÈÚí ÀÒÈÑ àà áÇÆÈí

ãÊÑ Úã ÇããØÇÑ æíÚãÞ ãØÇÑ ÈÌÑÇã æßÇÈã Èíã Çáííã æÇáÁÌÑ æÇããØÇÑÇã Ýí ãÈãÇæã ÞÕÝ
.ÇãìÇãííã

Àã ÇáíæãÉ Þí ÝÞíÈ ÚãÞãÇ ÇãÇÓÈÑÇÈíí ÝÇãÒæÈ ÌÇíã ßÇÈã æÝí ÈÚÖ ÆÑÌÇÁ Çããíã -3
.ÇãßÈÑì; æÁã Áí ãßÇã Ýí ÇáíæãÉ ÁããÇ ãæ Ýí ãÈãÇæã ÞÐÇÆÝ ÇããìÇãííã æÈíÈ ãíÑÇããã

ãÚãæíÇÈ ÇããìÇãííã áÇ ÒÇãÉ ãÑÈÝÚÈ ÈíããÇ ÈÌÑß ãã ÍãÇã ÇããÈÑÈ ÇãÈí íÈßãã ÈãÇ ãíÈ -4
ÇãÕÚÝ æÇãÇããíÇÑ ÇãÐí ÈÚÇãíã ÇáíæãÉ ÈÇãÁÖÇÝÈ Áãí ÇãÇãØÞÇÞÇÈ ÇããÈæÇáíÈ
æÇãÈãØÞÇÈ ÇãíÇíáíÈ áãÕÑÇÚÇÈ ÇãÈí íÚÇãí ãããÇ ÇãíÖÈ ÇãÓíæÚí ÇãíÇßã Èíã ÒÞíã (ÈÑÖã
.æíãÞ)

ÇãØãÁãíãÉ ÇããÝÓíÈ ÇãÈí íÚæí ÈãÇ ÇãÑíã ÇãæÇÚí ÇãÐí íííã ÆÝÚÇãÓÈÇã æãæ íÑí ÇãÁÚÍÇí -5
ÇãíÇÆÈ æÇãÇÓÈÚíÇí ÇããÈæÇÓã áããÚÇÑß ÇãÝÇÓãÉ ÇãÞÇíãÈ æãíã æÈæÞÚ ÈÁÐã Çããã
.ÇãÈÖÇÑÇÈ ØíÈÈ áÓÇáí ÇããìÇãííã Ýí ÇãÓãÑíã ÇãÞÇíãíã ÞÈã ÒÞæØ ÇãÈãì

Àã ÇãÕÚã ÇãÓÇÚã áãÞÇíÈ ÇãßÈÇÑ ÇãÐíã íÞæíæã ãÐÇ ÇãíãÇí ãæ ÇãÈÝßíÑ ÈÇãÁÖÇíÈ ÈãÐÇ -6
.ÇããÚÇã ÇããÈãÇæí æÇíÈÈÇÈã ãã ÇãíÐæÑ

Àã ÑÇíÈ ÇãíãÇí áÇ ÒÇãÉ æÇÓíÈ æÇÕÚÈ; ÁÓãÇãíÈ; æßÐãß ÝÇãÞÇíÈ Ýí ÚÇãÈíÈãã æÇÓíæã -7
ãÁÈããæã Úãí Ííã Çããã æãíÝãã ãã ÇãíãÇí Àã Èßæã ßããÈ Çããã ãí ÇãÚáíÇ æÁÞÇãÈ ÇããìÈãÚ
.ÇãÁÓãÇãí æÈØÈíÞ ÒÑíÚÈ Çããã Ýí ÇãíÇÈ

æãíã ããíÈ ÈÇããÓããíã Æã íÓÁãæÇ Æãã ÇãÞÓíÈ æÁÈãÇÁ ãÓíÑÈ ÇããÚÇãÇÈ æÇãÁãÇã ÝÁããÇ
ßÓãæí ÌÇÕÑíã æããÐã ÇããÓíÑÈ ãæÇßÈíã áÇ ÒããÇ ãØãÆãíã æÇÈÞíã -ÈÁÐã Çããã- Æã ÇããÕÑ
»ãããìÇãííã »æÇãÚÇÞÈÈ áããÈÞíã« »æÇãÐíã ÌÇãíæÇ ÝíãÇ áããííããã ÒÈããÇ æÁã Çããã áãÚ ÇããíÓãíã
(ÇãÁíÈ : 6 ÇãÚãßÈæÈ)

.æÓÈíÇãß Çãããã æÈíãíß ÆÓãí Æã áÇ Áãã ÁãÇ ÆãÈ ÆÓÈÚÝÑß æÁÈæÈ Áãíß

* ÍÓÈãÇ Çããã æãÚã Çãæßíã

ãÕÑ Ýí ãíãÉ ÇãíãÇí -ÇãÚíí ÇãíÇíí æÇãÓÈæã- ÑÈíÚ ÇãÈÇãí 1410ãÚ; ÇããæÇÝÞ æãÝãÈÑ*]
.[1989ã

: Çãíãí áãã æííã æÇãÓãÇÈ æÇãÓãÇã Úãí ãã áÇ æÈí ÈÚíã; æÈÚí
ÝããÐ Æã ÒÚÑ ÇãÇÈíÇí ÇãÓæÝíÇÈí Áãã áÇ ÞÈã áã ÈãæÇíãÈ Ìãí Çããã ÝæÞ ÁÑÓ ÆÝÚÇãÓÈÇã
æããÐ Æã ÁíÓÈ ÆãÑíßÇ æÇãÚÑÈ ãã æÑÇÁãÇ Æã ÑæÓíÇ ããÐæãÈ áÇ áíÇãÉ; ÁÐ áÇ áíÇã áãÇ
ÈããÇØíÈ ÌÈÇã ÆÝÚÇãÓÈÇã æããÇÓãÉ ÆÈØÇããÇ; ÁÞæã ããÐ Æã ÁíÞãÈ Çãíæã ÇãÚÑÈíÈ Æã
ÆÈÇÑ ÇãÈÈÑæã ÇãÚÑÈíÈ ãã ÈÚí Ýí ÌØÑ ÈÚí Æã æÞÝ ÇãÓí ÇãããíÚ ãã ÌãÇíã ÇãÓãíÇã
ÇãÁÝÚÇã Ìæã ÈíØí ÇãíÈ ÇãÁíãÑ áííæí ÞãíãÇÑ æÞí ßÇã ãã ÞÈã ãÈÖæÞÇ áÇÑæÇã Úãíãã ãã
ÆÈÇÑ ÇããÝØ ÇãÈí íÈØãÚ ÁãíãÇ ãã ÈÚíí æãæ íÑí ÇãØÑíÞ ãã ÍãÇã ããÐÈ ÈãæÓÓÈÇã
ÇãÈÇßÓÈÇãíÈ ãããíÈ áã ßíÝ áÇ; æÞí ÈÐã ÌãæíÇ ãÓãíÈ ÌÈí ÇÓÈØÇÚ Æã íÓÚ ÈíæÓã Ýí
ãÓÈãÞÚÇÈ ÞÈÇÆã ÇãÈßÈí æÇããÑí æããíã Ýí ÈãæÓÓÈÇã ÝÝÑíÈ ÇãÁÝÑÇí æããÈ ÚÈÑ ÇãÓãíã
ããÇ íÚããÇ ÈØÇãÈ ÌãÇÑÇ ããÇÑÇ æÈÇãÚãÇæíã ÇãÈÇÑÓÈ Ýí ÇãÓíÝ ÇãÈÇßÓÈÇãíÈ ÈÒÑæÑÈ
ÝÈí ÇãØÑíÞ ÆãÇã ÇãíÑÇí ÇãÑæÓí ÇãÐí íÁßã ÇãÁíÖÑ æÇãíÇÈÓ ÌÈí íÓã Çãíãí ÇãÚÑÈí
.æÇããíÇã ÇãíÇÝÆÈ Úãí ÈíÑ ÇãÚÑÈ

ÁÞæã : ÈÚí Æã ÇØãÁã ÇãÚÑÈ ÈíÈ ÒÚÇãÈ ÇãÚã ÒÇã Æã ãØÇãíã Ýí ÆæÇÓØ ÁÓíÇ æÚÑÈãÇ áã
.ÈÚí ããíÈÈ Èíã íÈíÈ Úã ÇãÈííã ããÐÇ ÇãíÈ ÇãÐí ÆÈíã ÈÇãíÑÇí
æÈíã áíã ÇãÈØæãÉ ÇãÁÝÚÇãíÈ ÇãÐí ÚÓÝ Úãíã ÇãÚÑÈ Òãíã ÚííÇ ííÝÈ ÈíÑííÇ æíã ãíãã áíã
ííí æãæ ÇÈÑÇ ÒÈÓ (ÇãÈíÑæÓÈÑæíßÇ) ÈÁãã Ñíã ÓãÈ 1989 ÇÐ ÈÚÑÖã "ÇãÈÇíã" ÇãÁãÑíßíÈ
Úãí ÚãÇÝãÇ ãÓíÈÈ ÈÈØã ÇãÓãÇã -ÚæÑÈÈÖæÝ- æÁãÇ æÈÑ ÇãÈíãíÑ æÇãÁÈÇíÈ æÇãÈÖæíã
æÇããÚæÞíã ÇãÐí ÇÓÈÚããÈã ÁãÑíßÇ ÞãíØÇ ÑÇÈíÇ ÈÈÇíÑ Èã Ýí ÇããíÇÝã ÇãíæãíÈ áÈíØíã
ÓãÚÈ ÑæÓíÇ ÝÞí ÇíÈÝí ãÐÇ ÇãæÈÑ æÇÈíã ÇãÁÚãÇã ÇãÚÑÈí Áãí ÇÈÑÇ ÌÇßã ÇãßÑããíã
ÈÖæÑÈ ãÕÑÞÈ ÈÚí Æã ÚØÑÈ Çãíí ÇãÚÇÑÞÈ ÈãííÚ ÇãÁØÝÇã æíãÇã ÇããÓÇã ÈÇãÚØÑ ÇãÐí
.íÚÈÞ ÒÐÇã Ýí ÇãÁãæÝ

:íæÑ ÇãÁÚãÇã Ýí ØãÓ ÌãÇí ÇãÁÚãÇã

ÁãÇ ÇãíãÇí ÇãÁÝÚÇãí ÝÞí ÆÓíí Ýí ÚÑÝ ÇãíãæíÈ ÇãÚÇããíÈ ÌÑÈÇ ÁããíÈ æÕÑÇÚÇÈ
ÞÈãíÈ; ãÐã ÇãÓíÝ ÇãÈí Èíæí ÇãÈÕÑíÈ ÈÁíãÓÈ ÁÚãÇããÇ æÓíÝãÇ ÇãíæÑíÈ ÇãÈí ÈÓíÑ
ÈÇãããÇíã áÚÓã ÁíãÚÈ ÇãÈÕÑíÈ. æãíÓÈ íí ÇãíãæíÈ ÇãÚÇããíÈ ÈíÇÝíÈ Úãí ßã Ðí Úíãíã æãí ÈÓÈ
. ÇãÝßÑ ÇãÐí ÈÑííã Ýí ÁÐãÇã ÇããÇÓ

: ÇãÈÑæÈæßæãÇÈ

: ÌÇã Ýí ÇãÈÑæÈæßæã ÇãÈÇãí ÚÓÑ

.ÓããÈØí ÒãæÈ ÇãÓíÇÝÈ æãßÈí ÌãÇíãÇ -1

.íÈÈ Æã áÇ íßæã áÁÚíÇÆãÇ æÓÇÆã ÓíÝíÈ íÚÈÑæã ÝíãÇ Úã ÁÑÇÆãã -2

.ãã íÓã ÒÑÝ ãã ÌÈÑ Áãí ÇããìÈãÚ ãã ÚíÑ Áã ããÑ ÚãíãÇ -3

ÓÈßæã áãÇ ÌÑÇÆí (ÓíÝ) ÒÈí ÈÁíí ÇãÓæÇÆÝ ÇããìÈãÝÈ ãã ÁÑÓÈÞÑÇØíÈ æíããæÑíÈ -4

.æÈæÑíÈ Èã æÝæÖæíÈ ÁíÓÇ

.íÈÈ Æã ãßæã ÞÇíÑíã Úãí ÆÈÇÑÈ ÚÞã ÇãÓÚÈ ÚãíãÇ ãÑíí æÈãíÆÈã ÚãíãÇ ãÑíí -5

íÈÈ Æã ãÓíÚ Ðæí ÇãÓæÇÈÞ ÇãíãÞíÈ (ÇããÝÇÓí ÇãíãÞíÈ) Úãí Èæãí ÇãããÇã ÇãÓíÝíÈ ÇãßÈÑí -6

æíÇÓÈ Ýí ÇãÓíÝ ÇããÚÇÑÓÈ áãÇ ÝÁÐÇ ÈÈíã áãÇ ÚãæÑ ÁíÈ ÚãÇãÈ áãÚíÇã ãã Áí ãããã

ÓÇÑÚáÇ ÝæÑÇ Ááí ÇáÁÚáÇä Úä áÍÇÓíä ÇáÍáíÉ ÇáÉí ÊÓËÑ ÚáíáÇ æÐÐáß æÞÓí Úáíá æáÚáá ÚËÑÉ áÚíÑá. æÇáÚáÇÐÉ Èíä ÇáÓÍÇÝÉ ææßÇáÇÉ ÇáÁæÈÇÁ ßÇáÚáÇÐÉ Èíä ÇáÈáÍÐíÉ æÇáÐÍÑÉ .ÝÇáÈáÍÐíÉ áÇ ÊÝÍÍ ÁÐÇ ää ÊËæÇÝÑ äáÇ ÇáÐÍÑÉ æÝí ÇáÈÑæÈæßáÇÉ (áÇÈÍ äáÇ ää ÇáÓíØÑÉ Úáí æßÇáÇÉ ÇáÁæÈÇÁ ÇáÉí ÊËÑßÓ ÝíáÇ ÇáÁËÇÑ ää ßá ÁáÍÇÁ ÇáÚÇáä æÍíáÆÐ ÓáÖáä Áä áÇ í äÓN ää ÇáÁËÇÑ ÁáÇ áÇ áÍÈÇÑä áíä .æææÇÝÞ Úáíá)

: Çáíáæí íáÓßæä ÓäÇä ÇáÁÚáÇä ÇáÚÑÈí ÝáÈáÇ æßÇáÉ " ÑæíÈÑ " ÁÓÓáÇ íáæí ÇÓäá "ÍæáíæÓ ÑæíÈÑ"; æßÐáß æßÇáÉ " ÇÓæÓíÈËËÑÓ " íÓíØÑ ÚáíáÇ Çáíáæí ; æßÐáß æßÇáÉ "ÇáíæäÇíÈËËÑÓ ÁäÈÑáÇÓíæäÇá" ÁÓÓáÇ íáæí æäá "ÓßÑÇíÈÓ æáæÇÑí æáíÑÓÉ" ÓáÉ 9091 æßÇáÉ æßÇáÈíä Èä ÇÈÍÈÇ ÓáÉ 1958; ææßÇáÉ (ÁæÈÇÁ .áÇÝÇÓ) ÇáÝÑáÓíÉ ÁäÓÁáÇ "áÇÝÇÓ" Çáíáæí ÁáÇ ÇáÓíÝ : Ý-"ÇáÈÇíäÒ" ÇáÈÑíØÇáíÉ íááßáÇ Çáíáæí "áíÑæí" æíáÈáß ßÐáß áíáÉ "ÇáÓáÓ Sun" . æ"ÁæÈÇÁ ÇáÚÇáä News of the world" æCity Magazine æÈæÒÚ (15) ÓíÝÉ ÈÑíØÇáíÉ íæáíÇ ÍæÇáí 33 ááíæä áÓíÉ æäáÇ " Çáíáí ÇßÓÈ-ÑíÓ Daily " Express " æ" Çáíáí-í áíá Daily Mail"æ"ÇáÁæÈÒÑÝÑ Observer"; æ"ÇáÚÇÑíÇä Gaurdian ÁáÇ Ýí ÁáÑíßÇ : ÝááÇáß (1759) ÓíÝÉ íæáíÉ íÈáÞÝáÇ (61) ááíæä ÁáÑíßí äÓÝáÇ ááíáæí æäáá .ÚáíáÇ ÇáÓíØÑÉ ÇáßÇááÉ æÇááÓÝ ÇáÈÇáí ÓíØÑÈäá Úáíá ÁÞá æäá ÇáÞÓä ÇáÁæá : "áíæíæÑß ÈÇíäÓ" ; "ÇáæÇÓáÖä ÈæÓÉ" ÈæÒÚ (620 ÁáÝ) áÓíÉ íæáíÇ . æ"Çáíáí áíæÓ ; æÇááíæíæÑß ÈæÓÉ" æÈæÒÚ (740 ÁáÝ) áÓíÉ íæáíÇ æáíáÉ "áíæÒæíß" ÇáÁÓÈæÚíÉ æÈæÒÚ ÈáÇÈÉ ááÇííá áÓíÉ "æÇáÈÇíä" æÈæÒÚ (5;4 ááíæä) áÓíÉ . ÁÓÈæÚíÇ . æßÐáß ÒÈßÇÉ ÇáÈáíÝÓíæä ÇáÁáÑíßí ÇáÈáÇÉ ßááÇ íÓíØÑ ÚáíáÇ Çáíáæí N.B.S CBS ABC æäá ÁÑÇÍ ÇáÇÓÈÐÓÇÁ Ýí áÐÇ ÇáÁáÑ ÝÚáíá ÈßÈÇÈ (ÇááÝæÐ Çáíáæí Ýí ÇáÁíáÓÈ ÇáÁÚáÇáíÉ áÝÁÇÍ ÇáÑÝÇÚí / ÇáßæíÉ). æÞí ÇÓÈØÑíÈ Ýí áÐá ÇáÞÓíÉ áÁÈíä ÍæÑ ÇáÁÚáÇä .ÇáÚÑÈí ÇáÁä Ýí ÓÓá ÁíáÚÉ ÇáÈÓN æÝí ÊÓæíá áÐÇ ÇáíáÇÍ

:ÇááíæÑ ÇáÐí ÈíæÑ Íæáá ÁíáÓÈ ÇáÁÚáÇä : æíÑßÓ ÇáÁÚáÇä ÇáÁä Úáí ÊÓæíá áÐÇ ÇáíáÇÍ ää ÍáÇá ÞÓíÈíä ÁÓÇÓíÈíä ÁæáÇááÇ : ØáÓ ÇáÓæÑÉ ÇááÒÑÐÉ ááÐÇ ÇáíáÇÍ æÁÈÑÇÓ ÇáÈÚÑÇÉ ææÇáÈ ÇáÓÚÝ Ýíá -1 æÐáß ááíæ ÁÈÇÑá Ýí ÁÚáÇÞ ÇáÁæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ æÈíÓíá ÚÞíÈÉ ÇáÈæßá Úáí Çááá ÇáÉí ÈäÇáÇ . ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí ÚËÑ ÇáÓáíä ää ÍáÇá ÇáÈÓíÇÉ æÇáÈØæáÇÉ ÈÇáíááÇ : ÞÓÚ ÇáÓáÉ Èíä áÐÇ ÇáíáÇÍ æÈíä ÞæÈÉ ÇáÁáÉ ÇááÓááÉ æÈíÍíä ää ÍáÇá ÇáÓáÇáí -2 ÚÇááí Ááí ÞÈÇá Þæáí ááíÓN Èíä Þæáíä ÇáÁÝÚÇáí æÇáÑæÓ; æßÐáß ÇáÈÑßíÓ Úáí ÞÓíÉ ÇáíÑÈ ÇáÁááíÉ Ýí ÍÇíá ÁÝÚÇáÓÈÇá áííÑææÇ ÇáíáÇÍ ää ÁäÓÇÑá æäá ÇááÓÇÚíÇÉ ÇáÉí ÈÑí Ááíá ää ÇááíÓáíá; äáÇ ÁæÓá ÈÚÓ ÇáÁÈÑíÇÁ ÇááíáÓíá ááÐÇ ÇáíáÇÍ Áä íÓáæÇ Ááí Íí ÇáÈÁÈä æÇáÈíÑí .ää ÇáÈÐá ááÐÇ ÇáíáÇÍ; ÍÈí áÇ íÓÇÑßæÇ Ýí ÓÝß ÍáÇÁ ÇááÓáíá æáÞí ÈÚíÑÈ ÇááÚÑÈ ááÐÇ ÇáíáÇÍ ää ßæäá ÝÑÓ Úíá ÈÇááÇá æÇááÝÓ íÈÉ Úáí ÇááÓáíá ÇÓÇÁ ÇáÈÐá æÇáÈÓíÈÉ ÈÇááÝÓ æÇááÝíÓ ÝÇááÈÈÉ ÇáÓæÑÉ ÈáÇáÇ Ýí ÁÐáÇá ÇáØíÈíä ääá æÇßÈæÇ áÐÇ ÇáíáÇÍ. ÝÈÚÍ Áä ßÇá ÇáÈÐá æÇáÈíÑíÓ Úáíá ÝÑíÓÈ; ÓÇÑ ÍíÇÑ ÇááÓáíá íÈíÑæä ää .ÇáÈÝæä ÈßááÉ ÍíÑ ÈíÇáá æÇáÈÁÈä ää ÍÓ ÇááÇÓ Úáí ÇáÈÐá ää

: áÚÑÉ ÇááÇÓ Ááí ÇáíáÇÍ ÇáÁä æáÞí ÇáÈÐíÈ ÈÈÈÇÉ áíÈáÝÉ ää ÇáÓÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÉ ÍÇÓÈ ÇáÚÑÈ Ýí ÑíáÈí ÇáÁíÑÈ ÝæíÈÈ : ÇááÇÓ ßÁä Úáí ÑÁæÓáá ÇáÓíÑ ÞÇá áí ÍØíÈ áÓíí áÓáæÑ Ýí ÍÈÉ : ÁÓÈÍáÇ ÇáÁä áÓÈíÚ Áä áÈßáá ÝæÞ ÇáááÇÈÑ ÈßááÉ Úá ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí æÁáÇ ÁÚáá Áä áÐÇ ÇáÓÇÈ áÇ ÒÇá ääá íÚÈÈÑæä ÁáÝÓáá ÁíÍ ÁÈäÇÁ áÐÇ ÇáíáÇÍ .ääá íáÇÝíæä Úáá ÈáÓÇááá æíÍÓæä ÇááÇÓ Úáí ÈÐá ÍÓÇÓÈ áÝæÓáá æÞáæÈäá áá æÇáÈÞíÈÈ ÈÚÇáá íÓÇÑ Ááíá ÈÇáÈäÇä æíÑíÚ Ááíá ÍáÇáíÑ ÇááÇÓ Ýí ÝÈÇæÇáá : ÝÞÇá áí ÁáÇ ÇáÁä áÓæÓ Úá ÇáíáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí æáÐÇ ÝÁáí æÈæÞÝ ÝÓÑíÈ áá ÍÇá ÇáíáÇÍ æÞáÉ áá : Áä ÇáÁáá ÈÇááá Èä ÈáÐÇ ÇáíáÇÍ ßÈíÑ æÍÇá ÇááíÇáíá -Áä ÓÇÁ Çááá- Úáí ÍíÑ æäá íÞÝæä Úáí ÁÈæÇÈ ßÇÈá. æßÇÈá ÈÚíÓ Ýí ÓÓáÉ Úá ÁÝÚÇáÓÈÇá ÓæÇÁ ää ÇáØÑÞ ÇáÈÑíÈ Áæ ÇáíáÉ ÝáØÇÑáÇ (ÍæíÇÑæÇÓ) í ÒÑÈ ÁáÇÁ Çááíá æÁØÑÇÝ ÇáááÇÑ; æØÑíÐáÇ Ááí ÑæÓíÇ (ÓÇááí) áÚáÞ; æØÑíÞ ßÇÈá ÞáíáÇÑ æßÇÈá ÇááæßÑ æßÇÈá ÓÓáí æßÇÈá áÑÇÈ æßÇÈá ÍáÇá ÁÈÇÍ ßááÇ áÚáÐÈ Áæ ÓÈä .áÚáÞÈ æíÚß Úá ÇáÓÑÈÇÈ ÇááææÇáíÉ Óí áÚÇá ßÇÈá Ýí ÁáíÇÁ ÁÝÚÇáÓÈÇá æáÇ ää íæä íáÑ ÈÞÑíÈÇ . ÁáÇ æíÐÞ ÇááíÇáíæä ÇáÈÓÇÑÇ äááÇ ßÇá ÓÆíáÇ .ÝÞÇá áí ÝÓíáÉ ÇáÓí : ÒÑí Çááá ÒíÑß ßáÇ ÒÑíÈ ÒíÑí Èä ÐßÑÈ ÇáÓíÈÈ ææÞÝ ÇáÚááÇÁ ÇáÐí áÇ íæÒ Çááíí Úáá ÈíÇá áÐÇ ÇáíáÇÍ æäæ ÁáÇ íÈÑßæÇ .ÇááíÇáíá Úáí ÁÈæÇÈ ßÇÈá ÍÇÆÚíá ÚÑÇÈ æäáÇß Ñíá ää ææÚ ÈÇáÉ : íáÓß Úáí áíÈá ÇáØæíáÉ Èä íÞæä ÁÈäÇÁ ÈíÑíÓá : Áä ÇáÈÓN .ÇáÁÝÚÇá ÝÇíáÞæÇ áíÈí

æÈÚÍ ÇáíÑÓ íÁíÐá Áíí ÇáÚáÇÁ ÇáíÓæÑ ÌÇàÈÇ Èä íÐæá áá: ÇáÁæáí Èß ÑÑíá ÚÓßÑí æÈÐÇÚÍ
Áä ÈÝíí ÇááìÇáííá ÈÍÈÑÈß ÇáØæíáÉ Èíá ÇáÈÖáíÑ Èää Ýí ÇááÓÇíí; æáÇ íáÐÓí ääß ÇáÚÍÈ ÁÐÇ
. ÚááÈ Áä ÇáÓíí ÁääÇ íÐæá Ðáß Í ÓÈÈ ááá æäæ íÍÓÈ Áää íÍÓá ÕáÚÇ

:ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí

æÇáÓÍÝ ÇáÚÑÈíÉ ÈííáÇ ÇáÓÚíÑ æÚííáÇ ÇáÓÆíá áÇ Èääß Áä ÈÈäÑí Úáí ÈíÇÑ ÓíáÈ ÇáÁÚáÇá
ÇáÚÇÑä æáíÓ ááÇ ÇÒÇÁ áÐÇ ÇáíÓä ÇááÈáÇØä ää ÇáÓÍÝ ÇáíáæííÉ Áä ÈÓÈí Ýíá Õí ÇáÈíÇÑ Áæ
ÈííÝ áÈíáÓ Ááí ÕÇØÆ ÇáÇÓÈÐÑÇÑ ÝÇáÚÑÈ íáÐáæä Úá ÇáÓÍÝ ÇáßÈÑí ææßÇáÇÈáÇ ÇáÈí ííæí
ÐßÑáÇ Ýí ÇáÁÑÓ ÝíÐÝ ÇááÇÓ áÓíæáíá ÁäÇá áÐá ÇáÓÍÝ æÈíÇá æßÇáÇÈ ÇáÁäÈÇÁ æáÇ íÓÚää

. ÁáÇ Áä íÑííæÇ áÇ íÓáÚæá íÇÓÚíá æÇíáíá ÐÇÆáíá : Ááíá

:ÐáÈ áÁíí ÇáÓÍÝíá ÇááÓáíá : Áä íÑííÉ (Sunday times) ÑÈÈÈ Úá ÇáÚÑÈ
Áä ÈäÇáíÉ ÚÓÑ ÁáÝ ÁÑááÉ Ýí áííá "áÇÒÑ ÈÇÚ" Ðí ÁÐÈíá áíáÇ ááØÇáÚ ÁÓíÇÈ ÇáÓáæÇÈ ää
ÇáÚÑÈ ÇáÐíá íÁÈæä áíÈÒæíæäá ÁíÇáÇ Èä íÈÑßæäá ; æÁÐÇ ÈÇáÓÍÝí ÇááÓáá : íÁÈíáí ÈÇáíÑíÉ
æíÐæá: ÁääÇ áÐáÈ Úá ÇáÑÁÉ ÁÝÚÇáíÈ æßÁáá íÁÈíáí Èíáíá ÐÓÚí ÇáÈÈæÈ æÇáíáÇáÉ
Áæ áíÓ ÈÁáßÇá ÇáíÑíÉ Áä ÈÐßÑ ÇÓá ÇáÑÁÉ ÁÝÚÇáíÈ Áæ ÈÁÈí ÈÇáÑÁÈ æÈíÝÚ ááÇ æÈÁÚÇ
. æÐÇÈá áÐá ÇáÈÖÑííÇÈ

: ÇáÇäÈáÇÑ æÇáÐæÈÇä

æÇáÓÍÝ ÇáÚÑÈíÉ æÈææÑÈ ÈÇáÁÓáæÈ ÇáÚááí !! ÇáÐí ÈÈÈÚá ÇáÓÍÝ ÇáÚÑÈíÉ ææßÇáÇÈ
ÁäÈÇÆáÇ; æáÐÇ Ýáí ÈíÇæá Áä ÈáÓí Úáí äææÇááÇ æÈÈÈÝí áÑÇÓá ÍØæÇÈáÇ æÁÈÇÑáÇ ÝÈíí
Áííáá : íÚÍÈ ÈÓÈÐ ÓíÝí áääÇ ÑÇáÈ æÈíÈá Úáí ÇáíáÇí; æääáÇ ÑÇá Èáá æÐÚá Úáí ÐáæÈää
æáÓÇáÚáá ; æÓíÐ ÑÓæá Çááá Óáí Çááá Úáíá æÓáá
áÈÈÈÚá Óáá ää ÐÈáßá ÕÈÑÇ ÈÓÈÑ Áæ ÐÑÇÚÇ ÈÐÑÇÚ ÍÈí áæ ÓáßæÇ ííÑ ÕÈ áÓáßÈæä.)

(1) .(ÇÐÇáæÇ; Çáíáæí æÇááÓÇÑí; ÐÇá: Ýää

æáÇÈí Áä ÈÚáá : Áä ÇáÚÑÈ æÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí íáßá Áä íÈÈÚ ÇáÁÓáæÈ ÇáÚááí æÇááááí
ÇáÚááí ÇáÈíÑíÉ Ýí Ñá ÓíÁ ÇáÁá ÁáÇ áÇ ÑÇá ÈÇááÓÈÈ ááÁÓáÇá ÝÁááá ÈíÇÝÚ ÇáíÐí ÇáíÝíá
æÈáÇ íßæä ää ÚíÇæÈ ááÐÇ Çáííá ÝÁááá íÈÚÇæä Úá ÇáíÐÇÆÐ ÇááÇÓÚÈ æÇáÐÓÇíÇ ÇáÐÇÓÚÈ

:æíØáÓæääÇ æíØáæääÇ

°æí ÑÈíÑ ää Ááá ÇáßÈÇÈ áæ íÑíæáßá ää ÈÚí ÁíáÇáßá ÑÝÇÑÇ íÓíÇ ää Úáí ÁáÝÓáá ää ÈÚí
»æÇÈÈíá ááá ÇáíÐ ÝÇÚÝæÇ æÇÓÝíæÇ ÍÈí íÁÈí Çááá ÈÁáÑá Áä Çááá Úáí Ñá ÓíÁ ÐííÑ
. ÇáÁíÉ (109) ÇáÈÐÑÈ

áÐí íÑ Ý Çáíáæí ÇáÈæÑÇÈ æÇáÁáíá ÈÈÚÇ áÁáæÇÆää æÈíÐíÐÇ ááÓÇáíáá Áí Áááá ÚííæÇ
ÑáÇá ÑÈää æßÈÈæÇ Úáí ÑÈää; ÝíÝí áÇ íßÈÈæä Úáí ÇááÓáíá æÚáí ÇáÁÓáÇá Ýí ÓíÝää
æáÓÑÇÈää

°Ýæíá ááÐíá íßÈÈæä ÇáßÈÇÈ ÈÁííáá Èä íÐæáæä áÐÇ ää Úáí Çááá ííÓÈÑæÇ Èä ÈääÇ ÐáíáÇ Ýæíá
»ááá ääÇ ÑÈÈÈ Áíííáá ææíá ááá ääÇ íßÓÈæä
. ÇáÁíÉ(79) ÇáÈÐÑÈ

: ÇáÁÓáÇá ÁíØÑ ää ÇáÓíæÚíÉ Ýí áÚÑää

áÐí ÝÑí ÇáÚÑÈ ÈÇíÆ Ðí ÈíÁ æäæ íÑí ÇáíÈ ÇáÑæÓí íÈíá ÈÇáíÑÇí æíáÑÚ ÈÁæíÇá áÑÑ ÑÇÈá
æáÑÇÈ æÇáááááí æÈáíÓíÑ ÁáÇ æÐí íÑí ÇáÑæÓ Ýíí ÚÇíæÇ íÐÇÑæä Èíá ÇáÝÑíÐíá ÇááÈÖÇÑÚíá

.-ÇááìÇáííá æÇáÓíæÚííá- ÝÑÁæÇ Áä ÇáÓíæÚíÉ ÁÐÑÈ Ááíáá

æÐí ÑÈÈÈ ÓííÝÉ (Chicago Sun Times) Ýí 22/2/79 Ýí áÐÇááÇ ÇáÇÝÈÈÇíí ÈíÈ ÚáæÇá áÇ ÈÝÇáá
áÚ ÇáÁÓáÇá ÁáÇ ÈáÚÈ Çáííí æÇááÇÑ ÝÐÇáÈ (Áä ÇáÓíæÚíÉ ÁÝÓá ää ÇáÁÓáÇá áÁááÇ Ýí
ÇáÁÓá ÝßÑÈ ÚÑÈíÉ íáßá ÇáÇáÈÇÁ æÇáÈÝÇáá áÚáÇ; ÁáÇ ÇáÁÓáÇá ÝáÇ ÇáÈÐÇÁ æáÇ
.ÈÝÇáá áÚá ÁáÇ ÈáÚÈ Çáííí æÇááÇÑ)

æÐí ÕÑí áíßÓæä Úáí ÇáÈáÝÇÒ ÇáÁáÑíßí ÐÇÆáÇ : áÐí Áä ÇáÁæÇá Áä ÈÈæÇÓí ÈÁáÑíßÇ
(íáÇÝÇÈáÇ áÚ ÑæÓíÇ áÈÈÝÇ áÚÇ Ýí æíá ÇáÓÍÝ ÇáÁÓáÇáí

: Áä íæÑ ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí ÇáÁá ÈíÇá ÇáíáÇí

.ÈíØíá ÇáÁáá ÇáßÈíÑ ÇáÐí ÈäÇá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí ÚÈÑ ÇáÓáíá Ýí ÐáæÈ Çáííá ÇááÓáá -1
ÇíÈÈÇÈ ÚííÈ ÇáÈæßá Úáí Çááá ää ÁÚáÇÐ ÇáÁáÈ ÇáÁÓáÇáíÈ ÇáÈí ÚÑÓáÇ ÇáíáÇí ää íáÇá -2
.ÇááæÇÐÝ æÇáíÑÇá

ÈÓæíá ÐÇíÈ ÇáíáÇí æííÑ ÕíÓíÇÈää Ýí ÁáÚÇÑ ÇáÁáÈ ÇááÓááÈ áÆáÇ íÈÐæÇ ÑææÐÇ ÈÐáí -3
æÁáÈáÈ íÈÈÈÈ æííæÇÈ ÝÐÈ ÈÓíÑ ÈÐßÑáÇ ÇáÑßÈÇá æÈÓÚá ííÈ ÇáÓÇáÑ Ýí Ñá íí. æÁáÇ
ÝíÝí ÈÝÓÑ Çááíæä ÇááÓÈáÑ Úáí ÇáÐÇíÈ ÇáááÈÓáíá ää ÁÈæÇÁ áÐÇ ÇáíáÇí ääá íÓáæää
ÈÇáÁÓæáííá; æßíÝ ÈÓÈæÚÈ ÇáíááÈ ÇáÓÚæÇÁ Úáí (íßáÈ íÇÑ) áÁá áííá (áÓáÚÇ áááÑæííá) íáÑÈ

!! ÓáÇÚÈá Ááí ÇáÚÑÈ áÈíííÑ íæÓá æÇáÝÈß ÈÓÚæÈá

ÇÐáÇÚ ÇáÓÚæÈ ÇáÁÓáÇáíÈ Áä ÇáíÑÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá íÑÈ ÁááíÈ Èíá ÇááÓáíá æíÚáá ÁááÇ -4
.íÚáí ÓíÇíÈ ÓÝß íáÇÁ ÇááÓáíá ÇááíÑáÈ
ÇÈÈÇÈ ÝÓá áÐÇ ÇáíáÇí æÓÚÝá ÁáÇá ÇáíßæáÈ ÇáÓíæÚíÉ æÁá áÇ áíÑí ää ÇáÁÓáÈ ÁáÇ -5

.ÈáÈáÑ íæáí íÈÐÇÓá ÇááÚÇáá æíáÈáÈ ÇáÈæÇÑ

ÇáÈÑßíÓ Úáí ÇáíáÇÝÇÈ ÇáÁÝÚÇáíÈ ÇááÈÁÓáÈ æÇáÈí íÓÈíá íá áÇ ää íáÇá ÐÇíÈ ÇáíáÇí. æää -6
: íÚííæä æíÈíÆæä æíÁßíæä Úáí

æáÐÇ ÝÇááÒíáÉ ÇáÉí ÈÈÈÌáÇ ÇáÇÉÍÇÍ ÇáÓæÝíÇÉí áá ÈÈä æÈæÞÚÉ ää ÐÉá ÄáÑíßÇ æÇáÚÑÈ
.æÁáÇ ÝÁáá áÇ íáÈä ÄÈÍÇ ááÚÑÈ Äá íÚ äÐä ÇáÝÑÒ äÝÉæíÉ ÁáÇá ÇáÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
:áíÇæáÉ íÇÈÓÉ
æáÞí íÇæáÉ ÄáÑíßÇ Ýí ÁíÑ ÇáÓæØ Äá ÈæÞÐ ÇáíÈ ÇáÑæÓí ää Äá íÓÞØ ÈíÈ ÁÞíÇá ÇááíÇáíá
æáÈäáÇ ÝÓáÈ ÁÐ Äá æÈÉá ÓíÇÁ ÇáíÞ íÇá æÈÁíÑÇ ííÇ ÈÚí Äá ÈíÇæØ ÇáÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
.áÑíáÉ ÇáíØÑ æÚÈÑ Çáááíá ÇáíÑí

:ÇááÞÇÑáÇÉ

æáÞí ÐÈÑÈ Ýí ÇáÈæíÈ Ááá ää ÇáÚáá ÇáÈÈíÑ ááláÇÍ ÇáÁÝÚÇáí Äá æÞÇÑáá ÈÇáÞÈÇá Ýí ÝíÈáÇá
.Äæ ÚíÑáÇ äáÇ íÓáí ÈíÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ ÇáæØáí
æáÞí ÈÈÓí ÁááíÈ íÑÈÈ ÇáÌáÇÍ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; ÓæÇÁ Ýí ÈÓæÑ ÇááÈÚÇØÝíá áÚáÇ Áæ
ÈÇááÓÈÈ áíÓæááÇ; ää ÇááÝíí ÇíÑÇÁ æÞÇÑáÇÈ ÓÑíÚÈ ÈíááÇ æÈíá ÈÚÓ íÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ
.ÇááÚÑæÝÉ; ää ííÈ Çáííá; Áæ íæÑ ÇáíÚá ÇáíÇÑí; ÇáÚÓßÑí æÇáÓíÇÓí æÇáÁÚáÇáí
ÝÇááÇÝÉ ááÇáÈÈÇá ÁæáÇ Äá ÇáíÑÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá áí ÇáÁØæá -ÓááíÇ - ää íáíÚ ÇáíÑæÈ
ÇáÈÈÑí ÇáÉí ÓáíáÇ ÇáÞÑá ÇáÚÓÑæä; Ýáí ÁØæá ää ÇáíÑÈíá ÇáÚÇááíÈíá ÇáÁæáí æÇáÈÇáíÈ
..æÁØæá ää íÑÈí ßæÑíÇ æÝíÈáÇá; æÁØæá ää ÇáíÑÈ ÇáÚÑÇÞíÈ ÇáÁíÑÇáíÈ
æÈÇááÓÈÈ áÝíÈáÇá æÈáÇ ; æáí ÇáÁÓá Ñ; ÈáÈÚ ÇáÓÚÈ ÇáÝíÈáÇáí ÈÇáíÚá ÇáÚÓßÑí æÇáÓíÇÓí
æÇáÁÚáÇáí ää ÇáÈæÉÈ ÇáÇÓÈÑÇÞíÈ íáÚÇÁ (ÇáÓíá - ÇáÇÉÍÇÍ ÇáÓæÝíÈí - ÁæÑæÈÇ
ÇáÓÑÞíÈ) æÈÐáß ÇáíÚá ÇáÓíÇÓí æÇáÁÚáÇáí áíáæ ÇáÚÇáá ÇáÈÇáÉ; Éá íÈí ää ØÑÝ ÁæÑæÈÇ
ÇáÚÑÈíÈ; æáÚá ÇáÚÇáá ÇáíÇÓá Ýí ÇáÈØÇÑ ÇáÓÚÈ ÇáÝíÈáÇáí - Ááí íÇáæ æÞÇæáÈá ÇááÓáíÈ-
áæ ÇáÈÐá ÇááÇÆá ááÑÁí ÇáÚÇá ÇáÁáÑíßí ÇááÚÇÑÓ ááíÑÈ.. æÞí ßÇáÈ ÁÚáÈ ÁÐÇÚÇÈ ÇáÚÇáá
ÈÚÓí íæáíÇ ÁíÈÈÇÑ ÇááÚÇÑß; íÈí Áá ÈÚÓ ÇááÐíÚíá Ýí ÈáÝÒÈáÇ ÇáÚÑÈíÈ ßÇá ÇááÇÓ íÓáÞæá
Úáíáá (ÝíÈáÇá) áÈÈÈÈ ÇáÁíÈÈÈ ÇáÉí íÐíÚæááÇ Úá ÇáÈÝÇÓíá ÇáíæáíÈ ááíÑÈ ÇáÝíÈáÇáíÈ
ÇáÁáÑíßíÈ æíÚß Úá ÇááÓÇÝÇÈ ÇááÇÆáÈ ÇáÉí ÈÞØÚáÇ ÇááÇÞáÇÈ ÇáÁáÑíßíÈ áÈÓæíí ííÓáÇ
ÈÇáÚÈÇÍ æÇáÚÐÇÁ æÇáßÓÇÁ Úáí ÇááÞíÓ ÈáÇáÇ ää ÇáÇÉÍÇÍ ÇáÓæÝíÇÉí ÇáÐí áÇ íÝÓáá Úá
.ÁÝÚÇáÓÈÇá Óæí äáÑ ííæá (ÁæáíÇÑíÇ)

æÈÇááÓÈÈ áÈæÈÇ; ÇáÉí ÁÑíí ááÇ -Ýí æÞÈ áÇ- Äá ÈÈæá äææÐíÇ ÈæÑíÇ ÑæáÇáÓíÇ ááÈíÑ ää
íÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ ÇáæØáíÈ; ää ÈÈÚí ÈæÑÈáÇ æÞÇæáÈ áÓáíÈ áííæíÈ áííÈÈÈÈæÑíÈ áíáíÈ Ýí íÒíÑÈ
ÓÚíÑÈ; æáÇ íáÈä ÄÈÍÇ æÞÇÑáÈáÇ ÈáÇ ííÈ Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; ÇáÉí íÞÇæá ÓÚÈáÇ ÇíÈáÇáÇ
."ÚÓßÑíÇ ÁíáÈíÇ ää ØÑÝ "íæáÈ ÚÚáí
æíáÈä ÇáÇÓÈÑÓÇá Ýí ÚÞí æÞÇÑáÇÈ ää áÐÇ ÇááæÚ; áÚ "áíßÇÑÇÚæÇ" æÈáÇ ; Áæ áÚ ÈÚÓ
íÑßÇÈ ÇáÈíÑÑ ÇáæØáíÈ ÇáÁÝÑíÞíÈ.. ÁáÇ Äá Çáááá Ýí áÐÇ ÇááÞÇá; áæ ÇáÈÓíí Úáí Áá ÇáíÑÈ
Ýí ÁÝÚÇáÓÈÇá; ÁááÇ ÈíæÑ Èíá ÞæÈ ÚÚáí æÈáí ÓÚíÝ æáÈíáÝ ää íÚ ÈÚÓÑ áÚÓÇÑ áÇ íÚíÈ Èá
ÇáíÑßÇÈ ÇáÓÇáÝÉ ÇáÈÈÑ ää ÇáíÚá; áÇáíß Úá ÇáÈÓíÇÈ ÇááÇÆáÈ ÇáÉí ÞíááÇ ÓÚÈ
.ÁÝÚÇáÓÈÇá ÇááíÇáí æÇáÉí áÇ íæíí ááÇ æÈíá

: ÇáÁÚáÇá ÇáÚÑÈí

æáÞí áÚíÈ ßÈíÑÇ Úáí ææÞÝ ÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÈ ÇáÉí Èíáá áæÇÁ ÈíØíá ÇáÌáÇÍ ÇáÁÝÚÇáí
:æÈÓæíáá Ýí ÁÐáÇá ÇááíÈíá æÇááÈÚÇØÝíá Ýí ÇáÚÇáá ÇáÁÓáÇáí ÝÞáÈ
áíÈ ÓÚÑí áæ æÞÝÈ ÓíÝáÇ ÇáÚÑÈíÈ ÈíÇáÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ßáÇ æÞÝÈ ÈíÇáÈ ÇáÓÚÈ
.ÇáÝíÈáÇáí

.ÝææÞÝáÇ Óí ÇáÓÚÈ ÇááÚáæá ÚíÑ æÈæá ÓÑÚíÇ æáÇ ÁáÓÇáíÇ æáÇ ÁíÈíÇ
Ýáá ÁíÈ Äá íáÈÓÑ áíÈ ÇáÓíæÚí (ÑæíÓ íáÇÓ ÇáÇÓÈíÈÇÑÇÈ áíæáÈ ÈÑÇÞí æíÝíÚ Çááá Ááíá
æßÇÑáá æÇáÉí ÇÓÈíÚÈ ÇáÞæÇÈ ÇáÑæÓíÈ ÝíáÝÈ æÑÇÁáÇ ää ÇááÓæáíá æÇááÚæÞíá æÇáÁÑÇáá
æÇáÁíÈÇá áÇ íáÝÈ)

: ÁÞæá ää ÁíÈ ää ÐÑÇÑí ÇááÓááíá ÇáÈØÇÑ áíÈ Úáí ÇááíÇáíá Ýáæ Áíí ÇÈáíá
.ÁáÇ íÇáá ÝíÚÐÑ Èíááá íÈí íÚáá

æÁáÇ ÚÇáá íÇíí áíÞ ÇáÁíæÈ ÇáÁíáÇáíÈ ÝáÐÇ ßÇÝÑ íÇÑí Úá ÇáááÈ; ÁÐ áÇ íáÈä áÁáÓÇá íÈÈ
:áÒíáÈ ÇáÓÚÈ ÇáÁÝÚÇáí ÇááÓáá ÁáÇá ÇáÓíæÚíÈ Äá íÈæá Ýí ííá Çááá æÁá ÓÇá æÓáí
»æáá íÈæááá äáÈä ÝÁáá äááá Äá Çááá áÇ íáíí ÇáÞæá ÇáÚÇááíá
.ÇáÁíÈ (51) ÇááÇÆíÈ

:ÁáÇ ää ÇááÇííÈ ÇáÁáÓÇáíÈ

ÝÁáá áÇ íáÈä áÁáÓÇá Ýí ÞáÈä ÐÑÈ ííÑ ÁáÇ æíßÇí íÐæÈ íÓáÇ ÈÓÈÈ ÇááÁÓí ÇáÉí íáÝÈáÇ áÐá
.ÇáíÑÈ ÇááíáÑÈ ÇáÉí ÓáÈáÇ ÑæÓíÇ Úáí áÐÇ ÇáÓÚÈ ÇáÁÈí ÇáÓÇÈÑ ÇááÈÇÈÑ
ÝáÞí ÈíæáÈ ÇáÈíæÈ Ááí áíÇÈá æáÁÈá; ÝÞááÇ Èíí ÈíÈÈ ää ÈíæÈáá (æÇáÐí áÇ íÚíæ Úá íáíá
ÈÇÆÓÉ áÓÞÈáÇ ÇáÁÚÇÓíÑ) ÁáÇ æááÆÈ áÐá ÇáííáÈ ÈáíæÚÈ ää ÇáÁíÈÇá æÇáÁÑÇáá
æÇááÓæáíá æÇááÚæÞíá
ÝáÇ íÞá ÇáÁíÈÇá ÈÈÚíÇíáá Úá áÓÝ ááíæá íÈíá; æíáÇáÓ Úíí ÇáÁÑÇáá ÈáÇÈáÇÆÈ ÁáÝ; æÚíí
ÇááÚæÞíá æÇááÓæáíá íÞÇÑÈ ÇááÇÆÈí ÁáÝ; æíÚß Úá ÇáÁíÈÇá æÇáÁØÝÇá ÇáÐíá ää íÈÞ ää
ÁÑíÇááá Áíí; ÁÐ Áá ÚÇÑÇÈ ÇáØíÑÇá ää ÈíÚ ÁííÇ ää Ááá ÇáÈíÈ ííÇ Óæí ØÝá ÓÚíÑ ÈáÇÈÑ
íáÇÚ Ááá Ýí ííÑá- ßáÇ ííÈ Ýí ÈÚáÇá- ííÈ ÁÚÇÑÈ ÇáØÇÆÑÇÈ Úáí áÓÇÁ ÇáÞÑíÈ æÁØÝÇááÇ

ÇáÐíá ÌàÙæÇ Ýí ÇááÓÌí ÝÓÍÐÈää ÌáíÙÇ Óæì ØÝáÉ ÒÙíÑÉ Ýí ÍÒä ÁääÇ ÈæÇÈÑ ÌæÇÙ ÁääÇ Ýí ÌíÑæÇ Ýí à È ÇáØÝáÉ áääæ ÇáááÙÑ

: ÆÈæÇÁ áÇ íÚÑÝää Áíí æáÇ íÚÑÝæä áää ÐÑíÈÇ
.æßä ää ÇáÐÑí Ðí ÌäÑÈ ÈßÇáááÇ æää ÌÈÐ äääÇ Óæì ÆØÝÇá æÒÙæÇ Ùáí ää ÌÑÈíää ää ÐÑí àìÇæÑÈ
ÝÝí ÈíÈ ÌßæÈíÇÑ ÑÁíÈ ÙáÇæÇ Ýí ÇáÙÇÒÑÈ ÝÁÒÇÑ Ááíá ÇááááÍÓ ÌßæÈíÇÑ ÐÇÆáÇ : ää ÌÈÐ ää
.Áääá Áíí ÝíÆæÇ Èä Ááí ÈíÈæÇ àÑÈíá

:Ááí ÙÑÈí
æÝí áÓÈÓÝí ÇááÓÇÁ / ÇáááÇá ÇáßæíÈí ÁííáÈ Áíí ÈæÇÈí ÇááÓÈÓÝí æÈíääÇ ÑæÈ æÇÐÝÇ áÙ
ÒæìÈí ÁÓÁääÇ Ùá ÍÇáÉ ÇáÈáÈ æÁÐÇ ÈØÝá Ýí ÇáÓÇÈÙÈ áÒæä Çáííá æÇáÑíáíá; ÝÇÓÈíÙÈä
ÒæìÈí ÐÇÆáÉ ÑíÝ ÍÇáß íÇ ÙÈí Çáíí; ÝÁíÇÈ ÈáÙÈ ÙÑÈíÈ ÒÙíÝÈ Çáíáí áää Èä ÐÇáÉ áí: áÐÇ
ÇáØÝá íÙíÓ ääÐ ÈáÇÈ ÒææÇÈ Ýí ÇááÓÈÓÝí ÈíÑí ää ÙááíÇÈ Èíáíá ÍÈí ÁÒÈí ÈäÐä ÇáíÇáÉ; ÝÐí
ÍÓáÈ ÇáÙÇÑÈ æÁää ÈíÈÒ ÝÐÈáÈ Áää ææÐÙ ÙÈí Çáíí Ýí ÇáÈææÑ æíáÑ ÇáÈíÈ ÈßÇááá Ùáí ää
Ýíá æíÇÁ ÇááÇÓ æÁáÐæÇ ÙÈí Çáíí ÈÚí Áä ÇíÈÑÞ; æÇáÁä Ìí ÈÚÓ ÇáÙáÇíÈ ää ÒæìÈí æáÐÇ
.ÝÁää ÌÐæá ááÇ : Ááí ÙÑÈí

:æáæ ÙÑÝ ÙÈí Çáíí áÙÈ ÇáÈíÇá áÁáÓí áÙ ÇáÙÓäÇæí
ÝÁáí àÈí Èíáí ÇáíÑÇí ÐáæÈäÇ æÁáí àÈí ÈÈÐÑí ÇáÁßÈÇí
áÓíæ Ùáí ÙÓÝ ÇáÑÓÇÓ ÑÁääÇ ÒÑÙ æÙÇÑÇÈ ÇáÙíæ ÍÓÇí
æáÈíÈ ÌáíáÇ ÇáÓÈÇÁ ÈÓæØä ÌáíÇ ÝæÇ íÙÒí ÇáÙíæä ÑÞÇí
æÈÝÑí ÇáÁáÑÇÓ Ýí ÁíÓÇíæÇ ÇæÇá ääÇ Èíáá ÇáÁíÓÇí

: ÈÒæìÈä áíßæä áÙí áíÑæÇ
æßä ää ÇááÓÇÁ ÙÐää áßÈÑÈ ÇááÓÇÆÈ æÈæÐÝä Ùá ÇáÇáíÇÈ ÈÚí ÇááíÑÈ; æßä ää ÇáÐÑí ÍØÈ
ÝíáÇ ÇáØÇÆÑÇÈ æÇáÈÐÈ àìæÙÈ ää ÇáÙæÇÈÐ ää ÌíæÑää; Èä ÌáÐÈ ÝæÐ ÇáÐÑíÈ æáÓÙÈ ÌáíÙ
.ááÇÈÓää Èä ÇáÈáßÈ ÁÚÑÇÓää æÁáíÈ ÁíÓÇíáá ÇáÙÇÑíÈ ÝæÐ ÇáÐÑíÈ
æÁä áÓíÈ ÝáÇ ÁáÓ íæä Áä ÁÑÓáÈ ÒæìÈí áíØÈÈ ÝÈÇÈ ÁÝÙÇáíÈ áÓÇÈ ÙÑÈí ÝÑíÈ ÁíÈæÇ
: ÇáßÈÑí Ùáí Áááí ÈáÓÇä ÙÑÈí àÈíá ÐÇÆáÈ

Áæ ÈÙáíá Áää ÈÐí áííáÇ áíá áíáÓ ÁæáíáíÇ; ÝæÇááá áÇ ÈÒæìÈ ÁáÇ áíßæä Òæìí áíÑæÇ áí Ýí
.ÇáÐäÇÈ æÇáÁíÇÈ; æáÐí áÒí ÙáíáÇ ÈáÇÈÈ ÁááÈ (ÒáÑÇá) Ìæä Áä ÁÑí äää Áæ ÌÑí äáí
Çááíá áßÈÆÈ æÞÑíÈæÇ íÓÇíÙáÇ ÇáíÑÇÈ
æáÓÇÁ ÐÑíÈæÇ Ùáí ÇáØÑÞÇÈ íÓíáá ÇáííÇÈ

íÓíá íÇ ÁÈÈí Ùáí ÁÚÑÇÓää ää ÇáÐÆÇÈ
æÈßÇÁää íÓíÙ Ýí ÁÝÇÞ ÐÑíÈæÇ ÇßÈÆÇÈ
ÑíÝ áÇ ÈÑÞ ÇáÐáæÈ ááÈá áÐä ÇáÁííÇÈ; æÁáí ááÝØÑÈ áääÇ ÑÇáÈ ÞÇÓíÈ ÌÇÓíÈ Áä áÇ ÈÐæÈ
; ÍÒæÇ

Áæ ÈÚí áÐÇ Ñáá ÈØÇáÙáÇ ÇáÓíÝ ÇáÚÑÈíÈ ááááÈ ÝÑíÈ ÈäÒßáÈ Ýí ÝÑíÇÑ; Áæ ÈÈíáí ÇáæÓÙ
! Ùáí ÁÈæÇÈ ÌáÇá ÁÈÇí; Áæ ÈÈÑÇíÙ ÇááíÇáíá Ùá (ÈáÑ Ííá) æÇíÈáÇá ÇáÓíæÙííá ááÇ
: ÇáßÝÈ ÑÇííÈ áÓÇáí ÇááíÇáíá

Èä æÇíáÈ ÇáÓíÝíá ÈÇáÐæá: Áä ÇááíÇáíá áÇ ÒÇáæÇ ääÈÒÑíá æÇáßÝÈ ÑÇííÈ áÓÇáíáá ÑÙá
ÇáÇáíÇíÇÈ ÇáÈí ÈÈÒÈÈ ÑæÇÈá ÇááØÑ Ùáí ÌßæáÈ ÑÇÈá ÝÐí æÓááÇ ääÐ ÌÑæí ÇáÑæÓ Ýí 51
ÝÈÑÇíÑ ÓáÈ 1989á ÌÈí ÁæÇÆá ÓÈÈäÈÑ ÇááÇÓí 140859 ØæÇ ää ÇáÐíÇÆÑ; æÈæÞÇÈá áÐÇ Èíí
ÇáÓí ÇááÇáÙ ÇáÐí ÁÒÇÈ Áííí ÁÒíÞÇÁ ÇáíáÇí. æÁÙáß ÈÁíÐ ÒæÑÈ Ùá ÇáÞØÇÙ ÇááÓÇÙíÇÈ
Ùá ÇááíÇáíá ÈÇááÞÇÑáÈ Èíá áÇ Ðí à áää Ýí ÓáÑ áÇÑÓ 1988 ÁÈÇá ÍíÇÈ ÇáÑæíÓ ÇáÑÇíá ÓíÇÁ
ÇáíÞ ææÇ Ðíá áää Ýí ÓáÑ áÇÑÓ 1989 ÈÚí Ñííáá; ÝÐí ÈÓää ÇááíÇáíæä Ýí ÓáÑ áÇÑÓ ÓáÈ 1988á
(ÁáÝíá æÁÑÈÙáÇÆÈ Øá) ää ÇáÐíÇÆÑ ÈíááÇ ää ÈÈÚí áÐä ÇáßáíÈ Ýí áÇÑÓ ÓáÈ 1989 á
. ÇááÇÆÈ Øá ÞØ

:ÍÓÇÆÑ ÇáÓíæÙííá ÈÚí ÇááÓíáÈ ÇáÑæÓíÈ
: æÐí ÓíáÈ ÇáÇíÓÇÆíÇÈ ÁÑÞÇá ÇáíÓÇÆÑ ÇáÈí ÈßÈíáÇ áÙÇá ÇááÑÈííá (ÇáÓíæÙííá) ÇááÈíÇÚí
:ÝÐí ÍÓÑÈ ÌßæáÈ áíÈ ääÐ ÌÑæí ÇáÑæÓ ÍÈí ÁæÇÆá ÓÈÈäÈÑ 1989á Áí Ýí ÓÈÙÈ ÁÓáÑ
ÁáÝ Ìáíí ; æàÇÆÈíá æíáÓ ÙÒÑÈ ØÇÆÑÈ; æàÇÆÈíá æÓÈÈíá ÌÈÇÈÈ; æ 2159 ÓíÇÑÈ; æ 1485 52
. áíÝÙÇ ÈíáÇ

æíÙß Ùá ÇáØÑÇÚÇÈ ÇáÙáíÝÈ ÇáÈí íÙÇáí äääÇ ÍÒÈ ÇááÑÈííá ÇáíÇßä Èíá ÁíáíÈä (ÈÑÓä æíáÐ)
æÙá áíÇæáÇÈ ÇáÇáÞáÇÈÈÈ ÇááÈæÇÓáÈ æÇáÈí ÇíÈÈäÈäÇ ÇááíÇæáÈ ÇáÈí Óíá Ùáí ÁÈÑæÇ
.ÐÇÆí ÇáííÓ æÞÈá áÇÆÈä æÓíá ÓÈæÇÆÈ ÒÇÈØ æÈää ÈæÇ

:Ýí ÁÓÈæÚ æÇíí ÝÐØ
æáæ áÙÑÈ Ááí ÇáÇáÈØÇÑÇÈ ÇáÓÇíÞÈ ÇáÈí ÙÝÑ ÈæÇ ÇááíÇáíæä Ýí ÇáÓáÑ ÇáÁííÑ ää
ÁßÈæÈÑ 1989á áÁíÑÈÈ ÞæÈ æÓÙ ÇááíÇáíá; æÈÁáÞ àìááá ÝÐí ÞÇá ÇááíÇáíæä ÈÝÈí (ÓæÑ Ñáí:
Çáíí ÇáÁíáÑ) ää ÒæÇíí ÙÒáí áÓÞØ áÁÓÓ ÇáíÓÈ ÇáÓíæÙí -ÌáÐ- æÁæá ÒÙíá ÓíæÙí
áÁÝÙÇáÓÈÇá áíáí ææÑ ÈÑÇÞí; æÁÙáÞ äáÑ ÓÇááí ÇáÓáÇáí æÇáíææÈí ÈÇáÈÚÇæä Èíá ÇáíÓÈ

(ŌæÝí ÈÇíáíá áíáí) ÇáĐí ííßá ÞÈŌÈá Úái ÓÇááí ÇáŌáÇáí æÈíá ÇáíáÚíÉ (Áíáí ŌÇá ãÓÚæí) ÇáĐí
.íÞÈŌ Úái ÓÇááí ÇáíáæÈí; æáÇ ŌÇá ÇáááÑ áÚáÞÇ ÍÈí ßÈÇÈÈ áĐÇ ÇááÞÇá
æÝÈÍ ÇááíÇáíæá ÞÇÚÍÈíá Ýí (ÈÚáÇá) ÇáŌÇíÍÉ ÇáßÈÑí ÇáÈí ÈÓíŌÑ Úái ßÇÈá (ÈÌß - ÈÈÈ)
æĂŌÑæÇ áíáæÚÉää ÑÌÇáÇÈ ÇáíáæÉ; æíÚß Úá ÇáŌÑÈÇÈ ÇááæíÚÉ ÇáÈí ÈáÞÈáÇ ßÇÈá æĂÚáÞ
.Úái ĂÈÑáÇ ãŌÇÑáÇ

:ÚááíÇÈ ÇáŌíí Èáíá ÇáÚíáÇáí
.æÞí ŌÑÈ ÇááíÇáíæá ßÇÈá ÈÈÓÚíá ŌÇÑæíÇ ŌáæÇ ÚááíÇÈää ÈÇŌá (ÇáŌáíí Èáíá ÇáÚíáÇáí)
æÞí ÁíáÚ ÇááÑÇÞÈæá Ááá ÁÚáÝ æĂŌíá áíáæ ŌÇÑæíí ÈÚÑŌÈ áá ßÇÈá ááĐ ÍÑæí ÇáÑæŌ. æÞí
ĂŌÇÈæÇ ÁŌÇÈÇÈ ãÈÇŌÑÈ ÇáÞŌÑ ÇáíááæÑí; æŌÇÑÈ ÇáíÝÇÚ; áíŌÈ ÇáÑÇíÇÑ; ÞæÇÚÍ
ŌæÇÑíí Ōßæí (5.5Ōá) æŌæÇÑíí ææŌÇß; æÝáíÞ ÇáæÝæí (ÇáÈÑ ßæáÈáÈÇá); æÇáÝÑÞÈ 4 (ÞÑÚÉ)
.æÇáÝÑÞÈ8 (ÈÇÚŌ ÍÇæí) æÇááíáíÉ ÇáŌßáíÉ ááŌÈÇŌ ÇáŌíáÚííá
!!æáíÉ ŌÚÑí Áí ŌáŌ ááíÞÇÆÞ æÈŌæíá ááíáÇí áĐÇ ÇáĐí íŌÇæáá ÇáÁÚáÇá
.æŌĂááí Áííáá: áá ÇáÞÈÇá; æÞí ÍÑí ÇáÑæŌ; ÝÁÍÈÈ ÍÑí Çáááííæá æíÇÁ ÇááÑÈíæá
æÞÇá ÁÍN: ááÇĐÇ áá ÈÚÈÑÝ Çáíáæá ÇáÁŌáÇáíÉ ÈíßæáÈ ÇááíÇáíá
ÝÞáÈ ááá: áĂááÇ áá ÈÈáÞ ÁŌÇÑÈ ŌæÆíÉ áá ÁáÑíßÇ æÑæŌíÇ; æÈĂáßÇáß Áá ÈÞŌÚ ÈáĐÇ áá
ÍáÇá ÇáÇÚÈÑÇÝÇÈ ÇáÈí ÈáÚÈ áÇÆÈ ÍæáÈ ÈÇáíáæÉ ÇáÝáŌŌíáíÉ ÇáÈí áíŌ ááÇ ŌÈÑ ÁÑŌ ÈÞÝ
Úáíá ÈíááÇ ííßá ÇááíÇáíæá 90% áá ĂÑŌáá æáÇ ŌÇáÈ ÓíæÝáá ÈÞŌÑ ÍáÇ áá ÁÚáí ĐÑæÈ ÇááŌÑ
.æÇááíí æáá íÚÈÑÝ Èáá Ōæí ĂÑÈÚ Íæá

:ÈÚŌáá ĂæáíÇÁ ÈÚŌ
.æÇáĐíá ßÝÑæÇ ÈÚŌáá ĂæáíÇÁ ÈÚŌ ÁáÇ ÈÝÚáæá Èíá ÝÈáÈ Ýí ÇáĂÑŌ æÝŌÇí ßÈíÑ
ÇáÁíÉ 37 ÇáÇáÝÇá
ÝÁĐÇ ßÇáÈ ÇáßáíŌÉ ÍáÚÈ áá ÁáÑíßÇ æíáá ĂæÑÈÇ ÇáÚÑÈíÉ ááĐÇ ÇáÚÇá ÝÞŌ: 159 Èáíáæ
ÍæáÇÑ; æÇáŌĂÈ ááŌÑ ÇááŌÑÇáíÉ 1900 ÁĐÇÚÉ ææŌÚÉ 121 ááíáæ Çáíá; ßá áĐÇ áÚÇá æÇíí
ÝÞŌ ŌáÉ 1989
æíÇÁ ßÇÑÈÑ ÈáÝŌá áíŌÑÝ Úái ÁÚÇÈÈ ÇááŌÇÑí Ýí ÇáíÈŌÈ æÇáíÇí "Íæá ÞÑáÞ" áíÑÈ
ÇááŌááíá Ýí ÇáŌæíÇá
ææÞÝ ÇáÚÇáá ßáá ÈÁÚáÇáá Ōí ÇáíáÇí. ÝáÇĐÇ ÝÚá ÇááŌááæá ÈíÇá ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí
æãÇĐÇ áÞæá áĐÑÇÑí ÇááŌááíá ÇáÈí ÞÈŌÈ ÁííáÇ Úá ÇáÈĐá æĂŌÑÚÈ ÁŌáÈáÇ æÇŌáÞÈ
ÁáŌáÈáÇ Úái ÇáíáÇí ÇáÁÝÚÇáí Ōæí áÇ ÞÇáá ÇááÈÇá ÇáÚÑÈí (ÁíŌÝÇ æŌæÁ ßíáÉ)
æáíĐÑ áĂáÇÁ ÇáĐíá íáŌÞæá ÁÚÑÇŌ ÇááíÇáíá æíáÈááßæá ÍÑáÈá ÈÞæáá Ōáí Çáá Úáíá æŌáá íÇ
áÚŌÑ áá Ááá ÈáŌÇáá æáá íÝŌ ÇáÁíáÇá Ááí ÞáÈá áÇ ÈÚÈÇÈæÇ ÇááŌááíá æáÇ ÈÈÈÚæÇ
ÚæÑÇÈáá ÝÁá áá ÈÈÈÚ ÚæÑÈ Áííá ÇááŌáá ÈÈÈÚ Çááá ÚæÑÈá æáá ÈÈÈÚ Çááá ÚæÑÈá ÝŌíá
æáæ Ýí ÍæÝ ÈíÈá

:æÇáÈáí ÇááĂÈáÑ
æÇáíÞ Ááí ÑÁíÈáá ÍáíÚÇ ÁáÇ ÁŌÞÇáá - Þí ÈÝÇÚáæÇ áÚ ÇáßáÇá æÇÚÑæÑÞÈ Úíæá ÇáÈÚŌ
.ÈÇáíáæÚ æßÈÑ ÇáÈÚŌ áŌÈÈŌÑíá æÇáíáíááá ÑÈ ÇáÚÇááíá
ÇáíŌÝ: ÇáÈáÑ ÇáÑíÆ æáæ áÈÇá íÞÇá ááá íáÚ Èíá ÁíĐÇÁíá áááÇŌ áÈá ÇáÈíá æÚíÈÈ (*)
.ÇááíŌáíá; Ăæ ÇáÞÚæí æÇíĐÇÁ ÇááíÇáíá